** No. Q.404.33
The Public Library of the City of Boston.

LR - 513

The only example of
Rougemont 15th century
printing

96 leaves.

13706

Hain 6930 (3 ...

Proctor † 2823.

Voullième, Berlin 1994.

Faſciculus temporum.

Josiah H. Benton Fd.
Feb. 1?, 19??
N

j.
ij.
iij.
.lxix
.lx
.lxxxiii
xli.
ipa .lxiiij
apa .lxvij
papa lxvij.
papa lxxvii.
papa .lxxxij
ographus .lxxiii
apit troiaꝫ .xij
m⁹ papa .lv
cūdus papa lxix.
pheta xxij
papa lx.
a virgo et mr̄ .xlv
s virgo et mr̄ .xlvij

Abab rex iſrahel .xv
doctor .lxxxiii
agnus lxxx.
r pm⁹ lxxxiij.
tor lxxxviij.
ponit lviij.
ctus .xlix
n⁹ xxvi.
ntifex .xxxij
impator xliiij.
de balis lxxx.
de villa di .lxxxi
r pm⁹ papa .xli
der ſcd⁹ papa lxxiij.
der terti⁹ papa .lxxviii
ader q̄rtus papa .lxxxi
xāder q̄nt⁹ papa .lxxxvii
lmani pugnant .lxxviij
Almania inſignes 7c̄. .lxix
Alphonſus rex caſtelle lxxxi.
Amalech deletur .xiii
Amazonū regnū orit .vi
Amazias rex iuda xvi.
Ambroſius doctor .xlix
Amon pater amoitaꝝ .xij
Amon rex iuda xxi.
Amos abbas .xlviii
Anacletus papa .xli
Ananias .xxi
Anaſtaſia virgo .xlvij
Anaſtaſius imparor liii.
Anaſtaſi⁹ ſecūd⁹ ipator .lxij
Anaſtaſi⁹ pm⁹ papa .l
Anaſtaſi⁹ ſecd⁹ papa .liii
Anaſtaſi⁹ terti⁹ papa .lxxvij
Anaxagoras phūs .xxiij
Ancelm⁹ epūs .lxxiii
Andreas aplūs xxxix
Anglia capitur .xiii
Anglia ad fidē couertit xliii.
Anglia in flore lij.
Anglici cū britonibus.lxxxvi
Anicetus papa .xliii

Ammona de celo pluit .lxvi
Annona de celo pluit .lxx
Antheros papa xliiii
Anthiochia conditur xxvi.
Anthigonus rex ſirie .xxvj
Anthoni⁹ pi⁹ ipator .xlij
Anthoni⁹ caracalla .xliiii
Anthoni⁹ macroni⁹ xliiii.
Anthoni⁹ abbas .xlvij
Anthonij corp⁹ inuenit liiii.
Appolonia virgo 7 mr̄.xlvii
Appollo .ix
Apollinaris epūs .xliii
Apollinaris martyr xxxix.
Apuleius phūs xxv.
Aquaꝝ inundatio lxxxiiii.
Aquila interpres xli.
Aq̄ſgrani pegrinatio lxiiii.
Aaron pm⁹ pontifex .x
Arathor poeta .lv
Arbatus rex medoꝝ xvii.
Archadius impator .l
Archelaus mgr̄ ſocratis xxiij
Archita phūs xxiiii.
Arcturus rex britanie lij.
Argus rex .ix
Ariſtoteles phūs xxv.
Ariſtobolus iudeus xxx.
Arnulphus epūs .liiii
Arnulphus dux lotho lix.
Arnulph⁹ archiepūs .lxxiiii
Arphaxat rex medoꝝ xxi.
Arrius hereticus xlvij.
Aſſumptio btē marie xliij.
Aſtronimi maximi lxxxiiij
Athanaſi⁹ epūs xlvj.
Athlas aſtrologus .ix
Atyla rex hunoꝝ .li
Auguſtus imperator .xxxiiii
Auguſtinus epūs xlix.
Auguſtinus venerabilis lij.
Benedictus.i.papa lvi.
Benedictus.ij.papa lx.

Benedictus.iij.papa lxvi.
Benedictus.iiij.papa .lxviij
Benedictus.v.papa lxix.
Benedictus.vi.papa .lxx
Bendictus.vii.papa lxx.
Benedictus.viii.papa lxxi.
Benedictus.ix. .lxxij
Benedictus decimus .lxxiii.
Benedictus .xi.papa .lxxxiij
Bñdictus duodecim⁹ .lxxxiiii
Bñdictus.xiii. lxxxvi.
Berēgarius pm⁹ ipator lxviii.
Berēgari⁹ ſecūd⁹ ipator .lxix
Berēgari⁹ terti⁹ ipator lxix.
Berengari⁹ qrt⁹ ipator .lxx
Berna ciuitas ipialis lxxix
Bonifati⁹ pmus papa .i.
Bonifati⁹ ſecūdus papa .lv
Bonifati⁹ terti⁹ papa .lviii
Bonifati⁹ qrtus papa .lviii
Bonifati⁹ qnt⁹ papa lviii.
Bonifati⁹ ſext⁹ papa .lx
Bonifati⁹ ſeptim⁹ papa lxviii.
Bonifati⁹ octauus .lxx
Bonifati⁹ non⁹ papa .lxxxiii
Bonifati⁹ archieps lxij.
Bonus vel donus papa .lxx
Burgūdiōes orti ſunt xxxiiii.
Burgūdi fiūt xpiani .xlix
Calixtus pm⁹ papa .xliiii
Calixtus ſcd⁹ papa lxxv.
Calixtus tertius papa .lxxxix
Celeſtinus pmus papa .li
Celeſtinus ſecūdus papa lxxvi.
Celeſtinus tertius papa .lxxix
Celeſtinus qrtus papa lxxx.
Celeſtinus qntus papa lxxxij.
Cerdo hereticus .xlij
Clemens pm⁹ papa xl.
Clemēs ſecūdus papa .lxxii
Clemens tertius papa .lxxix
Clemens qrtus papa lxxxi.
Clemens qntus papa lxxxiii.
Clemens ſextus papa lxxxiiii.
Clemēs ſeptim⁹ papa .lxxxvi
Cletus martyr ⁊ papa .xl
Cometa apparuit xlvii.
Cometa apparuit .lij
Cometa apparuit .lvii
Cometa apparuit lxv.
Cometa apparuit .lxxiii
Cometa apparuit .lxxxvii
Cometa apparuit .xc
Comitatus ſabaudie lxxx.
Conciliū anthiochenū xlvi.
Cōciliū carthagineñ. .li
Conciliū aurelianenſe .liiii
Conciliū lateranenſe .lxxx
Concilium lugduneñ. lxxxi.
Concilium viennenſe lxxxiii.
Conciliū conſtancienſe lxxxvii.
Concilium baſilienſe lxxxviii
Conradus vel hugo lxviii.
Conradus pm⁹ ipator .lxxii
Conradus ſecūd⁹ ipator lxxvi.
Conſtantin⁹ pm⁹ ipator .xlvii
Cōſtantin⁹ ſecūd⁹ ipator .xlviii
Cōſtātin⁹ terti⁹ impator lix.
Conſtātin⁹ qrtus impator lx.
Conſtātin⁹ qnt⁹ impator .lxiii
Conſtātin⁹ ſextus ipator .lxiiii
Conſtātin⁹ pm⁹ papa lxi.
Conſtātin⁹ ſecūd⁹ papa lxiii.
Conſcientia pura lxxxviij.
Cōtra pluralitatē bñfiti .lxxi
Corpora triū regū ..lxxviii
Corpus gigantis lxxii.
Chorizantes lxxi.
Dadan filius regina iiii.
Damaſus p⁹ papa .xlix
Damaſus ſecūd⁹ papa lxxij.
Dani idolatriā poſtpo/ lxix.
Decius impator .xlv
Deinus papa .lx
Deuſdedit papa lviii.
Diluuiū in achaia viii.
Dyocletian⁹ ipator xlvi.
Dyoniſius papa .xlvi
Dñic⁹ ordinis pdicatoꝝ lxxix.
Donatiſte heretici .xlviii
Dulcius hereſiarcha lxxxiii.
Ebdomade daielis xxiiii.
Ecclia magdeburgeñ .lx
Epiſcopatus quinqꝫ .lxv
Era quid ſit .iii
Era romanoꝝ .xix
Era grecoꝝ xii.
Era xpianoꝝ .xxxv
Era machometi lviij.
Era alphonſi lxxxi.
Euariſtus papa .xli
Eugenius pmus papa lix.
Eugenius ſecūdus papa lxv.
Eugenius tertius papa lxxvi.
Eugenius qrtus papa lxxxviii.
Euſebius papa .xlvii
Fabianus papa .xlv
Felix pmus papa .xlvi
Felix ſecūdus papa .xlix
Felix tertius papa .liii
Felix qrtus papa liiii.
Felix quitus papa lxxxviii.
Feſtū oim ſcōꝝ .lviii
Feſtū purificationis marie lv.
Feſtū viſitatiōis marie lxxxvi.
Feſtū venerabilis ſcrti lxxxi.
Feſtū tranſfigurationis .lxxxix
Feſtū.ſ.petri ad uincula li.
Feſtū.iiii.euāgeliſtaꝝ .lxxiii
Formoſus papa lxvii.
Florianus impator .xlvi
Frantia in merore .lxxxviii
Franciſcus minor lxxix.
Fredericus pm⁹ ipator .lxxvii
Frederic⁹ ſecūd⁹ ipator .lxxx
Frederic⁹ tertius ipator .lxxxix
Friſia cōuertitur lxi.
Gad filius iacob .viij
Gad pheta xiii.
Gaius impator xxxiii.
Galba impator xxxix.
Gaius papa xlvi.

6x

Galienus medicus .xlij
Gallia pene tota vaſtat .lxvi
Galienus imperator xlv.
Gallia ante fuit .lxvij
Gallus imperator xlv.
Ganſericꝰ rex wādaloꝝ .li
Gaſimunda regina .lvi
Gelaſius pͥmus papa .liij
Gelaſius ſecūdus papa lxxv.
Genebaldus epūs .liiii
Gerardus dux bauarie .lxv
Gerardus groet lxxxvi.
Germania ad fidē ꝛc̄. lxij.
Germanꝰ capuanꝰ epūs .liiii
Germanus pariſienſis .lv
Germanus exulatur .lxij
Gertrudis abbatiſſa lix.
Gilla virgo prudētiſſima lxvi.
Gloria laus ꝛc̄. edit .lxvi
Gordianus impator .xlv
Gothoꝝ regnū ceſſat .lxiiii
Gratianus monachus .lxxvij
Grando maxia xlviii.
Greci pereūt miſerabiliter xij.
Gregorius epūs lingonieñ .lv
Gregorius thuronenſis lxvi.
Gregorius filiꝰ gordiani lvi.
Gregorius nazanzenꝰ xlviii
Gregorius magnꝰ papa lvij.
Gregorius ſecūdꝰ papa lxij.
Gregorius tertiꝰ papa lxij.
Gregorius q̄rtus papa lxv.
Gregorius quītus papa lxx.
Gregorius ſextꝰ papa .lxxij
Gregoriꝰ ſeptimꝰ papa .lxxiiij
Gregoriꝰ octauꝰ papa lxxviij.
Gregoriꝰ nonꝰ papa lxxx.
Gregoriꝰ decimꝰ papa lxxxi.
Gregoriꝰ vndeciꝰ papa .lxxxvi
Gregoriꝰ .xijꝰ. papa .lxxxvi
Groſſa tpa ꝛ rudia vi.
Guilhelmꝰ abbas .lxxij
Guilhelmus puer .lxxvii
Haithbanaricus rex xlix
Hanibal ſenior .xxviii
Hanibal atrociſſimꝰ .xxx
Hebion hereſiarcha .xl
Hetacon ſtoycus xxxiii.
Hector pͥmogeitꝰ pͥami .xij
Helena rapitur .xij
Helena regina xxxviij.
Helena mater cōſtātini xlvij.
Helena tranſfertur lxvi.
Helias teſbites xv.
Heliodorus itrat tēplū .xxx
Helizeus ꝓpheta .xvi
Helizeus moritur xvi.
Helizei oſſa tranſferūtur lij.
Heinricus dux ſaxonū .lxix
Heinricꝰ pͥmꝰ ipator .lxxi
Heinricus ſecūdꝰ ipator lxxij.
Heinricꝰ tertiꝰ ipator lxxiiii.
Heinricꝰ q̄rtꝰ impator .lxxv.
Heinricꝰ q̄ntꝰ impator .lxxix
Heinricꝰ ſextꝰ impator .lxxxi
Heinricꝰ ſeptiꝰ ipator lxxxiii.
Heiricꝰ yota theologꝰ lxxxvi.
Heinricꝰ de baſſia lxxxvi.
Heraditꝰ cerebroſus .xxiiii
Heraſiſtratꝰ medicꝰ .xxviii
Hercules anteū vicit .x
Hercules iliū vaſtat xi.
Hereſis phariſeoꝝ xxxij.
Hereſis nicholaitaꝝ .xl
Hereſis acephaloꝝ lij.
Hereſis wicleff ꝛ hus lxxxvi.
Hereſis adamitaꝝ lxxxvi.
Hereſis ymaginū .lxij
Hereſis felitiana .lxiiii
Hereſis berengarij .lxxiii
Heribertus archiepūs .lxxi
Hermes triſmegeſtꝰ xxv.
Hermes tranſlatus lxvi.
Hermēgildus .lvii
Herodotꝰ hiſtoriogra .xxiiij
Heſiliꝰ tragediographꝰ .xxiij
Hetla auguriatrix .lxxij
Hibernia cōuertit .xlviii
Hieu ꝓpheta lij.
Hilarius epūs pictaueñ. lxviij.
Hilariꝰ epūs arelateñ. li.
Hildericꝰ rex moāchꝰ lxiii.
Hireneꝰ epūs lugduneñ. .xl
Hiſtoria vt cicero dicit .iij
Hiſtoria de idolo .xi
Hiſtoria libri iudicū .xi
Hiſtoria libri ruth xij.
Hiſtoria .iiii. li. regū .xiiii
Hiſtoria libri eſdre xij.
Hiſtoria libri iudith .xxiij
Hiſtoria thobie xix.
Hiſtoria libri exodi .ix
Hiſtoria euāgelica xxxiiij.
Hieronimꝰ preſbiter .xlix
Hieronimꝰ obijt .li
Hieruſalē pmittente lxxviij.
Hieruſalē capta fuit .lx
Hieruſalē reſtauratur xli.
Hieruſalem deſtruit xxx.
Hieruſalem reedificatur xxiiij.
Hieremias ꝓpheta xx.
Hieremias in egipto xxi.
Holofernes pͥnceps .xxiii
Homerus poeta xxvi.
Honan filius iude viii.
Honoldus rex baptizat .lxv
Honorius pͥmꝰ papa .lix
Honorius ſecūdꝰ papa .lxxvi
Honorius tertius papa .lxxx
Honorius q̄rtus papa lxxxij.
Hus et hul .v
Hus filius nachor .vij
Honorius impator l.
Hormiſda papa .liiii
Horribile factū .lxiii
Hoſpitius lxvi.
Hoſtienſis ciuitas condit .xxi
Hugo cluniaceñ. abbas .lxxv
Hugo de ſcō victore .lxxvii

Jacob filius yſaac .viij
Jacob moritur .ix
Jacobus minor aplũs .xxxix
Jacobus maior aplũs xxxviii.
Janus rex italie x.
Japhet filius noe iiii.
Jecthan filius heber v.
Jheremias ꝓpheta xx.
Jhericho extruitur .xv
Jheſus ſidrach .xxix
Jheſus xpũs naſcitur .xxxv
Ignatius doctor glorioſus .xli
Imperiũ baptizatũ fit lxiii.
Imperiũ transfertur .lxx
Imperatores romani .xxxiiij
Innocencius pm⁹ papa l.
Innocẽti⁹ ſecũdus papa .lxxvi
Innocẽti⁹ terti⁹ papa lxxix.
Innocẽtius qrt⁹ papa .lxxxi
Innocẽtius qntus papa .lxxxij
Innocẽtius ſextus papa .lxxxv
Innocẽti⁹ ſepti⁹ papa .lxxxvii
Inuẽtio ſcĩ michaelis .liii
Inundatio pluuiaꝝ .lvii
Joachim et ãna claret xxxiiii.
Job vir ſanctus ix.
Johẽs baptiſta naſcit xxxiiii.
Johẽs bap. decollat .xxxvi
Johẽs euãgeliſta xl.
Johẽs chriſoſtom⁹ l.
Johẽs heremita .xlix
Johẽs damaſcenus .liii
Johẽs elemoſinarius lvi.
Johẽs tungrenſis lviii.
Johãnes anglicus lxvi.
Johãnes ſcotus .lxvii
Johãnes ſcotus .lxxxiii
Johãnes andree .lxxxiii
Johãnes gerſon .lxxxvii
Johãnes caſſianus .li
Johãnes de tpibus lxxvi.
Johãnes mãdeuill lxxxiiii.
Johãnes de rupeſciſſa lxxxv.
Johãnes rusburch lxxxvi.
Johẽs dux burgũdie .lxxxviii
Johẽs de capeſtrano lxxxviii.
Johãna regia frãtie .lxxxi
Johãnes baleſtarij .lxxxvii
Johãnes ſoreth lxxxix.
Johãnes p̄mus papa .liiii
Johãnes papa ſecũdus .lv
Johãnes.iij⁹.papa lvi.
Johãnes.iiij⁹.papa .lix
Johãnes qntus papa lx.
Johãnes ſextus papa lxij
Johãnes ſeptim⁹ papa lxi.
Johãnes octauus papa .lxvij
Johãnes nonus papa .lxviii
Johãnes decim⁹ papa .lxix
Johãnes vndecim⁹ papa .lxix
Johãnes duodecim⁹ lxix.
Johãnes xiii⁹.papa .lxx
Johãnes.xiiii⁹.papa lxx.
Johãnes.xv⁹.papa lxx.
Johãnes.xvi⁹.papa lxx.
Johãnes.xvij⁹.papa lxx.
Johãnes.xviij⁹ papa .lxxi
Johãnes.xix⁹ papa .lxxi
Johãnes.xx⁹.papa lxxi.
Johãnes.xxi⁹.papa .lxxxij
Johãnes.xxij⁹.papa lxxxiii.
Johãnes.xxiij⁹.papa .lxxxvij
Johel ꝓpheta xvij.
Jonas ꝓpheta .xviij
Jonas ꝓpheta .xviij
Jonichus filius noe .v
Jordanus theutonicus .lxxxij
Joſeph filius iacob .viii
Joſeph venditus eſt viii.
Joſeph moritur .ix
Joſeph ſponſus marie .xxxiiii
Joſeph⁹ hiſtoriograph⁹ xxxix.
Iouinianus impator xlviii.
Iſrahel in flore .xiiii
Iſrahel ſine rege xvii.
Juba rex iugulatur xxxiii.
Jubileus inſtituitur .lxxxiii
Jubileus mutatur .lxxxv
Jubileus mutatur lxxxix.
Jubileus celebratur .lxxxix
Judas machabeus xxx.
Judea tributaria fit xxxiii.
Judei deuaſtãt ꝓuĩcias .xli
Judei plures li.
Judei expelluntur lxxxiii.
Judei combuſti fuerũt lxxxiiii
Judeus quidaꝫ .lxxxi
Jodocus heremita lix.
Julian⁹ occiſor parentũ .xl
Julianus impator xlviii.
Julius ceſar xxxiii.
Julius papa .xlviii
Juſtina impatrix xlviii.
Juſtinianus p⁹ ipator liiii.
Juſtinianus.ij.ipator .lxi
Juſtinianus iterato lxi.
Juſtinus pmus ipator .liiii
Juſtinus.ij.impator .lvi
Juſtinus philoſophus .xlij
Juuenalis .lij
Karolus magnus .lxv
Karolus.ij.impator .lxvii
Karolus.iij.impator lxvii.
Karolus.iiij.ipator lxxxiij.
Karolus rex frantie lxix.
Karolus marcellus .lxij
Karolomãnus .lxiii
Karolina ſtirps lxx.
Karolphus lxxij.
Katherina virgo ⁊ mr .xlvij
Katherina de ſenis lxxxv.
Karolus dux burgũdie. .xc
Lacedemon cõditur .x
Lacedemonioꝝ rgnũ xij.
Lacedemones ſunt ⁊c̃. xxv.
Lana de celo pluit xlviij.
Lantfrancus epũs .lxxiii
Lancea dñi repitur .lxxv
Lapis grandis cecidit lxxx.

Laomedon rex troye xi.
Laudo papa lxviij.
Laurentius martyr xlv.
Leāder gothos cōūtit lvi.
Lector quidā paulus .lxxxv
Leo primus papa .lij
Leo ſecūdus papa lx.
Leo tertius papa lxi.
Leo quartus papa lxiiii.
Leo quintus papa lxviij.
Leo ſextus papa .lxix
Leo ſeptim⁹ papa lxix.
Leo octauus papa .lxx
Leo nonus papa lxxij.
Leo prim⁹ imperator lij.
Leo ſecūdus imperator lxi.
Leodegarius epiſcopus .lxi
Leonhardus louiocen̄ .liiii
Leonhardus heremita .lvi
Leontius cōſularis mr̄ xlv.
Leontius xlvi.
Leonida rex ſpartanoꝝ xxiii.
Leonides pater origenes xliii.
Leonilla martyr .xlvi
Leonina ciuitas lxvi.
Letania maior inſtituit̄ lxij.
Leui filius iacob .viij
Leui pater oīm leuitaꝝ vij.
Lex dat̄ i mōte ſyna .x
Lia vxor iacob .viij
Liberpater vinū inueit .x
Liber leuiticus ſcribit̄ .x
Liber nūeroꝝ ꝓmulgat̄ .x
Liber regū ſecūdus xiij.
Libroꝝ impreſſiores lxxxix.
Libraria comburitur .xxxiii
Ligurgus philoſophus .xvi
Linus papa martyr xxxix.
Lipard⁹ diſciplūs remigij .liiij
Lodouic⁹ p⁹ imparotor lxv.
Lodouic⁹ ſecūd⁹ ipator lxvi.
Lodouic⁹ terti⁹ ipator lxviij.
Lodouic⁹ q̄rt⁹ ipator .lxxxiiij
Lodouic⁹ rex frātie .lxxxi
Lodouic⁹ oīi rex frātie .lxxxiij
Lodouic⁹ dux arelaten̄ .lxxxvij
Londalus vir ſcūs lix.
Lothari⁹ p̄m⁹ ipator .lxvi
Lotharius ſcd⁹ ipator lxix.
Lucanus poeta xxxviij.
Lucas euāgeliſta xxxix.
Lucretia femia nobilis .xxij
Lutius imperator xlv.
Lutius p̄mus papa xlv.
Lutius ſecūdus papa lxxvi.
Lucius tertius papa lxxviij.
Ludgerus epiſcopus lxij.
Ludi ſcenici inſtituūtur .xxv
Ludulphus cartuſien̄ lxxxiiij.
Ludus ſcacoꝝ reperit̄ .xxii
Lugdunū conditur .xxxiij
Luna in ſanguiē ꝛc. lxxi.
Luppoldus dux auſtrie lxxxvi.
Macedonū r̄gnū .xvij
Macrinus impator xliiii.
Magūtia affligitur lxvi.
Maguntia capit̄ lxxxix.
Maiolus abbas cluniacen̄ lxix.
Malachias vir ſcūs lxxv.
Manicheoꝝ hereſis .xlvi
Marcus agrippa xxxiiii.
Marc⁹ āthoni⁹ impator xlij.
Marcus ſecūd⁹ papa .xlviij
Marcellinus papa xlvii.
Martion hereticus .xlij
Maria virgo naſcit̄. xxxiiii.
Maria magdalena .xl
Maria egiptiaca .xlvi
Maria de oegnies lxxix.
Macedonius hereticus
Martha ſoror magdalene .xl
Marthella pediſſequa .lx
Martin⁹ papa p̄m⁹ lix.
Martin⁹ papa ſecūdus lxxij.
Martinus papa tertius lxix.
Martin⁹ papa q̄rtus .lxxxij
Martinus papa q̄ntus lxxxvij.
Martinus cronograph⁹ .lxxxi
Martin⁹ ep̄s thuronen̄ .xlix
Matheus aplūs xxxix.
Mathias aplūs xxxix.
Mathildis comitiſſa .lxxiii
Mauricius cū ſocijs ſuis xlvi.
Mauricius impator .lvij
Maur⁹ diſciplūs bn̄dicti .lv
Maximinus epūs .xl
Maximinus imperator xliiii.
Maximus epūs l.
Meander ſamarites .l
Mediolana condit̄ .xxv
Melchiades papa .xlvij
Melchiſedech rex ..xij
Menander comicus xxvi.
Menodemus phūs xxvi.
Menelaus xxix.
Meretrix infantes pepit. lij.
Merlin⁹ naſcit̄ de incubo li.
Merodach p⁹ rex babiloīe xix.
Meſſala poeta xxxiii.
Michahel impator lxiiij.
Michahelis tēplū cōſtruit̄ lxi.
Micheas ꝓpheta xv.
Micheas contra hierlm̄ xviij.
Milo de anglerī dux .lxvij
Mimenus rex britonū .lxvij
Minerua viij.
Minutia virgo xxvi.
Miſael .xxi
Mirabilia contigerūt .lxiii
Mitridates rex ponti .xxxij
Moyſes naſcitur ix.
Monarchia aſſyrioꝝ vi.
Monarchia grecoꝝ .xxvij
Monarchia perſaꝝ xxij.
Manarchia romanoꝝ xxxiiij.
Monſteria ſolemnia lxij.
Monaſteriū ſci bn̄dicti lxij.
Mons q̄dā maxim⁹ lxxx.

Monſtrū habēs caput lxviij.
Monſtrū in italia .lxx
Monſtrū due mulieres lxxij.
Moꝛtalitas maxia lxxi.
Mures infinite .lxxiii
Nabuchodonoſoꝛ .xxi
Narciſſus patriarcha .xliii
Naum ꝓpheta xviij.
Nauta quidam lix.
Neemias xxiiii.
Nemroth pꝛinceps v.
Nero imperatoꝛ .xxxix
Nerua imꝑatoꝛ .xl
Neſtoꝛius hereticus .li
Nichefoꝛus imperatoꝛ lxiiii.
Nicholaus epūs xlvij.
Nicolaus p̄mꝰ papa lxvi.
Nicolaus ſecūdus papa .lxxiii
Nicolaus tertiꝰ papa .lxxxij
Nicolaus q̄rtus papa lxxxij.
Nicolaus q̄ntus papa lxxxix.
Nicolaus de lyra lxxxij.
Nicoſtratus dyaconus .xlv
Ninus p̄mꝰ rex aſſyrioꝝ vi.
Ninus q̄rtus rex aſſyrioꝝ vij.
Niniue deſtruit̄ xx.
Nobilitas q̄n incepit v.
Nobilis martyr xlvi.
Noꝛmādia cōuertitur .lxvij
Noꝛuegia cōuertitur lxxvij.
Nouatus pꝛeſbiter .xlv
Nouatus martyr xlij.
Numa pompilius .xx
Numitoꝛ rex italie xviij.
Obeth de tribu iuda xij.
Occaſio troianoꝝ bel. xi.
Ochoſias rex iſrahel xv.
Otho imperatoꝛ. xxxix.
Ochus rex perſaꝝ .xxvi
Octauianꝰ imperatoꝛ .xxxiiii
Octaua aſſumptionis lxvi.
Odericus vir ſcūs lxxxvij
Odido abbas cluniaceñ .lxxiii
Ogerus dux danoꝝ lxvi.
Olda ꝓphetiſſa xx.
Olimpias p̄ma xviij.
Olīpias mater alexādri xxvij.
Omogirus pꝛimus ⁊c. .ix
Oneſimꝰ epūs epheſioꝝ .xxxix
Oneus rex aſſyrioꝝ .xiij
Onyas pontifex xxvii.
Onyas filiꝰ ſimeōis .xxviij
Onyas magnus .xxix
Onyas pius xxix.
Ophni filius heli .xiij
Oꝛatius flaccus poeta xxxiii.
Oꝛdo ſci bñdicti liiij.
Oꝛdo cluniaceñ. .lxviij.
Oꝛdo carthuſieñ. .lxxiiij
Oꝛdo ciſtelleñ. lxxv.
Oꝛdo ciſtercieñ. lxxiiij.
Oꝛdo templarioꝝ lxxv.
Oꝛdo ſci iohis baptiſte .lxxvi
Oꝛdo guilhelmitaꝝ lxxviij.
Oꝛdo dñoꝝ teutonicoꝝ .lxxix
Oꝛdo ſcē trinitatis .lxxix
Oꝛdo cruciferoꝝ .lxxx
Oꝛdo celeſtinoꝝ lxxxij.
Ordo pꝛemonſtrateñ. lxxv.
Oꝛdo canonicus lxxiii.
Oꝛdo nouoꝝ militū lxxxiiii.
Oꝛdo ſaluatoꝛis lxxxv.
Oꝛdo grandimōteñ. lxxiii.
Oꝛdies q̄tuoꝛ mēdicātiū .lxxx
Oꝛigenes doctoꝛ egregiꝰ .xliiii
Oꝛoſius l.
Os inferni xxiiii.
Oſtertus leodienſis .lxxij
Oſſa ſamuelis ꝓphete l.
Oſualdus epiſcopus .lxx
Othoniel iudex .xi
Ottho p̄mꝰ imꝑatoꝛ .lxx
Ottho ſecūdus imꝑatoꝛ lxx.
Ottho tertius imꝑatoꝛ lxx.
Ottho q̄rtus imꝑatoꝛ lxxix.
Ouidius naſo poeta xxxiii.
Ozee ꝓpheta xvij.
Ozee rex iſrahel .xviii
Ozi pontifex xij.
Ozias vel azarias xvii.
Pachomiꝰ vir ſcūs .xlviij
Pachomius monachꝰ l.
Pafnutius monachus xlvii.
Palladius epiſcopus .li
Palmatius mr̄ cū vxoꝛe .liij
Panthenus ſtoycus xliii.
Panthaleon martyr .xlvii
Papias iohis auditoꝛ xlij.
Papias .lxvi
Papirius romanus .xxvii
Pariſius miraculū cōtigit .lxxii
Paſchalis pꝛimus papa lxv.
Paſchalis ſecūdꝰ papa .lxxv
Paſchalis vir ſanctꝰ .liii
Paſſagiū magnū lxxvi.
Paſſagiuꝫ grande lxxxviii.
Paſtoꝛes pecoꝝ .lxxx
Patricius epiſcopus .xlvii
Patritius magnus pꝛ .l
Patricius martyr xlv.
Patroclus martyr .xlvi
Paula ſenatrix vidua xlix.
Paulinus epūs li.
Paulꝰ ⁊ therētiꝰ romani xxix.
Paulus apoſtolus .xxxviii
Paulus p̄mus heremita .xlvi
Paulus ſimplex xlviii.
Paulus dyaconus lxiiii.
Paulus p̄mus papa lxiii.
Paulus ſecūdus papa lxxxix.
Pauperes de lugdūo .lxxxiiii
Phacee rex iſrahel xviii.
Phaceia rex iſrahel .xviii
Phalech filius heber l.
Phara virgo ſancta lvii.
Pharao nefres rex .ix
Pharao amonophis ix.
Pharao bocchoꝛis ix.
Phares filius iude. viii.

Pharao comes lvij.
Pharus turris in mari xxvii.
Pharoneus rex argiuoꝝ viii.
Pax vniuerſalis .xxxix
Pax vniuerſalis xxxix.
Pax eccleſie reddita .xvii
Pax prima eccleſie .xliii
Pelagius primus papa .lvii
Pelagius ſecundus papa .lvii
Pelagius hereticus .l
Peregrinus epiſcopus .xlij
Peregrin⁹ quidā occidit .lxxxi
Permenides phūs .xxiiij
Perpetuus epiſcopus lii.
Perſecutio pm̄a eccleſie .xxxix
Perſecutio ſecūda eccleſie .xl
Perſecutio tertia ecclie .xli
Perſecutio quarta ecclie .lxii
Perſecutio q̄nta eccleſie xliii.
Perſecutio ſexta ecclie xliiii.
Perſecutio ſeptima ecclie .xlv
Perſecutio octaua ecclie .xvi
Perſecutio nona ecclie xlvi
Perſecutio decima ecclie xlvi.
Perſecutō.xi. ecclie .xlviii
Perſecutio.xij. eccleſie xlviii.
Perſecutio itē in affrica liiii.
Peſtilentia maxia xxxi.
Peſtilentia magna lxxxiiij.
Peſtilentia grauis xxvii.
Peſtilentia ſacri ignis .lxxvii
Petreius ſe pfodit. xxxiii.
Petroilla filia ſci petri xxxviij.
Petronius epiſcopus li.
Petr⁹ aplūs ⁊ papa .xxxviii
Petrus martyr xlvi.
Petrus damaſcenus lxii.
Petrus damianus. .lxxiii
Petrus alphonſus lxxv.
Petrus abaelardus .lxxvi
Petrus lumbardus .lxxvii
Petrus cōmeſtor .lxxvii
Petrus tharentaſieñ. .lxxvii
Petrus de tharenteſia lxxx.
Petrus de eliaco lxxxvii.
Pilat⁹ ꝓcurator iudee .xxxvi
philemon philoſophus xxvi.
philo iudeus .xxxviii.
philippus rex macedo xxvi.
philippus rex ſyrie .xxxll
philippus apoſtolus xxxix
philippus epiſcopus .xliii
Philippus p̄mus īpator .xlv.
Philipp⁹ ſcd⁹ īpator .lxij
Philippus terti⁹ īpator .lxxix
philometor rex xxix.
phinees pontifex .xi
phinees filius beli .xiii
pipinus p̄m⁹ rex frācoꝝ .lxi
pipin⁹ filius karoli .lxiii.
piſcis marin⁹ .lxxxii
Pitagoras philoſophus .xxii
Pius primus papa xlij.
Pius ſecūdus papa lxxxix.
placella virgo xlix.
plaga horribilis .lxvi
platho philoſophus .xxv
plautus eloquens xxix.
plinius ſecūdus orator .xli
plotius retor xxxiii.
Pluralitas bn̄ficioꝝ lxxij.
Plutarcus phūs .xli
Policarpus epūs xlij.
pompeius trogus .xlij
pompeius marcellus con .xlij
pontianus martyr xlij.
pontianus papa xliiij.
porphirius phūs .xlv
portentū ignis in celo .lxxxv
Poſſeſſio eccleſie xlvij.
Potentian⁹ diſci.ſ.petri .xxxix
Praxedis virgo xxxviij.
Praxedis quieuit xlij.
predeſtinatoꝝ hereſis .li
preiect⁹ et marin⁹ mr̄es lxi.
Priamus quidā nobilis .xlix
Prim⁹ ⁊ felitian⁹ mr̄es .xlvij
Priſcillianus epūs xlix.
Priſcus tarquinus rex xxi.
priſcus martyr xlix.
priſcus martyr .xlvi
priuatus martyr xliiii.
probus impator xlvi.
probas filius .xvij
proceſſus martyr .xxxix
Prodigia magna .xxviij
Prodigia plura .xxxix
Proſper epiſcopus lij.
prothaſius martyr .xxxix
prothus et iacinctus .xliij
proximus preſbiter .xlv
prudentius poeta .l
ptholomeus ſother rex xxxi.
ptholomeus alexāder .xxxij
Ptholomeus cleopatra xxxii.
Ptholomeus dyoniſius xxxii.
Ptholome⁹ rex egipti. .xxvij
ptholome⁹ philadelph⁹ xxii.
ptolomeus euergetes .xxviij
ptholome⁹ philopator xxviij.
publius romanus .xiij
publius licinius romani .xxxi
puella q̄dā.xij.ānoꝝ .lxvi
Puella hūit.v.vulnera .xc
Puer quidā iudeus .lvi
Pueri de almania .lxxx
pueri ſancti michahelis lxxxix
Pugna ſancta oritur lvi.
Phul rex aſſirioꝝ xvij.
Quadratus epūs xli.
Quatuor coronati xlvi.
Quintius repert⁹ i rure .xxiiij
Quintius romanus .xxxij
Quiriac⁹ epūs et mr̄. xlviij.
Quirinus martyr .xlvi
Quirinus martyr .lxvi
Quiti⁹ mr̄ tribunus xli.
Quitus curtius phūs .xvi
Quintus ſcipio roman⁹ .xxxij

Raab vxor ſalmon ·xi
Rachbod⁹ dux friſoñ lxij.
Radegundis regina lvi.
Raſin rex ſyrie xviii.
Rbea virgo xviii.
Rebecca mater iacob .vij
Reformatio pma .lxviij
Reformatio magna lxxxix.
Reges iuda incipiũt .liiij
Reges iſrabel incipiũt .xiiij
Regina ſaba xiii.
Reginulpha virgo ſcã lix.
Regma iiij.
Regnũ iudee reſtituit .xxxij
Regnũ tartaroꝝ incepit .lxxix
Regulus epũs xl.
Reguſar rex babilonie .xxij
Remigius eps remeñ. lij.
Retharedus rex gothoꝝ lvi.
Rex affrice lxxix.
Richardus virduneñ .lxxij
Richard⁹ de ſcõ victore .lxxvi
Riphat filius gomer iiij.
Robertus rex frantie .lxxix
Roboam rex iuda .xiiij
Rodoaldus epũs lxxx.
Rhodus inſula capit. lxxxiii.
Roma in merore xxix.
Roma capitur a gothis .l
Romanus papa lxviii.
Romani ſaracenos ꝛc. lxi.
Rome ciuitatis incole .xxxiij
Ruben primogenitus .viii
Rupertus impator lxxxvi.
Roma deſtruitur lvi.
Saba filius chus iiii.
Saba iiii.
Sabatha iiii.
Sabathaca iiii.
Sabuzardach rex babilo .xxij
Sabellius hereticus .lxvi
Sabina martyr .xlij
Sadoch pontifex xix.
Sadoch de tribu iuda .xxvii
Safrus rex aſſyrioꝝ ·ix
Salaberga abbatiſſa lviii.
Salathiel dux iſrael .xxij
Sale in linea xpriſti .v
Salmon filius naaſon x.
Salomon rex pacis xiii.
Salmanaſſar rex aſſirioꝝ .xix
Saluſtius criſpus xxxiii
Samaria conditur .xv
Sampſon iudex xij.
Samnites xxix.
Sampſon epũs lvi.
Samuel iudex .xiii
Sanctinus epiſcopus xl.
Sangar iudex .xi
Sanguis de celo fluxit. lxviij
Sanguis de ymagine lxiii.
Saraballa tẽplum xxvi.
Sarai vxor abrahaꝫ vij.
Saraias pontifex .xxi
Sardanapallus rex xvii.
Saraceni de affrica .lxvi
Saraceni ꝓficiũt .lxij
Saraceni q̃ dñabãtur .lxix
Saruch filius reu .vi
Saſaꝫ rex egipti xiiii.
Saturnus eps tholoſan⁹ .xl
Saturnus rex ytalie .xi
Sauinianus epũs .xxix
Sauinianus papa .lviii
Saul prim⁹ rex iſrael .xiii
Saulus ꝓſternitur .xxxviii
Saxonia cõuertitur .xlviii
Scacoꝝ ludus reperitur .xxij
Sceptꝝ de iuda aufert .xxxiiii
Scipio flaminius xxix.
Scipio affricanus .xxx
Scipio naſica xxxi.
Scipio ſeipſm iugulauit. xxxiii.
Sciſma pmũ i eccleſia .xlv
Sciſma ſecũdũ ecclie xlviii.
Sciſma tertiũ ecclie xlix.
Sciſma q̃rtũ ecclie .li
Sciſma q̃ntũ ecclie liii.
Sciſma ſextũ eccleſie liii.
Sciſma ſeptimũ ecclie lxi.
Sciſma octauũ ecclie .lxv.
Sciſma nonũ ecclie lxvij.
Sciſma decimũ ecclie lxix.
Sciſma.xi.ecclie .lxx
Sciſma.xij.eccleſie lxx.
Sciſma.xiij ecclie lxxi.
Sciſma.xiiii.ecclie .lxxij
Sciſma.xv.eccleſie lxxiii.
Sciſma.xvi.eccleſie .lxxiiii
Sciſma.xvii.eccleſie .lxxv
Sciſma.xviii.eccleſie lxxv.
Sciſma.xix.eccleſie lxxvi.
Sciſma.xx.eccleſie .lxxviii
Sciſma.xxi.eccleſie lxxxiii.
Sciſma.xxij.eccleſie lxxxvi.
Sciſma.xxiii.eccleſie lxxxviii.
Sciſma oritur in iperio .lxxix
Scitaꝝ regnũ oritur .vi
Scotica gens oritur .xxxix
Scurin⁹ abbas fuldenſis .lxiii
Sebaſtianus martyr xlvi.
Secta choriſantiũ .lxxxvi
Secundus phũs xli.
Sedechias rex .xxi
Sedecimilia mrm .xlviii
Sedes cardinaliũ .lxxxi
Sella vxor lamech iii.
Sela filius iude viij.
Seleucia ciuitas cõdit xxvi.
Seleucus rex ſyrie .xxvii
Sellum rex iſrael .xviii
Sellum pontifex .xx
Sem filius noe iiij.
Semeias clarus habet .xiiij
Semiramis aſſyrioꝝ rex vii.
Sempronian⁹ martyr xlvi.
Sempronius roman⁹ .xxviij
Sempronius valerius .xxix
Seneca ſtoycus xxxix.

Sennacherib rex .xix
Seno impatoꝛ liij.
Senones galli xxiiii.
Septeꝫ machabei xxx.
Septem ſapientes xix.
Septem doꝛmientes .xlv
Septē doꝛ/ euigilant li.
Septuaginta interp̄tes .xxviij
Serapia martyr .xij
Serapion martyr .xlv
Serapion pr.xᵐ. mona/ xlvi.
Serapis rex viii.
Sergius pⁱm⁹ papa .lxi
Sergius ſecūdus papa .lxvi
Sergius tertius papa .lxviij
Sergius q̄rtus papa lxxi
Sergius ep̄s plagatus ē lxiii.
Serotinus martyr .xxxix
Seruatius tūgroꝝ ep̄s xlix.
Seruile belluꝫ in ſicilia xxxi.
Seruitus populi iſrael .ix
Seruius tullius roman⁹ .xxij
Serui⁹ flaccus roman⁹ xxxi.
Seruus ſuoꝝ dī titul⁹ lvii.
Seuera abbatiſſa lix.
Seuerinus archiep̄s colo xlix.
Seuerinus papa .lix
Seth filius adam .iij
Seltzelo vir ſanctus .lxxvi
Sibylla ſamia .xi
Sibylla delphica xi.
Sibylla frigia .xij
Sibylla eritbrea xviii.
Sibylla ſamia .xx
Sibylla cumana xxij.
Sibylla belleſpontia xxij.
Sibilla tiburtina xxxiiii.
Siccitas magna .lxxvi
Sidon deletur .xxvi
Sigibertus filius regis lix.
Signa hoꝛribilia lv.
Signū crucis apparunt .lxv
Signa multa p̄ceſſerūt .lxv
Sileas apd̄ macedoniā xxxix.

Siluerius papa lv.
Silueſter p̄mus papa .xlvii
Silueſter ſecūdus papa .lxxi
Silueſter tertius papa .lxxij
Siluius rex italie .xiii
Simachus interpꝛes xliii
Simachus patritius liii.
Simeon archiep̄s .xlviii
Simon comes .lxxx
Simon iuſtus pontifex xxvii.
Simon filius onie xxix.
Simon filius mathatie .xxxi
Simon magus .xxxix
Simon et iudas xxxix.
Simon cleophe xl.
Simplitius papa lij.
Sigiſmūdus impatoꝛ lxxxvii.
Simphoꝛianus mr̄ .xlvi
Simpꝛonianus martyr xlvi.
Sindulphus pꝛeſbiter lvi.
Sine iudice .xij
Sine rege .xvii
Synodus nicena .xlviii
Synodus cōſtātīopolita/ .xlix
Synodus ephesina li.
Synodus calcedoneñ. .lij
Synodus conſtantiopo/ lv.
Synodus conſtātiopolita/ lx.
Synodus ſeptima lxiiii.
Synodus octaua .lxvii
Syracuſa conditur xix.
Syritius papa lxi.
Sixtus p̄mus papa xli.
Sixtus ſecūdus papa xlv.
Sixtus tertius papa li.
Sixtus quart⁹ papa .xc
Socrates phūs naſcitur .xxiiii
Sol.x.lineis reuertit .xix
Sol in celo imobilis ſtat x.
Sol obſcuratur .lxiiii
Sol obſcuratur ixxvii.
Soles duo apparuerūt .lxxv
Solemnis epūs .liii
Solinus ſydonius doctoꝛ .lv

Solita pericula plura .lxxiiii
sophia nobilis matrona .xlij
sophocles poeta .xxiiii
sophonias ꝓpheta xx.
sores p̄mus rex egipti .vi
soſtrat⁹ pharū cōſtruxit. xxvij.
sother papa ⁊ martyr .xlij
spartani .xviij
speculum hiſtoꝛiale lxxxi.
spes virgo et martyr .xlij
spinea coꝛona dñi lxiiii.
spūs ſcūs ſup aplōs .xxxviij
spūs guidonis multa .lxxxiiii
staiſlaus ep̄s .lxxxi
statua marmoꝛea lxxij.
stella magna in oꝛiēte .lxi
stephanus p̄mus papa xlv.
stephanus ſecūd⁹ papa .lxiii
stephanus tertius papa lxiii.
stephanus q̄rtus papa .lxv
stephanus q̄ntus papa lxvij.
stephanus ſextus papa .lxviij
stephanus ſeptim⁹ papa .lxix
stephanus octauus papa lxix.
stephanus non⁹ papa .lxxij
stephanus ꝓthomar .xxxviij
stephanus epūs leodieñ. lxvij
stephanus p⁹ rex vngarie lxx.
stephanus leodieñ abbas. lxxij
stephanus abbas ciſtercij lxxv
stephanus ſcūs pater .lxxx
stigmata xp̄i q̄daꝫ mlr̄ .lxxxvi
strages hoſtiū .xix
studiū vniuerſale .lxiiij
sue vxoꝛ iude viij
sulpitius biturenſis lviij.
sulpicius ſeuerus l.
sūma occiſoꝝ de pſis .xxvii
suphene de iaphet v.
superioꝛes almani lxxxi.
Tabernaculū ꝑpat .x
Tacitus impatoꝛ .lvi
Taliarandus .lxxxv
Talmud iudeoꝝ l.

Thare pater abrahã vi.
Tarquin⁹ ſuperbus xxij.
Tharſis a quo cilices .v
Thartari pmiſſione .lxxvi
Tharthari deuaſtãt .lxxx
Thartari inuadunt lxxxij.
Tauranus rex aſſyriorꝫ xi.
Taurinus epũs .xl
Tecla ſcã virgo .xxxix
Teglatphalaſar rex .xviii
Theleſphorus papa .xlij
Telexion rex ſicbioniorꝫ vij.
Tempora groſſa vi.
Templũ ſalomõis xiiij.
Templũ incenditur xxi.
Templũ fundatur xxij.
Templum purgatur xxx.
Templuꝫ ſcẽ ſophie .lvi
Templũ deſtruitur lxxxiii.
Templũ in egipto xxix.
Tempa ſanguinolẽta lxiii.
Tempa cruenta .lxvi
Tempa peccamioſa . lxxxv
Tpa multũ ſupſtitioſa lxxxv.
Tpa ſatis turbulenta .lvi
Tempeſtas maxima .lxvi
Tempus effeminatũ .lxxij
Theodotion interpres .xlij
Theodol⁹ eps ſeduneñ lxij.
Theodolus martyr xli.
Theodericus arrian⁹ .liii
Theodericus rex .lv.
Theodardus abbas .lxix
Theodora martyr .xli.
Theodorus epũs ſyrie lij.
Theodorus p⁹ papa lix.
Theodor⁹.ij⁹.papa .lxviii
Theophilus epũs .xlij
Theophilus epũs .xliii
Theophilus xlvi.
Theophil⁹ q̃ ſe diabo/ .lv
Theodoſius impator xlix.
Theodoſi⁹.ij.ipator .lxii
Therentius roman⁹ xxix.
Therentius comicus .xxx.
Terra ſancta lxxiiii.
Terremotus maxim⁹ li.
Terremotus cõtinui .lij
Terremotus maximi lxxxv.
Terremotus magni .lxxxiij
Tertulian⁹ affrican⁹ .xliii
Tiberius ſiluius .xv
Tiberius impator xxxv.
Tiberius graccus xxx.
Tiberius.ij⁹.impator lvi
Tiburcius martyr xliiij.
Thimoteus hereticus .li
Thimotheus epũs .xli
Thyrus capitur lxxv.
Thitus dyaconus xxxix
Titus epũs cretenſiũ .xxxix
Titus fili⁹ veſpaſiani .lx
Titus lini⁹ tragediarꝫ xxix.
Titus linius hiſtoric⁹ xxix.
Tit⁹ publius roman⁹ .xxiiij
Titus quintus .xxiiij
Tobias moritur xx.
Togorma fili⁹ gomer iiij.
Tola iudex .xij
Thomas apoſtolus xxxix.
Thomas de aquino .lxxxiiij
Thomas epũs .lxxxiiii
Thomas cãthuarieñ lxxvii.
Tholetũ ciuitas .lxxv
Tranquillinus .xlvi
Trãſlacõ marie magd̃ .lxiii
Tranſlatio plurimorꝫ lxv.
Tranſlatio ſanctorꝫ .lxxi
Tranſlatio imperij .lxv
Trãſlatio nicolai epĩ .lxxiiij
Tranſmigratio xxi.
Tres pueri piiciunt xxi.
Tres ſoles in celo xxxiii.
Tres ſoles viſi ſunt lxxxviii
Tribuni xxiiii.
Trifarius curſus .lxxxvii
Triphon puer .xlv
Tripolis capitur lxxxij.
Triphon rex ſirie .xxxi
Troia vaſtatur xij.
Troianũ bellum .xij
Troianus imperator xl.
Trois in dardania .xi
Trophinus epũs .xxxix
Trophina vxor decij .xlv
Tubal iii.
Tubalchayn malleator iii.
Tuellin⁹ rex vngarorꝫ lxiiij
Tunica dñi reperitur .lvij
Thurci de montibus lxiii.
Thurci dolo quideꝫ lxxxix.
Turris babel v.
Tubal .v
Vacat imperium lxxx.
Vagoſus prefectus .xxvi
Ualens imperator .xlix
Ualentinianus ipator xliii.
Ualentinus hereticus .xlij
Ualentinus papa lxv.
Ualerianus martyr xliiii.
Ualerianus martyr .xliii
Ualerianus impator xlv.
Ualerius maximus .xxxv
Ualerius graccus xxxv.
Walbertus vir ſcũs .lxvii
Walpurga virgo ſcã .lxxiii
Uarro doctiſſimus xxxij.
Uaticiniũ quodaꝫ .lxxxi
Uedaſtus atrebaceñ. .liiii
Uenetie et padua .xiii
Uenetiarꝫ ciuitas lij.
Uẽtus magnus fuit lxxxiiii.
Uentus horribiles .xc
Ueſpaſianus ipator xxxix.
Wernerus puer ſcũs .lxxxiii
Wenzelaus princeps lxix.

wenzelaus impatoꝛ	.lxxxvi
weſtphalia incipit cõuerti	lxi.
Vibertus vir ſcūs	.lxix
Victoꝛinus	.xlvi
Victoꝛinus	xlviii.
Victoꝛianus	xlvi.
Victoꝛianus ꝓconſul	.liii
Victoꝛ miles	.xliii
Victoꝛ pͥmus papa	xliii.
Victoꝛ ſecūdus papa	lxxij.
Victoꝛ tertius papa	lxxiiij.
Victoꝛ	.xlvi
Victoꝛ cū pluribus	.liiii
Victoꝛ eps capuanus	.lv
Victoꝛia virgo et martyr	.xlv
Victoꝛia miraculoſa	lxxxix
Vigilius autiſiodoꝛeñ	lxi.
Vigoꝛ boiacenſis	.liiii
wilhelmus heremita	.lxxvii
wilhelmus pariſienſis	lxxix.
wilhelmus imperatoꝛ	.lxxxi
willibꝛoꝛdus cū .xij.	xlvi
Vincentius martyr	xlvi.
Vincenti⁹ de valentia	lxxxvi.
Vincentius ſpeculator	lxxx.
Virgilius poeta	.xxxiii
Viſiones tondali	lxxvi.
Viſiones eliʒabeth	lxxvi.
Viſiones hildegardis	lxxvi.
Viſio hoꝛrenda	lxxvii.
Viſio flebilis	.lxxxv
Vitalis martyr	.xxxlii
Vitalis	.xlvii
Vitellianus papa	.lx
Vitus et modeſtus	.xvij
Vlpian⁹ iuriſlegalis ꝛc.	.xliiii
Vndecimiliuʒ virginū	.lij
Vngari gens inculta	lxvij.
Vngari vaſtant romā	.lxix
Vngaria cõuertit ad fi͛d	lxviii
Vrbanus pͥmus papa	xliiii.
Vrban⁹ ſecūdus papa	lxxiiii.
Vrbanus tertius papa	lxxviii.
Vrbanus q̄rtus papa	lxxxi.
Vrbanus q̄ntus papa	lxxxv.
Vrbanus ſextus papa	.lxxxviii
Vrias ꝓpheta occidit	.xxi
Vrſinarius pꝛeſul ſcūs	lxxiii.
Xerſes rex aſſyrioꝝ	.viii
Xerſes rex perſaꝝ	xxiiij.
Xpiſtoferus papa	lxviii.
Xpūs dn̄s naſcitur	.xxxv
Yauan a quo greci	.v
Ydolatria oꝛitur	vi.
yeſabel vxoꝛ abab	xv.
ynachus pͥm⁹ rex argiuoꝝ	.viii
yoiada pontifex	xv.
ypolitus martyr	xlv.
yrath filius enoch	.iii
yſaac filius abꝛaham	vii.
yſaac moꝛitur	viii.
yſachar filius iacob	.viii
yſaias nobilis ꝓpheta	.xviii
yſaias mͥxo coꝛonatur	.xx
yſis regina egipti	.viii
yſuar	.ix
yuo ſcūs doctoꝛ iuris	.lxxxv
yſuardus monachus	lxiiii.
Zabulon filius iacob	.viii
Zacharias ꝛ eliʒabʒ	xxxiiii
ʒacharias papa	.lxiii
ʒacharias rex iſrahel	.xvii
ʒamri rex iſrahel	.xv
ʒaraia pontifex	.xiii
ʒelpha cõcubina iacob	.viij
ʒenocrates phūs	xxv.
ʒeuerinus papa ꝛ mr̄	.xliiii
ʒiptincus dux bohemie	lxxv.
ʒoꝛoaſtes rex bꝛactianoꝝ	vi.
ʒoꝛobabel rex	.xx
ʒoʒimas abbas	xlvii
ʒoʒimus papa	l.

Finis tabule

Generatio ⁊ generatio laudabit opa tua. ⁊ potenciaꝫ tuā ꝑnunciabūt. ſcribitur pſal/mo. cxliiij. Cum non ſine multa diligētia, ſanctoꝝ pātrum ſtudia. tpm decurſus ſupputarūt. non dubiū quin magna vtilitas eccleſiaſticis viris. ⁊ p̄cipue illis qui eccleſiaſticaꝫ politiā gubernare habent. inde ꝑueniat. nec vlli ſtatui hoim hoc parꝫ ꝓdeſſe credenduꝫ eſt. ſi temperata mente ad reꝝ geſtaꝝ hiſtorias. quas ob diurnā memoriaꝫ ſtudioſi viri conſcripſerūt oculos leuent. q̄muis pleriqꝫ id minus pſpectent. Decet nanqꝫ viros virtuoſos precedenciū facta ſepe ad memoriā reuocare. vt bonis exēplis diſcant dignis operib⁹ inſiſtere. vt in malis valeant pditionis ſcopuluꝫ declinare. Ueꝝ niſi p̄cioſuꝫ a vili ſeparet ſtulta cōcupiſcencia ſe tēperare nō valens. in tenebraꝝ voraginē precipiti curſu mergeret. Ob hoc ſancti doctores videntes ꝙ ad intellectū ſacraꝝ ſcripturaꝝ et eccleſie regimē. hiſtoriaꝝ decurſus ex parte neceſſari⁹ eſſet. ſimulqꝫ oīm geſtoꝝ congeries inutilis. tum ꝑ ſui magnitudine. tum ꝑ ſuperfluoꝝ et viliū factoꝝ repetitiōe ſuperuacua. quaſdaꝫ nobis hiſtorias canonizarūt amputatis fabulis ſuperſtitioſis ac genealogijs interminatis que ad rem nō ꝑtinēt. Sicqꝫ factū eſt per maximos eoꝝ labores. vt pene ſimul tota tpm hiſtoria breuiſſimo ſtudio a quolibet intelligente iaꝫ neduꝫ ſine labore. ymo cū cordis oblectatione poſſit incorporari. Decuit quoqꝫ ad ornatū ſcripture. vt hac pulchritudine non careat. que omnib⁹ gētibus tanq̄ lucerna prefulgida in obſcuro loco ꝑponenda fuit. Ingeniū inſup humanum quod magnifice plura cōprehendere faciliter poteſt. hoc delitioſo prato diuerſoꝝ floꝝ priuari nō debuit. in quo varia virtutū exempla reperiēs. factaqꝫ reproba eqꝫ conſiderans. illa carpere. hec preterire moneret. Uidere eniꝫ ſup moduꝫ eſt delectabile. qualiter p̄mi noſtri parentes ex quib⁹ originē duximus inſtituti fuerunt a ſummo oīm gubernatore deo. deinde quis decurſus eoꝝ. quomodo defecit et ꝑfecit rationabilis creatura in ſapientia. virtute. potētia. ſanctitate. longeuitate. et ſic de alijs. et in omnibus his diuinū regimē admirari. ꝙ ſit deus mirabilis in creaturis ſuis. qui nunq̄ adminiſtrare ceſſauit illis quos condidit. quanta creatoris longanimitas et miſericordia. et ꝙ inſcrutabilis diuinoꝝ iuditioꝝ abiſſus. Hec et infinita alia ꝑuolans humana induſtria pēnis quibuſdaꝫ interne cōtemplationis. nō ſoluꝫ p̄terita et preſentia. ſed eciā futura metitur. dum ex ſimilibus ad ſimilia progredit̄ cui ſi bona voluntas adiuncta fuerit. tedio quodaꝫ incolatus huius in deū ſurgit ad laudanduꝫ. et regraciānduꝫ. ⁊ contemplanduꝫ. cupiēs diſſolui ⁊ eſſe cū chriſto in eternū. Incipit ergo hec contēplatio in iocunda contemplatiōe creaturaꝝ. et finit in felitiori tedio earūdeꝫ. et appetitu creatoris. iuxta illud pſal. Quid eni michi eſt in celo. et a te quid volui ſuper terraꝫ. Michi aūt adherere deo bonū eſt. Hoc forte in preaſſumpto verbo ideꝫ pſalmiſta nobis perſuadere nitit̄. dicens. Generatio et generatio laudabit opa tua. et potentiaꝫ tuā ꝑnūctiabūt. Quaſi dicat. Per oia que in mūdo caſura cernim⁹. ad te q̄ nunq̄ deficis tēdere debem⁹. Que vtiqꝫ ſentētia valde accomoda ē ad ꝓpoſitū noſtrū. Cū eni teſte auguſtino plura in ſacra ſcriptura cōmemorant̄ que nichil ſignificāt. et tamen neceſſaria ſunt ꝓpter ea que aliquid ſignificant. neceſſe eſt talibus ita vti. q̄uis ſterilia ſunt. ſicut illa que fecūda deuotione immediate in deū mentē noſtraꝫ ſubtollunt. alioquin non recte ſcripturaꝫ legim⁹. in qua ſemper ſpiritus ſanctus ſequi credendus eſt. Sunt ergo arida quo ad ſuperficieꝫ littere. ſed grauida quo ad ſpiritalem intelligentiam. Que aūt ita aliena ſunt vt nequaq̄ ſpiritualiter intelligi poſſunt. aut non expedit. omni tamē veneratione digna ſunt ꝓpter fineꝫ in quē ordinant̄. qui eſt ſcire et diligere deū. Et de hoc genere videt̄ eſſe ſupputatio annoꝝ. que in ſacra hiſtoria diligentiſſime ānotata continet̄. De qua vt ideꝫ Auguſtinus teſtatur hoc certiſſime tenenduꝫ ē. ꝙ tanta eſt diuina auctoritate roborata. vt omnino falſiſſimum ſit. quicquid ab ea ita diſcrepat vt cū ea omnino concordari non poſſit. Que cum ita ſint. miꝝ valde videtur. cur ſancte ſcripture tractatores de hac materia in tantū ſunt diuerſi in pluribus locis vſqꝫ hodie. vt aut omnino aut vix nequeant concordari. Et redit illa antiqua et famoſa queſtio

de tranſlatione.lxx.interpretū.an potius ei ſtanduꝫ ſit in ſupputatione annoꝝ. an textui hebreoꝝ.quē
moyſes ille maxim⁹ et primus legis promulgator edidit.Hic contriuerūt ſancti doctores ingenia ſua
et quilibet pro captu ſuo dixit quod ſenſit.Et quia periculoſuꝫ eſt de magiſtrorū eccleſie iudicare ſen
tencijs vt dicit hieronimus ſuper danieleꝫ.et nimis laborioſum eſt omnia retexere.ideo beda poſt a/
lios qui ſtudioſius in hac materia ſudarunt.elegit moduꝫ oroſij qui ſatis concorditer cum hyeronimo
et euſebio.et alijs magis autenticis de his loquitur.⁊ dicit eccleſiam hunc modum tenere.licet alios
nō reprehēdat.quare actū videtur vt hec ſupputatio magis vulgata ſit in libris plurimoꝝ poſtea ſcri
bentium.Auguſtinus eciaꝫ in.xv.libro de ciuitate dei multa de his tractat.ſed ſatis diſſentit a poſi/
tione bede.quia ſequebatur exemplaria que tunc magis vulgata fuerūt.vt eciā patet in omelijs ſuis.
et maxime ſuper pſalmos. ¶ Poſitio autem oroſij et bede habet.ꝙ a creatione mundi vſqꝫ ad nati
uitatem abrahe fluxerūt anni.iij^M clxxxiiij.ſcdm̄ ſeptuaginta.Hebrei aūt minus habent.Mccxxxvi·q;
ſcdm̄ ibblias correctas iuxta hebraicaꝫ veritatem ab adam vſqꝫ ad natiuitatē abrahe ſunt anni tan
tum Mdccccxlviij. Deinde ſatis concordant cum hebreis ſeptuaginta interpretes vſpꝫ ad deſtructio/
nem templi. que vocatur cōmuniter tranſmigratio babilonis. Sequentia tempora non habentur ex
canonica ſcriptura.ſed ex alijs hiſtorijs tam iudeoꝝ ꝙ̄ gentilium.Et iteꝝ ibi eſt diuerſitas.ſed non ni
mis magna. Simul igitur colligendo ſcdm̄ bedaꝫ a mūdi creatione vſqꝫ ad xp̄i natiuitatem veniunt
anni.v^M cxcix. et hic eſt modus eccleſie. Unde verſus. Unum tolle datū ad milia quinqꝫ ducentis.
Naſcenti dn̄o beda dat a prothoplaſto. De vlteriori diſcuſſione hui⁹ queſtionis vide ſi placet au
guſtinū vbi ſupra.et hieronimū et alios locis ſuis. Hic aūt q: breuitati ſtudem⁹. ꝓlixitas ipſa nobis
vitanda eſt.Colligere nanqꝫ diſpoſuim⁹ iuuante dn̄o ex pluribus libris faſciculum quendaꝫ temporuꝫ
a mundi creatione vſqꝫ ad preſens. in quo tam ſacraꝝ ſcripturaꝝ ꝙ̄ diuerſaꝝ aliaꝝ hiſtoriarū facta.
tanꝙ̄ in memoriali quodam compendioſe religabimus.Faciaꝫ ꝓinde iuxta ſentētiam flori.ꝙ ſolent
qui terrarū ſitus in breui quaſi tabella depingunt.ita totam humani generis ymaginem. temporūqꝫ
decurſus in pauculis folijs cōplectar.Nec michi conſcius ſum aliquid me poſuiſſe qđ non in fidedig/
nis hiſtorijs habeat. aut alijs libris eccleſiaſticoꝝ doctoꝝ. ſiue quod nūc ex eoꝝ dictis aperte ſequa/
tur.Ubi autem dubiuꝫ fuerit.an ſic vel aliter. hocipm̄ eciaꝫ ita vt reperi pari modo annotaui. Et ne
ipſa ſuperficies hiſtorie deuotis tedioſa eſſet.perſepe ſententias quaſdaꝫ floridiſſimas applicaui ex ſcōꝝ
dictis.que deuotioneꝫ redolent pariter ac doctrinam.Auctoritateꝫ ergo dantes his qui ante nos la/
borauerūt.nos ꝓ modulo noſtro in labores eoꝝ intrauim⁹.ſparſim hincinde carpentes quod potui/
mus.Et vt ſciatur quo ordine eos ſecuti ſumus.primo totū tempus veteris teſtamenti.v^M clxix. āno
rum in quinqꝫ etates diſtinctū reperim⁹ in quodaꝫ libello qui yſidoro aſcriptus videbatur vbi multū
artifitialiter ꝓcedit.deducendo ānos mūdi vſqꝫ ad tp̄a ſua ſcilicet eraclij.qui cepit regnare circa an/
nos dn̄i.dcxij.ſed ſupputationē ſuaꝫ non ordinauit ſcdm̄ eram chriſti.ſicut nec oroſius. Et hunc ſequi
mur in duabus primis etatibus.ſimiliter et in duabus ſequentibus exceptis paucis. quia text⁹ ſcdm̄
hebraicaꝫ veritatē a natiuitate abrahe vſqꝫ ad captiuitatē babilonicā apud nos magis eſt correctus
⁊ diligentius explanatus.et ideo ſequimur eū.parū tamen refert.In quinta etate maioreꝫ laborē ha
buimus.ꝓpter nimiaꝫ diuerſitatem hiſtoriaꝝ.et veniaꝫ precor.quia iam vnū.iam alium ꝓut melius
putaui ſecutus ſum. An auteꝫ debite ſingulos annos ſupputaui.lectori iudiciū cōmitto. Lineaꝫ auteꝫ
aſſyrioꝝ et romanoruꝫ et alioꝝ ex diuerſis hiſtorijs laborioſe ſatis coaptaui.rogans vt ſi cui tranſcri/
bere placuerit diligenter obſeruet ſpacia et numerū correſpondenteꝫ.ne longius aut ſtrictius ponat ꝙ̄
exemplar habet.alioquin et labor peribit.et fructum non reportabit. eritqꝫ opus eo mendoſius quo
compendioſius niſi hoc ſtudeat diligenter obſeruare. Si auteꝫ debite ꝙ facile arbitramur hec incor/
porauerit.non modicam ei prebebit illuminationē ad intelligendaꝫ ſacraꝫ ſcripturam.et libros augu

ſtini.ꝛ hieronymi.ꝛ oroſij ac alioꝝ ꝛc̄.ſi vera ſunt que in pluribus libellis ſcripta reperimꝰ.Porro in ſexta etate ſequimur cronicā martini et vincencij.qui compēdioſe ꝓcedunt vſq; ad tpa ſua.Poſt eos per annos fere.cc.ſequor notabilem libꝝ quendã cuiꝰ autorem neſcio. qui pene vſq; ad tempora ſu a extenditur.Que aūt depoſt acta ſunt memorie digna.ſicut audiuimꝰ et vidimꝰ.fideliter prioribus ſuppoſuimꝰ.Que omnia in ſequētibꝰ ſumma breuitate patebūt. Modus aūt ꝓcedendi planiſſimꝰ eſt.et groſſitudini ruſticane adeo amicus vt in pariete quidẽ depingi eo quod ilico ſine omni diſſicul tate intuētibus ſe offerat. Depinxi igitur in medio folij circulos cū nominibus ꝑſonaꝝ debitis pro quolibet tēpore.et infra et ſupra lineas duas.quaꝝ ſuperior cū ſuo numero deſcendit ab adam vſq; ad chriſtum iuxta ſeriem p̄dictoꝝ ſignificās.vt quicquid ex aduerſo illius numeri ſcriptū.ſiue ſuperius ſiue inferiꝰ eciã circa illa tempora factū veriſimiliter credatur. Secūda linea id ē inferior retrorſum aſcendit a xpriſti natiuitate vſq; ad mūdi creationē.vt eadẽ facilitate vnico numero inſpecto ſciatur quot annis hoc aut illud factū ſit ante chriſti natiuitatem.Quod ideo ſic ordinauimꝰ.qr hec era ma gis ſolemnis eſt apud nos.et cicius ſolet requiri. Poſt xp̄m ſimul ambe deſcendunt vſq; ad tempo ra noſtra paulatim creſcendo.ita vt ſuperior ſemper oſtendat etatẽ mūdi.et inferior etatem xp̄i.qd̄ planiſſime patebit locis ſuis. Et quia ex multis libris mendoſe ſcriptis modũ hunc non leui labo re ad lineam veritatis correximus.obſecramus pro chriſto lectorem.ne inſciuiliter manū ad corrigen dum hanc annoꝝ ſupputationē apponat.niſi prius toto opere perſpecto.Quod non ideo dicimꝰ qua ſi nullibi errauerimꝰ.ſed ad auiſandum de nimia diuerſitate doctoꝝ in hac materia.ꝛ frequenter po ſitio vnius eſt inuolutio alterius.Ubi autem errorem inuenit.clementer ignoſcat et corrigat ex predi ctis quos ſequimur.Facile eni in numeris erratur.ꝛ ſepe negligenter deſcribunt.ꝛ negligentius emen dantur.vt dicit Auguſtinus.xv.libro de ciuitate dei.

Finit prologus.

De numero qui in ſequentibus per litteras exprimitur hec conſidera.
J monos/ v quinq;/ x denos/ du xx vigenos.
xl dudlat idem/ triplicat lx/ l quoq; ſola
Quinquaginta facit/ ſed nonaginta dat xc.
C dat centenos/ ſed quingentos tibi dat d.
Dc ſexcentos/ M mille/ c ſi preſit aufert
Centum/ ſic numerū debes conſcribere totum.

i	x	c	M
ij.	xx.	cc.	ijM.
iij.	xxx.	ccc.	iijM.
iiij.	xl.	cccc.	iiijM.
v.	l.	d.	vM.
vi.	lx.	dc.	viM.
vij.	lxx.	dcc.	vijM.
viij.	lxxx.	dccc.	viijM.
ix.	xc.	dcccc.	ixM.
ꝛc̄.		vel.cm.	ꝛc̄.

Faſciculus tempoꝝ oēs antiquoꝝ cronicas cōplectens. incipit feliciter.

Dies primꝰ — In quo deus fecit lucem. et diuiſit lucem ac tenebras.

Dies ſecūdꝰ — In quo fecit deus firmamentū. et diuiſit aq̄s ab aquis

Dies tertiꝰ — In quo cōgregauit ds aq̄s i vnū locū ⁊ apparuit arida.

Dies q̄rtus — In quo fecit ds ſolem ⁊ lunaȝ et ſtellas. et poſuit eas in firmamento ⁊c̄.

Dies quītꝰ — In quo fecit ds piſces et volucres. et cete grādia ex aq̄

Dies ſextꝰ. — In quo fec̄ ds beſtias et hominem.

Dies ſeptiꝰ — In quo requieuit deus ab vniuerſo opere qd̄ patrarat

In principio creauit deus celum et terraȝ. Dicit btūs Auguſtinus ſup geñ. ꝙ maior eſt huiꝰ ſcripture auctoritas. ꝙ oīs humani ingenij perſpicacitas. Et q2 de tempore hic pͥncipaliter intendimꝰ. principiū tpis breuiter tangere placuit. Unde eſt aduertēduȝ ſcdm̄ doctores ꝙ quattuor coequeua in pͥncipio creata ſunt a deo ex nichilo. in quo relucet creatoris ſumma potentia. Hec aūt ſunt. celuȝ empyreū. angelica natura. materia q̄tuor elemētoꝝ. ⁊ tempus. Et hoc vocant opus creationis quod factū fuit ante oēȝ dieȝ. Poſt ſequitur opus diſtinctiōis. in quo relucet ſumma creatoris ſapia. qd̄ factū fuit in tribus diebꝰ pͥmis. Deinde ſequit̄ opus ornatus. in quo relucet creatoris ſumma bonitas. quod factū fuit in tribus diebꝰ ſequētibꝰ. vt patet clare in textu geneſis. i. Septima aūt die requieuit ab omni opere quod patrarat. non quaſi operando laſſus. ſed nouaȝ creaturā facere ceſſauit. cuiꝰ materia vel ſimilitudo non p̄ceſſerit. Qd̄ aūt dicit̄ iohānis v. Pater meus vſq3 modo opatur

Hic incipit prima etas mundi et habet annos .ij. cccclj. Durans ab Adam uſq3 ad diluuium.

noſtrum — omnium — mater — Eua

Adam primꝰ homo vixit ānis dcccc xxx. et genuit. xxxij

Anno mūdi. .i.

filios. et totidem filias.

Adā vir ſcūs cūctis diebꝰ vite ſue prophetie ſpū claruit. pñiaȝ magnā ac diuturnā fecit. filijs ſuis p̄cepta iuſticie dedit. pͥcipiēs vt a cōſortio cayn ac filioꝝ eiꝰ oīno abſtineret. nec cuȝ eis matrimonia iūgerent. Hic primꝰ nr̄ parēs vno pcc̄o a padiſo nos expulit. ſȝ ſcā cōuerſacōe ſua ac pnīa exēpluȝ nobis dedit ad regni celeſtis gaudia remeādi. qui aūt hoc non ſequitur. de primo iuſte conq̄ri non poterit.

Delbora — ſoror

Abel. — dei

occiſus a fr̄e

Cayn — mundi

ſoror ⁊ vxor

Calmana

Anno primo mundi die ſexta formauit ds adaȝ in agro damaſceno et euam de coſte eiꝰ. collocās eos in paradiſo vt operarent̄ et cuſtodirēt illuȝ. p̄cepitq3 eis ne de fructu ligni guſtarēt ſub pena mortis. Eodeȝ die cū peccaſſent. ſtatim eiecit eos de paradiſo in terraȝ maledictiōis. vt in ſudore ⁊ erūpna viuerēt. donec morerentur ⁊c̄. vt geñ. i.

Humanū genꝰ ideo ex vno hoīe ds inſtituit. vt cōmēdarȝ ꝙ ei grata ſit in pluribꝰ vnitas. q̄ cōſideratio multū electis pdeſt. ſcis angelis in eterna pace ſociandis. Uerū tāta imanitate peccādi defecerūt hoīes vt tutius atq3 pacatiꝰ inter ſe beſtie viuerent Neq3 eniȝ vnq̄ inter ſe leones. aut inter ſe dracones qualia homies bella geſſerūt. Uinculum concordie diligit deus. Hec auguſtinꝰ li. xij. de ci. dei.

Ciuitas terrena ab homicida cayn incepit vſq3 ad homicidaȝ lamech.

Et ego operor.intelligit de continua vniuerſe creature adminiſtratione. quia quod cõdidit contine re et gubernare non ceſſat.et in hoc relucet creatoris ſumma perfectio.quia ſibi ſoli. ſufficit.nec eget creaturis.ſed potius econtra.quia virtus creatoris eſt cauſa ſubſiſtendi omni creature.⁊ hoc eſt ꝙ ſeptima dies veſperã non habet.De his plenius vide mgr̃m.ij.ſententiaꝝ.et doctores deſuper copioſe ſcribentes.Porro ſequens tẽpus licet deũ nobis oſtendat.quo ad hec quatuor p̃dicta.ſcʒ ſummã potentiã.ſapientiam.bonitatem.⁊ per conſequens ſummã pfectionẽ..tamen ſpecialius oſtendunt diuinã miſericordiã et iuſticiã.iuxta illud pſalmiſte.Miſericordiã et iuditiũ cantabo tibi dñe.Et iteꝝ Uniuerſe vie dñi miſericordia et veritas.Miſericordia tamen ſceptrũ tenet q̃diu viatores ſunꝰ. que nulli petenti veniam negat.

Eras plurimas diuerſoꝝ regum.gentiũ.aut opeꝝ magnificoꝝ.aut perſonaꝝ ſublimiũ hincinde annotaui.quibus vtunt̃ aſtronimi in ſuis calculationibꝰ.ab adã vſqʒ ad alphontiũ.Et nota ꝙ era ẽ tempus famoſũ alicuiꝰ gentis vel ſecte.incipiens ab aliquo effectu qui ẽ notabilis bonitatis vel malitie. Et vulgariter poteſt dici datũ.iuxta ꝙ publice conſcriptiones fiunt.Unde et ſanctus Leo huius nois primus.frequenter huic termino era vtitur in epiſtolis ſuis.

Hiſtoria vt cicero dicit.eſt teſtis temporꝝ.lux veritatis.magiſtra vite.nuntia vetuſtatis.Utiliſſimum ergo eſt hiſtorias plures noſſe atqʒ in his verſari.vt alioꝝ exemplo vtilia ſequi.noxiaqʒ vitare poſſemus.

cxxx. ccccxxxv. dcxxv.

Seth vixit annis. dcccc.xij. | Enos vixit annis. dcccc.v. | Caynan. vixit ãnis dcccc.x.

Anno ante xpi na/ iiii M dclxxiiii. /tiuitatem. iiii M dcxxiiii. M dlxix.

Iſte ſeth natus ẽ.cxxx. ãno ade. quoꝝ moyſes p̃termiſit.c. quibꝰ luxit abel in valle ploratiõis ꝓpe ebron. Ipe eciã pro oleo mie impetrando padiſum adijt.

Iſte enos cepit inuocare nomẽ dñi.forte aliqua verba deprecatoria inuenit.aut ymagines fecit ꝓ colendo deo.ſicut modo fit in eccleſia.

Iſte abel p̃mꝰ martyr eccliã inchoauit. qr in gr̃a mortuꝰ fuit.Si enĩ ab adã inchoata fuiſſʒ.non foret continuata. Hic ſcdm̃ auguſtinũ ciuitatẽ d̃i cõdidit. cuiꝰ p̃mꝰ ciuis fuit Et quia iuſtus fuerat.deus eiꝰ oblatiões acceptauit.

Auguſtinꝰ.xiiij.li.de ci.d̃i.Fecerũt itaqʒ ciuitates duas amores duo.terrenã ſcʒ amor ſui vſqʒ ad contẽptũ dei.Celeſtẽ vero.amor d̃i vſqʒ ad contẽptũ ſui De niqʒ illa in ſeip̃a.hec in dño gloriat̃. Illa q̃rit ab hoibꝰ gliã.huic aũt ds conſcie teſtis maxia ẽ glia. Ad illã ptinʒ cayn q̃ p̃mo natꝰ ẽ et ciuitatẽ cõdidit.ad iſtã ptinʒ abel qui ſcd̃o natꝰ ẽ ⁊ tanq̃ pegrinꝰ hic cõuerſatꝰ eſt qr gr̃a p̃deſtinatꝰ ciuis ſurſũ erat.

enoch | yrath | manaheel. | matuſael

In hoc enoch cayn ſuã dedicauit ciuitatẽ. lʒ vix.iiij.viros ſcriptura dicat tũc fuiſſe.qr ñ oẽs nũerauit q̃ tũc eſſe poterãt. ſed illos tm̃ noiare necce putauit quos ſuſcepti opis rõ poſtulauit.

Iſte cayn ſceleratꝰ p̃mo ciuitatẽ condidit terrenã.in q̃ ſuos poſuit ꝓpter tiorẽ.eo ꝙ rapinas ⁊ violẽtiã exercebat.vnde ſuſpicabat̃ ſibi talia redẽdda q̃lia faciebat ideo in tuto ſe recepit.hic frẽʒ ſuũ abel ꝓpter inuidiã occidit.⁊ pũitꝰ a dño vagꝰ ⁊c̃.a lamech occidit̃.

Mundi etates ſimilitudinarie accipiunt̃ ſcd̃m etates ho*is.et a diuerſis diuerſimode aſſignant̃.ratio*ib⁹ multis aſtruũtur.q̃re ſic vel ſic co*ueniẽti⁹ inchoẽt vel terminẽt.de quib⁹ nichil ad p̃ñs.ſ; q̃ntũ nũc ſuf/ ficit ẽ aduertẽdu; q͞p.vi.ſunt etates mũdi.quaꝝ p̄ma incipit a mũdi creatio*e ⁊ durat vſq; ad diluuiũ et habet ſcd̃m hebraicã veritatem ãnos.Mdlvi.Scd̃m ſeptuaginta interp̃tes ſicut yſidorus ponit ⁊ a lij ꝯplures quos hic ſeq̃mur habet ãnos.ijMccxlij.et ſic differũt in ãnis.dlxxxvi.quos hebrei min⁹ ha bent in hac etate.et iuxta hunc co*putũ matuſale mortuus eſt ante diluuiũ.eode; tamen anno quo di luuiũ fuit. ¶ Secũda etas incipit a diluuio et durat vſq; ad natiuitatẽ abrahe.et habuit ſcd̃m hebre os ãnos.ccxcij.Scd̃m ſeptuaginta.dcccc xlij.⁊ ſic differũt in ãnis.dcl.quos iteꝝ hebrei min⁹ habent. Que aũt ſit ratio tante diuerſitatis inuenire non potui. ¶ Tertia etas incipit a natiuitate abrahe et durat vſq; ad initiũ regni dauid.habens ſcd̃m hebreos ãnos.dcccc xli. ſcd̃m ſeptuaginta.dcccc xl. ¶ Quarta incipit a principio regni dauid.et durat vſq; ad tranſmigratio*e; babilonis.⁊ habet ãnos cccclxxxiiij.ſcd̃m hebreos.ſed ſcd̃m ſeptuaginta cccclxxxv. ¶ Quinta etas incipit a tranſmigratio*e ba bilo*nis.ſc; quãdo hieruſale; deſtructa fuit.et templu; in ea incenſu;.et durauit vſq; ad benedictã na/ tiuitatẽ xp̃i.habens ãnos ſcd̃m hũc modu; p̃tactũ quẽ hic ſequimur.dxc. ⁊ ſicut p̄dictũ ẽ grãdis eſt al tricatio de ſupputatio*e ãnoꝝ hui⁹ etatis.diuerſi diuerſimode co*putant.ſed non minus multũ differũt inter ſe.Eligat quiuis quod ſibi placuerit.q͞p nobis viſum fuit poſuim⁹. ¶ Sexta etas incipit a xp̃i na tiuitate et durat vſq; ad fine; mũdi.cui⁹ terminũ ſolus deus nouit.⁊ hec dicitur ſenectus ſiue hora vl tima. ¶ Ada; moritur.ſepeliturq; in ebron.

Anno mundi. dccxcv. dcccclxx. Mcxxij.

Malaleel vixit ãnis dcccxcv.

Jareth. vixit ãnis dcccclxij.

Enoch annis ccclxv.

iiii M ccciiij. iiii M ccxxix. iiii M lxxviij.

¶ Curioſitas.

Nota q͞p o*ẽs artes vel ſcie ſeculares.liberales ſi/ ue mechanice vel phiſice. hũane curioſitati deſerui ẽtes a filijs lamech legũt̃ inuẽte.⁊ ſic filij adulte/ rini p̄mũ ſubtiliores alijs fuerũt.Et q; timebant futuꝝ periculũ diluuij ⁊ ignis.ideo tubal eaſde; artes i duab⁹ colũpnis ſculpſit.vna lateritia.et alia marmorea.

Ada

Sella

La mech

Satis lamech ab iſ/ tis vxorib⁹ afflict⁹ fuit.q; p q̄ q̄s peccat.p hec ⁊ puniꝰ

Bigamia

Jſte lamech p̄m⁹ co*tra naturã ⁊ mores bigamiã inſtituit adul teriũ co*mittẽdo. Jp̃e ecíã cayn occidit.non tamẽ voluntarie.

iabel

tubal

tubal cayn.

noe/ma.

¶ Jſte enoch iuſtus placuit deo.⁊ ꝓpter nimiã ſcita tem ſuã tranſtulit eũ dñs in padiſum. vbi cũ heli ¶ a viuit in magna corpis ⁊ ſp̃us trãquillitate vſq; ad antixp̃i aduentũ.Tũc eni exibũt ꝓpter co*forta ¶ tio*e; elcoꝝ.et mr̃yo coronabunt̃.Enoch ſcripta re liquit.

Jſte iabel portatoria paſtoꝝ p̄m⁹ inſtituit.⁊ tẽtoria fecit. ¶ Concupiſcentia auriũ.

Jſte tubal p̄ĩ canẽtiũ in citharis ⁊ orgãis. ⁊ muſice artis inuẽtor.ꝓportio*es quoq; ſonoꝝ ex malleoꝝ ſo nitu ppendit.

¶ Concupiſcentia oculoꝝ.

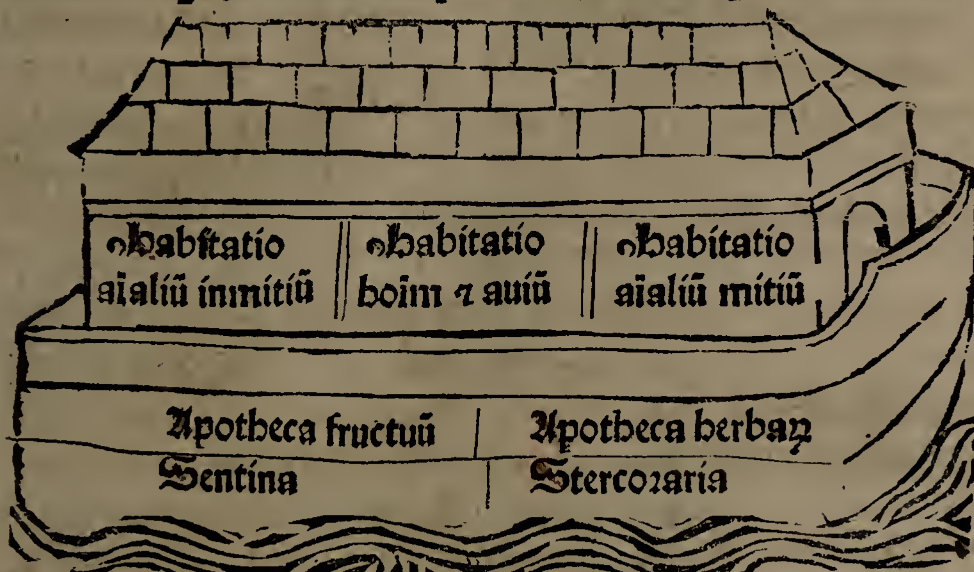
Jſte tubalchayn fuit p̄m⁹ malleator ⁊ faber i cũcta opa eris et ferri.et inuentor artis ſculpture.

¶ Concupiſcentia carnis.

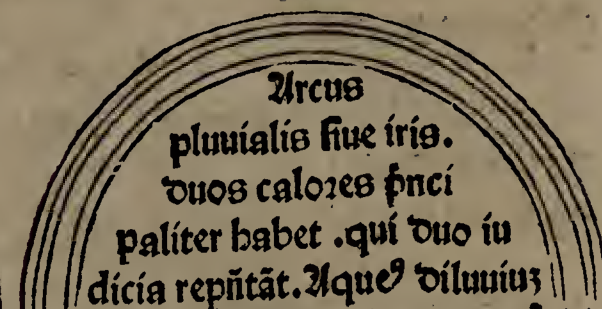
Jſta noema inuenit artẽ varie diuerſeq; texture.la/ nam ⁊ linũ in fila traxit.et pãnũ texuit ꝓpter leuita/ te;.na; antea pellib⁹ beſtiaꝝ p veſtib⁹ vtebant̃.

Nota ſcdm̄ doctores debitam penā hoc tpe mūdo inflictā. Quia eni luxuria abundauit que corpa polluit. ideo p aquā terra lota ⁊ mundata fuit. In fine aūt mūdi quia cupiditas abūdabit. p ignē exuret. Aurū ei ⁊ argētū igne purgari ſolent.

Hoc ſignū federis quod do inter me et vos. et ad omnē aiaȝ. geñ. ix.

Archa noe habuit in longitudine. ccc. cubitos. in latitudie .l. cubitos. i altitudie. xxx. ⁊ in ſumitate. i. cubitū. geñ. vi

pteritū figurat ne amplius timeat. Ig nes futurū iuditiū ſignificat p ignem. vt certitudinaliter expectetur.

Mcclxxxvij. Mccccliiij. ij Mccxlij.

Mathuſale vixit ā. dcccclxix

Lamech vixit ānis dcclxxvij

Hic incipit ſecunda etas mundi durans vſq ad abrahā. et habet annos. dccccxlij.

Anno vite noe. dc. factū eſt diluuium

Noe vixit ā nis. dccccl.

Tempus diluuij.

[illegible] dcccxxij. [illegible] dcxlv. [illegible] dcccclvij.

Hic matuſaleȝ ſeniſſim⁹ quo ad multitudieȝ ānorū oiȝ quos ſcriptura cōmemorat. Cū eni .d. ānos haberet. dixit ei dñs Edifica domū ſi vis. qm̄ ad huc .d. annis viues. reſpondit Proter tantillūȝ tpis nō edifi cabo domū. Et ſub arborib⁹ et circa vepres dormiuit vt pus conſueuerat.

Iſte lamech cū iā ſenuiſſȝ ⁊ caligaſſent oculi eius. a puero ducebat. q̄ putans ꝙ ferā vidiſſȝ. idicauit ei vt ſagittarȝ. ⁊ ſic ipȝ caym trāſ fixit. Unde ob hoc pueruȝ. verberibus adeo afflixit. vt eciā moreret.

Noe vir iuſt⁹ gra ciā inuenit coraȝ dño. Cū ei eſſȝ ānorū .d. genuit ſem. chaȝ. et iaphet. Archā de mādato dñi edifica re cepit. eāqȝ in .c. ānis pfecit. Centeſi mo ergo āno iā archa cōpleta. iterum dñs apparuit ei. mādans vt cū vxore ſua et filijs. eorūqȝ vxorib⁹ archaȝ in traret. ⁊ cū aialib⁹ ⁊c. ⁊ ſtatiȝ diluuiū inundauit. ſte titqȝ aq̄ ſup altiſſimos mōtes cubitis. xv. geñ. vij. Et nota ꝙ eodeȝ die dñico i mayo i quo ingreſſus fuit. āno reuoluto cū vniūſis q̄ ibi erāt egreſſus ē. P⁹ diluuiū accidit ipi noe illa famoſa ebrietas. cuius occaſione ipe filijs ſcilicet ſem. et iaphet ꝓ honore pīno ⁊ honeſta verecūdia bñdixit. filio vero ſuo chā ꝓ irriſiōe ⁊ irreuerētia maledixit. Et hic ſcdm̄ aug⁹ fit pma mētio de ſuitute. ⁊ p oppoſitū de nobilitate. Nec putāduȝ ē ꝙ oēs de chā deſcēdentes fuerit ignobiles ⁊ ipotētes. cū ipi cepert pmo eſſe potētes ſup terrā. vt pȝ de nērotb ⁊ regib⁹ canaan ⁊ affro rū ⁊c. Nec oēs de ſem ⁊ iaphat fuerūt virtuoſi ſiue nobiles aut potētes. cū pene oēs in ydolatrie cri mē ceciderīt. ⁊ ab alijs oppſſi ſepe fuert. ſed hec maledictio et bñdictio vitia ⁊ virtutes reſpicit. ꝓpter q̄ vel q̄s hō veraciter dī ignobilis vel nobilis. Habuert tñ q̄dā ſpālia ꝑuilegia a deo ꝓpter merita pīis ac benedictioneȝ.

Ab iſto chus ethiopes
phibentur pgeniti.

Ab iſto meſraiȝ egiptij ſunt exorti.

Chus

ſaba. — ab hoc ſabei id ē arabes.

euila. — ab hoc getuli i remotioribꝰ affrice ptibꝰ

ſaba tha. — bēmo coꝛ̄ẽtes. id ē ſabatheni

nem roth — Iſte nē̄roth gigas. x. cubitoꝝ cepit eſſe potēs i terra. ꝛ erat robuſtꝰ venator corā dn̄o. hic miſerabile vitiū libidinis dn̄andi p tyrānideȝ ichoauit quo deīceps vſqȝ hodie mūdꝰ adeo ē cōtritꝰ. vt dici n̄ poſſit. Fuit aūt pncipiuȝ regni eiꝰ babilon. ꝛ arath. et archat. ꝛ calāne i t̄ra ſennaar.

Regma. — iſti nomia p diderūt

ſaba — ab hoc ſabei.

Dadan — .i. ethiopes occidētales.

ſaba taca

Cham. Affricam obtinet.

meſraym.

.xxx. generatiōes

Canaan. — ab iſto pgeiti ſunt affri et feices. ꝛ chananeoꝝ gētes

Sydon. Ethens Jebuſeus Amorreus Gergezeus Eueus.

Aratheus Cineus Aradius Samarites Amatheus

oēs populi noti.

Iſte chaȝ vidēs verēda p̄ris. nūtiauit frībꝰ ðridēs eū. ob qḋ maledictꝰ fuit ab ip̄o horrēdū exemplū p̄bēs oībꝰ deriſoribꝰ.

Futh — Ab iſto libies dicūt̄ exorti. ꝛ n̄ ꝛ mauritanꝰ fluuiꝰ vſqȝ in p̄ns futh dr̄. oēſqȝ circa eū regiōes futhenſes.

Anno mundi.

Sem vixit annis. dc. — Iſte ſem biēnio poſt diluuiū genuit arphaxat. Et fertur fuiſſe melchiſedech. qui pmꝰ poſt diluuiū condidit vrbeȝ ſalem. ipſa eſt hieruſaleȝ. Et ab eo deſcenderūt generationes. xxvij.
Aſiam poſſidet.

Pro intellcū hoꝝ ē aduertēdū. ꝙ veriſſime de iſtis tribꝰ filijs noe. lxxij. gētes pcreate ſunt. vt pȝ geñ. x. Unde ad deſignādūȝ miſteriū hoc. dn̄s iheſus. lxxij. diſcipulos miſit āte faciē ſuā. vt dr̄ luce. x. De hac materia diligēter tractat augꝰ. xvi. de ciui. dī ꝛ inter cetera dicit. ꝙ plures alij nati ſunt q̄ ꝑpterea nō ſunt cōmemorati. q2 gētibꝰ alijs naſcendo añceſſerūt. ipi aūt gentes facere nequerūt. Haꝝ aūt gētiū vocabula ptiȝ māſert. ita vt hodieqȝ appareat vnde fuerit deriuata. ſic ex aſſur aſſyrij. et ex heber hebrei. Partiȝ tpis vetuſtate mutata ſunt. ita vt vix hoies doctiſſimi ātiq̄s pſcrutantes hiſtorias. nec oim ſȝ aliq̄ꝝ ex iſtis origīes gētiū repire potuert. Et ſi oia cōſiderent. plura mutata ꝙ manētia nola apparent.

Iſte iaphet a patre benedictus ē ꝑpter ingenuā nobilitatē. dilatacionemqȝ ei imp̄cabat. et ab eo deſcenderūt generationes. xv.

Iaphet europam habet. — Hos. vij. filios habuit iaphet. et. vij. generationes fecerūt.

Gomer — Ab iſto deſcenderūt galathe ꝛ poſt gallici. ediditqȝ generatiōes. iij.

aſſenes — Ab iſto ſarmate venerūt. quos greci ſrgios vocāt.

Riphat — ab hoc peſlagōes

togorma — ab iſto friges.

magog — Ab hoc ſcite et gothi traxerūt origineȝ. ſcd̄m hieronymū

Ex iſtis tribus filijs noe ſcilicet. Sem. Cham. et Japhet. ipo adhuc viuente iuxta philonis hiſtoriam xxiiij M. et. c. viroꝝ nati ſunt. extra mulieres et paruulos. habentes ſup ſe tres principes. videlicet nemrotb. iectan. et ſuphene.

Ab hoc aram proge/ niti ſunt ſyri quoꝝ metropolis damaſcus. Unde et in hebreo ſyria dicitur aram.

Hus

Iſte traconitidis et da/ maſci pncipatũ teñit. vnde ⁊ iob fuit de fra bus

Aram hos. iiij. genuit.

Hul

Mes

Gether.

Lud ab hoc ſunt ludij

Ludiȝ

ana/ myn

laa/ bym

De his e greſſi ſunt philiſtijm ⁊ capturiȝ alij ignoti ſunt nobiſ

genuit hos. vi. filios.

neptu ym.

phetr uſim

cellu/ ym

Aſſur

Iſte aſſur quia nolebat rebellare cõtra deũ in edifi catione turris babel cũ nemrotb. ideo fugit de ter/ ra ſennaar ad aliaȝ regionẽ longinquam prius non habitatã. ꝗ ex eiꝰ noĩe vocat aſſyria. ⁊ edificauit ciuitatẽ ꝗ poſtea vocata ẽ niniue. ꝗ fuit metropolis totiꝰ rgni. Iſte pplũs ſp crudelitatis ifamiã hũit.

Iſti. iiij. fuerũt filij ſem. frẽs arphaxat

Ab hoc elamite principes perſidis.

Elaȝ

ij M ccxliiij.

ij M ccclxxix.

Arphax/ at vixit ã cccxxxviij

Sale vixit ãnis ccccxxiij

Anno an xpi natiuitate. iiij M ccccxx. M dcccxlv.

Ionicbꝰ. obtinuit terrã ethã

Iſte ionichus fuit filius noe. de quo moyſes tacet. ſapiens. primo poſt diluuiũ aſtro/ nomiam inuenit. et quedaȝ futura ꝓuidit. et maxĩe de ortu. iiij. regnoꝝ et eoꝝ occaſu. Cumqȝ pater dediſſet ei munera. iuit in terraȝ ethan. et habitauit ibi gentem conſti/ tuens. Hic fertur conſiliũ dediſſe nemrotb. quomodo regnare poſſet.

Auguſtinus li. xvi. de ciui. dei. dicit ſic. Poſt benedictiõeȝ filioꝝ noe vſqȝ ad abrahã nulla fit mentio aliquoꝝ iuſtoꝝ. nec eos tamen defuiſſe crediderim. ſed ſi oẽs cõmemorarent nimis longũ fieret. et eſ ſet hec magis hiſtorica diligentia. ꝙ ꝓphetica ꝓuidentia.

Maday ab iſto medi veniſſe putãt ſp potẽtiſſiuĩ

ab hoc iones ꝗ ⁊ greci ꝑgeĩti ſunt. vñ ⁊ mare ouinũ dictuȝ eſt.

Yauan

iiij. gene/ racões fac

ab hoc hiberi ꝗ et hiſpani. lȝ ꝗ dã ex eo ⁊ ita los ſuſ picant

tubal

Moſoch ab hoc capadoces. vñ ⁊ vrbs apd eos maȝecab dĩ.

Thyras Ab iſto traces. vel tira ces.

beliſa Ab hoc beliȝij. ⁊ poſt eolides

tharſis ab hoc ci lices. vbi ẽ ciuitas tharſus.

cethiȝ ab hoc cethei. i. ciprij

dodamin Ab hoc rodij.

De malitia hui⁹ nērotb pleni ſunt libꝛi. Foꝛte di uino iudicō actū ē vt nero i ei⁹ vocabulo plane ſe offerat q̄ ſimilē infamiā babuit. Nā p⁹ cōfuſiōeꝫ liguaꝝ ad pſas abijt ⁊ eos ignē docuit colere. ba bilōe relicta filio ſuo belo q̄ ei ſucceſſit. Et ſic de inceps poſteritas ei⁹ regnū illud obtinuit vſqꝫ ad q̄rtuꝫ chiliadeꝫ. ſcdm̄ methodiū. Sed auguſtin⁹ dicit eū fugatū inde. et ꝙ filij aſſur regnū illud obtinuerūt ⁊ tenuerunt. vſqꝫ ad annos. Mcccv.

Nerotb pꝛinceps de cham

Jectan frr pbalec de ſem.

Supbe ne pncepſ de iapbet

Jſti tres pꝛincipes cū populis ſuis cōuenerunt in campū ſennaar. foꝛmidantes diluuiū iteꝝ poſſe inundare. Dixerūtqꝫ. Edificem⁹ turrim cui⁹ altitudo ptingat vſqꝫ ad celuꝫ ⁊c. geñ. xi. Uidens aūt ds ſtulticiā illoꝝ. miraculoſe in penā peccati confudit linguas eoꝝ. et ſic diſpſi ſunt p totū mundum.

Ab iſto beber bebꝛei noīati ſunt. Naꝫ in domo illi⁹ in diuiſiōe liguaꝝ ſola bebꝛea ligua remanſiſſe deſcribit. que antea bumana dicebat qua oēs cōmūiter vtebantur.

Turris babel.

Anno mundi. ijM dlix. ijM dcxliij.

Linea xp̄i.

Heber. vixit ānis cccclxiiij.

Hic ſcdm̄ bebꝛeos dr̄ ſpūm ꝓbetie babuiſſe. et babuit duos filios. ſcilicꝫ Jectan et Pbalecb.

Pbalecb vixit āuis ccxxxix.

ijM dcxc. ijM dclxi.

Jſte iectan exemplo nērotb acc epit pncipatū ſup filios ſem. et babuit filios. xiij. qui oēs fecerūt generatiōes pꝛincipales. Sed populi iſti ſcdm̄ bieronimū nō ſunt nobis noti. vel ꝓpter terraꝝ longinq̄tateꝫ. vel ꝓpter mutatiōes populoꝛuꝫ et noīm. vel contriti guerris et ſubuerſionib⁹. vel alijs de cauſis ⁊c.

Jectan

filij ei⁹.

Elmodad	Deda
Saleph	Hebal
Aſarmotb	Abimael
Jare	Saba
Adburan	Jopbir
Jazal	Euila
Jobab. populi ignoti.	

Jſte phalecb fili⁹ beber ſic dict⁹ ē. qꝛ in dieb⁹ ei⁹ facta fuit confuſio linguaꝝ. quaſi ipe diuiſus ſit ab alijs. quia in domo ſua māſit lingua pſtina. Unde ſcdm̄ auguſtinū in boc nō paruū iuſtitie veſtigiū apparuit. ꝙ iſta dom⁹ libera fuit ab bac pena. quaſi nō fuerit particeps in culpa. Et nota ſcdm̄ eūdeꝫ ꝙ nūer⁹ linguaꝝ fuit ſcdm̄ nūeruꝫ generationū. ſcꝫ. lxxij. Auctus aūt ē nūerus gentiū multo āplius ꝙ̄ linguaꝝ. Naꝫ i vna lingua plurias gētes nouim⁹

Nobilitas circa bec tpa fert introducta. Et nota ꝙ pluribus de cauſis inſtituta fuit. Pꝛīa fuit neceſſitatis. Creſcēte eni būano genere. cū boies ad malū ꝓni eſſent opoꝛtuit ꝓbibere inſult⁹ pꝛauoꝝ aduerſus bonos. et ideo eligebat aliq̄s vir bonus iuſtioꝛ ceteris atqꝫ pꝛudentioꝛ qui cōmūitati pſideret. virtuoſos ꝓmoueret. mediocres defenderet. et malos coberceret. Hinc dictus eſt nobilis. quaſi pꝛe alijs virtute notabilis. Unde bieronim⁹. Nicbil aliud video in nobilitate appetenduꝫ. niſi ꝙ nobiles q̄daꝫ neceſſitate conſtringant. ne ab antiquoꝝ ꝓbitate degene

Hoc regnū ſcitaꝝ licꝫ ſit vetuſtiſſimū. tñ qꝛ barbaroꝝ ē inter pncipalia regna mime cōputat̄. Unde ꝓpter illius populi ineptitudinē ſiue groſſiciēꝫ. regio illa ſp dicta ē barbarica. Et ē magna valde. qꝛ meotidis paludibus incipiēs inter danubiū ⁊ occeanū ſeptentrionaleꝫ vſqꝫ ad germaniā porrigit̄. Et eſt pma pars europe. in q̄ pmū regnauit Tan⁹ de ſtirpe iaphet. Gothi id ē vngari ſunt de his ⁊ dani ⁊c̄.

Scitaꝝ

¶ regnuꝫ oritur ꝓpe danubiuꝫ

Amazonū

ſiue magefataruꝫ regnū orit̄ i. femiarū. inter ſcitas ⁊ albanos verſus ſeptentrionē. De ſcitis trahunt origineꝫ.

¶ Hic orit̄ egiptioꝝ regnū. quod diuerſis alteratōib⁹ crebro mutatū fert̄. ⁊ ſepe ſit mētio de his in ſacra ſcriptura. Et durauit vſqꝫ ad auguſtum.

Sores.

hic orit̄ regnum aſſirioꝝ

Era principalis euſebij et gentiliū. qui antiqui ora tpa cōmeorāt. hic incboāt cōmūiter.

Hoc regnū pene nunq̄ pacatum fuit.

Belus. i. rex aſſyrioꝝ. ā. lxv

¶ Iſte bel⁹ fuit pm⁹ rex aſſyrioꝝ. ⁊ dicit̄ a quibuſdaꝫ ſaturnus. q̄ in obſcuro regnaſſe phibet̄. qꝛ paruū habuit dominiū. Et iſte fuit pm⁹ queꝫ error populi deū fuiſſe putauit. Unde diuerſe gētes diuerſimode eū noiant. ſcilicet bel. baal. baalim. beelphegor. beelzebub ⁊c̄. Et ſtetit hic enormis error in genere humano. vltra duo milia annoꝝ.

ijᵐ declxxiij. | ijᵐ dccccv.

Reu. vel ragau. ānis. ccclj.

Saruch. vixit ānis cexxx.

ijᵐ cccxxvi. | Anno ante xp̄i. natiuitatē. | ijᵐ cccxiiij

...rent. Secūda cauſa fuit diſcolia plebiū que rectū iuditiū ignorabat. licet tamē inter ſe pacate viuerent. Nam adeo ebetes fuerūt. ꝙ nichil magis impendere potuerūt. niſi quod vulgari opiniōe celebrabāt. Unde expediebat ꝑ eaꝝ pace conſeruāda. vt ex natalib⁹ nobiliū ꝑncipes haberēt. ¶ Tertia cauſa ꝓceſſit ex aliqua fortitudine ſingulari. Nōnunq̄ eñi cōmūitates grauate ob incurſus hoſtiles. tale edictū ſanxerūt. vt quicūqꝫ patriā a talib⁹ liberaret. ius nobilitatis ꝑ ſe ⁊ heredib⁹ ſuis ppetuo obtineret. Hoc modo plures nobilitati legūt̄. ¶ Quarta cauſa ex habūdantia diuitiaꝝ ſumit̄. Aliquando eñi populares nimia penuria victualiū attenuati. tradiderūt ſe et ſua alicui diuiti. vt hoc pacto maluꝫ inopie tēparēt. et eū deinceps velut nobileꝫ ⁊ dñm recognoſcerēt. Inueniunt̄ eciā quedaꝫ nobilitates p diuinū oraculū inſtitute licet pauce. quaꝝ alique pmanſerūt. vt in dauid. alique cito defecerūt vt in ſaul et hieroboā. et quorūdaꝫ alios. ¶ Plurime quoqꝫ legunt̄ nobilitates p violentiā et tyranideꝫ introducte. quaꝝ ſimiliter alique cito deſtructe ⁊ penitus delete fuerūt. aliq̄ ſtabiles pmanſerūt. ¶ Et nota ꝙ ſcdm̄ veteres hiſtorias raro aut nunq̄ in paganiſmo nobiliū ſtirpes ppetuate fuerunt ꝓpter tyrānideꝫ ⁊ ſupbiā. Multe etiaꝫ apud xp̄ianos ꝓpter eandeꝫ cauſaꝫ delete ſunt. ſcdm̄ illud eccleſiaſtici. x. Sedes ducū ſupboꝝ deſtruxit dñs. ⁊ ſedere fecit mites ꝑ eis. ¶ Iteꝫ nota ꝙ nemo vnq̄ nobilitateꝫ odio habuit. quia eſt bonū p ſe appetibile. ſicut virtus aut religio. Sed multi ſancti eaꝫ fugerūt ob grande periculuꝫ quod in ea latet. ꝓpter difficultateꝫ maxiam ipi ānexam. Hoc ſatis in ſcō ꝓpheta dauid apparuit. quē ipemet deus tam peculiariter elegit. Relinquit̄ ergo ꝙ vix pauciſſimi ad tantaꝫ ſublimitatem idonei fuerunt.

Sicbioniorum regnum hic oritur.

Agialeus

Iſte agileus fuit pm⁹ rex ſicbionioꝝ. Nota. ſicut dicit auguſtin⁹ li. xviij. de ci. dei regnū ſicbionioꝝ admodū paruū erat De quo doctiſſim⁹ varro velut ātiquo tpe exorſus ē. puenit tandē ad athenienſes. deinde ad latinos. deinde ad romanos

¶ huic ſucceſſit europs ij⁹ rex ſicbionioꝝ. et durauit vſq₃ ad tpa beli ſacerdotis ⁊ iudicis iſrael

Bractianorum regnum hic oritur.

Zoroaſtes

Iſte zaroaſtes dicit̃ fuiſſe cham filius noe. hic ſcdm̄ auguſtinū dr̄ riſiſſe qn̄ natus ē. Nec aliqd boni mōſtruoſus ille riſus ptendebat. cū oib⁹ cōmūe ſit flendo hūc mūdū intrare/

Reges aſſirioꝝ

Ninus rex. monarcha pm⁹. regnauit ānis. liiij

¶ Artē nanq₃ magicā inuenit. et a nino in bello ſupat⁹ ē q̄ eius libros cōbuſſit.

Auguſtinus. Inter plurima regna terraꝝ in quibus terrene vtilitatis vel cupiditatis eſt diuiſa ſocietas. quā hui⁹ mūdi ciuitatem vniuerſali vocabulo nuncupamus. duo regna cernimus longe pueniſſe clariora. aſſyriorū primū. deinde romanoꝝ. vt tpibus ita et locis inter ſe ordinata atq₃ diſtincta. Illud prius in oriente. hoc poſtea in occidente ſurrexit. In fine illius. initium fuit hui⁹. Regna cetera ceteroſq₃ reges. velut appendices dixerim.

iijᴹ xxxv.	Anno mundi.	iijᴹ cxiiij.

Nachor vixit ānis cxlviij.

Linea chriſti.

Thare. vixit ānis ccv.

·iiiivxɔ ᴍꞁꞁ	·ᴀxxxꞁ ᴍꞁꞁ

¶ Iſte thare poſt mortē filij ſui aram exiuit de vr chaldeoꝝ. et pegrinatus eſt in charram cū filijs et nepotibus ſuis. Fertur ꝙ pter iniurias illatas ſibi a contribulib⁹ ſuis. eo ꝙ nollet adorare ignē. receſſit. Et dicit̃ ab hebreis cōmūiter ꝙ nemroth ibi regnauit. qui dictus fuit alio noīe amraphel rex ſennaar. quē diu poſt hec abraham ſupauit. et pcuſſit. vt dicit̃ geñ. xiiij.

Idolatria oritur. Nota ſi bene reuoluas hiſtorias. repperies ꝙ tria principaliter hoīes ad idolatriā induxerunt. ſc₃ affectio circa morientes. timor et adulatio apud reges. et diligētia artificū circa ſculpturam. Demones aūt in idolis latentes et reſponſa dantes hūc errorem cōfirmauerūt nimis. ita vt capitali pena plecteret̃ qui ei ſe nō confirmaret. Acceſſit inſuper fraudulenta poetaꝝ laudatio. qui miſeros damnatoſq₃ hoīes in celū cōpoſitis carminib⁹ extulerūt. Et pulchre eodem tpe cū demones loqui hoīb⁹ cepiſſent. miſit clemens dn̄s angelos ſuos. vt quibuſdā electis ſuis eciā viſibiliter loquerentur. ne ſimul tota hūanitatis maſſa errore peſſimo deperiret.

¶ Tempora groſſa ⁊ rudia. in quib⁹ nimis humanū gen⁹ defecit a pſpicuitate naturalis luminis. ⁊ ideo neceſſe fuit inſtitui leges poſitiuas vt eaꝝ adminiculo hō redirē ad pſtinā et naturalē intelligentiā. Uide ſup hoc doctorē ſcm̄ in pma ſecūde. Nota ꝙ multe iniq leges ab hoīb⁹ inſtitute fuerūt cōtra dictamē rc̄e rōis. ⁊ multi hoīes q̄ ceteris ſiue i potētia ſiue prudētia ⁊c. preſtantiores erāt dij putabant̃. Omne eni qd̄ erat inſolitū reputabat̃ quaſi diuinum.

Hanc ciuitatē magnā ninus amplíauit. ⁊ ex ſuo noīe niniue appellauit. q̄ eſt metropolis aſſyrioꝝ.

Melchiſedech rex ſalem.

Iſte melchiſedech vulgariter dicebat̄ rex iuſtus ꝓpter eximiā ſcītatē Panem ⁊ vinū obtulit abꝛahe in magnū myſteriū. fuit eñi ſacerdos dei altiſſimi. geñ. xiiij.

Iſte ninus libidine dñandi ꝑmotus vt latius regnare poſſet finitimis id eſt vicinis ſuis bella intulit. Et q2 populus adhuc rudis fuit. nec bellandi. nec armoꝝ peritiā habuit. cito pene totā aſiā ſibi ſubiugauit. factuſq3 eſt pm9 monarcha oꝛientaliū. Cumq3 nimis doleret de moꝛte pr̄is ſui beli. fecit ſibi in ſolatiū ſuū ymaginē ei9. cui tantā reuerētiā exhibebat. vt quibuſcūq3 reis ad ipā cōfugientib9 parceret et penā indulgeret. Hui9 exemplo plures caris ſuis moꝛtuis imagīes dedicare ceperūt. Videntes aūt maligni ſpūs curioſitatē populi. intus latuerūt. ⁊ reſponſa dederūt. deos eſſe dixerūt. ac diuinos honoꝛes ſibi fieri decreuerūt. Sicq3 hoc infeliciſſimū ydolatrie crimē introductū eſt. diuine maieſtati ꝓmaxime offenſiuū. et in tantū hec veſania creuit. vt capitali ſententia plecteret̄. qui eos hoīes fuiſſe affirmaret.

iijm clxxxiiij.

Hic incipit tertia etas mundi durans vſq3 ad dauid. ⁊ habet annos. dccccxl.

Abꝛaham filius thare vixit annis clxxv.

Magnus iſte amicus dei abꝛaham naſcit̄ anno. xliij. nini regis.

Iſte aram moꝛtuus ē ante thare pr̄em ſuū in vr chaldeoꝝ. id ē in loco qui vr dicebat̄ Qđ aūt dicit̄ ꝙ in ignē ꝓiectus fuerit cū abꝛahā ⁊c. fabule ſunt iudeoꝝ ſcdm̄ mgr̄m in hiſtoriis et alios.

Aram fili9 thare frat̄ abꝛahā. genuit

Moab. pr̄ moabitaꝝ.

Loth

Iſte loth cū exiſſet de ſodomis. genuit hos. ij. filios de duab9 filiab9 ſuis ebꝛius fact9. Hic vir ſcūs fuit qui eciā angelicā meruit viſitationē. ſicut ⁊ abꝛahā

Melcha.

amon Iſte eſt pater āmonitaꝝ

Iſta melcha fuit filia arā. vxoꝛ vero nachoꝛ. et genuit. hus. bus. batuel. cū aliis. v. vt patē geñ. xxij. ſed de vno ſcē batuel fit ꝓſecutio ꝓpter rebeccā vxoꝛē yſaac.

Hus de hoc dſcēdit iob ſcdm̄ quoſdā

Laban. genuit

Lia

Rachel.

Nachoꝛ fili9 thare fr̄ abꝛahā genuit

Batuel

Iſte batuel fuit filius nachoꝛ quē ꝯcepit ei melcha. hic māſit p9 moꝛtē pr̄is in carran. ⁊ poſteritas ei9.

Iſte nachoꝛ exiuit cū pr̄e ſuo thare de chaldea. ⁊ venit ī carrā meſopotamie. ⁊ ꝑmāſit ibi.

Bus de hoc deſcēdit balaā ⁊ belin.

rebecca.

vxores iacob

Treueris extruitur in almania ſup moſellaʒ fluuiū. ciuitas antiqua ₇c̄.

Abrahaʒ .iiij. reges pcuſſit ꝓpter loth. quia ceperāt eū vt patet geñ. xiiij. Quoꝝ vn⁹ dı̄ fuiſſe nēroth. et dı̄ hic amraphel.

Hoc tpe pmū ſci angeli in forma hūana apparuerūt hoib⁹.

.iij. Semiramis.

Reges aſſyrioꝝ

Ante romaʒ treueris fuit ānis mille trecentis.

.iiij. Ninus

Iſte nin⁹ fili⁹ magni nini ₇ ſemiramidis fert mr̄eʒ ꝓpam occidiſſe.

Iſta ſemiramis relicta vxor nini. fuit. q̄ pma p⁹ mortē regis aggreſſa ē indos ₇ obtiñit eos. et ſic p totā aſiaʒ regnū aſſyrioꝝ dilatatū ē. Ciuitateʒ maxiaʒ babilonie inſtaurauit ₇ muris circūdedit. Hec a filio ſuo nino dı̄ interfecta. eo ꝙ ipm ad illicitū cōcubitū auſa fuerit ꝓuocare. ſic̄ recitat aug⁹. xviij. de ci. dı̄ Mgr̄ in hiſtoria dicit ꝙ ꝓ̄po filio nupſit. ₇ ex eo filiū geñit. q̄ babiloiaʒ caput regni inſtaurauit.

Telexion.

Iſte telexion ſicbionioꝝ q̄nt⁹ rex fuit. quo r̄gnāte adeo ibi mitia ₇ leta tpa fuer̄t· vt eū defūctū velut dm pmit⁹ colēnt ſacrificādo ₇ ludos celebrādo Huic ſucceſſit thuriac⁹. cui idē fecer̄t

Anno mundi. iij^m ccxxiiij. iij^m cclxxiiij.

Hic incipit illa dulcis ₇ deuota hiſtoria patriarchaꝝ nroꝝ q̄ veꝝ deū coluerūt. et colendo p̄dicauerūt. vide geñ. xij. vſqʒ ad finem.

Yſaac vixit annis. clxxx.

Mcccclxvi. Mccccxci.

Nota diligenter ꝙ āno abrahe. lxxv. de magnifica gloria ſummi dı̄ elapſuʒ ē verbū mię ſup hūanū genus. q2 tūc ceperūt oracula ꝓmiſſionum dei apparere. O ꝙ̄ ſuaue verbū. Uide auguſtinū. xvi. de ci. dı̄. Iteʒ geñ. xv.

Cethura concubia abrahe.

hanc abrahaʒ poſt mortē ſare duxit in vxoreʒ, de q̄ orti ſunt plures filij ₇ gentes. vt patet geñ. xxv.

madian

madan.

Saray vxor abraham

Sodoma ₇ gomorra ꝓpter peccata horribiliter ſubuertunt hoc tpe.

Iſta ſaray diu ſterilis. tandem gr̄a diuia fecundata parit yſaac nōagenaria mulier ſcā. Alio noie dı̄ ieſcha.

De hac agareni.

Et fuit cōcubia abrahe.

Agar egiptiaca famula ſare

iſmahel.

cedar

hō ferus

Iſte iſmahel fuit fili⁹ abrahe ₇ geñit hos. ij. cū. x. alijs.

nabaioth

Uxor loth retro reſpiciēs. in ſtatuam ſalis repēte cōuſa. magno cēmoñit ſacro nemieʒ in via liberatiōis p̄terita deſiderare debere.

Hic oritur regnū argiuorum ſiue grecorū. vbi primo inachus regnauit. et durauit vſque ad tempora del bore.

Ina chus

¶ Iſta primo dicta fuit Io filia inachi. ſed in egiptū nauigans ibi litteras docuit. et iſis vocata eſt. et pro magna dea colitur a ſtultis plebibus.

Iſis

Iupiter fabulatur cū iſide cōcubuiſſe. ex qua diuina quedā proles orta putat a groſſiſſimis plebib⁹. Hoc ſtudiū fuit quorūdam maleficoꝝ taliter ſua aut potentū ſtupra excuſare.

.v. Arrius.

vij. xerſes.

.viij. Armamitre.

Iſte eſt quintus rex aſſyriorum ſub quo natus ē yſaac ſcdm̄ auguſtinū.

¶ Hic dicit̄ xerſes antiquus. qui baleus vocatur. ſub quo natus eſt iacob. regnante ¶ tūc apud ſicbionios thuriaco. quē quidā thurimachū ſcribunt.

¶ Hic eſt ſcdm̄ aug⁹. viij. rex aſſyrioꝝ ſub quo de⁹ apparuit yſaac promittens ei que promiſerat patri ei⁹. regnante apud ſicbionios leocippo eciā. viij. rege.

¶ Abrahā morit̄ et ſepelit̄ in ebron.

¶ Iſtis tpib⁹ prometheus frater athlantis. primo dictus ē feciſſe hoies. tū q2 de rudib⁹ doctos fecit. tum q2 legitur feciſſe hoim ymagīes quas arte quadā deambulare fecit. Ipſe etiā prim⁹ ānulū inuenit. in quo gēmā incluſit. et in quarto digito portari iuſſit. ꝓpt venā cordis q̄ illuc tēdit.

iij^m cccxliiij. iij^m cccxxxiiij.

Iacob vixit ānis clxxxiiij.

Iudas filı⁹ iacob quartus.

Ab hoc tribus regia deſcendit et tādē xp̄s dn̄s

Mdcclxvi. Anno ante xp̄i natiuitatē. Mdclxvi.

Iſte eſau vēdidit primogenita frī ſuo iacob. Ipſe ē prī ydumeoꝝ. et mōtē ſeir poſſedit. et primo equas aſinis iūxit. vnde orti ſunt muli.

Eſau

Rebecca vxor yſaac gennit

Lia vxor iacob filia laban

Iſta lia lippa oculis genuit. vi. filios. et vnam filiam.

Nota q̄ a natiuitate yſaac vſq3 ad exitū de egipto fluxerunt anni. cccc. Uide liram geñ. xv.

Ruben — tribū facit et pdidit primogenita

Symeon — tribū facit

Leui — ſacdotalē tribū legi⁹ ab hoc deſcendiſſe.

yſachar — tribū facit

zabulon — tribū facit

Dina — filia non facit tribū in iſrahel. Hec cū exiret videre mulieres regiōis. corrupta eſt a ſichen.

Bala famula rachelis. cō/iacob

Dan — tribū facit de q̄ ſampſon natus eſt.

Neptalim — tribū facit.

zelpha famula lie cō. iacob geñit hos.

Gad — tribum facit

Aſer — tribum facit

Rachel vxor iacob geñit hos

Ioſeph — duplicē tribū fac̄ primogeita ſunt eius.

manaſſes

Efraim.

Beniamin — tribū facit de q̄ paul⁹ ē nat⁹

¶ Iſte pmus in gretia inſtituit iuditia. legeſqȝ cõſcripſit. Hic habuit frẽm q̄ meſes et ãnos docebat obſeruare. et ſacella cõſtituit ad colendos deos ꝓpter q̄ a rudi populo inter deos cõnũerat⁹ ē. ⁊ ei boues imolabant. dcũs ē phegous

Phoro one⁹

¶ Iſte ſerapis tertius rex argiuoꝝ fuit dcũs apis. cũ in egiptũ nauigio veiſſȝ. ⁊ ibi mortu⁹ fuiſſȝ. fcũs ē a ceca gẽte oĩm maxim⁹ egiptioꝝ ds. Tũc eciã mirabilis ſupſtitio incepit de boue diſcolore. quẽ apẽ vocabãt. eo q̄ viu⁹ colcret. ⁊ illo mortuo. deões vitulũ ſimileȝ ibideȝ ꝓcurabãt ad decipiendũ rudeȝ populũ

Sera pis.

Rheges aſſirioꝝ.

.ix. Belocus

Cochines rodũ condiderunt.

.x. Baleus

Diluuiũ in achaia. tpe ogigij regis eleuſine.

Sub iſto beloco locutus ē dñs ad iacob re ꝓmittẽs ei q̄ ꝓmiſerat pr̃ib⁹ ſuis. q̄ ſunt hec duo ſcȝ poſſeſſio terre ꝓmiſſiõis id ē chanaan. et bñdictio oĩm gentiũ in ſemĩe ipĩ⁹ qd ē xp̃s domin⁹.

Sub iſto mortu⁹ ē yſaac. reg

Unde venit q̄ filij iſrael ſilr̃ delirabãt. Quid hac ſtultitia miſerabilius in homine racõnali.

Minerua

Hec apd lacũ triconideȝ p⁹ iſtud diluuiũ pmo apparuit. ⁊ plures artes inueĩt ibi. ⁊ p̄cipue lanifitiũ. et dea facta ē ſcdm̃ erroreȝ gentiliũ.

¶ nãte tũc apd ſicbioios meſſapo. ix. rege.

Iſte pharao rex egipti alias nephres. ſuſcepit ioſeph et exaltauit eũ ꝓpter ſomnioꝝ interp̄tationeȝ

Pharao

Anno mundi. iij^m cccc.xlv.

Linea chriſti.

Phares.

Medie.

Filius iude neq̄ pcuſſus ē a dño

Her

Thamar

Hec ab her et honan filijs iude viduata. genuit ab ipo iuda gemines filios ſcilicet.

Iſaac moritur.

Sue

vxor iude hos. iij. geñuit

Honan

Zara

Menri.

Linea pontificũ.

Leui fili⁹ iacob. pr̃ oĩm leuitaꝝ vixit ãnis. cxxxvij

Caath

Leuite ab hoc leui grandeȝ honorem ſacerdotalis dignitatis adepti ſunt ꝓpter moyſen et aaron. Ex his eciã xp̃us deſcendit ꝓpter affinitatẽ tribuũ hui⁹ et iude. ⁊ ꝓpter miſteriũ. q̄r xp̃us ſummus ſacerdos et rex eternus ſic debuit naſci. et nobis innoteſci.

Heſrom

Sela

Iſte ſela filius iude cũ adhuc paruulus eſſet non dedit eũ iudas thamar. ſed eã viduã remiſit in domũ pr̃is ſui. cũ aũt creuiſſet. timuit dare ne occideret ſicut fratres eius. Unde et thamar ſimulans ſe meretricẽ concepit in biuio de iuda. et genuit phares et zara. vt patet geñ. xxviij.

Ioſeph

¶ Iſte ioſeph vir ſcũs ⁊ gloria dom⁹ iſrahel. fili⁹ iacob. nat⁹ eſt ãno ei⁹. xc. et cũ eſſet ãnoꝝ. xvi. vendit⁹ ē. Anno aũt. xxx. ſtetit corã pharaõe interp̄tãs ſomnia ei⁹. q̄ ⁊ ſublimauit eũ. ⁊ q̄r caſt⁹ fuit ⁊ tiorat⁹. ideo a dño vbiqȝ dirigebat

Athlas magnus aſtrologus hoc tpe fuit. qui et celum hūeris portaſſe dicit. ꝓpter peritiā aſtroꝝ.

Mercurius multaꝝ artiū peritus claruit. quas hominib⁹ tradens ds credebat

Omogirus primus ad aratꝝ boues iunxit.

Corinthus conditur.

Arg⁹

Iſte argus quartus rex argiuoꝝ fuit. ex cui⁹ noie illud regnū nomē accepitt. Hic poſt obitū deus haberi cepit templis et ſacrificijs honoratus.

Hoc tpe gretia ſegetes habere cepit. delatis aliunde ſeminibus.

Amithus

Iſte fuit. xij⁹. rex aſſyrioꝝ ſub quo mortuus eſt ioſeph. regnāte ſichionioꝝ plēmeo rege. xi.

Apollo delphicus clarus habetur. et poſt mortē deus habitus ē. Hic eciā dicit phiton. et artē illam magicā inuenit que dicitur phitonica. de qua fit mentio in ſacra ſcriptura.

Iacob patriarcha ſcūs videns diem mortis ſue iminere vocauit oēs filios ſuos ānuncians eis que futura erāt. apteq; de xpo ꝓhetat dicēs. Nō auferet ſceptꝝ ꝛc. mortuuſq; ſepelit in ebron glorioſe a ioſeph. gen. xlix.

Memphis conditur ciuitas egipti.

Pharao.

Amonophis ignorabat ioſeph ꝛ iuſſit pueros ſubmergi.

iij^m dxliiij. iij^m dxciiij.

Efrom.

Anno ante xpi natiuitate. Mcca. Mccda.

Athenas cicrops condidit. et ex minerua nomen accepit. ibiq; ſupradict⁹ cicrops primo regnauit. Hec ciuitas nutrix liberaliu; artiū et multoꝝ philoſophoꝝ fuit. tamē ludificātibus demonib⁹ ſupſticioſa effecta ē. vide auguſtinū. xviij. de ci. di. mirabile; hiſtoria;

Ioſeph moritur ānoꝝ. cxx. et conditus aromatib⁹. repoſitus ē in loculo in egipto.

Naar

Circa iſta tempora incipit hiſtoria libri exodi.

Amrā vixit ānis. cxxxvij.

Iſte amram fuit filius caath filij leui. Hic accipiens vxorē ſtirpis ſue genuit ex ea in egipto aaron. moyſen. et mariam.

hebrō

Seruitus. iſrahelitici populi incipit. durans ānis cxliiij.

Ozibel

Hic o2it regnum athenieñ.

Cicrops pm⁹ rex a theniẽſiuꝫ

Iſte cicrops fuit p2imus rex athenienſiuꝫ.hic multas ſupſtitiones ibideꝫ inſti tuit nunꝙ antea in gretia viſas.Ab hoc p2imũ iupiter deus p2edicatur. eiqꝫ bouem offert.

Bos in egipto exit de flumine in feſto ſerapis.⁊ eleua tur in aere.et rurſuꝫ intrat et non cõparet.et ꝑ deo co litur a ſtulta plebe.

Reges aſſyrioꝝ. Safrus

Iſte ſafrus fuit.xiiij⁹.rex aſſy2ioꝝ. ſub quo natus eſt moyſes in egipto.regnante ſicbionioꝝ.xij.o2thopole.et argiuoꝝ quinto criaſo.

Diluuiũ deucalionis factũ in theſſalia. et fetõtis fa bulaꝝ incendiũ. Et vocatur ideo deucalio nis.quia in eius regno maxime fuit.

Pharao boccho/ ris.

Iſte pharao nonus a nefre.non audiuit voceꝫ dñi nolens dimittere filios iſrael quare deceꝫ plagis attritus. poſtea cuꝫ ſuis in mari rub2o ſubmerſus fuit.

Anno mundi. iij᷑ dcxliiij.

Linea xpi. Aram.

·aJQ.CD

Filij iſrael ſunt in magna ſerui tute et tribula/ tione.

moy ſes. naſcit͛ ⁊ ponit͛ in aqua.vixit aũt annis.cxx.

aaron naſcit͛ ante moyſen ãnis.ix.

maria Iſta maria p2ophetes fuit. carmen cecinit. lep2oſa fuit ſepteꝫ dieb⁹ ꝓpter murmur.mo2itur in cades deſerti ſin et ibidem ſepelitur.

Iob vir ſanctus

Iſte iob pacientie ſpeculuꝫ circa hec tp̃a naſcitur de li nea nacho2 filij thare. fra/ tris ab2ahe. Vixit annis multis. qnia poſt flagella vixit ãnis .cxl. Et hec ẽ poſitio auguſtini.grego2ij.lire ⁊c. ſeꝫ tertia generatione poſt iacob.Et ſic fuit contempo2aneus moyſi.licet diu poſt euꝫ vixerit.Vide auguſtinũ li.xviij. de ci.dei.

Rabi ſalomon expoſito2.in lib2o qui dicit͛ cancbedrin in capitulo helech dicit ꝙ de.dcᵐ. qui egreſſi ſunt de egipto cũ moyſi per mare rub2ũ.non intrauerunt terraꝫ ꝓmiſſionis.niſi duo tantũ.ſcilicet ca/ lepb et ioſue.Ceteri oẽs mo2tui ſunt in deſerto ꝓpter peccatũ murmurationis.Filij vero eoꝝ obtinue/ runt eam.Sed et ipſe moyſes ipſaꝫ quideꝫ vidit.ſed intrare nõ meruit.

Lacedemon conditur. ¶ Nota ꝙ ſcdm̄ auguſtinū circa iſta tpa multa mendatia et fabuloſa ānotantur a grecis hiſtoriographis. que cōmuniter multo minora ſunt ꝙ fama iactantur. De modico negotio magna predicant.

Liberpater vinū inuenit p̄mo in gretia. et arcbos condidit. ip̄e ē dyoniſius bachus filius ſemele regis thebeoꝝ. et pro deo cultus eſt.

Hercules antheū vicit. Nam ſcdm̄ auguſtinū plures fuerūt hercules ⁊ liberipatres quos indoctū vulgus. aut putauit. aut voluit deos fuiſſe.

Aſchara- des

Sub iſto moyſes eduxit populum de egipto. Rexit aūt tūc apud ſichionios maratus apud argiuos triopas. nouiſſimo tp̄e. cicropis athenieñ. regis p̄mi.

Apteros rex crethe p̄mo mellis colligendi vſum inuenit. Cui⁹ filia ex inceſtu cōcepit. de quo mirabilia narrant. Et poſt ibi idem fili⁹ regnauit et dictus fuit auidis. leges fecit. et boues aratro p̄m⁹ iunxit.

Iſte aminadab p̄mus poſt moyſen fide plena ingreſſus eſt mare rubrū alijs trepidantib⁹. ꝓpter qḋ regalem ſtirpem meruit ꝓcreare.

iij M⁹. dclxxxviij.

Amina- dab

Naaſon Pri iceps trib⁹ iuda i deſzto

Anno ante xp̄i natiuitatem. Mxh.

Iſte aaron a deo vocatus digne ſummū ſacerdotiū ſibi aſſumpſit. et teſtamentū eternū ſibi et filijs ſuis ſtatuit. Morit ānoꝝ. cxxiij. et ſepelitur in monte hor. filiuſq; ei⁹ eleazarus. in pōtificatu ſuccedit.

Ytha mar. Elea ʒar.

Balam ꝓphetat et occidit.

Aaron. p̄ m⁹ ponti fex vixit ānis. cxxiij.

Na dab Abiu Iſti duo offerentes ignē alienū. ꝑcuſſi ſunt a dn̄o.

Moyſes p⁹ iudex. in iſrabel

Iſte moyſes de cuius laude reſonāt celū et terra. oīum ꝓphetaꝝ ⁊ hiſtoriographoꝝ excellentiſſim⁹ fuit. deū vidit facie ad faciē clare. quod de nullo alio p̄terꝙ de paulo apoſtolo ſcriptura teſtatur in hac fragili carne. Ratio eſt vtrobiq; eadē. q̄r ſunt duo patreſfamilias. ille circūciſionis. iſte in p̄putio. dantes teſtimoniū de diuina eſſentia. et docētes vnū deū verū colendum eſſe. Ergo iſti duo tanꝙ primicerij debebāt prius videre. vt poſtea legittime teſtificare poſſent. alij aūt in figuris.

Lex datur in monte ſyna.
Liber leuiticus ſcribit.
Liber nūeroꝝ ꝓmulgat.
Tabernaculū p̄patur.

Chore cū. ccc. viris perit.
Dathan ⁊ abiron viui abſorbent.
Multa milia ꝓſternūt ꝓpter murmur
Deutronomiū ſcribitur.

Iudicauit iſrabel. xl. ānis.

16

¶ Circa iſtud tēpus inceperūt reges in italia regnare. et multociēs noīa variarūt. ex quib⁹ romanoꝝ ꝓpago clarus deducitur.

Reges italie.

Ianus p̄mus rex in italia.

¶ Iſte ianus p̄im⁹ oīm regū italie dicitur fuiſſe fili⁹ noe. qui palatiū extruxit quod dicit ianiculū. et poſt ꝓ magno deo habitus fuit. duas facies ei figurantes. et in principio anni eius feſtū celebrantes. q̄ſi eſſet finis p̄teriti. et p̄ncipiū futuri āni. Unde ianuarius menſis dict⁹.

Reges aſſyrioꝝ. — Amictus

Iſte amictus fuit octauus rex aſſyrioꝝ. ſub quo mortuus eſt ioſue. regnante apud ſicbionios corace rege. xvj. apud argiuos decimo danao. apud athenienſes quarto erictbonio.

Erictboni us quartus athenienſiū p̄nceps. p̄imus in grecia quadrigaꝫ iunxit.

Anno mundi. iiij^m dccxxv.

Linea xp̄i — Salmon

ccccxxxiiii.

¶ Hiſtoria libri ioſue hic incipit. in quo mirabilia bella iſrahelitici populi deſcribūtur. et diſtributio terre p̄omiſſionis.

¶ Hic ſcdm̄ quoſdaꝫ texitur hiſtoria deſtructionis beniamin. et ciuitatis gabaon ꝓpter ſtupri crimen ꝛc̄.

Pontifices — Eleazarus

Iſte eleazarus ſecundus pontifex cū ioſue diuiſit iſraheli terraꝫ ꝓmiſſionis. et ab eo deſcendunt pontifices vſqꝫ ad xp̄iſtū paucis exceptis.

Iudices — Ioſue

A ioſue vſqꝫ ad aiotb anni. xl.

Iſte ioſue vir bellicoſus fuit. p̄imo in deſerto amalech vicit. poſt morte moyſi a deo iudex conſtitutus fuit ſup iſrahel vt terram populo diuideret. Cui⁹ bella et opera. et religioſa mēs in lib̄o ſuo deſcripta ſunt.

Moyſes moritur.

Iordanis ſiccatur.

Iericbo capitur.

Sol in celo imobilis ſtat. vt filij iſrahel hoſtes p̄ſequerētur.

ytalus rex iux albulā fluuiū id ē tyberim ciuitatē cōdit. vbi post roma condita fuit. a quo tota italia nūcupata fuit.

Trois in dardania regnat. et troiā condidit. Fabule multe a grecis ānotant.
Sibilla erithrea in babilōe orta. multa ꝑphetat de regno iudeoꝝ et troia subūtenda. et de xp̄i incarnatiōe. et btā virgīe maria.

Satur nus.

Iste saturnus de creta insula dr̄ venisse in italiā et ibi regnasse. quē deliri idolatre mira cecitate hoiē fuisse negāt. cū tn̄ eū regnasse dicāt. Et pm̄us sterc̄us sup agros ꝑijcere docuit. q̄re ec̄ stercutus dr̄. et rōni stercoriani post dicti sunt. et eciā saturniani. Affirmant ip̄m fuisse prē iouis.

Picus

Iste picus saturni filius pmus rex laurentū fuit. bellator egregius et augur. et inter deos nūeratus ē.

Lāperes

Iste est. xxiij. rex assyriorū. sub quo historia delbore annotat scdm̄ aug. et regnū argiuoꝝ defecit.

Cathmus condit thebas regnans ibi. et grecas lr̄as inuenit.
Fenix venit in thyrū et sidonē et regnauit ibi. et vsum lr̄aꝝ tradidit eis. et coloris fenicei quo capitalia facerent.
Sibilla samia femonoe dicta apte ꝑphetat de xp̄o. et de paupercula eius matre etc.

Rechab dē quo descendit stirps valde religiosa hoc tpe fuisse credit. Ipe aūt de ietro cognato moysi descendit. et cōuersus fuit ad iudaismū.

iijᵐ dcclxxv. iijᵐ dcccxxv.

Booz Booz

Mcccxxxiij. Mcclxxiij. Anno ante xp̄i natiuitatē.

raab

Ista raab cū esset meretrix recepit nuntios filioꝝ israhel q̄ ad explorandū hiericho missi fuerāt et abscondit. quapropter ip̄a cū domo sua saluata. et vxor salmon effecta genuit ex eo booz

Hic fit saltus p euāgelistas vsq̄ ad booz et obet. qz ad minus inter eos fluxerūt anni. cclxxij. q̄d tp̄s ad vnū hoiē referri nō potest. Et ideo hic ponunt. v. magis ad denotandum tēpus q̄ rem gestam. Dicit tamen nicolaus de lyra q̄ iuxta historie veritatem fuerunt tres viri booz appellati sibi viciſſim succedentes.

Historia libri iudicū hic incipit.

phinees

Iste phinees cū adhuc iunior esset zelauit p dn̄o transfigās luxuriātes. et ita placatus ē dn̄s.

de iuda — de bēiamin.

othoniel. iij.

aiothā. lxxx. iiij.

Iste aioth pcussit eglon regē moab et liberauit israhel. fuit enim vir fortissimus. et vtraq̄ manu p dextera vtebat.

Sangar

Iste sangar fuit quintus iudex. et nō interponit. qz ānos non habet.

Post hūc fuit sangar qui pcussit de philistijm. dc. viros vomere. iudicū. iij.

Iste othoniel frater caleph iunioris liberauit israhel de oppressiōe regis mesopotamie quē pcussit. Ipe accepit axam in cōiugē. q̄ petiuit irriguū supius et inferius a prē suo caleph. iudi. i.

Historia de idolo miche scdm̄ expositores cōmūiter dicit accidisse post iosue in illis. vij. ānis. sed hebrei dicūt q̄ tpe othoniel.

Occaſio troianoꝝ belloꝝ oriṫ.que tanq̄ ſcintilla minima fuit.eo q̄ laomedon non recepit herculem et iaſonē cū honore debito.et ex tantillo tot creuerūt mala.Caueat ſibi quiſq̄ ait comicus.

Laomedon rex troie occidiṫ et filia eiꝰ ixionia capiṫ ⁊ in grecia̅ duciṫ. ꝓpter que ſecuta ſūt bella grauiſſima ⁊ mala horrēdiſſima.Uide hiſtoriam troianam.

Sibilla delphica ante troiana bella vaticinata ē de verbi incarnatiōe. abſq̄ maris coitu. Et ſi hec vera ſunt tūc gentibꝰ apertius q̄ iudeis reuelatū eſt miſteriū incarnatiōis.q̄ valde mirū videtur.Similiter dicendum videtur de iob.

Faunus

Iſte ſecūdꝰ rex laurentū fuit q̄ eciam ds fuit illoꝝ qui ſic vocauerūt vel putauerūt.

Reges aſſyrioꝝ

Thauranus·

Iſte thauranus diciṫ fuiſſe.xxiiijꝰ.rex aſſyrioꝝ. excidiūq̄ troie ſub ipſo factū fuiſſe aliqui affirmant Sed forte prime et non ſecunde.Hoc eciam tpe thola iudicauit iſrabel. Hercules ilium vaſtat id eſt troiā cū iaſone.que ſtatim a priamo reedificata fuit.Idē hercules.xij.facta pegit.agonem olimpiacū conſtituit.multa bella confecit.et pluria mēdatia enormia de ipſo conficta ſunt.tandem poſtq̄ multos ſupauit.ipē morbū ferre non valens quo laborabat ſ; ab eo ſupatus flāmis ſe infecit.et mortuus inter deos tranſlatus eſt.

Anno mundi. iijᵐ dccclxxv.

Linea xpi. Booz

mcccxxiiij

Et q̄ quia ex canonica ſcriptura non patet. pro ſolido aſtruere nōn audemꝰ. Hoc tamen certiſſimū eſt q̄ inter principiū iudicatus ioſue quando ſalmon accepit raab que genuit booz vſq̄ ad natiuitatē dauid fluxerūt anni circiter.ccclxvij.vbi tamen niſi tres ab euangeliſtis generationes ponuntur.

Pontifices — Abiſue

Iudices.

De effraim — Delbora vi. annis.xl.

De tribu manaſſe — Gedeon vijꝰ. ānis.xl.

De manaſſe — abimelech viijꝰ. ā.xxxiij.

Iſta delbora fuit mulier.et ꝓpter gratiā ꝓphetie delatus ē ei honor. vt iudicaret iſrabel.Unde de mandato dei vocauit baruch vt pcuteret hoſtes iſrabel.et inualuerīt filij iſrael cōtra iabin regē chanaā.⁊ ciſarā pncipē militie eiꝰ.⁊ deleuerīt eos.

Iſte pcuſſit.iiij.reges ſc; oreb.zebee zeb. et ſalmana. et humiliatꝰ ē madian corā iſrael.iudi.vi.⁊c·

Iſte abimelech filius naturalis gedeon nō vocatꝰ a dn̄o· ſ; malitioſe ingeſſit ſe ad pncipatū. occiſis.lxx. fribꝰ ſuis q̄re eciā mala morte vitā finiuit.iudi.xi. Nomen enī regiū ſibi iniq̄ iponi iuſſit·

xvij

Sibilla frigia fert vaticiata fuiſſe anchiſe. et de flagellatiõe potẽtũ terre. ⁊ de deſcẽſu dei de olimpo

¶ Anchiſes ex dea venere generat eneã qui regnauit in italia. ¶ Hec fictitia deceptores rudium populoꝝ confinxerũt. quibus ſua ſtupra et adulteria palliarũt.

Lati nus

¶ Carmetis. filia euandri lr̃as latinas inuenit.

Ex hoc latinoꝝ regnũ dici cepit. et laurentũ defecit

¶ Helena rapit a paride filio priami. Ipſa aũt regina fuit vxor menelai regis.

Priamus rex troie. filius laomedonis. poſtꝙ ciuitatẽ mirabiliter extruxerat. belluꝫ inchoauit cõtra grecos in malũ ſuũ.

Anthanis

Hector pmogenit⁹ priami. tot⁹ legalis prudens fidelis. ⁊ incõpabilis fortitudinis et ſtrẽuitatis.

Troianũ belluꝫ decẽnale famoſiſſimũ.

¶ Sub iſto bella troiana facta deſcribuntur. regnãte apud athenienſes mneſteo. apud ſichionios poliſide.

Amazones ſunt mulieres ferociſſime. que arma ſumpſerũt. et horrendiſſima mala p. c. ãnos ppetrarũt tam in aſia ꝙ in europa vrbes delendo.

Agamenon rex frater menelai regis. totius exercitus grecoꝝ dux bellat contra troiaꝫ. et tandem capit traditorie et ſcandaloſiſſime.

¶ Carthago pma cõdit a carcedone tyrio. Ipſaꝫ ſepe deſtructã ferũt. et iteꝝ reedificatã.

iijᵐ dcccc.xxv.

Booz

Anno an xpi natiuitatẽ. Occlxxxiiij.

Troia deſtruitur.

Hoc ci

de yſachar — Thola ã. ix⁹. xxiij

de galaad — Iayr ã. xxij x⁹.

Sine iudice

de galaad — iepte ã. vi. xi⁹.

Iſte thola rediit ad pſtinũ modũ ſcilicet quo iudices preerant per moduꝫ directiõis cõſilij magis ꝙ dñij.

Iſte iayr habuit. xxx. filios quos pncipes. xxx. ciuitatũ conſtituit. qr ipſa bona in ſilẽtio ⁊ pace trãſeunt. ptꝫ ꝙ in dieb⁹ iſtoꝝ duoꝝ iſrabel dño adheſit. ⁊ ideo cũcta pſpere aduenerũt.

Poſt mortẽ iayr filij iſrabel pccis veterib⁹ addiderũt noua. ⁊ traditi ſunt in man⁹ philiſtijm ⁊ filioꝝ ãmon. xviij. ãnis. ⁊ oppſſi valde piecerũt idola ⁊ clamauerũt ad dñꝫ. tũc iepte fcõ ſup ſe ſpũ dñi pcuſſit regẽ ãmon. ⁊ ſeditioſos de mõte effraim. filiãqꝫ vnicã ſtulte imolauit. iudi. xi

18

Greci pereunt miſerabiliter poſt captaꝫ troiam. taꝫ in mari ꝙ in terra repatriando. et ꝓditores affli guntꝛ. Infeliciſſimū porro fuit hoc belluꝫ. ubi nemo laudeꝫ. oēs dampnū reportarūt.

Ulixes vir facūdiſſim⁹ poſt multa maris pīcula. ad uxorē ſuā penolpem caſtiſſimā puenit.

—Reges italie — Eneas — ānis. iij. — Aſcanius — . xxviij. —

Iſte eneas poſt delataꝫ troiaꝫ a grecis relegat⁹ venit in italiā cū viginti nauib⁹. et plurima bella conſtituit. Hic fert̄ in cōiugeꝫ habuiſſe filiā priami eleuſinā. et h̄ fact⁹ fuit errore vulgi.

Iſte aſcani⁹ fili⁹ enee de creuſa albaꝫ ciuitatē condidit. et regnauit illic. vnde ipe dict⁹ ē rex albanoꝝ. et cōſequēter poſteri ſui dicti ſunt albani. Hic albanoꝝ pm⁹. ꝛ latinoꝝ terti⁹ rex fuit.

Reges aſſirioꝝ

De hoc eciā enea dicunt̄ deſcēdiſſe iulius ceſar. ꝛ octauian⁹ auguſt⁹

Fabule ſtultiſſime de dyomede et circe. Uide aug⁹. xviij. de ci. di. Q qualiter decept⁹ fuit homo.

Troia vaſtat̄ atrociter. tradita p anthenorē ꝛ eneaꝫ vitioſiſſime fracta fide.

Era grecoꝝ pncipalis. Propter hāc victoriā greci hiſtorias ꝛ alia facta cōſcripſerūt. āno pmo vel ſecūdo. poſt captā troiam. ipe eſt tertius ān⁹ abdon iudicis iſrahel.

Lacedemonioꝝ regnū pmū orit̄ vbi pmū Mneſteus regnauit.

Corintheoꝝ regnū orit̄. vbi pmū aletes regnat.

Anno mundi. iiij^m xxv.

Linea xpi. — Booꝫ — Obeth

·ꝯcxxxiiij·

Hiſtoria libri Ruth — Ruth — Iſta ruth moabitis vxor booꝫ genuit obeth prēm ieſſe.

Pontifices — Ozy — Iſte ozy de ſemine aaron p lineam eleaꝫari pontifex fuit. quo mortuo nutu dei tranſijt pontificat⁹ ad lineā de ythamar ānis. cxx. in qua heli pm⁹ ſūm⁹ ſacerdos fuit ab ythamar vltimus.

Iudices — Abeſſon. — xij⁹. ānis. vij. — Abialon — xiij⁹. ānis. x. — Abdon — xiiij⁹. an. viij. — Sāpſon. — xv⁹. an. xx. —

Iſte dicit̄ fuiſſe booꝫ q̄ ruth in cōiugem duxit

Sub iſtis tribus tpa quieta fuerunt. et ideo nichil notabile actū eſt tūc in iſrahel. Et nota ꝙ iſtum abialon. ſeptuagita interptes nō habent nec etiaꝫ tēpus ſine iudice ſupra poſitū. ſed iſta tpa aſſignat ioſue. qui non habet tēpus ſpecialiter diſtinctū ſcd̄m hebraicā veritatē. et ita concorda ſupputatiōeꝫ ānoꝝ ſcd̄m quēlibꝫ. alicq̄n errabis.

Iſte ſamſon fortiſſim⁹ fuit. et liberauit iſrael de manibus philiſtijm. et ꝓpter mirabilē ei⁹ fortitudineꝫ putabat̄ fuiſſe hercules. ei⁹ mirabilia opa vide iudicū. xiij.

Anglia que olim albion. nūc circa iſtud tp̄us britania nūcupari cepit. a bruto romano vel pocius italico obtinetur. Ipē enī fugatꝰ a ſuis ad troiā m iuit collecto exercitu de reliquijs troianoꝝ. Poſt grandia bella filiaꝫ regis grecoꝝ accepit vxoreꝫ. Deinde p maria vagando locū aptū querentes caſu venerūt in angliaꝫ inſulaꝫ optimā. vbi deletis paucis gigantibꝰ tpe heli ſacerdotis deinceps tenuerūt. vſqꝫ ad tpa ſergij pape circa ānos dn̄i. dcxc.

Silui us ā xxix

Ab hoc ſiluio enee de lamia filia latini. r̄ges ſeq̄ntes dc̄i ſunt ſiluij. Fuit enī ſilua nutritus et venatiōe. Hic natus ē poſt morte p̄ris ſui. vnde poſtumꝰ enee dicit. qꝛ poſt humationē ip̄ius natus ē iuxta illud virgilij. Tu poſtuma ꝓles ⁊c̄.

Oncus.

Iſte oncus ē. xx. rex aſſyrioꝝ. ſub quo ceſſauit r̄gnū ſichioicꝝ. qđ ſtetit ānis. dcccclviij. r̄gnāte atheis melāchо. xvi. tpe heli.

Codrus rex athenieñ. ſeip̄m voluntarie morti tradens liberauit populū ſuū. dignū exēpluꝫ paucis aut nullis imitanduꝫ principibus reliquit. Unde ob hanc mirā fidelitateꝫ a ſcis doctoribus allegari ſolet quaſi quedaꝫ figura xp̄i in eo p̄ceſſiſſet.

Frantio et thurcus troiani fugientes duo regna conſtituerūt. longē tamē poſt.

Amalech delet̄ p ſaul ⁊ deſinit eſſe populꝰ ſic p̄dixit moyſes exodi. xvij.

Julius filius aſcanij a quo iulioꝝ familia originē et nomē traxit.

Liber reguꝫ p̄mꝰ hic incipit.

Hectoris filij tanq̄ veri heredes iliuꝫ receperūt id ē troiā. expulſis poſteris neſtoris.

iiijꝰ lxxv.

Yeſſe vel yſai pr̄ dauid.

Anno ante christi natiuitatem. Mcccxiiij.

Saul primus rex iſrahel.

Iſte ſaul p̄mꝰ rex iſrahel regnauit āno. i. vel. xl cuꝫ ſamuele. et fuit de tribu beniamin. q̄ āte ſuſceptū regnū electꝰ ⁊ bonꝰ erat. ſed poſt miſerabiliter defecit. Eiꝰ opera vide. i. regū. ix.

Iſte ieſſe fuit binomius. quia eciā dictꝰ fuit yſai pater dauid. de quo multotiēs fit mentio in ſacra ſcriptura. qꝛ xp̄s ab eo deſcendit.

zaraia

Meraioth

Iſte ⁊ etiaꝫ. iij. ſequētes nō fuerūt ſummi ſacerdotes ꝓpter cauſaꝫ dictaꝫ. ſed ſadoch de eis deſcendit quē ſalomon cōſtituit ſummū pontificē ſcd̄m verbū dn̄i in manu ſamuelis. reiecto p̄us abiathar de ſacerdotio. q̄ fuit vltimꝰ de linea ithamar. vt patꝫ. iij. regum. ij.

ophni

Heli xviꝰ. ā. iiij.

phinees.

Iſte heli fuit iudex et pontifex. ⁊ habuit hos. ij. filios. ⁊ qꝛ nō ſufficienter eos corripuit. pariter cū illis pūitus ē a dn̄o

Samuel xvijꝰ. cū ſaul ā. xl.

Iſte ſanctiſſimꝰ vir ſamuel de ſterili matre natꝰ miſtrauit corā dn̄o. a pueritia vſqꝫ ad ſeniū optime cōuerſatꝰ. nō tamē fuit pōtifex. qꝛ nō erat de ſemie aaron ſꝫ chore. Uel ſcd̄m augꝰ. in libro retractationū fuit de aaron. ſꝫ nō filiꝰ ſacerdotis. Judicauit iſrael cūctis diebꝰ vite ſue qꝛ vere fidelis ꝓpheta dn̄i fuit. oībꝰ amabilis. Reges vnxit duos. ſcꝫ ſaul p̄mo. deinde dauid. nō tamē vt ſtatim regnaret. ſed qn̄ dn̄s diſ

Athenienſes poſt mortē codri magiſtrat⁹ habere ceperūt. adminiſtrande reipublice.
Carthago iterū condita dicit̃ a didone regina. q: iam forte deſtructa fuerat.

Reges italie —— Eneas fil uī⁹. ā. xxxi. —— Latin⁹ fil uī⁹ ānis. l. —— Alba filui⁹ an. xl ——

Iſte eneas filius p̄dicti ſiluij poſtumi regnauit annis. xxxi. tpe ſaul.

Iſte latin⁹ ſiluius regnauit ā. l. tpe dauid.

Iſte alba fili⁹ fuit enee ſiluij. hic edificatā albā ciuitatē. a q̄ albani dci ſunt. forte inſtaurauit

Venetie et padua extruunt̃ a reliquis troianorū

Homerus hoc tpe fuiſſe putatur qui multa mendatia conſcripſit. ſicut ſibilla eritbrea ꝓphetauit. Alij dicūt ꝙ tpe achaz

Regina ſaba audita fama ſalomōis venit videre eū. Et q: fuit ꝓphetiſſa ſibilla dicebat̃. q: ꝓphetauit de ligno ſcē crucis. et de excidio iudeorū. Fuit eni cultrix vni⁹ veri dei.

Iſte dauid rex. ij⁹. iſrabel. vir ſcd'm cor dei elect⁹. in regem vnctus ē in adoleſcētia p ſamuelē. poſt mortē ſaul regnauit an. xl. cui⁹ opa pluria in p̄mo ⁊ ſecūdo libris regū ſcripta ſunt. Ipſe deniq; q̄ſi q̄dam ſtupor in humano relucet genere. In quo vnq̄ꝫ hec cōuenerūt. Tanta ſublimitas ⁊ hūilitas tanta. Tanta ſtrēnuitas. tanta mititas. Tam grandis ſeculariū cura. tam pura ⁊ deuota ſp̄ūalium cōtemplatio. Tot hoīes perimere tot lachrimas fundere.

Hic incipit quarta etas mundi durans vſq; ad tranſmigratiōez babilonis. et habet annos. cccclxxxv.

iiij^m cxxv.

Linea chriſti

Dauid ſecūdus rex iſrahel regnauit ānis. xl.

iiij^m cxxv.

Anno mundi. iiij^m clxv.

Gad. Nathan Aſaph. Iſti. iij. ꝓphetabāt tpe dd̄. Nathan fili⁹ fris dauid. ⁊ ad optu⁹ pſal.

Salomō regnauit ānis. lx.

iiij^m ccxxv.

Salomon iſte rex pacis ex dono dei ſingularem habuit excellentiam vltra oēs homines qui vnq̄ꝫ in mūdo fuerūt. in ſapia. diuicijs. delicijs. ⁊ gloria ac familiaritate cū deo. Nam ⁊ ſi moyſes ⁊ dauid. petr⁹ paulus. hieronym⁹. et aug⁹. et ceteri cōſimiles eū in ſapia et ſcitate excelſert. nō tū in gloria et diuicijs Item ꝙuis auguſt⁹ ⁊ ceteri quidam anteibant illum in gloria. ptāte et diuicijs. nō tamē in ſapia ⁊c. Et ſic oia iſta cōiūctim taliter nemo ſic ipe hūit. Et hic tant⁹ miſerabiliter defecit.

Pontifices —— Amarius — Achitob —— Sadoch ——

Iſte ſadoch q: nō declinauit ad ptē adonie ſed fuit cū nathan p ſalomōe. ideo in pontificatū ſublimat⁹ fuit. reiecto abyathar de ſacerdotio. ⁊ ſic pontificat⁹ redijt ad filios eleazari.

Iudices Achitob —— Achimelech. — Abiathar

Iſte abiathar fugit ad dauid. et fuit glorioſus cūctis diebus dauid ⁊ pontifex ⁊c.

Iſte achitob fili⁹ phinees filij heli fuit pr̄ achimelech. quē pcuſſit ſaul cū omni domo ſua ꝓpter dauid. vt p3. i. regum. ix.

Secūd⁹ liber regū. incipit a tpe dauid qū incepit regnare.

poneret. Hic ſol⁹ ⁊ moyſes legunt̃ oraſſe ꝓ inimicis in toto veteri teſtamēto. vnde euāgelicā pfectiōem pbant̃ impleuiſſe. etiā añ tp̄s ꝓmulgatiōis eiuſdem. Vitam ipi⁹ vide in p̄ncipio ⁊ cōſeqūter p̄mi libri regum.

dg liber ... a ... dauid

Era principalis hui⁹ hiſtorie ſacre eſt hec ſcilicet fundationis templi. Ipe eſt annus quartus regni ſalomonis. poſt egreſſionē de egypto. cccclxxx. vt patet. iij. regū. vi.

Templum ſalomonis

acbis filui⁹ annis xxiiij

Iſte alio noīe dict⁹ fuit egippus. et regnauit tempore roboam.

De templi dedicatiōe ac ceteris feſtis iudeoꝝ ē notādūʒ ꝙ ꝓ mo habuerūt. vij. feſta. ſcʒ ſabatū ī qualibet ſeptiana. neomeniā in ꝓncipio cuiuſlibet mēſis. paſcha. xiiij. lūa aplis. penthecoſten qninqgeſima die poſt paſcha in mēoriā date legis. feſtum tubaꝝ ꝓma die ſeptēbris in mēoriā liberatiōis iſrabel. feſtum ꝓpitiatiōis vel afflictiōis decima die ſeptēbris. feſtū ſcenophegie ꝙ fictiōeʒ tabernaculoꝝ ſonat. xv. die ſeptēbris. poſtea circa hec tpa ſupueit feſtū encenioꝝ hoc ē dedicatiōis tēpli. deinde tpe heſter fēſtū furim id ē ſortiū. Et hec notula valet ad ītelligētiā ſcripturaꝝ diuerſaꝝ ⁊c̄:

Reges iuda incipiunt.

iiij^m ccv.

Iſrabel in flore. et nec ante nec poſt fuerūt huiuſcemodi dies in iſrabel.

Roboaʒ regnauit ānis. xvij

Anno ante xp̄i natiuitatē.

dccccxiiij.

Hiſtoria tercij libri regū incipit a tpe qn̄ dauid mortu⁹ fuit ⁊ ſalomon regnare cepit. Uide ibi opa magna ⁊ multa ipius vſqʒ ad cap̄. xij. et a ꝓncipio ſecūdi libri palipp̄. vſqʒ ad cap̄. x.

Achias ſilonites ꝓ̄dicit hieroboā ꝙ ſit regnatur⁹ ſup iſrael.

Iſte roboam ſucceſſit ſalomoni pr̄i ſuo in regno. ſʒ in ſapīa nō ita. Decept⁹ nanqʒ cōſilio iuuenū amiſit. x. trib⁹ eo ꝙ inprudenter rn̄dit populo. vt patʒ. iij. regū xij. et. ij. palipp̄. x.

acbi maas

Iſte fuit filius ſadoch vt patet. i. palipp̄. vi.

Semeyas clarus habet̄ q̄ poſtea cōpeſcuit roboā ne pugnaret cōtra hieroboā et ſcripſit geſta eoꝝ.

Abdo ꝓpheta clarus habet̄. q̄ poſt cōtra vitulos ꝓphetauit.

Nota ꝙ ſicut dicit auguſtin⁹. xvij. de ciui. dī Salomon bonis inicijs, malos exitus habuit. Quippe ſecūde res q̄ plerūqʒ ſapientū animos fatigāt magis huic obfuert̄. ꝙ̄ ꝓfuit ipa ſapīa etiā nūc ⁊ deinceps mēorabilis. ⁊ tūc longe lateqʒ laudata. Et in reuelatiōib⁹ btē brigitte legit̄ ꝙ ſalomō ⁊ ariſtotiles nō ſibi ſʒ alijs didicerūt.

Reges iſrabel incipiūt

Hieroboaʒ effrateus. regnauit ſup iſrabel ā. xxij.

Iſte hieroboā fuit ꝓmo de familia ſalomōis ⁊ bon⁹. ſʒ fact⁹ rex peſſim⁹ idolatra fact⁹ ē. ⁊ peccare fecit iſrahel. inducendo populuʒ ad idolatriā et multa mala ſecuta ſunt. imo totius populi deſtructio. Iſte fuit figura machometi vt patebit loco ſuo. ſicut anthioch⁹ antixp̄i

Opa etiā hieroboā. ⁊ duricia mētis ei⁹ patēt. iij. regū xij. et ſequēti cap̄. Et nota ꝙ iſtud exēplū ꝑnitioſiſſimū fuit poſteris ⁊ vſqʒ hodie ē ⁊ in futuꝝ erit. q² plures

De ſanctoꝝ exemplis qui iuxta decurſuȝ temporis fuerũt. viciſſim ⁊ nõ ſimul dicit greg⁹. in morali/bus. ꝙ mira diſpenſatiõe diuinitus actũ ſit. et qñqȝ ad illuminanduȝ nocteȝ preſentis vite velut aſtra in hoc mundo radiarũt. donec verus lucifer id ẽ redemptor humani generis ſurgeret. Nam ad oſtẽdendaȝ innocentiã veit abel. ad docendaȝ actiõis mũditiã venit enoch. ad inſinuandã longanimitatis ſpei et opis remũeratiõeȝ venit noe. ad manifeſtãduȝ obedientiã venit abrahaȝ. ad demonſtranduȝ cõiugalis vite caſtimoniã venit yſaac. ad inſinuandum laboris tollerantiã venit iacob. ad rependenduȝ ꝓ malo bona retributiõis graciã venit ioſeph. ad oſtendendaȝ manſuetudinẽ venit moyſes. ad informanduȝ contra aduerſa fidutiã venit ioſue. ad oſtendendaȝ inter flagella paciaȝ venit iob. Et ſic patet quomodo in ꝑſtinis tpib⁹ admoduȝ paruus fuit nũerus perfectoꝝ. Sed circa hec tpa ꝓphetarũ valde creuerũt ſcitatis exẽpla. qñ eciã plures mar/tyrizati fuerũt ꝓ fide vnius veri dei. Ecce ꝙ fulgentes ſtellas in celo cernim⁹. vt in offenſo opis pede iter noſtre noctis ambulemus.

Reges albani in italia. (capis ſilui⁹) ãnis. xxviij.
Iſte fecit capuã in cãpania ⁊ regnauit ibi.

Seſag rex egipti ꝓſperat in multis. et gentes bello ſupat. et contra roboã aſcendit. ⁊ poſt in hieruſalem.

Azarias filius obed ꝓpheta clarus habet. ⁊ de captiuitate predixit. ij. palipp. xv.
Anani ꝓpheta hic increpauit aſa. ⁊ ideo incarceratur.

Anno mundi.	iiij⁹ ccxxij.	iiij⁹ ccxxv.
Linea chriſti.	Abia regnauit annis. iij.	Aſa regnauit annis. xli.
	dccclxxvij.	dccclxxiiij.

Iſte abia mixtus erat. qr aliquãdo bene ſe habuit. vt patet in bello et ſermõe lõgo contra exercitũ iſrahel. in victoria diuinitus data. Aliqñ peſſime. qr idolatrauit. ⁊ ob tam magnã ingratitudineȝ pcuſſus a dño paꝝ regnauit. vt patet. iij regũ. ix. et ij. palipp. xiij.

Iſte aſa in ꝑncipio regni et deinceps pene vſqȝ ad. xxxvi. ãnũ valde bene ambulauit. ſicut dauid. et pcuſſit ethiopes contra ſe veniẽtes. et abſtulit idola. Sed poſt hec iniȷt fedus cũ rege ſyrie benadab ꝓpter baaſa regem iſrahel. qui incepit aſcẽdere cõtra ſe. ꝙ diſplicuit dño vnde miſit ad eũ ꝓphetaȝ anani. quẽ ſtatim incarcerauit. ⁊ ideo doluit pedes. qr podagricus factus ẽ. et plagatus eadeȝ pena q̃ ꝓphetaȝ vexauit. obiȷt vt patet regũ. xv. et. ij palip. iiij. et. xv. et. xvi. cap.

Pontifices

Reges iſrahel — (Nadab.) an. ij. (Baaſa. an) xxiiij

Hi querẽtes occaſioneȝ dñandi retrahũt ſubditos a iugo fidei. diuerſuȝ et alienuȝ cultũ inſtituẽdo. vt patȝ ꝑ ꝑdictũ machometũ. et ſeq̃ntes ſuos. Similiter greci volentes recedere ab obedientia ecclie. ſcienter ꝓlapſi ſunt i varios errores nouuȝ moduȝ i diuino aſſumẽtes offitio. ⁊ ob hoc miſerabiliter ſepi⁹ extermiati ſunt

Iſte nadab fili⁹ hieroboã incepit regnare ãno ſecũdo aſa regis iude. et fecit maluȝ ſicut pr ei⁹. et pcuſſit eũ baaſa ⁊ regnauit ꝓ eo. vt patȝ. iij. regũ. xv.

Iſte baaſa icepit rgnare ãno tertio aſa ⁊ ãbulauit i pccis hieroboã c⁹ oẽȝ domũ pcuſſerat de mandato dñi. nec audiuit hieu ꝓphetã vt rediret. iij. regũ. xv

Circa hec tpa ſanctoꝝ doctoꝝ ſcripta q̄ vidi. gentiliū hiſtorias nō cōmemorant. et puto illaȝ forte cauſaȝ ꝙ ad intellectū ſacre ſcripture nichil conferant. Unde vſqȝ ad ſardanapalluȝ vltimū monarchaȝ aſſyrioꝝ nullaȝ mentionē faciūt de aliis intermediis. Et nota ꝙ quibuſdaȝ imperitis miꝝ valde videt̄ quare ſci viri ſic diligenter ſcrutati ſunt hiſtorias gentiū. cū tamen in ſcriptis ſuis moneant nos ſurſuȝ cor habere. ⁊ terrena faſtidire. iuxta illud. Nō loquetur os meū opa hoim. Et illud Laudeȝ dñi loquit̄ os meū Pro quo eſt aduertēduȝ. ꝙ multiplex neceſſitas eos ad hoc cogebat. Fuerūt eni quidam heretici et gentiles qui ſacram ſcripturaȝ calumniabant̄. quaſi falſa eſſet. eo ꝙ indebite aſſignarent decurſuȝ tpm. et multa dixerūt facta eſſe aliis tpib⁹ ꝙ̄ ipſa narraret. Sed poſtꝙ̄ hieronim⁹ ⁊ alii intelligentes applicaſſent ſimul hiſtorias. patuit ignauia eoꝝ. eo ꝙ optia concordia fuit. ſicqȝ factū ē vt ſacre ſcripture nouū teſtimoniū accederet de inimicis. quod firmiſſimū eſt. quo tamē non indi-

Carpent⁹ filui⁹ an. xxxiii.

Iſte regnauit in italia tpe ioſaphat

Tyberius filui⁹ an. ix.

Iſte tyberius ſubmerſus fuit in tyberi. q̄ antea dicta fuit albula. ideo ab eo nomen accepit.

Hieu filius anani ppheta mittit̄ contra baaſa regem iſrahel. et martyrio coronat̄ ab eo pter verbum dñi. vt patet. iii. regum. xvi. capitulo.

Numerus bellatoꝝ in hieruſaleȝ. Mcclxᵐ. exceptis illis quos poſuit rex in vrbib⁹ iuda. Omnes hi ad manū regis. iiiiᵐ cclxvi.

Ioſaphat regnauit ā. xxv

Anno ante xpi natiuitatē. Dccccxxxiii.

Iſte ioſaphat ſatis bon⁹ fuit ⁊ glorioſus. diues. et deuotus in via dñi. nec aliquit mali de ipſo legit̄. niſi ꝙ impiis regib⁹ iſrahel quandoqȝ prebuit auxiliuȝ. et quedaȝ parua alia. et ideo dñs fuit cū illo et pacē dedit et pugnauit p eo. vt patet. ii. palipp̄. xvii. cū trib⁹ aliis cap̄. ſequentibus.

Azarias. Iſte fuit filius achamiaas. Porro pmo palipp̄. vi. vbi ponit̄ cathalogus pontificū iſte azarias genuit iohānaȝ. Et regū. iiii. dicit̄ ꝙ ioiada iſti ſucceſſit. forte binomi⁹ fuit. vel ē vitiū ſcriptoris.

Samaria conditur.

Iericho extruit̄.

Iſte hela āno. xvi. aſa regis iude cepit regnare. pcuſſit eū ȝamri cū omni domo pr̄is ſui. iii. regū. xvi. fili⁹ baaſa

Hela an. ii. — ȝamri dieb⁹. vii. — Amri ānis. xii. — achab annis. xxii.

Iſte deleuit domū baaſa. et ſtatim pcuſſit eū amri. et regnauit p eo.

Iſte cepit regnare āno. xxxi. regis aſa ⁊ fecit maluȝ ſicut āteceſſores ſui.

Iſte achab fuit fili⁹ amri. paup hō ⁊ tot⁹ deui⁹. valde inſtabilis. pueriliter mitis. ⁊ furioſe ſtrēnu⁹. incepit regnare. xxxviii. āno aſa. et ſup oēs qui ante euȝ fuerāt inique egit. Si habuiſſȝ ſp bonā directionē multa mala non feciſſet. ſed impia ieſabel plus regnabat ꝙ̄ ipſe et impulit ipm vt ſequeret̄ ſe ⁊c̄.

Benadab. Iſte benadab fili⁹ tabremō fili⁹ ozion regis ſirie iniit fedus cū baaſa. ⁊ rupto federe illo pcuſſit fedus cū aſa rege iuda. ⁊ extūc turbauerunt reges ſirie regnū iſrahel. iii. regū. xv.

guit. q̄uis vtile fuerit ꝓpter iꝑfectos. Alia neceſſitas ideꝫ expeciſt ꝓpter idolatriā deſtruēdaꝫ. Quia eni tota ſimul gētilitas falſos deos coluit. neceſſe fuit indagare originē illius erroris. vt manifeſte poſſit improbari cultus ille vaniſſim⁹ impioꝝ demonū. ſicut late patet p auguſt⁹. in libris de ciuitate dei vbi lucide ꝓbat ꝙ doctores gentiliū in ꝓprijs libris ſuis ſibiipſi cōtra dicūt. et pueriliter nimis et groſſe ꝓcedunt. ita vt eciam

Reges italie —— agrippa ſiluius. ānis. xl. ——

philoſophi ac ceteri virtuoſiores vtriuſqꝫ ſexus hoīes eos verbis et ſcriptis redarguerēt. Tertia cauſa eque neceſſaria fuit vacilloꝝ adhuc in fide tpe p̄mitiue eccleſie. qui ſeducti ſepi⁹ fuerūt a paganis. dicentibus ꝙ melius eſſet colere idola q̄ xp̄m. quia tpe xp̄ianitatis ſp fuerūt diſſortūia. et tpe cultus deoꝝ magna ꝓſperitas. quod oīno falſuꝫ fuit. vt patꝫ ex ꝓpis eoꝝ hiſtorijs. ſicut oroſius luculenter probat. et eciaꝫ aug⁹. ſimiliter et ambroſius. qui oēs clare oſtendunt ꝙ tpa xp̄ianitatis fuerūt multo graacioſiora q̄ idoloꝝ ſiue crudeliuꝫ demonū vt infra patebit locis ſuis. Similiter ⁊ alie plures cauſe que ex parte ſupra tacte ſunt ⁊ q̄daꝫ infra dicent. Veꝝ in omnib⁹ ē bonā repire cōtemplatiōeꝫ. ⁊ pia mēs vbiqꝫ ꝓficit. eo ꝙ diligētib⁹ deū oīa i bonū coopent. De hac materia vide pleni⁹ i libris p̄allegatis.

Helias theſbites ꝓpheta magn⁹ claret ſcitate vite. et miraculoꝝ gloria. Hic regū malleus fuit. qui eciā in ꝑadiſuꝫ curru igneo ſubuectus ē. vt patet. iiij. regū. xvij. Ipſe dicit duplicē ſpūm habuiſſe. ſcꝫ ꝓphetie et miraculoꝝ. qui eciā requieuit ſup helizeum.

Anno mundi. iiij^m ccxci. iiij^m ccxcix.

Linea xp̄i. Micheas ꝓpheta p̄dicit morituꝝ achab. iij. regū. xxij. — Ioram regnauit ānis. viij. — Ochozias. vel azias. ā. i

Dccciij. Dccc.

Iſte ioram peſſim⁹ filius de bono patre occidit frēs ſuos. et ambulauit in vijs regū iſrahel ⁊ ideo miſerabiliter plagat⁹ in oīb⁹ infeliciter obijt. ij. palip. xxi. Athalia vxor ei⁹ fuit filia achab naturalis et amri. mō loquēdi cōmuni. qr auus ei⁹ fuit.

Iſte ochozias fecit maluꝫ corā dn̄o ſicut pr̄ ei⁹. ⁊ ſtatim occiſus ē a ieu cū oī domo achab. athalia vero mr̄ ei⁹ audiēs mortuū ſuū filiū ſurripuit regnū. ⁊ occidit oē ſemē regiū. ⁊ regnauit. vi. ānis. et ſeptio āno ioiada pōtifex fecit eā interfici. iiij. regū. xi. et. ij. palip. xxij. et. xxiij.

Pontifices —— Ioiada vixit ānis cxxx ——

Iſte ioiada inclytus fuit. et āmouit athaliā ne regnaret ſup iudaꝫ. cōſtituitqꝫ ioas filiū iorā ꝓ ea. iiij. regū. xi. et. ij. paliꝑ. xxij. Hic ſolus poſt moyſen legit vixiſſe cxxx. ānis. Ioſabeth ſoror iorā vxor eius fuit.

Reges iſrahel —— Ochozias. ā. ij. — Iorā ā. xij. ——

Fames magna in iſrael iux̄ verbū helie

Iſte fuit fili⁹ achab q̄ miſit ad beelzebub deuꝫ acaron conſulendū ſi poſſꝫ ſanari. ꝓpter qd̄ obijt iux̄ verbū helie. iiij. regū. i.

Iſte incepit regnare. xviij. āno regis ioſaphat loco fr̄is ſui ochozie. hūc obſidebat benadab in ſamaria. ⁊ diuit⁹ meritis helizei fuit liberat⁹. iiij. regū. vi. vij. ⁊c. qr ſecut⁹ fuit pccm̄ ieroboā. et iterfect⁹ eſt a ieu cū oī domo pr̄is ſui. ix. et. x. cap. vbi ſupra

Reges ſyrie ——

Ieſabel filia regis ſydonioꝝ vxor achab quideꝫ totius malitie ꝓdigiū. ꝓphetas dn̄i occidit. et ſcm̄ nabath. ⁊ alia multa fecit mala ⁊c.

Ligurgus his tpib⁹ floꝛuit. q̄ licet gentilis fuerit. tamen leges iuſtiſſimas naturali iuri et diuino conſonas lacedemonis dedit. nec quicꝙ cenſuit cui⁹ non ipſe exēpluʒ prius daret. Auri argentiqʒ vſum. et oim ſcelerū materiā nō ſuſtulit. Fundos oim equaliter inter oēs diuiſit. vt eq̄ta patrimonia neminem potentioꝛē altero redderent. Conuiuari oēs publice iuſſit. ne cuius diuitie in occulto eſſent. Juuenib⁹ nō ā pli⁹ ꝙ vna veſte vti toto anno pmiſit. nec aliquē cultius ꝙ aliū pgredi voluit. nec opulenti⁹ epulari. Emi ſingula nō pecunia. ſed cōpatiōe mertiū iuſſit. Pueros puberes nō in foruʒ ſʒ in agrū deduci iuſſit. vt pꝛimos ānos nō in luxuria ſʒ in oī ope ac laboꝛe agerēt. nichil eos ſomnij cauſa ſubſternere. et vitā ſine pulmēto degere. nec pus in vꝛbeʒ redire ꝙ viri facti eſſent. Conſtituit virgīes ſine dote nubere. vt vxoꝛes nō pecunie cauſa eligerent. ſeueriuſqʒ mrīmonia ſua coercerēt. cuʒ nullis dotis frenis tenerent. Maximū honoꝛē nō diuitū ⁊ potentū ſʒ ſenū eſſe conſtituit. Et qꝛ he leges dure videbant iure iurando eos aſtrinxit. ne quid de taʒ diuinis legib⁹ mutarent donec rediret. et ſic extra patriā pfect⁹ voluntariū ppetuo duxit exiliuʒ vt ſuis legib⁹ eternitatē darʒ. Moꝛiēs eciā pcepit oſſa ſua ī mare pici. ne ſi ad pꝛiaʒ deferri cōtigerʒ. lacedemōes ſe a iuramēto ſolutos eſſe putarēt. O hominē gētileʒ. q̄ pene ſol⁹ āputas ab oīb⁹ xpīanis eciā ſcīs oēʒ ſupbiendi materiā. Nō gloꝛienꝛ mrēs nrī. q̄i aliq̄d magni p vita eterna fecerit. qñ talia videm⁹ paganos feciſſe. vide aug⁹. ij. iij. ⁊. v. de ci.

Aremul⁹ filiu⁹. ānis. xix.

Hic pꝛeſidium albanoꝝ inter mōtes vbi roma nūc ē poſuit. Regnauit autē tempoꝛe ioas regis iude.

iiij^M ccc. iiij^M cccvi.

Athalia regnauit annis. vi

Joas regnauit ānis. xl.

Anno ante xpi natiuitatē. dcccxiiij. dcccxix

Iſta p tirānideʒ inuaſit regnū. et occiſa eſt.

Iſte ioas duʒ adhuc infans eſſʒ ſubtractus fuit ab intrefetiōe q̄ exercebat ab athalia. Cū aūt eſſʒ ānoꝝ. vij. cōſtituit eū ioiada regē. ⁊ optime ſe habuit cūctis dieb⁹ q̄b⁹ rexit eū ideʒ venerād⁹ ſacerdos dñi. ſed poſt moꝛtē eius delinit⁹ blanditijs magnatoꝝ. q̄ odio habebāt ſacras cerimoīas hūilis obediētie moſayce legis. depꝛauatū ē coꝛ regis in interitū ſuū et illoꝝ. cūctis retro natiōib⁹ hoꝛrēduʒ relinquēs exēpluʒ ꝙ ſit graue piaculū hūilib⁹ nolle conſentire. ij. palip. xxiij. ⁊. xxiiij.

Jonadab fili⁹ rechab clarus habet. De his ſtirps valde religioſa deſcēdit. q̄ tanꝙ pegrini conuerſati ſunt ſine agris ⁊c. Et deſcēderūt de ietro ſacerdote cognato moyſi.

Heliʒeus pꝛpheta ſurrexit loco helie. duplici ſpū vtriuſqʒ teſtamēti. tioꝛis ſcʒ ⁊ amoꝛis pdit⁹ q̄ taʒ repꝛobis ꝙ electis p oia grat⁹ extitit. clar⁹ virtutibus. ⁊ miraculis glorioſus. iiij. regū. ij. ⁊c. Moritur aūt anno. Mcliiij. poſt natiuitatē abꝛahe.

Jeu. ānis xxviij.

Iſte ieu rex vnctus a puero heliʒei pcuſſit ioꝛam cū oī domo achab. et eciā ochoʒiaʒ regeʒ iuda. ⁊ deſtruxit domū baal ⁊ pꝛphetas ei⁹ occidit. vnde meruit poſteris ſuis regni ſedeʒ vſqʒ ad q̄rtaʒ generatiōnē. iiij. regū. ix. ⁊. x.

Azabel.

Iſte aʒabel exigētib⁹ demeritis ſuis occulta dei iuſticia pmotus fuit in regem ſyrie. vt affligeret filios iſrahel. et ſuaʒ plongaret iniquitatē. Afflixit aūt iſrahel vltra moduʒ. vt patet. iiij. regū. x.

¶ Iſte auentinus ſiluius.xxxiij.ãnis regnauit.Ab hoc mons auentinus nomẽ accepit in quo ſepult⁹ fuit.Hunc dicit aug⁹.li.xviij.de ciui.dei.eciaꝫ inter falſos deos ãnumeratũ a ſtultis gẽtibus.

Reges italie. —— Auentinus —— ſilui⁹ ãnis.xxxiij.

¶ Notabile quoddaꝫ factũ ac relatu dignũ hoc tpe in britania fertur accidiſſe.Fuit ibi rex quidaꝫ leyr noĩe.filijs carẽs.ſꝫ tres pulchras filias habens quib⁹ regnũ diuidere cogitabat.Ut tamẽ ſciret cui potiorẽ partẽ daret.a ſingulis interrogauit quantũ ipm diligerẽt.Prima et ſecũda reſpõderũt ſub iuramẽto.ꝙ pluſquaꝫ ꝓpas aias.Tertia aũt videns ſenẽ blandicijs credere ſerioſius rñdit.ꝙ ipm vt patreꝫ diligeret.neqꝫ vt ãpli⁹ interrogaret.ꝓtin⁹ ſubiũxit.Quantũ habes tantũ vales.tantũqꝫ te diligo.Irat⁹ pater duab⁹ regnũ diuiſit.tertiã aũt exheredauit.quã tamen ꝓpter nimiã pulchritudinẽ rex frantie ſine omni dote in cõiugeꝫ accepit.Seneſcente aũt leyr a duabus filiabus ac eaꝝ maritis regno priuatur.⁊ in tantũ deſpicitur ꝙ vix cũ vno famulo ab ipis teneret.Recordatus igitur priſtine glorie ⁊ iniurie quã iuniori filie fecit.q̃ ſibi veritatẽ dixit.cũ fletu in hanc voceꝫ erupit.O filia ꝙ̃ vera ſunt dicta que michi reſpondiſti.Quantuꝫ habes tantũ vales.tantũqꝫ te diligo.Duꝫ igit̃ habui quod dare potui viſus ſum eis valere. qui non michi ſed donis meis amici fuerũt.Interim dilexerũt me.ſed magis munera mea.Naꝫ abeun/

Anno mũdi. iiij⁽ᴹ⁾ cccxlvi.

Linea xp̃i. —— Amazias regnauit ãnis.xxix

·dcccxiiij.

Iſte amazias.bonis initijs maluꝫ habuit finem.qđ cõmũe ſatis vſqꝫ hodie in poteſtatibus apparet. Multos nanqꝫ officiũ deſtruxit etiã notabiliter ꝓbatos.cui⁹ exempla hic ſunt plurima.Hic eciã deos ſeyr adorauit ⁊c̃.palipp̃.xxv.

Pontifices —— zacharias fili⁹ ioiade lapidat̃.⁊ glorioſo miro corona tur.ij.palip̃.xxiiij.Increpauit enī ioas ꝙ dereliquiſſet dñm. —— Azarias. —— Heliſeus moritur.⁊ oſſa eius ꝓphetant.q᷑ mortuus ſuſcitat̃ eoꝝ tactu.Et tres victorias habuit iſrabel cõtra ſyros meritis eius.

Iſte azarias boni p̃ris bon⁹ filius. titulum laude dignũ ꝓmeruit q᷑ ꝑ zelo legis cõſtãter reſtitit ozie regi iude volenti ſacrificare.ij.ꝑalip̃.xxvi.

Reges iſrabel. —— Iohaas. ãnis.xvij. —— Ioas ã.vi.

Iſte iohaas valde attritus eſt cũ tota gente ſua ab aſabele rege ſyrie.et ideo deprecabat̃ dñm.⁊ pauxilluꝫ releuat⁹ ẽ.iiij.regũ.xiij.et cepit r̃gnare.xxiij.ãno ioas regis iude.

Iſte ioas ꝑcuſſit ſyros trib⁹ vicib⁹ iux̃ verbũ heliſei.et tulit vrbes de manu benadab filij azabelis et reſtituit regno ſuo. Ipe eciã afflixit amaziã nõ volens.ſꝫ cõpulſus ſupbiã e⁹ humiliauit.iiij regum.xiij. Et cepit regnare.xxxvij.ãno ioas regis iude.

—— Reges ſyrie —— Benadab

¶ Iſte benedab fuit filius azabelis.et debet ſcribi ꝑ d ſcdm̃ hieronymũ·

¶ Procha illo regnante. ſydon argiu⁹. ⁊ menſuras et pondera repperit Cum apud hebreos haranus in iudea. et hieroboā in iſrabel regnarent.

¶ Hic prochas filius Auentini regnauit ānis. xxxiij. tpe ozie regis iude. Unde virgilius laudes eius extollit in hoc verſu. Proximus ille pchas. romane gloria gentis.

Pro/chas

filuius ānis. xxxiij.

¶ Iſte ſardanapallus tot⁹ vitioſus fuit. puluinariaqȝ pui⁹ reppit habitu muliebri indut⁹. inter mulieres delicijs vacauit. Ob hoc indignati vaſalli eius noluerūt amplius ſibi obiaȝ ſeruare. Aggreſſi eciaȝ ipm debellarūt. qđ cernēs ſeipm cōcremauit. Fuerūt tamē reges aſſyriorum potētes ſine monarchia. vſqȝ ad deſtructionē niniue.

Sarda/napallus

Monarchia aſſyrioꝝ illa magna ceſſat q̄ ſtetit vltra. Mcccl. an/nos. ⁊ ſurgūt tpa horrenda pene vſqȝ ad xpi natiuitatē. in quib⁹ hūan⁹ ſanguis vltra q̄ credi poteſt. in oībus mūdi partib⁹ tanq̄ aqua effuſus eſt. Uide cronicā oroſij libro ſecūdo et alioꝝ.

Actibus mūeribus. et ipi abierūt. Tandeȝ cū non haberet qđ comederet. aūt indueret. ab ipa iuniore filia clemēter ſuſcipitur. regnoqȝ glorioſe reſtituit. Similia plura reperies. Nota plerūqȝ dulciloquos fidelitate. fideles dulciloqnio carere.

iiij^M cccixxv.

Sine re/ge ā. xiij.

Anno ante xpi natiuitatem (printed inverted) — dcccxxiiij. (printed inverted)

¶ Nota q̄ regnū iude poſt mortē amazie fuit. xiij ānis ſine rege. qđ ſubtiliter oportet accipere ex collatiōe ānoꝝ regū iſrabel et iuda. q2 amazias cepit āno ſecundo ioas regis iſrabel. et ozias filius amaſie cepit āno. xxvij. hieroboā regis iſrabel. qđ tēpus extendit ſe ad. xli. ānos. a quo ſubtrahe ānos amaſie. ⁊ ſic manēt. xiij. quib⁹ ozias paruulus erat. nec adhuc ad regnū aptus. Hoc aūt. lxx. et multe alie hiſtorie nō habēt. ſed alibi hoc ſupplent. Et ſcdm hoc oportet cōcordare eas. alioquin errabis quo ad ſupputationē ānoꝝ ⁊c.

Ionas pphetā filius amathi clarus habet. et multa pdixit que non ſunt ſcripta. Hic poſt hec mittit ad niniuen vt patet in eius libro. Dicit aūt q̄ ipm helias ſuſcitauerit a morte adhuc pueꝝ.

hiero boaȝ

ānis. xli.

Iſte hieroboaȝ cepit regnare āno. xv. amazie regis iude. Hic ſatis bellicoſus et victorioſus fuit. et contriuit regē ſyrie. et reſtituit regnū iſrabel ſicut prius. inſup et damaſcū iuxta ver/buȝ ione pphete. Attende q̄ ſit inſtabilis ſtatus regnoꝝ. Iſrabel contritus vſqȝ ad nouiſſimū hūiliatūs eſt valde. ſiri eleuati iaȝ ab infimis mirabiliter deprimunt. Sic q̄ fuit ſupra ſit infra. ⁊ ecōtra qui fuit infra aſcendit ſupra. vt poſt deſcendat infra. Hec ē rota volubilis hui⁹ tpis. et ideo nō ē miꝝ q̄ pauci electi ad hoc aſſumuntur a dño. et q̄ viri ſenſati huiuſmodi inſtabilitatis negotiū totis viribus fugere cōtendunt. Uide auguſtinū de ciuitate dei in plurib⁹ locis. Si boni regnāt multis pſunt. ſi mali ecōtra.

Iſte arbatus vicit ſardanapallū dn̄m ſuū. et monarchiā eius p̄mus deſtruxit. et ad medos tranſtulit ſpe magis q̄ re. q2 dari9 hoc fecit.

Arbatus p̄mus rex medorū

Reges italie

Iſte phul et ſequētes recupare volentes monarchiā nō modice turbarūt terrā. et aſcēdit eciā ad iſrael. et cepit therſaȝ et factus ē manaben rex iſrael ei tributarius. iiij. regū. xv.

Reges aſſyrioꝝ — Phul.

Oȝias qui et aȝarias duplici noīe. et vno q̄deȝ atqȝ eodeȝ tpe yſaiā. oȝee. iohel. et amos ꝓphetaſſe ex rebus que ponunt in titulo cognoſcim9. q̄ p̄ncipiū verbi dn̄i fuit in oȝee filio beri. Amos aūt pr̄ yſaie nō vt pleriqȝ autumant terci9. xij. ꝓphetaꝝ ē. ſȝ aliis diuerſiſqȝ apud hebreos ſcribuntur lr̄is. Iſte q̄deȝ p̄mam et extremā lr̄am habet. aleph et ſade. ille vero haym et iamech. Tradunt eciā hebrei oȝee et amos et yſaiam et iobel ac ionam. iſdem ꝓphetaſſe tpibus. videlicet in dieb9 oȝie. ioathan. achas et eȝechie regū iuda. et in dieb9 hieroboam filij ioas regis iſrael.

Anno mundi. iiijM cccLxxxviij.

Linea xp̄i. — Oȝias. vel aȝarias. ā. lij.

Dcccxi.

Iſte oȝias fecit qđ bonū erat corā dn̄o. nec aliquid mali de eo ſcriptū eſt. niſi q̄ adolere voluit incenſum ſup altare thimiamatis. ꝓhibēte eū ſacerdote aȝaria. ꝓpter quā inobiam ꝑcuſſit eū dn̄s lepra. vt patet. ij. paralipp. xxvi. cap. Eciam tūc terremot9 factus fuit. et cineres altaris effuſi ſunt.

Oȝee ꝓpheta p̄mus de. xij. mittit contra. x. tribus.

Pontifices

Iobel. ij9. de. xij. ꝓphetat de iuda. et futura ei9 tribulatiōe

Amos. iij9. cōtra gētes multas ꝓphāt. et ſpāliter cōtra. x. tribus

Abdias. iiij9. de. xij. ꝓphetat contra edem.

Reges iſrahel. — Sine rege. annis. xxx. — Zacharias. meſib9. vi.

Hic regnū iſrahel fuit ſine rege annis. xxxiij. qđ patet ex collatiōe regum iuda etc.

Iſte zacharias fuit filius hieroboam. et cepit regnare anno. xxxviij. oȝie regis iude. et fecit malū ſicut p̄deceſſores ſui. et hic eſt quartus poſt iehu. et percuſſit eum ſellum. et regnauit ꝓ eo. qui ſtatim ꝑcuſſus a manaben. regno et vita caruit. vt patet. iiij. regū. xv.

Reges ſyrie

Macedonuꝫ regnū hic oritur.

Charan⁹ p⁹ macedonū rex

Iſte charan⁹ pm⁹ rex macedonū fuit filius arbati. regnauit ānis. xxviij. De hoc regno deſcendit alexander magnus. Deſtruit aūt tpe onie pontificis pij. ¶ Lacedemonioꝝ reges deficiūt. Lidorum incipiunt.

Armilius ſil/uius. ānis. xliij.

Iſte armilius ſiluius regnauit ānis. xliij. et frēm ſuū numitorem de regno eiecit. et poſt ipē a romulo ⁊ remo fribus geminis occiſus ē. et numitor reſtitutus fuit in regnū ſuū. q2 fuit auus eoꝝ.

Teglat phalaſar

Spartani ipi ſunt lacedemones per ānos. l. cū athenienſib⁹ cruentiſſima bella committūt. vbi ſp incerta victoria fuit. Terra mariqꝫ pugnatū eſt.

¶ Iſte teglatphalaſar cepit terrā neptalim et galilee. et eos qui tranſ iordaneꝫ erant tranſtulit in aſſyrios. Poſt eciam ob rogatū achaꝫ obſedit damaſcum. et raſim interfecit. ⁊ ſyros tranſtulit in cirenen. vt patet. iiij. regū xv. et. xvi. cap.

Thonos cōcoleros q̄ vocat̄ grece ſardanapall⁹. xxxvi. aſſyrioꝝ rex. tharſiꝫ atqꝫ anchialeꝫ cōdidit. ⁊ in plio vict⁹ ab arbato medo. ſemet incendio cōcremauit. Uſqꝫ ad id tps fuiſſe reges aſſyrioꝝ hiſtoria refert. ⁊ fiūt āni ſimul. Mcxcvij. Oēs aūt āni. regni aſſyrioꝝ a pmo āno nini ſupputant̄. Mccxl.

iiij^m cccc xiiij.

Anno ante xpiſti natiuitatē. dcclxxx.

Iſaias nobilis pheta pm⁹ de. iiij. pncipalioꝛib⁹. claret. qui euāgeliſta magis q̄ pheta dicit̄ a ſancto hieronimo. pter euidentiā phetie ſue. Hic miſſus ē a dño cū iaſub filio ſuo in occurſuꝫ achas vt diceret ei ne timeret a duab⁹ iſtis caudis titionū fumigantiū quos vocat raſim ⁊ phacee. eo q̄ in ipſis eſſꝫ finiēduꝫ regnū ſyrie id ē damaſci. et regnū ſamarie id ē. x. tribuū. q̄ alio noīe dicebat̄ ephraim

Amarias.

Ionas mittit̄ ad niniuitas qui audierūt eū. ſed iſrahel nec multis credidit.

Sellū menſe. i.

Man abeu annis. x.

Faceiaā. ij

¶ Iſte manaben cepit regnare anno. xxxix. ozie regis iude. fecitqꝫ maluꝫ corā dño ⁊ tradidit eū dñs in man⁹ regis aſſyrioꝝ. q̄ indixit ei talenta argēti. M. iiij. regū. xv.

¶ Iſte phaceia fuit fili⁹ manaben. fecit eciā malū et pcuſſit eū phacee. regnauitqꝫ p eo. ¶ Cepit aūt regnare. li. āno ozie regis iude.

Raſin.

Iſte raſin rex ſyrie vaſtauit iudaꝫ tpe achaꝫ. pter qd obſedit eū teglatphalaſar in damaſco. ⁊ cepit ciuitatē. et ipm interfecit ⁊ tranſtulit populū.

¶ Rhea filia numitoris in templo dee veſte ſeruiuit. que poſt admiſit amaſiū et cōcepit. peperitq; gemellos. romulū et remū. ob hoc ipa viua ſepulta fuit ꝑter inceſtū. et infantes proiecti ſunt foras. et mirabiliter a lupa nutriti referuntur. Porro ob reuerentiā romanoꝝ dixerūt poete. ꝙ mars de⁹ belli cōcubuerit cū ea. ſtuprum taliter aut pallíantes. aut excuſantes vel honorantes.

Reges italie —— (Numitor) Iſte numitor reſtitut⁹ in regnū ſtatī p⁹ a romulo occiſus fuit. vt oroſius teſtať

Reges aſſyrioꝝ

¶ Sibylla erithrea oim aliaꝝ ſibyllaꝝ clarior. hoc tpe quidā dicūt ꝙ vixerit. alij ꝙ eius carmina circa hec tpa ſunt inuenta. ipa aūt ante bella troiana vaticinata ſit apertiſſime de xpo et pulchre. Uide aug⁹. xviij. de ciuitate dei.

Olimpias prima a grecis inſtituitur. Et hec eſt era famoſiſſima tam latinoꝝ ꝗ grecoꝝ. Et ſcdm hieronymū olimpias vna. iiij. ānos cōpletos continet. Et ſcdm iſtū cōputū āno. xl. ozie vel circa iſta era incipit. ſc; āno mundi. iiijᴹ cccc xxviij. Scdm ſeptuaginta interptes circa. l. ānū ozie. Et nota ꝙ xpūs naſcit olimpiade. cxciij. que faciūt ānos dcclxxij.

Anno mundi. iiijᴹ ccccxl. — iiijᴹ cccclvi.

Linea xpi. (Joathan regnauit ānis. xvi.) — (Achas regnauit ānis. xvi.)

dcclix. — dccxliij.

¶ De hoc ioathan nichil mali ſcribitur. niſi ꝙ excelſa more alioꝝ nō abſtulit. vt patet. ij. palipp. xxvij.

¶ De hoc achaz nichil boni habetur. dereliquit dñm. ⁊ derelictus eſt eciā ipe ab eo. et percuſſus cū populo ſuo valde eſt a regibus iſrahel et ſyrie. ij. palipp. xxviij.

Pontifices —— Micheas ꝓpheta ſext⁹ de. xij. ꝓphetat contra hieruſalē et ſamariam —— (Achitob.)

Reges iſrahel —— ¶ Naum ꝓpheta ſeptim⁹ ꝓphetare cepit contra niniuen. —— (Phacee.) an. xx. —— (Sine rege.) ā. viij. vt ſup —— (Ozee ā. ix.)

¶ Iſte phacee cepit regnare anno. lij. ozie. et ſicut fecit ſic factū eſt ei. q; ozee cōiurauit cōtra eū. et interfecit ipm. regnauitq; p eo. Fecit eciā pactū cū raſin et vaſtauerūt iudam. et ideo teglatphalaſar oppreſſit eū. et tranſtulit quaſi tres tribus in aſſyrios. iiij. regū. xv.

¶ Iſte ozee vltimus rex iſrahel cepit āno. xij. achaz regis iude. et fecit malū ⁊c. Anno nono regni ei⁹ captus eſt a ſalmanaſar. et iſrahel tranſlatus ē in aſſyrios. vt habetur. iiij. regū. xvij.

Nota ꝙ oroſi⁹ de hoc romulo multa mala ſcribit. ſcꝫ fr̄is ſui ⁊ aui ⁊ alioꝝ ꝓbatiſſimoꝝ viroꝝ iniq̄ mortē. ⁊ violētias. tyrānideſq̄ꝫ plures. Cōgregauit eni paſtores ⁊ latrōes ⁊c̄. cū qb⁹ ciuitatulā extruxit. ⁊ p illaꝫ vi alios opp̄ſſit circūcirca potētes. Poſtq̄ creuit elegit. c. ſenes ꝓ cōſilio quos appellauit ſenatores. ⁊ mille pugnatores quos milites vocauit. ꝑfecitq̄ꝫ in ſublime. tandeꝫ ob demerita ſua inter dos cōnūerat⁹ ē. eo ꝙ ꝑcuſſus a tonitruo nuſq̄m cōparuiſſꝫ. Hoc eni ad cumulum ſue damnatiōis acceſſit. vt eo magis tormētaret̄ apud inferos. quo in terris eius memoria celebrior haberet̄. quaꝫ virtutib⁹ nō meruit. ſꝫ falſa vulgi adulatione aut vera deceptiōe adept⁹ ē. Predicti ſenes poſt mortē romuli regnauerūt anno cū dimidio expectantes ſi forte rediſſꝫ.

Romul⁹ p̄mus rex rōnorum ā. xxxvij.

Salmanaſar. — Sennacherib. — Aſſaradō filius ſennacherib

Iſte ſalmanaſar obſedit ſamariaꝫ āno nono oſee regis iſrahel. cepit eā. et regeꝫ miſit in carcerem. et iſrahel tranſtulit in aſſyrios. ⁊ ceſſauit regnū iſrahel qḋ ſtetit ānis. cclxxxij.

Iſte ſennacherib aſcēdit in iudeam contra ezechiā viꝝ ſcm̄ et ꝑcuſſit dn̄s exercitū ei⁹. ſcꝫ clxxxv^m. viros bellatores. ipſe aūt turpiter fugiēs ꝑuenit in niniuen. et afflixit iudeos et thobiā. tandem a ſuis filijs occiſus ē. iiij. regū. xix. et. ij. palipp̄. xxxij.

iiij^m ccccclxxij.

Ezechias regnauit ānis. xxix

Sol. x. lineis reuertit̄. Et ſic illa dies erat longior alijs. x. horis. O magnū portentū ſtrages hoſtiū. additio ānoꝝ.

Anno ante xp̄i natiuitatem. dccxxiij.

Iſte ezechias optim⁹ fili⁹ de peſſimo p̄re achaꝫ ambulauit corā dn̄o corde ꝑfecto. excelſa abſtulit. ⁊ domū dei inſtaurauit. nec ſimilis ei⁹ fuit ante euꝫ in regib⁹ iuda. ⁊ ergo dn̄s glorificauit eum iiij. regū. xviij. xix. xx. ⁊. ij. palp̄. xxix. xxx. xxxi.

Era p̄ncipalis romanoꝝ. oroſij. martini. ⁊ alioꝝ. ip̄e eſt ānus. xij. ezechie ſcdm̄ hebreos. ſcdm̄. lxx. vltim⁹ achaꝫ.

Vrbs roma condit̄ anno mūdi. iiij^m ccccclxxxiiij.

Anno ante xp̄i natiuitateꝫ. dccxv. roma in monte palentino a gemellis cōdita ē velut ſecūda babilonia. Veꝝ tp̄e pauptatis nuſquaꝫ alter locus ea ſanctior. nec bonis exemplis ditior fuit. et quāto reꝝ min⁹ habuit. tanto min⁹ cupiditatis habebat. Poſt diuitie auaritiā ⁊ luxuriaꝫ induxerūt.

Conditioneꝫ vrbis titus liui⁹ p. xiiij. decades id ē. cxl. libros ꝓſequit̄. ſꝫ hodie non oēs repiūt̄. De ipo facit btūs hieronym⁹ mētionē in epiſtola ad paulinū. et ſeneca in vltimi declamationū libri ꝓlogo.

Tu regere imperio popul⁹ romane memēto Hec tibi ſint artes. paciq̄ꝫ imponere mores. Parcere ſubiectis. et debellare ſupbos.

Nota ſcdm̄ aug⁹.xviij.de ci.di.q̄ꝫ cicero magnis laudib⁹ romuli aſcribit q̄ꝫ nō rudib⁹ ⁊ indoctis tem poribus qñ facile hoies fallebant meruerit honores diuinos.ſꝫ iam eruditis ⁊ expolitis. Unde patet van⁹ idolatraꝝ error.qr ⁊ ſi in his tpib⁹ doctis illūiati ſunt.q̄ꝫ ſit ineptū q̄ꝫ antiqui leuib⁹ motiuis de cepti.hoīes mortuos deos factos putēt.et ob hoc ipi ampli⁹ neminem inter deos aſcribenduꝫ decreuerūt.nō tñ ceſſarūt a cultura taliū falſoꝝ deoꝝ.ſꝫ more antiquū ſeruantes et augētes.qđ dictis vetant fieri.factis appro bāt.Unde cōſtat eos nō eſſe excuſatos.imo apoſtolo teſte plus illlis peccare.

Reges romani

Remus a fre oc/ cidit.āno.iiij.ff.de re.di.l.vlti.

Reges babilonie incipiūt.

Merodach p⁹ rex babiloie

Iſte merodach pm⁹ rex babilonis famoſus receſſit a monarhia. nec obediuit aſſarando regi aſſyricoꝝ.⁊ reges babilonie ceperūt eſſe potentes vſ qꝫ ad baltaſar.Uide magiſtrū in hiſtoria.

vij.ſapiētes.

Thales mileſius clarus habet.q̄ p⁹ theologos id ē poetas ſophi dicti ſunt id ē ſapientes.

Solon

Chilon

Periander

Cleobolus

Bias

Pitacus

Iſte eciā thales pm⁹ potuit p̄dicere defectū ſolis et lune.vt dicit aug⁹.viij.de ciui.di

Thobie hiſtoria deuotiſſima ⁊ tota exemplaris hic tex itur.

Anno mūdi. iiij^m vi.

Linea xp̄i

Manaſſes regnauit ā.lv.

dc.xcviij.

Iſte manaſſes peſſim⁹ filius optimi patris fe cit malum ſuper omnes qui ante ipſum fuerunt.et ſanguinē innocentem fudit plurimū.propter q̄ꝫ rex aſſyrioꝝ vaſtauit iudaꝫ et ipſuꝫ manaſſen cepit et in carcereꝫ miſit.Poſtea ad cor rediens ⁊ dominū deprecans.et exauditus fuit.⁊ in regnū ſuū reſtitutus.Omnia que ante fecerat deſtruxit.et in via do mini recte ambulans. non ſine grandi admiratione omniuꝫ qui eum ante nouerant vitam beatā duxit.vt patet.iiij.regū.xxij.et ij.palipp̄.xxxiij.capitulo.

Pontifices.

Sadoch

Iste numa maxim⁹ idolatra fuit.⁊ vrbē adeo ſimulachris repleuit.vt ipſe ſibi locū repire non poſſz.hoc modo aug⁹.ſtulticiā ei⁹ deridet.q̄i magna iniuria ſibi facta ſit ꝙ ipe non ſit inter deos aſcriptus.qui deoꝝ cultum ſic ꝓmouit.hic ianuariū et februariū anno addidit.Mirū ſupra moduz eſt.ꝙ hi viri p̄cellentiſſimi ingenij in cūctis pene que ſub ſole gerunt tam acute differebant.⁊ in agnitiōe veri dei ſic delirabāt Gracias agam⁹ dn̄o deo.

Numa.

pompilius ānis.xlij.

Nota ſcd̄m auguſtinū li.iij.de ciui.dī ꝙ ab vrbe condita vſqz adauguſtū taz cōtinue pugne extiterūt. vt ꝓ miraculo habitū ſit vt vn⁹ ann⁹ poſt p̄mū bellū punicū ſine bello tranſierit.exceptis xlij.annis nume quibus pax cōtinuata fuit.

Romaui populi ſtatū et decurſuz luculenter et breuiſſime deſcribit flor⁹ lutius.p annos ſeptingentes q̄tuor ei dans etates.vnde ait.Si q̄s magnitudinē imperij cū annis conferat.etatez vltra putet.Ita enī late vbiqz in orbe terraꝝ arma circūtulit.vt qui res ei⁹ legūt.non vni⁹ populi ſed toti⁹ generis humani facta diſcant.Nam tot laborib⁹ piculiſqz iactatus ē. vt ad conſtituendū ei⁹ imperiū contendiſſe virtus ⁊ fortūa viderent.Item ait.Tanta in virtute fidutia ē.vt ille rudis.ille paſtori⁹ populus vereqz terreſter oſtēdit nichil intereſſe.virtutis eq̄s an nauib⁹ terra an mari dimicaret. Item.O populum dignū orbis imperio.dignū omni fauore et admiratiōe hoim ac deoꝝ.cōpulſus ad vltimos metus.ab incepto nō deſtitit.ſed abſens ſimul preſenſqz pugnabat.

iiij^m dxxviij.

·Yſa.

Yſaias martyrio coronat cū multis alijs.eo ꝙ regis opa peſſima reprehendebat

Sibylla ſamia ſcd̄m quoſdaz his dicit fuiſſe tpib⁹. Et nota ꝙ ſancti doctores nō vtunt dictis ſibillaꝝ.ac alioꝝ gentiliū ad confirmatiōnē fidei ſcē xp̄ianc.ſz et eos nec pro phetico ſpū claruiſſe. ſed arreptitias fuiſſe dicūt.Unde aug⁹.cōtra manicheū diſputans dicit. Si quid veri de deo ſibylla vel orphe⁹ alijue gentiū vates aut philoſophi dixiſſe phibent.valet quidez aliquid ad paganoꝝ vanitatē reuincendam.non tū ad iſtoꝝ autoritatē cōplectendaz.Quantū enī diſtat de xp̄i aduentu inter p̄dicatiōez angeloꝝ et cōfeſſiōez demonū.tantū diſtat inter autoritatē ꝓphetaꝝ ⁊ curioſitatem ſacrilegoꝝ.

Sellū

Elchi as.

Caleucus vir iuſtiſſim⁹ leges cōdidit.et inter cetera decreuit vt q̄ adulterij crimē cōmitterz vtroqz oculo priuaret.Qd cū fili⁹ ei⁹ cōmiſiſſz.iuſſit ipm excoculari.veꝝ tota ciuitas aliq̄mdiu ei reluctabat.Tandez vict⁹ inſtantia populi.ne lex a ſe condita violaret.ſuo p̄us.dein de filij oculo eruto vtriſqz vſuz videndi reliquit.Sicqz mirabilis equitatis tēperamēto ſe.inter miſericordez prem et iuſtū legiſlatorē partitus ē.Diſce o xp̄iane quāta diligētia debeas ſancta dei tui p̄cepta cuſtodire.ſi ſic maluit pagan⁹ puniri ꝓ iuſta lege ſua ꝙ eaz inultā relinquere.hec ⁊ multa ſimilia oportuit in populo carneli obſeruare cū ſumma ſeueritate.qtūs timore pene a prauis cohiberentur.

Bizantiū conditur. que poſtea conſtantiopolis dicta eſt.

Reges romani

Reges babilonie.

¶ Iſte tulius alio noīe hoſtilius dictus nō ferēs tpūs

Tuli9

ā.xxxij pa ¶ cifi ce tranſire ob turbatiōe3 quā ſuſci tauit vicinis ſuis poſt longa quietis tpa meri to hoſtilitatis nomē ſibi acquiſiuit. Et q2 diſſipat de9 gētes que bella volunt. ipē cū omni domo ſua a fulmine pcuſſus interijt. De iſto eciā tullio ſic dicit valerius li. iij. capitulo quarto. Hunc in cunabu lis p2imo accepit agreſte tuguriū. eiuſq3 adoleſcentia in peco2e paſcendo fuit occupata. validio2 etas imperiū rexit. ſed ſenectus eius in altiſſimo maieſtatis faſtigio fulſit.

¶ Niniue deſtruit per rege3 medo2. et regnū aſſyrio2 penitus ceſſauit. ſicut p2edixerat naum pphēta. et thobias ꝛc.

Anno mundi. iiijm dlvi. iiijm dlviij.

Linea xpi. Amon regnauit ānis. ij. Joſias regnauit ānis. xxxj.

ocxlij. ocxliiij.

¶ Iſte amon ſcdm̄ textū hebreo2 duobus tantū ānis regnaſſe perhibetur. ſed ſcdm̄. lxx. ānis. xij. et ita ſupplent hic. x. āni a. lxx. de illis. xiij. ſupra ſine rege. Et ſcdm̄ hoc aptande ſunt hiſto2ie alie q̄ cōmūiter ſequūtur. lxx. Hic ide3 rex fecit malu3 co2ā dño. ꝛ pcuſſus a ſeruis ſuis ſine penitentia obijt.

Pontifices

¶ Thobias mo2it an no2. cxx. vir ſcūs plenus opib9 bonis. ꝛ pphetie ſpiritu clarus. pphetauit nāq3 de deſtructione hieruſale3 ꝛ templi quaſi ia3 factū eſſet. cū tamē adhuc futu2 eſſet pter certitudinē pphetie. ſtatim poſt ei9 mo2tem vxo2 eius mo2tua ē. et egreſſo thobia iunio2e cū filijs ſuis niniue deſtructa fuit.

¶ Iſte ioſias optimus filius de perſo patre. gr̄a ſingulari pueutus adhuc in pueritia requiſiuit dñm. ꝛ vſq3 in fine3 pſeuerauit laudabiliter. In quibuſdā exceſſit ezechiā pauū ſuū. ꝛ ideo dicitur non habuiſſe ſimile3 in regibus iuda. Eius religioſa3 vitā. et opa ſcā plurima vide iiij. regū. xxij. xxiij. et. ij. palipp. xxxiiij.

Azarias. Filius elchie fuit.

¶ Sophonias pphetat deſtructiōe3 hieruſale3 et reedificationē Olda pphetiſſa vxo2 ſellū pphetat ioſie regi.

Hieremias ſecūdus de maio2ib9 pphetare incepit adhuc puer. xiij. āno ioſie regis contra hieruſale3 et tēplu3. et p2ophetauit ānis. xlij. pter illud qđ p2ophetauit in egipto. Grandis duricia populi. et grandis plaga que punit eū.

¶ Iſte ancus fuit q̄rtus romanoꝝ rex hic p̄mū pontē trans tyberim inter montē auentinū ⁊ ianiculū fecit. et hoſtiaȝ ciuitatē cōdidit ſupra mare. de cimoſexto miliario ab vrbe roma.

Hoſtienſis ciuitas conditur. cui⁹ ep̄us benedicit papam.

ancus

ānis. xxiiij.

¶ Iſte nabuchodonoſor belliçoſiſſim⁹ fuit ⁊ victorioſiſſim⁹ p oīa. eo ꝙ eſſȝ virga furoris dn̄i vt pūiret pcc̄a populoꝝ multoꝝ. hic p̄mo erat rex babiloīe. ⁊ poſtea obtinuit regnū aſſyrioꝝ qđ deſtructū ē a medis. ⁊ fact⁹ ē monarcha. Et ſcdm̄ hoc diuerſimode cōputant an ni ei⁹. q2 diu regnauit. Multipliciter de ip̄o ſcriptura loq̄tur. iaȝ bona. iā mala. q̄ diligenter ſci expoſuerūt. Placet tamē quibuſdaȝ ꝙ ꝓpter pn̄iaȝ illaȝ magnā que ſcribit̄ in daniele ſit ſaluat⁹. et q2 ſcriptura vitā eius concludit in laude ⁊ cōfeſſiōe vni⁹ veri dei. Ideȝ ſentit nicolaus de lyra. dan̄. iiij. Dicūt doctores q̄daȝ ꝙ ds̄ inſpirauit ſibi vt vindicaret ſe de inimicis ſuis. ſed ip̄e inſtinctu iſto abuſus fuit p ſupbiā ⁊ inuidiaȝ. et ſic nō meruit p hoc ꝙ inſtrumentū fuit diuine iuſticie. Forte de omnib⁹ poſt penituit meritis danielis.

Nabuchodonoſor monarcha babiloniorum

¶ Urias ꝓpheta occidit̄ a ieconia rege iuda. et hieremias incarcerat̄

Abacuch prophetat cōtra nabuchodonoſor ⁊ babilonē. ſunt tn̄ opiniōes quo tp̄e fuerit ⁊c̄.

iiij^m dlxxxix.

iiij^m dc.

Ioachas regnauit menſ. iij.

Iechonias vel eliachiȝ. vel

ioachim ānis. xi.

Ioachiȝ vel ieconias. m. iij.

Sedechias regnauit an. xi.

dcxx. — dc — Anno ante xpi natiuitatem

Iſte ioachas ſtatiȝ p^9 morteȝ p̄ris conſtitut⁹ fuit rex i hieruſaleȝ. ſed q2 non fuit ſecut⁹ exēplum pij p̄ris ſui ioſie. ideo pharao necbao cepit eū ⁊ duxit eū i egiptū iiij. regū. xxiij.

Hic eciā fuit fili⁹ ioſie frater ioachas. ⁊ cōſtitut⁹ a pharaōe rex in hieruſaleȝ. ⁊ vt daret multā ⁊c̄. Et q2 fecit maluȝ nec audiuit ꝓphetas. aſcendit cōtra eū nabuchodonoſor et factus ē ei ſeru⁹ trib⁹ ānis. Cūq3 rebellaret venit ¶ iteꝝ rex babilonis cōtra eum et vinctuȝ duxit in babilonē. nō ꝙ illuc ductus ſit. ſȝ īmutatū fuit cōſiliū nabuchođ. ⁊ interfecit eū in hieruſaleȝ. ⁊ ꝓiecit corpus ei⁹ ex̄ murū iuxta ꝓphetiā hieremie. xxij. Et tulit ſecū vaſa dn̄i et poſuit ea in templo ſuo. paliꝑꝑ. vltimo·

Saraias.

¶ Iſtuȝ ¶ ſaraiaȝ interficit nabuchođ. rex in reblata. cū alijs cōſiliatorib⁹ ſedechie regū vltio. hic fuit fili⁹ azarie

Iſte ioachim fuit fili⁹ ieconie ⁊ fec̄ malū. ⁊ iō ſtatiȝ āmot⁹ ē ne regnarȝ ⁊ vinct⁹ trāſlat⁹ ē i babilonē. ⁊ multi cum eo trāſlati ſunt. iiij. regū. xxiiij.

Iſte ſedechias terti⁹ ioſie fili⁹. ⁊ malus nō audiuit hieremiā prophetā. ⁊ iō periJt miſerabiliter et omnis iuda cū eo. et eruti ſunt oculi ei⁹. regū vltio ¶ et hieremie. lij.

Daniel adhuc iuuenis ſuſannā li¶berat. et in cōſpectu regis cū ſocijs ſtat ⁊c̄ et poſtea interp̄tat̄ ſomniū regis· ⁊ in ſublime tollit̄. danielis. i.

Ananias
Azarias.
Miſabel.

Ezechiel ꝓphetat in caldea tranſmigratis deſtructionē hieruſaleȝ. ⁊ tanđ mrẏzatur.

Mardocheus

Oēs hi cū ioachi ducti ſunt i babilonē adhuc pueri

¶ Baruch ꝓpheta.

Iſte priſcus ludos inſtituit.et circū rome edificauit.Capitoliū fabricare cepit.et dictū eſt capitolium qꝛ caput ſolū qꝛ in fundamēto inuentū fuit caput ſine corpore.quaſi prophetia futuri.qꝛ ibi poſtea ſe ¶ natus reſedit.qꝛ vnū caput toti⁹ orbis.

Reges romani. — Priſcus. tarquin⁹ ānis.xxxvij.—

¶ Iſte nabuchodonoſor fili⁹ nabuchod.magni fuit.hic ortū q̄ ſuſpēſilis dicit maxis ex penſis vxori ſue fabricauit.multa magnalia pegit. ita vt herculem tranſcēdiſſe actuū magnitudie mēoret.ꝛ de manubijs hoſtiū tēplū

Reges babilonie. Nabuchodonoſor

belis magnifice decorauit.

¶ Aſtrages rex medoꝝ vnicā habuit filiā quā cuidā militi plebei tradidit.ne ex ea nobilis fili⁹ naſceret. ꝓpter cauſā q̄ mgr̄ recitat ne ſc3 pelleret a regno a nepote ſuo.ſicut ꝑdixerāt ſibi cōiectores. Et quod verebat ei accidit.nam ex ea nat⁹ ē Cirus qui ipſū ſuperauit. ¶ Templū ſalomōis incēdit a caldeis ꝛ hieruſalē deſtruit.Et hec ē vna de ꝑn cipalib⁹ eris hui⁹ ſacre hiſtorie.Stetit nāq3 hoc tēplū.cccclij.ānis ſc3 a fundatiōe ipi⁹ inchoādo.q̄ fuit fcā q̄rto āno ſalomōis.Et ab hac deſtructiōe vſq3 ad deſtructiōe3 q̄ fcā fuit p titū.ſc3.xlij.āno poſt xp̄i paſſionē fluxerūt āni.dclxij.

Hic incipit quinta etas mundi durans vſq3 ad natiuitatem chriſti.et habet annos.dxc.

iiij^m dcxi.

Trāſmigratio babilōis facta ē anno xi.ſedechie

.dxc.

Linea xp̄i

Tres pueri ꝓijciuntur in fornacē ſuccenſam. et miraculoſe liberantur a deo.vide dan.iij.

¶ Ieremias in egipto prophetauit.et regib⁹ egipti ꝑdixit q̄ eoꝝ idola ſubuerterentur cū virgo pareret.et ex hoc ſacerdotes in ſecreto templi loco imaginē virginis cū puero adorauerūt.Oratiōe ſerpentes de terra fugauit ꝛc̄.Tandē zelans ꝓ populo increpauit idolatriā populi ſui.et lapidat⁹ ē ab eis.Sed egipcij glorioſe ſepelierūt martyrē ſcm̄ in ſepulchris regū.propter bn̄ficia ſua.

Pontifices. Ioſedech

Iſte ioſedech filius ſaraie egreſſus ē quando tranſtulit domin⁹ iudā ꝛ hieruſalē per manus nabuchodonoſor regis.vt patet.i.palipp̄.vi.et eſt ductus cū alijs captiuis in babilonē. Dicūt aliqui iſtū fuiſſe eſdram ſcribam et ſacerdotem.Aut forte frater ipſius fuit.

¶ Ezechiel poſt multa que glorioſe geſſit.eciā precibus ſuis aquas chobar condenſauit.vt filij iſrahel ambularent ſup eas caldei aūt ſubmerſi ſunt. Tandem pcuſſis impijs quibuſdā a ſerpentib⁹ quos redarguit.ceteri exacerbati ipm̄ equis diſtraxerūt.et per crepidines ſaxoꝝ excerebrauerūt eū.martyrē dn̄i glorioſū faciētes

¶ Abacuc propheta danieli prandeum attulit dum in lacu leonū eſſet apud babilonem ſecundum hieronimū.vide in libro ipſius.

Ludus ſcacoꝝ repitur ab xerſe philoſopho. ꝓ correctione euilmerodach tyrãni. qui ſuos magiſtros et ſapientes occidere conſueuit. Et hoc ſolatio indirecte attractus fuit ad emendationē.

Iſte ſeruius tullius ſeruilis conditionis fuit ex parte matris que ancilla captiua fuit. ſed nobilis. Hic laudes habet ab hiſtoriographis magnas. ꝙ in omni ſtatu fuit. et vbiqꝫ notabiliter ſe gerebat. Tres montes vrbi addidit. . et foſſas iuxta muros duxit.

Ser/uius — ã. xliiij

Euilme/rodach.

Neguſar — Nabuſar — Baltaſar

Iſte euilmerodach fuit frater nabuchodonoſor iam inmediate precedentis. Hic ioachim leuauit de carcere et magnificauit euꝫ. et corpus patris effoſſuꝫ iuxta conſilium eius diuiſit. ccc. vulturibus ne reſurgeret a mortuis. qui de beſtia redierat in hominēꝫ.

Iſti tres fuerũt fratres et filij euilmerodach qui ſucceſſiue regnauerũt. ⁊ balthaſar fuit vltimus rex babilonie. qui interfect⁹ fuit a dario et ciro. non enĩ habebat filiũ. et ſoror darij fuit mater eius. ideo preoccupauit regnuꝫ dari⁹ cum adiutorio ciri. Nec adiuuit dñs ipm qꝛ vaſa ſancta indigne tractauit. dañ. v.

iiij^m dcxxxiij. iiij^m dclix.

Salatiel — Zorobabel.

Anno ante xpĩ natiuitatem. dxl. dlxv.

Iſte ſalathiel fuit filius ieconie regis iude. quē genuit poſt tranſmigrationē babilonis. vt euangeliſta matheus dicit.

Iſte zorobabel ſcdm̃ imperiũ dñi fundauit templuꝫ et man⁹ eius pfecerũt. ſed longe poſt. vt patꝫ. eſdre. vi.

Daniel vir deſiderioꝝ ſanct⁹ et electus clarus habetur. cui⁹ eciã opa ds miraculis glorioſis approbauit.

Eſdras ſacerdos de ſtirpe aaron claret ſcitate vite et ſapia. cui⁹ grandi induſtria ⁊ labore tot⁹ iudaicus ſtat⁹ i meli⁹ reformat⁹ fuit

Babilon deſtruitur

Babilon illa magna capit ⁊. auferẽ ptãs ei⁹ ſicut pdixerunt ꝓphete ſci. Hec fuit pma et maxia ciuitas totius orbis. de qua incredibilia ſcripta ſunt et hec tanta vna nocte defecit. vt oſtendaẽ ꝙ ad irã dei oĩs potẽtia puluis ſit ⁊ fauilla. Dicit veriſſime ꝙ eã hũano ope extrui vel hũanis virib⁹ deſtrui potuiſſe pene icredibile videbaẽ. Unde grande ſpectaculuꝫ euidenſqꝫ exemplũꝫ mũdus haberꝫ ſi informari poſſet ſeu eciam vellet.

Sibylla cumana de xp̄o ꝓphetat. ⁊ tarq̄no. ix. codices attulit. in quib⁹ erāt ſcripta decreta romanoꝝ
¶ Sibylla belleſpontia de agro troiano nata bis dicit fuiſſe tpib⁹. et ꝓphetauit ſic de xp̄o. Ihesus xp̄us naſcetur de caſta ⁊c.

Reges romani — Tarquinus ſupbus

¶ Iſte tarquin⁹ ſupbus ſeruio interfecto melioꝛe ſe. arripuit regnū. Hic pm⁹ oim toꝛmētoꝝ genera excogitauit. ⁊ p⁹ de regno expulſus ē ꝓpter ſtupꝛū lucretie a filio ſuo cōmiſſuȝ. Et noluerūt āmodo romani habere reges ꝓpter tyrānideȝ eoꝝ

Darius primus monarcha perſarū — Cirus regnauit annis. xxx.

Iſte cirus rex pſaꝝ fuit ꝑmo. et de poſt tranſtulit monarchiam ad perſas. Hic ex parte pr̄is plebeius fuit. ſȝ mater eius erat filia regis aſtragis. De iſto ꝓphetauit yſaias. et babiloneȝ vicit. baltaſar interfecit. danieleȝ magnificauit. ⁊ iſrabel remiſit in iudeaȝ vt templuȝ reedificarent. vt patet eſdre pꝛimo.

Iſte darius fuit conſobꝛin⁹ aſtragis quē in filiū adoptauit. qꝛ ñ habuit niſi vnicā filiā et dedit ei regnū. qꝛ cirus cōtra eū pugnauit. et tamē ambo victi ſunt a ciro. ſed tan q̄ꝫ nepotes eos tractauit benigne. qꝛ auo ſcȝ aſtragi regnū bircanoꝝ conceſſit. et dario medoꝝ.

Hiſtoꝛia libꝛi eſdre incipit.

Anno mundi. iiijᴹ dclxxxiiij.

Linea chꝛiſti.

. aꝛq.

Templum fundatur.

Aggeus et zacharias ꝓphetant. confoꝛtantes populum et ꝓuocantes ad edificanduȝ templuȝ.

Pontifices. Ihesus

Iſte ihesus filius ioſedech ſacerdos magn⁹ tanq̄ꝫ regēs. ⁊ zoꝛobabel tanq̄ꝫ dux poſt reditū populi iſrabel de babilone pꝛefuerūt. Et iſte modus vſqȝ ad berodē ſeruatus eſt. vt ſacedotes ſummi eſſent pꝛincipales et duces ſubſtituti. Semper tamen duces erāt de tribu iuda iuxta ꝓpetiā iacob. Et ſub hoc regimīe ſacerdotali optimo nō legit̄ populus declinaſſe a veritate fidei ſicut ante. qꝛ tpe iudicū et regū ſepius ad idolatriā coꝛruit. Et nota q̄ꝫ iudei iſti qui hic redierūt et poſtea diſperſi ſunt in omnē terrā. iuxta ꝓphetā dauid. diſperge illos. pſal. lviij. fuerūt oēs de tribu iuda. bēiamin. et leui. et pauci de decē tribubus qui aufugiētes iūxerūt ſe iſtis. Illi aūt qui in montib⁹ caſpijs religati ſunt nunq̄ꝫ redieꝛt ſcḋm hebꝛeos.

Cirus poſt multa bella tandeȝ cū ad ſcittas declinaſſet a regina thamiris capitur. et cū toto exercitu ſuo ad. ccᴹ. occidit. Caput ei⁹ p̄ciſuȝ in vtrem hūano ſanguīe plenū ꝓiecit dicens. Satia te ſanguine queȝ ſitiſti.

Arphaxat poſt moꝛtē ciri p vim obtinuit regnū medoꝝ. et edificauit ciuitatē grandeȝ Ecbathanis. et diſpoſuit rebellare cōtra nabuchodonoſoꝛ. id ē cambiſen. et tamen ab eo victus fuit. vt patet iudith ꝑmo.

xxiij

Falaris ſiculus tyrānus. multos innocentes depopulat̄. Hic quendā perillū artificē qui thaurū ereū fecit ad puniendū hoīes. in eūdē ipm̄ ꝓiecit p̄mū vt experiret̄ qḋ fecerat. et clamor eiꝰ per os tauri ſonuit terribiliter quaſi boatus beſtie. et ſic tyrānus iniuſtus inuenit aliquādo quē iuſte puniret. Iſtud factū dicit oroſius anno ante vrbem conditā. lxiij. vel circa ⁊c̄. Et vt dicitur ſicilia ſemp̄ nutrix tyrānoꝝ fuit.

Lucrecia femina nobilis et boneſta. a filio regis violenter oppreſſa ſeipā ſtulte gladio interemit. Hec in exemplū caſtitatis allegari ſolet. ſed non excuſatur ab homicidio. vt dicit auguſtinꝰ. i. de ciui. dei.

Cambiſes filius ciri ā. vij.

Ereneides anno medio.

Babilonia noua in egipto conditur a cambiſe qui totū illud obtinuit regnū.

Iſte cambiſes filius ciri. et ſecūdus magus. varie noīatur a diuerſis. Apud eſdrā artharxerſes dicit̄. vel aſſuerus. In hiſtoria iudith que ſub eo facta fuit vocatur nabuchodonoſor. Hic potēter interdixit ne hieruſalē aut templum reedificarent̄. Et pater eius tantūmodo p̄cepit ne ciuitas extrueret̄. ⁊ eciā tūc p̄ncipes ciro ignorāte impediuerūt opꝰ domꝰ dn̄i. Hic quēdā iniquū iudicē viuū excoriari fecit. ⁊ filiū ſup paternā cutē ſedere iuſſit. vt hoc mō ſcelus vitarē. ⁊ recte iudicaret

Iſte ereneides tercius magus duxit filiā regis in vxorē. et ñ diu poſt morit̄. Pantaptes filia cambiſis fuit his duobus ſucceſſiue in cōiugē ſociata ſecūdū hieronimū ſup danielē. li. iij.

iiijᵐ dccix.

Anno an̄ xp̄i natiuitatē. cccclx.

Hiſtoria iudith hic texitur. Ipa aūt exemplar totius pudicicie ponitur.

Holofernes p̄nceps militie nabuchodonoſor cābiſis. multas terras dn̄o ſuo ſubiugauit. et tandē venit ad bethuliā. et ibi a iudith muliere interficit̄. vt patet iudith. ij. et. xiij.

Pitagoras primus ph̄us. Nota ꝙ gentilium ſapiā que totaliter de creaturis fuit p̄mo incepit a dijs qn̄ adhuc tp̄a groſſa fuerūt. qꝛ tūc qui paulo plus alijs ſciebant. a populo rudi dij putabant̄. Poſt hec creuit prudētia. et tūc theologi venerūt. ipi ſunt poete antiquiores qui de falſis dijs multa mendatia finxerūt vrbano ſermone. Si iſti ante veniſſent ꝑfecto dij putarentur. ſed tp̄us obfuit eis. Poſt hos venerūt ſapiētes id ē ſophi. qui mira iactancia gloriā ſuā celebrauerūt. Nec tamē diuinū aut theologicū honorē meruerūt ꝓpter tempus. qꝛ iam melius ſciebant. malā tamē conſuetudinē cū ceteris cōtinuauere. licet nouos deos fieri ꝓhiberent. Demū philoſophi claruerūt. quoꝝ iſte p̄mꝰ fuit. eo ꝙ hūiliter reſpōderet ſe nō ſapientē fore. ſed amatorem ſapie. Hij cōmuniter contradixerūt idolatris. et plures trucidati ſunt. plures timore fecerūt ſicut alij. Peiores fuerūt qui muneribꝰ acceptis eciā contra ꝓpriam conſcientiā cultū ſacrilegū extulerunt. Vide auguſtinū de ciui. dei.

Pitagora

Vano ⁊ phīlios diſcipuli pitagore hāc ſectā cōtinuauere. vbi p quīquēniū ſilenciū ſeruabat̄ et pꝰ eruditi loquebantur.

ıı

Anno.ccxliiij.ab vrbe cōdita romani loco regū ordinauerūt duos conſules.qui per vnū ānū regerent. ne ex mora tpis in ſupbiaʒ erigerent.et vt vnus alteꝝ corrigeret ſi erra ret aut excederet.

Conſules incipiūt — Bru tus. Primꝰ conſul

Luciꝰ — Mutauit roma pncipatū. ſʒ nō euaſit tyrānideʒ

Leonida rex ſpartanoꝝ cū.iiijᴹ.hoim. lxxᴹ.perſaꝝ pene trucidauit. Mirabile dictu. ait ſuis. Prandete hic tanq̄ apud inferos cenaturi.Et ita factū ē.q₂ ex fatiga tione ceciderūt ſuper mortuos.et mortui ſunt cū illis pariter.

Reges perſaꝝ — Darius. itaſpis q̄r tus magꝰ

Iſte darius fuit vnꝰ de.vij.magis et ſubtiliter regnū acquiſiuit.hic recuperauit regno pſaꝝ aſſyrios.⁊ babiloniā.aſiaʒ.macedoniā per domuit.Cumqʒ regis ſcitaꝝ filiā in vxoreʒ deſideraret ⁊ ei dare nollet.ob hoc cū.dccᴹ.cōtra ſcitas venit.nō veritus ꝓ vniꝰ hois libidine tot milia viroꝝ mortis piculo exponere.qḋ vtiqʒ incautū et crudele et iniuſtiſſimū fuit.Unde turpiter fugatꝰ.lxxxᴹ.amiſit.tandeʒ cū reſiduis a paucis athenienſibꝰ. puta.xi.milibꝰ ſupatus.ccᴹ.pſaꝝ amiſit.Uolens aūt ſe poſt fugaʒ vindicare. in ipo apparatu concidit.Et ſcdm quoſdaʒ bona ſpes ē de ipo.q₂ habuit fideʒ vnius veri dei. cui templuʒ et ſacrifitia fieri precepit ⁊c.Uide lyraʒ ſup.vi.cap.eſdre.

Democritus phūs ſeipm excecauit.et de diuite ſe paupem fecit ob amoreʒ ſapie.

Anno mundi. iiijᴹdccxxiiij.

Linea xpi. — Abiud

Iſte fuit filius zorobabel.ſed de ipſo et aliis ſequentibꝰ vſqʒ ad ioſeph nichil habetur in ſcripturis.niſi q̄ a matheo nūerātur. et ideo nec tēpus eoꝝ debite ſciri poteſt.

.aɔxɔɔɔ.

Nota q̄ ſcdm magiſtꝝ darius inſtinctu zorobabel iuſſit reſumi opus domꝰ dei.precipiens principibꝰ ſuis ne aliquo modo impedirent ſed iuuarent.Uide eciā eſdre.v.et.vi.cap. De hac era ambiguū eſt ꝓpter diuerſitateʒ doctoꝝ.

Aggeus ⁊ zacharias āno ſecūdo darij increpauerūt populuʒ ꝓpter negligentiā eoꝝ ad edificanduʒ domū dñi.et ſolicitabant zorobabel vt loqueret ſup hoc regi.et ānuit rex.et accenſuʒ ē cor populi vt edificarent templuʒ.vt patet eſdre.vi.

Pontifices — Ioa chim

Iſte ſcdm ioſephum cognominatus ē ioſedech. ſub quo ciuitas hieruſaleʒ extructa ē. vt dicit eciā euſebius. ſic eciā patʒ neemie.xij.

Templuʒ pficitur āno ſeptimo darij. Aggeus de hoc tēplo ꝓphetauit q̄ gloria eius maior erit q̄ pmi.qḋ eſt intelligenduʒ ſpūaliter. q₂ xpūs dn̄s deſideratꝰ cunctis gentibꝰ hoc corporali pñcia ſepꝰ ingrediendo magnifice glorificauit.et oblatus fuit in eo in die purificationis marie.alioquin non poteſt ſtare veritas ꝓphetie. q₂ iſtud ſecūduʒ q̄ nichil fuit reſpectu pmi. Auguſtinꝰ hic fortiſſimū ſumit argumētū cōtra iudeos. q̄ hec autoritas neceſſariiſſime intelligat de eccleſia que ē domꝰ dei ex viuis lapidibꝰ.q₂ hoc tēpluʒ nec vnq̄ habuit pareʒ gloriā. taceo maioreʒ Uide augꝰ.xix.de ciui.dei.

His quoqʒ tpibꝰ pytagoras phūs claruit. q̄ ſamo oriundus crotone deguit. Nouiſſime metapontū adiit.ibiqʒ ſepultus eſt.

Iſte dictator creatus fuit vt cōſules p̄iret potentia contra inimicos.

Dic/tator nomen eſt officij dignioris

Thit⁹

Quītius reptus in rure ab aratro ſūpt⁹ ē ⁊ in dictatorē creat⁹ hic romā iā pene deſpatā ꝑpter aduerſus caſus. magnifice conſolatus eſt triumphis ſuis.

Hoc tempore facta eſt rome diſſenſio plebis a ſenatu.

Pub lius.

Tēpore hoꝝ conſuluꝫ fames ⁊ peſtilentia granis romā corripuere. Et bellum vietiū atrociſſimū fuit.

Xerſes fili us darij. v⁹. mag⁹

Iſte xerſes multitudine populorū quos collegerat fras mouit et vndas. et tū pene nichil ei ꝓſpere ſucceſſit. Amiſit quippe in breui. tpe. decieſnonies cētena milia viroꝝ. Item tandem p⁹ modicū p artbabanū p̄fectū ſuū occidit. Grecoꝝ aūt nūerus qui victores extiterūt. longe maior erat occiſoꝝ. O tpa dolenda ⁊c. vide oroſium. Narrat eni btūs hieronim⁹ in epl'is ſuis. ꝙ xerſes cū de ſublimi loco innūerabileꝫ exercitū vidiſſet fleuiſſe dicit. eo ꝙ poſt. c. ānos nullus eoꝝ ſuperfuturus eſſet.

Artbaba nus. vij. menſib⁹.

Iſte artaban⁹ nō ponit in cathalogo regū perſaꝝ q: paꝝ ꝓfecit. Tamē hieronim⁹ videt eū nūerare ſup danielē. libro. iij

Fabioꝝ glorioſiſſima familia vrbis. bello vientano ꝓſternitur.

iiij^m. declix.

Eliabiꝫ.

De hoc nichil habet in ſcripturis niſi mathei. i.

Anno ante xpi natiuitatē. cccc.xl.

Eſdras vir ſcūs atqꝫ doctiſſim⁹ velud alter moyſes in populo venerandus habit⁹ ē. Hic p̄mū de babylone cū ceteris venit. ſed iterū paterna ſolicitudine motus redijt vt plures lucrifaceret ⁊ ſecū adduceret. Tpe aūt iſto legē ceteroſqꝫ libros ſcōs repauit quos cōbuſſerāt caldei: felix teſtioniū orbi reliqns nouos ⁊ faciliores apices inueit. Quo feliciter in ſpū ſcō pacto. venit iteꝝ hieruſalem cū multitudine magna. regalibuſqꝫ p̄uilegijs. vt doceret populū. eſdre. vij. Obijt in ſenectute venerāda ſepult⁹ ibid

Malachias propheta claret ſic dictus id ē angelus propter optimā vitā et deoꝝ aſpectū. Aiūt ꝙ ore eodem quo prophetauerat. angelus dn̄i apparens eadem iterabat.

Anaxagoras phūs claruit. Hic habuit ſucceſſorē q̄ dicebat archela⁹ mgr̄ ſocratis

Heraclytus cerebroſus.

Heſtilius tragediaꝝ ſcriptor.

Sentēcias hoꝝ floridas vide in ſpeculo vincēcij

Pindarus poeta

Sophocles

Euripedes

Socrates naſcit.

Herodot⁹ hiſtoriaꝝ ſcriptor.

Empedocles. Et plures alij claruerūt tpe xerſis.

Permenides ⁊ alij philoſophi notabiles maxime in moralibus claruerūt.

Socrates phūs. Hic habet magnas laudis p̄rogatiuas quē eciā btūs hieronim⁹ ſibi in exēpluꝫ ꝓponit et alijs. Fuit eni mire pacie et ſemper eq̄nimis. et ſubtilius de p̄mo ente id ē deo fertur ſenſiſſe. ꝓ quo tandem venenū in carcere bibit

Plato diſcipul⁹ ei⁹

Ypocras. Et plures alij fuerit tūc noīati viri. quoꝝ labores ꝑmanſerūt.

Vergini⁹ filiã ꝓpã gladio tranſfigit. ne ſeruituti traderet. et ob hoc tribuni inſignia deponere cogunt Uide thitũ liuiũ de conditione vrbis libro. iij.

Romani — Marcus. — Lex. xij. tabulaꝝ rome inſtituta ẽ. Decez eni tabule a grecis de late ſunt. q̃b⁹ due addite ſunt a romanis. ãno. ccc. ab vrbe cõdi ta. ipe ẽ ãn⁹ mũ di. iiij^m dcclxxxiiij — Gne⁹

Tribuni. — Decẽ viri inſtituti fuerũt loco cõſulũ. quia nimis cõqrebãt de puerſo regimie conſu luz ꝛc.

¶ Iſti duo paꝝ prefuerũt nec ꝓfecerũt

Reges pſaꝝ — Artharxerſes longimian⁹. ã. — .xxi. — Xerſes mẽ ſib⁹. ij. — Segdianus. men ſib⁹. vij.

Iſte artharxerſes ẽ ſub quo eſdras venit hieruſalez. ꝛ neemias fuit pincerna ei⁹ quẽ poſt miſit ad edificandũ muros ciuitatis.

Roma in cõculcatiõe incenſa. ꝛ muri ei⁹ deſtructi. Nam ſenones galli cũ romanis pugnãt. et capta eſt vrbs ꝑter capitoliũ. qḋ ecíã p didiſſent ſi puigil anſer ex laſſitudine pugne dormiẽtes romanos nõ excitaſſet. Quapropter ambroſi⁹ exprobrando eis ingratitudinẽ xpi ane ꝓſperitatis. dicit eos magis debere ſacrificare anſerib⁹ q̃ꝫ diis Idem auguſtinus. ¶ Os inferni in medio vrbis horribili ter apparuit. De cui⁹ exalatione plures interfecti fuerũt. Ubi cũ ſe marcus curtius armatus ꝓiecíſſz. ceſſauit plaga impioꝝ demonũ.

Anno mundi. iiij^m dcclxxxiiij.

Linea xpi.

·axɔɔɔɔ

¶ Ebdomade danielis hic incipiũt. De his ẽ grandis altricatio inter doctores ꝛ laborintus maxim⁹. Uide hieronimũ ſup danielez. et lyraz. et vlricũ libro. v. cap. iiij. Porro beda cõputat per ãnos lunares. et incipit a vigeſimo ãno artharxerſis.

¶ Neemias vir benigniſſim⁹ ac deuotiõe ꝑcipu⁹. fuit pincerna arthar xerſis regis pſaꝝ. Hic vigeſimo ãno eius iuxta dei volũtatẽ miſſus eſt ab eo vt inſtauraret muꝝ hie ruſalem. et edificauit eũ in anguſtia tpm. Expleto aũt ope miraculoſe ignẽ ſcm̃ repererũt. et murũ de dicauerũt. Deinde rediijt ad regez. et iteꝝ reuerſus eſt hieruſalez ꝛ mortuus ẽ. ibiq3 ſepultus iuxta murum quẽ edificauit. vide in libro eius. Et hic finitur hiſtoria libroꝝ qui ſunt de canone.

Crathinus pm⁹ comicus. qui ſub ſpecie iocalitatis aperte vitia redarguit.
Archita tarentin⁹ mgr̃ platonis.
Altibiades ſocraticus.
Eudoxus aſtrologus.
Epicurus vorax.
Dyogenes alexandro potẽtior ꝛ ditior fuit. eo q̃ꝫ quicquid dare potuit contẽpſit. quicq̃d auferre vel inferre. non expauit.

Hieruſalem reedificatur a neemia et alijs filijs iſrahel. et habet tres habitationes. Prima habitatio ẽ cõmunis populi. ſcz artificũ laborantiũ in mechanicis. Secũda habitatio ẽ nobiliuz et pro phetaꝝ. Tertia habitatio eſt regis et ſacerdotũ. Item habet. xi. portas. q̃ꝝ ꝑma dicitur porta vallis vel ioſaphat. ſecunda porta ſterquilinij. tertia porta vetus vel inditiaria. q̃rta porta piſciũ vel dauid. quĩta fontis ſiloe vel aq̃ꝝ. ſex̃ gregis vel ꝓbatice piſcine.

Ludi ſcenici inſtituunt. vt peſtilentia ceſſaret rome. De his auguſtin⁹ multa tractat diligēter. improbando deoꝝ falſitatē. qui talib⁹ ludis placari poſcebāt. Ita turpiter iſti exercebant. vt ne duꝫ honeſti viri ⁊ femīe his intereſſe nō vellent. ſed nec vel delonge intu eri. O ſacrilegia deoꝝ. quibus nouella romanoꝝ indoles ad tanta crimina prauo trahebat exemplo ita ꝑ depellenda tpali peſte corpoꝝ accerſitus ē ppetu⁹ morbus aiaꝝ.

Tribuni loco cōſulū inſtituūtur. Verū hec mutatio magnā pnitiē reipublice inuexit. eo ꝙ ſinguli cuꝫ im patoriis inſignib⁹ ꝓceſſerūt. donec per vim coacti huiuſmōi faſtū de ponerēt ⁊ tyrānideꝫ. Nulla aūt reſtat iā ſpes trāquillitatis adipiſcen de romanis. niſi p ſolaꝫ paciaꝫ. quā vera dei ſapia xp̄us edocuit.

Darius nothus ānis. xix.

Iſte darius grauē manū miſit contra athenienſes. vnde tandeꝫ contriti ſunt qui ſupremi fuerūt. iuxta moreꝫ muta bilitatis hūane. Sub eo egiptus receſſit a perſis. Hic habuit frēm noīe cyrū. bellicoſiſſimū. Uide oro ſium libro. ij.

Mediolana ciuitas condit. ſic dicta. q2 ibi tunc apparuit ſus. que ꝑ media parte por tabat lanā ꝑ pilis. Hoc modo oīa glorioſa mūdi a paruis et pene vilib⁹ ortū habēt. et in idipm tan dem reuertuntur.

His tpibus athenienſes. xxiiij. litteris vti ceperūt. cū antea. xvi. tantū lr̄as haberēt.

iiijM⁹ deccix.

Anno ante xp̄i natiuitatem cccxx.

Bella athenienſiuꝫ famoſiſſima quaſi ſecūda troiana circa hec tpa fuerūt. et cōſumpti ſunt miſerabili ter. et in ſeruitutē redacti. Quomō perierūt qui dn̄abant populis.

Plato phūs diuinus noīatiſſim⁹ claret. quē auguſtin⁹ extollit. quaſi vltra de diuina ſcriptu ra aliquid ſenſerit.

Ariſtoteles diſcipulus ei⁹ fuit.

Heli aꝫib.

Iſte heliaꝫib vel eliaꝫaphat ſucceſſit ioachim in pontificatu. vt dicit euſebius. Et vlterius cōmu niter doctores ſequūtur ioſephū vt magiſter di cit. quē ſe eciā euſebius ſequi teſtatur.

Dionyſius ſiculus tyrānus peſſim⁹ de ſicilia expellitur. Hic erat diſci pulus platonis ſed non imitator. Quodaꝫ tpe vidua quedaꝫ paupcula ꝑ ipo diis imolabat. obſecrās. qtūs diuti⁹ viueret. ipo retro ſtante ſecrē ti⁹ ⁊ admirāte. Cōpleto aūt ſacrifitio accerſitā interrogās ait. Cur ſic ꝑ me oras. q̄ ſp tibi moleſt⁹ fui Illa rn̄dit. Dn̄e auus vr̄ tyrān⁹ fuit. ⁊ vaccā vnā michi abſtulit. ⁊ nō retinui niſi tres. rogauiq3 dos vt moreret. ſi forte ipo defuncto fili⁹ ei⁹ pr̄ vr̄ michi eaꝫ reſtitueret. ſꝫ ille peior. nedum illaꝫ retinuit. imo vnaꝫ ſimiliter abſtulit et remanſerūt michi niſi due. Iteꝝ impcatus ſuꝫ cōtra eū vt moreret. ſperans a vobis michi reſtitui vaccas meas. vos aūt peſſim⁹ oīm nichil michi reddidiſtis. inſup eciā afflictā af flixiſtis. vnaꝫ auferendo. Timui ergo ne poſt mortē veſtraꝫ adhuc crudelior ſurgat q̄ hāc ſimiliter au ferat. ⁊ fame moriar. ideo deos exoraui ꝑ vita vr̄a. infeliciter expta ꝙ pene cōtinue res in deteri⁹ di labunt. Hec ſunt verba vetera. ⁊ noua practica. cui⁹ expientiā nō oēs eq̄liter aduertūt. Qui aūt hec paciūtur. a riſu ſe cōtinere nouerunt.

¶ Iste camillus furus dictus extitit. qui afflicte reipublice magnifice ſubuenit. expugnando ſcꝫ veientes. qui per. x. continuos ānos valde romanos attriuerant. Hunc tantū virū poſtea ingrata ciuitas damnauit. Oroſius dicit hāc victoriā magis vtileꝫ ꝙ nobileꝫ fuiſſe. q2 ſine vllo digno romano virtutis teſtio nio. clamdeſtina obreptione facta fuit. Nec ob hanc iniuriā deſtitit quin rediret iteꝝ de exilio. denuo patriā defendens. Et hoc magnū eſt exemplū paciē xpianis. ſcdm auguſtinū.

Romani — dictator — camillus.

Reges perſaꝝ. — Aſſuerus vel artha xerſes. — annis. xl.

Iſte aſſuerus cognoīatus ē minenon. darij et pariſatidis filius a. lxx ab hebreis aūt aſſuerus dictus. Et habuit frēm noīe ciruꝫ. quē poſt morteꝫ patris in bello ſupatū occidit. q2 niſi per letale bellū libido dn̄andi nequibat mitigari. cū tam̄ tot terras poſſidereꝫ ꝙ merito pluſquāꝫ. c. regib9 ſufFeciſſent dn̄ia eaꝝ. Hic p̄mo vaſti reginā pulcherrimaꝫ duxit vxoreꝫ quā tamē poſt abiecit. et heſter virginem de ſtirpe bēiamin loco vaſti ſuumpſit. et mradocheū patruū ei9 ſublimauit amon prius ſuſpenſo. Hic videtur hō pacificus fuiſſe ſed nimis luxurioſus. vt patet in libro heſter. i. et. ij. Fertur eciā filios. ccc. habuiſſe. e quib9 darius quē in regeꝫ ſublimauit. et. xl. alij nobiliores cōiurarūt vt eum interficerēt iaꝫ ſenē. vt ſic licēcius regnarent. Quo cōperto oēs fecit occidi. quia per que ꝗs peccat. per hec et punitur.

Anno mundi.

Linea xpi. — Azor.

Heſter hiſtoria hic texitur ſcdm doctores latinos. Vide liraꝫ hic et eciā danieleꝫ. cap. ix.

¶ Mardocheus iudeus vir ſcūs clarus habet. Et prim9 poſt aſſuerū in toto regno perſaꝝ. ſemp tamē humilis et deuotus cultor dei. et fratrū amator. Et ſcdm hanc cōputationē latinoꝝ tpe exaltationis ſue fuit annoꝝ. cclix. Vide lyram.

Samnites medij ſunt inter picenū campaniaꝫ et apuliaꝫ.

Pontifices.

Ariſtoteles audit platoneꝫ. xviij. ānū gerēs. Hic p9 fuit magiſter alexandri.
Demoſtenes orator fuit.
Speuſippus poſt platonē achademicā tenuit.
Xenocrates ſucceſſit. mortuo ſpeuſippo.
Hermes treſmegiſtus qui et mercurius dictus eſt. fuit circa hec tpa.

¶ Apuleius et hermes diſcipuli platonis. in tēplorum locis et porticibus verſantes. nichil aliud ꝙ de virtutibus cogitabant. qui oculos effodiſſe legūtur. ne per eoꝝ viſuꝫ a cōtēplatione ſapie auocarentur.
Cobares phūs. qui ait. In ſuo negotio quiſquā ebetior eſt ꝙ in alieno.
Xenocrates grauiſſim9 phōꝝ et caſtiſſim9 fuit.

Lacedemones ipi ſunt ſpartani expugnantur et in ſeruitutem rediguntur. quoꝝ improba dominandi cupido infinita mala ſuſcitauit.

Manlius torquatus pugnā inchoauit atrociſſimā cū gallis. pcuſſoq3 gallo q̄ eū ad ſingulare certamē puccauit.torquē aureā de collo eius tulit.et ſuo impoſuit. Unde ipe et poſteri eius dicti ſunt torquati.

Titus quinti⁹ — Iſte quinti⁹ dictator cruētiſſima cōgreſſiōe bellū a mālio inchoatū pfecit. ⁊ victor fidelis fact⁹ in eadē3 paupertate pmanſit ſicut ante.iiij.ingera ſuis manib⁹ colēs. Hūc in exēplū adducit aug⁹ de ciui.dei.contra auaros.et ſupbos xpianos quoſdā3.

Gai⁹ Martius. — Sub hoc gaio facta ē pugna tuſcoꝝ.quoꝝ octo milia capti fuerunt.

Ochus. annis. xxiiij. — Iſte ochus q̄ et arthaxerſes egiptū reuocauit ad imperiū pſaꝝ.nectabano rege in ethiopia pulſo.⁊ plurimos iudeoꝝ in tranſmigratione egit.et iuxta mare caſpiū collocauit.q̄ nimis creuerūt ibi. Hic eciā miſit vagoſū3 pncipē tranſflumen qui tributa p eſdra3 dimiſſa repecijt. ſc3 ſeptimi āni ꝓpter ſabatha terre. Mirū ē quō hic vt putatur filius heſter ita fuit iudeis infeſtus

Arſamus anno.i. — Iſte arſam⁹ q̄ ⁊ argus ſucceſſit ocho. et paꝝ regnauit.

Marco valerio teſte eutropio euenit victoria cōtra gallū ſiue gallos.ꝓpter corvū qui inſidens ei⁹ brachio eruit oculos galli cū roſtro.ex quo poſtea cognomē ſumpſit. Marcus valerius coruinus.

Ariſtotiles famoſiſſim⁹ et oīm philoſophoꝝ ſubtiliſſim⁹ claret.ſectāq3 perypatheticoꝝ conſtituit.

iiij^m dccccxxiiij.

Vagoſus prefect⁹ ochi templū3 ſupbe intrat.et ſpoliat.et tributa miſtris dei imponit.ꝓpter diſſenſionem pontificis cū fratre ſuo ieſu quē occidit.

Sydon deletur ab ocho rege perſaꝝ. Erubeſce ſydon ait mare.

Philipp⁹ rex macedonū.pr̄ alexādri putatiu⁹.p xxv. ānos tyrānidē exercet fractis ſacris.ita elatus.vt licere ſibi oīa que cogitauiſſ3 putaret.tandem doloſe occidit.

Iudas. — Iſte iudas vel ioade filius eli3aphat fuit ſumm⁹ ſacerdos tpe mardochei.cui ide3 epiſtolas miſit de obſeruatione dieꝝ furim.vt patet heſter.ix.

Iohānes — Iſte iohānes filius iude habuit frēm q̄ dicebat ieſus.et aſpirabat ad pontificatū.quapꝛōpter familiaritatē vagoſi pfecti tranſflumē ſibi cōpauit.Confiſus aūt ſup hoc altricare cū iohāne cepit in templo.et adeo incitauit frē3.vt eū occideret.

Fabritius vir digne memorie nulla potuit induſtria pyrri regis a romana ciuitate diuelli.pmiſſa ecia3 q̄rta parte regni.tande3 pyrrus ait. Hic ille fabricius.qui difficilius a virtute.q̄ ſol a curſu ſuo auerti poteſt.

Quinti⁹ curti⁹ phūs. Hic cōtra alexādrū multis raciōib⁹ ſerioſe differuit. eū increpādo. Si ds es inq̄t bñfitia largire nō auferas . Si hō.ſemp id cogita a liijs poſtpoſitis.

Caliſtenes phūs.cōdiſcipulus alexandri ſub ariſtotile ab eo occidit.q2 eū p deo nō adorauit. ⁊ multas tyrānides ſimiles ide3 alexāder pfecit magis ductu ꝓpe cōplacētie.q̄ rcē rōis. q̄ valde cōe ē apd potētes. Indignāter accipiūt ſi q̄s pferat vel faciat que eis nō placēt.qđ piculoſiſſimū ē.et ſibi et alijs.

Minutia virgo veſtalis ꝓpter inceſtū viua ſepulta ē. Hec ⁊ ſimilia allegari ſolent in exēplum xp̄ianis. ꝙ legaliter et diſtricte vitia eciā apud gētiles puniebantur.

Marcus. Iſte marc⁹ cū vi^m. romanis pugnauit contra gallos quos in fugā vertit. ⁊ grauiter trucidauit.

Romani.

Valerius.

Manilius. Iſti duo cōſules cōtra latios pugnātes. deci⁹ occiſus fuit. ⁊ manlius triūphauit. Sed q: ꝓpriū filiū occidit. ſolitas laudes ñ hūit. Ille nāq; filius contra impium conſulum pugnauit contra hoſtes. et ꝙuis victor extiterit. tñ ꝓpter inobedientiā regis ceſus. ⁊ capite punitus fuit. Hoc in laudem patris auguſtin⁹ allegat.

Decius.

Reges perſarum.

Darius an. xxiiij.

Iſte darius potētiſſim⁹ auſus eſt a grecis tributa expetere. q̄ fui occaſio deſtructiōis totius monarchie perſarum. que hic tranſlata fuit ad grecos iuxta ꝓphetiā dan. Fertur ꝙ amiſerit quinquies decies cētena milia bellatorum. quos oēs alexander de perſis occidit.

Circa hec tpa dicit oroſius. ꝙ nox vſq; ad pluriam diei ptē tēdi viſa ē. ⁊ ſaxea grādo id ē veri lapides de nubib⁹ deſcēdentes terrā feriūt

Dedicatio prima apud romanos. Nota ꝙ romani vſq; ad iſta tpa nunꝙ ſe capi pmittebāt vel in ſeruitutē redigi. ſed aut vinci aut occidi maluerūt. ſ; circa hec tpa hec corum aioſitas ſedata fuit a ſamnitis. Verum papiri⁹ hoc ſcandalū āmouit. qñ p⁹ vicit ſamnitas. licet mai⁹ dedec⁹ ſc; piurij tūc roma contraxit.

Anno mundi. iiij^m dccclix.

Linea xp̄i.

ccc xl.

Alexander naſcit̄ ex olimpiade vxore philippi regis macedonū. adultera per nectabanū nigromanticū regem egipti. qui per incantatiōes illudebat ei quaſi deus amon cōcubuiſſet cū ea. Hoc colludio potētum adulteria et ſtupra ſolebāt excuſari. aut eciam honorari. ſed pauperum capitali pena feriebant̄.

Pontifices.

Iad⁹. Iſte iadus irato alexādro occurrit pontificalibus indut⁹. et placat⁹ ſubito rex de equo deſcendit. venerabat̄ antiſtetem. et cū pace et gaudio intrauit ciuitatē. fecitq; ſibi afferri codicē dan. ⁊ exponi ꝓphetiam q̄ de ipſo loqtur quib⁹ pactis gauiſus eſt valde. q: oia q̄ p ſomniū āte viderat. debito ordine cōplebant̄ Et viſum ē ſibi ꝙ ipe eſſet ille de quo hec ꝓphetata fuerūt. ⁊ maiorem ex hoc ſumpſit audatiā pugnandi cōtra dariū. oblatoq; ſacrifitio iuſſit petere iudeos q̄ vellent. et conceſſit vt ſuis legib⁹ vterent̄. et ꝙ ſeptim⁹ annus eſſet abſq; tributo ꝓpter ſabatha terre. Vide auguſtinū.

Exercitus darij prim⁹. dc^m. Secūdus. xxx^m. peditū. et centū milia equitū. Tertius. cccc^m. peditū. ⁊ centō milia equitū. Et in hoc tertio congreſſu dari⁹ letaliter vulneratus cū fugerem miſerabiliter ſolus i via derelictus obijt alexandro pñte. quē licet inani mia tamē regali cū honore ſepeliri iuſſit.

Menander comicus
Menodemus. phūs
Speuſippus phūs
Philemon phūs.

Anthiochia.
Ediſſa ciuiuates cōdunt̄
Seleucia.

¶ Iste papirius cū adhuc puer eſſet prudentiſſim⁹ fuit. et pulchꝝ mendaciū finxit vt matri celaret ſecretū conſulatus. Cuꝫ aūt vir factus eſſet adeo bellicoſus fuit. vt a lexandro cui⁹ aduētū romani formidabāt merito obijceret. nec q̄cq̄ꝫ de dijs curabat ſed augures infauſtā p̄dicētes deri debat. ⁊ hoc in magnā ei⁹ laudē referūt doctores ſci. qr in ¶ hoc ſe virꝫ prudentē ⁊ magnanimū oſ tendit

Papirius.

Iſte philippus fuit rex mace donū. frater alexā dri ſcdm̄ hieronymū.

Philipp⁹

Alexander magn⁹. monarcha grecoꝝ. an. xij.

Ptholome⁹ rex egipti. ā. xl

Reges egiptioꝝ

Iſte alexāder magn⁹ dcūs ꝓpter mirabileꝫ victoriā quā habuit de toto mūdo quaſi in breui tpe. qđ euidens fuit iuditiū ire dī cōtra pccores illius tpis. Naꝫ aliqua miracula oſtendit ſibi d̄s adiuuādo manus ei⁹. qr mare pamphilicū ſibi diuiſuꝫ fuit ſicut olim mare rubrū iudeis. qñ pſequebat̄ dariū. Eciā orone fuſa mōtes caſpij clauſi ſunt. et iudei q̄ daꝫ pueri incluſi. Tandeꝫ in babilōe hauſto veneno morit̄. anno etatis ſue. xxx. Anno monarchie. v. macedonū. xij. et hoc modo multe hiſtorie concordare poſſunt.

Anthigon⁹.

Non fit hic pſecutio de hoc i ꝓheti a dan̄. ergo nec ſci doctores intromittunt ſe de vlteriori annotatione.

iiij^m dcccLxxxiiij.

Sadoch

De hoc nichil hētur niſi q̄ꝫ cū alijs nūeratur mathei. i.

Anno ante xp̄i natiuitatē. cccxv.

¶ Nota q̄ꝫ defuncto alexandro cū. xij. illi quibus regnū diuiſit inter ſe nō poſſent concordare. infinita bella ſurgūt. ⁊ multiplicata ſunt mala ſup terrā vltra moduꝫ Tandeꝫ contritis alijs iſti. iiij. ſcꝫ anthigon⁹ rex aſſirioꝝ. ptolomeus lagi fili⁹ rex egipti. philippus rex macedonū. et ſeleucus rex ſyrie. obtinuerūt ptātem iuxta ꝓphetiā dan̄. Uide oroſium. De regno vero egipti p̄ncipaliter hic fit pſecutio. qr iudeis qñqꝫ infeſti. qñqꝫ fauorabiles fuerūt reges ipſius. qđ ideo euenit. qr reges ſyrie pene ſp cū egiptijs pugnabāt. iſrahel aūt in medio eoꝝ. iugiter affligebat̄ quocūqꝫ ſe verteret. iaꝫ ab hoc iam ab illo. et p̄mo iſte ptholome⁹ grauiter eos afflixit. eoſqꝫ capiens doloſe vendidit. Et hac occaſione diſpſi ſunt in nationib⁹. vt patet act. ij. Ipe aūt inpūitus nō euaſit. Uide oroſium.

Tempora horrēdiſſima. vndiqꝫ vox ſanguinis. et clamor pūgne. Mira dei paciētia.

Seleucus.

Iſte ſeleuc⁹ vel nicanor filius anthiochi. p⁹ multa bella cū babiloniā deuiciſſet. toti⁹ aſie diadema ſibi impoſuit āno. xij. p⁹ mortē alexandri. Et ab hac etate ſcriptura machabeoꝝ regnū grecoꝝ enūerat. vt dicit euſebi⁹.

Exercit⁹ alexādri vt dicit oroſi⁹ fuit peditū. xxxij^m. Equitū. iiij^m. Naues. clxxx. ac tam parua manu vniuerſuꝫ terraꝝ orbeꝫ. vtrū admirabili⁹ ſit qr vicit. an qr aggredi auſus fuerit incertū ē.

Sūma occiſoꝝ de perſis ab exercitu alexādri admoduꝫ paruo. fuere quinqēs decies centena milia hec idem. ¶ Alexandrie. xij. ab alexandro cōdite ſunt. ſcꝫ quolibet āno ei⁹ vna.

Hoꝝ cõſulū tpe territi ſunt rõni.q꞉.iiij.populi italie cõtra eos i vnū fedꝰ coierūt.quos tñ ſubtilit pau/

Romani

Fabi us. — Dolo bila. — latimq꞉ vicerūt. Uide o roſium. — Hoꝝ tpe xviijᴹ.ro/ manoꝝ a gallis occi ſa ſunt.nec appar꞉ q̃n romani iuſtū bellū habuerunt.

Peti us. — Domi tius.

Emi lius. — Iſte cū romaīs cõtra tarẽtinos iuſtiſſimū bellū egit.auxi liū ferẽte tarẽtinis pyrro rege grecoꝝ Bellatū ẽ vl tra.iiij.ãnos tãdẽ victo pirro ⁊ in patriã redeūte miſe/ rabiliterq꞉ moriẽte arẽtini cū carthiginen ãnis.xxxviij. ſibꝰ fedꝰ inierūt.et ex hoc punica bella incho ata fuerūt.

Curiꝰ — Iſte terciū bel/ lū contra epira tos geſſit.et ce/ ſis.xxiijᴹ.pyr rū fugauit.

Par/ cus.

Reges egipti.

Ptholo/ meus phi ladelphꝰ

Iſte philadelphꝰ rex deuotus ⁊ vniꝰ veri dei cultor valde gra tioſus erat iudeis quoꝝ.clxxxᴹ. ſoluit a captiuitate. ⁊ libertate p̃ſtita plures exaltauit.Hoc aūt totū fecit vt placaret ſibi deū iſrael cuiꝰ mirabilia audiuit.et le gẽ hĩc deſiderauit. Nec potuit trãſferri in aliã linguã niſi a deuotis et dignis cū debita reuerẽtia ⁊ ſolẽnita te.Quidam nanq꞉ attẽptauerūt ea꞉ inferre in hiſtorias ſuas quos diuia plaga tetigit do. nec peiterẽt.Hic vero miſit ad eleazaꝝ.vt doctos ⁊ idoneos viros ſibi deſtinaret.qđ libẽter fecit.

Peſtilentia grauis rome fuit. que ſp breues indutias ibi habere cõſueuit.Heꝝ hec nimis magna fuit p̃ſertim in mulieribꝰ ⁊ pecoribꝰ. ita vt etiã i vtero cõ mūiter necarẽt.aĩaliūq꞉ genꝰ defectuꝝ puta/ reẽ.

Anno mundi. iiijᴹdcccccix.

Linea xp̄i. — Achym.

ממ

Hoc tpe romani ſampnitas poſt multa damna oppreſſerūt. Propriū eni eis fuit nichil p̃ſpe ſecū agi niſi poſt longiturnos labores et pericula.Unde dicit auguſtinꝰ ꝙ multo vixiſſent felitius romani ſi depoſito faſtu dominandi more꞉ ſimpliciū ſectati eſſent.

Iſte onias fuit filius iadi.

Pontifices. — Oni/ as — Sy/ mon. — Hic ꝑpter ſcitatem vite ſingularem. fuit iuſtus a populo cognoiatus.ꝙ frequẽter cõtigit eciã alijs pluribꝰ.Hic oni am adhuc puerū reliquit.

Olimpias mater alexãdri mulier tyrãni/ de plena occidit̃. ⁊ mortẽ impterrita ſuſ/ cepit. ſine omni ſigno mulieris pa/ uoris.ſicut filius eiꝰ fortiſſime mor/ tuus fuit.Mira conſtantia in femineo ſexu propter humane laudis extollentiam ⁊c̃.

Reges ſirie. — Anthi ochus — Ab hoc anthiocho qui erat ſecūdꝰ rex ſy/ rie poſt alexandru꞉ magnū oẽs ſequẽtes reges ſyrie dicti ſunt anthiochi.

Soſtratus pharū in alexan/ dria conſtruxit in mari.Eſt aūt pharus turris maxia paſſus.xx.habẽs.fundata in mari ſup.vij.cancros vitreos.Unū de.vij.mirabilibꝰ mūdi.

Criſippus phūs.hic dixit ꝙ ſtultꝰ nulla re ſcit vti.⁊ ergo ei nulla re opus ẽ.

Fulgor rõnalis circa hec tpa ceſſauit ſcđm ioſephū. q꞉ appropiquãte ſole deficit aurora. id ẽ xp̄o q̃ infallibilẽ veritatẽ doctorꝰ ꝑxie vẽturo figuralis cõſultio terminata ẽ. vide mgr̃m ſup exod.

Iſte regiuoꝝ vrbē cepit ⁊ legionē militū rōnoꝝ rome miſit.q̄ oēs virgis ceſi et ſecuri ꝑcuſſi ſunt a ciuibuꝰ in medio foꝛi.q2 nō legittime ſe babuerīt.ita ſtricte tūc rome iudicabaẗ vt nec eciā victoꝛibꝰ parcereẗ ſi in modico excederēt

(gemitius.)

Iſte aduerſuꝫ picētes bellauit ⁊ terra tremuit q̄i ſanguinē fundēdū boꝛrerꝫ accipe.⁊ pene oēs ab vtraqꝫ pte coꝛruerīt.paucis romais q̄i victoꝛibꝰ exceptis.

(Sempniꝰ)

Iſte appiꝰ ſiracuſanos et penos ſupauit ⁊ mulctā impoſuit.bic viā appiā ſtrauit.⁊ a q̄s claudias iduc

(Appiꝰ) (Claudius.)

Iſte fraude circūuentꝰ banibalis iterfectꝰ ē ab eo Hic totū exercitū banibalis cōterēſ eū i fugā cōuertit.

(Gneꝰ) (Gaiꝰ)

(Ptholomeꝰ euergetis ānī .xxvj.)

Iſte euergetes fuit filius pbiladelpbi.et totus victoꝛioſus. Hic poſt vaſtatā ſyriam.et ſiciliam et partē aſie.inter innumera ſpolia q̄ cepit eciā deos eoꝝ quos cambiſes in perſas tranſuexerat reuexit.ideo euergetes diciẗ.quod reuectionē ſonat.

Pꝛodigia magna rome fuerūt.Fulgura edes.muros.menia ⁊c̄.cōbuſſerūt.Flāma ſciſſa biatu terre eructata.v.iugera exuſſit.Item non longe poſt fontes verſi ſunt in ſanguinem.Et lac de celo viſum ē manare.

¶ Hanibal ſenioꝛ pⁱmū bellum punicū incboauit.qui ſemel et iteꝝ ſupatus a romanis.tandem ab exercitu ſuo lapidibꝰ obꝛutus moꝛitur.Infoꝛtunatus fuit.

iiijᵐ dcccc xxxiiij. iiijᵐ dcccclix.

Anno ante xpi natiui/ ccxl. /ratem. ccxcv.

¶ Septuaginta interp̄tes legem tranſſerūt de bebꝛeo in grecā linguā cum grandi miraculo tot viri in.lxxij.diebꝰ totā ſacram ſcripturā interpꝛetati ſunt.cū ſumma cōcoꝛdia ſpū ſancto oīa ꝑſidente ⁊c̄.Uide auguſtiuū.xviij.de ciui.dei pulcbꝛe.Ueꝝ bieronymꝰ non ꝑ oia cōcoꝛdat.vt patet in eius ꝓlogo ſup bibliam.

(Eleaʒarus)

Iſte fuit frater ſymonis.et miſit ptolomeo.lxxij.viros pꝛudētes ad interp̄tādum legē.de qualibet tribu.vi.Qd aūt dicunẗ.lxx.tantū vſus ſacre ſcripture obtinuit.q̄ qn̄qꝫ ſubticet paruū numerū excreſcentē ſup aliquā ſummā.

(Antbiocbꝰ.)

Iſte antiocbus pugnā grauiſſimā babuit cōtra pbiladelpbū regē egipti.Et q2 non potuerūt in cōcoꝛdiā bellando ꝑuenire.ꝑ aliū moduꝫ pacificati ſunt.accepit eni beꝛonicē filiā regis egipti in vxoꝛeꝫ iuxta ꝓbetiā danielis.Uide bieronimū ibidem.

(Onyas.)

Iſte onyas filius ſymonis iuſti ʒelo legiſ vel potius ex auaritia tributa negauit euergeti.ꝓpter qd tota iudea pene fuiſſet piclitata.vt dicit ioſepbus qui eum inbonoꝝ fuiſſe teſtatur ⁊c̄.

Crates tbebanꝰ auri pondus ꝓiecit in mare.malens ſubmergere diuitias.q̄ ipe ſubmergi ab eis.

¶ Heraſiſtratus medicus et conſul clarus babetur.

Iste regulus pmū totus victoriosus tres reges vicit. & lxxiij. ciuitates subegit. serpentē maximū. cxv. pedū extinxit. tandē cū nimis rigidus esset contra hostes nolens pacē dare nisi sub magno tributo. ipsi despati congressi sunt cū eo. et cōtrito exercitu ceperūt eū. Et adhuc libenter pacē habuissent. sʒ vir fidelissim⁹ maluit mori in magnis penis. q̄ perniciosā pacē dare. Cuius laudes augustin⁹ valde extollit. Narrat valerius libro. iiij. q̄ ab aratro accersiebant. vt cōsules fierēt. Unde refert attiliū quē semen aspgentē viderāt qui missi erant a senatu ad eū accersiendū. et ad imperiū populi suscipiendū. sed illo rustico ope attrite man⁹ salutē publicā stabilierūt et ingentes hostiū copias possederūt. Quiqʒ more arantiū boū iugū rexerūt triumphalis currus habenas retinuerunt. Nec fuit his robur eburneo sceptro deposito agrū ferre stipē ab aratro repetere. Patrie eni bona nō sua vnusquisqʒ augere pperabat. paupqʒ in diuite. q̄ diues in paupe versari. malebat. Et his virtutib⁹ olim romana indoles pollebat. quare non inmerito toti⁹ mūdi monarchiā meruerunt.

Regulus.

Romani

Attilius.

Emilius.

Fabius.

Isti duo dolentes de reguli captione eū liberare venerūt. sʒ nihil pfecere.

Reges egipti

Ptholomeus philopator.

ānis. xvij.

Iste fuit filius euergetis et pugnauit contra duos frēs scʒ seleucū & antbiochum magnū et supauit. deijciens multa milia. & tū non pualuit. Uide hieronymū sup danielem.

Anno mundi.

Linea xpi.

Eliud

Iosephus legatus populi iudaici. eciā inuito onia irā regis mitigauit. et ab eo constitut⁹ ē dux iudee et finit imarū nationū. Hic habuit filiū paruulū hircanū noīe. cui⁹ stupēde ingeniū pater pulchre explorauit. dando sibi. ccc. iuga boū sine loris vt araret. et seminaret in deserto. At puer nō puerile consiliū excogitauit. nam. x. iuga occidit. carnes operarijs dedit. et de pellibus retinacula fecit.

Pontifices.

Nemo glorietur eciā si a deo aperte ad officia pmoueat cū nesciat qd in occulto dei tremendo iuditio de se diffinitū sit

Symon.

Iste simon onie fili⁹ magnas laudis prerogatiuas habʒ. ecclīastici. l. q̄ templū in melius reformauit. et ciuitatē puialuit āplificare. & religiosus totaliter fuit.

Reges syrie

Antbiochus

Iste antbiochus dict⁹ gallericus erat fili⁹ antbiochi theos de pma vxore laodice. que virū suū veneno extinxit. et beronicē cū filijs suis occidit. istūqʒ gallericū filiū suū p patre regnare fecit. et pter hoc euergetes horribiliter vastauit syriā. Porro iste gallericus duos filios reliquit. scʒ seleucū et antbiochū magnū. qui ambo regnauerūt.

Ptolomeus philopator iudeos vicit. occisis. lx. milib⁹ armatorū. Et nota q̄ iudei diuina pmissione quasi cōtinue affligebant. ne in idolatriā caderēt sicut olim solebant.

Iſte p multa bella ⁊ crebras victoꝛiaſ adeo contriuit carthaginenſes vt pacē peterēt.quā eciā magnis pactis cōſecuti ſ̄ diu ſ̄uauert.

Luca/cius.

Annꝰ pacis hoc tpe fuit poſt pmū bellū punicū.⁊ qi ꝓ miraculo reputatū ē.quia in.cccc.xl.ānis.nunꝙ pacē habuere romani.

Sim/pniꝰ.

Hoꝝ tpe contra faliſcos et gallos varia ſoꝛte bellatū ē.

Va/leriꝰ

poſt q̄ p vnū tantū ānū viſcera romana ſanguiēz nō fuderūt

Fului/us.

Iſte fuluius ilíricos vicit. cuiꝰ tpe hamilchar dux cartaginēſiuz pr hanibalis ab hiſpanis occiſus eſt. Poꝛtenta q̄daz romanos terruerīt q̄i pꝛophetādo eis mala ꝑrie vētura ab hanibale.

Epifanes

Iſte epifanes fuit filiꝰ philopatoꝛis. et moꝛtuo pr̄e ſuo fuit.iiij.ānoꝝ.quare anticchus pugnauit contra duces eiꝰ.et tulit oia de manu eius p̄ter egiptū.Cum aūt eſſet.viij.ānoꝝ.deſpondit ei filiaz ſuā in dolo.conſentiente epifane filio ſuo id eſt anticcho nobili. Moꝛtuo aūt anthiocho magno.filius eiꝰ antiquū doluz ꝓſequit.et iſtū ptolomeū epifanem occidit doloſe in cōuiuio.ſed non obtinuit egiptū.quia egiptij foꝛtiter reſiſtentes turpiter fugarūt euz.

Cleopatra filia anthiochi magni erat vxoꝛ eiꝰ quā accepit duz eſſz ānoꝝ.xiij.

Plaga grandis ex aqua et igne vrbez conſumpſit quaſi.

Colloſus coꝛruit ꝓpter terremotū. Fuit eni imago erea fuſilis.cxxvi pedum.

iiijᵐ dcccclxxxiiij.

Anno ante xpi natiuitatem. ccx.

Iheſus ſidrach libꝝ eccleſiaſticū edidit.queʒ panarethon vocāt a pan quod eſt totū. et arethon quod eſt virtus.quaſi totus virtuoſus.

Iſte onias ꝓpter tyrānideʒ antiochi aufugit cū multis iudeis in egiptū ſimulans ſe velle implere ꝓphetiaʒ yſaie.xix.videlicet edificando tēpluʒ ſed in hoc peccauit ſupſtitioſe agēdo. Rex aūt epiphanes gratioſe ſuſcepit eū tradens ei terrā heliopoleos.et templuʒ extruxit.

Oni/as

Iſte ſeleucus dictꝰ cerānes filius gallerici.occidit ānō tertio

Reges ſyrie — Seleu/cus. — Anti/ochus

Nota q̄ iſti.ij. fratres ſcʒ ſeleucus et antiochꝰ volentes vindicare ſanguinē patris ſui et auie quos interfecit euergetes rex egipti exercituʒ magnū ducūt cōtra philopatoꝛē filiū euergetis.ſed ante cōgreſſuʒ ſeleucus moꝛit.⁊ tūc antiochus ꝓſequit bellū et totū exercitū ꝑdidit.vix aufugiēs ne caperet.Rurſumqʒ congregās populuʒ venit cōtra epifaneʒ filiū philopatoꝛis adhuc pueꝝ.iiij.ānoꝝ.et habuit ſecū philippū regē macedonū et multos alios.et obtinuit cōtra duces ptolomei id ē pueri ꝑdicti.fugauitqʒ ſcopāʒ ducē eiꝰ.⁊ iudeā cū multis aliis acquiſiuit ciuitatibꝰ.⁊ oniā grauauit adeo vt fugeret.Et qꝛ armis egiptū capere nō poterat.doloſe deſpondit epifani filiaʒ ſuaʒ cleopatrā cogitans vt ſic quaſi amicus regnū intraret ad ſpoliānduʒ

Romani

Ubi conſules robur toti⁹ italie cōgregātes habuere i exercitib⁹ ſuis dccc. milia armatoꝝ ꝓpter timorē gallorꝝ quos valde timebāt. tādē galli contriti ſunt.

Lucius.

Gai⁹

Bellū punicū qđ durauit ānis. xvij.

Scipio.

Scipio pus occurrit. ⁊ ceſus ē pene ibi romanꝰ exercit⁹. p⁹ ſimphroni⁹ ſimiliter ſupat. deiñ flāmini⁹ occidit cū exercitu. xxvᴹ.

Flāminius.

Paulus.

Therenti⁹

Roma in merore. tot eñi fuerūt occiſi ꝙ vrbē pene reliquiſſent

Iſti cōgreſſi ſunt cōtra banibalē. ⁊ ibi tota ſpes romanoꝝ periit occiſis. xliiijᴹ. et p⁹ cōtinue ſupant vſq; ad deſpatiōē ⁊c.

Reges egipti.

Philometor

Iſte philometor filius epifanis ex cleopatra fuit. Hunc dū adhuc puer eſſet valde oppreſſit antiochus nobilis multis dolis et inſidijs. ſed romani miſerūt legatos q̄ mandantes antiocho ne vltra infeſtus eſſet amicis eoꝝ. cauſā belli terminarūt. Marcus nāq; publius circulū fecit in circuitu antiochi dicēs. Senatus populuſq; roman⁹ p̄cipiūt tibi ne egrediaris de hoc circulo. donec reſpōdeas. Uidens ergo impius. ꝙ tyrannidē cōtinuare nō poſſet. ait. Si ſic viſū ē ſenatui et populo romano recedendū ē. Dimiſſa ergo obſidione alexandrie furibundus ad pauperculas iudeoꝝ reliq̄as diuertit. vindicās in eos quod non potuit in potentiores ſe. vt patet in libro machabeoꝝ p̄mo.

Anno mundi. vᴹ xxxiiij.

Linea xp̄i.

Eleazar.

xxx

Templū dñi in egipto extruit ad inſtar hieroſolimoꝝ. quod pmanſit vſq; ad veſpaſianū. et tunc funditus dirutū fuit.

Plautus eloq̄ēs fuit.

Titus liuius tragediaꝝ ſcriptor floridiſſim⁹ Forte plures fuerūt ſic vocati.

Pontifices.

Symon.

Iſte ſymon fili⁹ onye pontificatū tenuit poſt fugā patris ſui.

Onyas.

Iſte onyas dictus pius vir ſcūs fuit gratus deo et hominib⁹. nedū bonis ſed eciā diſcolis. tandē iniuſte occidit ab andronico. ij. machaboꝝ. iiij.

Iaſon.

Menelaus.

Alchimus

Iſti. iij. ꝙuis de genere ſacerdotali fuerit nō ſunt ponendi in linea pōtificū ꝓpter idolatriā ⁊ opa peſſima nec debite intrarūt. vt patet i multis locis libri machabeoꝝ.

Reges ſyrie

ſed nō p̄ualuit. q: res innotuit eis. Tandem cū preſidium hanibali ferret contra romanos ſupatus eſt. et tributarius factus romanis. nichil poſt fortunij viſus eſt habuiſſe. Nam cū ſuperiores ꝓuintias peruagaret et in perſidē veniſſet. deceptus a ſacerdotib⁹ tēplum nanee intrauit cū paucis. et ibidem miſerabiliter occiſus ē. et menbratim diuiſus. vt patet. ij. machabeoꝝ. i. Et reliquit duos filios ſc; ſeleucū qui p̄mo regnauit. et epifanem. Ubi ambo ſic peſſimi fuerūt. ꝙ in eoꝝ cōparatiōe aliquid honeſtatis ipſe putabat habuiſſe.

Prouerbiū notabile ſcipionis affricani fuit. Romanos nō extolli in pſperis nec deici ī aduerſis. Item Nunq̄ minus ſolus ſum. q̄ cū ſolus ſu3. nec min⁹ ocioſus ſu3. q̄ cū ocioſus ſu3.

Scipio. Iſte glorioſiſſim⁹ adoleſcens ānos nactus. xxiiij. quaſi ſecūd⁹ machabe⁹ miſerante deo ſtati3 romane rei publice iam plapſu3. cōtra ſpem in ſpem erexit. hanibale3 fugauit. ſupauit hiſpaniā. affricā deuicit. antiochū mag nū ī ſ3uū redegit. aſia3 tributariā cōſtituit. Hic tāt⁹ ab ingrata pr̄ia exul moritur.

Quintus. flaminius. Hic bellū macedoīcū cōfec ſupatoq3 philippo rege pacē dedit. Et hic ceſſat regnū macedonū. vicit eciā lacedemones. ⁊ vēditos romanos collegit.

Therentius comicus clarus habet.

Hanibal atrociſſim⁹ penop id ē affricanop rex cū eſſet ānop. ix. iurauit patri ſuo aras. q̄ in odiū romanop ſibi ſuccederet. quod fideliſſime impleuit infideliſſim⁹ ipē. Nam romanos pene in exterminiū deleuit. vrbem eciā vſq3 ad ſolu3 deduxiſſet. ſi non diuinitus impeditus fuiſſ3. Nobiliū romanop tot vna vice peremit. vt tres modios ānulop e digitis eop extraheret. Item in flumie quoda3 de corporibus romanop quaſi pontē fecit. vt exercitū ſuū tranſduceret. Tandem a ſcipioue victus. ſepeq3 fuga tus miſerabiliter ſe veneno peremit.

¶ Acies ignee videbant̄ in aere ſup hieruſale3 dieb⁹. xl. et ſequit̄ plaga. ij. machabeop. v.

¶ Heliodorus intrauit tēplu3 ad ſpoliandu3 erariū. ſed diuinitus pcuſſus vix ad vitā rediit. orante p eo onya. vt pat3. ij. macb. iij.

Anno ante xp̄i natiuitatē.

Triūphi rome tres celeberrimi circa hec tpa fuere ſimul. ſc3 affricani ex affrica. Aſdrubal ante currū. Metelli ex macedonia. Andariſcus qui et pſeudo philippus ante currum. Mumij ex chorintho ante currū ſigna enea. et tabule picte. et alia vrbis inſignia ſunt p̄lata.

Matathias. Iſte vir ſcūs et omni laude digniſſim⁹ pcuſſit 3elo ſuo peccōres. cōſilus in dn̄o deo iſrahel. vt p3. i. macha. ij. Et habuit filios. v. eiuſde3 3eli. Verū ipē non erat pontifex. ſed tres filij ei⁹.

Iſte ſeleucus iners. filius anthiochi magni fuit paup homo. greſſus ⁊ deſpect⁹. indign⁹ honore regio Peſſim⁹ fuit ſicut pater ei⁹.

Seleucus. et pap regnauit q̄ frater ei⁹ regnū fraudulenter arripuit. Hic eciā heliodop miſit ad ſpoliandu3 tēplu3. q̄ bene correptus vacuus rediit. vt p3 ij. macb. iij. Nota q̄ occaſiōe hui⁹ ſciſmatis multa mala oriunt̄. quouſq3 regnū grecop id ē ſyrie per romanos in p̄uintiam redactū fuit.

Anthiochus. Iſte antiochus dict⁹ epifanes id ē nobilis. filius antiochi magni. a capite vſq3 ad pedes. intus. foris. tot⁹ neq̄ fuit. et ob hoc figura antixp̄i dicit̄. Hic martyres plures fecit crudeliſſime. Voloſe egiptū intrare diſpoſuit ſicut p̄r eiuſ ſ3 non pfecit. q̄ romani poſuerūt frenū in narib⁹ ſuis. Tande3 ſine manib⁹ cū inutili pn̄ia cōtrit⁹ ē. Eius opa peſſima. ⁊ quō obſes fuerit rome. et qualiter pphetia dan̄ cōpleta ſit in eo. vide in libris macbab. ⁊ doctorib⁹ ſup danielem.

Hierusalē destruit et penitus desolatur ab antiocho epifane. templū incenditur. sed paulatim per iudam et fratres eius reformatur.

Romani — Marcus. — Tiberius.

Hoc tpe lex illa que sub appio tribuno lata fuerat. ne qua mulier aliaꝫ ꝙ semiunciaꝫ auri haberet. et ne diuersi coloris veſtimēto. nec vehiculo p vrbem vteretur. abolita eſt.

Satho. — Graccus.

Iſti hiſpaniā expugnauerūt bellis horridiſ

Statius cecilius. comediarꝫ ſcriptor.

Reges egipti. — Euergetes ānis. xxviij.

Ariſtobolus iude⁹ peripateticus phūs. qui ad philometorem explanationū in moyſen ſcripſit. cōmētarios

Hic fuit fili⁹ philometoris et frater cleopatre vxoris alexandri regis ſirie. de quo habet. i. macbab. x.

Bella cōtinua et plurima fuerūt. adeo ꝙ tedet doctores taꝫ gētiliuꝫ ꝙ xpianoꝫ ea vel ad memoriā reuocare. In qb⁹ mirāda ē cōſtātia romanoꝫ vel duritia. ꝙ nulla tribulatio. nullus met⁹ eos terrere potuit ꝙ aliqn̄ ſe ſubdidiſſent q̄ntūlibet potētiſſimo regi. ſꝫ oib⁹ ſe ſine intermiſſione opponētes varias fortūe mutatiōes expti ſunt. Amor nanqꝫ libertatis. et appetit⁹ laudis cū obſuatiōe nichilomin⁹ honeſtatis ſecularis diſtrictiſſima ita medullit⁹ trāſfixit eos. vt ꝑ his res ⁊ ſubſtātiā. ⁊ tandeꝫ ipaꝫ vitā dare patiſſimi fuerūt. Et ob hoc machabei deſiderabāt eoꝫ ſocietatem.

Anno mundi.

Linea xpi.

¶ Templuꝫ purgatur a iuda et fratrib⁹ ei⁹ poſtꝙ trib⁹ ānis ꝓfanatū erat. vt patet pmo macbab. iiij Et. ij. macbab. x.

Septeꝫ macbabei cū matre fideliſſima martyriꝫantur. ij. macbab. vij.

Eleaꝫarus cū multis alijs glorioſo martyrio coronat. ij. macbab. vi.

Pontifices. — Iudas. — Ionathas.

Hic ē ille noiatiſſim⁹ triūphator in iſrabel. q̄ nec ſimileꝫ habuit ante ſe nec poſt. Ei⁹ opera glorioſa et magnifica vide in libris machabeoꝫ.

Poſtea in bello ſtrēnue ſtās cecidit ꝑ legib⁹ ſanctis. martiré ſe dño offerens. Et ſucceſſit ei frater ſuus ionathas. qui creuit in gloria. ⁊ fideliter ſtetit in teſtamēto. tādeꝫ doloſe occidit a triphone cū duob⁹ filijs ſuis.

Reges ſyrie. — Antiochus

¶ Iſte antiochus eupator fili⁹ epifanis adhuc adoleſcens habuit tutoreꝫ liſiaꝫ. et cuꝫ glorioſuꝫ exercitū contra eos duxiſſet. non longe poſt ambo a ſuis occiſi ſunt ꝓpter timoiē demetrij filij ſeleuci. vt patet pmo macbabeoꝫ. vij.

Demetri⁹.

Iſte demetrius filius ſeleuci tanꝙ verus heres intrauit regnū ſyrie. et occiſo eupatore ſp iudeis infeſtus fuit. Tandeꝫ pugna inita contra alexandrū filiuꝫ eupatoris occubuit.

Tempoꝛe hoꝝ conſulū magnū bellū macedonicū fuit. in quo ꝑmo romani ſuccubuerūt. deinde iteꝝ conflictū ē. et pari clade vtriuſq; partis in hyberno id ē hyeme diſceſſum eſt. tertio lutius regē vicit. qui poſtea apud albā in cuſtodia defecit. ⁊ filius eiꝰ iunioꝛ didicit opꝰ manuale rome. ob tollerādā inopiā.

Publius. licinius — Lutius emiliꝰ

Scipio naſica pꝛudentiſſimꝰ romanoꝝ inter cetera duo valde notabilia dedit conſilia memoꝛie digna. pꝛimo ne carthago deleret. qtūs occaſione extrinſici belli interna cōcoꝛdia et foꝛtitudo ꝑpetua. ꝑpter continuū exercitū apud romanos ꝑſeuerarent. Secundo ne in vꝛbe aliquo modo theatꝝ conſtituerēt. qꝛ inimiciſſimū hoc eſſe dixit bellatoꝛi populo ad nutriēdā deſidiā. laſciuieq; cōmentū. Quoniam ſapienter hec conſuluerit ſequētia tpa declararūt. Uide augꝰ. de ciui. dei. et oꝛoſium libꝛo. ij. Mirabile remediū vitioꝝ.

Togi nus. — Paulus.

Reges egypti q̄ ꝑ hāc lineā cōtinuant ſꝑ habuerūt ſocietatē cū romanis et tā diu regnabāt. ꝙ diu ipīs fidelitatē ſeruabāt.

Nota ꝙ nulla alia cauſa fuit ꝙ ſic creuit poteſtas romanoꝝ ſup alios. niſi virtutes q̄ exuberabant in eis micabant. et ꝑcipue iuſticia quā ſumme colebāt. Et ꝙ diu ſeruauerūt modeſtiā. et dilexerūt iuſticiā inuicti ſemp vbiq; manſerūt. Coꝛrupti vero vbiq; faciliter deuicti leguntur. In quadā eciā reuelatiōe dinitꝰ fcā btē bꝛigitte hēt ꝙ dn̄s teſtioniū ꝑhibet ipīs āntiqoꝛibꝰ rōanis. ꝙ nuſq̄m hoīes ī mūdo ex puris natalibꝰ iuſtiꝰ vixert. Qualia aūt luiaria ex eis tpe xp̄ianitatis reſplēduert. in ſeq̄ntibꝰ patebit.

vᵐ lix.

Nathan.

xxj. — Anno ante xp̄i natiuitatē (printed upside down)

Cicero arpinis naſcit. matre helena patre equeſtri oꝛdinis. ex regio vulſtoꝝ genere.

Iſte ſymon vir pꝛudentiſſimꝰ ab adoleſcentia ſua vſq; in ſeniū optime cōuerſatus. ſemp victoꝛioſus. tandē nequiter occiditur a genere ſuo. vt patet. i. machab. vltimo. Fuit aūt filius matathie. et rexit ānis. viij.

Symon.

Iſte alexander filiꝰ epifanes. ſꝑ gratioſus fuit iudeis et apparet eū melioꝛē fuiſſe inter oēs reges ſyrie de quibus pauca virtuoſa aut nulla referuntur. Hic cleopatrā filiā regis egipti accepit in vxoꝛē. verū rex egipti inique egit contra eū ꝑpter qđ rex arabū timēs ipm̄ alexādrū decollauit vt patet. i. machab. x. et. xi.

Alexāder.

Iſte antiochꝰ filiꝰ alexādri adhuc puer ſuadente triphone aliq̄d molitus ē ꝓ recupatiōe regni ſ; paꝝ ꝑfecit. iuxta illud ſemē impioꝝ peribit. qꝛ ſtatī ab eo occidit. Triphon aūt cū peſſime ſe in oībꝰ gererē. oīs exercitus eū dereliq̄t. factuſq; ꝓfugus. nullibi tutū repperit locū.

Antiochus — Triphon

Iſte demetrius ſatis creuit in breui tpe. ꝑpter regē egipti qui alienauit ſe ab alexandro et refauebat ſibi. Et qꝛ ambo ſtatī ſunt moꝛtui poſt diſſenſiōē. iō q̄euit terra pauliſꝑ ī cōſpcū demetrij. tādē capit a rege ꝑfide ⁊ incarcerat.

Demetriꝰ.

¶ Anno ab vrbe condita.dcij.incboatū e t tertiū bellū punicū tpe boꝝ cōsulū.⁊ finitū āno.iiij.

Romani.

Lucius licinius. Lucius cēsorinus. Seruius fuluio.

Aulus. Marcus. Flaccus quita.

Hoꝝ tpe puer ex ancilla nascit quadrupes.quadrinanus.oculis.iiij.
Ethna mons igneus flāmas euomit horribiliter.et loca vicina vastauit.
Scipio numantiam deleuit.

Reges egipti. Ptholomeus soter ānis.xvij

Hoꝝ tpe celtiberi romanos triuerūt.et scipio publius in affricam iuit.ibiq; multas gentiū strages dedit. Sergius aūt galba a lusitanis victus.amisso exercitu vix aufugit.

Huius tpe cicero.varroq; nascuntur

Carthago illa nobilissima metropolis affrice deletur a scipione et consulibus.Arsit per.xvij.dies cōtinuos. Miseꝝ spectaculū Multi venditi sunt.multi se flāmis tradiderūt. Chorintus similiter vastatur eodem āno a romāis. que opulentissima fuit toti orbi nota. ¶ Seruile bellū in sicilia.vbi conspirarūt.lxxm.seruoꝝ.Huiusmodi bella periculosiora sunt ceteris. quia crudeliora.nec curant de patrie salute.

Anno mundi. vmcix.

Linea xpi.

Nota signū infallibile.quando videlicet militaris celsitudo bellū delectabiliter appetit. et occasionē querit.tūc sequitur finis cōmūiter miserabilis.iuxta illud ꝓphete. Dissipa gētes que bella volunt. Nā dum plerūq; fortes fortiter contra fortes agere voluerunt. pariter cū fortibus in quos impegerūt.ceciderūt.Est siquidē miserabilis victoria.qñ victor paucos aut nullos milites retinet. Unde audatia ¶ plurimū nocet.qñ ꝓuidentia nō gubernat.

Pontifices Iohānes.

Hic pfuit ānis.xxvi.vel.xxxiij. ꝓpheta religiosus. ⁊ strēnuus dux. ptolomeū soceꝝ suū fugauit.famariā captā solo equāuit. Tandē rebus optie administratis morte vicinā senciens.cū qnq; filios haberet queꝝ nullus ad regimē ¶ populi valeret.vxorē suā disertissimā iudeis pfecit et filijs.veꝝ nichil pietatis i filijs fuit

Reges syrie Antiochus.

¶ Iste antiochus emiscenus cū exercitū.ccm.haberet.et histriones cū scortis plures se inmiscerēt facile a rege spartanoꝝ oppressus interijt.

Antiochus

Iste fuit filius demetrij.qui cōfortatus triphonem persecutus est.et fugauit eū. et pmo iudeis benignus fuit.sed postq̄ pualuit fecit sicut patres sui sed non impune.i.machab.

Pestilentia maxia fuit in affrica.⁊ perierūt vltra mille milia.

Bella ſotialia oriunt̃.quoꝝ hec prima cauſa ſiue origo fuit.Graccus notatus a nobilib⁹ cepit cauſaȝ querere cõtra eos.cõmunẽ populũ nitebat̃ ad ſe trahere dicens.ꝙ agri deberẽt diuidi equaliter.et eciã pecunie ⁊c. et ab hoc tumult⁹ ſuſcitatur.in quo ipe occiſus eſt.⁊ multa mala ſecuta ſunt.Uide oroſiuȝ.

Luci⁹ metel lius

Celi⁹ qnti⁹ tbit⁹

Fabi us qn tius

Iſte fabius cũ paruo populo regeȝ armenie ſupauit.Et merſi ſunt.clxxxᴹ⁹.armatoꝝ in rodano.Quitius deleuit gallos qui ſub radice alpiũ ſiti fuerũt.q̃ nũc ſabaudi dicunt̃

Marcius.

ob his preſidentibus iuſſa eſt carthago reſtitui.et romanoꝝ famulis repleta eſt.⁊ in vrbe inteſtinũ belluȝ vertitur atrociſſime.

Ptholomeus alexandri.

Iſte regnauit annis.x.Eius tpe poeta lucretius naſcitur.qui poſtea ſeſe amatorio furore interfecit.

Mitridates rex ponthi et armenie per annos.xl.geſſit atrociſſima bella contra romanos.non modico ſanguie fuſo.Sepe victor ſepe vict⁹.tandem ꝓpos filios pemit.hauſtoqȝ veneno.vxores pelices ac filias ſecũ extixnit. ſicqȝ miſerabiliter perijt. qui infinitos pemit.Hic vt oroſi⁹ teſtatur. maximũ nobis argumẽtũ ſue ſententie reliquit.Cuȝ eni oĩm ſupſtitioſiſſim⁹ fuerit.in fine expertus ẽ.qđ falſos deos coluerit.Sic nõ agit nobiſcũ de⁹ nr̃.cui ſi fideliter ſeruim⁹.nequaꝙ̄ mala morte perire nos ſinit.Uide pulchre libro.vi.

Anno ante xpi natiuitatem

Regnũ iudee reſtituitur.quod interruptũ fuit ãnis.ccccxxv.a tpe ezechie vſqȝ ad ariſtoboluȝ

¶ Iſte ariſtobolus p̃m⁹ rex ⁊ ſacerdos vno tantũ ãno prefuit.⁊ dyadema ſibi impoſuit.nec fuit cõtentus de teſtamẽto patris.ideo matrẽ cũ filijs incarcerauit. ꝓpter qđ miſerabiliter perijt cũ frẽ ſuo antigono qui eũ iuuit ⁊c.Uide mgr̃m in hiſtorijs.

ariſtobolus

Alexãder.

Iſte alexander vel iãneus p̃fuit ãnis.xxvij.vel.xxxviij.et totus tyrãn⁹ fuit.ꝙuis p̄mũ modeſtus appareret.Offitiũ eni fecit notuȝ qualis intus fuerat. Fratreȝ occidit.et in.xij.ãnis circiter quinq̃ginta milia interfecit qui facinora ei⁹ deteſtabãt. Tandeȝ moriturus.duos filios reliquit.ſcȝ hircanũ et ariſtoboluȝ.Uexꝝ vxoreȝ regnare conſtituit q₂ grãȝ populi habuit

¶ Iſte philippus vltim⁹ rex ſyrie a romais ſupat⁹ ẽ.⁊ ceſſauit regnũ grecoꝝ id ẽ ſyrie.qđ ſtetit ãnis.clxxxiij.

Philipp⁹

¶ Antigonus frater regis inuidia regine occiditur.vbi dicit ioſeph⁹. ꝙ certũ documentum prebuit.Omneȝ beniuolentiã iuſqȝ nature cruciatiõibus cedere.nullamqȝ optimaꝝ reꝝ afflictionem tantũ valere.vt inuidie ꝑpetuo poſſit obſiſtere.

Horū tpe rex numidiaꝝ valde romanos attriuit. ſed ipſe tandē ſupatꝰ ē. Ita tūc romana ingenuitas defecit, vt diceret. O vrbem venalē. ⁊ mature pituram. ſi emptorē inuenerit. Quaſi diceret. Fides inte periſt.

ſcipio naſica (Publius.)

Romani.

caſſurniꝰ (Luciꝰ)

Tempore horꝝ theutonici et germani. et cimbri adunati ſunt contra quos romani preliarunt ſepeqꝫ victi. tandēꝫ eos ſuperauere ſubtiliter. et deleti fuerūt. c.lxꝰ. et innūerabiles ſeipſos occiderūt. ⁊ ſtati pꝰ iteꝝ inteſtinū bellū rome fuit. qḋ mauliꝰ cōſul ſedauit.

(Gaiꝰ) (Maulius)

Reges egipti.

(Ptholomeus cleopatre fi) Iſte regnauit ānis. viij. ſub quo ſaluſtiꝰ hiſtoriographꝰ naſcit̄.

(Ptholomeus dyoniſius.) Iſte regnauit ānis. xxx. ſub eodēꝫ tpe virgilius et oratius poete naſcuntur.

Bella inteſtina extremaqꝫ circa hec tpa intantū ꝓualuerūt. vt ꝓ magno miro habitū ē. ꝙ ſtatus romane reipublice penitus nō perierit. Unde patet ꝙ nichil potuerit bellicus labor ad pacē ꝓcreandāꝫ. niſi a ſummo deo magnū illud donū largiatur. non a falſis diJs quibus tota roma vltra. M. ānis ſeruiuit. Uide oroſiūꝫ ad longū de his bellis.

Uirgilius marro in pago qui arides dicit̄. haut ꝓcul a mantua naſcitur. De hinc cremone ſtudiJs eruditur.

Anno mundi. vᵐ xxxiiij.

Linea chriſti.

(Iacob.)

·iaxi

Iſte iacob fuit pater ioſeph naturalis. ſed heli pater eius legalis fuit. Hunc mathęꝰ. illūꝫ lucas cōmemorat.

Hoc tpe multa prodigia inſolita terruerūt romanos. et ſtatim poſt in diuerſis ꝓuinciJs deletus eſt romanoꝝ exercitꝰ

Pontifices. (Alexandra.)

Hec alexandra fuit vxor alexandri ꝑdicti. et ꝑfuit ānis. ix. et fecit tyrānides plures. licꝫ ꝑus ſimulata ſcītate religioſa famaret̄. et hircanūꝫ in ſacerdotē ꝓmouit. et vt poſt ſe regnarꝫ inſtituit. Hec in linea pontificū ponitur ꝓpter ſupputationē ānoꝝ. non ꝙ officiū pontificale exerceret. qḋ non licuit.

Uarro marcus doctiſſimꝰ claret. qui taꝫ multa legit. vt aliqḋ ei ſcribere vacauiſſe miremur. Taꝫ multa ſcripſit. quanta vix aliquis legere poſſit vt dicit therentius.

Hereſis phariſeoꝝ circa hec tpa orit̄. Et nota ꝙ tres erant ſecte in iudea. ſcꝫ phariſeoꝝ. ſaduceoꝝ. et eſſeoꝝ. Hi oēs a cōmuni vita reliquoꝝ iudeoꝝ diſtincti. multis erroribꝰ implicati. ꝓpter aſperitatē vite ſanctiores ſe aliJs dixerūt. Uide mgr̄m in hiſtoriJs circa baptiſmū iohānis. Itēꝫ adhuc due ſecte a quibuſdāꝫ aſſeruntur. ſcꝫ arbonei. et genuſte.

Cicero marcus tulius maximꝰ rethor claret.

Fimbria iliū vaſtat id ē troiāꝫ ātiquā romanorum. ſed ſilla ſtatim eāꝫ reſtaurauit.

Juliꝰ cesar pꝰ fcūs | Silla | Luciꝰ marcus. | Gaiꝰ

Isti duo cōſules cōtra ſe inuiceꝫ bellantes. pmū ciuile bellū inchoarūt cuiꝰ occaſionē ⁊ ꝓgreſſuꝫ miſerabileꝫ oꝛoſiꝰ pſeqͥt. totqꝫ occiſi ſunt vt ſille diceret. Cū qbus tādeꝫ victuri ſumꝰ. In bello armatos. in pace inermes occidimꝰ. Ex tūc pſcriptio inſtituta ē.

Pompeius | Marcellus

Isti duo cōſentientes ſimul reſtiterūt iulio. ⁊ ob hoc. ij. bellū ciuile oꝛit ānis. iiij. durās i quo totū mūduꝫ cōcurriſſe cōtra ſe breuiter dixerit. tādeꝫ pōpeiꝰ ſuperat. capiteqꝫ plexꝰ paulatiꝫ miteſcit.

Cleopatra annis .xx.

Huic iulius egipti regnū dedit. monēs vt magis amiciciaꝫ romanā q̄ arma experiri ſtuderet. Tertio aūt āno huiꝰ cleopatre iulius ſumpſit imperiū. Et ſic finit hic calculus latinoꝝ p hāc lineaꝫ deſcendentiū ad xp̄m. et ſeqͥtur ſupputatio ānoꝝ p lineā romanoꝝ.

Bella ciuilia incipiūt. q̄ cōtinuata fuerūt p ānos. xl. et adeo attrita fuit vꝛbs. vt neceſſario regimē ip̄ius mutaret. licet ad multos ānos optime rexiſſent cōſules. Infelix prſus conditio mūdani ſtatus. qui nunq̄ in delicijs durare potuit ⁊ gloꝛia. Quis hec ſummo ſtudio q̄rat. Quante dementie ē. hoc ſp ſudoꝛe et ſanguīe querere. qđ cū adeptū fuerit. nullo pacto retineri poteſt. Prudentiſſima illa roma hoc nō potuit. et tu valebis. xp̄iſtuꝫ ſequere ne pereat laboꝛ tuus.

Pompeius ſp victoꝛioſus. xxij. reges ſubegit. tādeꝫ poſtq̄ tēpluꝫ ꝓphanaſſet. nunq̄ poſtea dicit pugnaſſe quin viceret. Similiter nō longe poſt craſſus p̄ſes ſyrie. tēpluꝫ etiaꝫ auſus ē ſpoliare q̄ pompeiꝰ nō fecit. et ob hoc auro in os eiꝰ fuſo interijt. Sic pereāt inimici tui dn̄e. Multa exempla de his inueniūtur. q̄ nō timēt diuina et cleꝝ dehoneſtare. q̄ iuxta vulgare dictuꝫ mala moꝛte pire ſolent. Hoc aperte eciā ꝓphetauit moyſes deutro. xxxiij. Percute doꝛſa inimicoꝝ eiꝰ. id eſt leui. et qui oderūt eū nō cōſurgāt.

Catbilina famoſus tyrānus cōiurat contra patriaꝫ in vꝛbe. in erturia vero extinguitur occiſo ibi catbelina. Rome conſcij cōiurationis occiſi ſunt.

Hircanꝰ.

Iſte hircanꝰ fuit filiꝰ alexādri. q̄ moꝛtua matre i regno ſucceſſit. i quo modicū pſperitatis habuit ꝓpter partialitates populi. naꝫ ſtatim a matre ſupatus ē. et poſt iteꝝ reſtitutꝰ auxilio arabum. tandeꝫ factꝰ tributarius romanis in pace aliquanto tp̄e regnauit. ſed non noīe regis. Nouiſſime miſerabiliter obijt. deceptus fraude parthoꝝ. quos antigopꝰ cōtra eū duxit. Uide plene mgr̄m de his.

Uirgilius excellentiſſimꝰ poetaꝝ clarꝰ habet. ⁊ mira fecit.

Rome nūerati ſunt. cccc^m. et. lxiiij^m. hominū. oēs incole ciuitatis.

Libꝛaria. cccc^m. libꝛoꝝ conburitur in egipto. Unde patet quanta fuit antiqͥtus diligētia in libꝛis colligendis. Erubeſcant qui nūc libꝛoꝝ copiaꝫ nō cōpant. cū q̄i exiguo p̄tio colligi poſit.

Tres ſoles apparuerũt in celo verſus orientẽ. qui paulatim in vnũ corpus ſolare redacti ſunt. Grande ſpectaculũ. grandia pfigurauit. quaſi aſia. aphrica. ⁊ europa ſub vna monarchia ſtatim cõiungi deberet. Item ꝙ dominiũ lutij. anthonij. et marci anthonij in vnũ redirent. Sed potius notitia vni⁹ et trini dei. toti orbi futura iminebat.

Oratius flaccus ſatyricus claret hoc tpe.
Saluſtius criſpus hiſtoricus.
Poſſodonicus ſtoycus

Scipio ſeipm iugulauit.
Juba rex iugulari ſe fecit.

Ceſares

Julius ceſar. ãnis .v. Gai⁹.

Ab hoc ceteri vocantur ceſares.

Iſte iulius tante fuit acuitatis. vt mẽs illius ⁊ manus ad impoſſibilia ferme ſuffecerit. liij. vicib⁹ pugnauit ſolus. marcũ marcellũ ſupgreſſus. q̃ ter centies nonies fertur pugnaſſe. Hic pompeio ac ceteris nobiliſſimis romaĩs occiſis imperiũ arripuit. Tandẽ ãno. v. imperij ſui conſpiratiõe bruti ac caſſij dolo occidit. ipe dñator orbis.

Petreius gladio ſe pfodit. et multi alij de nobiliſſimis romanoꝝ. q2 noluerũt iulio ſubdi. aut timuerũt ab eo occidi. ſicut plures iaꝫ occiderat.

Ploti⁹ pmo rome latinã rethoricam docuit.
Hecaton ſtoycus. qui dixit omne honeſtũ in arduo ẽ. Si vis amari ama. Queris q̃d perfecerim. amicus michi eſſe cepi.
Titus liuius hiſtoricus
Marcus callidus orator.

Anno mundi.

Linea xpi.

Judea tributaria fit romanis. pꝑter partialitatẽ duoꝝ fratꝝ. ſcꝫ ariſtoboli et hircani. Uterqꝫ eni inuidentie cauſa. ſubiecit ſe romanis vt regnare poſſet ⁊c.

Catho noĩatiſſim⁹ videns ceſareꝫ triũphare cui ipe non fauebat. apud vticã ſeipm occidit. iuxta illud. Maluit catho mori ꝙ̃ deroger vrbis honori. Sed pꝑter hoc ſcdm auguſtinũ nõ excuſatur a peccato.

Pontifices.

Antigon⁹.

Iſte ãtigon⁹ filius ariſtoboli vbiqꝫ infideliter egit. nec romanis obediuit. magnam plagaꝫ terris intulit. vt hircano expulſo regnare poſſet. Regi eni parthoꝝ pmiſit talenta mille. ⁊ virgines quingẽtas. vt ſe iuuaret. lyſania nepote ſuo id pcurãte. et ſic hircan⁹ eiectus eſt. faſelus occiſus ẽ. et herodes fugatus. Sed cũ herodes romã veniſſet. et ſenatui cũcta narraſſet. auguſtus eũ regẽ iudee creauit. mittẽs cũ eo exercitũ. qui hieruſaleꝫ ceperunt et antigonũ captũ duxerũt ad anthoniũ. qui eũ ſecuri percuſſit. et herodes confirmat⁹ ẽ in regno. ceſſauitqꝫ ſceptrũ de iuda ſicut pdixit iacob.

Dyodor⁹ ſcriptor hiſtorie grece
Ouidius naſo.
Gaius falcidius.
Cornelius hiſtoricus.
Marc⁹ varus. hic ait. Nichil magnificũ docebit. q̃ a ſe nichil didicit.
Cornelius gallus.
Meſſala poeta.
Et multi alij his fuere tpib⁹.

Iſte octauianus nepos iulij.cū eſſet adhuc adoleſcēs imperiū ſumpſit iuuentutē ſuā viribus actibuſqꝫ decorauit. vᵐ.bella geſſit. et breuiter totū mūduꝫ poſt multa bella in vnaꝫ tandeꝫ monarchiaꝫ redegit. Hic ē ille vnicus qui ſecūduꝫ non habuit. ſub quo cōticuit orbis terrarꝫ ac ꝓmpte obediuit.agēte hoc diuina ꝓuidentia. vt xp̄i natiuitateꝫ tp̄alis pax illuſtraret. Hic gloriabat̄ ſe vrbeꝫ marmoreā reliquiſſe. quā latericiaꝫ ip̄e inuenit. Fuit pulcherrim⁹ corpore. ingenio ſubtiliſſim⁹.fortunatiſſim⁹ in oib⁹.ſꝫ vitio carnis ñ caruit. Ip̄e ē q̄ deſcribi fecit totū mūduꝫ vt dicit̄ luce.xx. Cui⁹.lij.āno nat⁹ ē xp̄us.dn̄s ſaluator mundi. qui pacē eternā ſuis largitut.

Octauian⁹ auguſt⁹ monarcha romanoꝝ ānis

lvij.m̄.vi.d.x. ——— Imperatores romani p hāc lineam cōtinuant̄. qui oēs auguſti dicūtur ꝓpter ſingulareꝫ hui⁹ auguſti excellentiā. Iuſtū equideꝫ eſt.vt ille oib⁹ nomē tribuat qui cūctis viuendi formā. et regendi normā conſtituit. Tanta ſiquideꝫ in eo ꝓbitas ac ſtrēnuitas emicuit. vt vix credibile ſit ꝙ vnꝙ̄ deſtituta natura humani diſcurſus taleꝫ edere potuerit. Quid vltra. Chriſtū cū bn̄dicta matre ſua videre meruit.quaſi ip̄e ꝑmiceri⁹ extiterit vocationis gentium ꝛc. Nec vnꝙ̄ poſt hec dn̄s vocari voluit. Aram ei ꝑmus extruxit. Humilitatis.clemētie.ciuilitatis.pacie.diſcipline ꝛc.que rariſſime in tanta ſublimitate cōueniūt. exemplar ip̄e fuit. Belluꝫ non niſi coact⁹ accepit. Ait eni. Magnū eſt diſpendiū aureo hamo piſces capere.qꝛ hami deꝑditi damnū. nulla poteſt captura piſciū compari. Detrahentib⁹ ſibi ait. In libera ciuitate. liberas decet eſſe lin-

vᵐclix.

Ioſeph. Circa hec tp̄a naſcit̄.poſt ſponſus marie

•ꝯ

Bos loquitur aranti. In breui deſinent magis hoīes ꝙ̄ iumenta. Uel vt q̄daꝫ libri habēt.frumēta. Sceptrū de iuda auferet̄ et dux de femore eius.quia in ꝓximo ſanctus ſcōꝝ venturus eſt.iuxta ꝓphecíaꝫ iacob.geñ.xlix.

Reges iudee. ———

Lugdunū in gallia conditur a minatio plauto oratore.qui fuit diſcipulus ciceronis.

Iſte herodes dict⁹ aſcolonita idumeus ꝑm⁹ rex alienigena apud iudeos fuit. Eius hiſtoriam mgr̄ diligenter ꝓſequit̄.et refert eū fuiſſe virꝫ ſtrēnuū et fide dignū.et in oib⁹ notabiliter ſe habuit.gratus valde romanis. et populis q̄ pacem amabāt. Multa ecīā opa memorabilia fecit.verꝫ in ſenectute ſua.cū nimis vellet placere romanis et audiſſꝫ de ortu xp̄i.timēs pelli e regno tanꝙ̄ alienigena miſerabiliter defecit ſenſu.ꝛ antiq̄ ꝓbitate amiſſa inocētes occidit.et plures de filijs ſuis. Tādeꝫ oib⁹ odioſus morbo inualeſcēte.flebili morte deſtituitur.

herodes. ānis.xxxvij.

Monarchia romanoꝝ oīm maxia circa hec tpa incepit. Cum eni vt teſtat hieronym⁹ et aliꝫ ſci doctores. p totū orbē in diuerſis ꝓuincijs bella pullularēt. ſubito cūctis mirantibus pacata ſunt. et romano pricipi colla ſubmiſerūt. vt aperte dñs deus hoībus oſtenderet. qꝛ illaꝫ vniuerſaleꝫ pacē non bellicus labor. ſed ipe donaſſet. Semper vno finito bello aliud ſeqbat aut plura. peiorqꝫ ſciſſura ſeqbat. ſꝫ xpi natiuitate ꝓpiquāte. vrbs qeuit ⁊ orbis

Sibylla tiburtina clara habetur. q de xpo ꝓphetauit. et auguſto rñdit. ne ſe deū iuxta ſtultitiā paganoꝝ putaret. et oſtendit illi virginē pulcherrimā in celo. tenenteꝫ puerū in brahijs. et ait. Hic puer maior te ē. ipm adora.

Imperatores

X/guas. Milites ociari nequaꝙ aut deliciari pmittebat. quoꝝ pfeſſio inſtituta eſt ad laboreꝫ. Filias ſuas in lanifitio fecit inſtrui. ꝓpter mutabilitatē tpaliuꝫ. Nendi texendiqꝫ nō ſoluꝫ artē. ſed vſum habebant. nec ad ſe niſi vultu maturo ſine omni veſtiū curioſitate accedere pmittebat. Regna q iure belli queſierat preter pauca reddidit. aut alienis benigne tribuit. Teſtem ſe in iudicijs interrogari. et repelli equaniſſimo aīo paciebat. Plures habuit ſibi maxie familiares. q cū melius poterāt. eū extinguere ecia publicis bellis nitebant. Aliꝫ ter quaterqꝫ piuri cū grāꝫ poſcerent. vitaꝫ et bona ab ipo impetrarūt. O ꝙ multi fuerūt. qui ſe de tam nobili ſanguie ꝓgenitos gloriabant. ſꝫ mores nō imitabant.

Maria naſcitur anno ante xpi natiuitateꝫ. xvi. vel circa.

Anno mundi. vᴹ clxxix. vᴹ cxcix.

Linea xpi.

Joachim et āna clarēt ſcītate vite. q poſt ſingulari grā meruerūt p creare floreꝫ totius felicitatis mariā. oīm creaturaꝝ excellētiſſimaꝫ que deū nobis genuit.

Joſeph.

Maria.

Anteꝙ cōuenirēt inuēta eſt maria habēs in vtero de ſpiritu ſancto. vt dicit matheus.

Anno. i. an. xpi natiuitatē ꝫ. xx.

Burgūdiones orti ſunt gens ſꝑ valida ſic dci. qꝛ ſuꝑ renū fluuiū burgos plures habent.

Marcus agrippa gener octauiani. ſupra renū ciuitatē agrippinā condidit. que poſt dicta ē colonia.

Hiſtoria euangelica oīm ſcripturaꝝ ſanctiſſima hic texitur.

Anno mūdi. vᴹ cxcix.

Ipe eſt pmus ante natiuitatē xpi. cū iā dſpoſata maria ioſeph. miſſus ē angel⁹ gabriel a pre luminū. deo totius cōſolatiōis ad ipāꝫ. vt ānūctiaret ei ꝙ venerit plenitudo tpis. ꝓ recōciliatiōe humani generis. et ꝙ p ipaꝫ dei filius hūc mūduꝫ intrare vellet. Hoc igitur oīm ſecretoꝝ ſecretiſſimū. mirabiliū mirabiliſſimū. ſalubriū ſaluberrimū. deſiderabiliū deſiderabiliſſimū. myſterioꝝ ꝓfundiſſimū. circa hec tpa diu expectata. adimpletuꝫ eſt. vt de⁹ homo fieret. Quis audiuit vnꝙ ſimile. O ſi ſapiat iſtud in palato mentis noſtre. Uide deuotiſſimā hiſtoriam luce pmo.

Zacharias et eliꝫabeth. fuerūt ambo ſcē vite. et parentes ſci iohānis baptiſte.

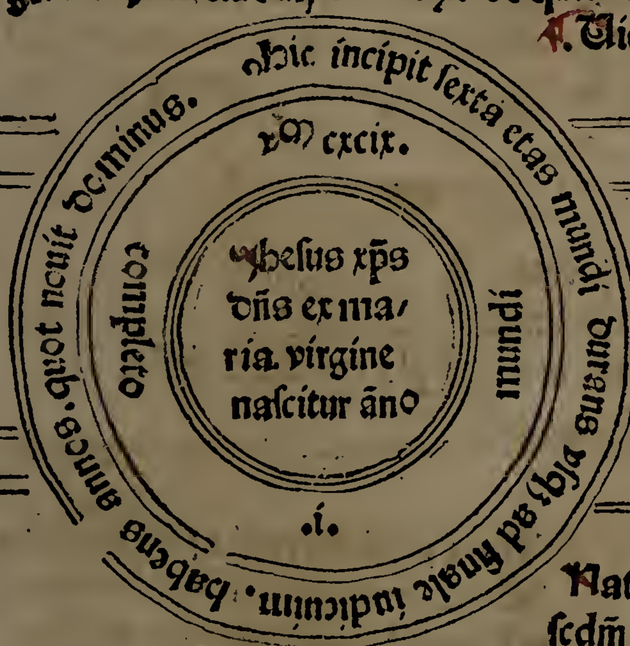
Johānes baptiſta naſcit quo nemo maior inter natos mulieꝝ ſurrexit.

Roma in flore.et nũerati ſunt ciues eius.et deſcripti.nonageſies trecenta milia et octuaginta milia.

Ualerius maxim⁹ fuit hoc tpe.vir maxime fame.

Nõnulli reges in honorem hui⁹ ceſaris auguſti ciuitates condebant. quas ceſareas appellarũt. ſicut in mauritania et in paleſtina.et auguſta in almania.que vſq₃ nunc vrbes clariſſime ſunt.Et multi re ges ex regnis ſuis venerũt.vt ei obſequerentur.

Era chriſtianorũ principaliſſima.oim erarũ notiſſima celeberrimaq₃.ipſe eſt anu⁹ octa uiani.lij.olimpiadis centeſimenonageſime tertie. et ſcd̃m bedã annus mundi.v^m cxcix.completus. vñ.verſus.Anũ tolle datũ.ad milia quinq₃ ducentis.Naſcenti dño.beda dat a ꝓthoplaſto.Item. Ante xp̃m duo centũ minus vno.milia quinq₃.Et hic tanq̃ ꝓbabilior modus ab eccleſia ſeruatur.⁊ eſt magis vulgatus.Sunt et alij diuerſi modi ſupputationũ.quidã breuiores vt hebreorũ.quidã lon giores vt methodij et aliorũ. de quibus imenſus eſt labor de ſingulis tractare.vtilitas vero modica Uide ſingula locis ſuis.

Natus eſt circa hec tpa dñs noſter de virgine pura. nouo ordine. ſcd̃m ꝓphetica ꝓmiſſa.Et hec ẽ plenitudo tpis de quo apoſtol⁹ di cit.quando miſit deus filiũ ſuũ in mundũ.Ob hoc incipit hic ſexta etas mundi.cuius finem ſolus de us nouit. Et dicit auguſtinus q̃ hec etas dicitur ſenectus. que ſepe extenditur vltra oẽs precedentes etates.quia pleriq₃ hoim viuũt vſq₃ ad.cxx.ãnos aut vltra. Et notũ eſt q̃ ſexagenarios ſenes voca mus.vnde fatuũ eſt velle determinare quotiditatẽ eius.Plures enĩ hoc attemptarũt.q̃ oẽs fuere de cepti.ſicut probat doctor ſanctus.

Procuratores iudee. — Archelaus — Coponi⁹ — Marcus

Iſte archela⁹ fuit filius herodis.et ꝓcurauit.ãnis.ix.ſub quo dñs redijt ex egipto.Hic ꝓpter eius ferocitatẽ a iudeis accuſatus.relegatus eſt in viẽnam gallie vrbẽ.

Hic loco archelai ſubſtitutus ẽ

Sub iſto moritur ſalome ſoror herodis.

De principatu romano ſic dicit cicero in libro de officijs. Certum eſt fuiſſe aliquod tempus. quo ſine regibus viuebatur. At poſtq̄ iure gentiū poſſeſſiones ceperūt diuidi. non alia de cauſa reges ſunt inſtituti. niſi iuſticie fruende. Nam cū in initio premeretur multitudo. ab his qui maiores opes habebāt ad vnū aliquē virū confugiebant virtute preſtantem. qui phiberet iniuriari tenuiores. equitatē conſtituendo. ſummos cum infimis pari iure pertingeret. Cumq; adhuc regnantibus regibus. debiliores nōnunq̄ opprimerent. leges conſtitui placuit. que adiudicandū non odio aut gracia ducerentur. ſed tales inopi quales potenti preſtarent aures. Quo fit. vt leges non ſolum populum. ſed regem quoq; obligare ſciamus. At

Imperatores

Tyberius priuignus. ānis. xxiij regna.

ſi regem contēpnere leges. capere bona ſubditorū. violare virgines. ſtuprare matronas. et cetera illicita facere videamus. Nōne illo ſubmiſſo alius ſublimabitur. qui et bene gubernare. et legibus nouit obtemperare.

Hic fuit octauiani adoptionē filius. vir magnarum virtutū. et pius pater in ſubiectos ſibi. Aiebat nanq; quibuſdā principibus qui cupiebant grauare plebem. Boni paſtoris eſt tondere pecus. non decoriare. Item cū ſuaderent ſibi vt baliuos mutaret. dixit. Uidi quendā muſcas egri vulneribus inſidentes fugare. quē eger increpauit. dicens. Quoniam venture ſunt ſitibunde vt ſugant. Iſte tantū quia plene ſunt locū occupabant. Quaſi dice-

Anno mundi. v^m ccxi.

Iheſus xp̄s ānorū xij. in templo doctores audit.

Anno xp̄i. xij.

Anni xp̄i per hanc lineam continuantur.

Nota q̄ nichil reperitur de infantia ſaluatoris et operibus eius vſq; ad baptiſmū iohānis apud euangeliſtas. niſi q̄ duodennis remanſit in hieruſalē audiens doctores etc. Hoc aūt quod dicitur. et erat ſubditus eis. tanq̄ granū ſalutare multipliciter teritur a doctoribus et deuotis perſonis. vſq; hodie conantibus perſuadere que fuerit conuerſatio xp̄i in illis. xviij. ānis. Ille aūt liber qui de infantia ſaluatoris intitulatur. quia iā diu inter apocripha deputatus eſt nil auctoritatis affert. nec veriſimile eſt q̄ talia diuina opera. et glorioſa miracula pueriliter inter pueros fecerit. qui vix tpe debito. ad huiuſmodi facienda potuit eciā a matre ſua bn̄dicta inclinari. et ſimiliter apoſtolis etc. Dixit eni. Nondum venit hora mea etc. et. Non ſum miſſus niſi ad oues que perierāt. domus iſrahel etc. Igitur omnibus credere. et nulli credere. eque vitioſum eſt.

Procuratores iudee — ānius rufus — Ualerius graccus

Sub hoc moritur auguſtus.

Iſte palā vendidit ſacerdotiū. Qui plus dedit. ille obtinuit. Et ſic plures in breui fuerūt.

Ma/ret. Conſultius eſt vt locupletes teneamus. ꝙ illis amotis. denuo tenues ditare cogamur. O magnū prudentiſſimi viri conſiliū. Taliter enī quidā fraudulenti ſolent inſidiari principib⁹. vt ſcilicȝ cōmuneȝ populū contra eos prouocent. Quo facto. ſciunt quoniā neceſſarij ſunt eis. cogentes deinceps eoſdem ſcilicet tam principes ꝙ populum ſicut volunt. ac ſuis aſtucijs magis magiſqȝ inuoluentes. Maxima prudentia principum eſt. vt ſe taliter agant. ne plebib⁹ exoſi fiant. omeſqȝ contrariuȝ ſuadentes abijcere ſtatim debent. vt famam ſuam dilatent. ꝙ cōmunitateȝ diligant. hoc tam paganorū. ꝙ ſanctiſſimorū virorū conſilium ſemp fuit. Exempla ſunt quotidiana ⁊c. Hic eciā tyberi⁹ bene de xpo ſentire cepit. et eum pro deo coluit ⁊c. Dicunt quidā ꝙ tandeȝ crudelis factus ſit contra potētes. Si hoc verū eſt. quis ſcit quo iuditio actū fuerit. Magnū vtiqȝ pietatis argumentū fuit. ꝙ ſubiectis et pauperibus ſemp gratioſus extitit. pacem eciā habuit cunctis diebus ſuis. Omnes xpi. ac xpianorū cōtradictores. ſine omni miſeratione deleuit. et pilatū exilio dampnauit. Moritur tandeȝ cū ingenti gaudio multorū. ſed peior eo ſucceſſit. Vixit ānis. lxxviij. et imperauit ānis. xxiij.

¶ Iohānes baptiſta ſanctiſſim⁹ ab herode decollatur. qui arguit eū de adulterio. Ille fuit herodes antipa. tetrarcha galilee. Qui propter hoc crimē ⁊ tpaliter et eternaliter eſt punitus. cū herodiade ⁊c.

Super oīa bone iheſu amabileȝ te michi reddit calix queȝ bibiſti. ait Bernhard⁹.

vm ccxxix.

Ihe ſus xpē dñs nr̄ in ior/dane baptizatus eſt.

xxx.

¶ Circa hec tpa grande ſpectaculū mūdo innotuit. a ſeculis non auditū. Reuelatio aperta beatiſſime trinitatis. Pater in voce. filius in carne. ſpiritus ſcūs in ſpecie colūbe. Et hic vngitur nobis xpūs verus ſaluator in lege promiſſus. qui eſt via. veritas. et vita. et preter queȝ non eſt ſalus. Nam hic texit hiſtoria triū annorū. doctrine ipſius fructifere. cū miracnlis plurimis et glorioſis. qualia nunꝙ viſa ſunt.

pōti⁹ pilat⁹ Sub hoc iohānes baptiſta cepit predicare. et dominus paſſus ē. queȝ ipe ob timorē ceſaris iniuſte dampnauit ad morteȝ crucis. Et ideo poſt miſerabiliter perijt ſeipm occidendo. De funere aūt huius mirabilia narrant.

vm ccxxxij.

Iheſus xpūs dñs oīm pro ſeruis moritur. ānorū. xxxiij. et. iij. menſium.

xxxiij.

In anno. xxxiiij. xpi multa mirabilia facta fuerūt. Naȝ ipo die paſſionis ei⁹. terra tremuit. petre ſciſſe ſunt. ſol obſcuratus ē. monumēta apta ſunt. ⁊c. Die paſce dñs reſurrexit cū multis. Deinde poſt dies. xl. glorioſe in celuȝ aſcendit cū pda magna ⁊c. In die penthecoſtes venit ſpūs ſcūs ſup apoſtolos ⁊c. Et hec oīa noſtre ſalutis eterne ſunt ſacramēta. in quibus deuote mentes quotidianā inueniunt refectionem. Beatus qui verſat in his. quoniā fructuȝ pcipiet ſempiternum.

Sancta mater eccleſia cōpaꝛ ciuitati. de q̄ glōſa dcā ſunt. vt dr̄ in pſal. lxxxvi. Quid͛ glōſi⁹ ea eſſe poterit. quā gl͛ificauit tota ſimul btā trinitas. quā defendit dina maieſtas. quā illuſtrat diuina claritas. quā regit diuina bonitas. cuius caput xp̄us ihesus. verus ds ⁊ homo. cuius ciues oēs electi ſunt. cuius miniſtri angeli illi beatiſſimi ſpūs. excubātes ſupꝛa muros ei⁹ die ac nocte. Hec eſt quā edificauit vnigenitus dei ſupꝛa firmaꝫ petraꝫ. nec poꝛte inferi p̄ualebūt aduerſus eam. Hec eſt ſyon illa dilecta cui⁹ poꝛtas diligit dn̄s. ſuper oīa tabernacula iacob. Hec eſt ſponſa illa immaculata. non habens maculaꝫ neqꝫ rugaꝫ. quā nō vili cleriodio. ſed pꝛetioſo ſanguie ſubarrauit dn̄s. Hec eſt mater pulchꝛe dilectiōis et agnitiōis et ſcē ſpei. que filios generat in eternū regnaturos. Hāc p̄nunciauerūt patriarche. hāc p̄dixerūt ꝓphete. hāc ſimul oīs illa veteris teſtamēti laboꝛioſa ſeruiliſqꝫ obſeruantia. dominā recognoſcit. Et quid vltra. Celum. terra. mareqꝫ cū omnib⁹ que in eis ſunt. nōne huic famulantur miſterio. Igitur gloꝛioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. Beata tu hieruſaleꝫ. quis ſimilis tui. que ſaluaris in dn̄o. Negabūt te inimici tui. et tu eoꝝ colla calcabis. Pꝛo patribus tuis naſcētur tibi filij. nec deficies in ſempiterna ſecula. Benedic dn̄e foꝛtitudini ei⁹. et opa manuū eius ſuſcipe. Percute doꝛſa inimicoꝝ eius. et qui oderint eaꝫ non conſurgant. Audi dn̄e vocē eius. et ad populum ſuū introduc eā. Deus virtutū conuertere. reſpice de celo. vide. et viſita vineaꝫ iſtaꝫ. et perfice eā quaꝫ plantauit dextera tua. Fiat manus tua ſuper viꝝ dextere eius. et ſuper filiuꝫ hominis quē confirmaſti tibi iheſum xp̄m dn̄m noſtꝝ. qui tecū viuit ⁊ regnat in vnitate ſpūs ſancti deus. in omnia ſecula benedictus. Amen.

Iheſus xpꝛiſtus verus deus ⁊ verus homo. vnica ꝓles intemerate ac perpetue virginis marie. ſecundum humanitateꝫ deſcendens de ſemine abꝛahe. p lineaꝫ regaleꝫ et ſacerdotaleꝫ. ſponſus vnic⁹ et caput inmediatū ſancte vniuerſalis eccleſie. rex regū et dn̄s dn̄antiuꝫ. eternus pontifex. et iudex viuoꝝ et moꝛtuoꝝ. xxxiij. annis. et menſibus. iij. peregrinari dignatus eſt in hac lachꝛimaꝝ valle. docens p̄mū opere viaꝫ vite. poſt eciam verbo vt euangeliſta teſtatur. Cum aūt eſſet ānoꝝ. xxx. a ſummo p̄re om̄i deo baptiꝫatus iam in ioꝛdanis fluuio. vnctus fuit nobis in pꝛimū ac ſummū pontificē ac epiſcopum aiaꝝ noſtraꝝ per ſpiritū ſanctū. qui coꝛpoꝛali ſpecie tanꝙ columba in ip̄m deſcendens. teſtioniuꝫ ſibi perhibuit. quoniaꝫ ipſe eſt vere ſaluatoꝛ mūdi iux vaticiniū yſaie ꝓphete ſancti. Hic elegit diſcipulos lxxij. quos miſit ante faciē ſuā. in oēm ciuitateꝫ et locū quo erat ip̄e venturus. dans eis poteſtatem ſanandi infirmos et omnes languoꝛes ⁊c. et. xij. apoſtolos quos miſit in oꝛbeꝫ vniuerſuꝫ ad pꝛedicāduꝫ euangelium. Nec amplius ꝙ hos duos oꝛdines inter diſcipulos dn̄i eſſe cognouim⁹. quoꝝ͛ foꝛmā nūc in eccleſia tenent pꝛeſbiteri et epiſcopi. Nam apoſtolis ſuccedunt ep̄i. et. lxxij. diſcipulis pꝛeſbiteri. quibus duobus oꝛdinibus tota eccleſia eſt cōmiſſa tanꝙ hierarchis. vt patet in decreto damaſi pape. ⁊ habetur. lxviij. di. c. Coꝛ epiſcopi. Tandeꝫ pius dn̄s ꝓ grege ſuo moꝛitur acerbiſſima paſſione cōſummatus. omniū martyꝝ caput. et ip̄e martyr. Poſtꝙ aūt a moꝛtuis reſurrexit. in celum aſcendit. et ſpiritum ſanctū miſit. Et tūc pꝛimū cultus xp̄iani nominis incepit. qui ad finem vſqꝫ durabit.

Chꝛiſtus iheſus in ꝓphetis ꝓmiſſus. ſcdm̄ veritatē fidei noſtre eſt verus deus. et verus homo. Quā veritateꝫ ex teſtimonijs ſacre ſcripture cogimur concedere. Similiter ſcdm̄ eandeꝫ veritatē conceditur. ꝙ xp̄us fuit natus de muliere. paſſus. moꝛtuus. et ſepultus. Que quideꝫ oīa de deo concedim⁹ fuiſſe vera. non tamē in quantū deus. ſeu ſcdm̄ naturaꝫ diuinā. ſed ſcdm̄ naturaꝫ aſſumptaꝫ ſcilicꝫ humanā. Sic tamen pꝛedicta de deo dicūtur ſcdm̄ veram fidem. vt in nullo derogeꝫ diuine perfectioni. apud eum qui ſacra teſtimonia recte ſcrutatur. et ſanam habet ratioꝫ.

Iohãnes ſcripſit in aſia greco ſɜmõe. In pncipio erat verbũ. et verbũ erat ꝛc.

Lucas ſcripſit in grecia ſermone greco. Fuit in diebus herodis regis iudee ꝛc

Ego ſum lux mũdi. q ſeqtur me ñ ãbulat in tenebꝛis ꝛc. Ego ſuꝫ q teſtioniũ phibeo de me ipo. ꝛ teſtioniũ phibet de me pr̃. Ego ſuꝫ paſtoꝛ bon⁹. ꝛ cognoſco meas. ꝛ cognoſcũt me mee. Ego ſuꝫ via. veritas ꝛ vita. nemo veit ad pr̄eꝫ niſi p me. Ego ſuꝫ vitis vera ꝛc.

Amen amen dico vobis. celum ꝛ terra tranſibit. verba aũt mea non tranſibũt. Qui crediderit ꝛ baptiʒatus fuerit ſaluus erit. Qui vero non crediderit cõdemnabitur. Quod vobis dico. omnib⁹ dico. Vigilate. neſcitis eni quãdo dñs veniet ꝛc. Sol contenebꝛa. et luna non dabit ſplendoꝛeꝫ ſuũ. Et tunc videbũt filiũ hois venientẽ in nubibus celi ꝛc.

Ego rogaui p te petre vt nõ deficiat fides tua. et tu aliqñdo cõuerſus confirma fratres tuos. Qui maioꝛ eſt in vobis. fiat ſicut minoꝛ. Ego aũt in medio veſtrũ ſuꝫ ſicut qui miniſtrat. Videte ne ſeducamini. Multi eni venient in noie meo dicẽtes. quia ego ſuꝫ. Nolite ergo ire poſt illos. In paciencia veſtra poſſidebitis animas veſtras. et cetera.

Ecce ego mitto vos ſicut oues in medio luporum. eſtote ergo prudentes ſicut ſer ꝛc. Nolite timere eos qui occidunt coꝛpus. aĩaꝫ aũt ñ poſſunt occidere. Sed poti⁹ eũ timete. q poteſt et aiaꝫ et coꝛpus pdere in gehẽnaꝫ. Omnis q confitet me corã hoib⁹. confite ꝛc.

Marcus ſcripſit in italia. ſermõe tamẽ greco. Initiuꝫ euãgelij ihesu xpi

Matheus ſcripſit in iudea hebꝛaice. Liber generatiõis ihesu xpi filij dauid

Articuli.xij.fidei catholice.

Petrꝰ	Credo in deū patrē oipotētez creatorez celi ꝛ terre.	Hieremias.iij.Prez vocabis me.ꝛ pꝰ me ingredi ñ cessabis.Exodi.xx Non habebis dos alienos corā me.Hesaie.xlv.Ego dñs ꝛ ñ ē alter.creās tenebras ꝛ for.lucē.Psal.cxiij.Deꝰ aūt nr̄ i celo oia ꝛc.
Andreas.	Et i ihesuz xp̄m filiū eiꝰ vnicū dñm nostrum.	Abacuc vltio.Ego aūt i dño gaudebo.ꝛ exul.in do ihū meo. Psal.ij. Dñs dixit ad me filiꝰ meꝰ es tu.ego ho.ge.te.Johis.iiij.Ego ꝛ pr̄ vnū sumꝰ.Colo.i.Qui ē imago p̄ris inuisi.di.ps.Uerbo dñi celi fir
Johānes.	Qui conceptꝰ ē de spū scō.natꝰ ex maria virgie.	Hesaias.vij.Ecce virgo cōcipiet ꝛ pa.fi.ꝛ vo.no eiꝰ emanuel.Hieremie.xiij.Mulier circūdabit vir.Galath.iiij. Misit ds filiū suū factū ex muliere.Ezechiel.xliiij.Porta hec clausa erit ꝛ ñ apiet.ꝛ vir ꝛc.
Jacobus.	Passus sub pōtio pilato. crucifixus. mortuꝰ.ꝛ sepultus	zacharias.ij.Aspiciēt ad me quē crucifixerīt.ꝛ plangēt ꝛc.Esaie.liij.Tā q̄ ouis ad occisiōez ductꝰ.Uere languores nr̄os ipe portauit ꝛc. Et .i.petri.Christus semel passus ē ꝓ nobis.iustus ꝓ iniustis.
Thomas.	Descēdit ad inferna.tertia die resurrexit a mortuis.	Osee.xiij.Ero mors tua o mors ꝛc.In die tertia susci ꝛc.ps.xv.Nec dabis scm̄ tuū videre corruptiōez. Ephe.iiij.Descēdit p̄mo in inferiores partes terre.Ro.vi.Christus resurgēs ex mortuis iā nō mo ꝛc
Jacobus.	Ascendit ad celos sedet ad dexteraz dei p̄ris oipotētis.	Amos.xi.Edificat in celo ascēsiōez suā.dñs nomē illi. Psal.lxvij.Iter facite ei q̄ ascēdit sup occasuz.Et ibidez.Ascēdit in altū capti.duxit captiuitatez.Michee.ij.Ascendit iter pandens añ eos.
Philippꝰ	Inde venturus est iudicare viuos et mortuos.	Malachias.iij.Ascendaz ad vos in iuditio ꝛ ero testis velox.Psal.xcv Judicabit orbez terre i eq̄tate.et popu.in veritate sua.Job.xix. Fugite a facie gladij.qm̄ vltor iniq̄tatis ē gladius.et scitote esse iudiciū
Bartholo	Credo in spiritum sanctum.	Johel.ij.Effundaz de spū meo sup oēz carnē.Job.xxvi. Spūs eius ornauit celos.Sapie.i.Spūs dñi repleuit orbez terrarū ꝛc.Psal.cxl. Spūs tuus bonus deducet me in terrā rectaz.
Matheus	Sanctam ecclesiam catholicam	Dauid ps.xxxv.Confitebor tibi in ecclesia magna.Sophonie.iij.Inuocabūt nomē dñi. ꝛ seruiēt ei hūero vno.Mathei.xviij. Si peccauerit in te frater tuꝰ dic eccl̄ie.Qd si ecclesiā nō audierit ꝛc.
Symon	Sanctorū cōmunionē. remissionez peccatorum.	Micheas.vij.Deponet oēs iniq̄tates nr̄as.ꝛ ꝓijciet in ꝓfundū maris oia ꝛc.Psal.cxviij.Particeps ego suz oīm timētiū te.et custo ꝛc. Ezechielis.xviij.Uiuo ego dicit dñs.nolo mortē pecca ꝛc.
Judas.	Carnis resurrectionem.	Ezechiel.xxxvij.Aperiā tumulos v̄ros.ꝛ educā vos de sepulchris v̄ris. Job.xix.Innouissimo die de terra resurrecturus suz.ꝛ in carne mea videbo dm sal.Phil.iij.Reformabit corpꝰ hūilitatis nr̄e.confi ꝛc.
Mathias	Et vitam eternam. Amen.	Daniel.xij.Multi de his q̄ dormiūt in pul.ter.eui.alij in vitā ꝛc.Psal lxi.Tu reddes vnicuiq3 iux ꝛc.Mathei.vij.Ibūt hi in suppliciū eternū.iusti aūt ꝛc.et.ij.Chor.v.Domū habemꝰ nō manufactā ꝛc.

Hiſtoꝛia actuū apoſtoloꝝ hic texitur.
Spiritus ſanctus venit ſuper apoſtolos.in linguis igneis.
Et hic oꝛitur cultus xp̄iani nominis.ſcilicet in die penthecoſtes.ſecūdum ſanctū auguſtinū.
Stephanus lapidatur.et ꝓthomartyr inclytus domino conſecratur.
Saulus ꝓſternit.et paulus egregius p̄dicatoꝛ erigitur.qui abundantius omnibꝰ laboꝛauit.
Philo diſertiſſimꝰ cuiꝰ libꝛi inter eccleſiaſticos computant.clarus habetur.natione iudeus.

Impatoꝛes

Gaiꝰ gallicula.an .iiij.m̄.iiij.

Iſte gaius nepos tiberij erat ſcdm̄ carnē.ſed nō moꝛibꝰ.q2 totus pũerſus fuit et tyrānus.Q ait vtinā populus romanus vnā ceruicē haberet.Conqueſtus ē ſepe.q̄ ſua tpa pacifica fuerūt.et bella libenter habuiſſet.occaſiones eciā queſiuit.Tandē a ſuis occiditur.conſilio ſenatoꝝ cū magno gaudio vniuerſoꝝ.Et ſenatus reſtituere nitebatur regimē ſicut ante fuit.ſed non pꝛeualuit.

Beatiſſimꝰ petrus gloꝛioſus aplūs xp̄i iheſu.p̄fuit eccleſie catholice ſcdm̄ hieronimū ānis.xxxvij. ſcdm̄ bedā.xxxix.Tenuit nanq; pontificatū in partibꝰ.oꝛiētis ānis.v.ſcdm̄ hieronimū.ſed ſcdm̄ bedā.xij. Deinde antiochiā veniēs ſedit ibi ānis.vij.docēs populū viā veritatis.⁊ ſimonē magū fugauit.Inſu p p̄dicauit diſpſis ex circūciſiōe fidelibꝰ q̄ erāt i pōtho.galatia.capadotia.aſia.bithinia.q̄bꝰ po/ ✠

vᴹ ccxxxiij.

Petrus. pꝛimus papa.

Iudeus.

Hec ē ſeries romanoꝝ pontificū.p quā fit ſupputatio ānoꝝ ſubſequētiū cuiꝰ pꝛincipalis era ē ip̄a xp̄i bn̄dicta natiuitas.cōcurrētibꝰ nichilominꝰ ānis mūdi.vt patet aptiſſime in his duabꝰ lineis.cū figuris nūeroꝝ annotatis.

xxxiiij.

✠ ſtea de roma tanq̄ p cū cōuerſis direxit. eplā;. p̄mā;Audiēs aūt ſymonē magū romanos deludere. zelo fidei romā adijt āno q̄rto claudij.Cūq; ibidē verbū dī p̄dicaret.⁊ ſymōis maleficia detegit ⁊ multos ad fidē cōuertit.Diſcipulos eciā p diūſas ꝓuītias miſit. p quos xp̄iana fides glōſe dilatata ē.Euāgeliū marci tanq̄ ex oꝛe ſuo ſcriptū appꝛobās fidelibꝰ tradidit.Ieiuniū q̄drageſimale inſtituit añ paſcha.⁊ añ natale dn̄i.iij. ebdomedas.⁊ q̄rtā impfectā venerari ab om̄i populo xp̄iano in memoꝛiā p̄mi ⁊ ſecūdi aduētꝰ.Tādē pꝰ plura ſcitatis inſignia cū iā; in rōana ſede ānis.xxv. mēſibꝰ vij.diebꝰ.viij.ſediſſet.mrō coꝛonaꝉ a nerone. Alia eiꝰ opa pluria ac miracula ſtupēda vide i actibꝰ aplōꝝ.⁊ in libꝛo clemētis.et in hiſtoꝛijs ta; ſcolaſtica q̄ eccleſiaſtica bede q̄ alijs.
Paulus aplūs egregiꝰ p̄dicatoꝛ.raptu ſublimis.q̄ euāgeliū nō ab hoīe neq; p hoīe; didicit.ſ; p reuelatiōe; iheſu xp̄i.cū eſſ; ferme ānoꝝ.xxvij. vel circa atrociter cepit eccleſia; pſequi zelo iudaico.ſ; mox a dn̄o coꝛreptus imutaꝉ.et factꝰ ē de lupo agnꝰ.de pſecutoꝛe fideliſſimꝰ p̄dicatoꝛ.Anno aūt.xiiij. cōuerſiōis ſue aplātu; cū barnaba ſuſcepit a ſpū ſcō in gētibꝰ.vt dz actuū.xiij.Anno.xxvij. veit in hieruſale; vbi capiꝉ.actuū.xxi.Anno.xxx.romā veit.actuū.vltimo.Anno.xxxviij. vel circa cū btō petro a nerone martyriū paſſus ē.Hic inter ſcōs tā in altitudie cōtemplatiōis.q̄ in feruoꝛe actiōis ꝓrogatiuā obtinuit.q2 vltra oēs viatoꝛes clariꝰ dm vidit ⁊ archana verba audiuit.q̄ nō lic; hoi loq̄.⁊ tanq̄ totū mundu; genuiſſ; ſollicitabaꝉ oē; hoīe; introducere in regnū celoꝝ.Quis ſic cucurrit.q̄s ſic laboꝛauit grecis euāgeliū exponēs.Quis ſic afflictꝰ.pcuſſus. piculis infinitis excoctꝰ.Quis ſic gloꝛiari poterit vt dicat Plus oibꝰ laboꝛaui.⁊ in ſapiā mūdana.⁊ cōſilijs huiꝰ ſeculi. ſalua omni iuſtitia et fide.Quis ſic emicuit.vt eciā āpliſſimo ſenatui mirāda cōtulerit.Eius laudes.iohānes chꝛiſoſtomus deſcribit.

Jacobus maior apoſtolus martyrio coronat. ab herode agrippa. et petrus incarceratur. vt patet ac tuũ. xij. Corpus aũt beati iacobi miraculoſe tranſfert in galitiã hiſpanie. et ibi eſt ſedes patriarchalis poſt facta. quaſi a ſiniſtris reſpectu rome.

Helena regina abigenoꝝ cõuerſa ad fidez. ſuſtentauit pauperes xpi fideles in hieruſalez tempore fa/ mis. ſub claudio.

Petronilla filia ſancti petri. virgo ſacra fuit.

Pudentiana virgo

Praxedis virgo. ſorores thiti et nouati.

Impatores — Claudius ãnis. xiiij men. vij.

Seneca ſtoycus clarus habetur.

Iſte claudius magiſter neronis. a quo poſt coactus ẽ ſeipm occidere.

inconſtans animo fuit. et totus obliuioſus et guloſus. Bellandi occaſionẽ libenter habuiſſet. ſed tamẽ paꝝ pugnauit. et facile quoſdaz paucos hoſtes ſupauit. Tandez cũ. xxxv. ſenatores occidiſſet. cũ. ccc. equitibus. ꝓ minimis cauſis veneno mortuus eſt.

Perſius ſatyricus.

Juuenalis ſatyricus.

Lucanꝰ poeta. patruus ſenece.

Ouidius poeta.

Aſſumptio marie virginis glorioſe. matris dei. facta eſt. xij. ãnis poſt aſcenſionez dñi xpi. ſcdm hieronymũ.

Anno mundi. vᵐ ccxliij.

Pape.

Anno xpriſti. xliiij.

De pſecutiõibꝰ eccleſie ẽ diligẽter aduertẽduz. ꝙ ſicut in ãtiquo teſtamẽto inimicꝰ hũani generis ſp e lectos multiplitibꝰ machinatiõibꝰ pſecutꝰ ẽ. ita imo multo ãplius in nouo hoc ẽ tpe grẽ. qñ iaz cogni tio et cultꝰ veri dei. in toto orbe terraꝝ radiare cepat. Et pmo p gladiũ. ſicut pz in pſecutiõe ſtephani ⁊ iacobi ac alioꝝ inũerabiliũ. in quo exercebatur ecclie pacia. Secũdo p falſaz doctrinã. et hoc multi pliciter. pmo p falſos iudeos q̃ ſunt ſinagoga ſathane. vt pz in diſputatiõe petri. ſtephani. et pauli ⁊c. q̃ oẽs clare informauerit ſimplices ꝙ ihũs ẽ xps. in lege ꝓmiſſus cõtra friuolas aſſertiões puerſoꝝ iu/ deoꝝ. et hec vſqz in finẽ durabit. et tpe antixpi grauiſſima erit. Tertio p magos ⁊ incantatores. Vi/ dens nanqz ãtiquꝰ hoſtis. ꝙ p xpi nois diuulgatiõez cultꝰ ſuus abolẽdus eſſz. impleuit vaſa iniqtatis ſuẽ. q̃ p magicã artẽ rudes deciperẽt. ne in xpm crederẽt. cũ et ipi ſe ꝓ aliqbꝰ magnis ſe iactarẽt. qñ filij di eſſent. in ſignis ⁊ ꝓdigijs mendacibꝰ. vt pz in ſimõe mago. meãdro. aroes ⁊ arfaxat ⁊c. Quar to per falſos xpianos ſuperbie ſpũ tumẽtes. q̃ inſtigante inimico plures hereſes ſemiarũt. vt pz in hebi one cherinto ⁊c. Et q̃d plura. Dicit btũs bernhardꝰ. ꝙ totꝰ iſte mundus cõiurauit contra xpm. Et au guſtinꝰ. Qui nõ habuit perſecutiõez nõ ẽ xpianꝰ. Omia ergo fidez impugnãt. ſz firmũ fundamẽtum eiꝰ ſtabile pſeuerat. habẽs ſignaculũ hoc. Nouit dñs qui ſunt eiꝰ. Nec eſſet aliquo mõ poſſibile. ꝙ fidei ſacrm inter tot inſidiatores ſic floruiſſet. niſi cultores eiꝰ diuina maieſtas ꝓtexiſſz. diuina ſapia illuiaſ ſet. diuina bonitas fouiſſz. iuxta xpi ꝓmiſſionẽ firmiſſimã q̃ cũ eiſdez ſemper fuit. et in finez perſeuerat Hinc hilarius ait. Proprꝰ eſſe ſolet eccleſie. vt tũc vincat cũ ledit. tunc intelligat cũ arguitur. tũc ſecu ra ſit cũ deſeritur. tunc obtineat cũ ſuperata videtur.

Prima pſecutio eccle͂ fit rome iuſſu neronis.in qua beatiſſimi principes xp̄iani populi ſcꝫ petrus et paulus martyrio coronati ſunt cū alijs plurimis.
Refert ſeneca de nerone ꝙ erat naturaliter ab infantia ſp clemētiſſim⁹.et ita gratioſus ꝙ nemo vn/ ꝙ̄ populo romano gratioꝛ fuit ita ꝙ in obliuionē venerūt ceteri pncipes ꝓpter fauoꝛis magnitudinē Verū poteſtas multos ꝓbiſſimos.fecit atrociſſimos.
Pꝛodigia plura terruerūt iudeos an̄ excidiū hieruſalē.Vide mirabilia in ecclıaſtica hiſtoꝛia.
Beatiſſim⁹ xp̄i euāgeliſta marcus mr͂io coꝛonat āno neronis pmo vt di/ cit philo cōtēporaneus ei⁹ apud alexādꝛiā egipti. vbi ep̄s erat cōſtitutus

Nero. annis.xiij .m̄.vij.

a beato petro.ſepultus ibidē miraculis claruit.et ſucceſſit ei amanus vir ſanctus.
Iſte nero oim̄ hoim̄ ſceleratiſſim⁹ fuit adeo vt nomē ei⁹ vſqꝫ hodie ꝓ aliquo peſſimo po ni ſoleat.⁊ qꝛ cōtra optimā xp̄i legē pmā ſuſcitauit pſecutionē.merito antixp̄i figurā tenuiſſe deſcri/ bitur.Tandē a ſenatu hoſtis ꝓnūtiatus cū turpiſſime fugeret ſeipm occidit/et letata eſt roma quaſi victoꝛiā obtinuiſſē contra aliquē peſſimū inimicū. cultioꝛibuſqꝫ veſtibus ſe induentes epulati ſunt.
Symon magus multas ſupſtitiōes rome exercuit.et qꝛ ſimile applaudit ſuo ſimili.ideo peſſim⁹ nero ſpreto cōſilio ſenece viri doctiſſimi hūc peſtiferū ſibi ſotiauit.Tandē vterqꝫ poſt infinita ſcelera in baratrū dāpnationis eterne turpiſſima moꝛte deſcendit.

v^m cclij. v^m cclxiij.

Petrus ſupato ſymone mago ⁊ infeliciter moꝛtuo iuſſu neronis crucifix⁹ ē.⁊ in vaticano ſepultus vltimo neronis anno.

liiij. lxiiij.

Pax illa vniuerſalis totius oꝛbis quā romani habuerūt p ānos ferme.lxx. perpaucis bel lis exceptis ac paruis.circa hec tpa ꝓpter ſeuitiā neronis turbata eſt. et ꝓuicie q̄dā receſſerūt ab obe dientia romanoꝝ.qꝛ fidem xp̄i perſequi ceperant. Iudea et hieruſalē grauiſſimis perſecutionibus ⁊ inteſtinis bellis attrita eſt ꝓpter peccatū illud maximū quod in filiū dī cōmiſerūt. Et circa hec tpa eciā in foꝛib⁹ tēpli ipſo feſto paſchali.xxx^m.necati ſunt ⁊ cōtinue durauit diſſenſio donec penitus deleti ſunt.Barrabam eni pecierūt.et nō ihesum mitē et hūilē.
Hij oēs diſcipuli.ſ.petri mr͂izati ſub nerone tirāno.⁊ multi alij quoꝝ noia ſunt in libꝛo vite

Martialis ep̄s lemoniacen̄.	Sauinianus ep̄s ſenon̄	Potentian⁹	Altinus
Flauius cōſul qui ⁊ clemēs ep̄s meten̄.patruus clementis.	Serotinus	Eodaldus	Meni⁹ ep̄s catalan̄.
	Eucharı⁹ ep̄s treueren̄	Simiſi⁹ ep̄s ſueſſeſꝫ	Titus ep̄s creten̄.
	Tecla diſcipula pauli	Tropbin⁹ ep̄s arelatē	Oneſim⁹ ep̄s ephen̄.
Domitianus ſubdyacon⁹/ a beato menio a moꝛte ſuſcitatus.	Creſcens ep̄s galaten̄	Vitalis mr͂.	Felix martir.
	Nazarius	Pꝛoceſſus	Pꝛothaſius
	Celſus	Martinianus	Geruaſius
Epafoꝛas ep̄s coloſen̄.	Torpes mr͂.	Felix mr͂.	Conſtantia mr͂.

Iacobus minoꝛ apoſtolus ac hieroſolioꝝ ep̄s a iudeis occidit āno.vi. neronis.
Paulus glorioſus apoſtolus cū beato petro eodē tēpoꝛe.ſꝫ nō eodē loco capite plexus ē ad aquas ſalinas.in via hoſtienſi.

51

Iſte veſpaſianus mediocris parentele obſcureq3 natus.ſꝑ glorioſe triūphauit. Nam ſub claudio et nerone quocūq3 mittebať laude digna patrabat. Triceſies et bis cū hoſtib⁹ cōflixit. Periclitāte aūt republica ꝓpter diſcordiā ꝑcedentiū. impator licȝ inuitus eſt creatus.et rediȷt trāqllitas pſtina. Pax inſuper in toto orbe ꝓnūtiata iuxta tpa octauiani ꝓpter ꝙ in inmēſuȝ reſpublica creuit. Moriť tandeȝ ꝓfluuio ventris ſtando. Aiebat eni. Statem decet imperatoreȝ a terris recedere. Eius virtutes multe ſunt diligēter conſcripte

Imperatores

Galba.
Otho.
Vitelli⁹.

Iſti.iij.in diuerſis ꝓuintijs imꝑare cupiētes.in vno āno ſeſe interfecerunt

Veſpaſianus.ā.ix.
m̄ x.d.xij

Hieruſalem deſtruit āno ſecūdo veſpaſiani a tito filio ei⁹.interfectis.xi.centū milib⁹. venditiſq3 .lxxx.milibus iudeoꝝ. Et extūc defecit regnū iudeoꝝ.nec cōſurget ante tempus antixpi. De hac horrēda ſtrage mira legūtur. vide ioſephum. Nota ꝙ ꝓpter hāc vltionē legittime factaȝ dicūt doctores ꝙ in toto mūdo xps pacē tribuit.ſicut in natiuitate fecit. Ioſephus hiſtoriographoꝝ nomiatiſſim⁹. clar⁹ hētur natōe iude⁹. Veꝝ libri ei⁹ in multis locis vitio ſcriptoꝝ ac longitudie tpm corrupti ſunt. Apollinaris ſcūs mr̄ occiſus ē rauenne vbi epūs a beato petro miſſus fuit. Et nota ꝙ nec veſpaſian⁹ nec tit⁹ qcꝙ cōtra ecclīaȝ fieri iuſſerīt.ſȝ aliq iudices inferiores pſeqbanť fideles ꝑtextu poꝝ mādatoꝝ

Anno mundi. v^M cclxxiij.

Pape

Italic⁹ mr̄ Linus. ānis.x.m̄.iij.d.xiij.

Anno xpi. lxxiiij.

Sanctiſſim⁹ papa linus tante pfectionis fuit vt eccleſiaſticaꝝ rerū diſpenſationē eciaȝ adhuc beato petro viuēte meruerit diſpenſator ab eodeȝ conſtitui. Hic ſtatuit vt mulier velato capite eccliaȝ intraret.tandem martyrio coronatus ſepultus eſt in vaticano iuxta magiſtrū ſuū ac patreȝ beatū petrum

Thomas qui parthos in ſortē accepit martyrizatur in india oīm orīetalium apoſtolus.

Andreas qui et ſichiam accepit in ſortē in achaia martyrizatur.

Matheus qui ethiopes ſortitus fuerat in ethiopia

Symon ⁊ iudas mrizati ſunt in regionib⁹ pſidis.

Bartholomeus qui indiaȝ accepit in ſorteȝ poſtꝙ ꝑdicauit lycaonie antiqorib⁹ in albano vrbe maioris armenie martyrizatus eſt.

Titus dyacon⁹ pauli diſcipul⁹ apud paphū qeuit.

Euodius eps anthiochie.ibidē eſt martyrizatus.

Syleas apud macedoniaȝ martyrizatus eſt.

Scotica gens oritur ex pictis et hyberis in albania que eſt pars anglie

Lucas diſcipulus pauli.in bithinia migrauit ad dominum.

Philippus per ſichiaȝ.xx.ānis ꝑdicans ierapoli quieuit in domino.ſed in paſſionali dicit ꝙ fuerit crucifixus. Solus ipſe et iohānes euangeliſta non ſunt martyrizati Ceteri vero omes occiſi fuerunt.

Mathias in iudea vel egipto coronať. De tpe et loco ⁊ modo martyrij eius diuerſe ſunt ſententie.

Barnabas coapoſtolus pauli.ciprꝭ occiſus eſt

¶ Perſecutio ſecūda eccleſie fit rome iuſſu domitiani et pax vniuerſalis totius orbis iterꝫ p ipſius ſeuitiaꝫ turbata ē. et multe nati ones ſe romanis oppoſuert innumerabileſqꝫ fideles mrio coronati ſunt. Uide hiſtoriā cornelij taciti.

¶ Iſte domitianꝰ filius veſpaſiani ⁊ frater titi. pmo qdeꝫ clemēs fuit ⁊ multa rome cōſtruxit. ſcꝫ pantheon ⁊c. ſꝫ mox defecit ⁊ crudeliſſimꝰ fcūs ē ac ſupbiſſimꝰ. ita vt tanqꝫ ds coli vellet. ſenatores quoſdā interfecit. in xpianos ſecūdā pſecutiōeꝫ ſuſcitauit. Tandeꝫ omnibus odioſus. in palatio a ſuis occiſus eſt. ⁊ cum dedecore ſepultus.

Titus filiꝰ veſpaſiani ā. iij — Domitianus. ānis. xiiij — Nerua. anno. i.

¶ Iſte titus fuit mire benignitatis et triūphator maximꝰ. ſupra moduꝫ largꝰ. toto corde ſuis ſe inimicis crebro recōciliauit. patrē ſuū virtutibꝰ ſupās delicie hūani generis dici meruit. Mira diſpēſatio ſupni rectoris. nūc optimꝰ nūc peſſimꝰ. nūc parcus nūc pdigꝰ. nūc ſic nūc aliter inſtitutꝰ ad regni gubernacula pueniſt. Quis abiſſuꝫ tantorꝫ iudiciorꝫ ſcrutari pualet. Moriſt titus āno tertio. ⁊ tantꝰ luctꝰ in vrbe fuit. vt morituros eos pter putares.

Meander ſamarites ſupbiſſimꝰ nigromāticus. ſimonis magi diſcipulꝰ xpm negauit. ⁊ ſeipm ſaluatorē mūdo deſtiatū aſſeruit. incredibilia figmēta cōpoſuit. ⁊ multos nō pdeſtiatos decepit cū qbꝰ ⁊ ipe periſt. Uide hiſtoriā eccleſiaſticā li. iij.

vꝰ cclxxxiij.

Romanus. — mr Cletus. annis. xi. — ex pre emiliano. m. i. d. xi.

lxxxiiij.

¶ Iſte cletus pmus inueitur ſcripſiſſe in ſuis lris. Salutē et apoſtolicā bndictionem. Ordiauit preſbros xxi in romana vrbe mēſe decēbri. pegriatiōes ad ſctōs approbauit. dicēs ꝙ valirior eſt ad ſalutē ſancti petri viſitatio. qꝫ duorꝫ ānorꝫ ieiuniū. Excōmūicauit inſup qui huiuſmodi viſitatiōnes impediūt aut diſſuadent. Tandeꝫ mrio coronat ſub domitiano. vi. kelēdas may. ſepultus in vaticano.

Hereſis nicolaytarꝫ q̄ indifferenter vxoribꝰ vtunt dicētes oia debere eſſe cōmūia inter xpianos.

Cherintus hereſiarcha ſurrexit turpuloſus ac libidinoſus totus a quo dicta eſt hereſis cheritiana. hic dicit legalia eſſe ſeruanda.

Hebion hereſiarcha a quo hebiones heretici dicti ſunt. qui dicūt xpm purꝫ hoieꝫ fuiſſe. ⁊ pauluꝫ apoſtataꝫ legis ⁊c.

Maria magdalena et ſoror eius. Martha

Martella eius pediſſequa

Lazarus earꝫ frater eps marſilieñ.

Maximꝰ eps aqueñ. hic viaticū dedit magdalene.

Hij migrauerūt ad dominū in partibus marſilie

Julianus qui et ſimon leproſus. epūs cenomañ

Julianꝰ alius qui vtrūqꝫ parentē neſciꝰ occidit.

Ariſtarcus et priſcus martires.

Paulꝰ eps narboñ. Satninus eps tholoſañ

Martialis eps ȝāchdoñ Georgius eps bellaceñ

Autregiſilꝰ eps luturieñ. Cātianꝰ eps thuroñ.

Hyreneus epūs lugdunenſis.

Ferruntius epūs beſunctioneñ.

Eutropius epūs auriſitaneñ.

Fronto epūs petragoniceñ.

Dyoniſius eps pariſieñ. ¶ Eutopiꝰ eps aqtañ.

Hij venerādiſſimi pres ſortiti ſunt regiōes frantie a domino omnes ſancti.

Marcus agrippa p̄fectus vr/bis pſas deuicit.et ob hoc pātheos extructū ē id ē tem plūʒ oim deoꝝ iuſſu ſibille. Iſte eciā agrippinā ſupra re/nū cōpleuit.q̄ ātea fuit ab a grippa cōdita.hec eſt colonia ſcdm̄ quoſdaʒ

Imperatores

Traian⁹ ānis.xix. d.xv.

Iſte traian⁹ optim⁹ dr̄ fuiſſe inter oēs augu/ſtos.Hoc ſolū i eo culpat̄ ꝙ zelo falſoꝝ deoꝝ xp̄i fidē extiguere niſus ē arbitrās ſe in hoc obſeq̄uʒ p̄ſtare deo. Dicit̄ q̄deʒ ꝙ n̄ p ſe ſʒ p ſuos fi/deles pſeq̄bat̄.Forte hoc ad tēp⁹ veꝝ fuit.q2 cōſtat ꝙ aliqn̄ ipemʒ iuſ ſit quoſdā tormtari ⁊ occidi.Infine mitigauit edictū vt n̄ occideret̄.ni/ſi caſu iueirent̄ aut ſe offerrēt.ſʒ paꝝ hoc ꝓfuit.q2 inuida plebs p hui⁹ mūdi nichil artata fuit.Eius laudes ꝓ nichilo ducerē niſi btūs greg⁹. ei⁹ pietate cōmot⁹ lacrimas fudiſſʒ ⁊ eū ab inferno libe/raſſʒ.An aūt ſaluat⁹ ſit vſqʒ hodie dubioſuʒ ē.et grādis altrica/tio doctoꝝ De hoc eē diuerſe reuelacōes deuotaꝝ pſonaꝝ repi unt̄ q̄ oēs q̄s ego vidi hoc intēdūt ꝙ n̄ velit dn̄s aliud niſi vt cuʒ tiore ſalutē nr̄aʒ opemur.⁊ de hui⁹modi curioſis q̄ſtioib⁹ q̄eti ſi mus.eo ꝙ nō ſine cauſa hec ⁊ ſimilia eccliaʒ ſuā vult latere.

Iſte nerua ſenex adoptauit traianū in filiū.primo/qʒ edicto oīa foreſcā doīciani re/tractauit.

Iſte ideʒ traian⁹ apud agrippinā gallie inſignia imperij inuitus ſumpſit.germaniaʒ reſtituit.o/rientales ꝓuītias.babiloīaʒ.ſeleuciā.extremaqʒ indie ſecūd⁹ poſt alexādrū pdomuit ⁊c. In oībus his a eo pius pmāſit vt oīb⁹ gratus.nulli exiſteʒ grauis quod de paucis legit̄ ⁊c. Hec inſignia ſunt ve re ⁊ n̄ ficte nobilitatis.Ita ſp vixit vt iperio digiſſim⁹ hēret̄.ita pncipatū fugit q̄i null⁹ foret ineptior

Anno mundi. vᴹ.ccxciij.

Pape Romanus | mr̄ Clemens pmus. | de regione celiomōte.ex p̄re fauſtino. ānis.ix.m.ij.d.x.

Anno xp̄i. xciiij.

Sanctus clemēs primū a beato petro vt dicitur ordinatus fuit ſibi ſucceſſor ſed ꝓpter periculum voluit ante ſe beatū linū et cletū pontificari. ne videlicet hoc ex emplo p̄lati ſubſtituerent ſibi quos vellent.Hic fecit geſta martiꝝ p regiones cōſcribi.Similiter ⁊ ipſe multos libros edidit.Statuit eciā vt cathedra epi ſcopalis in eminētiori loco poneret̄. et ꝙ baptizatus ꝓ ut citi⁹ poterit cōfirmet̄. Tandeʒ martyrizatur ſub tra iano ſubmerſus in mari. et de eius funere mira ſcripta ſunt.Corpus eius tempore nicolai primi reptum fuit ⁊ rome trāſlatum.

Dyoniſius annoꝝ.xc. ariopagita venera/bilis pater.lumen orbis martyrio coronat̄ in gallia cuʒ eleutherio et ruſtico vbi miſſi fuerūt a beato clemente.

Eutropius epūs ʒancteñ. martir.

Sanctin⁹ epūs meldeñ. cū āthonio a mor te ſuſcitato diſcipulus dyoniſij.

Jouius athenieñ. presbiter et martyr diſ/cipulus dyoniſij.

Carānus martyr carnotenſiū p̄dicator diſ cipulus petri.

Symon.cleophe fili⁹.frater iude.epūs hie roſolioꝝ.cxx.ānorum crucifixus eſt martyr domini glorioſus.

Thaurinus epiſcopus eboracenſis.et/

Gangericus eius frater epiſcopus cameracēſis.diſcipu lus beati dyoniſij.

Johānes euāgeliſta adduct⁹ iuſſu domiciani ab ephe ſo romā cū ſacrificare nollet ydolis ponit̄ in doleū feruē tis olei ſed cū nil leſiōis ſenſiſſet relegat⁹ ē in pathmos inſulaʒ ibiqʒ apocalipſim ſcripſit. rediens aūt epheſum tempore traiani in pace quieuit.

Regulus eps arelateñ. Eugeni⁹ tholetañ. Euthices mr̄.

ꝑſecutio tertia eccl̄ie a traiano exercet̄. in qua ꝑempti fuerūt infiniti. Tādez cohibita fuit interuentu plinij ſcc̄ūdi. ſꝫ non totaliter.

Iudei deuaſtāt ꝓuītias multas. et q̄ſi amētes incredibili motu ſub vno tp̄e p̄ diuerſas mūdi partes exarſerūt. nulli parcentes. ciuitates plures deſolauere. nec tr̄ ꝑualuerūt vt regnū adipiſcerent̄. qꝛ ꝑ̄o p̄ traianū. ſecūdo p̄ adrianū deleti ſunt. Sic xp̄s vtrobiqꝫ vindicat̄. Nunq̄ꝫ enī romani inpune perſecuti ſunt. eccliaꝫ. ſed nec vnq̄ꝫ honoꝛe aut emolimēto caruerūt quotienſcūqꝫ fideles honoꝛauere. De hoc

Thimotheus ep̄s epheſioꝝ diſcipulus pauli martyrizatur. ꝑlenius vide oꝛoſium.

Plutarcus nobiliſſim⁹ philoſophoꝝ claret. mgr̄ traiani cui epiſtolaꝫ optimā ſcripſit

Ignati⁹ doctoꝛ glorioſus epiſcopus ātiochie diſcipulus iohānis martyrio coꝛonat̄ nobiliſſimo

Focas martyr paſſus eſt vltimo tp̄e traiani. cui ſpiritu ꝓphetico dixit. Traiane ꝑge ad vlerioris aqilli loca et ad ꝑ̄pata tibi toꝛmēta feſtia vbi nocte ꝑpetua ⁊ ſeuo exurēdus es incendio. triduo hac in luce verſaberis. quo emerſo caligo te moꝛtis excipiet. nec enī inultus innocētiū ſanguis diuti⁹ eſſe poteſt. ⁊ traian⁹ die tertia expirauit ventus ꝓfluuio.

Cui⁹ coꝛ ſciſſum i ſe aureis lr̄is hoc dulce nomē iheſus inuētū ē habuiſſe deſcriptū. Ait enī in epſtolis ſuis. Amoꝛ me⁹ crucifix⁹. Beatā virginē in carne vidit. eiqꝫ epiſtolas ſcripſit in q̇b⁹ ſic hētur. xp̄ifere marie ⁊c̄. Et illa dulciter rn̄dit ſcribēs Ignatio dilecto cōdiſcipulo. hūilis ācilla xp̄i. Ueniā ad te ⁊c̄

Mv cccij.

Grecus — mr̄ Anaclet⁹. an. ix. m̄. ij. d. x.

Grecus — mr̄ Euariſt⁹. ā. x. m̄. vij d. ij.

ciiij.

Iſte anacletus beatiſſim⁹ fideles monuit per epiſtolaꝫ vt pꝛeſbiteri pꝛe oīb⁹ honoꝛarent̄. dicēs ꝙ deo ſacrifiātes non debeant vexari ſed ſuppoꝛtari atqꝫ ab omnibus venerari. Et pꝛeſbiteri qn̄ ſacrificant teſtes ſecum habeant. et maxime epiſcopi vt domino ꝑfecte ſacrificare ꝓbentur. Item ſtatuit vt clericus nec barbam nec comaꝫ nutriat. Ipſe memoꝛiaꝫ beati petri cōſtruxit. Oꝛdinauit eiam vij. dyacones cardinales in vꝛbe. Item ꝙ epūs a trib⁹ debeat epiſcopis conſecrari. Item ꝙ odinatio clericoꝛum palam celebꝛetur. Tandem. xij anno traiani martyrio coꝛonatur ſepultus in vaticano apud coꝛpus beati petri.

Iſte euariſtus ſanctus martir ſtatuit vt epiſcopus a plebeis non accuſet̄. et ſeptem dyaconos oꝛdinauit vt aſſiſterēt epiſcopo pꝛedicanti. ꝓpter honoꝛem verbi dei ne ab emulis detraheretur epiſcopo ꝙ falſa pꝛedicauerit. Item ꝙ cōiuges publice ſponſent̄ a parentibus et a ſacerdote ſolēniter benedicant̄. Tandeꝫ martyrizatur anno. iij. adꝛiani ſepultus apud coꝛpus ſancti petri.

Domicilla. martir.
Eufroſina martir.
Theodoꝛa martir.
Sulpicius martir.
Seruilian⁹ martir.

Plini⁹ ſecūdus oꝛatoꝛ et ph̄us multa ſcripſit. Mitigauit eciam traianū vt retractaret ſententiaꝫ lataꝫ cōtra xp̄ianos ſcribēs ei ꝙ nichil mali facerent ſꝫ virtutibus inſiſtentes xp̄m tanq̄ꝫ deum ante lucem ſurgentes laudarent

Iſte adrian⁹ in multis cō/medat̄ xp̄ianis ſatis graciosus extitit. quoſdā tñ nolētes ſacrificare puniri iuſſit ⁊ occidi. vniuerſalis q̄ſi fuit in omni ſcia. pacē oī tpe habuit. pr̄ patrie dictus ē. leges multas cōdidit. ꝓhibuit eciā ne xp̄iani ſine ꝓceſſu iudiciali dāpnarent̄. hieruſalē fundit⁹ deſtruxit. et poſt reinſtaurauit. oīno ꝓhibēs ne iudei intromitterent̄ ſ; xp̄iani. inuitus ad impiū venit ſ; optime rexit

Hieruſalem reſtaurat̄ p adrianū ⁊ noīe ei⁹ helia vocata fuit. Et amplificata fuit. ita vt locus paſſiōis eſſet intra muros qui p̄us extra fuit. Et hec ē tertia reſtauratio. q₂ ter deſtructa fuit ſcilic; a calddeis tempore ʒedechie ab anthiocho. tempore machabeoꝝ. et a tito tempore veſpaſiani.

Adrian⁹. Helius. ānis. xxi.

Impatores.

Cūq; ſenatus obſecraret vt filiū ceſarē appellaret. ſuffi/cere inq̄t debet vt ego inuitus regnauerim cū nō merear. ꝑncipatus enī nō debet̄ ſanguini ſ; meritis. et inutiliter regnat q̄ rex naſcit̄ et nō meret̄. Exercēdi p̄us ſunt virtutib⁹ qui regnare debēt. ⁊ cū in eis ꝑfecerit adeo vt ꝓbent̄ illos virtutib⁹ añcedere quos debēt honorib⁹ anteire inuitati aſcendāt. et ſe ciuiū ſuoꝝ votis nō ſubtrahāt.

Secūdus phūs in ſilētio deget. et ad interrogata adriani ſcripto reſpondit.

Euſtachius alio noīe placidus. et theoſpita ei⁹ vxor ⁊ duo filij ei⁹ agapitus et theſbites. quoꝝ miri act⁹ legūtur circa hec tpa fuerūt. q̄ oēs iuſſu adriani glorioſo mr̄io coronati ſunt.

Ariſtides phūs apologeticū ꝓ xp̄ianis fecit. quē videns traian⁹ placatus eſt.

Anno mundi · vᵐcccxiij. vᵐ cccxxiij.

Pape

Romanꝰ ex pr̄e — mar. Alexāder p⁹. ā. viij — de regiōe captauri alexādro/ m̄. v. d̄. ij.

Roman⁹ — mar. Sixtus. p⁹. ā. x. m̄ — ex paſtore pr̄e/ m̄. iij. d̄. xxi. de r̄giōe viola ta.

Anno xp̄i. cxiiij. cxxiiij.

Iſte alexander maiorē; parte; ſenatoꝝ; vrbis cōuertit ad dñm. Hic ſtatuit aq̄ꝫ bñdictā cū ſale aſꝑgi in domibus fideliū. vt de cōſe. di. iij. aquā. In canone addidit memoriā paſſionis. ſc; Qui ꝑdie q̄ʒ pateret̄ ⁊c̄. Item vt vinū ſit mixtū cū aqua in calice ꝑpter repſentandā vnione; xp̄i et eccleſie. de cōſe. di. ij. c. i. et vt oblatio fieret ex azimo in modica quātitate. Tande; mr̄izat̄ ſub adriano cu; multis quos ad fide; cōuerterat. ſepultus in via numētana. Poſtea trāſlatus fuit ad eccleſiā ſancte ſabine.

Iſte ſixtus ſtatuit vt diceret̄. Scūs ſcūs ſcūs ⁊c̄. Et ꝙ miſteria ſacrata ñ tāgerent̄ niſi a miniſtris. de cō. di. i in ſancta. Ite; vt corpale ñ fiat ex ſerico ſ; ex puriſſimo lino cōtexto ⁊ non tincto. Et vt mulier ſacra vaſa altaris ⁊ pallas ñ tāgere; Ite; vt q̄cūq; ep̄s vocat⁹ ad ſedē apoſtolicam rediens ad eccleſiā ſuā ñ ſuſcipetur niſi cū lr̄is apoſtolicis. Ite; vt miſſa ñ niſi ſup altare celebret̄. Ipe eciā miſit pegrinū ep̄m genere romanū cū alijs fidelib⁹ in galliam. Tande; martyrio coronat̄ ex̄ porta; dñe quo vadis. ſepultus in vaticano.

Quirinus martir tribun⁹
Theodolus mr̄ ⁊ diacon⁹.
Euētius mr̄ ⁊ preſbiter.

Quadratus ep̄s athenien. diſcipulus apoſtoloꝝ.
Hermes p̄fectus vrbis martir.

Aquila genere ponticus orator floret qui ſecundus interpres moſayce legis fuit. Primo enī; fuerunt lxx̄. de hebrayco in grecū tranſferētes. ſecūdo iſte de greco in latinū pm⁹ interpres fuit.

Galienꝰ medicus. pgame oriũdus interpres ypocratis rome claret.

Ptolomeus rex mirabilis in mathematicis oĩm aſtronimorũ p̄cipuus plus addidit q̄ ante ſe inuentũ repperit ⁊ plura ſcripſit.

Cerdo hereticus hic fuit mgr̄ mardonis

Iſte anthoniꝰ gener adriani fuit ⁊ filiꝰ adoptiuꝰ vir vtiq; peritiſſimꝰ ⁊ natura benignꝰ. q̄ nõ facile in vno hoie repit. Prudẽtia p̄cellẽtes cõmũiter nõ ſunt excellẽter benigni ⁊ trã quilli ex natura p̄cipue. Et ecõtra excellẽter benigni ſunt cõmũiter minꝰ induſtrij. Uir aũt iſte in vtriſq; excellẽter dotatꝰ fuit. Ob hoc multe puīcie q̄ ab alijs impatoribꝰ receſſerũt. ſub iſto volũtarie redibãt. q: vere pr̄ patrie fuit. Omnibus carus. nullis acerbꝰ. fidelibꝰ clemẽtiſſimꝰ erat. Unde ⁊ piꝰ dictꝰ eſt. ⁊ ab eo ſeq̄ntes impatores appellati ſunt pij. Ait eni Malo ſcipionis exẽplo vnũ ciuẽ ſuare. q̄ mille hoſtes occidere Q̄ð ãt aliq̄ mr̄es ſub eo coronati ſunt nõ ex ſuo ſ; pcep̄ mãdato pceſſit. Tãta ſiq̄de; crudelitate aeree ptãtes iuidã plebẽ cõmouerũt vt nec ſummi impatores poſſent eã ſedare ad plenũ Ita exoſu; fuit xp̄ianũ nomẽ apð ydolatras ⁊ maxie apð põtifices ⁊ ſacerdotes tẽploꝝ q̄ p̄ncipes ⁊ populũ puocabãt aduerſus eoſdẽ xp̄i fideles q: viderũt q̄ ſtatꝰ ⁊ q̄ſtꝰ diminuebat quotidie ⁊ ad cõtemptũ eſſ; vẽturus tãtus faſtus eoꝝ. q: xp̄iani dicebãt q̄ indifferẽter oẽs dij demones eſſent a q̄bus tota ſimul cõmuitas ſpabat tpale; ſimul ⁊ eternã felicitatẽ. Et ideo nõ miꝝ q̄ eciã pacato p̄ncipe adhuc inferiores pſeq̄rent xp̄ianos tanq̄ blaſphemos.

Iſidorus &c. mr̄. (margin) Ybita martir. Calocerius mr̄

Anthoniꝰ pius ãnis .xxij.

Maria martir et virgo.

pius.

vᴹ ccc.xliij.

Romanꝰ ex anachorita .ix. m̄. iij. ð. xxij

mr̄ Theleſphorus. ã.

Grecꝰ

mr̄ Ygnius. an. iiij. m̄

philoſophorũ de athenis p̄e iij. ð. viij.

cxliij.

Iſte theleſphorus ſtauit cãtari hymnũ agelicũ. ſc; gloria in excelſis. ⁊ euãgeliũ ante ſacrificiũ. et in natali dñi cãtari tres miſſas ꝓpter multas cauſas ⁊c. Ite; q̄ clerici ieiunare debent p vij. ebdomedas plenas. q: ſicut debet eſſe diſcreta vita clericoꝝ ſic ⁊ ieiuniũ. Ecia; ſtatuit vt nullus miſſa; ante terciã p̄ſumat canere.

Iſte ignīꝰ cleꝝ cõpoſuit gradusq; diſtinxit. ⁊ vt patrinꝰ ⁊ patrina infantẽ ſuſciperet i baptiſmo cõfirmatione ⁊ cathecismo. Scripſit eciã vnã epiſtola; generale; oibꝰ fidelibꝰ de vno et trino deo Ite; q̄ nullus eps metropolitanꝰ excepto romano pontifice audeat ſuffraganeũ ſuũ cõdẽpnare niſi cauſa in cõcilio puīciali ſuoꝝ epoꝝ fuerit vẽtilata. Tãde; mr̄io coronat̃ ſepultus in eccleſia ſancti petri.

Tande; mãrtyrio coronat̃ ſepultus apud ſanctũ petrũ in vaticano.

Dece; milia martyꝝ crucifixi ſunt in armenia ĩ mõte maxio arath quorũ feſtũ celebre colit̃. x. kalẽnð iulij cũ magna deuocõe ⁊c. q: multa obtinuerũt cultoribus ſuis a domino.

Martion hereticus quẽ policarpus dixit eſſe primogenitum dyaboli.

Ualentinianꝰ hereticus dixit xp̄m celeſte corpus attuliſſe.

Hereſis

Peregrinꝰ eps autiſſodorẽſis mr̄.

Serapia martyr ⁊ virgo.

Sabina martyr ⁊ nobilis vidua.

Fides.

Spes.

Caritas.

cũ Sophia nobile matrona matre eaꝝ mr̄io coronate ſunt.

Pompeius trogus natione hiſpanꝰ hiſtorias totiꝰ orbis a nino vſq; ab octauianũ deduxit

Iuſtinꝰ phũs diſcipulꝰ põpei libros eiꝰ abbreuiauit. ⁊ hic ecia; libꝝ de xp̄iana religione edidit quẽ anthonio tradidit. ⁊ benignũ xp̄ianis fecit

Thaurus nobiliſſimꝰ phũs athenis claruit. hic ait. In publico mos populi. i puato nature ius gẽtiũq; ſeruet̃.

92

¶ Perſecutio quarta fit iuſſu anthonij veri inqua innumerabiles vtriuſqȝ ſex⁹ coronati ſunt.ſȝ nō inpune.lues eni magna.i. peſtilēcia ſecuta eſt p totaȝ ytaliā ⁊ reliquas ꝓuīcias.bella terremot⁹.inundationes fluminū.agmen locuſtaꝝ ⁊c.Item exercitus roman⁹ vbiqȝ cōſumptus eſt.

¶ Bellum marcomānicū vt dicit oroſius grauiſſimū fuit.qꝛ barbare nationes exercitū rudeȝ romanoꝝ in giro circūdederāt ſȝ militib⁹ qbuſdā xpianis clamātib⁹ xpe adiuua nos.ilico fulgura terruerūt barbaros ita vt fugerēt.ob hoc xpi nomen celebre factū fuit.et impatoꝛ nō ſibi.ſȝ xpo victoꝛiā tribuit.et ſentenciā mitigauit.

Impatores — Marcus anthonius verus. Lucius aurelius cōmodus annis.xix. Iſti duo imperiū ſumpſerūt p⁹ anthoniū piū.⁊ extūc bini impare ceperūt ſȝ lucio moꝛtuo anthoni⁹ ſolus imperiū tenuit.qui bon⁹ ⁊ victoꝛioſus fuiſſe deſcribit niſi hoc ꝙ xpianis qrtā pſecutionē iuſſit inferri.Dicit ꝙ tāte ſeueritatis ⁊ cōſtācie fuit ꝙ ad nullū euētum vnq̄ꝫ vultum mutauerit.ſiue ex leticia ſiue ex meroꝛe eciā duȝ adhuc puer eſſȝ.Tante fuit hūanitatis vt qdam vice cū iā exhauſto erario nil haberet ꝙ militib⁹ daret nulli volēs eſſe moleſtus.magis elegit vaſa aurea ⁊ ornamēta vxoꝛis et aliā ſuppellectileȝ vendere.q̄ꝫ ſenatum vel ꝓuincias ꝑgrauare.Sed victoꝛia habita ⁊ illa recupauit.et ꝓuincijs tributa relaxauit.

Papias iohānis auditoꝛ ierapolitan⁹ epūs clarruit.Fecit libꝝ explanacōnū ſꝫmonū domini.

Anno mundi. v^m^ ccclīij.

Papa — mr. Pius primus.ānis ytalicus de ciuitate aqleia ex prē rufino. ix.mē.iiij.d.xxi.

Anno xpi. cliiij.

¶ Hic ſtatuit penā cōtra negligēcias q accidere poſſunt circa ſanguinē xpi vt pȝ de cō. di.ij.c.ſi p neg.Itē ꝙ feſtū paſche ſp in domico die celebꝛet.Itē ꝙ heretic⁹ veniēs de iudeoꝝ hereſi recipi debeat ⁊ baptizari.Hic fecit oꝛdīnationes quiqȝ.⁊ tādeȝ mr̄io coronat ſepultus apud ſanctū petrū in vaticano.

Policarpus epūs ephesin⁹ iohānis apoſtoli diſcipulus romā venit.⁊ plures ab heretica labe reuocauit.Magnus laboꝛ ſcōꝝ ⁊ ingens triſticia tūc erat.quādo foris materialis gladius .intus ſerpētinū virus erroꝛis eccleſiā coꝛrupit.Et hec duplex pſecutio diu durauit Si quādoqȝ ceſſauit gladius.hereticoꝝ tamē pfidia magis ac magis inualeſcebat et multiplicabatur. Tandem idem vir ſanctus martirio coꝛonatus fuit ſub anthonio vero cū alijs.xij.ex philadelphia.

Hermes doctoꝛ fidei plura ſcripſit.cui angelus domini apparuit dicens ꝙ paſcha dominica die celebꝛari debeat.poſtea martyrizatur.

¶ Iuſtin⁹ philoſophus ad fidē cōuerſus multa ſcripſit contra hereticos et martirio coronatur.

¶ Iuſtus epūs vienenſis mr̄izatus eſt. Fotinus luzdunēſis epūs cū multis alijs coronatur.

Alexander medic⁹ ⁊ pōticus puer mr̄es

¶ Felicitas cum.vij.filijs paſſa eſt mirabile ſpectaculū ſic olī.vij.machabei cū matre.

Pontianus gloꝛioſus martir.

Flocelli⁹ puer mr̄. Siminicus puer mr̄.

Nouatus cum alijs.xxij.

Praxedis oꝛone fuſa quieuit in domino.poſt longiſſimos laboꝛes.

Victor miles et Cerena vxor eiꝰ mr̄es
Concordius ſubdyaconus martir.
Marcellus martir.
Valerianus martir.
Egeſippus .v. libros fecit de hiſtorijs a poſtolorum et mr̄m vſq; ad tempus ſuū
Attalus de pgamo fundamentū eccleſie martir.

Catafrige heretici exorti ſunt de frigia . qui dicunt ſe ſolum modo habere ſpiritū ſanctū .nec apoſtolis nec alijs datum
Montanus priſca et maximilla autores eorum fuerunt.
Theophilus eps̄ antiochie.
Apollinaris ierapolitanꝰ eps̄.
Narciſſus pr̄iarcha iheroſoliorum
Dyoniſius eps̄ corinthiorum
Philippus eps̄ trecenſis

Protheus .et iacinctus de qbꝰ mirabilis hēt hiſtoria

Cōmodꝰ Aurelius cū lucio/ annis.xiij. anthonio

Sagius martir.
Blandina ſanctiſſima mulier paſſa eſt

Tertulianꝰ affricanꝰ in eccleſia/ inſignis habetur.

Iſte cōmedus fili us anthonij veri totus infamis. et lubricus fuit.et adeo incōmodus vt inimicus hūani generis dice/ retur. Interfecit ꝙplurimos ſenatores et maxime quos animaduertit nobilitate induſtriaq; excellere Tante fuit ſupbie atq; iactantiē vt ſepe leonis pellem induens oſtenderet ſe eſſe regē hominū ſicut leo beſtiarum. Verū vbi ſplendet conſtancia martirum.tedet amplius de carnalitate hominū mundano/ rum ſermonem texere.

Prima pax eccleſie/ data eſt.ſed non diu ſtetit.

vꝯ ccclxiij. vꝯ ccclxxiij.

mr̄ Anicetus ānis.ix. ſirus ex pr̄e iohāne de vico mirea meſibꝰ.iij.d.iiij.

mr̄ Sother ānis.ix. Cāpanus ex pr̄e cōcordio de ciui/ tate fundana me.iij. d.xxi

clxiiij clxxiiij.

Iſte anicetus plures canones edidit.qui in decretis in diuerſis locis habenē. ſicut et aliorum ſcōrum primū ſanguinē ſuū p̱ teſtamēto dederūt.nō obhoc ſancti canones dicti ſunt.q pmū ab apo/ ſtolis.deinde a mr̄ibꝰ .et doctoribꝰ ſanctis quales pene omnes p̄lati in pmitiua eccleſia fuerunt. et a ſacris cōſilijs cōſtituti ſunt.nec hūana adinuētione ſ; ſancti ſpūs vnctiōe ac iuſſu dictati ſunt. Et qui temerarie eos rep̄hendit. in ſpūm ſanctū blaſphe/ mare phibetur.vt in.c.violatores.xxv.[illegible]ma. Multa ſtatuit iſte ſanctꝰ de ſtatu eporum ac cōſecra cione Tandem martirio coronatus ſub anthonio ſepultus in via appia in cimiterio ſancti.calixti.

Iſte ſtatuit vt monacha velum portaret. ſ; pallas ſacras non tangeret.nec incenſu; po neret in eccleſia. Et q multa pericula ſole/ bant circa matrimoniū cōtingere. ideo cōſti tuit ꝙ legittima nō habeat vxor. niſi per ſa/ cerdote; fuerit benedicta .et a parētibꝰ ſolem niter tradita.et a panimphis cuſtodita. Tā de; poſt ſanctā vita; ſanctiore morte migra uit ad dominū coronatus mr̄io.et ſepelierūt eum fideles in vaticano in eccleſia ſancti pe tri.et ceſſauit epatus diebus.xxj.

Theodocion terciꝰ diuine legis interpres.

Nota hic diligenter ꝙ ſcd̄m ſacros doctores imperiū ſepius cōtra eccleſiā fortiter egit ſed nunꝙ prudenter. Unde cū ſimul tota cohors ſapientū dicat. Nobile vincēdi genꝰ eſſe paciēcia;. Patet ꝙ eccleſia p pacia; nobiliter ſibi impiū ſubegit. hoc ſiquide; tpe impatores dixerūt Nolumꝰ vt pcipi atur nobis.cū nos vniuerſis pcipe habeamꝰ.doctiores omibꝰ hoibꝰ ſoli romani pdicamur. Po/

Quinta pſecutio eccleſie fit iuſſu ſeueri quã ilico diuina vltio ſub ſecuta eſt ꝓpter ciuilia bella in quibus romani nimis attriti fuerũt.

Poſtea ſine gladio aut fuſte cũ longaniter ſuſtineret eccleſia ad hoc deuentũ eſt. vt maieſtas romani imperij ſollemniter ac hũiliter ꝓfiteret. ꝙ impiales leges non dedignarent ſacris canonibus obedire. Hec eſt mutacio dextere excelſi. Igit̃ vicere ſi vis. diſce pati. Signũ pfecte prudẽtie eſt inprudentẽ ac inſufficiẽtẽ ſe eſtimare. Ipa eni tpaliũ reꝝ cõtinua mutabilitas omnẽ hũanã ꝓuidenciã deridere ſolet.

Alexander narciſci ſucceſſor mgr̃i origenis.

Clemẽs alexandrinus philoſophus.

Imperatores.

Helius pertinax. menſibus. vi

Seuerus ãnis. xviij.

Panthenus ſtoycus affricanus hiſtoricus.

Iſte helius vir grandeuus inuitus accepit principatũ. nunꝙ̃ accepit munera. nunꝙ̃ ad vlciſcẽdũ ſeductus eſt. Sexto mẽſe interemptus eſt a iulio ãbiente impiũ. ſed nõ ꝓfecit. quia ſicut fecit ſic factũ eſt ei a ſeuero.

Iſte ſeuerus genere affer. deſtitutũ impiũ adeptus tria ciuilia bella cõfecit. pmũ nanqꝫ iulianũ inuaſorẽ impij expugnãdo occidit rome. ſecũdo cõtra piceniũ. tercio in gallia cõtra albinũ ſociũ iuliani cũ multo vtriuſqꝫ partis ſanguie bellauit et vicit. Hic natura ſeuus multis ſp bellis laceſſitus fortiſſime quidẽ rẽpublicã ſed laborioſe rexit. Parthos ⁊c.

Symachus quartus diuine legis interpres.

Anno mundi.	vᴹ ccclxxxiij.	vᴹ cccxciij.

Pape.

Eleutherius mr̃. ã. xv. De oppido nicopoli. Grecus ex pr̃e habũdo m̃. vi. d. vi

Victor p mr̃. ã. x. Afer ex pr̃e felice. m̃. ij. d. xij

Anno xp̃i.	clxxxiiij.	cxciiij.

Iſte eleutherius iuxta ordiatiõẽ aplõꝝ conſtituit vt nulla eſca vſualis repudiaret a xp̃ianis q̃ racionabilis eſſꝫ ⁊ hũana. Itẽ ꝙ nullus a ſuo gradu deijceretur niſi ꝑus accuſatus cõuinceret. exẽplo dñi qui iudã accuſatũ nõ ſuſtinuit. ⁊ quicq̃d interim inter apoſtolos egit ꝓ dignitate miſterij ratũ permãſit. Itẽ vt abſente eo cuiꝰ cauſa vẽtilat̃ ſentẽcia nullatenus ꝓferatur. Miſit eciã legatos lucio rege britonũ qui [...] cuꝫ populo ſuo baptiſauerũt. Tandẽ martyrio coronatus ſepelit̃ in vaticano apud ſanctũ petrum

Leonides pr̃ origenis ꝓ xp̃o decollat̃ ⁊ martyr efficit̃. Et origenes tũc xvij ãnoꝝ ſe cũ pr̃e martyrio obtulit. ſed pia matris fraude impeditus totũ patrimoniũ pdidit. eo ꝙ xp̃ianꝰ eſſet ⁊c. Ipe autẽ docendo ſcolares gramaticã. matrẽ. vij fratres. ſecum de precio paſcebat.

Iſte victor ꝓpter diſſenſionẽ de termio paſchali celebrauit cõciliũ in alexandria paleſtine cui ipe interfuit. ⁊ narciſſus. ⁊ theophilus. et hyreneus ⁊c. viri ſancti. Ubi ſtatutũ eſt ꝙ ſp dominico die paſcha celebrari debet obſeruata luna. xiiij. aplis vſqꝫ ad xxi. qr tãtus vel circa eſt ſaltus lune et poſtea reditꝰ. Hoc aũt factũ eſt ne iudaizare videat̃ eccleſia. Plures tũc epi aſie ⁊ oriẽtis cuꝫ iudeis paſcha celebrabãt. Item ſtatuit ꝙ exigẽte neceſſitate. vbiqꝫ ⁊ i omni aqua naturali poſſit cõferri baptiſma. Tandẽ mr̃io coronat̃. ſepultus apud ſantũ petrũ in vaticano.

Anglia quẽ quondã britania dicta eſt ad fidẽ cõuertit̃ ſolẽniter. rege lucio pmũ baptiſato. deinde ſubiectus populus eiꝰ exẽplo fidei colla ſubmiſit pacifice. Fuganꝰ ⁊ damianꝰ quos eleutheriꝰ papa miſit pmo illic pdicauerũt.

Heu heu vbi mãſit ãtiquoꝝ romanoꝝ tanta ꝓbitas. ſtrenuitas. legalitas. ac inconpabilis prudentia et honeſtas. Siq̃dez hoc tpe impium ad manus ſtultoꝝ deuenit.

Nota ꝙ ſtultus ſi ſe ſtultũ putat adhuc aliquid de lumie naturalis intelligentie habet. Sed ſi ſapienté eſtimat. tunc cõpleta eſt ſtultitia ei⁹. nec erudiri poteſt ſed ſapiẽteſ pſequit̃. ſimileſq; ſibi ſociat.

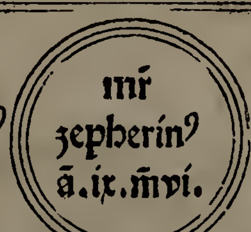
Iſte anthonius patre aſpior vixit. libidinis in patientiſſim⁹ fuit ita vt nouercã ſuã ducerẽ in vxoré. papinianũ iuriſconſultum ⁊ doctrine legalis theſauꝝ occidit. Et ſic fecit factum eſt ei. quia ab hoſtib⁹ circũuentus occiſus ẽ peſſim⁹ ipe cũ gaudio multoꝝ. Nota ꝙ hic mos ſtultoꝝ ſp fuit. ſi potẽtes ſunt ſapiẽtes pſequunt̃ quibus ſublatis. neceſſe ẽ vt ipi quoq; pereant. Solus eni intelligẽs gubernacula poſſidebit. vt dicit ꝓuerbioꝝ. i.

Anthoni⁹ caracalla ãnis. vij. — baſſian⁹ fili⁹ ſeueri

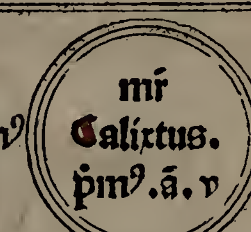
Hic arabes. adiebinos iudeos et ſamaritas ſupauit. et multa toto orbe romano imperio recupauit. In ſtudijs ciuilibus et phĩa clarus fuit. Quitaz pſecutionez in xpianos ſuſcitãs multa infortunia paſſus eſt. In britani apoſt grauia ꝑlia firmiſſimã vallem muniuit. cxxxij. paſſuũ cũ turribus crebris. et a mari vſq; ad mare ꝑduxit. ibiq; apud eboracũ oppiduz morbo obijt.

Hyreneus lugduneñ. epũs cũ magna multitudie cleri ⁊ populi mrio coronatur.
Audetius ſubdyaconus diſcipulus policarpi martyrizat̃.

vꝯ ccccciij. — v⁹ cccccxiij.

Roman⁹ mr̃ zepherin⁹ ã. ix. m. vi. ex pr̃e habũdo. d. x.

Roman⁹ mr̃ Calixtus. pm⁹. ã. v. ex pr̃e dimetrio m. ij. d. x.

cciiij. — ccxiiij

Iſte zepherinus ſtatuit vt oẽs xpiani. xij. ãnoꝝ in die paſche ſacramẽtũ eucharistie accipe debeãt in publico. ⁊ oia vaſa altaris vel vitrea vel ſtannea eſſent ñ lignea. ſicut antiq̃tus fiebat cõſecratio ꝑcioſi ſanguĩs in ligneis vaſis. Vñ creſcẽte tpe ſubcreuit ⁊ decus eccleſie. q2 vitrea poſt ꝓhibita ſunt. vt patet de cõ. di. i. c. vaſa. Et multa alia ſtatuit ſalubria. Tãdem mrio coronat̃ ſepultus in pace xpi.

Iſte calixtus inter cetera q̃ fecit bona cimiteriũ in via appia extruxit. vbi mrm milia ſepulta ſunt. Hoc iã dr̃ cimiteriũ beati calixti. Item ſtatuit ieiunia q̃tuor tpm obſeruari. Ipſe fecit eccleſiã btẽ marie trans tiberim. Ipe celibatuz vniuerſis ſacerdotib⁹ indixit. Tandez martyrio coronat̃ ſepultꝯ in cimiterio ſuo.

Vlpianus iuriſlegalis cõſultus maxim⁹ vt patet in corpore iuris ciuilis per totum.

Arthemonis hereticus. dicit xpm eſſe purũ hoiez. et abſq; deo plures habuit ⁊c. qui hãc hereſim tenuerunt.

Origenes doctor egregi⁹ ac ſcitate vite incõpabilis clariſſi⁹ hẽtur i eccl'a di. De hoc pene ſp extrema repi⁹ ſcripta. q̇dã dicũt eũ optimũ q̇dã peſſimũ fuiſſe. Supra mod mirũ ẽ ꝙ viri grauiſſime autoritatis ac ſciſſime vite ita cõtradictorie de ipo ſcripſerit. Vide in hiſt. ecc. li. vi. ⁊ alibi. ⁊c. Cõcordiã ſup his repire ñ potui. An aũt ſit ſaluat⁹ an ñ dño cognitũ relinq̃m⁹. ⁊c. Grãdis laboritbus a diuerſis texit̃ de ſamſone. ſalomone. traiano. et iſto origene ã videlz ſaluati ſint an ñ q̃ q2 ſine piculo neſciũt̃ nec eẽ eccl'ia certificata ẽ de his dño totaliter cõmittẽda ſunt.

Iſte alexander habuit matrē xpianā noīe mameas cū q origenē p̄ſbīm audire curauit. Hic fuit virtuoſiſſim⁹ et rēpublicā ſalubriter gubernauit cōſilio vlpiani viſus q fuit legalis ſcie p̄nceps. xerſen regē pſaꝝ maxio bello opp̄ſſit. et corpus ſcti thome apoſtoli. iuſſit trāſferri de india ad ſiriā ⁊ ſic venit ad ediſſā ciuitatē abagari in qua lit tera ſcripta habebat̄ de manu ſaluatoris. Tandē eciā iſte alexāder tumultu militari occidit apud maguntiacum.

Sexta pſecutio eccl'ie facta ē iuſſu maximini. ſʒ nō euaſit ipunit⁹ qr ſtatiʒ interfectus fuit poſtq̄ pſeq̄ xpianos cepat hec p̄cipue cōtra platos et cleꝝ fuit.

Imperatores.

Macrin⁹ Anthoni⁹ Aurelius — anno. i. — annis. iiij.

Alexāder mamee. ānis. xiiij.

Palmatius cum vxore et omni familia. Barbara.

Maximinus. ānis. xiiij.

Iſte macrin⁹ cum filio ſuo diadumeno inuaſit imperiū ⁊ militari tumultu occiditur.

Iſte anthonius obſceniſſime vixit. et ideo cum matre occiſus fuit tumultu militum ſicut ⁊ macrinus.

Quita editio reperta eſt hoc tempore in iericho cui⁹ autor ignoratur ⁊ ideo dicitur cōmuniter vulgata.

Cecilia martir.
Tiburtius. mr̄.
Ualerian⁹ mr̄.
Felix martir.

Lutianus mr̄
Ciricus mar.
Iulita martir
Mertina mar.
Priuatus ma.

Iſte maximinus nulla ſenatus voluntate imperator factus. tandeʒ deuictis partibꝫ ⁊ germanis ab exercitu tercō anno occidit.

Anno mundi. v^M cccc.xxiij. v^M ccccxxxiij.

Pape

Roman⁹ — mar. Urban⁹. p⁹. ā. v. iij — m̄. xi. d. xxi.

Roman⁹ — mr̄ Pōtian⁹ an. v. m̄. — . ij. dij

Grecus — mr̄ Antheros an. iij. m̄. — . i. d. xi.

Anno xpi. ccxiiij. ccxxxiiij.

Iſte vrban⁹ genere nobilis ab infantia xpianus multos ad fidem conuertit. Omnia ſacrata miſteria fecit argentea vel aurea vel ſtānea. Tandem martirio coronatur ſepultus cum ſancta cecilia ⁊c. Predia cepit eccleſia poſſidere tempore hui⁹. de q̄bus cleric'is et notarijs ſumptus deputabat. qui geſta martiꝝ conſcripſerunt. Antea viuebant more apoſtolico qui in actibus apoſtoloꝝ ſcribitur.

Iſte pontianus vt dicit ſtatuit vt pſalmi die noctuqꝫ per omnes eccleſias cantarent et vt ante celebratione miſſe ſacerdos conf teor ⁊c premitteret. Hic in exilium miſſus in inſulaʒ ſardinie ibideʒ martyrio coronat̄ Sanctus fabianus corpus eius redux it romam. et ſepeliuit in cimiterio ſancti calixti.

Anelinus mr̄.
Aſtorius mr̄.

Maximus mr̄
Calopedi⁹ mr̄

Iſte antheros conſtituit q̄ epiſcopi de ſede in ſedem poſſent trāſferri. et vt geſta martiꝝ conſcriberentur. Tandeʒ martirio coronat̄. et ſepelitur in cimiterio ſancti calixti.

Nota q̄ in quibuſdā hiſtorijs habetur q̄ ciriacus ſucceſſit pontiano. immediate et papatum dimiſit. vt cum virginibus martyrio coronaret̄. ſed ratio temporis hoc non permittit. vt patet in legenda vndecim milium virginum.

Iste gordianus ad huc puer deuictis partis a suis fraude occiſus eſt.

Iste philipp⁹.xxiiij ab augusto imperator creat⁹ ē ⁊ filiū suū philippū cōsortē regni fecit ambo xp̄iani fuerūt.⁊ pm⁹ oīm imperatorū xp̄ianorum hic caput ē. ⁊ p⁹ tertiū ānū imperij sui ad gloriā xp̄i celebrauit cū ingētib⁹ ludis millesimū ānuʒ vrbis cōdite. Tandē fraude decij occiditur.

Septima persecutio ecclie ſcā ē iuſſu decij acerba nimis. ſed ñ diutna.q2 ſicut cōtigit p̄orib⁹ ſic iſti.q2 ſtatim occiſus fuit.

Gordianus. ānis .vi. — Philippus. ānis.vij. xpriſtianus — Decius. annis. .iij.

Mirū ſpectaculuʒ circa hec tpa fuit videre de duplici genere mrm.ſcʒ xp̄i et demonū. Martyres xp̄i fuerūt ſcti pape et alij p̄lati cuʒ fidelib⁹ ſuis ſubditis. qui p xp̄iana republica in fide ſctā trucidabant.Martyres dyaboli fuert impatores et ceteri p̄ncipes cū militib⁹ ſuis.q̄ p republica ⁊ demonū cultura ſe et ſuos interficiebant.vt regnare poſſent.Par pena.ſʒ diſpar cauſa.Non miꝝ eſſe debet ꝙ xp̄s hʒ mr̄es. ſʒ valde mirū ē ꝙ dyabolus hʒ mr̄es.Veꝝ mr̄es dyaboli ⁊ mūdi quotidie ineniūtur.⁊ in magno

Iste decius tot⁹ tyrān⁹ inuaſit imperiū. interfectis duob⁹ philippis dn̄is ſuis.et ſicut fecit factū eſt ei. q2 cū filio ſuo occiſus eſt.

v⁹ ccccxliij.

Romanus — mar. Fabian⁹ ānis.xiij. — ex p̄re fabiano m̄.xi.d.xi

Sciſma p̄mū in eccleſia dei fuit circa hec tpa.quia nouatus cōtra corneliuʒ tenuit ſe p papa licet non eſſet.

ccxliiij.

Hic ſanctiſſim⁹ fabian⁹ cū defūcto papa cū ceteris fidelib⁹ expectaret futuri pape electioneʒ.ſubito colūba candida ſuper caput ei⁹ deſcēdit dicens. Rome epūs ordiaberis.Ob hoc ſtatiʒ electus fuit.Hic ſtatuit vt criſma ſingulis ānis in cena dn̄i cōſecrent.vt pʒ de cō di.iij.c. lr̄is. Ipſe ecia diuiſit regiones dyaconis q̄ geſta mr̄m integre colligerent. Tandem poſt multa q̄ ſctiſſime geſſit mr̄yo coronat ſub decio. ſepult⁹ in cimiterio calixti.cui⁹ feſtū agit.xx.febr.

Agatha virgo ⁊ martir
Septem dormiētes.
Abdon ⁊ ſennen mr̄es.
Antholia virgo ⁊ mr̄.
Victoria virgo et mr̄.
Moyſes p̄sbiter ⁊ mar.
Maxim⁹ p̄ſbr̄ ⁊ mr̄
Proxim⁹ presbr̄ ⁊ mar
Nicoſtrat⁹ dya.⁊ mr̄.
Serapion martir.

Appolonia vir.⁊ mr̄.
Alexāder ep̄s hieroſolimoꝝ martir.

Africanⁿ iulius floruit in ſcripturis eccliaſticis noiatiſſim⁹.

Dyoniſi⁹ alexādrinoꝝ ep̄s diſcipulus origenis multa ſcripta reliquit.

Triphon puer q̄ demones expellebat in nicea paſſus eſt.

Porphiri⁹ phūs q̄ ſcripſit probabilia maxi⁹ hoſtis fidei ſtolide cōtra veritatē catholicā latrauit.cui⁹ veſaniā.ſancti doctores cōpeſcuerūt nec vltra pfecit.nec intellexit de quibus affirmauit.

Cipanus glorioſus doctor ⁊ epūs carthagineñ. clarus habet et poſt martyrio coronatur.

Nouatus presbiter eccleſie romane ambiens epiſcopatum fact⁹ eſt hereticus.lapſis ſpem venie denegando.Conciliuʒ aūt.lx.epiſcopoꝝ contra eū tpe decij fuit congregatū.in quo dampnatus eſt.

Iste gallus cum voluſiano ciuile bellū molientes cōtra emilianū interfecti ſunt. Et emilian⁹ tertio menſe occiditur.

Iſte valerian⁹ pmū ſatis bellicoſus fuit ⁊ victorioſus. ſꝫ poſt ꝙ xpianos pſequi cepat ſtatim capt⁹ fuit a rege pſaꝝ ⁊ in viliſſima ſeruitute apud eū cōſenuit. Ob hoc territ⁹ galien⁹ paceꝫ eccleſijs reſtituit Sed q: nō plene vindicauit xpianoꝝ ſanguinē pluribus bellis attritus fuit romanoꝝ exercitus. Tandē pi⁹ dñs non dimiſit rēpublicā oino periclitari. q: multi tyrāni ilico fuerāt interfecti ⁊ pſpitas redijt inſperata. Uide oroſium.

Imperatores.

Gallus. cum Uoluſiano. ānis. ij.

Ualerianus galien⁹ an. xv

Nūero. xpi āt nō ſic. Quot hodie p mūdi pōpa. carnis. delicijs. terrenis diuicijs libēter agonizant. et tandem nemine cogēte voluntarie ſuccūbūt. ſꝫ xps neminē pcepit vt fideles occideret. licet ad breue tempus hoc fieri pmiſerit. Uide quomodo nō eſt gloriandū mribus noſtris. quaſi aliqd dignū geſſerūt p eterna gloria. qñ ſic omni tpe videm⁹ decertaſſe vanos p infamia falſa. vt ptꝫ p auguſtinum de ciuitate dei. li. v. Uide pulchra ibi ⁊c.

Priſcus mar. Malchus mr̄. Marinus mr̄. Fructuoſus martir.
Patritius mr̄. Prothus mar. Iacinctus mar. Eugenia mr̄ Claudia mr̄.

Anno mundi. vᴹ ccccliij.

Pape

mr̄ Corneli⁹ an. iij. m̄. — Roman⁹ ij. d. x.

mr̄ Lutius. an. iij. m̄. — Roman⁹ iij. d. iij.

mr̄ Stephanus. pm⁹ — Roman⁹ ā. iij. m̄. ij

mr̄ Sixt⁹. ij⁹ ā. ij. m̄. ix — Roman⁹ d. vi.

Anno xpi. ccliiij.

Iſte cornelius celebre nomen ſctitatis habet. ⁊ ſup morbum caducū ſingulariter accepit poteſtatem a domino. Hic corpora ſctōꝝ petri et pauli leuauit ⁊ honorificentius repoſuit in locis decentibus cū beata lucina ⁊c Tandeꝫ cuꝫ multis alijs martyrio coronat̄. Ipſe ſanxiuit vt ſacerdotes p certa cauſa iurare poſſent ſi vellent.

xl. mr̄es rome. ccc in affrica. Et alij infiniti paſſi ſunt.
Euſebius martir
Sabūdus mar.

Iſte lutius ſtatuit vt duo preſbri et iij dyaconi ſp cū epō ſint. et ſequantur eū in omni loco. pter teſtimoniuꝫ pbitatis. licꝫ cōſcie ſecuritas ſufficereꝫ ſibi p ſua ſalute. tñ pter maliuolos oēꝫ epūꝫ habere bonū nomē apud eos qui foris ſunt vt patꝫ de cō di. i. Iubemus Tandē martyrio coronat̄ ſub valeriano.

Ceſarius dyacon⁹ mr.
Iulianus martir.
Concordia mar.
Cirilla filia decij.

Iſte ſtephanus ſtatuit ne aliquis veſtibus ſacris preter ꝙ ad cultum dei vtat̄ vt patet de con. di. i. Ueſtimēta ⁊c. Tandeꝫ martyrio coronatur in celebratiōe miſſe quia templum martis oratione ſubuertit.

Quirinus martir.
cclxij. martires rome.
Abacuc martir
Leontius cōſularis.
Felix martir
Hyreneus mar.
Tropiba vxor decij

Iſte ſixtus fuit pater ſpūalis ſancti laurencij. et ſtatuit ꝙ miſſa ſup altare fieret qđ antea nō fiebat. Tandeꝫ martyrio coronatur. cuꝫ alijs pluribus ſub galieno. q̄ alieno nomine ditit decius. ſecūduꝫ vincentiū et alios. Et hec eſt verior poſitio vt patet in legenda. ſ. laurentij.

Laurētius mr̄.
Feliciſſim⁹ mr̄.
Agapitus martir.
Romanus mar.
Ipolitus martir.

Octaua pſecutio facta ē iuſſu valeriani. ꝓpter quā grauiſſime plagati ſunt romani. Iā enī ſub decio cōmuīs peſtilētia fuit in oībus mūdi partibus quocūq; edicta nepharia diſpſa fuerāt. Sed hec vltio grauior totū romanū impiū corrupit. quouſq; ne dum factores ſed etiā cōſentiētes tāto facinori de lerent. Nā vndiq; bella ſurrexerūt ꝛc̃. Et datia trāſ danubiū impetuū auffert. Et videt̃ eſſe p̄ma diminutio romani imperij que nō fuit recuperata.

Nona pſecutio eccliē fit iuſſu aureliani in q̄ multi paſſi fuerūt. Fulmē quoq; de celo cadens ire diuie ſignū p̄ncipē terruit. et ad reuocādā ſentētiā monuit. ſed q2 noluit. ideo ſtatim perijt.

Claudi⁹. q̄ntillius. ā.ij.d̃.vij

Aurelianus. an.v. men.vi.

Tacit⁹ m̃ vi. Florian⁹. m̃. iij

Iſte claudius gothos nobiliſſime triūphauit. q̄ iā p.xv ānos illiricū macedoniamq; vaſtarūt. et ideo ſtatuam aureā meruit. et morbo interijt.

Sabelli⁹ heretic⁹. negat xp̄m filium dei eſſe.

Iſte aurelian⁹ p̄mo xp̄ianis benign⁹ fuit. q̄re vbiq; glorioſe triumphauit p̄cipue cōtra gothos. ſ; prauoꝝ conſilio deceptus cū xp̄ianos ſeuiſſime pſeq̄retur nunq̄ poſt bonum diē habuit. et ſtatim occiſus eſt.

Iſte tacitus bonus. fuit ſed parū regnauit occiſus in ponto.

Iſte florian⁹ nō fuit imperator. ſed orte ceſar eciam occiſus in tharſo.

v^m ccccl xiij. — v^m ccccl xxiij.

Grecus

mr̃ Dyoniſius p⁹. an .ij.m̃.xij.

Ro- man⁹

mr̃ Felix. p⁹ an.ij.m̃.x

mr̃ Euthitianus an.viij

Tuſcus. m̃.x.d̃.iiij.

cclxiiij. — cclxxiiij.

Iſte dyoniſius diſtixit parochias. mādans q̄ paſtores contenti eſſe debent termis ſuis. Cimiteria cōſtruxit in vrbe ꝓpter pn̄ias ꝛ baptiſmata. vt pt; xiij. q.i Ecclias. Tandē mr̄io coronat̃ ſepultus in pace xp̄i.

Iſte felix ſtatuit ſupra memorias mr̄m miſſas celebrari. Item feſtū dedicationis ecclie ſingulis annis ſtatuit agi. tandē martyrio coronatur ſepultus in eccleſia ſua ꝛc̃.

Iſte euthitianus ſanctiſſim⁹ ac deuotiſſimus per diuerſa loca. cccxliiij. martyres ſepeliuit manu ſua. Hic ſtatuit vt fruges ſup altare et fabe benedicerentur. Tandem martyrio coronatur ſepultus in cimiterio calixti.

Marcus cōfeſſor ſcdm̄ q̄ſdā hiſtorias ponit̃ in linea papaꝝ ꝛ q̄ p⁹ felicē tenuit ſedē ānis. viij. Hic ſolus euaſit mr̄iū inter tot cōtinuas pſecutiōes. ſepult⁹ in ecclia ſua in media roma. ſ; damaſus et vincēti⁹ ꝛ martin⁹ nō faciunt mentionē eius.

Manicheoꝝ hereſis impijſſima et groſſiſſima exoritur a quodā manes parſo. barbaro morib⁹ ꝛc̃. Hic ponit duo p̄ncipia.

Victor — Victorinus.

Colūba virgo ꝛ mr̄.
Theodora
Leonilla
Cornelius
Cipanus

Quirin⁹ martir.
Symphorianus
Agapitus.
Priſcus

Patroculus.
xlviij martires
cccxlij. martires.
Maurus.

Paulus p̄m⁹ heremita claret virtutibus.

Maria egiptiaca q̄ peccatrix fuit mirabilē pn̄iā egit in deſerto per ānos. xlvij. hoc tp̄e fuit. vel ſcdm̄ alios anno dn̄i. cclxxx. Vitā eius ſcripſit abbas zozimas. et hoc magis videtur.

Decima pſecutio ecclie fit iuſſu dyo
cleciani ⁊ maximiani q̄ oībus p̄cedentib⁹ grauior fuit.⁊.x.ānis durauit. In tantū feruebat. vt in.xxx
diebus.xxᴹ. coronarent̄.eccleſijs et ſacris libris cōbuſtis.

Iſte probus victorioſus fuit multa bella cōfecit.bonoſuȝ et p culuȝ apud agrippinaȝ interfecit. Ipe autē a militib⁹ apud ſir miū occiſus eſt.

Iſte dyocletianus obſcure nat⁹ ſupbiſſim⁹ fuit plurima bella cōfecit.maximia/ nū p̄mo ceſarē deinde auguſtū fecit ꝓpter neceſſitatē belloruȝ ⁊ galeriū ⁊ cōſtātiū ceſares.tandem p multaȝ ſanguis effuſionē reſtituto regno iux termīos p̄ores ābo purpurā de/ pcſuerūt vt iunio/ res ſubſtituerent̄.et ipſi in p̄uato otio cōſeneſcerēt Tandeȝ dyocletian⁹ veneno obijt.

Imparatores.

Probus ānis.v. men.iiij. — Car⁹.cū fi.carino ⁊ nūeria/ no — Diocleci an⁹.Max imian⁹.

Iſte carus belluȝ cū pthis geſſit.⁊ p⁹ fulmīe pcuſſus interijt.

Concilium anthiochenū contra pauluȝ ſamoſeta/ nuȝ hereticū.in quo dāp natus ideȝ fuit et epiſco/ patu p̄uatus.	Claudianus Papias Alexander Felitianus iiij.coronati	Dioſcorus Sabillus Longinus Sēpronianus Marcellian⁹	Serapion Carpoforus Hereon Victor Urſus	Mauritius dux ex/ ercitus thebeie le/ gionis cū eadeȝ le gione coronatus ē apud ſedunum.

Anno mundi. vᴹ ccccl xxxiiij.

Pape — mr̄ Gaius. an.x.mē iiij.d.xi — mr̄ Marcelli n⁹.annis Roman⁹ viij.m.ij.d.xxij.

Anno xp̄i. cclxxxiiij.

Iſte gaius cōſtituit vt nemo ep̄os vel ali os clericos apud iudiceȝ ſecu larē audeat accuſare.et ꝙ pa ganus vel hereticus xp̄ianum accuſare nō poſſit vel notā in famatiōis ei inferre. Item ꝙ gradatim qui dign⁹ ē ad or/ dines aſcēdat vt ſcȝ primo ſit hoſtiarius.deinde lector.exor ciſta.accolitus.ſubdyaconus. dyaconus.demū preſbr̄.Hic fugiens pſecutioneȝ in criptis habitando. Tandē martyrio coronatur ſub dyocletiano.ei⁹ feſtū agit̄.x.kalend̄ may.

Iſte marcellin⁹ ob ſeuitiā pſecutionis conpre hēſus tria grana thuris in ſa crifitiū ydolis inpoſuit.ſȝ po/ ſtea publice penituit.et capi taleȝ ſentētiā p fide ſuſcepit. Corpus aūt eius inſepultum xxx. dieb⁹ iacuit ꝓpter timo/ rem anathematis. ſȝ poſtea iuſſu ſancti petri a marcello humatū eſt iuxta pedes eius Eius feſtū agit̄.xvi.ianuarij.

			Sebaſtianus.	Criſogonus
			Ciriacus	Felix
			Euſemia	Hylaria
			Criſantus	Daria
			Nicoſtratus	zoe vxor nicoſtra.
			Claudius	Iaſon
			Maurus	Dyodorus
			Prontius	Martianus
			Marcus	Policarpus
			Tranquillinus	Cromatius
			Tiburtius	Vincentius
			Victorianus	Simphorian⁹
			Caſtulus	Ceſarius
			Mennas	Nobilis
			Dorotheus	Gorgonius
Caſtorius cū vxore	Petrus	Eraſmus	Bonifatius	Pelagia meretrix
xxxᴹ.martirū	Iuliana	Criſtina	Iuſtina	cōuertit̄ p abbatē
Baſilius cū.vij.	Leontius	Theophilus	Dorothea	veronem.

Georgius. Pancracius. Blaſius. Primus. Felician⁹. Albanus. Vitus. Modeſtus.

¶ Pax ecclie reddita ē p cõſtantinũ et intantũ firmata vt q̇cũq; lederet xp̄ianũ p̄niret. Hec reuera ē mirabilis mutatio dextere excelſi. iux il lud pſalmi. Filia babilonis miſera. btũs q̇ re. ti. retribu ⁊c̄. Templa eciã ydoloꝝ ip ſo iubēte clauſa ſunt ⁊ ꝓhibita ſacrifitia. iux illud yſaie ꝓphete. Dij q̇ n̄ fecerũt celum ⁊ terrã. peant de terra. Incredibile eni fuit hoc ſuſpicari ꝙ vnq̄ hũanũ gen⁹ ab hoc er roꝛe poſſ; abſolui. in quo a dieb⁹ nini regis aſſirioꝝ vſq; ad hec tpa. p ãnos. ij M ccc. erat miſerabiliter implicatũ. veꝝ digitus dei ē hoc. ⁊ magna miſericoꝛdia ei⁹. nõ hois meritũ.

Valeri⁹. Conſtãti⁹ annis. ij. = Conſtantin⁹ magn⁹ ã. xiij.

Crescentia. Anaſtaſia. Donatian⁹ Rogatian⁹ Coſmas Damian⁹ Quintin⁹. Vitalis. Agricola.

Iſti duo pacifice diuiſert ſibi impiũ. ſ; nõ diu vixert. ⁊ gran dis altricatio. et ciuilia bella poſtea oꝛiunt. q̇ oia ſub cõſtã tio q̇euert. Aliq̇ ec̄ ceſares tũc creati fuert q̇ xp̄ianos maxie pſeq̇bãt quoꝝ maxẽci⁹ vn⁹ fuit.

Panthaleon Katherina Margaretha Lucia virgo Agnes Criſtoferus Simplici⁹

Iſte conſtantin⁹ impatoꝛ glorioſiſſim⁹ celebre nom̄ reliq̇t. in bellis victorioſus. in gubernanda republica prudens. in negocijs fidei incõpabiliter deuotus. Ei⁹ pietas et ſcitas ex multis ſcõꝝ libꝛis adeo emicat ꝙ indubie inter ſcõs ãnũerãd⁹ ē. Greci dicũt eũ in fine vi te ſue mõchũ effectũ. ⁊ euſebi⁹ et oroſi⁹ ⁊ alij diligenter eius facta deſcripſerũt.

v M cccc x ciij. — v M diij.

Roman⁹ — mr̄. Marcel⁹ pm⁹ ã. v. — d. xij.

Grecus — mr̄. Euſebius an. ij. m.

Afer — vi. d. viij — mr̄. Melchiades an. iij

Roman⁹ — Siluester ãnis. xxiij. m. x. d xxi

cc x ciiij. — ccciiij.

Iſte marcellus magnã habuit cũ maxentio altricationē dicens. Boni ꝑncipis ē ecclias cõtritas repa re. et dei ſacerdotes honoꝛare. vt pat;. xcvi. di. Ite; ſtatuit ꝙ cõcili um generale nõ poſſit celebꝛari ſi ne auctoꝛitate pape. vt pat;. xvij. di. c. ſynodu; Ite; elegit. xv. cardi nales in vꝛbe ꝓpter ſepulturas et baptiſmũ ⁊c̄. Tandem poſt longã cuſtodiam iumentoꝛum in cuſto diam publica recluſus moꝛitur ty rannide maxiani. ſepultus in cimi terio priſcille via ſalaria.

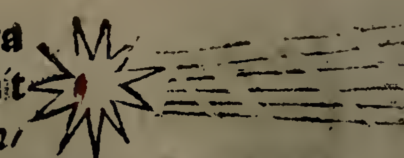
In anglia pene tota fides extinc ta eſt hoc tempore a maxiano. Similiter ⁊ treueris a rictionaro.

Iſte euſebius ex layco in pa pã aſſumpt⁹ ē. fuit eni me dicus. ꝙ ſepe factũ conſtat tpib⁹ anterio ribus. hic ſta tuit vt laycus ſuũ epm̄ ac cuſare nõ poſ ſit. niſi a fide exoꝛbitaret. vt. ij. q. vij. c. Laycos ⁊c̄. tandē mr̄yo coꝛonat̄ ſub maxentio ⁊c̄

Iſte melchiades ſtatuit ꝙ die dñico ⁊ feria q̇n ta nullo mõ deberet ie iuniũ obſ;uari ꝓpter re uerẽciã dñi. vel qꝛ illos dies pagani q̄ſi ſacrũ ie iuniũ celebꝛabãt. de cõ. di. iij. c. ieiuniũ. Tãde; mr̄io coꝛonat̄ ſic om̄es p̄deceſſoꝛes ſui. Et nota ꝙ hic ē vltim⁹ martyꝝ a ſancto petro xxxiij. in oꝛdine pontificũ romanoꝝ q̇ oẽs ſagnie; fudert ꝓ teſtamento ſcõ Et tc̄ laudabile fuit ſe cũdum gregoꝛiũ epiſco patum appetere.

Iſte ſilueſter glorio ſus cõfeſſoꝛ xp̄i multi pliciter eccliã decora uit. tã in ſcripturis q̄ in miraculis admira bilis fuit. decreta mul ta conſtituit. hereſes dãpnauit. cardinales oꝛdinauit. patrimoniu; beati petri ſc; regnu; ytalie cu; tota vꝛbe a conſtantino ſuſce pit. ⁊ ad cultũ ecclie cõuer tit. helenam cũ iudeis baptizauit. ⁊ alia infi nita ſcõ fine conſuma uit.

Anthonius abbas ſciſſim⁹.potēs in ope et ſermone.clariſſim⁹ vniuer/ ſo orbi habetur. ¶ Paſnucius diſcipulus eiuſdem ſcti anthonij.Et alij ſancti heremite et monachi in deſertis locis hoc tpe claruerunt.

Cometa apparuit āte mortem conſtantini. Unde dicit Macro.q̄ mors cōſtātini de nūciata eſt p ſtellā crinitam inuſitate magnitudis quā greci cometā vocāt. Sequūtur mala infinita q̄ diu durabāt

¶ Euſebi⁹ ceſaree paleſtine eps.in diuinis ſcripturis ſtudioſiſſim⁹ fuit

Zozimas abbas q̄ mariā egiptiacā reppit.tñ q̄dā libri dicūt q̄ fuerūt ambo tpe valentiniani·

¶ Helena regina mater cōſtantini mulier ſcā.et admirādē deuotionis ⁊ actiuitatis crucē xpi reppit.lxxij.collegia fundauit.totūq̄ ſtatū eccl'ie icōpabili feruore glorificauit.

Imperatores

¶ Conſtantia filia cōſtantini magni.virgo ſcā cū multis alijs in ſcō pposito dño ſeruiuit.Hec leproſa fuit ſicut pater ei⁹.ſed meritis beate agnetis mūdata fuit.

¶ Nicolaus epūs miree ciuitatis.ſanctus per oia et venerabilis habetur.

Athanaſius epūs alexādrin⁹.doctor glorioſus ⁊ cōſtātiſſim⁹ cōfeſſor edidit ſimbolū.Quicūq̄ vult ⁊c

¶ Patricius epūs egipcior̄.qui oculū in perſecutione amiſit. ¶ Arrius hereticus peſſim⁹ tot⁹ ypocrita aſſerit trinitatē pſonar̄.ſ; vnitatē eēntie negat.ſup mod iſta hēſis afflixit eccliā

¶ Silueſter papa anteq̄ alia cōcilia celebrarent cōuocauit.cclxxij.epōs. ⁊ caſtrin ⁊ alios hereticos cōdempnauit.et plura conſtituit decreta.

Anno mūdi. v^m dxiij. v^m dxxiij

De poſſeſſionib⁹ eccl'ie q̄s p̄lati circa hec tpa hr̄e inceperūt grādis altercacio ſepe inter doctores fuit.q̄buſdā dicētib⁹ q̄ iuſtū ⁊ vtile eſſ; vt ecclia i tpalib⁹ abūdar; ⁊ hōre; terrenū hr̄et.alijs ecōtra q̄ non. nec mir̄.Quicq̄d eni ecclia facit vel dic aut h;.ſignū ē cui cōtradicit.Elegit diu i paupꝑtate ⁊ penuria viuere.ſignū ē cui cōtradr̄.Suſcepit deide gratis oblata tpalia.ſignū ē cui cōtradr̄.S; ſi diligēter ad ūtim⁹ tc apte inueim⁹.q̄ dñs hoc p̄dixit ⁊ pmiſit elcis ſuis.ſc; q̄ eēnt recepturi agros cū pſecucōibus

Anno xpi. cccxiiij. cccxxiiij.

vt p; mar.x.⁊ dicēte.b.petro ecce duo gladij hic.dñs rñdit. ſufficit.Ubi.b.bern̄.ſcribēs ad eugeniū papā.dic q̄ vtrūq̄ gladiū xpi ordiacōe papa ſuſcepit.alioq̄n nō dixiſſ;.ſuffic.ſ; nimis ē.Gladiū ſpūale; p ſeipm.ſclarē ſiue materialē p alios regit ſc; p pſonas laycales.Scūs aūt tho.talē format rō; ex dictaīe iuris naturalis ⁊ diui.Exquo tota xpiana vita ordiat̄ pncipalr̄ ad finē ſpūale; ⁊ ñ tpalē.ideo ſumm⁹ pōtifex q̄ ē vicari⁹ xpi i terris cui cōmiſſa ē huiuſmōi ordiacō.d; habē plenā ptātē pcipiēdi xpi fidelib⁹ p cōſecucōe hui⁹ finis tanq̄ architector. q̄r ei ad quē ptin; vltimi cura finis ſubdi debent illi ad quos ptin; cura añcedēciū finiū ⁊ ei⁹ impio dirigi Qui d; eni vti armis impat fabro q̄lia debeat facere arma.Et q̄r finis iſte ē digniſſim⁹ ſc; cōſecutio celeſtis glorie.iō ſacerdotiū eccl'ie ē ſublimi⁹ cuicūq̄ ptāti terrene.q̄re eccl'ia dr̄ ſcm̄ regale ſacerdotiū. cui oēs reges xpiani populi opor; ēe ſubiectos ſic ipi dño ihesu xpo a quo hoc regale ſacerdotiū deriuat̄.Tāto ſiquidē ē regimē ſublimi⁹.q̄nto ad finē altiorē ordiat̄.Uñ p; q̄ i lege xpi r̄ges dñt ſacdotib⁹ eē ſubiecti.q̄re mirabilr̄ diuina puidētia fcm̄ ē.vt in romana vrbe quā ds puiderat xpiani ſacerdocij pncipale; ſede; futurā hic mos paulatim ioleſceret.vt ciuitatis rectores ſacerdotib⁹ ſubderēt.S; ſi xpiana religio pncipaliter eēt inſtituta ꝓpter tplia cōquirēda.tūc reges eſſent pponēdi ſacerdotib⁹ ſic oli; fiebat in veteri lege.et in paganiſmo.vbi tot⁹ cultus diuinor̄ tendebat ad illū finē.vt tpalib⁹ bonis ditarent.Hec thomas.Sancta brigitta libro quarto. capitulo.lxxvi. ſcribit q̄ beata virgo maria hec verba ſibi dixerit. in quadam reuelatione Eccleſia dei pmis temporibus pauper erat in tpalibus voluntarie. pceſſu vero tpis vt amici dei ferūētiores ⁊ expeditiores eſſent ad p̄dicād verbū di.⁊ vt ſcirent q̄ nō diuitie male ſunt.ſ; abuſus ear̄

¶ Perſecutio.xi.ecclie fit iuſſu cõſtancij arriani.in qua grãdi turbine fides ſubũerſa fuit. multi mr̃io coronati.multi exilio dãpnati.⁊ xpiani ſup altaria mactabant. ſic pdixit ſcũs anthonius

¶ Iſti tres fratres fuerũt filij cõſtãtini magni/ſ; nichil paterne virtutis in eis fu/it. qpropter tã; ſtatus reipublice q̃ ecclie valde turbatus fuit. regnũ eni diuiſerũt ⁊ ciuilia bella geſſe/rũt inquibus cõſtantinus ⁊ cõſtans perierũt.et ſic totũ regnũ cõſtantio puenit.qui arriana hereſi de/prauatus catholicos pſeqtur et multa bella ſurgũt ita vt nullã; deinceps qetem haberet. Tande; in opinata morte preuentus infeliciter obijt.

Cõſtãtin⁹ Cõſtãtuis Cõſtans· annis.xxiiij.

Hibernia cõuertit ad fidem per quãda; ancillã; captiuã;.

Symeon archiepũs ſeleutie mr̃i;atur in perſide. .xvi^m. mr̃m.et alij infiniti paſſi ſunt.

Synodus.i. Nicena vni uerſalis.ccc. xviij.epõ;

Iſta ſacroſcã ſynodus pma de qtuor quarũ auctoritas eſt ſicut.iiij. euãgelior; iuſſu ſiluestri et cõſtantini cõgregata fuit in Nicea ciuitate bithinie.in qua fuerunt cccxviij. epi catholici viri ſciſſimi miraculis glorioſi.q oẽs vnanimi cõſenſu arrium ecia ibide; pñtem et cõtũace; dãpnarũt.et ſymbolu; ediderũt.et fide; exponentes plurima ſtatuerũt.vt patet.xvi.di.c.Sexta ſynodus.

¶ Donatiſte heretici oriũt in affrica ſic dicti a quoda; donato.Dicũt eccleſia; tm̃modo i affrica mãſiſſe apd ſe.et rebapti;abãt catholicos.Diu durauit.

v^m dxxxiij. | v^m dxliij.

Roman⁹ — Marcus. an.ij.mẽ viij.d.xx

Roman⁹ — Iulius ã nis.xi.m̃. ij.d.viij.

cccxxxiiij. | cccxliiij.

Iſte marcus cõſtituit vt ſimbolum publice in ecclia cãtaret ⁊c̃. Item q epũs hoſtieñ.papa; cõſecrar; ⁊ pallio vteretur.

Alexander epũs alexandrin⁹ notabiliſſim⁹ in cõcilio niceno.

¶ Iſte iulius multas pſecutiões ſuſtinuit a conſtantio arriano.⁊ per.x.ãnos ſuſtinuit exiliũ.tãde; mortuo cõſtantio ad ſedem ſuã; redijt ⁊ duas baſilicas extruxit.Tande; btã morte potitus ſepelitur in cimiterio calopodij.

Amos pr̃.iij^m. monachor; Ite; alius Amon.

.ccl.clerici cũ alijs monachis et ſacratis virgĩb⁹ ab arrianis interfecti ſũt.

Pachonius vir clariſſim⁹ pr̃ inũerabiliũ monachor; ⁊ moialiũ qui indiffereter oẽs recepit iux̃ regula; ab angelo ſibi datã·in egypto fuit·

Maxim⁹ epũs treuereñ. magnus cõfeſſor.

ideo ſub ſiluestro et alijs bona tpalia ecclie data ſunt q viri ſci lõgo tpe ad neceſſitatẽ ſuam ſola; et amicorũ; dei.⁊ pauper; ſuſtẽtatiõe; diſpenſabãt. Ergo tales ſcito amicos dei q cõtentant de diſpoſitiõe dei.et ipe videt eos.Hec illa.Dicũt qda; q nedu; tpale; ſuſtentaciõe; neceſſariũ fuit eccliaſticos hẽre ſ; etia; tpale; iuriſdictionẽ ad cõpeſcẽda; iniquã audatiã volentiũ bona eccliaſtica ſuis vſibus appropare.nec decuit vt platus ptãte ſpũali pditus.ptãte; cui imperet ab alio mẽdicet ſed ppa; eam poſſideat.Hec oĩa firmiſſime pbant ex legẽdis et dictis ſcõr; patr;.q tpalia dñia ⁊ poſſeſſiões terrenas latiſſimas iuſte habuerũt.Quis eni audeat dicere q tot ſancti põtifices viri vtiq; ſumme pfectiõis ⁊ lrature.miraculis glorioſi.q oĩa tpalia arbitrabãtur vt ſtercora.quor; doctrĩa fulget ecclia ſic ſol ⁊ lũa.quor; ſcripta ſuos lectores ſci ſpũs igne accẽdũt.quor; plures ppam vita; pro defen/

¶ Perſecutio.xij. ecclie fit iuſſu iuliani peſſimi apoſtate. qui ſanguine xpianoꝝ ydolis vouit ſꝫ nō inpūe. q2 diuin9 occiſus fuit per mercuriū ſcm̄ martireꝫ iubente btā virgie.

Eunomi9 corpe heretic9 ⁊ aia leproſus. a quo eunomiana hĕſis dicit xp̄m nō natura ſꝫ gr̄a ſimilē p̄ri

Macedonius hereticus negat ſpūm ſcm̄ eq̄lem p̄ri ⁊ filio. hereſis magna. Lana de celo pluit.

Flauianus et deodatus. obij choros pſalletiū in duas partes diuiſerūt. ⁊ vigilias ad ſepulchra martiꝝ inſtituerunt.

Grādo maxia interfecit hoies ⁊ iumēta apud cōſtantiopolim.

Paulinus ep̄s treuereñ.

Hilarion et Donatus mr̄

Imperatores

Paulus ſimplex diſcipulus anthonij q̄ merito obie cito ad pfectionē venit.

Iulian9. āno.i. men.viij

Iouinia/nus men ſib9.viij.

Valenti/nian9. ānis.xi.

¶ Iſte iulianus pmo xpian9. demū monachus. tūc magus. dein/de apoſtata. tandeꝫ ceſar et dolo auguſtus fuit. totaliter fideꝫ nitebat̄ deſtruere.

¶ Iouinian9 iſte catho/licus et bonus fuit. ſed parū regnauit.

Iſte valentini anus deuotus totaliter fuit et in fide ſtabilis. diua ordiatiōe ad impiuꝫ puenit. q2 em̄ ſub iuliano maluit tribunatū a/mittere ⁊ exiliū ppeti. q̄p fidem abnegare. ideo retribuēte xpriſto meruit ad imperiū ſublimari. ſp victorioſus fuit Saxones ⁊ burgū/diones vicit.

Victorinus ¶ Zacharij duo

Donatus gramaticus mḡr hie/ronimi.

¶ Iuliana mar. Iohānes ⁊ paulus mr̄es.

Anno mundi. vᵐ dliij.

Pape

Liberius ānis.xvi. m̄.vij.d.

Roman9 iij.

Sciſma.ij. ecclie inter liberiū ⁊ felicē euenit ꝑp/ter arrianos. quibus fauebat liberius. ⁊ ideo tā q̄p hereticus a catholicis deiectus fuit et felix in papam aſſumptus.

Anno xp̄i. ccclıiij.

¶ Iſte liberius pmo catholicus. feruide con/tra arrianos ꝑceſſit ob hoc cōſtancius arrian9 eū in exiliū miſit. et clerus de cōſenſu eiuſdeꝫ liberij felicem p̄ſbiteꝝ in papā ordinauit. q̄ amplius ar rianos expugnauit in tantū vt arriani ipi cōſtantiū rogarent vt liberius re ſtitueret̄ tanq̄p eis magis fauorabilis. ⁊ ſic liberi9 reuocatus fuit ⁊ felix de lectus. ſꝫ q2 liberius arrianis fauebat ideꝫ felix cū catholicis eū admonitū et cōtūacē tanq̄p hereticū de ecclia eiecerūt. Et tūc ſciſma factū fuit et pſe/cutio magna fideliuꝫ. ¶ Et nota q2 pmū romana ecclia circa hec tpa infamē papā habuit. q2 oēs anteceſſores hui9 liberij fuerunt ſancti et exemplares vt ſupra patet per annos.cccl. ⁊c.

¶ Iuſtina impatrix arria/na ſecrete tpe viri ſui ſed poſt ⁊c. impia vxor pijſ/ſimi valentiniani impa/toris multū poſt pſeq̄tur catholicos et pcipue am/broſium.

¶ Didim9 cecus ab infan tia diuinitus factus eſt doctor magnus et epiſcopus alexandrinus.

Gregori9 nazanzen9 doctor egregius in op/pido nazāzeno ep̄s vel cōſtantinopolitañ.

Gordianus et epimachus ⁊ alij multi martires.

Rufin9 p̄ſbr̄ multa ſcripſit ⁊ hiſtoriā eccliaſtic. trāſtulit

Baſilius magn9 cōfeſſor ⁊ epūs ceſarieñ. claruit.

Quiriacus ep̄s ⁊ mr̄. Gallicanus martir.

ſione libertatis eccliaſtice tradiderūt martyrio coronati. q̄s inq̄p audeat dicere tales ac tātos taꝫ multos ſic deliraſſe vt huiuſmōi tpalia cōtra iuſticiā ac dei volūtatē detinuiſſent. An nō poci9 vſqꝫ hodie cōtradictores eoꝝ formidabili vidim9 morte cōſumatos. iux̄ qđ inpcat9 fuit eis cōſtāci9 qñ pa ginaꝫ ipialis teſtamēti ꝑ̄p̄ is maib9 ſup venerāduꝫ corp9. b. petri poſuit. di.xcvi. cōſtāci9. Quis vnq̄p

Hieronymus p̄ſbiter ⁊ cardinalis incepit clareſcere in eccleſia dei. de dalmatia oriūdus. ſpſciſſime vite fuit. hereticoꝝ malleus. ac totius xp̄iane veritatis ſolidiſſimū fundamentum. doctor p̄ncipalis. nō ſolū latinis atq; grecis verū etiā hebraicis lr̄is eruditus fuit. Priam⁹ quidā nobilis de ſeie troianoꝝ q̄ in lūbardie ptib⁹ venerat. rebellauit cōtra impium ſ; mox interfect⁹ ab exercitu romanoꝝ fuit. Sed filij ei⁹ fugiētes regnū frantie inchoarūt inuitis romanis. ⁊ coloniā extruxerūt et ibidē; vt coloni habitare ceperūt. Marcomirus fili⁹ p̄dicti p̄ami fuit dux eoꝝ. ſ; pharamūdus filius ei⁹ fuit p̄mus rex frātie. Colonia aūt an̄ hec tp̄a dicebat̄ agrippina.

Valēs cū gratiano ⁊ valēti niano ānis. iiij.

Gratian⁹ cū valēti niano an. vi.

Burgundi fiunt xp̄iani.

Iſte valens frater fuit valētiniani ⁊ cu; eo diu regnauit. ſ; timore eius cōceptā trufa; exercere nequaq̄ auſus fuit. ſ; eo mortuo cū ſolus regnaret catholicos pſeq̄t. et monachos ad militandū reuocauit. tandem poſt multa infortūia impia morte periȷ̄t. tñ cū aliquali p̄nīa.

Iſte gratianus videns rempubica; pene ia; deſolatā. theodoſium ceſarē fecit qui vbiq; victor exiſtens multa reſtituit. tande; p maximū tirānū dolo occidit̄. ⁊ ille nō lōge p⁹ iuſte a theodoſio morte punitus ē.

Synodus. ij Cōſtantiopolitana vniuerſalis. cl. epoꝝ cōtra macedoniū hereticum.

v^M dlxiij. v^M dlxxiij.

Felix mr̄ ij an. i. m̄. i. Roman⁹ d. ij.

Damaſus annis xviij. mē. Hiſpan⁹ ij. d. x.

ccclxiiij. ccclxxiiij.

Iſte felix vir ſcūs cōſtanciū auguſtū hereticū declarās de papatu eijcit̄ ⁊ tand̄ capitis abſciſione martir xp̄i conſecratur.

Iſte damaſus glorioſus confeſſor multa laude digna patrauit. a diut⁹ floridiſſimoꝝ viroꝝ ſtudijs quoꝝ grandis nūerus tp̄e ſuo claruit. choros cātanciū ordinauit in eccl̄ia. gloria p̄ri ⁊c̄. poſt ſingulos pſalmos dicere iuſſit rogatu beati hieronymi. In verſib⁹ dictandis excellentiſſimus fuit. plurimaq; ſcripta reliq̄t et preciꝑue hiſtoriā papaꝝ ⁊ martiꝝ. Cōciliū etia; .ij. vniuerſale id eſt cōſtātiopolitanū cōtra macedoniū celebrare fecit. Eius feſtum agitur. xi. decembris.

Tēpe iſti⁹ damaſi pape vaſtas illas egipcias ſolitudies hactenuſq; diffuſas. q̄s ꝓpter ſitim et ſterilitatē piculoſiſſimāq; ſerpentū abūdantia; cōuerſatio hūana nō nouerat hitatio monacoꝝ cōpleuit. ſc; arſiſi⁹. perichius. pemenes. paſtor. zozimas. marina. eufroſina. ioſeph. ſyrus. agathon achillis. gelaſius. arſenius. lutius Et alij innūerabiles quoꝝ ē digna memoria.

Ambroſius roman⁹ doctor p̄ncipalis mittit̄ a valētiniano ad mediolanū. et ſtatim in ep̄m ditus eligit̄ vt ip̄e teſtat̄ in libro de officȷ̄s. Rapimur de tribūalib⁹ ad infulas. cogimur ſimul diſcere ⁊ docere.

Alexius vir ſanctus et mire pacie. rome claruit.

Martinus ep̄s thuroneñ. claruit in gallia vir admirande ſcitatis. de pānonia oriūdus extitit.

Iohānes heremita ſciſſim⁹. q̄ theodoſio triūphum p̄dixit.

temerator niſi peituiſſ; hāc maledictō; euaſit. Reuera poſſum⁹ adducere illud gamalielis actuū v. Si a deo ē. nō poteritis diſſoluere ⁊c̄. Tāta ſiq̄de; p hui⁹ mūdi potētes piter ⁊ ſapiētes facta

¶ Auguſtinus carthagineñ. de affrica rethor maxim⁹. et in omni phia ac poetria incōpabilis. inſup oīe ſcibile pō vnq̄ phi repire potuerūt in iuuētute ſine magna difficultate adept⁹. circa hec tpa ad mediolanū mittit. vbi ſtatim a beato ambroſio cōuertitur. et in xpi noie poſtpoſita manicheoꝝ hereſi baptizatur. hic creuit in doctorē ecclie pcipuū. et hereticoꝝ malleū valentiſſimū. non longe poſt in epm yponenſe ſublimatus totā eccliā ſuaꝝ fonte doctrinaꝝ per ānos. liij. abundantiſſime irrigauit.

Ymperatores | catholic⁹ Theodoſi⁹. an. xi.

Iſte theodoſius imenſe religioſitatis extitit. xpo et ecclie fideliſſim⁹. ideo in oibus adiutus ē a dño miraculis etiā aptis. hoſtes ſupans. ſibi ⁊ omnib⁹ pncipibus oſtēdit q̄ntū valz ad victoriā obtinedā orō deuota cū lacrimis. Ab inūeris barbaris circūdat⁹ xpm ſuppli inuocās glorioſus victor nō ſuis maibus ſz diuinis triūphauit auxilijs. Naz tela q̄ hoſtes cōtra eū miſerāt retrorſuz acta in ipos atrociter reuertebant. Qd videntes barbari pauore nimio pſtrati ſeſe xpianiſſimo pncipi ſubdidere. vñ ⁊ poeta claudian⁹ licz pagan⁹ hoc idez teſtat dicēs. O nimiū dilecte deo tibi militat ether. Et cōiurati venīūt ad claſſica vēti. Quaz hūiliter ſe habuit in correptiōe ambroſij patz in legēda eiuſdez. Vide auguſtinū li. vltio de ciui. di. Et quō ydola ſubuerti cū tēplis iuſſit. ⁊ quō iohānez heremitā cōſuluit ⁊c. et quō flagrabat magis bñfaciendi caritati q̄ dñandi cupiditate. Morit tandez bene diſpoſita republica quaz deſolatā inuenit. Primo ſtabularius fuit ſz pter virtutes pmotus eſt.

Anno mundi. vM dlxxxiij.

Pape | Siricius an. xv. m xi. d. xxv. | Roman⁹

Anno xpi. ccclxxxiiij.

¶ Iſte ſiricius ſtatuit. vt de ipſa ſecta manicheorū null⁹ reciperet. niſi cum tali pacto q̄ in monaſteriū retruderet ibiqz pñiaz ageret cūctis diebus. ⁊ in fine vite tantūmodo viaticū ſumeret. Omēs etiaz illi⁹ ſecte quos repit exilio dāpnauit.

Priſcillian⁹ eps hiſpanie cadit in hereſim peſſimā inde hereſis priſcillina.

Aaitanarius rex gothoꝝ pſeq̄tur xpianos in terra ſua. vbi multi mrio coroāti ſunt

Firmin⁹ eps ambianeñ.

Honoratus et ſabinus ibidez oēs ſancti cōfeſſores.

Placella vxor theodoſij de paupib⁹ maximaz curā habuit q̄bus ſuis maibus effi tioſiſſime ſeruiuit.

Marcellus eps appanie mr

Paula vidua ſciſſima ⁊ filia eius euſtochiū virgo claruerunt. quarū btūs hyeronim⁹ ſepi⁹ memit. vitāqz paule dignis laudibus cōſcripſit.

Theophilus epūs alexandrie.

Seruacius tungrorū epūs. qui dicit fuiſſe cognatus xpi floret.

Seuerinus epūs colonieñ. magne autoritatis ⁊ ſanctitatis fuit.

Legim⁹ cōtra pr̄imoniū ecclie pene i oib⁹ finib⁹ toti⁹ xpianitatis vt nequaq̄ credibile ſit q̄ hūano mō potuiſſz inſult⁹ huiuſmodi toleraſſe. ſiue aliq̄d recupaſſe p⁹ tā crebras deſpataſqz ſpoliatōes. ſz qr de celo dimicatū eſt cōtra eos ideo vt fumus pierūt vniuerſi hoſtes ecclie. vſqz in pñs. Ubi cōſtācie arrian⁹. iulian⁹ apoſtata. valēs. batanari⁹. hailaric⁹. gāſeric⁹. honoric⁹. attila. ſcuo. totila. theoderic⁹. cōſtāti⁹ iij⁹ ⁊ q̄nt⁹. leo iij⁹ ⁊ iiij⁹. heiric⁹ iij⁹ ⁊ iiij. frederic⁹ pm⁹ ⁊ ij. ottho iiij. lodouic⁹ q̄rt⁹. ⁊ ceteri preſumptores cū ſuis cōplicib⁹. q̄ q̄i hora vna eccliā puare nitebāt aut ſuffocare. nūq̄d pualuerit. Ecce

Roma capitur a gothis et incēdit. et fit illa famoſa altricatio inter paganos et fideles. q: pagani cū magna blaſphemia nitebant̄ fideꝫ extīguere. ⁊ culturā deoꝝ reaſſumere ſꝫ nō p̄ualuerūt. q: halaric⁹ rex gothoꝝ met xp̄ian⁹ fuit. ⁊ pepcit oībus cōfugientib⁹ ad ſacra. et ſic cōfuſa fuit ip̄ietas paganoꝝ eo ꝙ nō potuerūt ꝓbare diffortuniū euenisse ex eo ꝙ roma abieciſſꝫ ydolatriā et fideꝫ recepiſſꝫ. De hoc auguſtin⁹ in libris de ciuitate dei. et oroſius habūdanter tractant.

Patricius magn⁹ pꝫ. hibernoꝝ aplūs. circa hec tpa in hibernia venerat̄. cū ſuis ſororibus angeli ſepe colloquio fruitur.

Claudius poeta rome

Archadi⁹ cū honorio. an. xiij

Iſte archadius puer adhuc fuit qn̄ pater ei⁹ defunct⁹ fuerat. et quidem ſatis bon⁹ fuit. ſed plures aduerſitates cū fratre ſuo honorio ꝑpeſſus eſt. q: multa p̄icula ⁊ tirāni de gētibus barbaricis. ſcithis gothis. wandalis. ⁊ hunis ſurrexerūt. q̄ multas ꝓuītias depopulati ſunt. et niſi xp̄i gratia ſingulariter xp̄i fidelibus principibus ſuccurriſſet. totaliter periſſent.

Macezel comes archadij meritis ſcōꝝ quos ſecū duxit. exēplo theodoſij cū. v^{m}. pterruit hoſtiuꝫ. lxx. milia. ſcō etiā ābroſio ſibi in viſiōe apparēte ⁊c. ſꝫ p⁹ elatus ſcōs viros cepit pſequi. ⁊ eccliaꝫ temerare auſus eſt. et ſtatim occidit. ꝓbauitqꝫ in ſe vno. ad vtrūqꝫ ſp diuinū vigilare iudiciū. qn̄ et cū ſuperauit adiutus. et cū cōtempſit occiſus eſt. De hoc ſunt infinita exēpla. ecīā hodie.

Sanctus heraclides qui ſcripſit vitaſpatrū. ad lauſiū epm̄. Prudenci⁹ poeta xp̄ianus

v^{m} dcxiij.

Roman⁹ pm⁹ Anaſtaſi⁹ an. iij. di xxvi

cccxciiij.

Iſte anaſtaſius ſtatuit ꝙ cū ſanctū euāgeliū legeret̄ oēs ſtare deberēt. ⁊ qui caret aliquo mēbro nō deberet fieri clericus. Hic fecit fieri vnā baſilicā ꝓpe ſcolaꝫ mamertini.

Pelagius hereticus. et ſceleſtinus ⁊ iulianus epūs. a quib⁹ peſſima heresis pelagiana. dicit hoieꝫ ſine g̃ra. poſſe mereri. ⁊ baptiſmuꝫ et orōnes ecclie irritas eſſe ⁊c. Auguſtinus multum cōtra eam laborauit.

Et hodie floret cultus dei cū gloria. et illi ſi pn̄iaꝫ nō egerūt. apud inferos cōtremiſcūt. Sed nunquid humana virtute id actum credim⁹. Minime. Igit̄ ſi d̄s ꝓ nobis. q̄s cōtra nos. Ecce regnat fides ſcā videntib⁹ et inuidētibus inimicis dentib⁹ ſuis fremētib⁹ ⁊ tabeſcētib⁹. Nil cōtra manū oīpotētis valentib⁹. iux̄ ꝓphiaꝫ pſalmiſte dicētis. Dixit dn̄s dn̄o meo ſede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos ſca. pe. tuoꝝ. Et iteꝝ. Sepe expūgnauerūt me a iuuētute mea. etenī nō potuerūt michi ⁊c. Et q: grādia mala cōtigerūt aliqn̄ ꝓpter huiuſmodi diſputaciōes. ſuggerētibus quibuſdaꝫ impijs in aures p̄ncipū. ꝙ eccliaſtici frena dn̄ia licite n̄ poſſiderēt. ideo aplica ſedes inhibuit ne āmodo fiant. neqꝫ vlli liceat deinceps in dubiū reuocare. qđ tantis ſciſſimoꝝ viroꝝ doctrinis ⁊ exēplis cōſtat roboratū. Aduertant ſenſati p̄ncipes ꝙ eis vtile ſit et ſalubre. poſt tot ānoꝝ curricula ac varios rerū euētus. vbi nullus vnꝙ̄ pſpatus eſt. Neqꝫ ſibi ꝑmittāt incōſulte poſſe imutare. quod ſpū ſancto durante ſtatutū eſt. ac tot patronos et celoꝝ inſpectores p̄ſidentes iam habet.

Cronica ſancti hieronimi finit hic circa ānos dn̄i. ccclxxx.

Conſtātin⁹ comes honorij mirabili felicitate in breui multos tirānos et barbaros ꝓſtrauit xpi adiutorio ſuffultus. Et nota ꝙ ſicut dicit beatus hierōnym⁹. Romani inpncipio erāt fortiſſimi. ſic in fine debiliſſimi. nam ad ꝓpulſandum hoſtes neceſſe eſt quottidie barbaros cōuocare.

¶ Iſte honorius clemētiſſim⁹ fuit. Cūq₃ diceret ei cur rebelles nō occideret. ait. Utiā₃ eſſet michi poſſibile ad vitā₃ mortuos reuocare Et ob piā₃ fidem quā in xpo habuit multos tirānos obtinuit ſine ſangnis effuſione. ⁊ periculoſa illa tpa paulatī₃ ſub eo q̄euerūt. Et hic finit hiſtoria pauli oroſij preſbiteri. qui hoc tēpore claruit.

Reliquie . ſ. ſtephani ꝓthomris hoc tpe inueniūtᷓ in hieruſalem.

Impatores — Honori⁹ fili⁹ theodoſij. cū₃ theoſio minore ānis. xv.

Maximus epūs nolanus ꝓphetie ſpū claruit.

Oſſa ſamuelis ꝓphete tranſlata ſunt cōſtantinopolim ab archadio.

Donatus epūs.

Ticonius afer multa ſcripta reliquit.

Epiphanius epūs

Tholomatius mr

Sulpitius ſeuerus. — Siſinnius — Martirius — Alexander

Oroſius — Melania — Dyocles — Ancilla — Nathanael

Dorotheus — Stulta — Ammon — Pachonius — Alexandria

Iſidorus pm⁹

Iohānes chriſoſtom⁹ exilio dāpnatᷓ ab eudochia regina vxore archadij. ibiq₃ moritᷓ ardore ſolis. et archadius excōmuicatᷓ ab innocētio. eo ꝙ cōſenſit.

Anno mundi. — vᴹ dciij. — vᴹ dcxiij.

Pape — pm⁹ Innocētius. ānis. — Albaneñ — xv. m̄. ij. d̄. xx. — Zozimus. annis. ij. m̄. viij. d̄. — Grecus. ix.

Anno xpi. — cccciij. — ccccxiij.

¶ Iſte innocentius ſtatuit ꝙ nō ſolū preſbīri ſed oēs xpiani deberent vngi oleo infirmoꝝ. et ſabatho ieiūniū celebrari. ⁊ ad miſſā₃ oſculum pacis dari. pluresq₃ regulas dei eccleſia et monaſterijs et iudeis ⁊ paganis tradidit. vt patȝ. xxvi. ij. q. i. Nunqd ⁊c. Hic dāpnauit ad inſtantiā₃ cōcilij affricani hereſim pelagianā cum ſuis hereſiarchis. vide. xxiiij. q. i. de hac materia.

In quāta reuerētia olim ſancti doctores. patres. et pncipes et concilia habuerūt apoſtolicam ſede₃. vt nichil auderet ſine cōſenſu dñi pape diffinire. De hac materia ſunt plures epiſtole ſancti auguſtini. ⁊ alioꝝ ſcripta.

¶ Iſte zozim⁹ ſtatuit ne clerici tabernas teneāt aut vina vēdāt ⁊ vt cereus bñdicatᷓ in ſabatho ſancto. ⁊ ꝙ ſeruus nō fiat cleric⁹ niſi prius liberatus ſit a dño ſuo

¶ Ipe miſit legatos ad cōciliū₃ carthagieñ. p roboratiōe eiuſde₃.

Talmud iudeoꝝ qḋ ſonat apud eos doctrina cōponitᷓ circa hec tpa anno dñi. cccc. a duob⁹ ſummis rabi ſc₃ rabina ⁊ raballe. liber vtiq₃ grādis ⁊ maior decē biblijs. In eo ſunt inexecrabilia mēdatia. turpia. fatua. abhoīabilia cōtra legē dei. lege₃ nature. ⁊ legem ſcriptā. Uidentes nāq₃ iudei lege₃ ſuā₃ quottidie deficere. ⁊ fide₃ xpianā ꝓficere in toto orbe . etiā cū gloria tpaliū. hos duos deceptores inſtigarūt qtūs hūc libꝝ conponeret. et tanꝙ moyſi ſcriptis firmā adhiberet fide₃. ꝓhiberētq₃ ſub pena mortis ne q̄s aliq̄d negaret de his q̄ in eo cōtinētur. Factū eſt ita ad ſuā₃ infelicē excecatiōnē ⁊ ſuoꝝ ꝑpetuā dāpnatiōnē Ne autē ſimplices haberēt occaſionē recedendi a tanta falſitate iniūxerunt eis vt interrogati de difficilib⁹. reſpondeāt. Nos hec nō intelligim⁹. ſed rabi noſtri poterūt rñdere vo/

Genſericus rex wandalorum infinita mala fecit. per longū tēpus in diuerſis mūdi partibus. tirānus peſſimus et arrianus. precipue religione xpiane et nobilitati infeſtus fuit. Romā cepit. affricā deſtruxit. ſub quo auguſtinus moritur. anno dn̄i. ccccxl.

Attila rex hunorum. flagellum dei. tirannus atrociſſimus. longo tpe perſeqtur hūanū genus. tandē cōfoſſus moritur peſſime more tirānorum. Alibi dicit qꝫ pro ſanguine ſuffocatus fuit.

Johānes caſſianus heremita eiectus a criſoſtomo de cōſtantinopoli venit marſiliā. collationes patrū ſcripſit et alia. Et fuerūt infiniti ſancti hermite et monachi.

Amanus epūs aureliaceñ. ciuitatē ſuā liberauit ſuis meritis ab hunis.

Theodoſius. ij. filius archadij. cū valen. an. xxvij.

Timotheus hereticus dicit xpm verū deū et hoīem qdē eſſe. ſed addidit falſum. dicendo diuinā naturā cōuerſam eſſe in humanam.

Palladius epūs mittit ad ſcotos.

Hic theodoſius totus catholicus fuit et deuotus pnceps. nec tñ valuit phibere barbaros. quin multas puītias vaſtarunt. pmittente deo. Grandis nanqꝫ exercitus gothorum totū romanū imperiū in partibus occidentis vaſtauit. ſed in oriente tranqlla pax fuit et ſanctitas.

Concilium carthagineñ. fuit. ccxviij. patrū cōtra pelagiū hereticū. in quo ſcūs auguſtinus ſolemnis triumphator contra hereticos apparuit. cūctos vincēdo.

Saxones hoc tpe angliā intrare ceperūt. et paulatim creſcentes tandē totū regnum et dyadema obtinuerūt.

vm dcxxiij.

primus Bonifacius. ānis. Romanus viij. di. viij.

Romanus primus Celeſtinus an. viij. d. ix.

ccccxxiiij.

Iſte bonifatius ſtatuit ne mulier tāgeret pallā altaris aut lauaret. Ipſe habuit ſciſma cū eulalio. preſbitero qui ſecū electus fuit. et pualuit. quia maior et ſanior pars ſecū erat. et impator etiā cū vxore ſua ſibi magis fauebat.

Iſte celeſtinus inſtituit dici pſalmos ante miſſā. et ex hoc exordiū ſumpſit vſus quē poſt eccleſia ſeruauit de introitu et gradu ali et tractu. Tempore eius celebrata eſt ſancta ſinodus epheſina cōtra hereſim neſtorij epi conſtantinopolitani. qui negabat beatā mariā verā eſſe matrē filij dei.

Sciſma quartū quod fuit inter bonifaciū et eulaliū. cauſa fuit diſcordia eligētiū. et obtinuit bonifacius. quia maior et ſanior pars erat ſecum.

Predeſtinatorum ſerpit hereſis. q̄ dicit nil pdeſſe ad vitā qꝫ ſancti virtuoſe agunt.

Lupus trecaſſinus epūs floruit. qui attilā mirabiliter a preda cōpeſcuit.

Cirillus alexandrinus epūs fuit in concilio epheſino.

Hieronimus obijt. miraculis inauditis clarus.

Euſebius diſcipulus hieronimi claret poſt eum.

Neſtorius epūs conſtātinopolitanus. dicit xpm purum hominē nō deū. hereſis magna.

Hbis. Sic traditi ſunt in reprobū ſenſū vt plus his nugis credāt. qꝫ moyſi aut xpo. Verūptamē plures in diuſis mūdi ptibus cōuerſi crebro legūtur. et aliq pro fide magna fecerūt. et vtiliſſima ſcripta reliqrūt

Tota gallia etiā affrica. hiſpania ⁊c. interijt pmiſſiōe dīna ab incurſu barbarorum quīgētorum milium. ⁊ oēs pene ciuitates in terram pſtrate fuerūt exceptis paucis. q̄ ſcōs epōs habuerīt. ob qđ diuinitus ptecte ſunt. Et fuerūt tpa horrēda ¶ Ciuitas metēſis muros habuit inſupabiles ſed corruerūt pter pcta ciuiū. et ſic exuſta fuit.

Eccleſia dei iſto tpe valde tribulatʳ. et pcipue in affrica. Nam auguſtino mortuo totūs clerꝰ aut martyrizatʳ aut expellitʳ a ſedibꝰ ſuis in exiliū. nec fuit ſimilis pſecutio ibi vſq3 tūc. pter ganſericum regem wandalorum et honericū filiū eius qui fuerūt arriani et ecclīas clauſerūt. Tandem eciā ipi male perierūt more ſolito. ¶ Hilarius epūs arelateū. claret in gallia.

Impatores

Merlinus de incubo genitus claret in britania ſpū phetie. cuiꝰ inſtictu vortigonꝰ rex britonū valde dilatauit fidem xpi. Huic ſucceſſit vterpādagoron frater eiꝰ. qui fuit pater arcturi de quo pphetauit idem vter. i. caput draconis. q̄r per dracone in ſtella pnūctiatus eſt.

Synodꝰ iij. epheſina vniuerſalis. cc. patrū cōtra neſtorium hereticum.

Patricius filius ſororis ſci martini. mittitʳ in hiberniā a celeſtino papa vir mirabilium operum. Uixit ānis. cxx.

Paulinus epūs nolanus vir ſcūs de quo loq̄tʳ gregoriꝰ in dyalogo ſuo.

Iudei plures ſubmerguntur in mari. decepti p dyabolum qui eis apparuit in ſpetie moyſi quaſi vellet eos intro ducere in terram pmiſſionis. Quidam vero cuadentes fidem xpi ceperūt

Anno mundi. vm dcxxxiij.

Pape

.iijꝰ. Sixtus. ānis. viij

Romanꝰ dieb. ix.

Anno xpi. ccccxxxiiij.

Iſte ſixtus vir ſanctꝰ erat totus humilis et miſericors eccliam ſancte marie maiorē edificauit. Habuit quēdā emulum noīe baſſum qui eū diffamauit De quo cū ſe cōcilio purgaſſet ſtatim poſt baſſus morītʳ quem tamen ppis manibus ſepeliuit

Germanus epūs autiſiodorēſis tres mortuos ſuſcitauit ⁊ etiam aſinū ſuum defunctū Oim pedes lauit ſine exceptione

Eucherius lugduneū epūs et doctor

Seuerus treuereū epūs ſanctus

Mamertinus abbas in monaſterio ſancti germani et allodius fuit ante eum

Septem dormientes euigilant quos decius ante. cc. annos in ſpelunca recluſit

Petroniꝰ epūs bononieū fecit vitaſpatrū vir ſancte vite ab infantia

Marianus monachus et plures alij ſancti et docti viri floruerūt

Eutropius preſbiter ſcripſit plura

Uictorinus maſſilieū

Maruchas epūs filium regis pſarum a demone liberauit et multum ibi fides creuit

Terremotus maximꝰ apud cōſtātiopolim per quatuor menſes et infans dixit vt cantarent. Sanctus ds ſcūs fortis ſanctꝰ et imortalis miſerere nobis et ſic ceſſauit Hoc poſtea in calcedonenſi ſinodo cōfirmatū eſt

Feſtum ſancti petri ad vincula inſtituitur et ſtupenda miracula per eius cathenam fiunt

Celum ab aquilone efficit̄ q̄ȷ igneū.⁊ fulgurātes haſte apparēt. Terremotus cōtinui.⁊ ſigna plura fuerūt. Codex edit̄.qui et liber theodoſianus appellatur. qui omniū pꝛincipū legitimoꝝ habet fines. Beatiſſimus iohānes baptiſta caput ſuū reuelat duob⁹ mo nachis q̄ hieruſalē venerant. Pothi autē qꝛ eūdē patronū ſibi elegerāt inuicti pmāſerūt diu.

Luna obfuſcat̄. Cometa apparet. ⁊ p⁹ pauca apud tholoſaʒ gallie riuus ſanguis longiſ‑ ſimus fluxit tota die.

Undecimiliū virginū cohoꝛs apud coloniā agꝛippinā martyrizat̄ ab hunis. et colonia ſtatim etiā poſt deſtruitur

Martia‑ n⁹.cū va‑ letiniano annis. vij.

Iſte martianus catholicus fuit.⁊ cū valentiniano impauit.ſꝫ poſt apud con ſtātinopolim interemptus fuit cōſpiratione ſuoꝝ.Hic in ſompnis vidit arcū attile cōfractū . ex hoc ipm̄ intelli gens moꝛtuū.et ſic factū eſt.

Ecbius patricius contra attilam pugnat.fugans eū.et ceſa ſunt ibi ſcʒ in territoꝛio aurelianeñ.clxxx⁹ pugnatoꝝ.

Synod⁹ iiij. Calcedoneñ vniuerſalis. dcxxx.patꝝ

contra euthicen hereticū.qui fuit abbas con‑ ſtantiopolitanus.Hic dixit vnā naturaʒ eſſe verbi dei et carnis. Et dyoſcorus olim epūs alexandrinus.defenſoꝛ illius fuit.

v⁹ dcxliij. | v⁹ dcliij.

Prim⁹ Leo ānis xxi.men. Tuſcus. .i.diebus.xxviij.

ccccxliij. | ccccliij

Iſte leo ſanctiſſimus longo tp̄e cū multiplici fructu pfuit eccle ſie tunc infinitis piculis laboꝛanti.ꝓpter tirānides pncipū.⁊ he reſes varias falſoꝝ doctoꝝ.Plures ſermōes et eplās ſcripſit. ita egregie.vt inter oēs doctoꝛes floꝛem dictamis repoꝛtaſſe dicatur. et quecūqꝫ dixerit ſic ſunt appꝛobata. vt nulli fas ſit in mīmo ab illis diſſentire.Ipſe ſuis meritis attilaʒ a roma et italia auertit.manū ſibi amputauit ꝓpter quēdāʒ tēptatōeʒ ſed beata virgo ipāʒ reſtituit.In canone addidit.ſanctū ſacri ficiū imaculatā hoſtiam.Synoduʒ calcedoneñ iuſſit celebrari mediāte martiano impatoꝛe. Tandem plures agones beata moꝛte potit̄ ſepultus apud ſanctū petrū.Feſtū eius agit̄ in vi‑ gilia apoſtoloꝝ petri et pauli.quidam dicūt.xi.aprilis.

Genoueſa virgo claret pariſius.que fuit velata a ſancto germano.

Valleranus epūs ſanctus

Marinus epūs ephesioꝝ.

Iuuenalis epūs hieroſolymitanus. Anatholius cōſtantiopolitanus eps Hij duo fuerunt in cōcilio calcedo‑ nenſi pꝛincipales.

Tempoꝛe huius pōtificis miſteriū beatiſſime trinitatis euidenti miraculo in partibus gallie declara tur.Cum enī quidaʒ epiſcopus celebꝛaret.Uidit ſuper altare tres guttas clariſſimas equalis magni tudinis cadere.que ſimul defluentes.et in vnum cōiuncte gēmaʒ pulcherrimā effecerūt.Quā cū eps̄ in medio crucis auree poſuiſſet omnes alie ceciderunt.

Nicaſius remeñ epūs mr̄io coronat̄ cū eutropia ſoꝛoꝛe ſua ab hunis truncatus ait.Domine viuifica me.ſcdm̄ verbum tuū.

Arcturus rex britanie noiatissim⁹ in victorijs.cccclx.viros gladio suo interfecit. Ecclie dei subuenit.⁊ fidem valde ampliauit.oēsq; terras frantie.datie.norwegie ⁊c.sibi seruire coegit.Perdit tandem nec vsq; hodie scitur vbi manserit.

Anglia in flore tpe arcturi.cui ter dena regna seruierūt.sed tpe paruo.

Meretrix quedā pepit infantes.vij.vno partu. et in piscinā piecit.et vnus fact⁹ est rex longobardoꝝ.

Ethicius senator in burgūdia tpe famis .iiij ᴹ⁹. pauperꝫ sustētauit.⁊ celestis pmissionis vocē audire pmeruit.

Helisei pphete ossa transferunt de samaria in alexandriam

Imperatores

Primus Leo. ānis.xvij

Perpetuus epūs thuroneñ.

Zeno ānis xvij.

Iste leo scdm quosdā fuit verus catholicus. scdm alios aūt dicit q nimis imprudenter ymagies scoꝝ iussit cōburi.pter qd a papa excōmuicatus fuit.Videt tñ q hoc non leo primus sed leo.iij. fecerit. tempore gregorij.iij.qr tūc fuerūt tēpora turbulenta et inquieta

Iste zeno fuit arrian⁹.⁊ totaliter crudelis contra catholicos fedus inijt cū gothis et filiū leonis interficere volens alter similis ei offertur.Ipse theodericum pueꝝ.postea regē gothoꝝ a pre suo in obside; accepit.

Venetiarū ciuitas inclita condit aut potius āpliat circa hec tēpa āno dñi.cccc l.nō a pastorib⁹ sic roma.s; a potētiorib⁹ ⁊ ditioribus puitiaꝝ aduenis.illic pter psecutionē attile confugiētibus.Mirū est ⁊ summo laudis extollen

Anno mundi. vᴹ dclxiij.

Pape

Primus Hila ri⁹. an.vi.m. Sardus iij.d.vi.

Simplicius an. xv.m.j. Tibrtin⁹ d.vij.

Anno xpi. cccclxiiij.

Iste hilarius dedicauit ecclesiā beati stephani iuxta basilicā beati laurēcij. Hic cōstituit vt nullus pōtifex sibi successorē cōstituat.vt habet.viij.q.i.Pleriq;. Sepelitur in monasterio sancti laurēcij qd ipse construxit.

Iste simplicius diuisit vrbē in qnq; regiones. et plures ecclias dedicauit.Hic constituit vt cleric⁹ inuestiturā ñ recipiat a laico q fuit post p alios magis roboratū vt patet.xvi.q.vi.per totū.Sepelitur in vaticano.

dum pconio.potuisse a tot tāq; diuersis vrbiū et oppidoꝝ populis conditam ciuitatē per annos mille cū tali incremēto ac glorie splendore vnanimiq; sagacitate conseruare.

Marci euāgeliste corpus transfertur ad venetias de alexādria

Letanie maiores instituuntur a mamerto epo viēnensi

Remigi⁹ remēsis epūs qui post clodoneū regē francie cōuertit

Prosper epūs vir clarus scia sanctitate vite de aqtanie terra.

Theodorus epūs sirie scripsit cronicā ⁊ plura alia

Cipanus amsiliensis epūs vir supra modum misericors totū q habuit fratribus in necessitate dedit

Heresis acephaloꝝ fuit q inpugnauit cōcilium calcedoneñ.

Fulgencius epūs ruspensis claret luculentissim⁹ doctor scia ⁊ fide plen⁹ natione afer

Acbatius epūs constantiopelitanus in heresim cecidit et dampnatus ⁊ famosus hereticus fuit

Bonifati⁹ mr et alij multi martyres

Diſputatio illa famoſa facta ē apud carthaginē cōtra arrianos iuſſu honorici regis. cui⁹ ſcripta ha benꝫ. ſed ꝑualentibus catholicis rex impius arriana hereſi plen⁹ eos vſquequaqꝫ pſeqꝫ. ſed nō inpune nam octauo āno regni ſui pcuſſus a dño ſcatens vermib⁹ miſerabiliter expirauit.

Eugenius epūs carthaginē. et Felix epūs abritañ. cū alijs epis ⁊ clericis. et ecclie mē bris nūero. iiij(m) dccccl xxvi. miſerabiliter tractanꝫ et in exiliuꝫ mittunꝫ ab honorico rege wandaloꝝ. Et totus clerus affricanus fortiter ꝓ xpo agonizat vſqꝫ huc.

Multi mrēs manibus et linguis abſciſis recte loqbanꝫ.

Guntaramūdus rex wandaloꝝ qui p⁹ honoricū rexit. eugeniū ab exilio reuocauit. ſꝫ caſtrimūdus q̄ poſt. ix. ānos ei ſucceſſit. iteꝝ ecclias claudit

Dyoniſia cū filio ſuo maiorico ⁊ germana datiua leōtia filia ſci germani epi

Emilianus medicus.

Fames incredibilis facta ē q̄ totaꝫ affricaꝫ vaſtauit et alias regiōes. occaſione cui⁹ plures ſancti et ſancte facti credunꝫ ꝓpter elemoſinas ſuas.

Victorian⁹ ꝓcōſul martir mirabiliter cruciatus eſt. et Victoriana honorabilis matrona. et alij plures ⁊c.

.ccxv. epos exiliando. erga quos ſymachus papa clemētiſſim⁹ fuit.

Theodericus q̄ arrianus fuit. rex gothoꝝ. totaꝫ ytaliaꝫ poſſedit longo tpe. ⁊ quaſdaꝫ tirānides cōtra fideles fecit. ob qd̄ fuit ꝓiectus poſt morteꝫ in os vulcani per iohannē papam et ſymachū patriciū. quos iniuſte necauit. ſcd̄m gregoriū in dyalogo ſuo.

Inuentio ſancti michaelis in monte gargano facta fuit hic.

vm dclxxiij. | | vm dclxxxiij.

Roman⁹ — iij. Felix an. viiij. m. xi dieb⁹. xix. — ex pr̄e felice ex regiōe faſciole

Gelaſius an. viiij. m. viiij. die. xviij. — Afer

Roman⁹ — .ij. Anaſtaſi⁹ an. iij. m. — dieb⁹. xiiij (?)

cccclxxiiij. | | cccclxxxiiij.

Iſte felix ſanctus eſt. vt patet ex ſermōe beati gregorij vbi narrat de tribus ſororibus matris ſue. Fuit eni attauus eius. Hic dāpnauit achaciū eo ꝙ ad cōmuōneꝫ recepat petrum alexandrinū epūm. Hic ſtatuit ꝙ accuſato dande ſunt indutie. vt ad reſpondendum ſe parare poſſit. et ꝙ accuſatores et iudices tales eſſe debeāt. ꝙ omi careant ſuſpicione et macula. De ipſo fit mentio. lvi. diſ. oroſius.

Iſte gelaſius canonē miſſe ordinauit. ꝑfationeꝫ. hymnos. tractus. orōnes. ſicut ambroſi⁹ fecit. et inter libros autenticos et apocriphos diſtinxit. xv. diſ. Sacroſcā. Ipſe ecciā imperatorem excōmuīcauit. et excōmuīcari poſſe oſtendit. xcvi. diſ. Duo.

Iſte anaſtaſius ꝑmo bonus fuit. ſꝫ poſtea ſeductus ab achatio et cōmuīcauit ei. ⁊ ob hoc clerus ſeparauit ſe ab eo. Et qꝛ voluit reſtituere achaciū occulte. licet nō potuit. diuino iuditio pcuſſus eſt. inteſtina eiciendo. xix. diſ. Anaſtaſi⁹ ⁊c. Et hic videꝫ ſecund⁹ infamis papa. de toto cathalogo pontificuꝫ vſqꝫ huc. quia ꝑmus ſcilicet liberius fauebat arrianis. iſte neſtorianis. vtrobiqꝫ cōcurrente veſania imꝑatorum.

Iohānes damaſcenus ſcd̄m quoſdaꝫ fertur his tpibus fuiſſe. Alij dicūt ꝙ poſt gregoriū. Manū iniuſte ſibi āputataꝫ btā virgo ſibi reſtituit. multa ſcripta ſubtilia reliqꝫ

Solemnis eps caruoteñ. vir ſcūs inſignis habeꝫ.

Paſchaſius vir ſcūs de quo facit mētioneꝫ gregorius in dyalogo ꝙ graue ſuſtinuit purgatoriū. qꝛ in ſciſmate ꝑtinaciter adheſit laurentio vſqꝫ ad finem vite. ſed ante mortem penituit.

Sancta brigida in ſcotia claret.

Clodoneus pͥmus xpian⁹ rex frantie circa hec tp̄a baptizatus ē a ſcō remigio. Habuit enī uxorem xpianiſſimā noīe clotildis. q̄ fuit filia regis burgundie q̄ ſepius monuit eū ut relicta ydolatria in verū filiū dei crederet. ſz nō acqeuit. Poſtea cū bellaret aduerſus regez almanie. corruere cepit exercit⁹ ei⁹ et infuſis lacrimis ait. Jheſu xp̄e quē regina mea p̄dicat eſſe filiū dei. q̄ ſubuenis in tribulatiōe ⁊ das auxiliū in te ſperantib⁹. tuū deuotus poſtulo auxiliū ⁊c̄. et ſic habita victoria venit cū. iij^m. ad baptiſmū. Et columba celitus āpullā cū criſmate attulit. vnde reges frantie vſqz hodie inungi ſolent. exemploqz eius totū regnū fidem ſuſcepit. et deinceps ſp victorioſus fuit. ⁊ gothos ſupauit ⁊c̄. cepitqz extūc deuot⁹ eſſe erga deū ⁊ ſcōs eius. et p̄cipue erga ſcm̄ martinū. cui p̄cioſum equū cū alijs muneribus obtulit Cūqz vellet eū redimere. iuſſit dari. c. ſolidos argēti. ſz nequaq̄ equ⁹ ſe mouit. At rex. Date inquit adhuc. c. ⁊ tūc eq⁹ ſolutus abijt ad nutū regis. Tūc cū letitia rex. d. vere. b. martin⁹ bon⁹ ē ī auxilio ſz car⁹ ī negocō Et hic videt̄ qī. ij. cōſtātin⁹ ⁊. ij. helena r̄meōrari.

Impatores — Anaſtaſius annis .xxvi.

Iſte anaſtaſi⁹ malū habet teſtionīū quia factus fuit heretic⁹ p acaciū cōſtantiopolitanū ep̄m et cū a papa moneret̄ p ſolemnes legatos vt ab arriana p̄fidia diſcederet. rn̄dit. Nos cū ſimus impator iubere volum⁹. n̄ aūt nobis iuberi. Qd̄ arrogātie verbū eterne hūiliationis. licet inutilis ſubſecuta eſt vltio. q2 parū poſt iuſto dei iudicio fulmīe pcuſſus interijt ſenſatis p̄ncipib⁹ ſue veſanie horridū relinquens exēplū. Ipſe eciā miſerabilis fuit. nec vnq̄ meruit victoriam. deo pariter odibilis ⁊ hoībus

Anno mundi. v^m dcxciij.

Pape — Sardus — Simachus an. xv .mē. vij. d. xxviij.

Anno xp̄i. cccc xciiij.

¶ Iſt ſymachus vir bonus cleri et paupez amator fuit electus cum laurentio. et bis habuit cōtentioſū ſciſma cū eodez. ſz p̄ualuit iudicio eccleſie et theodorici regis. xvij. diſ. Concilia. Hic cōpleuit hymnū angelicū. Gloria in excelſis deo ⁊c̄. et cātari inſtituit. et multa vtilia ſtatuit. Uez cū laurenciū ex mia feciſſet epūm micerinū. non reddidit ſibi vicē iuxta bn̄fitia p̄ſtita ſed iterato erexit ſe cōtra eū. nec ſic pfecit. q2 cū ſymach⁹ ſe plene purgaſſet corā ſynodo de obiectis criminibus cū gloria reſtituit̄. et laurentius cū ſuis dāpnatus fuit.

¶ Sciſma q̄ntū qd̄ fuit inter ſymachū et laurēciū. cauſa fuit diſcordia eligētiū. ſz ſymachus obtinuit iuditio cōcilij. in quo theodericus rex pſonaliter fuit. q2 maior pars erat ſecū. ſz poſt annos q̄tuor ſurgit itez altricatio in clero pter crimīa obiecta ſymacho et factū ē ſciſma ſextū eccleſie. ſed cū ſymachus ſe purgaſſet coram cōcilio et rege. reſtituitur cū gloria ⁊ laurentius dampnatus fuit

Symachus patricius martir clarus habet̄ vir ſcūs ⁊ ſtrēnuus. q̄ rege theoderico iniuſto ſepe obſiſtit ob qd̄ tandez ab eo martirizatus ē cū iohanne papa

¶ Boecius vir conſularis inconpabilis ſcie. et in oīni virtute perſpicuus. fuit gener p̄dicti ſymachi et poſt multa q̄ glorioſe geſſit tandez exul iugulat̄ p iuſticia a thodorico. ſepultus papie. Dicūt q̄dā eū canonizatū ſub noīe ſeueri. Quanta aūt ſcripſit tota xp̄ianitas teſtis eſt Habuit vxorez prudētiſſimā noīe elphe. q̄ fecit hymnū. Oliue hinc ⁊c̄. et Felix per oēs ⁊c̄. de petro et paulo.

Gerbardus primus epūs lauduneñ. vir ſanctus habuit pmo vxorē; quā dimittens et iterato admittēs genuit ex ea virū ſanctū latronē. qui ei in epiſcopatu ſucceſſit. Mirabilem egit pñiaʒ

Siberanus ſcotus cū ſuis fratribus et ſororibus claret ſanctitate.

Arnulphus epūs thuroneñ.

Leonbardus louioceñ. et liphardus diſcipuli remigij.

Uedaſtus atrebateñ.

Seuerinus abbas agaunenſis qui clodoneuʒ regem frantie ſanauit

Euuodius titubenſis epūs

Digniſſim⁹ et gordianus et alij multi martyrizati ſunt a laurentio ſciſmatico.

Cantianus rothonenſis.

Maxencius abbas pictauienſis.

pm⁹ Juſtinus ānis. ix.

Conciliuʒ aurelianenſe celebrat iuſſu clodonei quod ſcūs melani⁹ cōgregaſſe dī. Et nota q̄ multa fuerūt cōcilia aurelianeñ.

Iſte iuſtinus totus catholicus fuit. et omnia que anaſtaſius cōtra eccleſiam fecit. retractauit. ſummū pontificem deuote requiſiuit. ſcilicet venerabileʒ papam hormiſdaʒ. et ſe libenter eideʒ obedire velle intimauit. quod et factum eſt. quia cum ſanctus germanus epiſcopus capuanus ad eum veniſſet ex parte pape vt epiſcopos de exilio reuocaret. ſtatim fecit. cuʒ magna letitia eū ſuſcipiendo. Ipſe magis ecciaʒ feciſſet pro fide niſi eum tyrannidis theoderici regis impediuiſſet.

Carilephus vir valde ſanctus. q̄ nunq̄ voluit videri a mulierib⁹. nec a regina deuota frantie.

v^m deciij.

Campan⁹

hormiſda ānis. ix. di. xvij

Tuſcus

pm⁹ Johānes an. iij. m.

iij. d. xv.

diiij.

Iſte hormiſda vir miſericordiarū fuit. eccleſijs multa ornamēta cōtulit. pauperū elemoſinis intentus fuit. Ipſe clerū compoſuit. et grecos reconciliauit. qui fuerūt excōmūicati pp̄ter hereſim neſtorianaʒ. Sepultus eſt apud ſcm̄ petrū

Auitus abbas aurelian. q̄ orauit p filijs clodonei.

Elphes vxor boecij mulier deuota morit. que epitaphium ſuū met cōpoſuit dicens

Elphes dicta fui ſicilie regionis alumpna.
Quam procul a patria cōiugis egit amor.
Porticibus ſacris iam nūc peregrina quieſco.
Judicis eterni teſtificata thronum.

Solinus ſidonius doctor magn⁹.

Melanius conſularis regis floret.

Albinus vir ſanctus cū alijs.

Uictor. Marſus lantonus cū alijs pluribus illuſtribus viris. qui tunc floruerunt in gallia.

Iſte Johannes ſanctus eſt. et martirizatus a theoderico rege gothorū arriano qui tunc iuſſu imperatoris in ytalia regnauit. Naʒ in cuſtodia afflictus moritur cū ſymacho et alijs eque catholicis viris. cuius feſtum agitur. xxvij. menſis may

Theodericus gothorū rex ſubito defunctus. a quodaʒ ſancto heremita viſus eſt a iohanne papa et ſymacho quos ipſe occiderat. nudus et diſcalciatus in ollam vulcani demergi. Uide in libro dyalogorū ſci gregorij. Uideant igit et intelligant hoc pncipes ꝛc.

Germanus capuanus epūs claret.

Uigor boiaceñ. epūs qui mortuū ſuſcitauit.

Caſſiodorus glorioſus vir et doctor luculent⁹ fuit. pmo ſenator. cācellariuſq; regis theoderici. deinde mōch⁹. plura ſcripſit.

Duo legiſlatores excellentiſſimi hoc tempore claruerunt. Benedictus videlicet pr̄ maxim⁹. et iuſti nian⁹ impator. Horū p̄mus tocius ecclie fulcimētū. et norma religionis inclitiſſimos habuit diſcipulos. et plures nūero. et obtinuit orbē terrarū etc. Ad cui⁹ honorificēciā hoc eciā accreſcit. q̄ nō ali⁹ quilibet ex mgr̄is ecclie vitā illius digeſſit. q̄ inſignis ille diſertiſſim⁹ papa gregorius. q̄ totū qd̄ fecit q̄ſi aurū fulget. Diuinit⁹ eni diſpoſitū ē. vt cū iſdē legiſlator excellētiſſim⁹ in ceteris modis ſit a deo decoratus. eciā hinc maiori auctoritate tā ipſe q̄ legiſlatio eius roborec. q̄ eandē vitā ſumm⁹ apoſtolice ſedis pontifex ordinauit.

Claudius epūs vienneñ. nobiliſſim⁹ inter doctores claret.

Impatores — p̄m⁹ Juſtinianus ānis xxxviij.

Iſte iuſtinian⁹ excellentiſſim⁹ fuit p oia. Nā in ip̄o cōcurrerūt tria q̄ p̄ncipē glorioſū faciūt. ſcilicet potētia. ſapia. et religioſa mens ad diuinū cultū. Per p̄mū hoſtes ſupauit. p ſcdm̄ iuſtis legibus mūdū ordinauit. p terciū deū glorificauit. eiuſq̄ miniſtris ecclias edificando opes plures donauit. Nota q̄ leges ciuiles que romane dicuntur ante iſtū inſignē virū nimis plixe fuerunt. quas ipſe admirabili breuitate correxit. et ad. xij. libros coartauit et de oibus vnū codicē ordinauit. quē codicē iuſtinianū appellari voluit. Fecit eciā librū inſtitutionū. quē in. iiij. diſtinxit libros. Nouas quoq̄ leges q̄s ip̄e fecerat in vnū volumē redactas. nouellas vocari ſtatuit. q̄ cōmūiter autentice appellant. et ſunt p collatiōes diſtincte. Oim eciā mgratuū et iudicū ſeu iuriſcōſultorū leges. q̄s. ij^m. librorū eſſe dicebant grandi labore abbreuiari fecit. et ad m ...

v^m dccxiij. Anno mūdi

Pape. iiij. Felix an. iiij. m. ij. d. xiij.

dxiiij. Anno xp̄i.

Iſte felix iuſſit infirmos inungi ante tranſitū. Unde patz q̄ vnū ſepe inſtituit. qr nō ſp ſit executio. et ergo neceſſe ē ſepi⁹ replicari. aut forte inoleuit qd̄ prius ſtatutū fuit. Uerū p̄ncipaliter p xp̄m inſtitutū ē. qr oia ſacra p xp̄m tradita ſunt eccleſie.

Ut prior ordinibus cūctis preſtancior iſte.
Sic erit in fine cūtis conſtancior ipſe.

Sacer ordo benedicti. vtitur amictu miti. p ſuo velamine.
Albo nigro camelino. lana texta ſine lino. put eſt religio.
Hic monarcha monachorū. patriarcha eſt cunctorū. qui ad ſe confugiūt.
Cenobitis prebet normā. et anachoritis formā. vias rectas ingredi.
Cuius regularis vſus. nūc vbiq̄ eſt diffuſus. inter orbis climata.
Nam ſpecus cultus diuini. locuſq̄ montiſcaſſini. redolent virtutibus.
Hinc fuldenſes cū feruore. clauſtra multa cū decore. regūt in almania
Aſſunt et cluniacenſes. ſimulq̄ camedulenſes. cū ciſtercienſibus.
Ualumberni ſilueſtrini. ſupſunt et celeſtini. ſub diuerſo habitu.
Montiſoliueti patres. humiliatiq̄ fratres. ſub eadē regula.
Uigent quoq̄ iuſtinenſes. cū cādore burſſeldenſes. hiis diebus vltimis.

Perſecutio iterū in affrica ſit catholicis a wandalis arrianis. ep̄is quibuſdā lingue abſcidebantur. et tamen recte loquebantur.

Anthonij abbatis corp⁹ inuenit. et in alexādriā tranſfert

Totila rex gothoꝝ multas exercet tirãnides.et pene tota italia deſtruit.

Belliſarius patriciꝰ comes iuſtiniani.mirabiliter de parſis triumphauit. Deinde miſſus ad affricam wandaloꝝ gentem deleuit.de hinc romã liberauit a gothis que per totuꝫ annuꝫ fuit obſeſſa.Regem eciaꝫ gothoꝝ cepit et ad imperatorem duxit. Et roma ſepius capitur a gothis. et quaſi in nichilum redigit

Arator poeta floret
Priſtianus gramaticus
Nicetius treuereñ. epũs
Caſſius marnieñ epiſcopus
Maurus diſcipulus ſanctiſſimi patris benedicti claret.
Romanus monachus q̃ ſanctũ benedictũ pauit in ſpelunca

Numerũ libroꝝ.l.redegit.⁊ ipm librũ digeſtoꝝ ſeu pandectaꝝ appellari mandauit. Et debet ſcribi per dg.ſed hodie mirabili errore apud oẽs p duplex ff ſcribit q̃ p miſteriũ dicat.q: cõmuĩs error faciat legem.Cauſa aũt ẽ.q: dg antiquitus quandaꝫ ſimilitudieꝫ in ſcribendo habebãt cũ ff duplicato Omnibus legibus totus mundus extũc et deinceps vſqꝫ nũc ordinat ⁊ regitur. paucis exceptis que per ſacros canones ſunt ꝓhibite tanꝗ mortifere q: cũ lege diuina nõ poterãt concordari.aut nõ coueniunt xpianoꝝ moribꝰ.Et hoc ideꝫ impator tanꝗ verus catholicus deſiderauit ab ecclia fieri dicens. Non dedignant leges hũane ſacris canonibꝰ obedire.Plurime eciã leges ſunt canonizate.p qđ ecclia ſummã oſtendit exẽplaritatem.hũiliter ſe ſubmittens legibus hũanis.in q̃ntũ nõ impediũt cõſecutionẽ ſui finis.qui ẽ vita eterna.quã ꝓmiſit deus cuſtodientibus legeꝫ ſiue mãdata ſua.

vꝰ dccxxiij. — vꝰ dccxxiiij.

.ij. Bonifacius an.ij. — Romanꝰ diebꝰ.xxvi.

.ij. Iohãnes an.ij.m. — Romanꝰ iiij.diebꝰ.vi

pmꝰ Agapitus an.ij.m. — Romanꝰ xi.d.xviij.

dxxiiij. — dxxxiiij.

Iſte bonifacius ſtatuit vt clerici ſint diuiſi a laicis in celebratione miſſe Hunc quidam libri dicunt electum in diſcordia cũ dioſcoro.⁊ fuit ſciſma.xxxviij diebus. Sed mortuo tũc dioſcoro idem bonifacius obtinuit.Alij dicũt ꝙ hoc ſit factum tempore ſyſinnij vt infra patebit.

Iſte iohannes cũ iuſtiniano impatore magnam habuit concertationem.an videlicet in xpriſto vna vel due eſſent nature.Probante autẽ papa ꝙ due.imperator ait. Aut cõſenti nobis aut in exilium ibis. Tunc papa gaudenter dixit. Ego ad iuſtinianuꝫ imperatorem xpianiſſimũ venire deſideraui.ſed vt video dyocleciãnũ pſecutorem inueni.tamen minas tuas in nullo timeo. Tũc impator humiliauit ſe ꝓſtratus ante pedes pape.

Iſte agapitus plene reuocauit iuſtinianũ ab errore euthicetis Hic conſtituit ꝓceſſiones fieri diebꝰ dñicis.Morit conſtautinopoli et relatus eſt romaꝫ. et ſanctus eſt. Cuius feſtum agit xxij.die aprilis.

Victor capuanus epiſcopus qui ciclos paſchales ſubtili modo deſcripſit.
Gregorius epũs lingonenſis.de ſenatoribꝰ qui prius habuit vxoreꝫ
Germanꝰ pariſienſis epiſcopꝰ
Theophilus qui omagiũ dyabolo fecit ſed per beatam virginẽ mariã recõciliatus eſt.
Benedictus iunior qui a totila multa paſſus eſt
Gildardus epũs rotomageñ frater ſancti medardi
Domicianus tungreñ
Medardus nouioneñ.epũs
Clodoaldus filius regis frantie preſbiter monaſteriũ cõdidit.
Eleutherius tornaceñ.epũs

¶ Signa horribilia apparuerũt. quedaʒ ſtella contra lunam veniens intrauit. vue de ſambuco naſcuntur. Hyems grauis fuit ita vt aues frigore labefacti manu ca/perentur. Fames tã validiſſima tũc fuit. vt in pleriſqʒ locis matres ꝓprios pueros man/ducarent. Celum eciam ardere viſum eſt in gallijs. Et ſanguis ſtillauit a nubibus.

Theodebertus rex francie fuit. qui beato mauro tũc abbati andegauenſi plurima bona/ dedit ꝑ ſuſtentatiõe monachoꝝ ſub regula ſancti bñdicti deo ſeruienciũ. Similiter ⁊ clotarius fili⁹ ei⁹. Magnis eni miraculis ideʒ btũs maurus claruit. ꝑ oĩa ſic bñdict⁹ mgr̃ ei⁹ venerabilis.

Imꝑatores

Radegundis francoꝝ regina vxor lotharij claret ſanctitate que poſt monaſteriũ intrauit

Synod⁹. v. Cõſtantiopolitana cõtra theodoꝝ et

¶ Iſta ſynodus dãpnauit hereſim theodori qui dixit aliũ eſſe deũ verũ et aliũ xp̃m ⁊ ꝙ beata virgo nõ ſit dĩ genitrix ſʒ hoĩs tantũ ⁊c. ſatis cũ neſtorio cõcordabat. Et nota ꝙ ſepius hereſes variãt nomẽ iuxta hereſiarchas ſuos. q2 hec dicta fuit ĩ pmitiua ecclesia hebionitaꝝ. ⁊ ſepi⁹ fuit deſtructa et iteꝝ machinatione dyaboli reſuſcitata. et ſic de alijs ſimiliter eſt intelligendum Sepe tñ aliqd variãt aut apponũt vt non ſit oĩo ſimile vt pʒ ⁊c. De hac vide. xxiiij. q. iij. c. qdaʒ.

Hec ſynodus eſt ſimilis auctoritate ſicut quatuor. oẽs hereticos alios

Anno mundi. vᴹ dccxliij.

Pape — mr̃ Silueri⁹. an. iij. m̃. — Campanus v. d. xi. — Vigilius ãnis. xvij m̃. vi. d. — roman⁹ xxvi.

Anno xp̃i. dxliij.

¶ Iſte ſiluerius martir eſt quia ꝑ fide in exilio interfectus fuiſſe dicit ꝓcuratione theodore imperatricis. quia anthemiũ ep̃m deſtitutũ ⁊ cõdempnatũ ꝓpter hereſim reſtituere noluerit. Hic factus eſt papa per vim. Rex eni gothoꝝ theodatus corruptus pecũia minas clero et populo intulit. niſi in electionẽ cõuenirent. Eius feſtuʒ agitur. xx. iunij

Feſtũ purificaciõis glorioſe virginis marie inſtituit apd conſtãtinoplim ad ſedandaʒ peſtem graue. Et nota ꝙ ſepius legũtur eadem feſta inſtituta a diuerſis non ſine cauſa. quia aut nõ ſunt recepta. vel inoleuerũt. aut aliquid ſupaddit ⁊c. Dicit ꝙ eciam ſergius ꝑdictũ feſtũ inſtituit vel forte ſupaddidit luminaria ferenda.

¶ Iſte vigilius male intrauit papatum ſed tamẽ bene ſe rexit. et ꝑſecutionẽ ſuſtinuit ſicut ſiluerius. gothos ſupe/rauit glorioſe. tandem in exilio morit poſt graues ꝑſecutiones in cõſtantinopoli ꝑpeſſas a theodora et martyr creditur feſtũqʒ eius agit. xxvi. iunij. Ipſe iuſſit cõcilium cõſtantinopoli celebrari Et fuit ꝑmo archidyacon⁹ ſil/uerij et cupidus ad papatũ Dedit moduʒ imꝑatrici q/liter ſiluerium ãmoueret. que eum poſtea peius tractauit et fune in collo eius miſſo. per totaʒ ciuitatem trahitur. a mane vſqʒ ad veſperaʒ ⁊c. Hoc ꝑdixit belliſarius patricius roman⁹ qui ſiluerium inuitus exiliauit. ſic inquiens Huius machinator ſceleris nõ effugiet irã iudicis cũcta cernentis. Sed de omib⁹ poſtea penitens et fortiter ꝑ fide agonizans feliciter vitam finiuit.

¶ Herculianus epũs paruſinus a totila ſecto capite martyrizatur.

Templum ſancte ſophie maximū inconſtantinopoli extruitur per iuſtinianū. Putatur ꝙ a conditione mundi non ſit tale opus ita cōplete factum. In quo idem iuſtinianus glorioſus imperator honorifice ſepultus eſt in pace xpi.

Tempora ſatis turbulenta. et mortalitas magna in italia. ꝙdiu fuit imperiū biptitum fuerūt turbationes continue. Et beatus gregorius ſepius facit mentionē de his.

Puer quidā iudeus circa hec tpa cū alijs pueris xpianorū cōmūionē accepit. quapropter pater indignatus ipm infornacē ꝓiecit ſed illeſus exiuit dicēs. mulier illa que in ecclia ē depicta puerum in brachijs tenēs. pallio ſuo ignem excuſſit.

.ij. Iuſtinus annis. xi.

Iſte iuſtinus bonus fuit inprincipio ⁊ bene catholicus. ſed ſuaſu vxoris degenerauit in crudelitatē et auaritiam. ⁊ factus oībus odioſus amens efficitur. Et narſes quidā eunuchus vir ſtrēnuus et totus deuotus et miſericors erat patricius eius qui merito ſanctitatis ſue vbiq; triūphauit. totilam interfecit. et omēs barbaros deuicit. totāq; italiam ꝗetā reddidit. Sed dyabolus inuidens ei ꝙ cūcta bene diſponeret ſuſcitauit cor impatricis ſophie contra eū. ita vt eciā impator incōſulte alienaret ſe ab eo. et ob illā ingratitudiē ⁊ iniuriā vltus ſe fuit. et introduxit longobardos et auertit italiam ne eſſet ſub imperio. vſq; ad tpa karoli. Notabile exemplū eſt hoc. ne principes audiant inuidas mulieres. p quas dyabolus ſepe ſolet facere qđ p ſe nō poteſt.

vᴹ. dcclíij.

Romanꝰ .i. Pelagiꝰ. an. iiij. m x. d. xviij.

dliiij.

Iſte pelagius ſtatuit ꝙ heretici et ſciſmatici debeant per ſecularem poteſtatem arceri. xxiij. q. v. Relegentes ⁊c. et plura alia. hic diffamatus et culpatus fuit de morte vigilij. ſed coram om̄i populo tangendo crucē et euāgelium ſacramēto ſe purgauit.

Iudeus quidā iſto tempore ymaginē crucifixi telo trāſfixit occulte ⁊ ſanguis exiuit. iudeū extinxit. ſed xpiani hoc cōperto. ipſum lapidibus continuo obruerūt.

Stephani ſancti ꝓthomartiris oſſa delata ſunt romā. ⁊ in vna tumba cū ſancto laurentio locata.

Mons magnus in gallijs mugitū dedit. diſciſſus ab alio monte. et cū hominibus et eccleſijs in rodanū precipitatur.

Raſimūda regina frantie vxor hilpici regis qui eam iugulauit nocte. ſancta mulier miraculis claret.

Machutes diſcipulus ſancti brandani. mirabilia fecit.

Fortunatus poeta italicus et epūs pictauienſis. multa ſcripſit.

Columbanus pater venerabilis clarus habetur in hibernia. et poſt venit in burgundiā. deinde in almaniam conſtituens monaſteriū luxouienſe. et factus eſt in gentem magnam.

Leonhardus heremita ſanctus cenomanenſis fuit.

Agericus virdinenſis epūs hoc tempore clarus habetur.

67

Acies ignee viſe ſunt in celo. de quibus gregorius in omelia. Et de veſtibus quorundaȝ vertis ſanguis effluxit. Domus eciã cuiuſdaȝ aſperſa ſanguine apparuit. et ſigna in vaſis q̃ nõ potuerũt ablui.
Brandanus in ſcotia claret vir ſcũs. pr̃. iij. M. monachorum. de quo mirabilia leguntur.
Pugna ſcã orit inter germanũ epm pariſienſeȝ et childebertũ regẽ frantie quorum quilibet certabat ad ſubueniendũ debilibus et paupibus. Et qr vnus alium preuenit non modica concertatio erat inter eos. O vbi manſerũt hec.

Sampſon epũs dolen̄.
Ethbinus britãnicus.
Impatores
Similianus abbas.
Sindulphus preſbr̃.

.ij.
Tiberius.
ãnis. vij.

Johannes elemoſynarius clarus habetur epũs alexandrinus ſic dictus propter elemoſynas quas faciebat. Quid vltra. qd habuit hoc totũ dedit.

Iſte tyberius vir ſanctus fuit. miſericordiſſimus. multas eccl̃ias reſtaurauit. eratqȝ tam pfuſus in mũeribus largiendis vt vxor eius ſibi diceret. q dilapidator eſſȝ bonorum imperij. Cui ille. Confido in dño q fiſco noſtro non deerit pecũia. ſi de his q̃ dñs nobis contulerit elemoſynas faciendo thezauros congramus in celo. Et ſtatim poſt cũ vidiſſet crucẽ ſculptaȝ in pauimẽto ait. Leuate tabulaȝ. qr indignũ eſt vt crux pedibus cõculcet. que debet cũ reuerẽtia in pectoribus ⁊ frontibus fideliũ poni. ibiqȝ maximũ repit thezaurum. Ipſe perſas vicit.
Hoſpicius et quidaȝ winnatus brito claret in gallia ſanctitate.
Leander gothos cõuertit. poſt epũs hiſpalen̄. cui gregorius miſit libros iob.

Anno mundi. vM declxiij. vM declxxiij.

Cathe

.iij.
Johãnes
an. xij. m.
Romanus
.xi. di. xxvij.

.i.
Bñdictus.
an. iiij. m.
Romanus
.i. d. xx iij.

Anno xpi. dlxiij. dlxxiij.

Iſte iohãnes reſtaurauit cimiteria martirum ⁊ eccleſiaȝ beatorum apoſtolorũ philippi et iacobi In diebus ſuis multa ſigna et pdigia inſolita. ſignificãtia cladeȝ futuram qualis nunq fuiſſe putat. Tandem poſt multa bona opera morit ſepultus apud ſanctũ petrum.

Iſte benedictus multas ſuſtinuit pſecutiones et vidit mala gentis ſue pter famem peſtilentiã et hoſtes. quia longobardi totã italiaȝ inuaſerunt. in quibus laboribus mortuus eſt ſepultus apud ſanctũ petrũ.
Paulus leonenſis epũs.
Amandus vir ſanctus poſt epũs traiectenſis.
Uungalotus preſbr̃ et alij ſancti floruerunt.

Ytalia tempore huius pontificis abſoluitur a iugo conſtantinopolitano. et ceperũt romani dominari per patricios. et fit regnũ italie habitatio longobardorum.
Rethraredus rex gothorum. quẽ hiſtorie tradunt virũ fuiſſe virtuoſum cum eſſet arrianus in cõcilio tholetano. ãno dñi. dlxxiij. pmũ cõuerſus ẽ ad verã fidẽ ⁊ cũ eo tota gens gothorum. monitu et induſtria leandri epĩ hiſpalenſis. Magna gracia in populo barbaro qui hucuſqȝ malam habuere famã. ⁊ nũc ſanctos habere incipiunt.
Gregorius filius gordiani ſenatoris rome clarus habet. qui. vi monaſteria in ſicila fundauit. et vnuȝ in vrbe in quo fit mõchus ex pretore. et poſt diuinitus papa eligit.
Gregorius thuronen̄. epũs expoſitiones ſacre ſcripture fecit.
Maglorius epũs dolen̄. ſancti ſampſonis ſucceſſor.

Iste mauricius habuit filiam tiberij noīe cōſtanciā quā ei pr̄ eius tradidit cum imperio dicēs. Sit tibi imperiū meū cū hac puella. vtere ea feliciter. et habe in mēte equitatem et iuſticiā p̄cipua eſſe inſignia optimi imꝑatoris. quibꝰ dictis pijſſimꝰ tyberius expirauit. Mauricius aūt ſumpto imperio multū vtilis fuit reipublice. Tandem cū beato gregorio nimis detraheret et mortē cōminaret. cōtra ſe diuinā ꝓuocauit irā Meritis tn̄ beati pōtificis hic punitus fuit. eo ꝙ ꝓ ſe quotidie oraſſet. Fuit eni expulſus de regno fugatus ad inſulam quandam. et ibi cū vxore et duobus filijs per focam interemptus eſt. Si bene ſeruaſſet doctrinā ſoceri ſui. illū ante pedes ſuos habuiſſet ꝓſtratum quem nūc ſuper ſe ſenſit leuatū.

Mauricꝰ grecus ānis. xx.

Tamē de eius ſaluatiōe bona ſpes eſt ꝓpter cauſam dictam.

Anthiochia ſubuertit per angelū dei. qui in veſte alba apparuit. et tantum vnus vir elemoſinis vacans liberatus fuit. Quidam dicūt ꝙ medietas ciuitatis ſubruta fuit. et aliam eiꝰ medietatem vir ille p̄cibus ſuis ſaluauit.

Tunica dn̄i incōſutilis reperta eſt in ſaphat et in hieruſalem poſita.

Inundatio pluuiarum maxima fuit ita vt ſecūdum diluuiū crederet iterum ventum. et per tiberim multitudo ſerpentū cū dracone magno in mare deſcendit. ſed a fluctibꝰ prefocati et ad litus ꝓiecti totū aerē ſua putredine corrupert. et ſecuta eſt mortalitas maxima in italia que dicit inguinaria ita vt eciā corporali viſu ſagitte celitꝰ venire et ſingulos quoſque ꝑcutere videretur.

vᵐꝰ dcclxxxiij.

.v. Pelagiꝰ. an. xij. m̄.

Romanꝰ diebꝰ. x.

dlxxxiiij.

Iste pelagius ordinatus fuit abſque iuſſione p̄ncipis. et longobardi obſederūt romam et vaſtatio magna fuit. et qđ male incohoatū fuit ſub eo in peius ꝓficiebat ꝓpter tirānidem barbarorum et peſtem. Ipſe miſit gregoriū ſanctū virum ad diuerſa loca in negocijs eccleſie expertiſſimū. Tādem in peſte inguinaria moritur ſepultus apud ſanctū petrum.

Mirabilia quedā circa hec tpa cōtigiſſe narrant. Cometa apparuit. puer quadrupes. alter duos vertices habēs nati ſunt biſancij. ſanguinee haſte et lux clariſſima per noctem totam videbātur. Puer naſcit ſine oculis et maibus. qui a lumbis infra erat ſicut piſcis. In nilo eciam apud egiptū duo aīalia apparuerūt hūane forme vir et mulier horribilia aſpectu. Quaſi per vnū diem ſol a mane vſque ad meridiē minoratus eſt de tertia parte. Que oīa aliquid noui ſolent ſignificare Quidam putant ꝙ p̄figurarūt beſtialem et monſtruoſam ſectam ſaracenorum. que quaſi terciam partē xp̄ianitatis in breui corrupit. et non longe poſt hec tempora ſurrexit.

Hermigildis filius regis wiſegothorum et hiſpaniorum couertit de infidelitate arriana ad catholicam fidem a patre ſuo martyrizatus eſt.

Letania maior instituit a sancto gregorio. et angelus dñi apparuit supra castrũ adriani. Regia celi cantarũt angeli ꝑmũ ⁊c. et grandis illa plaga cessauit.
Augustinꝰ venerabilis mōchus vir sanctꝰ cũ iohāne et mellito et alijs mittitur ad anglicos cōuertēdos Et nota ꝙ sepe fit mētio de diuersis regnis et ꝓuincijs ꝙ crebro cōuerse sint ad fidē. q2 nō sp in eis ꝑmāsit fides ꝓpter diuersas causas sic de anglia frantia ꝑsia et iudea. In hoc singulariter roma priuilegiata fuit. q2 ibi nunꝙ defecit fides petri.

Phara virgo sancta et nobilis et frater eius.
Pharo comes. et post melden. episcopus. ⁊ frater eius.
Carnealdus eps lugdun. claruerũt.
Desiderius epũs vienen mr.

Focas. annis .viij.

Impatores

Boar vir scũs sup renũ claret. Et multi alij vtriusq3 sexus hoies fuert digne memorie. vide in registro gregorij

Iste focas tumultu militũ factus impator dñm suũ mauricium occidit et alios plures ⁊ q2 male incepit. peius ꝑfecit. et pessime cōpleuit. q2 romani grauissime contra ꝑsas ꝑliantes fugati sunt. et multas ꝑuicias ꝑdiderũt. et tande3 ipe superatus ab eraclio occisus fuit.

Fursus vir scũs filius regis hibernie. claret.
Sangericus cameracen. epũs.
Marculpus abbas borcasen.

Cosdras rex ꝑsaꝝ hierusale3 cepit et alias multas ciuitates et valde attriuit xp̄ianos. occisis. xcᴹ. et crux cũ zacharia patriarcha capit ⁊c. Post cũ se deũ putar3 interficit ab eraclio. Dicit ꝙ tante fortitudis eraclius fuit ꝙ leones sepe ꝓstrauerit in arena.

Anno mundi. vᴹ dccxciij. vᴹ dccciij.

Pape Romanꝰ

ꝑmꝰ Gregoriꝰ an. xiij. m̄ vi. d. x.

Anno xp̄i. dxciij. dc iiij.

Iste gregoriꝰ nobilis genere sed nobilior virtute. sed ⁊ sanctitate nobilissimus. ordinis sanctissimi ꝑris benedicti monachus dignissimꝰ. qui merito magnꝰ dicitur ꝓpter plura que excellenter habuit. scilicet potentia3. diuicias. virtutes. nobilitate3. sapia3. scitatem. fama3 expiencia3. Nichil eũ in omi statu latebat. puta q̄ pene in omi statu exercitatꝰ fuit. Sub eo paulatim mala ꝑteritoꝝ tpm quieuerũt De eiꝰ incōpabili vtilitate qua ecclie dei vigilantissime ꝑfuit plures cōscripti sunt libri. Sed et ipe doctor ꝑncipalis vnus de q̄tuor quāta scripserit tota simul testis ē ecclia. Ipse deniq3 solus cũ beato fabiano post sanctũ petrũ diuinitus in toto cathalogo pontificũ romanoꝝ ad pontificatũ est assumptus. Ipse plura instituit vt patet in eius registro. In canone addidit. diesq3 nostros in tua pace disponas ⁊c. Deus in adiutoriũ. ante initia horaꝝ dici iussit. totũ officiũ ecclisiasticu3 stilo pulchriori et ordiatiori et cōpendiosiori modo renouādo cōposuit. qd ꝑmanet vsq3 hodie. Et dicitur gregorianũ de oibus officijs tam epoꝝ ꝙ alioꝝ inferioꝝ platoꝝ siue subditoꝝ. Quid vltra. Quanta gratia emicuerit. quāto scie lũie preditus fuerit. quātum ꝑñtibus et futuris exemplo opis et scripturis ꝓdesse studuerit. mortalis lingua aut vix aut oino non posset explicare.

Seruus seruoꝝ dei. titulus tocius huilitatis summis pontificibus hic a beato gregorio instituit. et permanet vsq3 hodie.

Walbertus vir scũs frater pharois discipulꝰ sci colũbani. ⁊. s. hlidethildis vxor pharonis. ⁊ plures discipuli eiusde3. s. colũbani floruerũt sc3 gallus. eustachius. attila. valaricus ⁊c. Andoenus. ahildemacꝰ.

¶ Yſidorus hiſpalen̄ epūs inter doctores notabiliſſim⁹ multa ſcripta reliquit. grauida ſentencijs et auctoritate. Hic vir ſtudioſiſſim⁹ vltra.lxx.ſectas hereticoꝝ enumerat que contra eccleſiaȝ dei ſucceſſu temporis ſurrexerunt ꝛ dampnati ſunt a ſanctis pr̄ibus viciſſim vſqȝ ad tempora hec. Uide.xxiiij.q.iij.c. Quidaȝ ꝛc̄ Ipſe etiam machometū qui in hiſpaniam venit capi iuſſit ſed admonitus a dyabolo fugit.

¶ Adalaoth rex longobardoꝝ baptiȝatus eſt et fideȝ xp̄i ſuſcepit.

Theudelina longobardoꝝ regia xp̄ianiſſima virū ſuū noīe aȝiſulphum ad fideȝ cōuertit.ꝛ cū romano impio pacē hēre fecit.ad quā greg⁹.li. dyalogoꝝ tāſmiſit

Eraclius annis .xxxi.

¶ Iſte eraclius ex parte bonā ꝛ ex pte malaȝ habȝ in cronicis famā q᷑ in quibuſdā valde ſcē ſe habuit vt patet in legēda ſcē crucis quō miraculoſe eā vicit pſas ꝛ coſdrā occidit ſȝ p⁹ victoriā cōuerſat⁹ cū pr̄iarcha iacobitaꝝ cū ipo de fide diſceptauit volēs eū ad rectā viā reuocare.ſȝ ꝑ dolo ab eo decept⁹ fuit ꝛ incidit i hereſim monachelitaꝝ in q̄ ꝛ mortu⁹ fuit.vn̄ patet q̄ ſtultū ſit cuilibet xp̄iano excedere ſibi cōſtitutā a d̄o regulā ¶ Quādo eni layci intromittere ſe volūt de illis ꝛ ſimilib⁹ piculoſis q̄onib⁹ fidei.ꝛ qn̄ clerici bellis ſe vltro ingerūt.raro aut nunq̄ bonū ſortit̄ effectū. Maneat quilibet in vocatiōe ſua.ꝛ exerceat ſe in his q̄ ſunt ſui officij.alioqn ſi in ordiate ꝓcedit. ſpūs ſcūs aufert ſe ſino que nemo q̄cq̄ boni poteſt pficere. Simile de oȝia rege iuda vt patet.ij.paliꝑ.xxvi.et ſunt exēpla plurima quotidie. Uerū iſta male

vM dccccxiij.

Tuſcus — Sauinianus.an.i .m.v. — Roman⁹ — .iij. Bonifacius.m.viij d.xxviij. — Marſus — iiij. Bonifacius an.vi m.viij.d.xij

dcxiiij.

¶ Iſte ſauinianus ſtatuit pulſum campanaꝝ ad horas diei. Et q᷑ tenax fuit et ſancto gregorio detrahere nō timebat ab eo pcuſſus interijt. Et hic eſt tercius de toto cathalogo pontificū qui formidabili morte et culpabili vita notatus eſt vſqȝ hic.

¶ Iſte bonifacius ſtatuit vt nitidus pannus ſuper altare poneretur.

¶ Iſte bonifacius conſecrauit pantheon id eſt tēplū omniū deoꝝ vbi xp̄iani periclitabant a demoib⁹. Et eſt ¶ pulchra ſimilitudo quō ſpūſſcūs ex malis inſtitutis paganoꝝ ſcit eligere ſcm̄ exerciciū deuotionis.q̄i medicina fiat ex veneno. Ubi eni impij colebāt demōes ibi xp̄iani colunt omnes ſanctos.ſic ars deludit arte.

¶ Machometus deceptor orbis.ꝑpheta falſus.nūcius ſathane.precurſor antixp̄i.cōplemētū hereſum.ac tocius falſitatis ꝓdigiū circa hec tpa veſaniā ſuam oſtentare incepit. Fuit eni magus et mercator viliſſim⁹ ꝛ factus princeps latronū ſubtiliter arabes ſibi attraxit. q̄ tunc valde ab eraclio grauabant̄. Perſas vicit et gentes alias multas quibus dedit leȝeȝ ſuam dicēs ſe eſſe ꝓphetā ſanctū. et a deo miſſuȝ ꝛc̄. Hoc eum docuit quidaȝ ſergius apoſtata.tam a fide q̄ a cōuerſatione monaſtica. q̄ ipſam legem cōpoſuit. Hic velut alter ieroboam decē partes abſtulit domui dauid id eſt eccl̄ie xp̄i. q᷑ pene totū munduȝ decepit. Et niſi karolus et alij quidaȝ p̄ncipes iuuāte deo cultores eius coercuiſſent totaliter fidem extermiaſſet Sepius creuit et decreuit vſqȝ hodie.ſcilicet āno dn̄i.Mcccclxxxi.finē nouit deus.

¶ Feſtū oim̄ ſanctoꝝ inſtituitur a bonifacio quarto

Era machometi ipſa eſt albigera q̄ua vtunt̄ p̄cipue arabes ⁊ alij ſaraceni.eſt ſcd̄m campanū āno xp̄i .dcxxi.cū.xij. diebus poſt cōceptiōe ȝ eiuſdeȝ xp̄i dn̄i nr̄i.ita ꝙ inter xp̄i cōceptionē ⁊ hanc eram cucurrerūt dies.ccxxvi ᴹ dcccccxxxij.incepit feria quīta qꝛ xp̄i cōceptio erat feria ſexta Et nota ꝙ ſaraceni vtuntur ānis lunaribus quoꝝ quilibet cōtinet.xij lūationes equales hoc eſt.cccliiij. dies ſaluo biſextili. Nam in.xxx.ānis habēt.xi.biſextiles quoꝝ quilibet habet.ccclv.dies⁊ tūc redit ſicut a p̄ncipio.

Nota lūatio p̄ciſa.xxx.ānos habēs lūares.reducit medias lūationes ad cōſimile t̄pis inicium.

Cumbertus ep̄us colonien̄. Auſtregiſilus bituricē. Johānes tungren̄.
Sulpicius bituren̄. Salaberga mulier ſancta. Magnobodus andegauen̄.

Imꝑatores

Lupus ep̄us ſenonen̄. ¶ Braulio ep̄s ceſarauguſtan̄. Oſualdus rex normānoꝝ. angloꝝ. ſcotoꝝ.britonū fuit vir valde ſcūs et opib⁹ miſericordie deditus et vndiqȝ triūphauit glorioſe.ei⁹ brachiū cū dextera manu q̄bus elemoſinā fecit integrū pſeuerat apud vrbeȝ bembābūrch.Fuit eni interfect⁹ a penda mertioꝝ rege.ſȝ poſtmod̄ oſomi frater oſualdi eūdeȝ penda interemit.et gēteȝ mertioꝝ ad fideȝ xp̄i cōuerti fecit.et pictos regno ſuo id ē anglie ſubdidit.

⁂ dictio venit ſup eraoliū ꝓpter ſupbiaȝ ſuaȝ.qꝛ poſt illam victoriā paupes ſibi ſubiectos nimis inhūaniter oppreſſit.qd̄ deo ſemꝑ diſplicet. Et fuit eciā poſt hec nimis infelix ⁊ plura perdidit. Morit̄ tandem infeliciter hydropiſi et hereſi maculoſe infectus.

Dagobert⁹ vir oib⁹ bōis morib⁹ cōpoit⁹.rex frātie fuit cui⁹ t̄pe eccl̄ia.ſ.dyoniſij p̄iſi⁹ dinit⁹ dedicat̄

Anno mundi.

Pape	Deuſdedit.ānis. iij.d.xx.	Roman⁹	.v. Boniſacius .an.	Campan⁹ v.d.xiij.

Anno xp̄i.

Iſte deuſdedit fuit vir ſc̄iſſim⁹ dum quēdaȝ leproſuȝ oſcularet̄ ſtatiȝ mūdatus eſt.multa bona ſtatuit

Iſte bonifacius cōſtituit vt nullus de eccl̄ia extrahat̄.et vt acolitus nō audeat reliq̄as leuare. vnde patȝ q̄nta fuit olim deuotio in xp̄ianitate.hoc tūc clericis ꝓhibebat̄ qd̄ nūc mulieres eciā indifferēter faciūt et ceteri quicūqȝ

Sigibertus filius regis dogoberti· cū baptiȝaret̄ a ſcō amando traiecten̄ ep̄o.reſpondit amen clara voce infans adhuc xl dieꝝ

Alcboranus liber cōponit̄ a machometo et tribus magiſtris ſuis quib⁹ diabolus ⁊ auctoritatē et induſtriā miſtrabat/Prim⁹ mgr̄ erat quidaȝ iudeus aſtroim⁹ maxim⁹/ſecūdus iohānes de antiochia/ hereticus/tercius ſergius arrian⁹/hij legē abhoīabileȝ cōfinxerāt/reſecātes quicq̄d arduū erat in credendo/⁊ difficile in opando/cōcedenteſqȝ oīa ad q̄ mūdani hoīes ꝓni erāt/ſcȝ gulaȝ/luxuriā/rapinā/ ⁊c/Unde factū ē vt per potenciā ⁊ dolū decipent in breui maximā multitudieȝ hoīm beſtialiū/Et qꝛ lex iſta nimis inhoneſta et cōfuſa erat/q̄daȝ hūana verecūdia pmoti plura retractarūt.ac velud expoſitores rationabiliter interp̄tabant aliqua nimis mēdoſa.vnde quidaȝ xp̄iani eciā litterati hoc colludio decepti fuerūt.qui hiſtorias tranſmarinas nō viderūt· Quare aūt tam infamis homo legifer factus ſit.et taleȝ tradiderit legeȝ duplex racio reddit̄. Prima qꝛ d̄s non pmiſit vt aliq̄s bone fame homo a dyabolo aſſumeret̄.et legē ſalteȝ hūano modo rōnabileȝ traderet.ſic̄ nec olim niſi ſerpente per miſſus fuit q̄n̄ euā tēptauit.Secūda qꝛ machometus ſumme arrogās fuit. ideo q̄cquid deſiderabāt carnales cōceſſit.iam ſic.iam aliter diſpēſando. Et ex hac colliſione doctrinaꝝ variaꝝ et contra ⁂

Imperiū romanoꝝ circa hec tpa vbiqꝫ in orbe terraꝝ cepit deficere irrecupabiliter. Nā in oriēte ſaraceni. et in occidente gothi dñia ſibi aſſumpſerūt et deinceps tenuerūt. Iteꝫ ſaraceni de exercitu imperatoris interfecerūt. clm. pugnatoꝝ. Et hic iteꝝ maximū habemꝰ exēplū ꝙ nichil ſtabile ē ſub ſole. qñ eciā tanta defecit poteſtas ⁊ prudentia. Cauſa huius diuerſimode aſſignat. Quidaꝫ dicūt ꝙ hoc fecit inſatiabilis romanoꝝ auaricia. qui ſibi ſubditas nationes iugo ſeruitutis intolerabili opp̄mebāt qđ oibus pncipibus et p̄latis timēduꝫ ē. q2 q̄mdiu romani odiebant auaritiā et dilexerūt eq̄tateꝫ. dominiū orbis habuerūt. Alij dicūt ꝙ hereſis orientalium hoc fecit vbi cōmuniter impatores habitabāt et ſepe cū puerſis puerſi facti ſunt. Nec eſt q̄cq̄m qđ ita neq̄at occaſui ſubiacere ꝙ̄ vera religio. Sed

neqꝫ in pncipe aliq̄d lucidius ꝙ̄ recta fides. Alij dicūt ꝙ cauſa huiꝰ defectus fuit ſupbia dñoꝝ q̄ ſubiectos deſpitiebant. canes aut aſinos nūcupādo vel ſimiliter. ꝑpter qđ pudore ⁊ dolore incitati erexerūt ſe et fecerūt qđ cernimꝰ. Forte oēs he ſimul ſunt vna cauſa. q2 p qđ aliq̄d naſcit. per eiꝰ oppoſitū deſtruitur. Et ſic iam oēs. iiij. monarhie defecerūt. ⁊ nō reſtat alia niſi antixp̄i cuiꝰ aduentū deus nouit. Interim dñia diuerſimode hincinde variant inparticulari.

Dogobertus rex frantie interfecit anglicos qui tūc ſaxones vocabantur. oēs excedentes menſurā gladij ſui. Putant quidaꝫ ꝙ hec crudelitas francoꝝ fuit cauſa eterne inuidentie ⁊ diſſentiōis āgloꝝ cōtra frācigenas nō ſine dāpno vtriuſqꝫ vſqꝫ hodie. Mittat piꝰ dñs ſpūm pacis inter eos ⁊ a[illegible]

Aidanus epūs claret in anglia ſcitate. diſcipulus ſci columbani [illegible] alios

vm dccc xxiij. | vm dcccxxiij.

pmꝰ Honoriꝰ an. xij. m.	Campanꝰ xi. d. xvij.	Seuerinꝰ anno. i. m. viij. d.	Romanꝰ xxviij.	iiij. Iohānes āno. i. m.	de dalmacia. ix. d. xviij

dcxxiiij. | dcxxxiiij.

Iſte honorius fuit vir largiſſimus. paupibꝰ quotidianas elemoſynas dedit multas ecclias in argento ⁊ auro ordinauit. Hic ſtatuit apđ ſcm̄ petrū fieri letanias. et clerū erudiuit. et ipſuꝫ honeſtiſſime ordinauit.

Iſte ſeuerinus fuit vir benignꝰ ⁊ ſcūs. amator cleri. erga paupes largꝰ. erga regimē ecclie diligēs. quā in pđijs ⁊ ornamētis mirabiliter ampliauit. Suo tpe q̄daꝫ mauriciꝰ cū ſuis ſatellitibꝰ ecclie theſauros diripuit infelix ſacrilega non veritus miraculū grande. Nam cū totam vrbem incitaſſet cōtra erariū lateraneñ. nullus potuit ip̄m non dico infringere ſꝫ nec intrare quideꝫ. qđ videns pace ſimulata tandem pfecit qđ intendebat. accipiēdo qđ ꝑ ſuſtentatione pupilloꝝ ac viduarū et paupeꝝ xp̄ianiſſimi impatores illic poſuerāt. ſꝫ oīa infeliciter perierūt. Eraclius fuit particeps ſacrilegij huiꝰ factus. cui miſit partem de pecunijs elatis. Sed o ꝙ̄ multipliciter ꝑ huiuſmodi dāpnificati fuerūt.

Iſte iohānes multa milia hoim de ſeruitute redemit ecclie theſauris. pia motus intētione per hiſtriā ⁊ dalmatiam. Hic fecit adduci relias ſanctorū vincencij ⁊ anaſtaſij et alioꝝ martyrum. ⁊ rome reuerenter collocauit.

Eligius artifex ſcūs vir pī fuit ſpūalis iſtoꝝ qui multa monaſteria fundarūt in frantia. oēs ſci. Tepuit fides in oriente et feruet hic in occidente.

Erubertus rex anglie pmꝰ ibi idola deſtruxit.

Aurea ſcā abbatiſſa pariſiꝰ clarꝫ. p̄fuit. iijm. puellis iuſſu Eligij viri ſancti.

Variarū totus liber cōfuſus eſt nec aliquo modo cōcordabilis. Demū ideꝫ q̄i coactꝰ rñdit. ꝙ. xijm. verba eſſent in alcborano que mendaciū continerent. cetera in veritate perſiſterent.

Iste conſtantinus fuit filius cõſtantini filij eraclij. qui quarto menſe imperij ſui a nouerca ſua veneno extinctus fuit. et ideo q2 breue tempus rexit non fit mentio de ipſo. Iſte aũt conſtantin9 ſucceſſit ei. et nouerca illa cũ ſuis eſt exiliata. et fuit peſſim9 tirãn9 ꝛ heretic9. doloſus. totus inuidus et catholicis infeſtus. nec martino pape pepcit. contra longobardos exercitũ ducens ſupatus eſt. et romã veniẽs cũ reuerenter eſſet a vitelliano ꝛ ciuibus ſuſceptus. non retribuit iuxͣ bñficia ſibi inpenſa debitã viciſſitudinẽ ſicut decet ꝑncipe3. inſup ꝛ tirãnide3 magna3 et ſacrilegia ꝑpetrauit. oĩa pulchriora deijciendo ꝛ tranſportãdo. quare tande3 in balneo a ſuis militibus q̃ eius malitiã noluerunt diucius tollerare interfectus fuit. et ſic miſerabiliter viuẽs infeliciſſime mortuus eſt ſolito more ſacrilegoꝝ et tirãnorum. deo iuſte iudicante ſuos.

Impatores — iij. Cõſtãtin9 an. xxvij.

Rodoaldus eps treuereñ.

Hieruſalem capta fuit a machometiſtis quibus hunarus pͥfuit qui in loco antiqui templi nouũ erexit. ſupſtitioſu3 et ꝓphanũ ablata prius cruce.

Nota diligenter ꝙ multa mala ſequitur qñ dñiu3 pturbatur. Hoc ſupius de aſſirijs et medis ꝛ partis clare patuit. et grecis ꝛ alijs ſimiliter et crebro de romanis ſed hic ꝑcipue. Na3 ſaraceni africa3 et ſiciliã inuadentes cũ nõ eſſet q̃ tirãnidi eoꝝ reſiſteret eciã hiſpaniã ſibi ſubiugarũt. vndiq3 xp̃ianũ nomẽ delendo. in qua turbine multi martires effecti ſunt qui cõſtantes pmauſerũt. et fuit tri

Anno mundi. v^m dcccxliij.

Pape — .i. Theodorus. ãnis — Grecũs vi. m̃. v. d. viij. — .i. Martin9. an. vi. m̃. — Tuſcus i. d. xxvi. — Roman9 — pͥm9 Eugeni9. an. ij. m̃. — viij. d. xxij.

Anno xp̃i. dcxliij.

Iſte theodorus ſup om̃es miſericors fuit et largiter benign9. pauperũ amator. Iſte ſtatuit cereu3 bñdici iu ſabatho ſancto. ꝛ paulũ cõſtãtiopolitañ epm qui apte catholicos cruciauit anathemathe perculit

Iſte martin9 ſcũs ẽ et fortiter ꝓ fide agoni3auit. Cum qda3 eũ extracto gladio interficere vellet adhuc ante altare conſtitutũ ſtatim cecus efficit. Ipſe cõuocata ſinodo in vrbe dãpnauit ſirũ. alexãdrũ. ſergiũ. pirrũ ꝛ paulu3 hereticos. quare cõſtantin9 eũ in exiliũ miſit. Eius feſtũ agitur. x. nouẽbris.

Iſte eugenius ſanctiſſime vite fuit. oĩb9 amabilis et benignus. ſepultus apud ſanctũ petꝝ.

Iodocus fili9 regis britanie heremita ſanctus claret.

Londoalus vir ſanctus claret qui beatũ lambertũ docuit
Arnolphus vir beate vite pater pipini. dux lothoringie. demũ heremita poſt epũs meteñ. ei9 vxor ſcã doda treueris incluſa xp̃o vacabat Et ſanct9 clodulphus ei9 filius epũs metenſis Dicũt qdam ꝙ fuit auus haroli magni ſed hoc mens nõ admittit nec ratio tpis cõſonat. ſed harolus marcellus fuit pater pipini illius qui erat haroli magni pater

Ragiulpha virgo ſcã claruit i gallia
Seuera abbatiſſa ibide3 ſoror eius.
Gertrudis cognata eoꝝ
Forſeus cũ foillano ꝛ vlcano frib9 ſuis. om̃es filij regis hibernie. venerunt in gallijs et ſunt om̃es ſancti

Sigibertus rex francoꝝ. xij. mõaſteria fundauit Et fit magn9 fructus in frãtia ꝛ anglia ꝑ viros ſcõs.

Nauta quida3 negando pauperi panem hac pena percutit. vt oẽs eius panes in lapides cõuerterent. ſicut idem pauper ei inprecabatur.

Ignis cecidit de celo. et iris magna apparuit. vt putarēt hoīes cōsummatiōꝫ seculi aduenisse. et signa ingentia fuerūt. ita vt arescebāt viuētes p̄ tiore ꝓpter tonitrua et fulgura et ictus coꝝ maximos. et aquꝝ inundationes incōpabiliter excessiuas. et perijt innūera hoīm et aīaliū multitudo. et seqt̄ pestilētia grauissima cū signo ire dei. Cūctis enī visibiliter appuit ꝙ vn⁹ āgelus bon⁹ et vn⁹ malus romā nocte circuiert. et quot vicibus dom⁹ aliq̄ pcutiebat̄. tot ex ea sequēti die interiebāt. Tot tunc moriebant̄. vt eciam parētes cū filijs. frēs cū sororib⁹ vnaniter in feretro positi ad tumulꝫ portarent̄. Sepe huiusmodi signa ostendit dn̄s pijssim⁹ ad terrorē peccatoꝝ. Sed vtinā exēplis alioꝝ terreremur vt a peccatis desisterem⁹. Dicūt tamē quidaꝫ ꝙ hec pestilentia facta sit tpe benedicti secūdi.

Tribulacio magna turbato enī dn̄io mali hoīes assumūt audaciā malefaciendi. et se et alios depzauandi in vita et doctrina. et ad populos et ad pn̄cipes corrūpendos. Et est reuera horrēdū spectaculum qualiter miserabilis iste mūdus agitat̄ sine intermissione. An nō satis durū esset post labores et erūpnas. tādē mortis dn̄io subiacere. nisi eciā tot cladib⁹ et terribilibus plagis cōtinue laniari. Non sufficit hūano generi semel a deo dāpnacionis dirā accepisse sentenciā. nisi et plurimas sibi peccādo supaddat. Soluꝫ igit̄ peccatū ē causa miseriaꝝ hoꝝ. diuina seueritate iuste se vindicante. Ueꝝ nemo sic cogitet q̄i hec digna sit retributio ꝓ tātis piaculis. sꝫ respectu futuroꝝ q̄ pccorib⁹ debent̄. ista sunt q̄i q̄daꝫ suauia pludia. O q̄s finis illoꝝ q̄ nō credunt. si eciā tanta hic patiunt̄ electi.

¶ Sanctus claudius archieps bisuntineā. et post abbas monasterij sancti eugēdi. claret in burgūdia

v^c dccclīij. v^c dccclxiij.

Vitellianus ānis xiiij. m. vi	Campanus dieb⁹. ij.	Adeodatus annis iiij. m. ij.	Romanꝰ d. v.	Domnus an. iij. m. ij. d. v.	Domnus Romanꝰ	Bonifacius vi. an. iiij	m. iij.

dcliiij. dclxiiij.

Iste vitellianus cātuꝫ romanoꝝ conposuit et in organis cōcordauit. ipe eciaꝫ habuit graciam impatoris qui suis predecessorib⁹ offensiu⁹ fuit. tamē postea nō sic pmansit nec vsqꝫ huc non potui inuenire ꝙ vnq̄ᵖ ecclia romana habuit plene post mortē cōstātini magni dn̄iuꝫ vrbis et alioꝝ q̄ ipe cōtulerat. nisi forte tpib⁹ quorūdaꝫ pijssimoꝝ pn̄cipū paucoꝝ. ymo iste vitellian⁹ pro magna gratia accepit ꝙ impator iste pessim⁹ ꝓuilegia ecclesie confirmaret. et tamē de post infregit.

¶ Iste adeodatus tante fuit benignitatis vt oēꝫ hoīeꝫ a magno vsqꝫ ad minorē a se cōsolatū dimitterꝫ. sepult⁹ apd̄ sanctū petꝝ

¶ Corp⁹ scīssimi pr̄is benedicti et corp⁹ sororis ei⁹ scē scolastice transferūt̄ de mōte cassino ad monasteriū floriacense. hoc gallici dicūt. sꝫ italici omnio cōtradicūt. ꝙ adhuc sit in cassino monte. Maneat pietas. et reuelabit̄ veritas.

¶ Iste dom⁹ decorauit illū locū ān basilicaꝫ sci petri q̄ dicit̄ padisus sepult⁹ ibidem.

¶ Iste bonifaci⁹ non hētur in q̄busdaꝫ libris et sequēs dicit̄ boīfaci⁹. vi. hic dī scd̄m quosdaꝫ pfecisse padisuꝫ apd̄ scm̄ petrū. Ratione huius diuersitatis nō reperi

Forse⁹ latiniacū. et foillan⁹ fossense cenobiū erexit. dono scē gertrudis. vbi ideꝫ martyrizatus q̄escit.

Clodone⁹ rex francoꝝ irreuerenter corpus sancti dyonisij discooperiens. et os brachij eius fregit et furtiue deportauit. ob quod in amenciam versus fuit.

Iſte conſtantinus fuit catholicus ⁊ bon⁹.zeloſus p oīa contra hereticos.Eccleſias repauit.et greciā romane ecclie recōciliauit.Synodū ſextā cōgregauit.in qua pmiſſum eſt grecis pſbiteris vxoribus legittimis vti ac ceteris orietalib⁹.ſꝫ occidentalib⁹ nequaq̄.q2 celibatū volūtarie tēpore gregorij et ante ſuſceperūt Et eſt hic mature aduertēdū q̄ntū bonitas principis valeat ad bonū et quietū ecclie ſtatū ⁊ fidei ꝓmotionē.Et ecōtra quātū malit a pncipis noceat.hoc iſti duo cōſtantini ſcilicet pater ⁊ filius clariſſime oſtendūt. Uerū pmittente deo ſaracenis et bulgaris reſiſtere nō valuit ſꝫ cū eis pacē fecit ānua tributa ſoluendo. ita inualuit illa maledicta ſecta Tandē bona potitus morte trāſiuit ad xp̄m.ſepultus in cōſtantinopoli.

Imperatores — .iiij. Cōſtātin⁹ ānis xvij. =filius cōſtantini

Nota ꝙ .vi. ſunt ſynodi principales quarū auctoritas eſt par euāgelijs.q2 euāgelica veritas p eas declarata eſt cōtra ſex pncipales hereſes. que nimis inualuerūt contra eccleſiā. ꝓpter hereticorū ſubtilitatē ad decipiēdum ſimplices.et tirānidē ad affligēdū cōſtantes. et terrendū puſillanimes. Iſta autē .vi. dāpnauit hereſim monechelitarū.qui vnā voluntatē ⁊ opationē in xp̄o dixerunt.

Synod⁹.vi. Cōſtantiopolitana.cclxxxix.patrum.

Iſta ſynodus par in auctoritatib⁹ quatuor pncipalibus pbabitis condēpnauit hereſim monechelitarū.

vᴹ dccclxxiij. Anno mundi. vᴹ dccclxxxiij

Romanus

Pape — Agatho annis.ij. men.vi. — Siculus — .ij. Leo an. ij.m.x.d — Siculus xvij. — .ij. Benedictus an.ij m.x. — .v. Iohānes an.vi.d. — Sirus xvij

dclxxiiij. Anno xp̄i. dclxxxiiij.

Iſte agatho vir ſanctus fuit q̄ dum leproſū quēdā oſcularetur ſtatim mūdatus eſt Iſpe recōciliauit eccliā reuēratā que diu fuit rebellis.et nūc ad obediēciā romane ecclie redijt.edocta ꝙ non ē bonū contra ſtimulū calcitrare.Ipſe eciā de cōſenſu principis iuſſit celebrari ſextā ſynodum.vbi greci redierūt ad obedientiā apoſtolice ſedis poſt plagas varias.q2 tale vnuſquiſqꝫ repit ſuū inferius.qualē ſe ſuo exhibet ſuperiori.Qui bene obedit deo et prelatis ſuis.ille ſimiliter bonā in ſubiectis ſuis inuenit obedientiā. et ecōuerſo.Hec eſt lex diuine iuſticie.

Iſte leo vir ſcūs fuit greca ⁊ latina ligua ſufficiēter eruditus. Eloquētie quoqꝫ ſingularis erga paupes non ſolum mētis pietate ſꝫ eciā ſtudij labore ſollicitus Hic cōſtituit pacē dare poſt agnus dei.et vt ꝑ vſu pallij.archiepūs nichil pſoluere teneat. Ei⁹ feſtū agit.iij.iulij.ſepult⁹ in ecclia ſci petri.

Iſte būdictus fuit per oīa virtuoſus et vita eius cōcordabat cū nomine Eius tēpore fuit maxia peſtilētia.Hic ab impatore pijſſimo factus eſt papa Sepe eni iſte honor factus eſt impatoribus ab ecclia ꝓpter cās varias ꝑ tpe occurrētes

Iſte iohānes fuit vir ſtrēnuus moderatiſſim⁹ et ſcia redimitus de anthiochia.

Caſaria regina perſarū clam ad cōſtantinopolim venit et ſe baptizari fecit.qđ rex audiens mandauit vt rediret..ſed illa noluit.donec pacifice veniēs cū xl militibus baptiſma ſuſciperet. Nouit dominus qui ſunt eius.Maluit mulier ſancta gloriam tantā abijcere.q̄ xp̄i pauptate non inſigniri. Quis eam hoc docuit in medio nationis praue.

Hyſpani circa hec tpa magnifice cōtra ſaracenos bellare incipiūt. diuinitus adiuti terraꝫ paruaꝫ reſpectiue cōtra totam affricaꝫ defenſarūt. glorioſo apoſtolo iacobo eos adiuuante vſqꝫ in pñs. Uide generalem hiſtoriaꝫ hiſpanie. reperies ſolemnē cathalogū militū xpianoꝝ.

Stella magna apparuit in oriente. et magna peſtilentia ſequit. Et mōs q̄daꝫ in campania eructauit ignem. Callinitus marinū ignē inueīt. ⁊ romani ſaracenoꝝ naues cōbuſſerūt

Bulgaroꝝ regnū exorit. qđ valde attriuit imperiū. ⁊ a ſcithia egrediētes traciā inuaſerūt.

.ij. Juſtinianus an. x

Iſte iuſtinianus fuit filius conſtantini. vir bonus. prudens. ⁊ largus. ⁊ romanū impiū nō modice āpliauit. eccleſiaſtica officia q̄plurimū honorauit. multas leges cōdidit ſed poſtea depravat⁹ cū ſextā ſynoduꝫ infirmare voluiſſet. et eccleſiaꝫ turbare. decimo āno ſui imperij a leone patricio et tiberio ⁊ gallinito p̄iarcha captus fuit. priuatuſqꝫ naſo et lingua regno expellit et apud criſonā exilio religat. et fit magna turbatio in ecclia ꝓpter ſciſmaticoſ et hereticos. Nota ꝙ qñ in ſummis dñijs fiunt violentie tūc errores multiplicant. q: non eſt qui corrigat errantes ⁊ a malo cohibeat. Hoc valde ſepe experta ē ecclia. vnde facta eſt altricatio inter leonem et tyberiū. et p̄ualuit tyberi⁹ et leonē abſciſo naſo exiliauit āno tertio imperij ſui. ⁊ regnauit ꝓ eo Juſtinian⁹ fugit ad ſaracenos ⁊ bulgaros qui eū r̄ſtituert. occiſis leone et tyberio q̄ hereticis fauebāt. et tūc recōciliauit ſe gremio ſcē m̄ris ecclie. ⁊ valde peituit. Sꝫ q: nimis crudelit vindicauit ſe cōtra adūſarios. ita vt et inocētes pueros vellꝫ occidere. iō interfectus fuit cū filio a phillippo quē exulauerat.

v^m dccccxcij.

Roman⁹ — Zeno annis. ij. m. xi. d. ix.

Syrus — pm⁹ Sergius an. ix. m. viij. d. xiiij.

dcxciiij.

Kylian⁹ vir ſcūs. natione ſcotus. in franconia fideꝫ xpi p̄dicauit. Goſbertū eiuſdeꝫ regionis ducē cōuertēs. vt ſeilaꝫ fris ſui vxorē quaꝫ illicite tenebat. dimittere pſuaſit. quapropter ipa iubēte ſecrete cū ſocijs ſuis occiſus fuit ⁊c.

Pipin⁹ p̄m⁹ dux francoꝝ multas victorias habuit. ⁊ friſones ſupādo ad fidem pduxit. fuit eni fide catholic⁹ ⁊ eccliē dei ſpecialis defenſor. veꝝ in vno exceſſit ꝙ adulteriū cōmiſit ad tēp⁹ ⁊c.

Rex adiulfrid⁹ fit mōch⁹. poſt ep̄s ludifrideū.

Iſte zeno fuit vir valde ſanctus q̄ nec vnquā ſe cauſis actibuſqꝫ ſecularib⁹ imiſcuerat erat eniꝫ aſpectu angelic⁹. canitie venerād⁹. morib⁹ q̄etus. religioſe vite. ſꝫmōe veridicus. aīo ſimplex. hic elect⁹ fuit cōcorditer et laicis cōſencietib⁹. magna eni diſſencō erat q: clerus intēdebat i petꝝ archipſbīm. ⁊ exercitus in theodoruꝫ pſbīm. ſꝫ ſpūſſcūs oia tādeꝫ vota cōcordauit i iſtū digniſſimū.

Iſte ſergius magne ſcitatis ⁊ cōmēdabilis vite fuit. et in electiōe ei⁹ magna diſſenſio fuit. nā vna pars cleri elegit theodoꝝ archipreſbīm. altera paſchalem. ſed volēte dño tādeꝫ in hūc venerabileꝫ viꝝ cōuenerīt. Hic corp⁹ ſci leonis p̄mi tranſtulit wirczburg reuelāte ſibi deo. Ipe et inueīt magnā pteꝫ ſcē crucis in loco obſcuro. regē angliē q̄ ⁊ ſaxonū baptizās ſtati ad celū trāſmiſit. Agn⁹ dei ter cātari iſſit ad miſſam. Et ideꝫ reduxit ad vnitatē ſynodū aq̄leigeñ. q̄ noluit recipe ſextā ſynoduꝫ cōſtantiopolitanā. ⁊ fuit grāde ſciſma in ecclia dei. q: duo vniuerſalia concilia cōtra ſe diſſentiebāt. tandem mortu⁹ ſepelitur apud ſcm̄ petrum.

Leodegarius auguſtudunenſis epūs claret.

Ediltrudis regia āglie trib⁹ viris nupta virgo p̄māſit. Et alij plures ſci. Uide in ſpeculo.

weſtphalia incipit cōuerti ad fideꝫ circa hec tpa. vbi pmū duo eduualdi ſcꝫ albꝰ ꝛ niger preſbri ſancti de anglia veniētes pdicauerūt. Qui ibidē in villa qdaꝫ laer dicta ſuis pcibꝰ fontē de rupe traxerit. ꝛ cāpū ſcm̄ ſic dictū vſqꝫ hodie cōſecrarūt in vſus paupeꝝ. vbi ſepe mira cōtigerūt cōtra teſtamētū ſcōꝝ volentibꝰ facere et horribiliter plagati ſunt. Tandeꝫ martyrizati ſunt in comitatu de hoya ꝓpe bremenſeꝫ ciuitatē. Corpora aūt eoꝝ tranſlata fuerūt ad coloniā.

Beda venerabilis preſbiter et monachꝰ ac pater grauiſſime auctoritatis claret in anglia multa ſcripta ꝛ hiſtoriā valde famoſaꝫ reliqt. Fidelis laborator in ecclia vſqꝫ inſenectā ꝛc.

Impatores

.ij. Leo ānis .iij. — .iij. Tyberiꝰ ānis .vij. — Iuſtinianus ānis .vi.

Sancta oda duciſſa aquitanie claret.

Sanctus lambertus filius apri comitis. poſt multa opa ſanctitatis mrio cōſumatꝰ ē a dodone duci arauie. qr dixit ꝙ ſoror eius alpaida nō eſſꝫ legitima vxor pipini. qr eaꝫ duxit contra fas viuente adhuc plectrude. Hic eſt zelus helie et iohānis.

Sanctus hubertus tranſtulit ſedeꝫ epaleꝫ. cū corpore ſci lamberti ad leodium

Iſti duo inuaſerūt impiuꝫ. Ideꝫ qui ſup iterato videlicꝫ filiꝰ cōſtātini.

Romani multos ſaracenos interfecerūt hoc tempore. Duo eciā reges anglie veniūt romaꝫ et fiūt mōchi immortali dño deinceps militātes.

Friſia cōuertit ad fideꝫ xpi. vbi pmū pdicauit ſcūs willibrordus eps traiecteñ. et poſtmoduꝫ ſcūs bonifacius.

Anno mundi. vᵐ dcccciij.

Pape — .iij. Leo an. .ij. m. xi. — Romanꝰ — .vi. Iohānes ā. iij. m. ij — Grecꝰ d. xiij — .vij. Iohānes ā iij. m vij — d. xviij — Syſinniꝰ diebus. xx. — .i. Cōſtātinꝰ ā. vij d xv

Anno xpiſti. dcciiij.

Iſte leo factus fuit papa p patrocinium romanoꝝ. ꝛ nō ponit in cathalogo pontificum. forte ꝓpter malū introitū. et ſeqns dicit Leo. iiij. nichil tamen male egiſſe ſcribit. nec papa fuit.

Iſte iohānes vir ſcūs fuit. ꝛ mrio coronatus ē. ſed a quo. aut ꝓpter quaꝫ cauſaꝫ nō inuenit in hiſtorijs. Putat tñ a ducibꝰ lūbardoꝝ ſcꝫ beneuentano aut ſpoletano ꝓ defenſione iuriū ecclie. vterqꝫ eni iſtoruꝫ vexabat ecclīaꝫ et terras eiꝰ quia vicini fuerūt et multos ceperūt. Tandeꝫ ſepelit apd ſcm̄ ſebaſtianū ad cathacūbas.

Iſte iohānes eloquētiſſimus fuit facūdia. ꝛ eruditꝰ ſcia. oratoriū btē marie conſtruxit in quo ſepultus eſt.

Iſte ſyſinnius parū ſupuixit. et habuit ſciſma cōtra diſcociū. ꝛ cōtinuat nichilominus poſt inter bonifaciū ꝛ diſcociuꝫ. Tandeꝫ mortuo diſcotio. q̄ p vim tenebat papatū. bonifacius reſtituit. Nec fit hijs memoria. qr forte ꝓpter ſciſma in dubiuꝫ veit an eſſent veri ſucceſſores bti petri. Et fuit tribulatio in ecclia vndiqꝫ. intus pugne. foris timores. ꝛ ecōtra. Et ſic. vij. ſciſma cōtinuat ꝛc.

Iſte conſtantinus fuit vir mitiſſimꝰ. ꝛ ita benignus. ꝙ ab oībꝰ amabat. Ipe iuit vltra mare conſtātiopoliꝫ ad iuſtinianū impatorē. et cū magno honore receptus fuit. ꝛ philippū tanꝙ hereticū excōmūicauit. qr ymagines ſcōꝝ deleuerat. ſepultus apud ſcm̄ petrum.

Michaelis ſci archangeli templuꝫ in mari conſtituit ſicud in gargano.

Aripertus longobardoꝝ rex. vir piꝰ. micors. ꝛ iuſtus hic ſecrete p regnū ſuū ſolitꝰ erat ire ꝛ de ſingulis inqrere. qleꝫ iuſticiā ſui vaſalli populo faciebāt. Bonū exēplū

Karolus marcellus filius pipini.innumeras victorias habuit cōtra infideles diuinitus adiutus.fuit victor glorioſus p oia.ſʒ qꝛ bona eccliaſtica ſibi vſurpauit ꝓpter neceſſitatē belloꝝ.ideo i penis infernalibus aīa ei⁹ viſa ē ab eucherio viro ſcō cruciari.O que pena erit illis q̄ his nouiſſimis diebus tot auiſati exēplis.ptinaci animo.nō ꝓ fidei ſaltiʒ defenſione. ymo pompaꝝ iactantia vana eccleſijs eiuſqʒ miniſtris.cōtra diuinaꝝ hūarūqʒ cōminaciones legū.taxationes exactioneſqʒ grauiſſimas inponere nō formidant.Credant hij a deo imutabileʒ ſentēciā ſuā dicto karolo oñſaʒ ipos ſimiliter expiendaʒ

Philipp⁹ anno.i. men.vi. — Anaſtaſius annis .iij. — Theodoſius āno vno

Iſte anaſtaſius fuit vir bene fidelis ⁊ catholicus.et qꝛ philippū excecauit ideo theodoſius cōtra eū pugnans deuicit.et ordinatus ē preſbyter quiete viuendo.

Iſte philippus fuit hereticus.⁊ pfuit modicis dieb⁹.⁊ qꝛ interfecit dn̄m ſuū ipe eciā male perijt. ⁊ ſicut fecit factū eſt ei.

Iſte theodoſi⁹ totus catholicus ⁊ hūilis fuit.⁊ pciſe ſicut fecit factū ē ei.qꝛ leo eū depoſuit ⁊ i pſbꝛm ē ordinat⁹

Hereſis ymaginū ſerpit.q̄ ſic dr̄.qꝛ imagies ſcōꝝ q̄ ſunt libri laycoꝝ auferre voluert̄ q̄ſi ydolatrie cultum. videt̄ ꝙ moti fuerūt ex inſtinctu ſaracenoꝝ.⁊ ſic patet quō ecclia exercetur cōtinue.

Magnus archiepūs magūtie. Wolfram⁹ eps ʒenoneñ. Egidius abbas ſciſſim⁹ clarus habet. Eucherius eps aurelianeñ. Agilolph⁹ eps colonieñ. qui ex grecia in galliaʒ venit.

v⁰ dcccc xiij.

.ij. Gregori⁹ ā.xvij.m — Syrus viij.d.xx

dccxiiij.

Iſte gregorius fuit vir caſtus diuinis ſcripturis eruditus.loquela facūdus.cōſtans aīo.reꝝ eccleſiaſticaꝝ defenſor ſollicitus.⁊ hoſtiū ecclie impugnator fortiſſim⁹.Et nota ꝙ circa hec tpa incepe rūt dn̄i pape pl⁹ ſolito eē in tpalib⁹ ſe opponere impatorib⁹ ꝓter pfidiā eoꝝ.⁊ eē trāſferre impiū de gēte in gentē.p vt tēpus poſtulabat.Hic leonē anathematiʒauit eo ꝙ ymagies ſcōꝝ exureret.Idem nāqʒ leo iuſſit iſti gregorio vt eē cōburereʒ.ſʒ nō curauit.ymo cōtra eū audacter iuſſit oppoſitū.Et ſic patet ꝙ dſtructiois imperij pncipalis cauſa fuit hereſis.nam ob hoc fideles populi vnaniter cū prelatis ſuis adheſerūt dn̄o pape.et coegerūt impatores ceſſare a tyrānide heretica.

In orietalib⁹ regioib⁹ circa hec tpa valde defecit vera fides ꝓpt ipiaʒ pfidi machometi legē ⁊ per cōſeqns ois virt⁹.ſapia.⁊ honeſtas De q̄ lege execrabili tot turpia ⁊ carnalia pdiert̄ fictitia.vt nulli vnq̄ ſapiētes in reb⁹ diuis ⁊ hūanis exercitati a pncipiio ei crediderīt.ſʒ hoies beſtiales in deſertis morātes.ois doctrie pſus ignari.p quoꝝ multitudeʒ aliquos armoꝝ violentia in ſuā legē peſtifer ipe coegit.vt dicit doctor ſcūs thomas in ſumma cōtra gētiles li.i.c.vi. Nulla eē diuia oracula pcedentiū ꝓphāꝝ ei teſtioniū phibēt.neqʒ documēta veritatis attulit. niſi q̄ de facili naturali ingenio cognoſci poſſunt.nec ſigna ſupnaturaliter facta adhibuit.quīpoci⁹ vera q̄ docuit fabulis ⁊ falſiſſimis doctris imiſcuit carnales voluptates pmittēdo. ⁊ eiſdeʒ cōformia pcepta tradēdo. Et quia voluptati carnali habenas relaxauit.idcirco mobile ruſticale vulgus facile poſt ſe traxit ſummo deo ipſis irato.qui talem legiſlatorem occulto ſuo ſed ſemper iuſto iuditio ſuper eos conſtituit.Verū verſutus ille peſſim⁹ aſtuto cōſilio libros veteris ⁊ noui teſtamēti. ſuis ſeqcib⁹ nō reli

Bonifacius archieps magūtineñ. bocboniā. franconiā. bauariā thurigiā. baſſiā. ſclauoniā. friſiā. cū re liquis almanie puincijs catholice fidei ſubiugauit. Urbē eciā herbipolenſē epatū de voluntate dñi pape fecit cui ſcm̄ burchardū preſecit. Anno vero xxxvi. ſui epatus cū multis xp̄ianis mrizatus ē in fri ſia. Cūq ad fuldenſe mōſteriū qd ipe in bocbonia cōſtruxerat corpus ei⁹ reduceret ſepeliendū oēs cā pane vbiq dīna virtute ſine motu alicui⁹ hoīs ſonuerūt. Theodolus epūs ſeduneñ.

Conſtantiopolis a ſaracenis obſeſſa fuit. ſ p btā virgiem liberat. et cuidā heremite viſio mirabilis oñſa eſt de ioſeph q dñm ſepeliuit. Et poſt paucos ānos xxx^m hoīm in peſtilentia obierūt ibidē 7c. Egbrecb ſcūs de hibernia venit in galliā.

Impatores — .iij. Leo cum cōſtātino filio ſuo ānis. xxv.

Iſte leo cū eſſ potēs theodoſiū depoſuit. 7 p ipo regnauit. Et fuit ſeductus p quēdā apoſtatā vt oēs ymagies ſcōꝝ auferret 7 exureret. quare eciā tā bellis ꝙ peſtilencijs ac alijs diſfortunijs punitus fuit. Et q2 correptus a gregorio tercio ptinax māſit. ideo totū regnū occidentis ab eo abſtulit. mādans ne ſibi obediret aliqs. vectigalia interdicēdo Et q2 heretice vixit. ſancti viri ei cōtradixerūt. 7 martyrizati ſunt ab eo plures Tandē in pfidia miſerabiliter defunctus eſt.

Pelagi⁹ rex hiſpanie grandi miraculo regnū illud cepit recuperare.

German⁹ exulatur.

Hermin⁹ eps lobieñ

Petr⁹ eps damaſcenus.

Rachbodus dux friſonū maluit eſſe cū pluribꝰ i inferno. ꝙ cū paucis in celo. Non eni nouit preſſuras eius. Palus iocus. Sed filius morte ei⁹ ſubita territus. cōuerſus fuit.

Anno mundi. v^m dcccc.xxiij. v^m dcccc.xxxiij.

Pape — Roman⁹ — .iij. Gregori⁹ ā. x. m̄. vij d. xxiiij.

Anno xp̄i. dccxxiij. dccxxxiij.

Iſte gregori⁹ digne ſucceſſit p̄dicto 7 noīe 7 ope eiuſdē zeli 7 cōſtātie. 7 aioſe cōtra impatorē pceſſit 7 obtinuit intentū. Conciliū generale celebrauit in vrbe āno pōtificatus ſui pmo. cōtra hereticos. in quo ymaginū ſcāꝝ veneratio approbat. 7 cōtradictores excōmūicant. Karolum eciā vocauit in ſubſidiū ecclie cōtra longobardos. in canone addidit. quoꝝ hodie ſolemnitas 7c. Uiēne archiepm inſtituit.

Monaſteriū ſci benedicti reformat in mōte caſſino aquodā ciue brixiano In almania quedā monaſteria ditiſſima fundant 7 magnifice dotant. ſc fuldenſe. herſfeldeñ. 7c.

Saraceni pficiūt in peius 7 totā hiſpaniā ſibi ſubiciūt. 7 niſi karolus marcellus occurriſſet. galliā ſimiliter inuaſiſſent. Et nota ꝙ pluries eos deuicit. 7 ſemel. ccc^m. et vltra de ipis occidit de ſuis. Md. tantūmodo pſtratis. Lebuin⁹ presbiter ſcūs anglic⁹ p̄dicat i velua 7 poſt in ſaxoia ātiq. i. weſtphalia Eius. corpus i dauētria colit

quit legēdos. nec eē diſputationē pmiſit iniquā faciēdā. ne hac occaſiōe ſua falſitas detegeret. qn pocius ſe dixit in armoꝝ potēciā miſſū. nō in ſignis aut miraculis aut doctria ſupnaturali. qd vtiq leonū. feraꝝ. latronū. ac tyrānoꝝ rabiei magis ē ꝓpum ꝙ ſpūali legiſlatori. Sic heu terra olim fructifera atq illuſtriū viroꝝ fecūda. nūc tribulos pfert et ſpinas eternis incēdijs exurēdas. Quāuis eni vſq hodie ſaraceni infinitis diuicijs abundent. et pompis ineſtimabilib⁹ atq delicijs vacēt. tamē ita pueriliter deſipiūt. 7 ptinaciter adherent his q ſunt cōtra rationē. vt ois vir doctus ac timorat⁹ eoꝝ cōſortiū fugiat. et eos velud caninos ac beſtiales cū ſummo tedio abhomiet atq deuitet.

Pipinus filius karoli marcelli fit rex francie per papã zachariã. et fuit vir valde catholic9.et per oĩa victorioſus.et ecclie romane ſpecialis defenſor et in nullo degener a paterna ſtrenuitate.

Karolomãnus frater dicti pipini diuino tactus timore.dimiſſo regno fit monachus

Rachis rex longobardoꝝ ꝑ zachariã admonitus vt a perſecutione romanoꝝ ceſſaret.acquieuit.inſup et monachus efficitur.

Iſte conſtantin9 totus pverſus ⁊ hereticus peſſim9 fuit ita vt eciã demonijs imolaret. ecclesiam pſequebat̃.et nichil dignũ memorie egit.⁊ ſic pmittente deo ecclia longo tpe afflicta eſt more ſolito.q2 in hoc mũdo preſſurã habebit.et agros cũ pſecutionibus.

.v. Cõſtãtin9 an.xxxv. hereticus

Mirabilia cõtigerũt circa hec tpa.nam terremot9 mirabilis fuit. et ciuitates quedã montane diuiſis montib9 vna cũ illis tranſmigrarũt ad loca campeſtria vltra.vi.miliaria.et nõ ſunt fracte.In meſopotamia terra dirupta eſt ad duo miliaria.Et aĩal mulinũ loquit̃ hũana voce.Cinis de celo cecidit.In mari pontico glacies fuit in ſpiſſitudie.xxx.cubitus habens per.c.miliaria.⁊ nix.xx.cubitoꝝ ſicut mons cecidit ſup illud.tam grande frigus fuit. Stelle ceciderũt de celo id ẽ aſub.et territi ſunt hoies eſtimãtes finez mũdi adeſſe.Uide in ſpeculo.Quaz mirabilez ĩmutationẽ hec ſigna preoſtentarũt.ſequẽtia declarant.

Sanctus ſturinus primus abbas fuldenſis monaſterij.clarus habetur in bochonia.

Trãſlacõ.ſ.marie magdalene de ciuitate aqueñ.ad verſiliacũ fcã eſt.a gerbardo duci burgũdie.

vᵐ dccccxliij.

zacharias ſ an.x.m̃.ij dieb9.xv Roman9

Roman9 .ij. Stephanus.ã.v. d.xxviij.

dccliiij.

Iſte zacharias vir fuit benign9 ⁊ omni virtute ornatus.oĩbus amabilis ꝓpter mititatem ſuã. Ipſe regez francoꝝ ſcz hildericũ depoſuit.⁊ in locũ eius pipinum inſtituit q2 vtilior fuit. Et hic patet poteſtas ecclie q̃nta fuerit hoc tpe.qui regnũ illud famoſiſſimũ tranſtulit de veris heredibus ad gen9 pipini ꝓpter legitimaz cauſam.vt habetur.xv.q.v.Alius.

Hildericus rex monachus efficitur.Forte motus fuit ꝓpter horrẽdaz illaz dãpnationẽ karoli marcelli. q2 periculoſuz eſt eſſe in poteſtate.et pauci euadunt ſecuri. Quanta fecit pro fide idez karolus.et tamẽ ꝓpter vnaz illaz cauſaz eternaliter dampnatus eſt.

Remigius rotbomageñ archiepũs claret ſanctitate.

Lullus vir ſanctiſſim9.et ſucceſſor beati bonifacij in archiepiſcopatu maguntinenſi.miraculis claret.

Iſte ſtephanus per oĩa vtilis fuit ecclie dei tam in verbo q̃ in doctrina.ſpũlia et tpalia ſtrenue gubernãdo. paupeꝝ amator ⁊ defenſor erat.Hic pipinũ vnxit in regez francoꝝ et contra longobardos miſit.vt eos cõpelleret ad reſtituẽduz eccleſijs.qđ multo tpe minus iuſte detinuerant.qđ et factũ eſt.Ipſe eciaz tranſtulit imperiũ de grecis ad francos vt patet ex̃ de electi. Uenerabilem ⁊c̃. quã leo tercius poſt executioni demandauit.

Cenobiũ in caturcẽſi territorio dedicatur a dño. pñte ſtephano papa et pipino rege.

Caput ſancti iohãnis baptiſte in aquitaniam venit.et plures amici pipini in bello interfecti.rediuiui ſubito reſederunt

Corpus ſancti ſilueſtri tranſfertur monaculum.fundatũ ab ancelmo.

Turci q̄ de mōtib⁹ caſpijs exiſſe dicunt. armeniā maioreʒ infeſtant ꝛ vaſtāt. ꝛ cū peſtilentia eos attereret ſuaſi ſunt a xpīanis vt in modum crucis ſe tonderēt. et ſic ceſſauit. et extūc illuʒ ritū ſeruauerūt.

Tempoꝛa ſanguinolenta et multū turbulenta fuerūt vndiq̄ʒ. qꝛ ſaraceni et pagani. et eciaʒ xpīani inter ſe plurima bella geſſerūt. quoꝝ karolus magnus diuina virtute adiutus ꝑncipalis actoꝛ fuit et triūphatoꝛ gloꝛioſus. licet non ſine magna ſtrage ſuoꝝ per longa tpa. Vide in geſtis eius.

Hoꝛribile factū cōtigit thuronis. qꝛ cū monachi eccleſie ſancti martini delicijs ꝛ pōpis vacarent. oīes vno excepto ab angelis ſuffocati ſunt. Et alcuinus illud refoꝛmauit plene.

Imperiū bipartitū circa tpa iſta. qꝛ Stephan⁹ papa trāſtulit italiaʒ ꝛc in karoluʒ ad imperatores huc iuuenē. quē leo tercius poſtea infeudauit. Conſtantinus aūt greciā cū alijs regionibus tranſmarinis laboꝛioſe retinuit.

Karolus adhuc iuuenis ſed egregie indolis incipit regnare ſup francos. et fuit filius pipini. mater ei⁹ berta vocabat̄.

Martires infiniti facti ſunt a conſtantino illo peſſimo heretico. Putat̄ ꝙ vix fuerit aliq̄s imperatoꝝ eciā paganoꝝ qui tot trucidauerit. . et afflicta eſt ecclia valde. Et ſatis ꝑcioſe emit. venerationem ymaginū ſanctaꝝ ꝓpter ſanguinē effuſum largiter. Uerū imꝑatoꝛ impijſſim⁹ non manſit inpunitus. Nam completo miſterio iniquitatis pꝛefinite. hoꝛribiliter clamans. igni ſum inextinguibili traditus. ſpiritū exalauit.

v⁹ dcccclijj .Anno mundi.	v⁹ dcccclxiij.	v⁹ dcccclxxiij.
Pape — .i. Paulus. an. x. m̄. i — Roman⁹	Roman⁹ — .ij. Cōſtātin⁹ an. ij. m̄. i	Siculus — .iij. Stephan⁹ an. iij. — v. d. xxviij
dccliiij. Anno xpī.	dcclxiiij.	dcclxxiiij.

Iſte paulus vir ſanctus fuit et mitiſſim⁹. Fecit conſtitutionē de diuino officio ſeruādo in. xl ꝯpe nulli malum ꝓ malo reddebat. ſed cū paucis familiaribus ſuis de nocte per cellas infirmoꝝ ꝛ paupeꝝ incarceratoꝝ circuiuit eis neceſſaria miſtrando. viduis et pupillis et alijs egenis papale debitū exhibuit. opem ferendo tanꝙ verus imitatoꝛ ſancti pauli apoſtoli.

Iſte conſtantinus fuit laic⁹ et ſubito factus pꝛeſbyter tyrānice papatū inuaſit. et magno ſcandalo pꝛefuit ꝗuis parū. ſʒ zelo fidelium eijcit̄ ꝛ oculs priuat̄. Et iſte videtur fuiſſe quitus infamis papa inter tot vſq̄ʒ huc. ita ſpūſſanctus illam ſedeʒ ſanctam apoſtolicā in omni honoꝛe ꝛ ſanctitate cuſtodiuit.

Iſte ſtephanus oīa errata conſtantini emendauit. degradatis his quos ille oꝛdiauit in ſynodo generali. ſepultus in vaticano.

Gengulphus mr̄ claret miraculis. In gallia fontē emit quē in burgūdia oꝛiri fecit. Fuit itaq̄ʒ ſepatus ab vxoꝛe ſua adultera. cui⁹ anus cantauit. eo ꝙ derideret miracula eius.

Sanguis de ymagine xpī emanauit et oēs ſanauit. et iudei qui ipaʒ pupugerūt cōuerſi ſunt. Pulchre pius dn̄s oſtendit miraculuʒ grande tempoꝛe iſto ꝓ cōfutacione hereſis. et cōfoꝛtatione fidei.

Ludgerus vir ſcūs velud alter moyſes ab vtero matris ſue dn̄o cōſecrat⁹. innūeras gētes ad fideʒ cōuertit. friſonū ꝛ ſaxonū aplūs. ꝛ ꝑm⁹ epūs monaſterieū fuit. plurib⁹ miraculis claruit. ꝛ cenobia fundauit. Obijt tādeʒ in billerbehe. et ſepultus eſt in werdena. anno dn̄i. dcccix.

Sergius epūs a deo plagatus eſt. eo ꝙ indignū papatui cōſecrauit. qꝛ os et man⁹ ei⁹ aruerūt.

Sol obſcuratus non apparuit.xvij.diebus.Signũ crucis apparuit in veſtibus hoīm.Et ſanguis de celo in terram ꝓfluxit. Lamina aurea inuenta eſt in conſtantinopoli ſupꝛ corpus cuiuſdaꝫ defuncti in quodaꝫ ſepulchro.in qua ſic erat ſcriptũ. xpūs naſcet̃ de virgine maria. et ego credo in eum O ſol iterũ videbis me ſub conſtantino et hirene.

.iiij. Leo. annis.v.

Iſte leo eciã ꝯuerſus fuit.minꝰ tñ ꝙ pr̄ eiꝰ.Hic cupiditate victꝰ coronã quãdaꝫ cuiuſdaꝫ eccl̃ie abſtulit et capiti ſuo imposuit ſtatimqꝫ febre corripit̃ et ſpūm exalauit.Habuit vxorẽ piiſſimã noīe hirenã.q̃ regnauit ſtatim poſt eũ cũ filio.

.vi. Cõſtãtinꝰ annis.x. cũ hirena

Iſte cõſtantinꝰ bonꝰ ⁊ piꝰ fuit..⁊ matrẽ ſuã amouit a regno.vt ſuis negociis feminis intẽderet.ſꝫ illa ſimulato rãcore poſtea ipꝫ exoculauit.⁊ eč filios ipīꝰ.⁊ iteꝝ regnauit.iij.ãnis. Demũ cũ greci perciperẽt ꝙ karolo magno nubere voluiſſꝫ.ipaꝫ ceperũt ⁊ in quodaꝫ monaſterio recluſerũt. nicheforo aſſumẽtes.

Synodꝰ.vij Cõſtantiopolitana cõtra he.imaginũ

Iſta ſynodus.vij. celebrata fuit contra hereſim ymaginũ.in qua iteruꝫ greci recõciliati ſunt poſt plagas ſolitas cõfitẽtes ſpūm ſcm̃ ex pr̄e ꝓcedere.

vᵐ dcccclxxxiij.

pmꝰ Adrianꝰ. an.xxiiij.

Romanꝰ m̃.x.d.xviij.

dcclxxxiiij.

Iſte adrianus fuit vir preclariſſimꝰ et nobiliſſimꝰ genere et potentiſſimꝰ.et multa magnifice patrauit et vt videtur ante eũ nõ fuit ſimilis ſibi in gloria temporali ac diuiciis. Diruta reedificauit.turres et muros extruxit.regnũ longobardoꝝ ceſſare fecit per karoluꝫ magnũ.Synodos duas ſolenniter celebrauit.eccleſias ⁊ monaſteria multa inſtituit.et ius karolo ſuper ordinatione ſedis apoſtolice.et inſtitutione epiſcopoꝝ.abbatũ. ⁊c̃.in generali cõcilio dedit.ꝓpter violentias tyrãnoꝝ cohercendas.vt patet.lxiij.di.per totũ.Tandeꝫ hic beatus pontifex poſt laudabileꝫ vitã ſepelitur apud ſanctũ petrum.

Saxones conuertũtur ad xp̃m.populus olim duriſſimꝰ et galloꝝ inimicus perpetuus. ſed a karolo ſuperati colla ſubmiſerũt. Et eſt mirabilis diſpenſacio iudicioꝝ dei.et inperſcrutabilis.quomõ ꝓficit fides ⁊ deficit ꝑ diuerſitate locoꝝ ⁊ tẽpoꝝ.Iam egiptus et affrica ⁊c̃. a ſaracenis vaſtate fuerũt.⁊ ecce q̃i fides volaſſꝫ ad podulũ paganũ ꝓueuit.⁊ huiꝰ ſimile ſepe repitur.

Frantia in flore et tota gallia ſimul vbiqꝫ triũphatrix.eciã vltra mõtes ⁊ mare ſic oliꝫ roma

Studiũ vniuerſale quod olim fuit trãſlatũ de athenis ad romã circa hec tpa ꝑ karolũ trãſfert̃ pariſiꝰ

Et gothoꝝ regnũ et lõgobardoꝝ ceſſare facit.quod incepit ãno domini.ccl.vel circa

Hereſis feliciana a felice auctore condempnatur. Hec dicit xp̃m eſſe filium dei adoptiuum.

Ogerus dux de danamarchia princeps xpianissim⁹ floruit. Hic tpe karoli magni xpianitati obtinuit fere omes partes transmarinas. a hierusalem vsq3 ad arbores solis deo sibi ꝑpicio. ⁊ aptis et magnis miraculis exercitũ cõfortante. Et in supiori india ordinauit imperiũ. cui prefecit iohãnẽ filiũ regis frisonũ dictũ priester iohan. ꝑpter deuotã et scãʒ vitã quã duxit. et subiecit ei. xiiij. barones cognatiõis sue. qui alia dñia circũquaq3 tenebãt. vt sic ibidem xpiana religio pmaneret.

Hierusalem circa hec tpa recupatur per karolum cũ tota terra sancta. et saracenorum secta vbiq3 vastatur atrociter. quia temp⁹ miserationũ venit.

Imperatores

Nichefo rus annis .ix.

Iste nichefo rus auarus fuit. pluresq3 lesit. fuitq3 ad imperiũ per grecos sublimatus s3 non pfuit. quia eius tpe imperiũ orientale quasi ad nichilum redactũ est. et romani ad karolum magnũ se vnaniter cõtulerũt.

Michael annis. ij.

Iste michael vir catholicus amabilis oib⁹. ⁊ vniuersos sane doctrine aduersantes nitebatur extiguere. ac oẽs quos leserat auaritia nichefori cõsolatus est ipsos ditando.

Aquisgrani instituitur pegrinatio septẽnalis solemnissima. ꝑpter reliquias preciosas quas karolus ibi apportauit.

Spinea corona dñi floruit in manu karoli. ⁊ transfert de cõstantiopoli parisius. Et in translatione reliquiarum mortuus est resuscitatus aquisgrani.

Anno mundi. v^M dcccc.xciij. — vi^M iiij.

Pape

Romani⁹ — iij. Leo ãnis xx. m. v. d. xvi.

Anno xpi. dccxciiij. — dccciiij.

Iste leo fuit vir valde sanctus totus mitis ⁊ scientia plenus. cum in die sancti marci letanias cũ clero pageret. a quibusdam peruersis capit. lingua priuatus et oculis effossis in carcerẽ mittit. Sed pius dñs seruũ suum non dereliquit. quinymo per oia eũ sanauit. mẽbra ipsa plene restituendo. Deinde ad karolum prexit in franciam. singula narrans que sibi illata essent. a quo etiã honorifice susceptus fuit. ⁊ statim rex cũ eo romam reuertit et vltionẽ de inimicis eius fecit. dyademaq3 imperrij ab eo suscepit. romanis acclamantibus: karolo augusto a deo coronato vita ⁊ victoria de celo submistret. Tandem post laudabilem vitam idem pontifex sepelitur apud sanctũ petrum.

Tuellinus rex vngarorũ. alias princeps auerrorũ. se et patriã suam karolo dedit. et baptizatus est.

Aaron rex psarũ misit karolo corpus sancti Cipriani et sperati. et caput sancti panthaleonis.

Amelius comes aluernensis gener karoli martir.

Corpus sancti bartholomei transfertur beneuentum de lipertania.

Amicus et bericanus martires occisi sunt in campania.

Vsuardus mõchus iussu karoli collegit omes legẽdas et actus sanctorũ de toto orbe in vnũ volume post hyeronimũ. bedam. et florũ. Et omni die cõcurrebãt vltra. ccc. festa. Et ideo institutũ est vt dicat in martirologio. et aliorũ plurimorũ mĩm confessorũ ⁊c.

Paul⁹ dyacon⁹ iussu karoli collegit lecões cuilibet festiuitati cõueniẽtes. ex optimis dictis scõrũ pãm.

Tranſlatio imperij facta eſt per ſanctum leonē papā terciū de grecis ad francos. cū vnanimi cōſenſu romanoꝝ iuſtis ⁊ neceſſarijs cauſis poſt longā paciā eccliē dei. q̄ diu grecoꝝ emēdationē expectauit. ſꝫ quia nimis defecerūt a primoꝝ pietati dimiſſi ſunt.

¶ Signū rubeū dn̄ice crucis. et multe haſte apparuerūt. Et ſequitur ſtrages magna xp̄ianorum. ¶ In ronciuallo occiſi ſunt multi reges duces et comites de exercitu xp̄ianorum vltra. xvᵐ. pugnatoꝝ deo pmittente

Milo de angleř. dux exercitus karoli pater rolādi cū multis xp̄ianis occiſus eſt in bello ab aygolando.

pm⁹ Karolus magnus annis. xiiij.

¶ Sol ſtetit ſpatio triū dierū vt karolus vinceret.

Gerhardus dux bauarie in pannonia cōgreſſus martyrizatur.

Iſte karolus dictus magn⁹. cū iā regnaſſꝫ in frantia. xxxiiij. ānis. aſſumptus eſt in imperatorē romanoꝝ. et imperauit annis. xiiij. Quāte prerogatiue hic fuerit in oībus q̄ principē laudabilem faciūt. q̄s digne laudare ſufficiet? Hoc vnū pro nūc ſufficiet ꝙ a principio vſqꝫ ad finem in tanta rerū tempeſtate ſic laudabiliter ſe habuit. vt nō ſit inuēt⁹ q̄ eū in aliquo reprehēdere potuiſſꝫ. Reuera q̄d poſſit fragilis homo in illo cauſari. quē diuina virtus cōtinue direxit et protexit. Hic ergo recte laudam⁹ cū ſi in dn̄o opera eius magnifice glorificem⁹ ⁊c. Tandē morte ſancta potitus. ſepelitur aquiſgrani. anno vite ſue lxxij. Eius legendā ſcripſit emardus.

viᵐ xiij.

Roman⁹ .iiij. Stephanus ānis iij. m̄. vij.

dcccxiiij.

¶ Refert turpinus archiep̄us ꝙ karolus erat corpore decorus ſed viſu ferus. ſtatura ei⁹ pedū octo. et facies eius palmū et dimidiū in longitudie poſſidebat. barba vero eius palmū vnū. frons erat vnius pedis. Militem armatū ſup equū ſedentē a vertice ſimul cū equo ictu cū ſpata ſcindebat. Quatuor ferraturas equoꝝ ſimul facile manibus extendebat. Militē armatū recte ſtantē ſup manū ſuā ſola manu velociter eleuabat. Leporē integrū aut duas gallinas vel anſerem edebat. modicū vinū et limphatū bibebat. Tam parcus in bibendo erat ꝙ ſemper in cena raro pluſquā ter bibere ſolebat.

¶ Iſte ſtephanus multos captiuos redemit. ⁊ ludouicum imperatorē coronauit. Moritur rome ſepultus in eccleſia ſcī petri.

¶ Compeſtelle ecclia ⁊ patriarchalis ſedes ordinatꝛ. ⁊ extruitꝛ in honore ſancti iacobi. et impletur petitio marie zebedei. qꝛ iohānes a dextris apud ephesū. et iacobus a ſiniſtris. Roma in medio. nota miſterium.

¶ Epiſcopatus quīqꝫ dotantꝛ p karolū in almania magnifice. ſcilicꝫ Magūtineñ. Colonieñ. Treuereñ. Salczburgeñ. et Seduneñ.

¶ Signa multa preceſſerūt mortem glorioſi ⁊ ſancti imperatoris karoli. Nā eclipſis ſolis ⁊ lune vltra ſolitū fuit. Apparuit per. vij. dies macula nigri coloris in ſole. Porticus precioſus aquiſgrani cecidit funditus. Pons maxim⁹ magūtie tribus horis conbuſtus eſt. Cernens aūt piiſſim⁹ imperator mortē ſibi iminere. oīns theſauros ſuos prelatis cōmiſit eccleſijs diſtribuēdos. et lodouicū primogenitū cōſtituit imperatorē. aliū theutonicis ſiue almanis. terciū vero hyſpanis prefecit.

Cometa

apparuit valde ſingularis et terribilis. vnde imꝑator attonitus cū egmardo philoſopho cōtulit dicēs. ꝙ mutationē regni morteq; ꝑncipis ꝑtenderet. Veruꝫ phūs nolebat eū cōtriſtare ſꝫ verbuꝫ ꝓphetie allegās ait. A ſignis celi nolite timere ⁊c. At imꝑator deuotus nō aliud inquit timere debemꝰ niſi illū qui nr̄i et huiꝰ creator eſt ſideris. ſꝫ eius clemētiā laudare tenemur. q̄ nr̄aꝫ inerciā cū peccores ſimꝰ talibus admonere dignat̄ indicijs. Quia ergo talia portenta cū apparēt oēs cōmuniter tangūt. oēs ꝓ poſſe ad meliora feſtiare debemꝰ. vt miāꝫ in illo dn̄ante cōſequi valeamꝰ. ⁊ pie credit̄ ꝙ hac humilitate dn̄m placauit. q2 nō ſup eū tūc plaga puenit. ſed ſup italiaꝫ in curſu ſaracenorum.

Imperatores — pmꝰ Lodouicus ā. xxv

Iſte lodouicus fuit filius karoli et magne clemētie. ꝓpter qd dictus eſt pius. Habuit duos frēs quos ſupauit. et ambo maluꝫ habuere finē. In aduerſis paciēs erat. ⁊ in fine ſp vincebat. q2 erga deū ⁊ eccliaꝫ eius deuotus pmanſit. Eciaꝫ filij eius perſequebant̄ ipm. quos benigne ad penitēciaꝫ reduxit. Tandeꝫ bene ſingulis diſpoſitis bona morte dieꝫ clauſit extremū. Et q2 hūana infirmitas delicias diu ferre nō poteſt. filij eius ad miſeriā declinarūt Et ē bene infelix conditio quā tociens ſine ceſſatione expimur. et in his qui ante nos fuerūt id tociens factū legimꝰ. vt ſcilicet cōmuniter paucis exceptis. felicitas generationis vniꝰ raro pareat felicitatem ſubſequentis.

Anno mundi. viᵐ xxiij. viᵐ xxxiij.

Pape — Romanꝰ — pmꝰ Paſchalis an. vij — Romanꝰ d. xvi. — ·ij· Eugeniꝰ ā. iij. m. ij — Romanꝰ — Valentinus diebus. xl. — ·iiij· Gregoriꝰ ānis. xvi. — Romanꝰ

Anno xp̄i. dcccxxiij. dcccxxxiij.

Iſte paſchalis magnā adhibuit diligēciam reliquijs ſanctoꝝ. et innumera corpa ſacra leuauit. et honorifice recondidit. ſicut in viſione ſancte cecilie mādatū ſibi fuit

Rabanꝰ poeta et monachus. poſt abbas fuldenſis. deinde archiepūs magūcie. doctor magnus claruit ⁊ plura ſcripſit. ⁊ ſtrabus diſcipulus eius eciam notabilis in ſcientia ⁊ virtutibus eodeꝫ tpe fuit

Honoldus rex danoꝝ circa hec tpa baptizatur maguntie cum vxore et. filijs. cui imperator friſiaꝫ dedit.

Iſte eugenius vir preclarus ⁊ magne ſcitatis fuit. ⁊ ſimplicitatis. mūdi cōtemptor. ⁊ ſola q̄ xp̄i ſunt ſapuit. hic mr̄io coronatꝰ ē p laicos romanos ſepultꝰ ad. ſ. petruꝫ

Iſte gregorius mortuo valentino q̄ breuiter poſt electionē e medio ſublatus fuit eligit̄. ⁊ multa bona fecit. viditq; triſtia tpa ꝓpter varias plagas graſſantes in populo Hic multoꝝ ſanctoꝝ corpora leuans de terra honorifice repoſuit in altaria. Eius peticione lodouicus et guigo marchio lumbardie ſaracenos de italia fugarunt. Moritur tandem poſt innumerabilia bona opa eodē tpe quo et imꝑator ſepultus apud ſanctum petrum.

Tranſlatio plurimoꝝ facta eſt hoc tpe. Sebaſtianꝰ ⁊ gregorius papa ſueſſioneñ. Sanctus marcellinꝰ et petrus de roma in galliaꝫ trāſlati ſunt. ⁊ ſcūs vitus in ſaxoniā. et ſanctus geneſius in angliam tranſferuntur.

Karolus monaſteria ſolēnia tot fundauit. quot in alphabeto lr̄e habent̄. et cuilibet vna ꝑponebatur.

Sciſma octauū erat inter eugenium et ziſinniū ꝓpter diſcordiaꝫ eligencium. ſed eugeniꝰ obtinuit. q2 pars maior erat cū eo.

Tempora cruenta iteꝝ ſurgūt. cauſa eſt debilitas imperij. quia mortuo lodouico filij eiꝰ mutuo ſe cō triuerūt. Qd audiētes ſaraceni ꝛ ſaxones ꝛ alij occidētales erexerūt ſe cōtra eos. ꝛ fcā ē plaga grauis

Annona de celo pluit in vaſconia frumēto ſimilis. habens tamē grana breuiora.

Tempeſtas maxia orit in gallia et terremotus. et multe ville ꝛ domꝰ celeſti igne cremant. hoies et iumēta ictu fulminū exanimant. et cū grandine lapides inmenſi ponderis cadunt. et fragmen glaciei deſcendit. cuiꝰ latitudo. vi. peduꝫ. longitudo. xvi. altitudo duoꝝ fuit. et peſtilentia magna ſequebat

Puella quedaꝫ. xij. ānoꝝ poſt ſacraꝫ cōmunionē. vi. menſibus in pane et aq̄ ieiunauit. deinde p trienniū omnino abſtinuit ab omni cibo ꝛ potu.

.i. Lotharius an. xv

Iſte lotharius mortuo patre imperiū ſumpſit. habuitqꝫ duos frēs ſcilicet lodouicū et karoluꝫ quos nitebat excludere ab hereditate paterna. ſed illi cōtra eū hoc bellum mouerūt in quo tot ab vtraqꝫ parte ceciderūt ꝙ ſimile non ē factū in gente illa. et lotharius fugit. Quidaꝫ aūt magnates eos cōpoſuerūt regna diuidendo. nec valuerūt reſiſtere aduerſarijs ſuis ꝓpter hanc ruinā militū. et ideo vndiqꝫ fines eoꝝ inuaſerūt hoſtes. Sic ſic qn vult nimiū. fit minimū. Qui hucuſqꝫ alios defenderūt. iaꝫ ſeipos defendere nequeūt. Quid faciet humilis herba deſerti. ſi ſtare nō valet alta cedrus libani. Oia fac cū cōſilio. alioqn peitebis pꝰ. ſꝫ tarde. Nota exēpluꝫ. Tādēꝫ lotharius renūciās ſeculo mōchꝰ effectꝰ ē. in cuiꝰ obitu fuit magna cōcertacō inter āgelos ꝛ demōes. ſꝫ orātibꝰ mōchis demōes fugati ſunt.

viᵐ xliij.

Romanꝰ .ij. Sergius ā. iij. m. ij

dcccxliij.

Iſte ſergius vocabat antea os porci. et quia nomē erat inhoneſtum et tante dignitati incōueniens. ideo mutato noie ſergius vocari elegit. et ab iſto in antea omēs ꝓpriū nomē mutauerūt. Sed hoc quibuſdaꝫ non placet. ſꝫ dicūt ꝙ hoc faciūt exēplo xpi qui apoſtolis noia impoſuit ꝛc. ſimiliter ꝛ de patriarchis. Et hec videtur melior ratio huius variationis.

Dyoniſij ſancti doctoris libri ſunt tranſlati de greco in latinū. quos michael imperator miſit lodouico. et. xix. egroti ſanati ſunt.

Feſtiuitas oim ſanctoꝝ eſt tranſlata ad kalend̄ nouembris per gregoriū. iiij. et galli et germani inceperūt eciaꝫ ipſam celebrare hoc tpe. et habet ſermo rabani de eodem ſatis pulcher.

Plaga horribilis ſup romā et totā italiaꝫ facta eſt. Naꝫ quidaꝫ pfidi xpiani miſerūt clam ad ſoldanū ſaracenoꝝ. vt cito veniret. Et roma capit. et eccleſia apoſtoloꝝ ſtabulum equoꝝ efficitur. ſꝫ lodouicus cū gallis ꝛ lumbardis totā illaꝫ infinitaꝫ multitudīeꝫ fugauit nō ſine multa ſanguinis effuſione xpianoꝝ. Et ſiciliaꝫ et apuleā eciā hoc tpe ſaraceni vaſtarūt. et tuſcia in ſolitudinē redacta ē.

Gallia pene tota vaſtatur a normādis et friſonibꝰ et alijs. circū circa concrematis ciuitatibus ꝛc. Hic iteꝝ nota mutabilitateꝫ tēpoꝝ. qꝛ per longa tpa galli triūphatores in orbe fuerūt hic ꝓſternūtur. nec vnq̄ poſtea ad priſtinā redeunt poteſtateꝫ et gloriaꝫ. Dn̄abant enī quondaꝫ in italia. hiſpania. germania in ſaxonia ymo vltra mare ꝛc.

Saraceni de affrica veniẽtes iterũ romã inuadunt. ⁊ eccleſias apoſtoloꝝ dehoneſtãt ſpoliantes vndi q₃ ⁊c. Redeuntes autẽ cum ſpolijs ſubmerſi ſunt in mari.

Duodecim duces bohemoꝝ ſunt baptizati. ꝓcuratione lodouici fratris lotharij.

Maguntia

Fames magna in germania fuit. ita vt pater filiũ deuorare vellet.

circa hec tpa in magna afflictione fuit per trieniu₃. Demon publice apparuit. et domos incendebat et ſacerdotes lapidauit. qui aquã benedicta₃ aſpergebant. et hoies fugiunt.

Octaue aſſũptiõis beate marie in ſtituũtur a leone papa.

Aymundus rex anglie vir ſanctus mr̃izatus ẽ. ⁊ ãglia₃ deuaſtauit.

.ij.
Lodouicus ã. xxi

Imperatores

Magniradus heremita mr̃izatur.

Iſte lodouicus filius lotharij fuit a ſergio papa in regẽ coronat⁹ et ad tempus cũ patre regnauit. et poſt ſolus annis. xxi. Hic habuit filiũ noĩe karolu₃. quẽ dyabolus inuaſit. et vexauit cora₃ patre. qa contra eũ conſpirationẽ tractauerat. eius tempore multa mirabilia contigerunt.

Sancta helena impatrix tranſfertur a roma in franciam.

Gloria laus et honor tibi ſit rex ⁊c. conponitur a quoda₃ epiſcopo captiuo in feſto palmarũ. ꝓpter qd ab imperatore dimiſſus fuit et reſtitutus.

Colonie horribilis tempeſtas orit. ⁊ fulmẽ eccliã₃. ſ. petri ſcidit. et. iij interfecit hoies. ⁊. vi. ſemiuiuos reliqt. habuit formã draconis

Radulphus epũs bituricenſis. claret ſanctitate.

Anno mundi. vi^M liij. — vi^M lxiij.

Pape	.iiij. Leo ãnis viij. m̃. iij	Roman⁹ d. vi.	.iij. Benedictus an. ij	Roman⁹ m̃. vi.	ꝓm⁹ Nicolaus an. ix. m̃.	Roman⁹ ij. d. xx.

Anno xp̃i. dccclij. — dccclxiij.

Iſte leo vir ſanct⁹ fuit. in quo et ſerpẽtina prudẽtia. ⁊ columbina ſimplicitas habitauerunt. in monaſterio educatus. ꝓmo in ſcia et ſancta conuerſatione tanq̃ verus monachus ꝓfecit. Hic factus papa ſtatim repare ſtuduit eccleſias quas ſaraceni paulo ante deſtruxerant. Collecta₃ Deus qui beatũ petrũ ⁊c. et Deus cuius dextera beatũ petrũ am ⁊c. fecit contra ſaracenos. Fuit ſcripturarum feruentiſſim⁹ p̄dicator et perſcrutator. orõnibus et vigilijs iugiter intẽtus. ſepelitur tande₃ poſt ſancta₃ mortem in eccleſia ſancti petri. cui⁹ feſtu₃ xvij. kalend augusti agitur.

Leonina ciuitas iuſſu leonis edificat ad defenſionẽ. ſ. petri ꝓpe roma₃.

Iſte benedictus nomine et re ab oibus eſt beatiſſim⁹ dictus. Hic ſtatuit vt clerici ordinate incederẽt et honeſte.

Iſte nicolaus tante ſanctitatis extitit. vt poſt magnum gregoriu₃ papã vix vllus in ſede romana apparuit illi compandus. In eius ordiacione lodouic⁹ preſens fuit. tande₃ poſt multa bona. morte ſanctiſſima potitus ſepelitur in eccleſia ſancti petri apoſtoli.

German⁹ Iohãnes

Iſte iohãnes anglicus cognomine. ſed natione maguntin⁹ circa hec tpa dicit fuiſſe. et erat femina habitu veſtita virili ſic in diuina ſcriptura ꝓfecerat. vt par ei non inueniret. et in papa₃ eligit. Sed poſt inpregnata cũ publice in ꝓceſſione p geret. pepit et morit. Et hic ſextus videt fuiſſe papa. qui nomen ſcitatis ſine re habuit vſq₃ huc. et ſimiliter ſic alij a do plagat⁹ fuit. nec ponit in cathalogo põtificũ. Nugãtur aliq hac de cã nullũ almanũ in papã eligi. q̄ falſu₃ eſſe conſtat.

¶ Sanguis pluit de celo in italia tribus dieb⁹. Et locuſte innūerabiles galliā deuaſtant. ſenas habentes alas. ſex pedes. duos dentes lapidib⁹ durioꝛes. vt caſtroꝝ acies turmatim volantes ſpaciū diurni itineris. q̄tuoꝛ aut q̄nq; milibus extendentes. tandem vſq; ad mare brittanicū puenientes ventoꝝ flatu ſubmerſe ſunt. ſed eſtu occiani ad litus reiecte. ex putredine ſua aerem coꝛrupert. vnde moꝛtalitas maxia ⁊ fames ꝑualida ſubſecuta ē. ita vt pene tercia pars boim ibi cōſumpta ſit. Et ſic addit̄ do loꝛ ſup doloꝛem gallicis. qꝛ bellis laceſſiti. iam fame eciā peunt.

In ſaxonia villa quedam cū oībus penitus abſoꝛbet̄ in momēto.

.ij. Karolus ā.iij.m.ix

Caput ſancti gregoꝛij. et bꝛachiū ſci leonis ad ſenoneñ. eccliam ſunt trāſlata p iohānes papā

Bulgaroꝝ rex cū gente ſua ad xp̄i fides cōuertit. q̄ eciā in tantū ꝓfecit vt dimiſſo regno mōchus efficeret̄. Filius aūt ei⁹ apoſtatauit. quare reſumpto regno ip̄m cepit. et oculis effoſſis ip̄m incarcerauit. et alium ſubſtituit. ac ſacrū babitū reaſſumpſit.

Iſte karolus dictus ē caluus. et babuit frēm q̄ dicebat̄ lodouicus. et erat rex germanie qui bellum inſtituit cōtra ip̄m. ſed karolus intoxicatus obijt ante cōgreſſum. Hic multa monaſteria fundauit.

Pimen⁹ rex britonū a ſcō maurilione interficit̄ dum franciā vaſtaret.

¶ Synodus conſtantiopoli celebꝛat̄ q̄ octaua ē in ordie grecoꝝ. et quita conſtātinopolitana.

Iohānes dyaconus ſcripſit vitā beati gregorij in.iiij. libꝛis. et miſit iohāni pape opus laudabile.

vi⁹ lxxiij.

.ij. Adrian⁹ annis.v. | Roman⁹ | .xiij. Iohānes an.x.d.ij

dcc clxxiiij.

¶ Iſte adrianus excōmunicauit lotbariū frēm impatoꝛis regem lotboꝛingie ꝓpter adulteriū. ſed cū ille romā veniens. vt excuſaret ſe et cōmūicaſſz indigne cū optimatibus ſuis. oēs infra ānū moꝛtui ſunt. et rex in via moꝛtuus ē cū veniſſz placenciam.

¶ Iſte iohānes vnxit karolum impatoꝛem. et iniuriā paſſus fuit a romanis. qꝛ dicto impatoꝛi nō fauebat. et in cuſtodia poſitus fuit. Ipſe foꝛmoſuz poꝛtueñ. epūm eiecit et degradauit. q̄ fuit occaſio mali.

Cirillus vir ſcūs pene oim ſclauoꝝ doctoꝛ et apoſtolus. coꝛp⁹ ſci clemētis pape reppit in criſona mari exſiccato. et romā tranſtulit. et in ſua ecclia reconditur.

¶ Iohānes ſcotus doctiſſim⁹ in ſcripturis in franciā venit. et rogatu lodouici bierarcbiam dyoniſij de greco tranſtulit in latinū. et poſt a diſcipulis confoſſus ſtilis moꝛit̄. Et nota q̄ ſepius libꝛi dyonyſij tranſlati ſunt.

Caritas refriguit valde circa bec tpa in omni ſtatu. et iniquitas plus ſolito cepit abundare. Iaz eniz gladius et bereſes ex magna parte ceſſarūt. ſed ambitio et auaritia et cetera vitia frena laxantes amplius q̄ ille bereſum pſecutiones xp̄iſtianaz fidem pſequebantur.

¶ Normānia cōuertitur tertia generatione. poſt bec robertus naſcit̄ qui apuliā. calabꝛiaz. ſiciliam acquiſiuit. venetoſq; et alexium imperatoꝛem grecoꝝ ſuperauit.

Ungari gens inculta oritur. Exit a ſicilia. ⁊ a pincernatis ꝓpulſa in pānoniam venit. ibiq; manēs expellit incolas. Carnes crudas comederūt. et hūanū ſanguiēꝫ bibe-runt ſicut phalangi. Hij poſtea romaꝫ ⁊ alia bona ecclie p longum tēpus inuaſerūt ſicut olim gothi. et ſic cōtinuatur tribulatio.

Flandria efficitur comitatus. et balduinus primꝰ comes ibidem fuit. Gallia aūt fuit nimis vaſtata ante fedus rollonis. q: germani videntes coloniā. treueriꝫ ⁊c. exuſtas. iūxerūt ſe frācis. et ſic rollo dux normānoꝝ baptiȝatur accipiens gillam filiaꝫ regis in vxoreꝫ con-firmata ſibi regione normānie.

Impatores — .iij. Karolus ānis .xij.

Iſte karolus dictus eſt groſſus ſiue iunior. qui galliaꝫ et germa-niam pacifice poſſidens. a iohanne papa in imperatoreꝫ corona-tur. Tandeꝫ poſt glorioſaꝫ victoriā normānos ad fideꝫ pduxit q: iam francis reſiſtere vltra non valuerūt. Et quatuor annis ſuper francos regnauit. et factus inutilis abijcitur.

Sonderoldus epūs maguntie a normānis martyriȝatus eſt.

Sanctus martinus tranſlatus fuit de thro-rone autiſiodoꝝ et curauit leproſum. Deinde reportatus curauit paraliticū et cecuꝫ cō-tra voluntateꝫ eoꝝ. et frutecta regionis veſtita ſunt folijs ſupnaturaliter ⁊c. Uide pul-chram hiſtoriaꝫ in legenda ipſius.

Anno mundi. viꝰ lxxxiij. viꝰ xciij.

Pape	.ij. Martinꝰ ā.i.m̄.v.	.iij. Adrianꝰ a.i.m̄.iij	.v. Stephanus ānis vi.d.ix.	Romanꝰ.	Formoſus an.v. men.vi.

Anno chriſti. dccclxxxiij. dccc lxxxiij.

Iſte martinus parū p fuit. ſimiliter et adrianus. Et iſte adrianus ſtatuit. vt imperator nullo mo-do ſe intromittat de ſummi pōtificis electione. Sed apparet ꝙ hec conſti-tutio parū obtinuit. ymo leo octauus directe cōtrariū ſtatuit poſtea. Et for-te pro varietate tempoꝝ ſic oportuit ſtatuta huiuſmodi variari. vt patꝫ ex de ſpon. Non debet.

Corpus ſci calixti tranſfertꝰ in franciā

Huius ſtephani tempore corpus ſancti martini tranſlatum fuit ꝓpter timorem normānoꝝ. Et nota ꝙ libri ſatis diſcordāt de tē-pore hoꝝ pontificū cū linea impa-torū. Et forte hoc factuꝫ fuit ꝓpter ſcandaloſas contentiones et intru-ſiones que in vtroq; ſtatu fiebant. ⁊c. ſed non ē vis. Sufficit eniꝫ no-bis debita tpa diſtinguere. et que digna ſunt memorie cōmendare.

Iſte formoſus fuit primo epiſcopus portuenſis. et a iohāne ꝓpter inobedientiā pri-uatus erat et degrada-tus vſq; ad laycalem ſtatum. ſed per marti-nū reſtitutus eſt. et con-tra iuramētum non ſo-luꝫ romā venit. ſed eci-am papatū ſuſcepit. ꝓp-ter qḋ facta eſt altrica-tio magna. Sciſma nonū ecclie et ſcandaloſiſſimū fuit. ſcḋm quoſdaꝫ inter formoſuꝫ et ſergiū. Naꝫ ſergiꝰ a formoſo repro-batus. a papatu fugit in frāciaꝫ. ⁊ tādeꝫ papa fcūs reūtit romā ſecrete ⁊ xpoferū cepit. ⁊ formoſi cor-pus effoſſuꝫ dehoneſtauit. Fuit etc in ſciſmate iſto aliud minꝰ ⁊ breuiſſimū inter leonē ⁊ xpofeꝝ pdic-tuꝫ. nā xpoferus p vim rapuit papatū leone incarcerato. ſꝫ ſtatiꝫ eciā ipē p ſergiū captus ē tanꝙ inua-ſor. Quidaꝫ eni dicūt ꝙ mōchus effectꝰ ſit. ⁊ multiplicata ſunt mala ſup clerū et eccliaꝫ totaꝫ.

quaſi ſtella matutina in medio nebuloſe tēpeſtatis hui⁹ et ſcādaloſe. in magna humilitate et feruore rutilare cepit atq₃ ꝓficere. p odonē monachū viꝝ ſanctū. ac ceteris ꝙ pluribus eq₃ perfectis. Hij p̄/mi ordinis ſciſſimi patris benedicti. qui iam in pleriſq₃ locis cecidit reformatores extiterūt. Et nota ꝙ diuitie fuerūt ſepi⁹ cauſa caſus huius ordinis ſacri. et pauptas reformationis. Deuotio nanq₃ pe/perit diuicias. ſed heu filia ſuffocauit matrem. O abiſſus inpſerutabilis iuditioꝝ dei. ecce tam in im/perio ꝙ in papatu altricatiōe ſcandaloſa tenebreſcente. exortū eſt hic intene/bris lumen rectis corde ⁊c.

Arnulph⁹ annis .xij.

Iſte arnulphus plene cōpeſcuit normānos. qui iam vltra .xi. ānos galliā vaſ/tarūt. tandem a medicis deſpat⁹ mirabili infirmitate. ita vt a pediculis cō/ſumeretur. defecit et mortuus eſt.

Heu heu heu dn̄e ds. quō obſcuratū eſt auꝝ. mutatus eſt color optimus. qualia contigiſſe circa hec tp̄a eciā in ſcā ſede apoſtolica quā vſq₃ huc tanto zelo cuſtodiſti legim⁹ ſcandala. Quales contentio/nes. et emulationes. ſecte. inuidie. ambitiones. intruſiones. pſecutiones. O tēpus peſſimū in quo defe/cit ſcūs. et diminute ſunt veritates a filijs hoīm. Verūptamen poſt hec tp̄a fuerūt multi ſcī pape. ſed non ſic cōtinue et in tanto nūero ſicud in p̄cedentibus. Eia quis cōuentus. que congregatio. q̄s homo iam ſecurus erit. ſi ſic defecit ſcitas p̄mitiua.

vi⁹ ciij.

.vi. Bonifaci us. d. xv.

Stepha/n⁹. vi⁹. ā. .i. m̄. iij.

Roman⁹ p⁹. m̄. iij. d. xxi.

Theodo/rus. ij⁹. d. xx.

Iohānes ix⁹. an. ij. dieb⁹. xv

Bn̄dict⁹ iiij⁹. ā. iij. m̄. ij.

dcccciiij.

Iſti octo pontifices ſucceſſiue ſequentes breui tempore ſederūt. Neſcio aliquid notabile de ipīs dice/re. quia nō niſi ſcandaloſa de his repperi ꝑ/ter inauditā in ſancta ſede apoſtolica cōtenti/onē. vnus cōtra aliūm. et ſimul contra ſe mu/tuo. Nam ſtephanus confirmans facta iohā/nis octaui. formoſum dampnauit. ⁊ eius fac/ta irrita decreuit. et corpus eius mortuū de/honeſtauit. digitis duobus abſciſis. manū in tyberim proijci mandauit. omnino ingratus cōtumeliā ꝓ gratia reddens. q₂ formoſus ip/ſum ātea epū₃ anagnie fecit. Sed breue tem/pus fine₃ impoſuit negocio. Rurſus poſt hec theodorus oēs actus ſtephani reprobans. fac/ta formoſi approbauit. ſimiliter ⁊ iohānes. ix ſeqn̄s in cōcilio rauēne corā. lxxiiij. epīs dam/nauit facta ſtephani. ⁊ formoſu₃ confirmauit. Sergi⁹ aūt directe contrariū ſenſit. et formo/ſum dampnauit.

Cluniacu₃ monaſteriū famoſiſſimū ac ſanctiſſimū conſtruitur. a bernone duci aquitanie. dono ecia₃ aue comitiſſe. ac guilhelmo pio principe burgun/die. quod poſtea btūs hugo abbas eiuſdem cenobij mirabili ampliauit opere. Vide circa annū. Mxciiij

Imperiū iteꝝ trāſfert ꝛ diuidit. Naꝫ franci non iuuabāt eccliās quas pres eoꝝ extruxerāt. ſed diſſi pabant. nec romanis ꝑbebant auxiliuꝫ cōtra longobardos qui multū infeſtabāt eos. ideo de cōmuni conſenſu excluſi ſunt ab imperio. et italici in italia. et almani in almania ceperūt impare vſqꝫ ad ot/ thonem q̄ vtrobiqꝫ regnauit. Franci aūt cogunt nūc manere intermis ſuis. expientes oim reꝝ eſſe pe riodum. ſicut alij rotaꝫ fortune aſcenderūt et deſcenderūt.

Comitatus bleſenſis orit ex nobili ſtirpe normānoꝝ. Bello primus.

Imperatores — .iij. Lodoui/cus. ā. vi. — pm⁹ Berengari⁹ ā. iiij. — Cōradus Hugo ānis. vij. — Almanus

Iſte lodouicus nō habuit papaleꝫ bn̄dictioneꝫ ꝓpter inſolencias eoꝝ q̄ in italia dn̄abant. ꝛ berengariū conabat expellere. ſed cū ꝓ ipō regnare cepiſſꝫ. verone capit et excecat et berengarius reſtituit. Et hic vltim⁹ ē de ſtirpe karolina q̄ imperiū tenebant.

Iſte berengarius prudens in armis fuit. et belluꝫ habuit cū romanis et eciaꝫ cū lodouico ꝑdicto. nec fit aliq̄ mētio de iſto ꝛ ſequētibus vſqꝫ ad ottboneꝫ apud vincēciū in ſpeculo hiſtoriali.

Iſte conradus filius lodouici inter imperatores nō cōputat. q: non regnauit in ytalia ſed in almania tantum ꝛ hugo. q: in italia tātum.

Anno mundi. vi M cxiij.

Leō. v⁹. diebus xl. — Chriſtoferus pm⁹ men. vij. — Roman⁹ — .iij. Sergius ā. vij. m. — Roman⁹ iij. d. xvi. — .ij. Anaſtaſi⁹ ā. ij. m. ij. — Laudo men. v. dieb⁹. xxi — Roman⁹

Anno chriſti. dccccxiiij.

Monſtrū habens caput caninū. et cetera mēbra ſicut homo. pn̄tatur lodouico. et bene potuit monſtruoſuꝫ ſtatū ſignificare hui⁹ tpis. vbi hoies ſine capite quaſi canes latrādo hicinde vacillabant.

Iſte ſergius cū romā redidiſſet auxlio francoꝝ chriſtofeꝝ cepit et ſedit ꝓ eo et in vltionē ſue repulſe corpus formoſi extraxit de ſepulchro. ꝛ indutū ſacerdotaliter in pontificali ſede decollari fecit et in tyberiꝫ ꝓijci. Piſcatores aūt in ecclēſiaꝫ ipm importarūt. ſacris ymaginibus ſe inclinātibus ꝛ ſalutantib⁹ eū venerabiliter cūctis videntib⁹ q̄ aderāt. Omia inſup que ipe formoſus fecerat irrita decreuit.

Anaſtaſius et laudo paꝑ prefuerūt.

Odo vir ſanctus. pmus abbas cluniacen̄. feruoreꝫ monaſticā in monaſterijs re/ ſuſcitauit. et plura ſcripſit. Dyalogū beati gregorij ipo ānuente coartauit ſub vno volumine. Hic pater multoꝝ monachoꝝ fuit.

Elphredus rex anglie vir totus virtuoſus. viij. horis in orādo. legendo. ꝛ ſcriben/ do expendit. viij. in negocijs regni. viij. in cura corporis. redditus eciā optime diſ penſauit.

Stephanus epūs leodienſis claret ſanctitate et ſcientia. Fecit hi/ ſtoriā ſancti lamberti cū notis et alias plures ſcilicet de trinitate et inuentione ſancti ſtephani.

Ungari incipiūt romā et cetera bona ecclīe vaſtare.⁊ totaʒ ruſciaʒ deſtruūt interfectis maribꝰ ⁊ femi nis.oia ſpolia ſecū portantes. Taxis eoꝝ rex fuit.qui decē modios nūmoꝝ recepit a berengario.et poſt ſingulis ānis redeūtes fines romanoꝝ inuadere ſolebant p multa tpa.cauſa huiꝰ mali fuit ingra titudo romanoꝝ.qr pdictū marchionē expulerūt.⁊ ideo vltus ſe fuit hoc modo. vocādo barbaros.ſi cut narſes olim fecit tempore iuſtini ſecūdi.poſtea interfectus eſt.

Saraceni qui dñabant circa hec tpa in ytalia deuicti ſunt a io/ hāne papa.⁊ marchiōe alberico.

.ij. Berengariꝰ ā.viij.

Fons ſanguinis fluxit ianue.ſignificās cladeʒ ſtatiʒ ſe/ quēteʒ p ſaracenos q̄ eā cepe rūt.⁊ occiſis cūctis ſpoliarūt.

Heinricꝰ annis xviij.

Sanctus wibertus q̄ cenobium gemelateñ. fundauit claret in lothoringia.

De iſto brengario nō eſt conſonātia i libris qñ regnauerit.

Quidaʒ dicūt poſt berēgariū pmū.Alij pꝰ hugonē ſed nō eſt curanduʒ.tpa iſta ſatis cōfuſa fuerūt.quia qui plus potuit plus fecit.

Iſte heinricꝰ dux ſaxonū fuit.et totus in/ clytꝰ.nec ipe inter im/ peratores cōputat̃.qr tantū in almania regnauit.Ipſe habuit vxoreʒ ſciſſimā noie mathildaʒ.ex qua genuit duos filios.otthonē et heuiricū.et ottho ſucceſſit ei in imperio.et heinricus in almania habuit plures terras.Terciū filiū brunonē qui eciā ſcūs fuit. et.xiij.ānis archiepūs colonieñ.vir magne per/ fectionis.qui eciaʒ monaſteriū ſancti panthaleonis fundauit.

vi° cxxiij. vi° cxxxiij.

Iohānes xꝰ.ā.xiij. m̄.ij.d.iij — Romanꝰ

Leo viꝰ. m̄.vi.d. xv. — Romanꝰ

Stephaꝰ vijꝰ.ā.ij. m̄.i.d.ij. — Romanꝰ

Iohānes xiꝰ.ā.iiij. m̄.x.d xv — Romanꝰ

Leo vijꝰ ā.iij.m̄.v diebꝰ.x. — Romanꝰ

dcccxxiiij. dcccxxxiiij.

Iſte iohannes fuit filius ſergij pape tam carne q̄ moribus. eciā rapuit preſulatū.et tandem miſerabiliter occiditur a militibꝰ guidonis.poſito puluinari ſuper os eiꝰ duʒ in carcere teneretur. Poſt eū quidaʒ aliꝰ iohannes intruſus fuit.ſed ſtatim eiectus eſt. ⁊ ideo nō ponit̃ in cathalogo ſummoꝝ pontificum. quia non fuit.

Adamarus vir ſcūs ſucceſſor ſci odonis abbatis cluniaceñ.

Theodardus abbas ſancti helye calret ſanctitate.

Regino abbas prunienſis cronicam ſcripſit eleganter etc̄.

Dunſtanus epūs cantuarieñſis ſanctus plura monaſteria fundauit.et didicit in die mortis ab angelo.O rex gencium dominator omniū. et vidit beatam virginem mariam ⁊c̄.

Bohemia cōuertit̃ ad fideʒ xpi.et in praga eccleſia cathedralis erigitur.
Siptineus dux bohemie ad fideʒ cōuerſus eſt.vir vtiqʒ fideliſſimus.
Boleſlaus filius eius.ſed peruerſus qui poſtea fratrem ſuū ſanctū wenzelaū occidit.ſcilʒ. āno pmo otthonis.i.⁊ ob hoc ab otthōe cū tota boheia ſupatꝰ fuit ⁊ vaſtatꝰ p ānos.xiiij

Almania circa hec tpa plus ſolito cepit inſignes habere pſonas in vtroqʒ ſtatu ⁊ ſexu. domoſqʒ eiuſ pncipales ſcʒ ſaxoie.bauarie. auſtrie.haſſie.ac ceteras fidei lumē valde illuſtrauit.ſʒ ⁊ i ſapia pbitate plures claruerūt glorioſe ⁊ noiati ſunt i orbe. Sicſic duʒ vna gens cecidit altera ſuccreuit.vt nō gloriet̃ ois caro niſi in pāe luminū.o quo eſt oē bonū optimū ⁊ oē donū pfectū.Ipſe ē qui ad ſamueleʒ oliʒ loquebatur.Ego glorifico glorificantes me.et qui me contēpnūt erūt ignobiles.

Dani ydolatri am poſtponūt. Uſq₃ ad hec eni tpa xp̄m colendo eciā ydolis ſacrificabāt. dicentes ꝙ dij eſſent antiquiores et potentiores eo. Sed clericus q̄da₃ ſc₃ anſgarius contradicēs. ignitū ferrū portauit illeſus. et ſic fuerūt pleni informati.

Elthbeſcanus rex anglie. vir mire deuotionis floruit ex matre hūilis nationis. ſc₃ filia paſtoris que vidit ex ſe pdire lunā que totā angliā illuſtrabat. qđ et factū eſt. q₂ iſte rex tanta₃ habuit deuotionē ad diuinū cultū. vt nullu₃ monaſteriū dimitteret indotatū

Heſis antropomorfitarꝫ i ytalia repullulat ſ₃ raberius ep̄s ⁊ ceteri extirpant eā.

Impatores — .iij. Berengarius ā. vij. — .ij. Lotharius ānis. ij.

Iſte berengarius impauit in ytalia. cuius tpe fuit magnū ſciſma. et heinricus moritur. et ottho in almania cepit regnare.

Iſte lotharius moriēs qn̄ ottho regnauit in almania reliq̄t vxorem noīe daluida₃. q̄ poſtea eidem otthoni nupſit.

Karolus rex francorꝫ a comite hyberto exulat̄ ⁊ mriāt parona₃.

Sancta mathildis regina vxor heirici claret ſcītate. ⁊ ſup̄ modu₃ humilis ⁊ miſericors. que totā ſtirpē ſaxonū ſua nobilitauit virtute. Hec poſt obitū viri diu in viduitate pmanſit. et monaſteria et hoſpitalia plura fundauit. In aduerſis paciētiſſima. in orōnibus ita puigil vt totū pſalteriū ante matutinas exſoluere ſolita fuerit. Tande₃ ſpiritu pphetie mortē pdicēs. migrauit ad xp̄m. ſcā₃ ſobole₃ relinquēs in conſolatiōnē tocius eccl'ie.

vi^m cxliij. Anno mundi. vi^m cliij.

Pape — Stephanus viij. ā iij. m. iiij. d. (german⁹ xv.) — Martinus iij. ā. iij. m. vi. d. (Roman⁹ xiiij) — Agapitus ij. ā. viij. m. vi. d. x — Iohānes xij. ā. vij d. x. (Roman⁹) — Bn̄dictus q̄ntus. m. ij dieb⁹. v. Tuſcus

dccccxliiij. Anno chriſti. dccccliiij.

Iſte ſtephan⁹ a q̄buſdā romanis mutilatus fuit. Iſtius agapiti tpe ſcūs odo pm⁹ abbas cluniaceñ. in dn̄o obdormiuit.

Iſte iohānes venator fuit. ⁊ tot⁹ lubricus ſcelas publice tenebat. q̄propter depoſitus fuit p otthonē. ſed nō curauit. Tande₃ cū vxore cuiuſda₃ ſe oblectans. a dyabolo in tempore pcutit̄. et ſine pn̄ia ſubito morit̄. Ꝛpa dī eterne. ꝙ diſpares ſunt illi poribus. O abiſſus iuditiorꝫ dī. quis inueſtigabit ea. Nec fuit iſte digne electus. ſed per patrem ſuum intruſus quoia₃ potens erat

Iſte benedict⁹ a romanis eligit contra leonē. ſed ab otthone deponitur. et in exiliu₃ apud ſaxones miſſus ē malu₃ pncipiū raro hab₃ bonū finem. Time eruditus periculo alteri⁹. Sanctitas papas dimiſit. et ad impatores acceſſit hoc tempore. ſicut clare apparet ⁊c̄.

Sciſma. x. eccleſie fuit inter iohāne₃. xij. et leonem octauū. q₂ iohānes cū male intraſſ₃ et peius vixiſſet depoſitus fuit et leo ſubrogatus. ſ₃ tn̄ leo obtiūit auxilio impatoris lic₃ bis fugat⁹ fuiſſet.

Maiolus vir ſcūs. qui fuit tercius abbas cluniaceñ. eximij feruoris ⁊ abſtinētie. ⁊ repator monaſtice diſcipline claret.

Wenzelaus pnceps bohemie de bono p̄re melior fili⁹. martyriāt ab iniquo frē ſuo. Iſte vir ſanctus fuit. humilimus et miſericordiſſimus.

Bruno archieps colonieñ. vir ſcūs. frater otthonis pmi clar₃ i almaia. vtrūq₃ gladiū ſtrēnue gubernāns. ⁊ ſ. pātholeōis mōſteriū fundauit in colonia. ⁊ epiſcopio ducatū cōtulit. reliquijſq₃ plurib⁹ ornauit

Imperiũ transfertur ad almanos. Hij eni ſcdm̃ nois ipoꝝ interp̃tationẽ dicũt q̃i oẽs viri. in armis vtiq; ſtrẽnuiſſimi. catholice fidei feruẽtiſſimi defenſores. Al eni ligua coꝝ oẽs. ⁊ man vir ſonat. inde almani. id ẽ oẽs viri ⁊c. Nec poteſt infelix homo in formari vt illũ ſcopulũ declinet. in quo tot iã vidit eciã potẽtes periclitatos.

Monſtrũ in ytalia. mulier habẽs duo capita. et cetera mẽbra vſq; ad vmbilicũ. vna comedente vel dormiente. alia q̃nq; neutrũ faciebat. diu vixerũt. ⁊ pariter tandẽ obierũt.

.iiij. q̃ Berengarius. ã. xi

Eduin⁹ rex anglie. q̃ oẽs mõchos expulit a regno. ⁊ ſcm̃ dunſtanũ in flandriã truſit ⁊ tñ eiuſdẽ ſci meritis ab iferis liberat̃.

Iſte berengarius magna tyrãnide p̃mebat ytaliã q̃re dompn⁹ papa ⁊ alij romani vocauerũt otthonem vt liberaret eos. qđ ⁊ fcm̃ ẽ. et capto p vim berengario. bis exulauit eũ. et relictam lotharij ſibi vxorẽ accepit. quã tyrãnus incarcerauerat.

p̃m⁹ Otthonis. ãnis. xij.

Etgar⁹ rex anglie pene omni ãno monaſteriũ fundauit.

Iſte ottho p̃mus erat impator alman⁹. tot⁹ victorioſus ⁊ velut alter karolus eccleſie dei defenſor ſollicitus ⁊ pmotor ſingularis. ob qđ meruit dignitatẽ impialẽ. Multos infideles cõuertit Benedictũ papã inuaſorẽ eccleſie duxit ſecũ ad ſaxoniã. ibiq; moritur in exilio. Omib⁹ tandẽ pacatis obijt plen⁹ opib⁹ bonis. diuicijs et gloria ditiſſim⁹. et ꝑle digna. ſepultus magdeburg in eccleſia ſci mauricij. quam pretioſe fundauit.

vi⁹ clxiij. — vi⁹ clxxiij.

.viij. Leo ã. i. m̃. iiij.	Iohãnes xiij⁹ ã. vij m̃. xi. đ. v	Bñdict⁹ vi⁹. anno .i. m̃. vi.	Bonus ãno vno men. vi.	Bonifacius vij⁹. m̃ .vi. đ. x.

dcccclxiiij. — dcccclxxiiij.

Iſte leo cõmuni voto elegit̃ depoſito iohãne. Hic ſtatuit vt nullus papa fieret ſine cõſenſu impe ratoris ꝑpter maliciã romanoꝝ. q̃ ſuos intrudebãt. Hic oẽs donationes factas eccleſie a iuſtiniano. ⁊ karolo ⁊ alijs. ottboni cõceſſit ⁊ ſuis ſucceſſorib⁹ vt ytaliã ab inuaſoribus defenderet.

Iſte iohãnes graue iniuriã paſſus fuit a rõanis capt⁹ ⁊ exul factus

Iſte bñdictus capt⁹ fuit et in caſtro ſci ageli ſtrãgulat⁹ Et iſte bon⁹ qui alio nomie dict⁹ ẽ donn⁹ parum ſedit.

ſed ottho duriſſime hanc pculit nobilib⁹ occiſis. et quibuſdã in exiliũ miſſis ⁊c.

Nota ꝙ hic occidunt̃ ſicut in p̃mitiua eccleſia. ſed nõ fiũt martyres ſicut illi. Par pena. ſed diſpar cauſa.

Iſte bonifaci⁹ p romanos ſtranglato bñdicto in papã exigit. ⁊ depdata eccleſia. fugit in cõſtantiopolim. poſt reuerſus. iohanni dyacono cardinali oculos eruit. et ip̃e deinde ſubito extinctus eſt.

Scisma. xi. fuit inter bñdictũ q̃ntũ. ⁊ leonẽ. viij. ſʒ leo obtinuit

Sanct⁹ odo epũs cantuarieñ. et ſcũs bruno colonienſis transferũt corpora ſcõꝝ. Eliſij. patrocli. priuati. gregorij cum baculo ſci petri. de roma ad coloniam.

Oſualdus reuerẽd⁹ vingornie eps p⁹ eboraci archieps. rameſie monaſteriũ fundauit.

Achelwoldus reuerẽdus eps vintonienſis multa fecit.

Ecclia magdeburgeñ. glõſe extruit̃ et dotat̃ per otthonẽ p̃mũ. ⁊ archiepũs ei⁹ fit p̃mas almanie. Et nota ꝙ tp̃e otthonis tercij fuit in ea q̃dã archiepũs noie vdo. q̃ p btã virgiẽ p̃motus fuit. ſʒ poſt ꝑpter malã vitã horribiliter dãpnatus eſt ⁊c. Ceſſa de ludo. q̃ ſatis luſiſti vdo.

Ungaria incipit hoc tpe ad fideȝ cõuerti.vbi pmo pdicauit vir dei adelbertus epũs pragenſis.
Adelbertus vir ſcũs claruit natione bohem⁹.⁊ pm⁹ epũs pragẽn.reuelante deo pãnoniã veniẽs.ſanctum ſtephanũ pmũ regẽ vngaroꝝ cũ multis baptiȝauit.deinde polonos in fide confirmauit. tandem pruthenis in inferiori almanie regioni ꝓpe mare cõmorãtib⁹ pdicans.ibi mrio coronatus eſt.

¶ Stephanus pm⁹ rex vngarie xpianus ſcũs vir fuit. et fit gratia magna in populo barbaro. et ydolatrie cultui hucuſqȝ dedito.

Annona pluit de celo.et piſciculi parui in aſbonia.

.ij. Ottbo annis.ix.

Imperatores

¶ Karolina ſtirps eijcitur de rego frantie.et comes pariſienſis arripuit regnũ circa hec tempora.

.iij. Ottbo ãnis.xviij

¶ Iſte ottbo fuit filius otthonis pmi. p oĩa fidelis ⁊ ſtrenuus defenſor eccliẽ.plura bella contra infideles habuit.ſed in vltimo pene totũ exercitũ amiſit in calabria. Ipe tamẽ dum tota mẽte ſcm petrũ inuocaſſet.mirabiliter liberatus fuit.Ipſe habuit filiaȝ impatoris conſtantiopolitani de ſanguine romanoꝝ in vxorẽ.et fuit coronatus a bñdicto.vij.Moriẽ rome .ſepultus in ecclia ſci petri honorifice.

¶ Iſte ottbo p oĩa impi ⁊ noĩe dign⁹ iux paternã ꝓbitatem. Fideliſſim⁹ ecclie fuit.multa bella ꝓſpere geſſit.bo ⁊ ſcis deuot⁹ extitit.reliqĩs ſcoꝝ maxiaȝ ruerẽciã exhibuit ⁊c. Tandẽ poſt multas labores.rome vitã finiuit.

Anno mundi. vi⁹ clxxxiij. vi⁹ cxciij.

Pape

.vij. Bñdictus ã.x.m.vi

.xiiij. Iohãnes m.viij.

.xv. Iohãnes m.iiij.

.xvi. Iohãnes ã.x.m.x.

Saro d.vij.

.v. Gregori⁹ ã.ij.m.vi

.xvij. Iohãnes men.vi.

Anno xpiſti. dcccclxxxiij. dcccxciij.

Iſte benedictus coronauit ottho nem.ij.⁊ fecit capi plures romanoꝝ. cõgregauit eciaȝ cõcilium remẽſe cõtra regẽ frãtie.vbi gilbertus nigromanticus deponitur ⁊ rodolfus reſtituit i gradũ pſtinũ.

¶ Hoꝝ pm⁹ in caſtro ſancti angeli fame afflictus p iiij. menſes defecit ⁊ morit.et alter parũ ſupuixit.

¶ Iſte iohãnes fuit i armis eruditus. et plures libros compoſuit. Hũc creſcencius patricius in tantũ afflixit ꝙ vrbẽ exiuerit.⁊ ꝓ impatore nũcios mitteret.qd audientes romani ipm reuocãt. et vſqȝ ad terrã pſtrati veniã petũt.Iã eni aliquot annis experti fuerũt ludũ almanoꝝ. Uilis conditio hoim.nolle obedire niſi cũ non poteſt reſiſtere.Tandem pace facta rome mortuus eſt.

¶ Iſte gregori⁹ factus fuit papa ad inſtanciaȝ impatoris otthonis tercij.vir venerabilis ⁊ ipſi⁹ otthonis cõſanguineus.dict⁹ fuerat antea bruno.et cũ papa ſediſſȝ.⁊ iaȝ impator ab vrbe receſſiſſet. placentinus intrudit a creſcẽtio cõſule ꝓpter pecuniã.et iohãnes.xvij.vocat.et factum e ſciſma dieb⁹ paucis. Nam impator reuerſus creſcẽciũ cepit.et capite trũcauit. Iohãneȝ aũt antipapã exoculari. et ceteris menbris mutilari fecit. nichil eũ iuuantibus ducatis ſuis.Quia eni fecit ꝙ non debuit.paſſus eſt qd meruit. Et nota ꝙ iſte gregori⁹ cũ ottbone pdicto ordinauit electores imperij in almania.qui deinceps pmanſerũt vſqȝ nũc.nec potuerũt franci aut alij infringere.

¶ Comitatus ſabaudie ¶ inclitiſſim⁹ oritur.ex nobiliſſima ducũ ſaxonie ſanguine. qui eciã hoc tpe imperium tenebant.Ubi pmũ beroldus vir in armis ſtrẽnuus.multis tyrãnis expulſis dñare cepit.

Electores imperij poſt otthonē terciū inſtituti fuerūt. non ꝓpter aliquā culpā ſaxonū. ſed ad ꝓcauēdum pericula futura. Hij ſunt ſeptem principes in almania potentiſſimi. Primi tres ſpūales. ſcȝ archiepi. Maguntineñ. Treuereñ. Colonieñ. Et tres ſeculares. ſcȝ Palatin⁹ qui eſt comes reni. Marchio brandeburgeñ. Dux ſaxonū. Rex bohemoꝝ eſt mediator ꝛc. Unde habētur verſus in ſpeculo vincencij.

Maguntinenſis treuerenſis colonienſis.
Quilibet imperij fit cancellarius hoꝝ
Et palatinus dapifer/dux portitor enſis.
Marchio ꝑpoſit⁹ camere/picerna bohem⁹. Hij ſtatuūt dñm cūctis p ſecula ſummū

Heu vt quidaȝ dicunt. hac occaſione aquila multas pennas amiſit. ꝛ in fine totaliter nudabitur.

pm⁹ Heinric⁹ ānis. xx.

Gilla virgo prudentiſſima ſoror heinrici impatoris. poſt nupſit ſcō ſtephano regi vngarie. et multum iuuit ad plenam cōuerſionē vngarie

Heribertus archieps colonieñ. vir ſcūs clarus habet.

Iſte heinricus vir ſanct⁹ fuit dux bauarie. cōcorditer electus ꝓpter legaleȝ et ſcāȝ famā quā habuit Habuit ſororem eque virtuoſaȝ quā ſcō ſtephano regi vngaroꝝ dedit. ꝛ totā vngariā ad plenā fidem pduxit. Uxor ei⁹ fuit ſcā kōnegundis. cum qua in virginitate pmanēs celibem vitā duxit. Plura bella tam in almania ꝙ in ytalia cōtra rebelles iuſte et ꝓſpere cōfecit. eccliās ꝙmplurimas et monaſteria fundauit. ꝛ magnifice dotauit. Tandeȝ btō fine q̄euit. ſepultus in ecclia bambergeñ. quā fundauit ꝛ cathedraleȝ fecit fieri. miraculis choruſcas. In vita ſancti laurencij exēplum ponit de ipo ꝛ vxore.

vi⁹⁹ cciij.

.ij. Silueſter ā. iiij. m. i

Gallicus d. viij.

.xviij. Iohānes m. v. d.

xxiv.

.xix. Iohānes annis. v.

Roman⁹

M iiij.

Iſte silueſter factus eſt papa auxilio dyaboli. cui omagiuȝ fecit. vt cuncta ei ad votū ſuccederēt. dictus fuit gilbertus. et graciā regis frantie inimicus ſibi ꝓcurauit. vnde factus eſt archiepūs remenſis. tamē eiect⁹ ſtatim fuit per cōcilium iubente benedicto ſeptimo. Deinde graciā impatoris acquiſiuit. et fit epūs rauenne. poſt papa. ſed finem ſolitū cito habuit. vtputa qui ſpem ſuaȝ fallacib⁹ demoibus cōmiſit. Speratur tamē de eius ſaluatione. ꝓpter certa iuditia ſepulchri ipius. et penitenciā quā in fine fecit grauiſſimaȝ. menbris abſciſis et auibus datis ꝛc.

Iſti duo iohannes p⁹ ſe mutuo ſederut. ꝛ pm⁹ papaꝝ ꝑfuit. alter annis quiqȝ ſepultus apud ſanctum petrum.

Adelboldus epiſcopus traiectenſis hoc tempore clarus habetur.
Fulbertus epiſcopus carnotenſis ſimiliter.
Elphegus epūs canthuarienſis. qui poſt martyrizatur a danis.

Odilo vir ſcūs. abbas cluniaceñ. ſucceſſor ſancti maioli. Hic dieȝ aiaꝝ inſtituit poſt feſtuȝ oim ſcōꝝ tpe iohānis. xviij. quod poſtea per totam eccleſiaȝ approbatū eſt.

Medericus abbas eduenſis. vir clarus habetur

Gerhardus eps cameraceñ. mrījat ab vngaris. ligat⁹ ſup bigā. de mōte currit.

Herigerus abbas lobienſis. Et Albo abbas floriacenſis. et plures alij.

Tranſlatio glorioſa ſanctorum martyꝝ. Landoaldi. Adriani. Amantij. facta fuit gandani hoc tempore ꝛc.

¶ Hierusalē iterū capit a ſaracenis pmittente deo. et glorioſuʒ ſepulchrum dñi ab infidelibus poſſidet. Et iudei multis in locis metuentes baptiʒantur.

¶ Luna in ſanguieʒ verſa apparuit. ⁊ terremotus magnꝰ. facula ardens et fulgur inſtar turris cecidit cū maxio ſplendore. Sequit fames valida. In lothoringia fonticulus aque in ſanguinem verſus ē. et multa ſigna circa hec tpa contigerūt. Mortalitas fuit maxia pene per totuʒ orbem. vt ſepelienciū tedio adhuc viui ſpūm trahētes obruerent cū mortuis. Siccitas magna et ardor ſequitur.

¶ Symeon vir ſcūs ſiraſʒ mōchꝰ claret treueris.
Gnoto eps leodiceñ. ſpū ſapie ⁊ ſcie clarrit.

Impatores

Chorifantes qdaʒ fuerūt circa hec tpa qui p totū ānū ſaltabāt pter pccm inſolentie. q2 in vigilia natiuitatis xpi in cimiterio quodaʒ choriʒando impediebāt quēdaʒ ſacerdotē in pma miſſa quā deuote faciebat. ſʒ q2 nolebāt ceſſare maledixit eos cū impcatiōe dicēs. Utinā ſic p ānū ſaltaretis. Et factuʒ eſt ita. Fuerūt tandeʒ a btō heriberto abſoluti. ⁊ qdaʒ eorū valde penituerūt ita vt ſci effecti fuerunt. et miraculis claruerūt. Scdm̄ quoſdaʒ cōtigit in villa ſaxonie in ecclia ſci magni. ⁊ filia ſacerdotis cu iuſdaʒ auulſis brachijs ſaltauit. Fuerūt aūt nūero. xix. qrū tres femie erāt. oēs breuiter obierūt.

¶ Sancta hōnegūdis vxor heinrici impatoris. et virgo ppetua claret operibꝰ bonis. poſtea monaſteriū ingreſſa. obijt miraculis choruſcans.

¶ Haimericus rex vngarie virgo cū ſponſa ſua obijt miraculis choruſcando. fuitqʒ filius ſancti ſtephani regis

viᴹ ccxiij. Anno mundi. viᴹ ccxxiij.

Pape — .iiij. Sergius ā. ij. m̄. vi — Tuſculanꝰ .viij. Bñdictꝰ ā. xi. m̄. xi d. xxi. — Romanꝰ .xx. Iohānes annis. ix.

ᴹ xiiij. Anno xpi. ᴹ xxiiij.

¶ Iſte ſergius fuit ſcē vite et exēplaris cōuerſatōis. ſepultꝰ in ecclia. ſ. petri

¶ Iſte benedictus habuit ſciſma maximū. q2 eiectꝰ fuit ⁊ qdaʒ alter ſubrogatus. ¶ Hunc poſt morteʒ vidit qdaʒ eps in miſerabili ſpecie. dicentē ſe grauiter affligi. et qꝫ nichilominꝰ ſparet de mia dei. ⁊ nichil ſibi pdeſſe qd p ſe factū eſſet. q2 de rapinis fuit. miſitqʒ eū ad iohāneʒ papā vt de tali theca ſummā pecūie accipet et paupibꝰ daret. qd ipe fideliter implens epatui ceſſit. et timore pculſus ſibi puidens in futurū. monaſteriū intrauit

¶ Iſte iohānes belluʒ habuit cū romanis.

¶ Sciſma. xiij. ecclie fuit inter bñdictū octauū et quēdaʒ aliuʒ intruſuʒ. ſed poſt benedictus obtinuit. eiecto iterū intruſo.

Robertus rex frātie. compoſuit ſequēciaʒ. Sancti ſpiritus aſſit nobis ⁊c. Et reſponſoria. O iuda ⁊ hieruſaleʒ ⁊c. Cornelius centurio ⁊c cuʒ notis. et Alleluia. Eripe me ⁊c. Ipſe fuit vir miſericordiarū.

Rogerus epūs beluacenſis totꝰ inclitus claret.

¶ Curādus eps leodienſis. obſcuro genere natꝰ.

Adelbertus ſcūs epūs metenſis.

Elbertus abbas gemelateñ.

¶ Campanus doctor inſignis et deuotus. maximuſqʒ aſtronimꝰ claret. Hic inuenit errorem paruū incalculatione ptolomei. quo ad medium motū lune. videlicet qꝫ in. ijᴹclx. ānis lūaribus deficit vna dies. et in qbuſdaʒ alijs ſimiliter. Excuſat aūt tantū virū qꝫ hoc nō puenerit ei ob defectū ingenij. ſʒ ob penuriā tpis. maxie quo ad motū octaue ſpere. ad quē longum tēpus reqrit. Eiꝰ theorica et cōputꝰ ſunt optima.

Tempus effeminatū incepit circa ānos dñi. M. in quo fides xpiana valde cepit deficere et declinare a pſtina virilitate. vt patȝ in ꝓbia ſcē hildegardis. Et in multis regioib⁹ xpianitatis nec ſacra. nec eccleſiaſtici ritus ſuabant̄. augurijs et maleficijs intendentes. et erat ſacerdos ſic populus. Sed miſericors dñs cōtra hec mala iteꝝ plures apoſtolicos viros ſuſcitauit. q̄ hāc ariditatē bonis exēplis et predicatiōib⁹ irrigarēt. dño cooperāte ⁊ ſmonē cōfirmāte ſeqñtib⁹ ſignis. Et multi ordines mario ſeruore ſuccreuerūt. vt piculoſuȝ tēpus illuſtrarēt. de qb⁹ p⁹ cōſequēter fit mētio. Et qȝ iā ſepe huiuſmodi reformatōes facte fuerūt pter ſpem. ⁊ ſeqntibus future ſunt. iō fatuū ē determiare ꝙ antichriſt⁹ tūc vel tūc veiet ꝓpter maliciā tpis qd pleriqȝ attentarūt. quos oēs fefellit ſua opinio. ⁊ euāglica deriſit ſanxio. ⁊ ipa tpis reprobauit expientia. Horꝝ erroꝝ inmenſus eſt numerus.

pm⁹ : Cōradus annis. xx

Iſte conradus fuit dux de franconia q̄ eſt pars almanie. Hic multas leges edidit. ⁊ pacē diſtrictiſſime ſeruare ſub pena capitis iuſſit. ſed comes lupoldus accuſat⁹ de terra ſua fugit. cupiēs magis ruſticane viuere ꝙ̄ ſolempniter mori. cui⁹ tñ fili⁹ mirabiliter ad impiū pueīt nutu diuino. cōtra voluntateȝ conradi. accepta filia eius in vxorem.

Egelmotus archiepūs cantuarieñ. miſit brachiū ſci auguſtini in angliam Eius epiſtolare habetur

Guilhelm⁹ dimonēſis.
Richardus virdunēñ.
Popo ſtabulēñ.
Helyas colonieñ.
Oſtertus leodiceñ.
Stephan⁹ leodiceñ. Hij oēs abbates venerabiles circa hec tpa floruerūt.

vi⁹ ccxxxiij.

.ix. Benedictus ā. xij. Tuſculan⁹

.iij. Silueſter die. xxvi.

.vi. Gregori⁹ ā. ij. m̄. vi

Alman⁹ .ij. Clemens mē. ix. d. vij.

Mxxxiiij.

Iſte benedictus fuit nepos benedicti octaui totus lubric⁹. ⁊ ideo dampnatus apparuit cuidaȝ in ſpecie mōſtruoſa ⁊ horribili Caput et cauda erant aſinina. reliquū corp⁹ ſicut vrſus et ait. Noli expaueſcere. ſcito me hoieȝ fuiſſe ſicut tu es. ſȝ ſic me repñto ſicut olim exiſtēs infelix papa beſtialiter vixi. Tempore eius ſciſma ſcandaloſuȝ nimis fuit quia ipe eiect⁹ erat et iteꝝ reſtitutus. et iterū eiectus.

Iſte ſilueſter electus fuit expulſo bñdicto ſȝ econtra eijcit̄ ⁊ bñdict⁹ reſtituit̄. quo iteꝝ eiecto gregori⁹ ſubſtituit̄. Qui cū eſſet rudis lraꝝ. alteꝝ papaȝ ad eccliaſtica offitia exeqnda ſecū cōſecrari fecit. Qd cū multis nō placeret tercius ſupinducit̄. q̄ ſolus vices duorū adimpleret. Quib⁹ dimicātib⁹ inter ſe. heinric⁹ impator ſupueniēs oēs depoſuit. ⁊ clemēteȝ. ij. ſubſtituit. a quo ſtatiȝ ſe coronari fecit. ꝓmittētibus romanis ſine ipius conſenſu ſe nunꝙ̄ papaȝ electuros. et ſic quiqȝ cedentib⁹ ſext⁹ inſtituit̄. Vleꝝ de iſto grego. gilbertus dicit ꝙ fuit vir ſcūs. et cōtra heinricū bellū hñit ⁊ raptores ſci petri extinxit. ⁊ cū magno miraculo fit ſepultus ⁊c.

Iſte clemens dictus fuit ante ſindegerus bambergenſis eps qui fact⁹ fuit papa p impatoreȝ ꝓpter vnioneȝ recupandam vt iam dictum eſt ſupra ⁊c.

Sciſma. xiiij. ecclie ſcādaloſuȝ ⁊ cōfuſiōe plenū fuit inter bñdictū. ix. ⁊ alios. vt pȝ infra Cauſa fuit mala vita bñdicti aut iniqu⁹ introitus. Hic notat ptolome⁹ ꝙ faſtus ſummoꝝ pōtificū habuit ſp maluȝ exitū. ⁊ fuit occaſio. ⁊ eſt cauſa multoꝝ ſciſmatū. notabile eſt.

Fulbert⁹ carnoteñ eps. i infirmitate viſitat̄ a btā virgie. ⁊ de ei⁹ lacte ſcītiſſimo recreat⁹ eſt

Heila auguriatrix in anglia fuit. quā demon de eccleſia extraxit horribiliter.

Corpus gigantis rome inuenit inmēſe magnitudinis.incorruptū.cū lucerna q̄ n̄ poterat flatu extigui.

Statua marmorea erat in apulia.cui⁹ caput oſtendit theſaurū ſubtiliter.

Monſtruʒ.due mulieres in gallia oia mēbra ſingula vſq; ad vmbilicū.et diuiſim opabant. vna mor tua alia ſupuixit.triennio mortuā portans.

Palumbus preſbiter rome fuit nigromāticus.contra quē dyabolus orauit. et obijt.

Sanctus theobaldus vir nobilis de francia.recluſus heremita hoc tempore claruit.

Karolphus mertiorū regis filius mriʒatus fuit a matertera.

Edmundus rex vir ſanctus.a danis martyriʒatus eſt.

Impatores — .ij. Heinric⁹ an.xvij.

Iſte heinricus fuit gener conradi.in ſilua natus. et bis ad occidendum traditus.ſed tamen deo ꝓtegēte illeſus euaſit adhuc puer.Cum aūt imperator eſſet effect⁹.in loco natiuitatis ſue nobile mōſteriū edificauit. qd vſq; bodie vrſania noiatuʒ eſt.Uide pulchraʒ hiſtoriā in cronica martini et vincencij ⁊c.Hic oēs ioculatores a curia ſua remouit.et q̄ his dari conſueuerāt.paupibus erogauit.Hic victorioſus fuit.⁊ ytaliaʒ intrans pandulphuʒ cāpanie ꝑncipem cepit. Abbateʒ fuldenſeʒ ſedauit qui tūc potentiſſim⁹ fuit.bochonienſib⁹ atq; exercitu eiuſdeʒ impatoris ſe mutuo interficientib⁹ in ecclia maguntineñ. in die ſcō penthecoſtes. dyabolo in aere vociferante ⁊ cantante.hunc dieʒ bellicoſum feciſti.quē eciā increpauit.

Bardo vir ſcūs.archiepūs magūtie claret.

vi^m⁹ ccxliij.	Anno mundi.	vi^m⁹ ccliij.

Pape — .ij. Dama/ſus.dieb⁹ — .ix. Leo an.v.m. — Alman⁹ ij.d.vi. — Alman⁹ — .ij. Victor ā.ij.m.iij

Mxliiij.	Anno xpi.	Mliiij.

Iſte damaſus fuit inuaſor ecclie.et ſubito defunctus ē.⁊ ſtatim romani pecierūt ſibi dari pontificē ſed nō theutonicū ſiue almanū.ad hoc eni non poterat inclinari ex mala cōſuetudine indurati. Tunc iſtū leonē virū ſcm ad hoc inclinauit vt papatū accipet.ſed poſtea de hoc fecit conſciam.⁊ reſignauit.et denuo eſt electus.Hic xpm in ſpecie leproſi nocte in lecto ſuo collocans.mane ipm non inuenit.Tandeʒ poſt laudabileʒ vitā ſancta morte potit⁹ miraculis claret.Ipſe multa ſcripſit et fecit.Erat antea epūs tulenſis.⁊ audiuit angelos dicentes.Ego cogito cogitaciones pacis et non afflictionis dicit domin⁹.⁊c.

Iſte victor vir bonus ⁊ venerabilis timore impiali factus eſt papa. ſic eniʒ diſpoſita fuit aplica ſedes hoc tpe ꝙ ſci viri duplici tiore ſe ſubtraxerunt ſcʒ dino ⁊ hūano. qr tāto offitio ſe indignos arbitrabant.⁊ tyrānideʒ romanorum quotidie ſuſſtere teduit.ſʒ cōpellēte impatore.Quidaʒ nichilomi⁹ acceſſerant ſimiliter duplici timore. timebant eni deū offendere ſic vocati. eciā offenſaʒ ꝑncipis.Iſte ideʒ victor multos ſymoniacos depoſuit in concilio florentino.et eciam fornicarios.

Nota

De pluralitate benefitiorū que circa hec tpa nimis inualuiſſe videt.⁊ deinceps continuata. multūq; dolenda ambitione prelatorū. ⁊ ſymoniaca labe. q̄mplurima ſcripta ſcōrū patrū habent deteſtantia abuſiones iſtas.Et nota ꝙ facile inuēti ſunt paupes clerici et doctores.q̄ pluralitatē bñfitiorū.⁊ pompam eccliaſticorū reprehēderūt. donec offerret ſe occaſio participādi. qua accepta cōmūiter auaritia excecauit eos.Fertur de quodaʒ mgro magne lrature.qui valde ſublimiter dyſputauit cōtra diui/

Ciclus magnꝰ annoꝝ finiť hoc tpe. ſcilicet anno dñi. Mlxiij. cõtinẽs annos. dxxxij. q̄ ad rationẽ om̄e pascħalis cõputi vtilis eſt. et ab eno in euũ in ſemetip̄m ſine errore reuoluiť. et ſequenti anno ſiclus magnus annoꝝ. dxxxij. a natiuitate dñi exactus incepit. in cuiꝰ fine erit labor ⁊ dolor. et vt quidam dicunt. termiabitur. anno domini. Mdxcv.

Eduardus vir ſcũs rex anglie claret ſpũ ꝓphetie. nec repperi plures aliquos reges in aliquo regno ita iuſtos et ſanctos q̄ꝑ in anglia.

Mathildis comitiſſa triumphatrix inclita. normãnos expugnat. et impatorẽ debellauit. ꝓ ecclia glorioſe laborauit. et tandem totũ ſuũ p̄rimoniũ ſuper altare ſci petri obtulit.

Berengarius ep̄s thuronenſis. erronee dogmatiȝauit de ſacramẽto altaris. ⁊ poſt informatus retractauit et ſancte vite fuit. ſed diſcipulos cõuertere nequit. Et ſequiť hereſis magna q̄ ſatis afflixit eccleſiam longo tpe. Ipſa negat veꝝ corpus ⁊ ſanguiẽ xp̄i eſſe in ſacro. ſed figurã tantum. Vide de con. di. ij. Ego berengarius ⁊c.

Elburga virgo ſancta filia eduardi regis.

Etgitha edgari regis filia. virgo ſancta claret.

Waltburga virgo ſancta et abbatiſſa fuit.

Lantfrancus ep̄s cantbuarieñ. mgr̄ ancelmi. ſcripſit librũ p modũ dyalogi de ſacro. et alia.

Petrus damianus doctor grauiſſime auctoritatis. et religioſus valde claret.

Ancelmus vir ſcũs. ep̄s cantbuarieñ. doctor excellens. et beate virgini deuotus.

Adrianus cronographus ⁊ monachus fuldenſis. vir clariſſimꝰ floret.

vi^m ⁹ cclxiij.

.ix. Stephanꝰ. m̄. ix.	.x. Bñdictus men. ix.	.ij. Nicolaus an. ij. m̄.
Almanꝰ ex lothoringia d. xxviij.		Burgundus vi. d. xxvi.

Mlxiiij.

Iſte ſtephanus parũ ſupuixit. et ſequẽs benedictus cũ per vim papatũ rapuiſſet ⁊ nouem menſibus ſediſſet. ceſſit.

Iſte nicolaus cõciliũ celebrauit contra berengariũ. q̄ errore deceptꝰ contra fideẽ dogmatiȝauit. ſed plene correctus reuocauit. vt patȝ de con. di. ij. Ego berẽgarius. In eodẽ concilio factũ eſt decretum. de electione pape. In noie dñi. di. xxiij.

X/cias prelatoꝝ et faſtũ eoꝝ. quaſi omnio ſic viuere nõ liceret ⁊c. Hec cũ nũciata dño pape fuiſſent plauſibiliter rñdit. Demꝰ ei bonã p̄poſituram. et hec et illa beneficia. ⁊ bene pacatus erit. factum eſt ita. et ecce protinus ſententiam mutauit. dicens. Nunq̄ꝑ intellexi materiaȝ hanc p̄ter modo. Quippe q̄ de inope diues. de contẽptibili repẽte glorioſus apparuerat. Hos. b. hieronymꝰ velut peſtes q̄ſdã contagioſas vitãdos ꝓnuntiat. Dixit q̄dã notabile verbũ. Qui hȝ vnũ bñficiũ competẽs. ⁊ eo legitime vtitur. recto calle ad patriã tendit. qui vnũ ſupaddit vno. oculo conſcie priuať. Qui aliq̄d adhuc plus acceptat. eciã altero lumie p̄uatus totaliter excecať. ⁊ deinceps quecũqȝ poterit coaceruat. Hanc maledictionẽ inſatiabilis auaritie. olim preſignabat hieroboaȝ rex iſrahel. qui licet diuinitus ad regnum p̄uenerat. ſtatim tamẽ a cultu dei receſſit. Fecitqȝ duos vitulos aureos ne populus iſrahel ad tẽpluȝ dñi aſcenderet. Factũ aũt eſt hoc verbũ inpeccatũ. ita vt oẽs ſequẽtes reges hũc cultũ ſacrilegũ obſeruarent in deſtructionẽ regni. Ita de eccleſiaſtico ſtatu timẽdum eſſe ſci viri cõmũniter aſſeuerauť. et iaȝ in pluribꝰ mũdi partibꝰ cõpletũ cernimꝰ. Clerici qui nichil poſſidere deberẽt p̄ter rationabileȝ cõpetenciaȝ. neqȝ ſe de tp̄alibꝰ intromittere. oĩa poſſidere. oĩa volunt gubernare. Idcirco vt beatus/ X

¶Gotfridus de bulion. dux lotbringie. victor glorioſus. pro ecclia velut alter karolus vndiq3 dimicat. qui tandem bieruſale3 cepit factus ibi rex. Habuit frēm eq3 victorioſu3 balduinū noie. qui ei in regno ſucceſſit. et erat totus inclytus. miraculoſa bella geſſit.

¶Finitur ſucceſſio regū anglie. Et wilbelm⁹ dux normānoꝝ interfecto araldo regnat pro eo. De quo fit mentio in biſtoria concepcionis beate marie.

Pariſius borribile factū contigit. de quoda3 mgr̄o magni nois. qui ter exclamando dixit ſe damnatum. quapropter multi ſolennes viri ſeculo abrenūtiarūt. et diuerſas religiones inſtituentes. celebre nomē poſteris reliquerūt et exemplum.

Imperatores

Mures infinite coueniūt quenda3 potentē. circūuallantes in quoda3 couiuio. et non poterant abigi. donec deuorallent eū. Jde3 cuida3 principi polonie cōtigit. Mirū valde.

¶Syracuſana ciuitas magnū terremotū ſuſtinuit. ⁊ maior eccleſia cecidit dnica die oib⁹ oppreſſis. quatuor exceptis miraculoſe

Urſinarius preſul ſcūs eccleſia3 ſancti petri fundauit. ipſo ſibi reuelante in flandria.

Maurilius epūs rotbomagenſis

Sciſma. xv. eccleſie fuit inter alexandrū et codulum epūm parmenſe3. ſed alexāder obtinuit. licet impator cōtradiceret iudicio concilij. et maior pars fuit ſecum. Diu ſtetit.

Anno mundi. vi^m⁹ cclxxiij.

Pape Mediolaneñ. .ij. Alexāder ā. xi. m̄. vi d. xxv.

Anno xpriſti. Mlxxiiij.

¶Iſte alexander fuit vir ſcūs. ⁊ ſtatuit. vt nullus miſſam audiat preſbīi quē ſcit babere concubinā ſub pena excōmūicatiōis. vt pat3. xxxij. di. Preter boc. Et babuit ſciſma cū quoda3 codulo. ſed poſtea purgauit ſe in mantua cora3 cōcilio de ſymonia. ⁊ codulus tanꝗ̄ ſymoniacus ⁊ inuaſor repudiatur.

Ordo grandimonteñ. incboat boc tpe p ſcm̄ viru3 ſtepbanū nobilem. auernoꝝ ſtipite ꝓgenitū.

Ordo canonicus cepit florere in beluaceñ ecclia. q̄ pmo ab aplis. poſtea a btō auguſtio regulariter inſtitut⁹ ſub mgr̄o yuone ꝑpoſito. p⁹ carnoteñ. epo.

B/ bernbardus dicit q2 ordine3 nullu3 ſeruant. illuc ꝓperant. vbi ſempitern⁹ borror inbabitat. Olim pbariſei cōtra auaricia3 diſputantē dn̄m deridebant. ⁊ inſanū iudicabant. ſ3 nūc dn̄s ſub ſannat eos. Caueas lector qui multa occupas benefitia. ne idem fatias. neq3 eadem patiaris. De⁹ nō irridet. ſ3 que ſemiauerit bō bec ⁊ metet. Noli ſequi cōſuetudinē piculoſa3. noli te p pape diſpenſationē excuſare. Ad oculu3 vides ꝙ vituli aurei adorant. ſ3 ceteri mactant. Sed q̄ neceſſitas. q̄ reuerētia ē in boc deo exbibita. ꝙ de nūero miſtroꝝ ei⁹ ꝓpemodu3 medietas eſt reſecata. Si eni cuilibet bn̄fitio pmitteret dari ſuus poſſeſſor. nūer⁹ ſ3uoꝝ dei eſſet duplex. q̄ modo ē ſimplex. Sequere cōſiliu3 eoꝝ q̄ deo ia3 in celeſtib⁹ cōiuncti ſunt. ne cū vitulis aureis eterno igni confleris. Quid ꝓdeſt vltra ꝓbibitos beneficioꝝ titulos coadunare. quādo eciā ſimplices cōmūiter videm⁹ in frugali boneſtate amplius babundare.

¶ Solita pericula plura contigerūt circa hec tpa. ſcilicet inūdatio aquaꝝ nimia cū dāpno imenſo. Aues domeſtice ſiluatice fiunt. peſtilentie maxie. Et plures ſacro igni conſumpti ſunt exeſis carnibus et mēbꝛis inſtar carbonū. Terremot⁹ in anglia. vt edifitia eminus reſilirēt. et furoꝛ ventoꝝ qui. dc. domos laudonie confregit. Fames et ictus fulguꝝ vltra modum ꝛc. Et fons ſanguis. xv. dieb⁹ emanauit. et dyabolus palaꝫ locutus eſt homib⁹ in pago quodā viſibiliter apparendo ꝛc.
Tranſlatio ſancti nicolay de mirrea ad barenſes. et coꝛpus ſci clemētis pmi epi metenſis inuētuꝫ eſt metis. quē epi ibi oꝛdinarūt. et. xᵐ⁹. peregrini occiſi ſunt hieruſaleꝫ p arabes.

Arnulphus abbas ſanctus. poſt archiepūs lugduneñ. oꝛdinē regularis vite inſtituit.
Bono epūs treueroꝝ. cui⁹ tpe multa coꝛpa martyꝝ inueniunt. quos oliꝫ rictionarus occidit.
¶ Hugo vir ſanctiſſime ꝛ caſtiſſime vite claruit. epūs gratianopolitan⁹ qui in. liij. ānis nullius femie faciē vidit. vna paupcula excepta. q̄uis quotidie plurib⁹ conſiliuꝫ et auxilium dederit. cōfeſſiones eciaꝫ recipiendo. Hic ſancti cartuſiani ꝓpoſiti pcipuus cooperatoꝛ fuit. et poſtea eciam habitū a ſancto bꝛunone ſumpſit. inſigneqꝫ exemplū pꝛebuit.
¶ Sciſma. xvi. eccleſie fuit. inter gregoꝛiū ſeptimū ꝛ archiepūm rauēneñ. Cauſa fuit tyrānidis impatoꝛis. et diſſenſio quoꝛūdaꝫ epiſcopoꝝ. Maius fuit omnibus ante habitis. ꝛ durauit vſqꝫ ad vꝛbanū ſecūdum.

vi⁹ cclxxxiij.

Cluniaceñ. .vij. Gregoꝛi⁹ ā. xij. m. i d. iiij.

M lxxxiiij.

¶ Iſte gregoꝛius fuit vir ſcūs. et multas pſecutiōes ꝓ iuſticia perpeſſus ē. Hic antea dicebatur hildebꝛandus pꝛioꝛ cluniaceñ. et fuit legat⁹ in gallia. et dure ꝓceſſit contra ſymoniacos. Quēdam eciā epm miraculoſe vicit de ſymonia. qꝛ nō potuit dicere ſpūi ſcō. Fact⁹ aūt papa ſynodū celebꝛauit. in q̄ cōtra eos ſimili zelo ꝓceſſit. ꝛ cōtra pſbīos vxoꝛatos amouēdo eos a diuo offitio. Fuerūt eniꝫ tpa ſatis arida. Et qꝛ iuſticie rigoꝛē niſus ē tenere. ſolito mō cōtra eū multi inſurrexerūt. ꝛ pmo cintbius pfecti fili⁹ eū cepit cū pmā miſſaꝫ i nocte natiuitatis celebꝛarꝫ. ꝛ i turri ſua poſuit. ſꝫ romani turriꝫ deſtruūt ꝛ papā liberāt. ꝛ cintbiū ex vꝛbeꝫ eiciūt. Deinde impatoꝛē excōmūicauit ꝓpter diſcidiū. q̄ p⁹ veniēs ad ipm. ꝛ pluribus dieb⁹ nudis pedib⁹ ſup glaciē ſtans. vix abſolutionē impetrauit. Sed impatoꝛ nō pſeuerauit in hūili obedientia quā cepit. quiymo in woꝛmatia contra eū ꝓtenſuꝫ cōciliū celebꝛādo. aliū loco

¶ Oꝛdo cartuſienſium ¶ ſanctiſſim⁹ incepit hoc tpe per bꝛunonē viꝝ ſanctū. natione alamanū de colonia agrippina. mgrm in theologia. et ſex alijs venerabilibus viris. in dyoceſi gratianopolitaneñ. Hic oꝛdo teſte btō bernhardo inter oēs eccliaſticos oꝛdines pmatū tenet. nō rōe tpis. ſed rigoroſitatis. Unde ipſe vocat euꝫ ſpecioſiſſimā colūpnaꝫ ecclie. Ueꝝ qꝛ ꝓpt nimiā abſtinēciā paucis poꝛtabilis erat. ꝛ ne diu paru⁹ manerꝫ poſtea ab ecclia moderatus fuit. nec vnq̄ a ſcō ꝓpoito cecidit. ſingulariter a ſpū ſcō pꝛeſeruatus vſqꝫ hodie.

¶ Terra ſcā hoc tpe ex magna parte recu/perata ē. ⁊ hieruſalez et ſepulchrū dñi glorioſuz cū anthiochia ⁊ alijs ciuitatib9 multis de maib9 ſaracenoꝝ. Credunt trāſfretaſſe vltra. ccᵐ. xp̄ianoꝝ. Quāt9 aūt zelus fuerit in omni populo ad hoc opus pficiendū. ⁊ qnō ex oī ſtatu ſenes ⁊ iuuenes. diuites ⁊ paupes confluerēt neie cōpellente. vix aliq̄s ſine lachrimis aut dicere vel audire poſſet. Paſſagiū eni iſtud fuit beate virgis marie. q̄ mirabilirer dux it et pterit ꝓpugnatores ſuos ſicut oſtenſum fuit in viſione. Principes fuerūt plures. ſcȝ godefrid9 de bulion. q̄ eciā leonē interfecit. ⁊ frēs ei9 euſtachius. ⁊ balduin9. boemūd9 dux apu/lie. hugo frater regis frantie. et plures alij. q̄ p fide ſe diſcrimini dantes. et glorioſe

Impatores — .iij. Heinric9 an. xlviij.

vicerūt. et nomē eternū ſibi acq̄ſierūt. in oib9 magnifice a dño delectati. Uide hi/ſtoriam in ſpeculo vincencij.

¶ Iſte heinricus videt fuiſſe hō multū inquietus. ⁊ ſatis afflixit viꝝ ſcm̄ gregoriū. vij. papā. et pmo q̄dez veniā petens abſolutionē meruit. ſed non pſeuerauit. q̄nymo de nouo quēdaz antipapā cō/tra eū tanq̄ ydoluz erexit. ⁊ iteꝝ greg9. eū excōmūicauit. et electores imperij ducē ſaxoie p ipo elegert quē heinricus cruēto bello ſupauit. et tūc romā veniēs cū antipapa ſuo gregoriū ⁊ cardiales pſeq̄tur. ſed ſtatim robertus rex apulie eū fugauit. et papam cū cardinalib9 liberauit. Fuit nichilomin9 vir ele mosinis dedit9. et ſexageſies et bis acie collata dimicauit. tandez miſerabili morte vitā finiuit in carcere a ꝓpo filio detentus. Sicut fecit factū eſt ei.

Anno mūdi. vi^m xciij.

Pape — .iij. Uictor ā i. m̄. iiij. d — Abbas caſſineñ iiij. — .ij. Urban9. ā. xiij. m̄ — Cluniaceñ.

Anno xpriſti. Mxciiij.

¶ Iſte victor per ſomniū vidit deū ſue dignatiōi in ſolitudie cartuſie habitaculum cōſtruentē. ⁊ dicit q̄ ſpū ꝓphetie pollebat. fuit extictus per venenum in calice miſſuz

¶ Iſte vrban9 antea dictus ē odo. et fuit monachus cluniaceñ. multū laborauit in ecclesia dei. regē frātie excōmūicauit ꝓpter adulteriū. Cōciliuz pmo celebrauit apud clarūmontē. in quo ſtatuit horas btē marie dici quotidie. et in ſabatho ſolemniter officiū fieri. Dicit q̄ hoc btā virgo frib9 in cartuſia reuelauit. Aliud cōciliuz turonis celebrauit p recuperanda terra ſcā. ⁊ puocauit populū occidentalez ad trāſfretāduz. q̄ tūc in lancea dñi triumpharūt. Hic habuit mgr̄m brunonē pedagogū q̄ fuit pm9 pōr cartuſie quē eciā lateri ſuo ſotiauit in papatu.

¶ Ordo ciſtercieñ. incepit per robertū abbatē et albericū ſucceſſorez eius. et vident q̄i ſecūdarij reformatores ordinis ſci benedicti cui9 regulaz habēt. et multas curioſitates ⁊ abuſiones abdicart et ſimpliciter ſcdm̄ ſcm̄ ſimplicē regulā viuere cepert. ⁊ mirabiliter in breui tēpore creuert in oib9 habuit viros ſciſſimos. et plures nūero. ⁊ multū pfectū in eccleſia fecerūt.

x ſui elegi fecit ab epis. et fit ſciſma lōgo tpe. Inſup adhuc in caſtro ſci angeli ab impatore videlicet heirico tertio cū cardinalib9 incarcerat. ſed p regentē apulie liberat. Tandez in apulia moritur miraculis choruſcans.

Soles duo apparuerũt. terremotus magn⁹ fuit. ſtella per diem fulgurauit. In yta lia pluit ſanguis. In antbiochia terra abſorbuit plura edificia. et porcellus naſcitur cũ capite bũano. Pullus naſcit̃ quadrupes. Et mulier quedã enixa fuit mõſtrũ. ante ſicut bomo. retro facies canis et cetera menbra.

Lancea dñi reperta eſt in antbiochia a quodam ruſtico. cui btũs andreas apparuit. et locũ oſtendit. ⁊ q̃dã pcurrẽdo ignẽ. xiiij. pedũ cũ ea totũ exercitũ letificauit ⁊ certificauit. eo ꝙ minime lederetur. ſicut dñs ſibi apparens mãdauerat.

Helimandus laudunẽ. epũs clarus babetur.

.iiij. Heinric⁹ ãnis. xv.

Tboletũ ciuitas biſpanie nobiliſſima tollitur boc tpe de manibus ſaracenoꝝ. p adelfonſum regẽ. octauo anno obſeſſionis.

Iſte beinricus ſatis exceſſiuus fuit in q̃buſdã. et pmo erga patrẽ ſuũ quẽ cepit. et in carcere eũ mori fecit. Eciã contra pontifices romanos. eo ꝙ deberet reſignare inueſtiturã epoꝝ et abbatũ. et nollet ſicut nec pater eius. Tandem ad cor rediens obediuit. et multa dãpna eccleſijs illata fideliter reſtituit. Morit̃ tandẽ ſine prole iuſto dei iuditio. q: patrẽ ſuũ debõneſtauit. Quod valde ſepe cõtigit alijs ſimilibus. Sepultus eſt in ecclia ſpirenſi ꝓpe renũ cũ alijs regib⁹. in cui⁹ epitapbio verſus iſte fuit inſcriptus. Filius bic. pater bic. auus bic. proauus iacet iſtic.

vi^m ccciij.

.ij. Paſcbalis ã xviij

Tuſcus

Mciiij.

Iſte paſcbalis diligenter laborauit p ecclia contra impatores et reges. ſup reſignatione inueſtiture epoꝝ et abbatũ. et ſatis pfecit. Multa eciã ppeſſus ẽ a falſis fratribus. eciã impator eũ cepit cũ cardinalib⁹. ⁊ per. ij. mẽſes in vinculis tenuit. ⁊ ſciſma babuit. In omnibus tamẽ triũpbauit. et glorioſũ et pacificũ finẽ babuit. ſepultus rome in eccleſia ſci ſaluatoris. Et eccleſia rectiſſime conpat̃ lune que creſcit ⁊ decreſcit. et quaſi deficere videt̃. ſed tamẽ ad plenũ reuertitur. ꝓpter illuminationẽ ſolis eterni. qui eſt xpũs dñs ſponſus eius.

Sciſma. xviij. ecclie fuit inter paſcbalẽ. ij. et tres prelatos ſcilicet albertũ. arnulpbũ. et tbeodericũ. qui fauore impatoris erexerũt ſe. ſed mala morte perierũt. et paſcbalis obtinuit. quia iuſte electus fuit. et deus fuit p eo.

Yuo carnoteñ. epũs abbreuiãdo cõpilauit decretũ apoſtolicũ p⁹ yſidoꝝ. ⁊ poſt eũ bugo catalauneñ. poſt quẽ gracianus ⁊c̃.

Ordo ciſtellenſis incepit ſub berdingo abbate. Et nota ꝙ nõ eq̃ ordies inceperũt.

Hugo cluniaceñ. abbas vir ſcũs et pietatis viſceribus tot⁹ affluens. reuelatione diuina tẽplũ monaſterij cluniaceñ. virtute dei nõ arte virili venuſtiſſime ampliauit ſicut bactenus cernitur. Hic multoꝝ monaſterioꝝ pr̃ extitit. qui tũc in diuerſis mũdi partib⁹ conſtruebant̃. et ecclie cluniaceñ. ſubiciebantur. ꝓpter famã ſcitatis ſcõꝝ monacboꝝ qui tũc ibidẽ cõuerſabant̃. Hic eciã inclitiſſimos babuit diſcipulos inter quos vdalricus monacbus. ad almaniã p reformatione regularis vite directus multis miraculis claruit.

81

¶ Tyrus capitur a xp̄ianis. et leodium multis plagis atterit̄. terremotus ꝛc. Et balduinus rex hieruſalez capit̄. Acies in celo apparuerūt. Moſa ſuſpendit̄. et alia multa monſtra fuerūt. que forte tartarꝝ tyrānidez ꝑrie futurā ſignarūt. Uentus maxim⁹ fuit. turres ꝛ edifitia ſubruit.

wilhelm⁹ rex anglie peſſim⁹. obijt a deo pcuſſus. qꝛ nulluz cōuentū fieri pmiſit

Petrus alfonſus doctor notabilis fuit. iudeus natus. ſed cōuerſus poſtea ſcripſit aliq̄ eleganter.

¶ Extra romā in monaſterio ſci laurencij. mōchus q̄daz admirās quō ꝛc. cingulo ſoluto audiuit. Sic potuit chriſtus clauſo prodire ſepulchro.

Impatores

Malachias vir ſcūs archiepūs hibernie claret. qui totā illaz gentē reformauit. Eius vitā beatus bernhardus ſcripſit. Flandria ex parte ſubmergitur.

Hugo de ſancto victore claret pariſius. natione alman⁹ de ſaxonia. doctor magn⁹. qui alter auguſtinus. dicebatur tempore ſuo. Sanctus gerhardus bitureñ. epūs. et ſcūs

¶ ancelm⁹ laudunice ciuitatis epūs. qui gloſas interliniares in pſalmis ordinauit.

Bernhardus incipit clareſcere adhuc iuuenis. qui poſt intrauit ordinē ciſtercieñ. deinde factus abbas claráuallem fundauit. Hic creuit in doctorē magnū et apoſtolicū virꝝ. Tot miracula fecit. et tantuz honorē habuit. vt ſimilis ei in his nunq̄ credit̄ fuiſſe. Uide vitaz ei⁹ ꝛc. Pater. clx. monaſteriorꝝ fuit. et velut alter moyſes habitus eſt vbiqz

Anno mundi. vi^m cccxij. — vi^m cccxiij.

Pape — ·ij· Gelaſius ā.ij.d.v. — Campanus — Burgūdus — ·ij· Calixtus an.v.m̄.x d.xi.

Anno chriſti. Mcxiij. — Mcxiiij.

¶ Iſte gelaſius timore heinrici impatoris cū cardinalibus gaietā acceſſit. ꝛ deinde p mare veniēs in burgūdiaz. apud cluniacū mortu⁹ ē ꝛ ſepultus. Idez impator ſciſma contra eū fecit. erigēdo quēdaz bn̄dictū hiſpanū. qđ eciā poſtea cū calixto cōtinuatū eſt.

¶ Sciſma. xviij. ecclie fuit hoc tēpore. qꝛ benedictus q̄daz fauore impatoris erexit ſe contra gelaſiuz. ꝛ eciā contra calixtū cōſequēter. ſ; miſerabiliter perijt. et qui iuſte electi fuerūt. obtinuerūt more ſolito.

¶ Ordo tēplariorꝝ incepit hoc tpe. q̄ prius albis vſi ſunt mantellis. poſt rubeā crucē ſuppoſitaz portauerūt. et hugo et ganfredus fuerūt primi fundatores ei⁹. et btūs bernhard⁹ regulaz cōpoſuit.

Ordo premonſtratenſis. incepit per virꝝ dei notbertum. ꝛc

Richard⁹ de ſcō victore. pietate plen⁹. ꝛ doctor floridiſſim⁹ claret.

¶ Iſte calixtus fuit filius comitis burgūdie. et elect⁹ fuit in locū gelaſij. et duz rediret romā. ꝑtenſum bn̄dictū cepit. et eq̄tare ante ſe fecit ſup̄ mulaz ignoioſe. ita vt verſa facie cauda ꝑ freno vteret̄. ꝛ vſqz ad vrbez ageret. vbi truſus fuit in carcerē. Et papa cū impatore pacē fecit. Hic tholoſe ſynoduz celebrauit. in qua dāpnauit fictos quoſdaz religioſos q̄ plures hereſes ſecrete et publice ſeminabāt. cōtra ſacra ꝛ bona eccliaꝝ. Fecit libelluz de miraculis ſci iacobi. Statuit eciā hiſtoriā karoli deſcriptā a btō turpino remenſi archiepō. Fundauit monaſteriū boniuallis ciſtercij ordinis.

Stephan⁹ vir venerabilis abbas ciſtercij tercius. qui beatū bernharduz cū frib⁹ ſuis ad ordinem ſuſcepit.

Tartari pmiſſione diuina circa hec tpa monteꝫ exiſſe putãtur. in quo clauſi fuerũt in magna miſeria et fame. qꝛ nimis multiplicati erant. Gens vilis et ſterilis. et plagarũt poſt mũduꝫ oĩa ſubijcientes. iuxͣ illud moyſi. In gente ſtulta irritabo illos. Mirũ valde quõ illi q̃ in maxia ſeruitute fue/runt. iaꝫ nõ annis ſed pellicijs et baculis oĩa ꝓſternũt. ⁊ dñant vniuerſis. Hec iudicia tua dñe. Sic olim aſſyrij. medi. et pſi. greci ⁊ romani. gothi. huni et wandali. ſaraceni ⁊ arabes. bulgari. affricani. franci. almani. turci. hiſpani. ⁊c̃. flagella iracũdie tue fuerũt. quilibet in tpe ſuo. eo ꝙ homo noluerit obedire tibi ⁊c̃

.ij. Lothariꝰ annis .xij

Siccitas magna fuit vt fluia. lacus. fontes. putei ſiccarentur. ignis interra ſubintrans biẽnio nõ potuit extingui aqua. ⁊ fuit plaga hoꝛribilis. et quedaꝫ mulier. iiij. maſculos peperit.

Iſte lotharius fuit dux ſaxonie. et erat vir bonus et fidelis eccleſie. et co/ronatus ab innocentio. ij. quẽ eciã fideliter iuuit contra petꝝ leonis. Hic beatũ bernharduꝫ in maxia reuerẽtia habuit et alios viros religioſos. quoꝝ eciã meritis magnas victoꝛias ſe gloꝛiabat obtinu/iſſe. et ꝑcipue cõtra rogeriũ inuaſoꝛeꝫ regni cecilie quẽ fugauit. et aliũ ſubſtituit de cõmiſſiõe dñi pape.

Petrus abaelardus inſignis fuit doctoꝛ. ſed in hereſim cadens ab innocẽtio condempnat. Hic preciũ redemptionis euacuauit.

Sethzelo vir ſcũs in dyoceſi treuereñ. fuit. q̃ eciã bꝛunali tpe in medijs niuibꝰ totaliter nuds inceſſit.

Richardus de ſcõ victoꝛe. pietate plenus. et doctoꝛ floꝛidiſſimꝰ claret.

vi m cccxxxiij.

Bononieñ. .ij. Honoꝛiꝰ an. v. m ij d. viij.

Romanꝰ .ij. Innoceci us. ã. xiij m. vij. d. viij.

Mcxxxiiij.

Iſte honoꝛius in gꝛaciam recepit rogeriũ et inueſtiuit eũ in ducatu apulie facto homagio q̃ fuit rex ſicilie. et magna poſt ꝓ fide fecit. Hic duos patriarchas depoſuit. aquilegieñ. et venetuꝫ qꝛ repperit eos fauiſſe ſciſmaticis. Moꝛit tandeꝫ rome ſepultus in eccleſia lateraneñ. et idẽ rogerius poſt ab innocentio remouetur. qꝛ ſibi cõtrarius fuit.

Iſte innocencius fuit vir valde deuotus. et tales ſuo lateri ſociauit. Hic habuit. ſciſma p. vij. ãnos. contra petrũ leonis qui ſe anacletuꝫ noĩauit. ⁊ per vim papatũ rapuit adiutus a ſuis amicis. qđ videns innocẽciꝰ cũ duabꝰ galleis fugit in galliaꝫ. vbi fuit gloꝛioſe ſuſceptus a beato bernhardo q̃ tũc oẽs reges ⁊ ꝑncipes in manibꝰ ſuis habuit. ⁊ ꝓuocauit eos vt reduceret dñm papaꝫ ad ſedeꝫ ſuã. et plura de eo narrant in vita ſci bernhardi. Tandeꝫ pacatis oĩbꝰ. et hoꝛribiliter diuino iuditio aduerſarijs cõſumptis. pacifice et vtiliter ecclie pꝛeſedit Sepelitur in laterano gloꝛioſe plenus operibus ſanctitatis ⁊c̃.

Oꝛdo ſancti iohannis baptiſte hieroſolomitani incboatur hoc tpe a venerabili raymundo viro opibus miſericoꝛdie dedito ⁊ valde creuit. hij vouẽt ſe pauperibus ſeruituros.

Udalricus pꝛ ſcũs. natiõe almanꝰ de ratiſpona. vtile vas in domo dñi poſitus. cõſumateq; religiõis mõchus cluniaceñ. multis clarus miraculis. a ſcõ hugone ad ſchuiceroꝝ fines directꝰ. ꝑmo moſteriũ mõtiſrotgerij qđ a berneñ. oppido q̃i duobꝰ miliaribus diſtat. dono lutoldi de rumlingen nobilis viri fundauit. et ſecũdũ in nigra ſilua vbi nũc q̃eſcit. Hic ꝑmũ almanie monaſterijs conſuetudines cluniaceñ. eccleſie inuexit.

Iohãnes de tꝑibus moꝛit.q̃ vixerat.ccclxi.ãnis.Fuit enĩ armiger karoli ⁊ vſq; ad hec tpa durauit.

Paſſagagiũ magnũ cõtra ſaracenos factũ eſt.et lotharius et lodouicus crucẽ ſuſceperũt. et btũs bernhardus diuino doctus ſpũ crucẽ ꝑdicando plures ꝓuocauit. ſ; nõ cõtigit ſicut ſpabant.q2 greci dolu; magnũ fecerũt.cnm calce farine mixta intoxicãtes exercitum.

Viſiones tondali facte ſunt in hibernia hoꝛribiles ⁊c.

Viſiones ſancte elizabet hoc tꝑe facte fuerũt.

Viſiones ſcẽ hildegardis virgis.⁊ ꝓphetie plurime apud treuerim facte fuerũt.

Rogerius rex ſicilie grecos vaſtauit vſq; conſtãtiopolim.et lodouicũ regẽ frantie a vinculis liberauit.

Imperatores

.ij. Cõradus ãnis.xv.

Iohãnes de pino ſcripſit libꝝ ligua gallicana ꝑ modu; viſiõis.mãdeuie dictũ.

Iſte conradus fidelis et inclitus pꝛinceps fuit.⁊ q2 hoc tꝑe bonũ regimen fuit in eccliaſtico ſtatu.ideo ꝑncipes ꝓmpte obediebãt ꝓpter exẽplaritate; ꝑlatoꝛũ. Unde iſte rex cruce ſignatus erat a btõ bernhardo et tranſfretauit cũ multis.⁊ miraculoſa bella geſſit pꝛo dilatatione dominij xp̄iani in terra ſancta.paſſus eſt eciã magna diſpendia ꝓpte dolu; grecoꝝ.

Lodouicus pius rex frantie claruit. q̃ magna ꝓ fide fecit.et a btõ bernhardo cruce ſignat. et vltra mare tranſiẽs capt9 fuit et multa mala paſſus.multaq; pꝛelia gloꝛioſe geſſit.Et heinricus frater ei9 mõch9 efficit.poſt epũs.

Edíſſa q̃ olim dicebatur rages medoꝝ.ſp inuicta ⁊ ſcã hoc tꝑe deſtruit.

Anno mundi. vi^m cccxliij.

Pape

.ij. Celeſtin9 m.v.d.x.

.ij. Lucius m xi d iiij

.iij. Eugeni9 ã.v.m iiij

Anno chꝛiſti. Mcxliiij.

Sciſma.xix.ecclie fuit inter innocẽciũ.ij.et petrũ leonis.ꝓpter diſcoꝛdia; eligenciũ.⁊ innocẽci9 obtinuit.q2 maioꝛ pars erat ſecũ.et btũs bernhardus ꝑ ſeptem ãnos laboꝛauit ꝓ vnione foꝛtiter.

Iſti duo paꝝ pꝛefuerũt.q2 ambo in peſtilentia obierunt. Et ſunt ſepulti in ecclia laterañ.

Iſte eugeni9 ãte fuit mõch9 bti bernhardi in claraualle. et miſſus ab eo romã cũ alijs pꝛo inſtauratione monaſterij ſci anaſtaſij.et ibi abbas efficit.⁊ nõ longe poſt ex inſperato in papa; electus eſt.Hic cu; eſſet ſimplex.ds eũ mirabili grã ⁊ eloqẽtia pfudit. btũs eciã bernhard9 illũ ſolemnẽ libꝝ de conſideratiõe ad eũ ſcripſit.Romani aũt ſolito moꝛe feruеſcẽtes ſeditiõe; faciũt.qꝓpter vir ſcũs dedit locũ ire.et in gallijs veniens ꝑſtinũ locũ dilecte clareuallis hũiliter benigneq; viſitauit. Alloqt frẽs nõ ſine lacꝛimis.mẽoꝛ ꝑſtine et ta; pulchꝛe qẽtis iã ꝑdite. miſcẽs ſꝫmonib9 auulſa a coꝛde ſuſpiria.hoꝛtat et cõſolat.et ſe inter eos frẽm ⁊ ſociũ non dñm vel mgr̃m ⁊c.Rem difficile; agens.diuerſaꝝ in vno homine ꝓpetatem exhibẽs pſonaꝝ.ſagmẽta ei circũferebant ⁊ puluinaria.lectus eius pallijs opert9 coꝛtina ambiebat purpurea. ſed ſi reuolueres opimẽta inuenires laneis cõploſa ſtramia et paleas cõglobatas.Homo in facie.ds videt in coꝛde. Iꝑe vero bona coꝛã deo ⁊ hoibus ꝓuidebat.eternũ oĩbus monachis et pontificib9 exẽplu; relinquẽs.Demũ valedicẽs frib9 cũ multis lacbꝛimis. ſolitis inqetudinib9 reddit.romãq; reuerſus gloꝛioſe ſuſcipit clamãtibus vniuerſis.Benedictus q̃ venit in noĩe domini.Obijt tande; in magna ſanctitate ſuis meritis illuſtrãdo romã miraculis pluꝛib9.ſepult9 in baſilica ſancti petri.Moꝛitur ſtatim eciã beatus bernhardus eode; anno.

Peſtilentia ſacri ignis fuit. Et puer quidaȝ liberatus ab igne. omnem hiſtoriam mũdi. textũ euangelij. actus apoſtolorum ꝛc. tanq̃ in libro legeret alijs pnunciauit.

¶ Hugo de ſcõ victore doctor inſignis hoc tpe moritur. Cui cũ iaȝ in extremis laborãti frẽs hoſtiaȝ ſimplicẽ p corpe dñico darẽt. eo qḋ cibũ retinere nõ poſſet. Ille p ſpũm cognoſcens dixit. Miſereat vr̃i ds frẽs. Quare me deludere voluiſtis ꝛc. Quib⁹ ſtupẽtib⁹ ꝛ verum corpus xp̃i afferentibus. ille videns q̃ recipere nõ valeret eleuatis in celuȝ manibus ſic orauit. Aſcendat filius ad patreȝ. et ſpũs ad dñm qui fecit illuȝ. Et inter hec verba ſpirituȝ exalauit. et corpus dñicũ ibideȝ diſparuit.

¶ Petrus tharẽtaſienſis eps vir itegerrime religiois.

pm⁹. Frederic⁹ an. xxxiij.

Guilhelm⁹ puer in anglia crucifigiẗ a iudeis in die ſcõ paraſceues. Et erat tũc puer ibideȝ qui vidit infernuȝ.

Iſte fredericus fuit vir magnorum operum ita vt quidã dicãt q̃ poſt karoluȝ magnũ in geſtorum magnificentia orbis ſimileȝ non habuit. Et nota q̃ huiuſmodi cõpatiões ſunt cũ moderamie accipiende nõ ſimpliciter. ſic ſolet dici de ſalomone. Poteſt eni eſſe qḋ aliq̃s ſimplex miles in aliquo negotio ita magnifice ſe habeat q̃ vere dici poterit de eo q̃ nunq̃ ſimileȝ habuerit in illo ſed nõ in oibus ꝛc. Verum iſte idem fredericus in vno crimẽ glorie ſue iutulit q̃ cũ alexãdro papa altricauit. et cõtra fas ſciſmaticos fouebat longo tpe. Verũptamẽ poſt penituit. et veniã petens crucẽ p ſatiſfactione ſuſcipiẽs vltra mare iuit. et poſt magnos triũphos in quodaȝ fluuio ſubmerſus fuit inprouiſe.

vi^m ccclij.

¶ Roman⁹ .iiij. Anaſtaſi⁹ ã. ij. m̃ iiij d. xxiiij.

Mcliij.

¶ Iſte anaſtaſius fuit abbas ſancti rufi valentinienſis dyoceſis. pmo quideȝ in cardinalem. et poſt in papã aſſumitur. Hic conſtruxit palacium nouũ apud ſanctaȝ mariã rotundaȝ. Moritur. ſepeliturq̃ȝ in laterano.

Gratianus monachus hoc tẽpore decretuȝ cõpilauit. ꝛ ab eugenio papa. iij. approbatur. et ipẽ fit epiſcop⁹ in tuſcia in cluſiua vnde oriundus fuit.

Petrus lumbardus epũs pariſieñ. frater gratiani librum ſentẽciarum edidit et gloſas pſalterij. et epiſtolarũ pauli. ec plura alia.

Petrus comeſtor frater gratiani et petri lumbardi hiſtoriaȝ ſcolaſticã compoſuit. et alia.

¶ Wilhelmus heremita ſanctiſſim⁹ circa hec tempora claruit. q̃ olim dux aquitanie fuit et comes pictauieñ. Hic primũ totus diſcolus fuit. Ad quẽ cũ beat⁹ bernhardus vt eũ recõciliaret directus fuiſſȝ. et ille modis oibus reconciliari renueret. vir dei ad altare celebraturus acceſſit. ipo duce tanq̃ excõmunicato pre forib⁹ expectante. Cum aũt pax dñi ꝛc. dixit. corpus dñicũ ſup patenã ponit et ſecũ tollit. atq̃ȝ ignea facie et flãmeis oculis foris egrediẗ dicẽs ad duceȝ. Rogauim⁹ te inquit et ſpreuiſti nos. Ecce ad te pceſſit virginis filius q̃ ẽ dñs ecclie quã tu pſequeris ꝛc. Statimq̃ȝ velut alter paulus tremẽs cecidit ꝛc. qui poſt lorica ſup nudo veſtitur.

Comes murienſis factus eſt humilim⁹ cõuerſus in cartuſia.

Theobaldus comes campanie vir totus miſericors.

Hugo folieti ſcripſit librum de caſtro aĩe.

¶ Sol obſcuratus fuit hoc tēpoꝛe. fames magna facta eſt. Terremot⁹ inſuper maximus fuit. Anthiochia cū tripoli et damaſco ceciderūt. lm. hominū ſubmergunt. et mare retrogradū verſū eſt. Tres lune apparuerūt in celo. et in medio ſignū ſancte crucis. Et tres ſoles viſi ſunt. et ſtatim poſt ſol iterū obſcuratus fuit ab hoꝛa ſexta vſq; ad hoꝛa; nonam.

¶ Viſio hoꝛrēda facta eſt epo lingoneñ. a quodā heremita iam defuncto. dicens ꝙ .xxxm. hoīm deceſſerāt ſecum. inter quos beatus bernhardus ſtatim euolaſſet. tres in purgatoꝛiū deſcenderant. oēs alij in inferno ꝑpetuo cruciandi ſubmerſi fuerūt.

Impatoꝛes

¶ Bohemia fit regnū. antea ducatus fuit.

Noruegia que eſt inferioꝛ regio almanie cōuertitur ad fide;. vbi pꝛimū pꝛedicauit Adrianus legatus et cardinalis albanenſis poſtea papa.

¶ Sanctus thomas cantuarienſis archiepūs martyrizatur hoc tpe in anglia ꝑ eccleſia. in eccleſia in loco ſancto. et in tempoꝛe ſacro. inter man⁹ ſacerdotū et religioſoꝝ ꝛc. Ad cui⁹ exequias dum cler⁹ ꝑ introitu miſſe Reqe; ꝛc. inciperet. ſtatim angeloꝝ chori aſtantes voces cātanciū interrūpunt. martyris miſſa; intonāt Letabit̄ iuſtus ꝛc. Hic multis claret miraculis. Et heinricus rex anglie miſit ſolempnes ambaſiatoꝛes et excuſauit ſe de nece eius. et cruce; ſuſcepit poſt triēniū. Sanctus vero thomas non longe poſt canonizat̄ ab alexandro.

Anno mundi.

Pape — Anglicus — .iiij. Adrianus annis. v.

Anno xpꝛiſti.

¶ Iſte adrian⁹ natione anglicus fuit. epūs albaneñ. vir magnanim⁹. et verbi dei cū zelo ꝑdicatoꝛ egregius. Regem ſicilie et romanos cōpeſcuit cū cenſuris. ipe ante legatus fuit in noꝛuegia. et gentem illa; barbaricā conuertit et inſtituit. Poſt elect⁹ in papam officiū ſuū honoꝛificauit. Et dicitur ꝙ ꝑmus papa fuit qui cū curia in vrbe veteri moꝛā contraxerit. Hic fecit gironē in radicafano. et turrib⁹ muniuit. et multa compauit a comitibus circa locū ſcē chriſtine. Sepultus eſt in vaticano.

¶ Hereſis waldenſiu; ſeu paupeꝝ de lugduno incepit. cuius inuentoꝛ fuit waldenſis ciuis lugduneñ. Qui cū diues eſſet relictis omib⁹ paupertate; euāgelicam ſeruare voluit. et ſcribi fecit aliquos libꝛos biblie in vulgari. cum nōnullis ſanctoꝝ auctoꝛitatibus. que minus ſane intelligens. ſuo inflatus ſenſu apoſtoloꝝ officiū vſurpauit pꝛedicando vbiq;. et ſuos ad pꝛedicandu; mittendo erroꝛes plures ſeminauit. Moniti aute; reſponderunt deo magis obediendu; ꝙ̄ hoibus. pꝛelatos et clericos aſpnendo. Tande; cōtumaces excōmunicati ſunt et expulſi a patria. et poſt in concilio heretici denunciati ſunt. Et factum eſt in grande malum et laqueū magnū ſimplicib⁹ ꝛ deuotis pſonis ſcādalu; inmenſu;. et vtinā hodie eſſ; finis.

¶ Olim ſancta fides catholica ꝑ potentes pꝛincipes ꝑ argutos philoſophos. per ſubtiles hereticos. ac ceteros viros ſpec/

Cxxviij.

¶ Almani qui apud tuſculanū p impatore morabantur. romanos apud monteȝ portū inuadunt. et tot a nona vſqȝ ad veſpas occiderunt vt nunq̄ ex romanis tot milia occiſi legant. licet tempore hanibalis tot occiſi ſint vt tres cophinos anulorum quos de digitis pceroꝝ occiſoꝝ ideȝ hanibal extrahi fecit carthaginē deſtinauerit rc. quorum multi apud ſanctū ſtephanū et ſanctū laurenciū ſepulti ſunt ⁊ habēt hoc epitaphiuȝ. Mille dece decies ſex decies quoqȝ ſeni.

¶ Sanctus Richardus fuit hoc tēpore qui a iudeis martyrizatus fuit pariſius. et iudei expellunt a regno.

¶ Corpora ſanctoꝝ triū regū hoc tempore trāſferunt de mediolano ad coloniam agrippinaȝ. per venerabilem Raynoldum archiepūm colonieñ. Fuerunt namqȝ hec corpora ſacratiſſima pmo p helenaȝ cōſtantini matreȝ rapta. et de india ad conſtantiopoliȝ pducta. que poſtea euſtorgius epūs mediolanū tranſtulit. vbi vſqȝ ad hec tēpora pmanſerūt. Sed cū fredericus imperator qi cū innūerabili almanoꝝ exercitu mediolanū obſediſſet et tandem cepiſſȝ predictꝰ archiepūs q̄ tūt in comitatu impatoris erat eadeȝ corpora vix magnis pcibꝰ impetrauit. et coloniā ſecū pduxit rc. ⁊ extūc colonia floruit. ¶ Scūs bernhardꝰ canoizat p alexādrū. ⁊ pter cōcurſuȝ populi phibuit eū abbas ne plura miracula faceret. ⁊ obediuit mortuus.

viᴹ ccclxiij. viᴹ ccclxxiij.

.iij. Alexāder an. xxi. m xi. d. xix.

Mclxiiij. Mclxxiiij.

¶ Iſte alexander vir ſtrenuus fuit. et habuit longū ſciſma. xvij. annoꝝ. et quatuor ſciſmaticos vicit ſucceſſiue et excōmunicauit eos. qui omnes mala morte perierūt. Preualuit eciaȝ cōtra imperatorem. et ad vnionē reuocauit. Duo cōcilia celebrauit. vnū turonis. aliud in vrbe. Tandeȝ omnibus non ſine graui labore cōpoſitis. puta qui aduerſus taleȝ regē dimicauit. glorioſe romā reuertitur et eos qui pter pſeuerancia ȝ electi fuerūt reſtituit. Moritur poſt ſepultus cū patribꝰ ſuis in pace xpi.

¶ Iſte idem papa ordinē cartuſienſiuȝ confirmauit cū ſubſcriptione oim cardinaliū. ſuſcipiens eū ſub ptectione ſci petri et ſua. dando puilegia aliqua. quibus lucius et alij numerō. xi. plurima ſupaddiderūt. et monaſteria extruxerūt. ¶ Sciſma. xx. eccleſie grande fuit inter alexandrū et. iiij. ſciſmaticos. ſed alexander obtinuit. Durauit ānis. xvij.

Notabiles impugnata fuerat. diebus aūt iſtis per viliſſimos ydiotas ac laycos pauperrimos extitit nō modice tribulata. Quaſi dicat eccleſia. Nam vtiqȝ debeo affligi. ſi nec iſti a tribulatione ceſſant. qui vita ipſa videbantur indigni. quoꝝ cōuerſatio deo et hominibus odibilis eſt. qui ad nichil qd eſt valent. niſi quod menciunt me zelare vt ſic efficacius noceāt. Fuerūt nichilominus poſta quidaȝ ſubtiliſſimi heretici qui iſtaȝ hereſim waldenſiuȝ defendere conabant. et plura regna et populos deceperūt. cū quibus tandeȝ miſerabiliter exterminati perierūt

¶ Ordo wilhelmitaꝝ a ſancto wilhelmo heremita. olim duce aquilegienſi nomē et origineȝ traxit. Eius diſcipulus fuit ſanctus albertus heremita. qui ordineȝ iſtū educauit.

m 2

8H

Berchtoldus dux de zeringen. filius conradi impatoris olim ſecūdi. q̄ dñabat ab argētineñ. ciuitate vſqꝫ valleſieñ. multas munitiones ⁊ oppida fundauit. cōtra inſolentias tyrānoꝝ q̄ hoc tpe vulgū opp̄imebāt. Edificatoqꝫ friburg in briſgaugia. ſecūduꝫ friburg in nochtlandia cōtra ſabaudos oppiduꝫ inexpugnabile extruxit. āno dñi. Mclxxix. et poſt. xij. ānos bernaꝫ.

¶ Leodiuꝫ capit. depredatur. vaſtatur. et mulieres ac virgīes opprimūt. Religioſe tamē ac timorate mirabiliter liberate fuerūt. nec alicui⁹ pollutiōis cōtagiū paſſe ſunt. ſicut dñs oſtendit ſancte marie de ognies. vide in vita ipſius.

Imperatores

Impatores

Hieruſalem iteꝝ pmittente deo capitur a ſaracenis. et glorioſuꝫ ſepulchrum cū ſcā cruce ꝑpter peccata xp̄ianoꝝ. et precipue luxurie et crapule. Naꝫ rarus erat in monaſterijs. rariorqꝫ in ſeculo quē non morb⁹ luxurie infeciſſet. Et q: tota terra ſordeſcebat facinorib⁹ ideo ꝓiecit dñs populuꝫ ſuū. inducēs multas tribulatōes ſup ipm. vt vel ſic ad eū contrit⁹ rediret.

¶ Paſſagiuꝫ grande ordinat hoc tempore. quod factū fuit tpe clemētis. iij. et fredericus impator crucē accepit. ⁊ multi pncipes cū eo. et factus eſt concurſus maxim⁹. ſed paꝝ pfecerūt. nec aliq̄d recupauerūt p̄ter ſolaꝫ achos.

¶ Sancta alpiadis virgo ſciſſima claret. que hūiliter nata ſubulca erat. in terra ſenoneñ. cibo ſpūali vtebat ſed nullo corpali. tamē venuſta facie. Multas habuit reuelationes

Anno mundi. vi M ccclxxxiij.

pe

Pape — Tuſcus: .iij. Lucius ā iiij. m. ij d. xviij. — Lūbardus: .iij. Urban⁹ ā. i. m. x. d. xxvi — .viij. Gregori⁹ men. ij.

Anno christi. Mclxxxiiij

¶ Iſte lucius fuit epſ oſtieñ. qui poſt verone morit habēs tale epitaphiū. Luca dedit lucē tibi luci pontificatū. Oſtia papatū roma verona mori. Immo verona dedit veꝝ tibi viuere roma. Exiliuꝫ. curas. oſtia. luca mori. Pulchri verſus. q̄ quoddaꝫ apologeticuꝫ ⁊c.

Sanctus bertoldus carmelici montis hermicolis ab aymerico anthioceno patriarcha in prioreꝫ aſſignatus fama celebriori multis inoteſcit. Hic inter cetera preclare ſue ſanctitatis inditia. anias q̄mplurimū fratrū quas ſaracenoꝝ abſumpſit gladius cū corona martyrij ab angelis in celuꝫ deferri vidit.

¶ Iſte vrban⁹ fuit oriūdus de ciuitate mediolaneñ. Ad eū venit ioachim de calabria. Hic cū audiſſet captam hierulaleꝫ a ſaracenis. nimio dolore tactus obijt. ſepultus in ferraria.

¶ Iſte gregorius natione beneuetanus. magnū zeluꝫ habuit ꝓ terra ſcā ⁊ cepit p̄dicare de modo recuperādi eam. ſed ſtatim obijt piſis.

Abbas ioachim fuit. q̄ plura predixit et ſcripſit. et in quibuſdaꝫ errauit. vt patet in principio decretalium. Sciſcitantibus eciam principibus an ire deberent ad terram ſantam. reſpondit non. q: tempus nonduꝫ aduenıſſet.

¶ Sanctus hugo epūs lincolnienſis. ordinis cartuſienſium in anglia innumeris claret miraculis hoc tēpore.

¶ Sanctus ancelmus epūs bleſinenſis. ordinis cartuſienſium claret bona vita.

Prodigia magna apparuerũt inter clarũ monteȝ et compendiũ. qꝛ lapides quadrãgulares. ad quantitateȝ ouoꝝ cadebant. ⁊ fulgura crementia villas. et corui in roſtris carbones ignitos portantes. incẽdentes domos ac villas. et multi ictibus fulminis perierũt. Vide in ſpeculo vincencij.

Regnũ thartaroꝝ incepit. et creuit valde. et vſqȝ hodie eſt maius in vrbe. et fecerũt plagaȝ in mundo maximaȝ.

Liuonia regio ſeptentrionalis magna cõuertit̃ ad xp̃m pꝛo parte.

.v. Heinric⁹ ãnis. viij.

Iſte heinricus fuit fili⁹ frederici. ⁊ accepit conſtãtiã filiaȝ regis ſicilie in vxoreȝ. occaſiõe cui⁹ ſubiugauit ſibi totũ regnũ apulie. fugatis illis qui illud tenebant.

Philipp⁹ ãnis. xij.

Sciſma orit̃ poſt morte heĩrici. Nã qdaȝ elegerũt philippũ ducem ſueuie frẽȝ eiuſdeȝ heĩrici. Alij otthonẽ filiuȝ ducis ſaxonie. Et facta ẽ altricatio magna. ⁊ bella in almania. Tandeȝ ottho p̄ualuit. qꝛ papa Innocẽtius tenuit cũ eo. Philipp⁹ eni ſtatiȝ p⁹ pacẽ quã cũ otthone fecit interfect⁹ ẽ doloſe. a lantgrauio. et ſic ottho obtinuit. et romã veniẽs ab innocẽtio coronatur. contra conſiliuȝ multoꝝ et voluntatem. Et verſa ẽ bñdictio in maledictionẽ. qꝛ eodeȝ die fracto iuramẽto contra eccleſiaȝ cepit tyrãniȝare ſtolidiſſime. quare ſtatim excõmũicat̃. ⁊ deponit̃. et tandeȝ in cõtumacia morit̃.

vi⁹ cccxciij.

.iij. Clemẽs. ãnis. iij. — Romanus. dieb⁹. xvi.

.iij. Celeſtin⁹ an. vi. m̃. — Roman⁹ viij. d. xi.

Mcxciij.

Iſte clemẽs ordinauit monaſteriũ extra murũ quod dicit̃ ſci laurẽtij. et quedam alia edificia. Eius tpe factũ ẽ paſſagiũ magnũ cõtradicẽte abbate ioachim. qꝛ nõduȝ veniſſȝ tẽp⁹

Iſte celeſtinus in die ſcõ paſche coronatur. et die ſequẽti coronauit heinricũ impatoreȝ. Ipſe eciã fecit fieri palatiũ apud ſcm̃ petrũ.

Ordo theutonicoꝝ domvnoꝝ incepit circa hec tpa in pruſcia. ſub celeſtino papa tertio. Ortũ habuit ex ordine ſancti iohãnis hieroſolomitani.

Ordo ſancte trinitatis circa idem tempus incepit.

Berna ciuitas impialis conditur. ãno dñi. Mcxci. Berchtoldus nanqȝ dux de ȝeringen inclytiſſim⁹. iã plurib⁹ monaſterijs ac munitiõib⁹ edificatis. denuo hũc locũ nemoꝝ vaſtitate condenſuȝ. hũanis habitatiõib⁹ aptuȝ pluſtrans. vrſum quendaȝ venuſtiſſimũ arte venatoria ibideȝ cepit. a quo p̄dicto loco nomẽ impoſuit. Naȝ vrſus. lingua theutonica her ſonat ⁊c̃. Unde hec ciuitas robuſtiſſimos viros. tanq̃ vrſos enutrire cõſueuit. q̄ p̄ cetris cõfederatis iuſticie ȝelatores. multoꝝ tyrãnoꝝ colla dei virtute calcarũt.

Conſtantiopolis recupatur a xp̄ianis.et balduin⁹ comes flandrie impator ibi efficitur.

¶ Crux p̄dicatur quīq; vicib⁹.Et hoc in aere oſtenſu; fuit. q: cruces diuerſoꝝ coloꝝ quīq; nūero. in acre patenter reſplenduerūt

¶ Cruce ſignati plures glorioſiſſime euolarūt ad celu;.et quidā; diuinitus punit⁹ fuit.eo ꝙ cruce; predicare noluit.

¶ Rex aphrice xp̄ianis bellū intulit.et fugatus eſt.perie/rūtq; amplius ꝙ̄.c^m.ſaracenoꝝ.

Imperatorꝫ

Imperatores — .iiij⁹. Ottho.ā nis.ij.

Nota ꝙ circa hec tp̄a legunt miracula glorioſa.ꝛ plurie reuelatiões fa cte ſunt de iniq̄s mercācijs ꝛ vſuris.Et in vita ſcē marie de oegnies fit mētio de q̄da; vidua optime vite. cui btā virgo cū ſcō petro ꝛ multitu dīc angeloꝝ aſtitit ī agonia et vix demões abegerūt.et tande; dn̄s met aduenit.ꝛ funeris offitiū adimpleuit. Nec tn̄ ꝓpter hec penas purgatorij euaſit.Marit⁹ eni ei⁹ merca tor fuit.ꝛ q̄da; p fraude; acq̄ſierat.Quoſda; eciā de familia ducis louanie hoſpitio recepat.q̄ de in/iuſte acq̄ſitis in eius domo multa expendebant.de q̄b⁹ nōdu; pfecte reſtitutiōe; fecerāt. ideo aīa hui⁹ tam ſcē vidue purgatorij ignib⁹ exurebat. Nota lcōr grōſa; ꝓuidentiā dei. Quādo hec mulier erat in ſtatu mutabilitatis.ne ex vehemētia doloris vel timoris in pccm̄ decideret.conſolata ē a btā virgine et ſcō petro. qn̄ aūt per morte euaſit periculu; amplius peccandi.iuſticie rigore; experta eſt.Pena eni eius erat dilata.non ſoluta ꝛc.

Anno mundi. vi^m cccciij.

pape

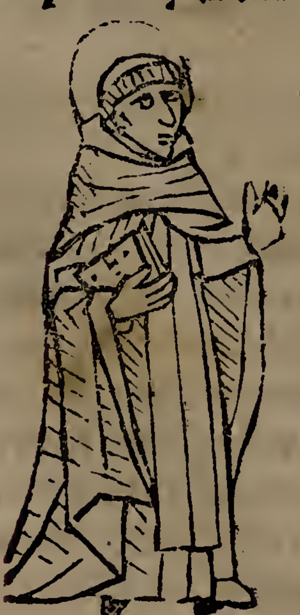
Pape — .iij. Innocēti us.ā.xviij — Campanus. m̄.iiij.d.xxiiij.

wilhelm⁹ pariſieñ.icepit ordinē auguſtineñ.q̄ dicūt mēdicātes Albertus p̄ẜarcha hieroſolymitan⁹ ordinē carmelitaꝝ inſtituit in monte carmeli.

Anno xp̄i. Mcciij.

¶ Iſte innocētius magnis laudibus extollitur.q: vtilis valde fuit eccleſie dei.qd̄ opa eius te/ſtantur. ¶ Iſtam fecit fieri hoſpitale ſci ſpūs. et renouauit eccleſiam ſci ſixti. cōpoſuit decretales. ſermō/nes.ac libꝛ de miſeria hūane con ditiōis.et multa glorioſa alia. ¶ Ip ſe coronauit ottbonē ꝛ eciā depo ſuit.q: nō ſeruauit fidelitatē. here ¶ ſes plures dānauit. ſcilicet albien ſium cōtra quos crucē p̄dicari fe/¶ cit.Item almerici.et libꝛ abba/tis ioachim cōtra petꝛ lombardū ¶ Confirmauit ſcm̄ hugonē linconi/enſem.carthuſieñ.ordinis.Tandē poſt plura bona pacē faciēdo in/ter piſanos ꝛ ianuenſes. moritur apud paruſ.ū ꝛ ibidē ſepelitur.

Dominicus hiſpan⁹ vir ſcūs apoſtolice pfectionis emulator. mi rabili zelo pſeq̄t. hereticos.miraculis clar;. ꝛ ordie; iacobitaꝝ ſi ue p̄dicatoꝝ inſtituit. ¶ Franciſcus italicus. vir incōpabilis feruoris ac ſumme pfecti/onis. paupertatis euange lice q̄ſi quedda; exēplar p lucidū. multis claret mi/raculis.et ordinē minorū inſtituit.

Maria de oegnies claret miraculis in dyoceſi leo/dienſi.et multe alie virgi/nes.vidue.ꝛ ſcē maritate fuerūt ibidem.

Scā clara fulget virtutib⁹

¶ Pueri de almania .xx^m. et amplius dyabolica machinatione decepti cruce ſignantur quaſi ds p eos vellet recuperari terrã ſcãm ſcdm illud. Ex ore infanciũ ⁊c. Sed cũ ad mare veniſſent a piratis doloſe in nauib9 rapiunt q̃i eos ad hieruſalem ducere pmittentib9. Vez multos ſubmerſerũt. alios vẽdiderũt ſaracenis. Et ſic patz q̃d de ſimilib9 in futuz faciẽdũ ſit ſi ſimilis caſus occurreret

¶ Paſtores pecoz ſimiliter de hiſpaia cõueniẽtes cũ turba graui pariſi9 venerũt. ⁊ oia bona cleri vaſtarũt inuidis plebib9 gratulantib9. ſed cũ eciã laicoz bona cepiſſent deuorare ſtati expugnati fuerũt et pempti. ⁊ ſic patz quõ dyabol9 eciã ſuas cruces p̃dicauit.

.ij. Fredericus. ã. xx.

Iſte fredericus fuit filius heinrici p̃dicti. ⁊ elect9 fuit contra otthonẽ vt eũ expugnaret. q̃d ⁊ fecit. Et extũc incepit eccliaz laniare. q̃re excõmũicat ⁊ deponit p honoriũ q̃ eũ coronauit ⁊ multa mala fecit. ⁊ cõtumax diu pmãſit. et morte p̃uẽtus ſine ſacris a ꝓpo filio ſuffocat. Sic itez multa exẽpla hic ſunt de pſecutoribus ecclie q̃ miſerabiliter peũt. Ipẽ eciã filiuz ſuũ heinricuz ſuffocauit. q̃propter ab alio filio ſuo cũ egrotaret ſuffocatus fuit tpe innocencij pape quarti.

Symon comes mõtiſfortis velut alter karol9 mirabiliter triũphauit cõtra hereticos habẽs ſecũ ep̃os ⁊ abbates ſcõs. p̃cipue ſcm̃ dñicuz. Fugauit aliq̃ñ. c^m. hereticoruz. cũ paucis puta .viij milib9 catholicis.

Cõciliũ lateraneñ. in vrbe. Mcccxv. prelatoruz

vi^m cccc xiij.

.iij. Honori9 an. x. mẽ

Roman9 viij. d. xxviij.

Mccxiiij.

¶ Iſte honorius multos honorauit. ⁊ canonizauit plures ſcõs Fredericũ coronauit. ⁊ eciã depoſuit ꝓpter rebellionẽ. Eccleſiaz ſancti laurencij extra muros. et baſilicam que dicit ſancta ſanctoz renouauit. Decretales cõpoſuit. ordinez p̃dicatoz et minoz confirmauit. Tandez morit et ſepelit rome in eccleſia beate marie maioris

¶ Ordines. iiij. mendicanciũ. videlicet p̃dicatoz. minorum. auguſtineñ. et carmelitaz. confirmant ab honorio ⁊c. Preponũtur tamẽ p̃dicatores minorib9 in lr̃is papalibus. q2. vi. menſib9 ante ipos cõfirmati fuerũt.

Lodouicus filius regis cecilie. frater minor vir ſanct9 hoc tempore clarus habet.

Ordo cruciferoz circa hec tpa renouatus ẽ p innocenciũ terciũ ãno pontificatus ſui. xviij. iaz deuicta hereſi albienſiuz p cruce ſignatos. Fertur beatũ quiriacũ hieroſolimoz epũm olim hu9 ordinis pmiceriũ extitiſſe. ſtatim poſtea q̃ ſancta helena crucẽ inuenit. ſed iulian9 apoſtata eundez quiriacũ cum fratribus occidit. et ſic longo tpe idez ordo abolitus fuit. Tempore aũt innocencij. iiij. apud lugdunũ creuit. et priuilegijs dotatus eſt ab eodem.

Guilhelm9 niuerneñ. ep̃s vir ſcũs et doctiſſim9 claret. qui duo milia paupez tpe famis quotidie paſcebat.

Hieruſalez deſtruit vſq3 ad ſolum. excepto tẽplo ⁊ ciuitate dauid. a corradino filio ſtaphadim.

Stephan9 ſcũs pr̃. et prior dom9 portaz ordinis cartuſieñ. et poſt ep̃s digenſis.

m x

86

Lapis grandis cecidit in mõſterio ſci gabrielis.habẽs ſignũ ſcẽ crucis.⁊ ymagiẽ xpi expreſſaȝ.et de ſup aureis lris ſcriptã.Jheſus nazaren⁹ rex iudeoꝝ.Et cecũ illuiauit.

¶ Friſia tota pene ſubmerȝit fluctibus marinis.in qua pierunt pluſqm̃.c⁰.hoim.ꝑpter irreuerenciaȝ factã ſacramẽto a quodaȝ pugille.ſicut poſtea reuelauit btã virgo maria.et conſtructa eſt eccleſia in eodeȝ loco vbi hoſtie ceciderũt.et ceſſauit quaſſatio.

Tartari deuaſtant horribiliter vngariã et poloniaȝ.et fit ingens terror in xpianitate.ſed ꝑcibus ſcoꝝ impediti ſunt ne ꝓcederent.

¶ Uacat imperiũ multo tpe p⁹ depoſitiõeȝ frederici ⁊ eciã p⁹ ei⁹ mortẽ.⁊ ideo plures

Impatores

¶ ãni aſcribunt frederico.liceȝ paucis iuſte in ecclie obia regnauerit.qr ñ ſtati ali⁹ in locũ eius electus fuit.

Mons quidaȝ maxim⁹ in burgũdia imperiali diuidit.et currit p multa miliaria.⁊ quiqȝ milia hoim ſuffocauit.et tandeȝ ad alios montes acceſſit mirabiliter.

¶ Decretales cõpilantur per raymunduȝ ordinis predicatoꝝ.de mãdato grego. xiij.ix.et ad ſtudia mittuntur.

Sancta elizabeth filia regis vngarie vidua. omni virtute pleniſſima claret et ſcã vita.

¶ Thomas de aquino doctor ſanctus claret.
Albertus magn⁹ eps ratiſponeñ.de quo mira dicũt.
¶ Euſtachius qui ⁊ bonauentura doctor deuotus
¶ Alexander de halis doctor irrefragabilis.
Uincencius ſpeculator.oẽȝ materiã ſcibileȝ collegit.

Anno mundi. vi⁰ ccccxxiij. vi⁰ ccccxxxiij.

Pape

Campan⁹ — .ix. Gregori⁹ ãnis.xiiij

Mediolan⁹ — .iiij. Celeſtin⁹ d.xvi.

Anno chriſti. Mccxxiiij. Mccxxxiiij.

¶ Iſte gregorius plures canonizauit.et contra fredericũ conſtanter eccliaȝ defendit.⁊ romanos corruptos pecunia facta ꝓceſſione ſolemni a laterano vſqȝ ad ſanctũ petꝝ cũ capitibus apoſtoloꝝ mirabiliter reuocauit.ita vt contra fredericũ pene oẽs cruce ſignarent.quapropter ideȝ fredericus ab vrbe receſſit longius Ipſe librũ decretalium per raymũduȝ cõpilari fecit. Tandeȝ plen⁹ tribulatiõibus ꝑpter tyrannidem frederici et alioꝝ moriens migrauit ad chriſtum.

¶ Iſte celeſtin⁹ vita ſci encia laudabilis ſenex et debilis morit. ſepult⁹ i ecclia ſci petri.Fuit eps ſabineñ.

¶ Sanctus angelus hieroſolimitan⁹ carmelita.vir ſanctioribꝰ adnũerand⁹. nois ſui vere ſpeculuȝ. velut nubes imbrifera pdicando circũquaqȝ diſcurrens.inumeras xpriſti lucrefecit aias.cui eciã tandeȝ poſt plura miracula effuſione ꝓprij ſanguinis mortis vicem reddidit.

Sanctus Cirillus grecus melliflui carmeli prior doctorqȝ.tum vite ſcitate. tum ꝑphie ſpũ cõſpicuus. multa conſcribit poſteris ꝓfutura ſeculis. et copioſis miraculis deo ꝓcurat gloriaȝ mũdoqȝ ſtuporeȝ

Petrus de tharentaſia poſtea papa ⁊ plures alij ſci ⁊ literati floruerũt in diuerſis mũdi partib⁹.quos diuina bonitas miſit ꝓ fidei defenſione. alioquin tota pene fides periſſet ꝑpter hereticoꝝ multiplicitateȝ et ſubtilitatem.ſimul et potenciam.

¶ Hugo cardinalis.q̃ totã bibliã poſtillauit
Magiſter iordan⁹ ſcũs ⁊ doctor mirabilis
Magiſter vlricus diſcipulus alberti.

Iudeus quidaʒ in hiſpania apud tholetũ fodiẽdo inueĩt lapideʒ.in quo erat liber vetuſtiſſim⁹.in quo ſic ſcriptũ erat.In tercio mũdo filius dei naſcet̃ de virgĩe maria.⁊ ꝑ ſalute hoĩm paciet̃. Et ꝙ liber deberet inueniri iſto tpe ſcʒ ferandi virginis caſtelle.Et ſtatim iudeus baptiʒat̃ cũ oĩm domo ſua.

¶ Lodouicus rex frantie vir ſcũs crucẽ accepit ⁊ tranſfretauit mare et capit̃. et multa de ip̃o laude digna ſcripta inuenies.

¶ Vaticiniũ quoddaʒ ſacrilegũ de ceſſacione euãgelij xp̃i et euacuatione ſacramentoꝝ ecclie.ante ãnos dñi.Mcclx.qḋ expientia tpis exſufflauit. Plura talia totaliter mendoſa reperies facta et dicta.

¶ Lantgrauius — .vi. Heinric⁹ annis.iiij — thuringie — Comes — Guilhelmus. — holãdie

¶ Bonus xp̃ianus morit̃ in turchia miraculis clarus.

Iſti duo fuerunt electi ex mandato dñi pape·

Peregrinus quidaʒ beate marie occiditur clam in dyoceſi andegauenſi.Et ſtatiʒ cultellus homicide non ceſſauit ſtillare ſãguinem donec ſuſpenderet̃ interfector ipſe ⁊c.

¶ contra fredericũ ſucceſſiue. ſed non preualuerũt tyrannidem ei⁹ ſupare quia potens nimis erat. nec fuerũt coronati morte ꝑueniente. ¶ Ultim⁹ hoꝝ interfectus fuit a friſonibus.qui fuit ante comes holandie ⁊c.

¶ Edmundus archiepũs cantuarienſis canoniʒatur ab innocentio.

¶ Petrus nouus martir ab hereticis occiditur multis clarus miraculis.

¶ Staniſlaus epũs craconienſis ab iniquo ꝑncipe interfectus eſt

vi^m ccccxliij. — vi^m cccclij.

Ianueñ. — .iiij. Innocẽcius.ã.xi. — m̃.vi. — Alexãder iiij⁹ ã.vij. m̃ iij.diiij

Mccxliiij. — Mccliiij.

¶ Iſte innocencius plures canoniʒauit. fredericũ p ſententiaʒ diffinitiuã depoſuit et anathematiʒauit tanꝙ hoſteʒ ecclie anno ſui pontificatus adiutus a ianuenſib⁹.Tandeʒ mortuo frederico ideʒ papa cũ magno exercitu apuliaʒ ingredit̃.⁊ p⁹ paululũ neapoli morit̃.

¶ Iſte alexander quendaʒ manfreduʒ pſeudo regeʒ cecilie excõmũicauit.duos falſos libros cõdemnauit.loquẽtes contra mẽdicitatẽ et euangeliuʒ xp̃i ⁊c.morit̃ tandeʒ viterbij.et ibideʒ ſepelitur.

¶ Sedes cardinaliuʒ diu vacue reſtaurant̃ de perſonis ex diuerſis mũdi partibus electis p innocencium

¶ Martinus qui cronicã abbreuiauit.

¶ Alexander de villa dei ordinis minorum.qui doctriale cõpilauit. vir ſcũs ac theologie ſacre profeſſor claret.

Ob frequẽs ſaracenoꝝ inſult⁹ fratres ordinis deifere marie de carmelo.a tranſmarinis partib⁹ vbi in plurib⁹ locis multiplicati fuerãt.in ciſmarinis venerunt paulatine.diuerſas orbis regiones incoluerunt.teſte vincentio in ſpeculo hiſtoriali.

¶ Sancta clara canoniʒat̃ ab alexandro quarto.circa ãnum dñi.Mccliiij.

Nota

Contra pluralitateʒ benefitioꝝ facta eſt illa ſolemnis diſputatio pariſius.ãno dñi.Mccxxxviij. in qua determinatuʒ eſt p ſcõs doctores. ꝙ nemo ſine periculo peccati mortalis tenere poteſt duo benefitia. quoꝝ alteꝝ ſufficeret ad ſuſtentationeʒ ſuaʒ ⁊c.Et quidaʒ quos auaritia excecauit aliter opinati fecerũt contrariũ.quos diuina iuſtitia horribiliter dãpnauit.De hoc ſunt plura ſcripta ⁊ exẽpla in di-

Superioꝛes almani qui ſchuiceri vocantur pauci q̄dez nūero. plures nobiliū tyrānos qui eos iniuſtis exactiōibus oppꝛimebāt. diuino ſuffulti ſuffragio de finib⁹ eorum potenter expugnāt. et ſe deinceps fraterno federe conglobantes. multa bella āmiratione digna ecclias. oꝛphanos ac viduas defendendo geſſerūt. et noīati ſunt in oꝛbe.

Alphōſus

Era alphonſi famoſiſſima apud aſtronomos. Et eſt āno xp̄i. Mccli. Quod nota diligenter. quia ad multū deſeruit in aſtronomia.

Paſſagiū grande factū eſt. in quo ſanctus lodouicus rex frantie fuit. paꝝ pfecit.

Impatoꝛes ānis. xv. ſimul

Richardus

Poſt longaz imperij vacationē electoꝛes in duo ſe diuidentes. hos duos videlicet Alphonſuz regē caſtelle et legionis. et Richarduz comitē coꝛnubie frēm regis anglie. elegerūt. Et fuic ſciſma āniis multis tandē moꝛtuo richardo. alphonſus coꝛā gregoꝛio. x. intuitu pacis voluntarie ceſſit omni iuri ſi qd̄ haberet. Erat eni vir pꝛudens et maxim⁹ aſtronom⁹ ei⁹ tabule famoſe ſunt quas fecit. quia cōpendioſe.

Feſtū venerabilis ſacramēti inſtituitur per vꝛbanū. iiij. cum indulgencijs.

Cōciliuz lugdunenſe. d. epoꝝ. et. xl. abbatuz. et alioꝝ pꝛelatoꝛū circa. M. celebꝛatur p gregoꝛiū. x. vbi greci et quidaz tartari ſolennes baptizati fuerunt.

Anno mundi. vi⁽ᵐ⁾ cccclxiij.

Pape

Gallicus — .iiij. Urban⁹ ā. iij. m. i. — d. iiij.

Prouincialis — .iiij. Clemens ā. iij. m. ix — d. xxv

Lombard⁹ — .x. Gregoꝛi⁹ ā. iiij. d. x

Anno chꝛiſti. Mcclxiiij.

Iſte vꝛbanus fugauit exercituz ſarecenoꝝ p cruce ſignatos quē manfredus contra eccleſiaz miſerat. et contulit regnū ſicilie comiti p̄uintie qui fuit frater regis frantie. vt fugaret manfreduz. Tandez moritur paruſij et ibidez ſepelit. et manfredus poſtea vita et regno p̄uat p karoluz

Iſte clemēs ſanct⁹ fuit et pphetico ſpū pꝛedixit hoſtes eccleſie tanq̄ fumus perituros. vnde creditur q̄ deus eius meritis tribulatōes plurimas extinxit. Hic habuit ātea vxoꝛē et liberos.

Iſte gregoꝛius ſatis accidentaliter venit ad papatū. q2 cū eſſz archidyaconus leodieñ. et iuiſſet vltra mare cauſa deuotiōis. ibidez exiſtēs in papā cligit. Verſus. Papatus munus tulit arcbidyaconus vn⁹. Hunc patrem patꝝ fecit concoꝛdia fratrū. Heꝝ hoc a ſpū ſcō factū nō dubium eſt. q2 valde bene ſe habuit. nō intendens pecuniaꝝ lucris. ſed elemoſinis paupeꝝ. Fecit eciā oꝛdinationē vnaz quinq3 epoꝝ cardinaliū q̄mplurimū laudabilem. q2 honeſtas et valentas pſonas aſſumpſit. Moꝛitur tandem aretij. ſepultus ibidez honoꝛifice.

Benedictū ſit dulce nomē dn̄i noſtri iheſu xp̄i. et gloꝛioſiſſime virginis marie matris ei⁹. in eternū et vltra. amen. Nos cum pꝛole pia benedicat virgo maria. amen. Quicūq3 hec legerit tociens quociens. habet tres ānos indulgētiaꝝ. quos clemēs conceſſit. ob rogatum lodouici ſancti regis frantie ſolemniter.

Speculū hiſtoꝛie vincēcij hic finit.

Diuerſis locis ⁊c̄. Dicit quidam ſcūs doctoꝛ. q̄ medietas miniſtroꝝ dei eſt quaſi reſecata p hoc gen⁹ auaritie. q̄ vnus plura beneſitia pmittit habere. Sed q̄s vel vnū poteſt digne adminiſtrare. aut pꝛijs p peccatis ſatiſfacere.

Piſcis marin⁹ in ſimilitudinē leonis captus fuit āno pmo martini pape. et dabat planctus horribiles. et adduct⁹ in vrbē veterē cunctis oſtenſus ē. Quoniā monſtrum hoc vulgo interptante eſſet ſignū futuri diſcidij. Quod et factū ē. qr ſtatī poſt ſicilia interfectis alienigenis. et fetib⁹ in materno vtero occiſis. crudeliter ab obedientia karoli ſui regis. et p conſequens ecclie receſſit. et petrū arregonū regē aſſumpſit. et multa mala ſecuta ſunt. Et in vrbe parcialitas ſurrexit. qr vrſini contra hanibaldos. cū multa ſanguinis effuſione pugnarūt. Itē et inter ſaracenos multa milia occiſa fuerūt. Et ideo non mirū ꝙ patrimoniū eccleſie patitur ſolito more quia tempus eſt vt iuditiū incipiat ab eccleſia dei. Verū karolus non longe ante martinū obijt. bene diſpoſitis ſingulis. ⁊ deuote ſacramentatus. Petrus vero inobedientie filius infeliciter mortu⁹ ē. ex vulnere qđ in bello ſuſcepit. ſicut ſolent mori pſecutores eccleſie quia durū eſt fragili homini contra ſtimulū calcitrare.

Rodulphus annis. xviij.

Iſte rodulphus fuit comes de habchſburg. prob⁹. i armis ſtrēnuus ⁊ prudens. elect⁹ apud baſileā. Hic oppidū paterniacenſ obſidens. auxilio bernenſiū cepit. Poſt aliquos vero ānos. p certos nobiles inimicos pacis cōtra bernenſes puocat⁹ bernā diu inaniter obſedit. Gnan⁹ aūt qdā quē ſecū ducebat cū iā ab obſidiōe recederet bernā inſpiciēs. ipſā dūandam toti patrie ſpū pphetico pdixit. Tandē idē impator crucē ſuſcepit p terra ſancta.

vi m cccclxiij. — vi m cccclxxiij.

.x. Innocētius. m. v. — Lōbard⁹ dij
.v. Adrian⁹. m. i. d. ix. — Januēſ.
.xxi. Iohānes m. viij. — Hiſpan⁹
.iij. Nicola⁹ ā. i. m. ix. — Roman⁹
.iiij. Martin⁹. ā viij. m. i — Gallic⁹

Mcclxiiij. — Mcclxxiiij.

Iſte innocēti⁹ fuit de ordine pdicatoꝝ. famoſus doctor. antea vocatus petrus de tharētaſia. morit ſtatim rome. et ſepult⁹ ē in laterano

Iſte adrian⁹ fuit nepos innocencij qrti. et eciā ſtatī morit viterbij. ibiqz ſepelitur.

Iſte iohēs fuit in ſciencijs diuerſis famoſus. ſz moribus ſtolid⁹. oib⁹ tn̄ cōmunis. Hic cū diceret ſe diu victurū. ſtatim cū camera noua corruit. et mortuus eſt viterbij.

Iſte nicola⁹ magnificus fuit in edificijs extruēdis et bene rexit vrbem dieb⁹ ſuis. et ordiatiōē cardinaliū fecit. anno pmo pontificatus ſui. ⁊ ſecundo morit. vnde ſequit turbatio romanoꝝ. pter patriā vrſinoꝝ ⁊ hanibaldēſ. ⁊ homicidia.

Iſte martin⁹ fuit religioſoꝝ amator. et pijs operib⁹ valde intentus. Hic excōmūicauit impatorē cōſtātiopolitanū. eo ꝙ nō redierat ad fidē ſicut pmiſit in cōcilio lugdunenſ. ppt qđ multa paſſus fuit. ⁊ tota eccleſia ſimul. ſimiliter et petr⁹ regē arrogonie inuaſorē regni ſicilie excōmunicauit. Tandē poſt multa bella que inſtruxit contra pfidos iudeos et tribulatiōes. moritur paruſij. miraculis clarens.

Iordanus theutonicus doctor ſolemnis. et mgr̄ ſecūd⁹ in ordine predicatoꝝ. clarus habet̄ et ſcūs.

Cometa viſus eſt ſignū mali.qꝛ plura ſecuta ſunt afflictiua xp̄ianitatis
Tarthari inuadūt regnū conſtantinopolitanū.multaſq₃ terras imperij occupant.
ſtrage₃ indicibilem de hominibus facientes.

¶ Tripolis capitur a ſaracenis.et xp̄ianitatis nomē ibide₃ deletur.
Achon illa foꝛtiſſima et inexpugnabilis ciuitas capit̄ a ſoldano ⁊ ſaracenis.ꝓpter diſcoꝛdiā vitiaq₃ nationū in ea cōmoꝛantiū. et deleta fuit.et conſequēter tota ſimul terra ſcā occupat̄ a ſaracenis.ꝓpter nimia peccata xp̄ianoꝝ.qui ibide₃ moꝛabantur.Hoc eciā tpe xp̄i
¶ ani ꝑdiderūt cū achone.xv. ciuitates nobiles. et.xij.caſtra. occiſis.cccᴹ.

Imperatoꝛes

¶ xp̄ianoꝝ.qđ maxīe euenit ꝓpter diuerſu₃ dn̄iu₃.et regentes ciuitatē non cōcoꝛdabant.et ecia₃ ꝓpter ſtulticiā crucesignatoꝝ.

¶ Bellu₃ maximū et graue inter ianuenſes et piſanos.occaſione inſule coꝛſice.Tande₃ in mari piſani victi ſunt.et capti pluꝰquā₃.xijᴹ.hoīm.qui interfecti ſunt.et ꝑdiderūt.xlviij galeas.exceptis alijs nauigijs.et pꝛeter illas qui ſubmerſe ſunt in mari. Terremotus eciā magni fuerunt. in tuſcia.ſignantes mala multa.que ſecuta ſunt ibide₃.

Franciſcus petrarcha poeta et heremita.hoc tpe claret. qui ſcripſit plura eleganti ſtilo.

Anno mundi. viᴹ cccclxxxiij.

Pape. | iiij. Honoꝛiꝰ ānis.ij. | Romanus. | .iiij. Nicolaꝰ ā.iiij.m̄.i | Lombardus | .v. Celeſtinꝰ m̄.v.đ.v

Anno chꝛiſti. Mcclxxxiiij.

¶ Iſte honoꝛius fuit homo temperatus et magne diſcretiōis libenter habēs pacē.nulli leſiuus.Hic p̄dicari fecit cruce₃ contra petꝝ inuaſoꝛe₃ regni ſicilie.

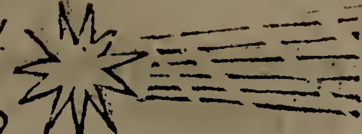
¶ Carmelite huiꝰ tpe dimiſſis mātellis varijs. cappas albas ſumpſerūt.

¶ Iſte nicolaus fuit dictus frater hieronymꝰ miniſter generalis in oꝛdine minoꝝ.q̄ licet bonꝰ hō in ſe fuerit.tamen multa infelicia eccleſie ſuo tpe acciderūt. Na₃ multa bella oꝛta fuerūt i vꝛbe ipſius occaſiōe.qꝛ nimis adheſit vni parti. Poſt hūc vacauit ſedes annis.ij.menſibꝰ.vi.

¶ Iſte celeſtinꝰ totus ſcūs fuit et ob hoc cū ꝑ annos duos cū₃ medio cardinales cōcoꝛdari non poſſent.ip̄m tanđ de heremo vocātes elegerūt. Et ſtatim ꝓpter onus papatui reſignauit.et ab eo dictꝰ eſt oꝛdo celeſtinoꝝ. Canonizatus ē p̄mꝰ per clementem. ſub noīe ſcī petri confeſſoꝛis.cuiꝰ feſtū ē.xiiij.kalenđ. Iunij.

¶ Oꝛdo celeſtinoꝝ incheoatur per viꝝ ſanctū celeſtinū.q̄ in papā elcūs ē. Nec vnq̄ a ꝓpoſito ſancto cecidit vſq₃ hodie.

Nicholaus de lyra.doctoꝛ theologie.clarus habetur pariſius.Hic fuit iudeus natione.Cōuerſus aūt valde ꝓfecit in oꝛdine minoꝝ.et ſcripſit ſup totā biblia₃ et alia.Vel fuit āno dn̄i.Mccccxxx.Vide in libꝛis ſuis.Alij dicūt ꝙ fuit de bꝛabantia.de parētibꝰ xp̄ianis.ſed ob pauꝑtatē viſitauit ſcolas iudeoꝝ et ſic didicit lingua₃ illa₃.Vel iſte nicholaus a iudeis infoꝛmatus eſt in pueritia.

¶ Cometa apparuit. et ſequitur ſtatim bellū flandrenſe. vbi ce/cidit flos milicie gallicane. anno dñi. Mccciij. Terremotus eciam magni fuerūt nec auſi fuerunt hoies manere in ciuitatibꝰ. ⁊ papa bonifacius qeſcebat in prato

Wernherus puer ſanctus ruſticanꝰ martyrizat̄ a iudeis. requieſcit in beraco.

¶ Eodem tpe ſcꝫ anno dñi. Mcclxxxvij. quidaꝫ alius puer noie Rodulphus ſimiliter a pfidis iude is martyrizatus eſt in berna. qui multis miraculis claruit. Judei vero ſceleris huiꝰ ppetratores a bernenenſibꝰ mortis ſentēcia plectuntur. Hac occaſione rodulphꝰ imꝑator bernaꝫ cū. xxxM. pugnatoꝝ obſedit. ſꝫ tamē paꝝ ꝓfec it.

Adulphus annis .vi.

Iſte adulphus fuit comes de anaxone. et nō fuit coronatus per papā qͥ obijt in bello qđ cū alberto duce auſtrie habuit.

Nobiliſſima aconeñ. ciuitate a ſaracenis deſtructa. demū deifere marie in carmelo monaſteriuꝫ ad .iiij. miliaria ciuitati vicinū ab eiſdeꝫ igne cremat̄. fratribꝰ inuētis in eo pfidoꝝ gladijs trucidatis. et tūc ꝓh dolor ordo carmelicus melliflū locū ex toto ꝑdidit. in quo a tēpore helye et heliſei ꝓphetarū ijM ccxxi. annis perſtiterat.

¶ Sanctus lodouicus olim rex frantie. canonizatur hoc tpe per bonifaciū papā octauū.

Alanus doctor vniuerſalis. claret in burgūdia. Hic ad tēpus penā taciturnitatis incurrit coraꝫ pluribꝰ eo quod in principio ſermonis. diuinū auxiliuꝫ more ſalito non inuocaſſet.

viM ccccxciij.

.viij. Bonifacius ā. viij. — Campanꝰ m. ix.

.xi. Bñdictꝰ m. viij. d. — xvij.

Mccxciiij.

¶ Iſte bonifacius fuit vir in hijs que ad curiaꝫ pertinent. experientiſſimꝰ. Et quia parem non habuit prudentie ſue. vltra mo/dum in tantam arroganciam erexit ſeipm. vt dñm tocius mundi ſe diceret tam in temporalibus ꝙ in ſpiritualibus. Et multa magnifi/ce fecit que in fine miſerabiliter defecerūt. Deditqꝫ exemplum cūctis prelatis ne alta ſaperet. ſed forma facti gregis. magis ſtuderent amari a ſubditis ꝙ timeri. Hic eſt de quo dicitur. ꝙ in/trauit vt vulpes. rexit vt leo. et moritur vt canis ⁊c. ſepultus ē rome

¶ Iſte benedictus vir ſanctus fu it. de ordine predicatoꝝ et pa rum ſuperuixit. et obijt paruſij ibideꝫ ſepultus in eccleſia pre ¶ dicatorum miraculis choruſ/cans. Hic ſubortū diſcidium inter regem francoꝝ et bonifaciuꝫ ſe/dauit. et priuilegia reſtituit. et libertates quibus rex priuatus erat. ⁊ ¶ vacauit ſedes per annū ſequen tem. et plus propter diſcordiā ¶ cardinalium qui tunc fuerunt.

Iubileus inſtituitur a bonifacio de centeſimo in cen/ſimū ſp duraturus. Et fuit primꝰ iubileꝰ āno. Mccc.

¶ Johannes ſcotus doctor ſubtilis claret.

¶ Johānes andree iuriſta maximus claret bo/nonie. qui plura ſcripſit ſollenniter.

¶ Liber ſextus decretalium publicat̄. et fuit miſſus ad ſtudia vniuerſalia p bonifaciū octauū.

Feſtū. iiij. euangeliſtaꝝ. et. iiij. doctoꝝ inſtituitur. ſcilicet Hieronimi. Auguſtini. Ambroſij. Gregorij.

¶ Sanctus albertus de tarpano carmelita ſiculus. vir meritis. ſignis. doctrinaqꝫ clarus. ac to cius perfectionis exemplar. vij. Idus auguſti migrauit ad dñm.

¶ Rodus insula capitur de manibus thurcoꝝ per dompnos ordinis sancti iohannis hierosolimitani.cū quiqȝ adiacentib⁹. Et fuit bellatū ānis.iiij. ⁊ finaliter xp̄iani obtinuerūt.

¶ Templarij destruunt subito mirantibus vniuersis quō tanti dn̄i sic insperate perimunt.mgr̄ ordinis comburit parisius Causa aūt publicata fuit postea que fuit vana ꝓfessio cū abnegatiōe xp̄i. et expuicione supra crucē in opprobriū crucifixi.ꝑut plures eoꝝ cōfessi fuerūt.Et stetit ordo iste annis.clxxxiiij.

Iudei expellunt de regno frantie. oibus eoꝝ bonis cō fiscatis.illic minime reuersuri.

Imperatores

.i. Albertus annis.x.

Iste albertus fuit dux austrie fili⁹ rodulphi p̄dicti.hic pmū a bonifatio reprobat⁹.deinde ab eodeȝ cōfirmatus ꝓpter regeȝ frantie tūc nimicū ecclesie.cui eciā alberto ideȝ papa regnū frantie subiecit sicut et alia regna.sed nichil ꝓfuit. tandeȝ occiditur a nepote suo ⁊c.

.vij. Heinric⁹ annis.xv

¶ Iste heinricus fuit comes lutzenburgensis.in militaribus actib⁹ strēnuissim⁹.pacem per terrā ⁊ aquā tenere cupiuit. victor gloriosus ⁊ bella/ ✠

Concilium Viennense in quo presedit Clemēs.

In isto cōcilio multa statuta fuerūt ꝓ salubri regimīe ecclesie.⁊ bēsuȝ exstirpacōe.Et miores intra se tumultuātes cōcordati fuerͭ.pars vna dicta fuit spūalium.alia vtiqȝ nō habuit.vocabuluȝ hoc.

Anno mundi. vi^m diij.

Pape

.v. Clemens ā viij.m̄ x

.xxij. Iohānes ānis.xviij

Anno xp̄isti. Mccciiij.

¶ Iste clemens fuit tāte ꝓgatiue in expediendis negocijs ecclesie q̄ tunc pluria fuerunt vt eciā absens eligeret.Hic cōciliuȝ celebrauit viēnense.⁊ libꝝ.vij.decretalium.q̄ vulgariter clemētinaꝝ dr̄ cōpilari fecit. inquisitores contra tēplarios misit. venetos supauit.regulā minoruȝ declarauit.tēplarios dāpnauit. et ordinem scī iohānis hierosolitani exaltauit.tandē p⁹ multa q̄ laudabiliter egit morit.sedes vacat ā.ij.m̄.iij.

¶ Iste iohānes totus gloriosus fuit quo ad ea q̄ in actiua vita exercēda sunt.cōstitucōes clementinas publicauit.⁊ ad vniuersalia studia misit.multos scōs canonizauit.Epātus pingues diuisit.contra pluralitatē bn̄ficioꝝ multa bona instituit.et hereticos plures p̄cipuo zelo dāpnauit ⁊c.An aūt saluatus sit an nō.dn̄s eciā suis deuotissimis reuelare noluit.Ipe eciā fundauit domū boni passus ordis cartusieñ.sup durēciaȝ ꝓpe auinioneȝ.

¶ Scisma.xxi.inter iohanē.xxij.et quēdam petꝝ de carbario de ordine minoꝝ. Causa fuit tyrānidis lodouici. q̄ scindere nitebat vnioneȝ ecclie.eo ꝙ iohannes papa eū excōmūicauit.et ideo istuȝ petꝝ in ydoluȝ erexit ⁊ veneratus est eū sed nichil ꝓfecit.quia statiȝ succisum est. et petrus venit ad pedes iohānis veniā petēs ⁊ obtiūit.tn̄ fuit cōsuat⁹ vt hostis oib⁹ dieb⁹

¶ Dulcinus heresiarcha nouarieñ.cum margaretha vxore sua heretica.et cōplicib⁹ suis cōbusti fuerūt.sed prius mēbratim concisi fuerūt.Crux eciam tūc p̄dicata fuit.

Gerardus de bononia ordinis magne marie de carmelo doctor.parisij sapie et doctrie opiniōe celebris.post pluriū libroꝝ editionē.in auinione vitam exiuit.

Pauperes de lugduno qui ſe dixerūt de tertia regula frācisci tanq̄ heretici dāpnati ſunt ꝛ cōbuſti plu ribus locis et vicib⁹.cū ſuis articulis erroneis. Unus articulus fuit ꝙ xp̄us et apoſtoli nichil habuerūt in ꝓpo vel cōmuni.et ꝙ nullum ius habuerūt in his que ſcriptura dicit eos habuiſſe ꝛc.

¶ Beguardi multi conbuſti ſunt pariſius ꝓpter heresim pauperū de lugduno.q2 ſub ſpecie boni mala ſuſcitare conabantur. Et michahel generalis minorū fuit cū ſibi adherētib⁹ ꝓbat⁹ hereticus. Numerus cōbuſtorū tam de ordine eorū q̄ aliorū.cxiiij.

Thomas de aquino doctor ſcūs canonizatur.l.āno poſt obitū ſuū.

Lodouicus tholoſanus ep̄s fili⁹ regis ſicilie ordinis minorū canonizat̄.

.iiij. Lodouicus ā.xiij

Iſte lodouic⁹ fuit dux bauarie et cōtempſit coronationē dn̄i pape.q̄propter ab eo depoſitus eſt.ꝛ multus ſibi labor ꝛ pericula ſucceſſerūt. Niſus eſt eciā ſcindere vnitatē eccleſie.et fredericū ducē auſtrie contra ſe electū vicit. In tribulacione et cōtumacia vſq3 ad finē durus ꝑmanſit.grande periculū aīe ſue reportādo. Tandem karolus contra eū ¶ eligit qui ꝑualuit.et lodouicus de equo cadens ſubito moritur.

Victor inuictus extitit.et fuit coronatus a clemēte q̄nto. Tandem in toxicatus fuit ſumēdo eucharistiam. Hec legūtur in libris ꝛ fama ferūt ꝑ quendam de ordine p̄dicatorū facta. ſcilicet frēm bernhardinū de mōte politiano ꝛc. Sed tamē ordo excuſat̄ de his ꝑ quaſdā lr̄as teſtioniales q̄s apud ſe habet. Cui placz reqrat huiuſmodi apd ꝓfeſſores eiuſdē ordis.ꝛ plene informabit̄ de his ad oēz copiā.

vi⁹ dxiij. — vi⁹ dxxiij.

¶ Clemētinarū liber publicat̄.et ad ſtudia vniuerſalia dirigit̄ ꝑ iohānez papam.xxij.

.xij. Bn̄dict⁹ ā.viij.m. iij.d.xviij

Mcccxiiij. — Mcccxxiiij.

Declaratū ē ꝑ iohānē.xxij.edicto ꝑpetuo hereticū eſſe cēſendū aſſerere xp̄m et aplōs nichil habuiſſe in ꝓpo nec in cōmuni. Item affirmare ꝙ in xp̄o eiuſq3 aplis in his q̄ eos habuiſſe ſacra ſcriptura teſtatur nequaq̄ ipis vtendi cōpetierit nec illa donādi.aut ex ipis alia acqrendi erroneū et hereticū idem papa iohānes declarauit.

¶ Idem papa iohānes collegit de libris p̄deceſſorū ſuorū ex ordine btiſſimi patris benedicti ſcōs canonizatos ꝛ p̄latos plures nūero q̄ cōprehēdunt̄ in ſeqntib⁹

Mitis et inuicte xp̄i verna benedicte. In celo ſiſti tot frēs ꝑmeruiſti.
Quīgētos/quiq3/quīqgīta/milia q̄nq3. Ad te trāſlatos ꝑ⁹ oēs canonizatos.
Pape ſunt his duodeni.cardinales bis milleni.in mūdi hierarchia.
Archiepiſcopi dati.ſeptē milia creati.in fide catholica.
Quindeciz milia digni.pietateq3 benigni.ſcribunt̄ epiſcopi.
Ac milleni qniq3 deni.abbates ſeptuageni.cū quaterno numero.
O q̄ plures ſine mitra.refulſere inde citra.prelati eccleſie.
Quotquot ſcimoniales.conſorores ꝛ ſodales.degunt ſocialiter.
Non eſt noſtre facultatis.cōpenſare dicta factis.ac ſtilo differere.
Sed quis alter confeſſorū.ſecū ducit talez chorū.per celi palatia

¶ Iſte bn̄dict⁹ fuit mōchus mōſterij bolleñ.ordis ciſtercij ꝛ vocabat̄ iacob⁹ de furno ab īfantia bone vite et mgr̄ ī theologia.factus aūt papa reformauit ordinez ſci bn̄dicti ꝛ ciſtercieñ.qd̄ neceſſe fuit. In largiēdis bn̄ficijs dur⁹ fuit. et ne indignis cōferrerētur ¶ decretalē edidit q̄ ſic incipit. Bn̄dictus de⁹ in donis ꝛc.et multos ꝑuauit erat feruid⁹ fidei cū ſeueritate zelator.ꝛ ob hoc multis min⁹ carus.tante rigoroſitatis fuit. ꝙ vix cognoſcere voluit cōſanguineos ſuos,dicens papā cōſanguineos nō habere.

Iohānes mandeuil. doctor in medicinis ꝛ miles in armis. natione anglicus fuit circa hec tpa. et mirabilē pegrinationē quasi totius mūdi pfecit. ꝛ scripsit eā trib⁹ linguis.

Astronomi maximi fuerunt parisius hoc tpe. videlꝫ iohānes de lignerijs. iohēs de saxoia. iohēs de muris. ꝛ buridan⁹ maxim⁹ phūs q̄ inuenit viā mo/dernoꝝ.

Uentus magn⁹ fuit. qui terras mouit et vndas. et edificia plurima subruit.

Spiritus guidonis multa reuelat in ciuitate alexij ppe romā. et de hoc pulcher liber est scriptus.

Aquaꝝ inundatio fuit maxia. non ex pluuijs. sed scaturiencīū terre venaꝝ. Dampna fecit infinita toto orbe.

Imperatores — .iiij. Karolus ānis xxxi

Iste karolus fuit rex bohemie. vir prudens et astutus. Hic iussu clemētis fuit elecus adhuc viuente lodouico cōtumace. et quia humiliter sci petri bñdictionē ac pape coronationē expecijt. more alioꝝ bonoꝝ regū ideo in omib⁹ bene directus fuit. et pualuit cōtra oēs aduersarios suos. Ipe multa statuit. et pcipue legē fauorabilem p personis et rebus spūalib⁹. que adhuc karolina dicit. Tandē morit diuicijs plenus et gloria. sepultus prage.

Bellum maximū inter philippum regē francie et eduardū regē anglie fuit. ꝛ tanta strages vt mare flandrense aliquot dieb⁹ tinctum sanguine videretur.

Pestilentia grauissima fuit ita q̄ vix viui sufficiebāt ad sepeliendū mortuos. Item multe ville deserte diu manserūt.

Anno mundi. vi⁽ᵐ⁾ dxxxiij. — vi⁽ᵐ⁾ dxliij.

Pape — Lemonicen̄ — .vi. Clemens ā.x.m̄.vi — d.xvi.

Anno xpristi. Mcccxxxiiij. — Mcccxliiij.

Iste clemens fuit noīe et re totus virtuosus. multaqꝫ p benedictū rigorose facta mitigauit. ꝛ quosdā puatos restituit. Laudabilis fuit rigor seueritatis bñdicti. sed multo amabilior fuit benignitas clemētis. Hic erat sermocinator egregius. et sermones multos collegit. Nullū inconsolatū a se abire pmisit. Electus fuit āno xpi. Mcccxliij. vt in bulla quadā repperi.

Declaratū ē p bñdictū q̄ aīe scē que nichil habēt purgabile. pmo statī vt decedūt faciē dei vident. aliter sentire aut dogmatisare est hereticum.

Iudei p totā almaniā fuerūt cōbusti quia fontes et puteos intoxicarūt. sic plures eoꝝ confessi fuerunt. id esse verum.

Ordo nouoꝝ militū ihesu xpi instituit in portigalia. per iohannem. xxij. contra saracenos.

Anno xpi. Mcccxxxv. fundata est domus scē barbare ordinis cartusien̄. in colonia agrippina. illo in loco vt pie credit. vbi olim btūs seuerin⁹ sci martini aiā in celum deferri conspexit. angelico cū concentu.

Odericus vir scūs de ordine minoꝝ in asia ꝛ india euāgelizādo discurrit miraculis clarus. et. iiij. scōrum martiꝝ corpora sui ordinis de ciuitate hormes transtulit p mare ad superiorē indiā in ciuitatē carrā nō sine miraculis. Et descripsit pegriationē suam.

Ludolphus cartusien̄. prior argentinen̄. qui vitam ihesu compilauit egregie et alte.

Multitudo pceꝝ q̄ louppen castrū cū. xxx⁽ᵐ⁾. peditū. ꝛ. Mcc. equitū obsederūt p. ij⁽ᵐ⁾. schuiceros fugant. interfectis. iiij⁽ᵐ⁾. pugnatoꝝ ꝛ. iij. comitib⁹. āno xpi. Mcccxxxix.

Portentū ignis in celo viſum eſt.qđ a philoſophis vocaƚ candela rotūda.Et eodeȝ āno ſurrexerūt.Mcccli.cruciflagellatores. Hec ſecta peſtifera ſurrexit in ſupiori almania.⁊ ad inferioreȝ deſcendit.demū ad partes gallicanas.Confluebant huiuſmodi ex diuerſis.doctis et indoctis.nobilibus et ignobilibus. Flagellabant autē ſe cū flagellis nodoſis acubus inſutis ⁊c̄.et niſi papa ꝓhibuiſſet multa mala attēptaſſent.

Sanctus yuo brito doctor iuris canonizaƚ.quia fuit aduocat⁹ pauperꝝ et ſancte vite.Hic ſolus inter omnes iuriſtas modernos ſanctus cōputatur.

Taliarand⁹ cardinalis ſci petri ad vincula.ꝑlat⁹ deuot⁹.⁊ amic⁹ religioſoꝝ ⁊ ꝓmotor bonoꝝ fuit.

Viſio flebilis facta cuidaȝ heremite in pn̄cia dn̄i Innocencij pape.vi.duȝ adhuc cardinalis eſſet. vnde aiebat.Vidi aīas in infernū deſcendere ſicut niues denſiſſimas.in purgatoriū ſicut niuē rariſſimā. ſed ad paďiſuȝ tantū tres vidi introire.ſcilicet illius epī.ac illius vidue romane.et illius prioris cartuſien̄.q̄ oīa ſic poſt repperit vera.et extūc maximā deuotionē erga viros religioſos habuit.et ꝑcipue cluniacenſes ⁊ cartuſienſes.Hos eni duos ordines ſpecialiter ꝑceteris ꝑuilegiauit.et ab omni pͣtriarcharum archiepōꝝ epoꝝ et quorūcūqȝ ꝑncipū ⁊c̄ iuriſdictiōe viſitatione taxatiōe ⁊ qualicūqȝ vexatiōe ⁊c̄. exemptos eſſe decreuit.ſub anathematis vinculo ⁊c̄. eoſqȝ ſub ſci petri ac romane eccleſie ꝓtectione ſuſcepit. Sibertus de belre alman⁹.et iohānes wolſigram anglicus carmelici ordinis illuſtrib⁹ cōnumerandi ad ſalutis ſciaȝ verbis ſcriptiſqȝ q̄mplures erudiunt.

vi^m dliij.

.vi.
Innocēci
us ānis.x
Lemonicen̄.

Mcccliiij.

Iubileus mutatur per Clementē de quinquageſimo in quiquageſimū ꝓpter breuitatem humane vite.

Idem eciaȝ clemēs monaſteriū et ordineȝ cluniacen̄.multis et maxis ꝑuilegijs dotauit.et ab omibus inquietudinibus exemptū ſub btōꝝ petri ⁊ pauli apoſtoloꝝ tuitione imppetuū ſuſcepit.

Iohānes de bachone carmelico theologice ſapie canoniceqȝ ſcie ꝑnceps pariſius ⁊ demū ꝑ angliaȝ clarus cognoſcitur.

Guido de pirpiniatio ex ꝑori generali carmelice religiōis.ꝑmū maioricen̄.ac demū cluen̄.pontifex doctor inter ꝑcipuos cōmēdatus.et vt alter helyas ꝓ domo dn̄i ſeriōſius poſt correctoriū iuris.⁊ alia q̄mplurima volūia ꝑcōmēdata libꝝ cōtra oēs hereſes ſcribit.quē dn̄o gancellino cardiali alban̄.ꝑtitulauit.

Iſte innocenci⁹ amator fuit religioſoꝝ.et fecit fabricari in regno frantie ꝓpter ſanctū andreaȝ ex oppoſito auinionis monaſteriū ordinis cartuſien̄.et multa priuilegia eideȝ ſancto ordini cōceſſit.ibidemqȝ ſepeliƚ.Fuit eciam canoniſta maximus.

Iohāna regina francie virtuoſa ⁊ hūilimā.⁊ vt pie creditur ſancta.obijt anno dn̄i.Mcccxlix

Studiuȝ prage inſtituitur.et priuilegijs dotaƚ ab innocentio.vi.intuitu karoli impatoris.

Lector quidaȝ paulus noīe negando beataȝ virgīeȝ conceptaȝ fuiſſe ſine peccato originali. coram toto clero et populo in cracouia cecidit et expirauit.ſermone nōduȝ finito.vt teſtatur magiſter heinricus de haſſia. Quod factū plures ter rnit in hac materia ſcribentes Fatuū ē eni de ſecretis dei nimis curioſi⁹ inueſtigare.

Terremotus maximi fuere per diuerſa loca. et baſilea tota cecidit cū multis caſtris in circuitu. Tunc hoīes velut beſtie in ſiluis cōmorant. nec ciuitates intrare audent. Bella eciā plura et peſtilentie ⁊ fames fuerūt. Terraqȝ in multis locis aquā albaȝ et fetentē euomuit. que caſtra ⁊ loca fortia caſui tedit. Tpa inſup piculoſa ꝑpter hereſes ⁊ ſectas plures. ⁊ ſupbia ⁊ iniqtas nimis inualuit. et populus curioſus ⁊ leuis nimis. Unde in libro beate brigitte. i. capitulo. xlv. dicitur ꝙ ſcdm̄ rigorē iuſticie mūdꝰ merito deberȝ pire. qꝛ peiꝰ ē ꝙ̄ tpe diluuij. ſȝ pcibꝰ ſcōꝝ mīa parcit ei.

Eclipſis ſolis fuit in pncipio marcij et durauit q̄ſi duabꝰ horis.

Impatores

Circa hec tpa pmiſit Karolus. iiij. electoribus thelonea et vectigalia imperialia q̄ ſita fuerūt in terris ipoꝝ. Et ſurgit diſputatio grandis pro et cōtra. Nam vna poſitio ꝓbare cōtendit ꝙ hoc nō liceat neqȝ expediat ſic exoſſare imperiū vt nullas vires cōtra aduerſantes retineat. Alia ecōtra putat racionabiliter hoc factū ne ipoꝝ electoꝝ regiōes grauent ſtante ꝓnūc tot pncipū violenta incurſione. nichilqȝ curanciū de impialiuȝ fulmiatiōe pceptoꝝ. Quare ergo ipi electores pceteris exactionari deberēt. cuȝ non eſſet qui defenderet. aut manū adiutricē afflictis porrigeret. Que aūt iſtaꝝ firmior ſit videāt quorum intereſt. Quid vero de his eneas poeta laureatus ſenſerit. in hiſtoria bohemoꝝ pleniꝰ cōtinetur. Hoc ꝓ certo ſcimꝰ ꝙ ſiue ſic ſiue aliter diſputatio cōcludat. mūdus iſte curſuȝ ſuuȝ ſolita vanitate et inſtabilitate nō retrahet. Nichil ſtabile ſub ſole. ſȝ cūcta ſubiacēt vanitati. vt ſapiens dicit.

Anno mundi. viꝯ dlxiij.

Pape

.v. Urbanꝰ ānis. viij.

Anno xpriſti. Mccclxiij.

Iſte vrbanus fuit abbas maſſilieñ. ordinis ſancti benedicti decretoꝝ doctor et ſcūs reputat. Fecit crucē pdicari contra thurcos et paſſagium ordinauit. Ad ipm beata brigitta fuit miſſa a xpo ꝓ confirmatiōe regule. tandeȝ intoxicatus obijt.

Brigitta vidua ſciſſima de regno ſuetie clara habet inultas reuelationes habuit informatiuas ad omēȝ ſtatū eccleſie. et ordinē inſtituit cuiꝰ ipa patrona ē. eiꝰ. feſtū agit. xxiij. iulij.

Ordo ſaluatoris q̄ vulgariter dicit ordo ſcē brigitte. circa hec tpa incheat. cuiꝰ regulā ipe ſaluator met dictauit

Conſtitutione in vinea. pubicat contra ſymoniacā prauitateȝ primo āno vrbani pape quīti. in vrbe apud ſanctuȝ petrum.

Yohānes de rupeſciſſa de ordine minoꝝ multa pdixit. mox futura de duobus antixpis et deſolatione terraꝝ. et generali cōculcatione cleri. et reductione totiꝰ orbis ad fideȝ xpi. Pluraqȝ alia ante annū dn̄i. Mccclxx. q̄ dixit ſibi reuelata a domino iheſu. ſȝ nō euenerūt. Et diu in vinculis tentus grandia ſcripſit de futuris Et nota ꝙ pene ab initio fidei huiuſmodi pnoſticatores fuerūt. ⁊ quotquot tēpus determinatū pdixerūt de huiuſmodi archanis que pater poſuit in ſua poteſtate decepti ſunt. et ideo nō eſt huiuſmodi reuelationibꝰ fides amplius adhibenda.

Katherina de ſenis virgo incōpabilis ſcitatis fuit. cuiꝰ vitam ſcripſit mgr̄ iordanꝰ ordinis predicatoꝝ cōfeſſor eius. Obijt aūt āno Mccclxxx. Multū iuſtificauit partē vrbani ſexti. dicēdo ipm eſſe veꝝ papaȝ et de ſciſmate ꝓphetauit ⁊c. Habuit eciā ſecū virgieȝ ſanctaȝ katherinaȝ filiaȝ btē brigitte. et alias plures vtriuſqȝ sexꝰ pſonas venerabiles.

Anglici cū britonibus et multis alijs populis barbaris plusquā.xlᴹ.alſacie ſungsugieq; fines inuadūt.caſtra q̄mplurima cū vrbibus vſq; ad ſolu; euertūt.virgines et mulieres violenter opp̄mūt. ecclias cū monaſterijs igni ſuccendunt. Tande; poſt multas tyrānides cū bernenſiu; terminos ſimiliter dep̄dare attemptaſſent.maxia multitudo cū duce eoꝝ a berneñ. interfecti ſunt in frouwenbrun. reliqui vero p ſchuiceros aggreſſi miſerabiliter ceciderūt āno xp̄i.Mccclxxv.in die natalis ſancti ſtephani ꝓthomrīs

Secta chorizanciū tranſiuit anno dn̄i Mccclxxiij.Et fuit renus magnus incompabiliter.

wenzela/ us annis xxiiij.

Bartholus. et. Baldus. .fuerūt hoc tp̄e maximi legiſte.

Iſte wenzelaus filius p̄dicti kʒa roli regis bohemie.et adhuc p̄re viuēte electus eſt in rege; cū adhuc puer eſſet. ſed nō curauit de imperio.et ideo poſt multas admonitiones depoſitus fuit. Nobile; eius indole; libidinoſa vita polluit.et fuit finis eius ſine honore. Nimis eni degener erat a moribus ⁊ virtutibꝰ ſui genitoris.nec vnq̄ ip̄iali dyademate coronatꝰ ē.Paterna aūt ꝓbitas in ſigiſmūdu; frēm eiꝰ tranſiſſe fert vt infra patet.

Petrus de caſa ex priori generali carmelitaꝝ ep̄s vaſioneñ.ac hieroſolimitanꝰ patriarcha virtutis forma.doctrineq; ſpeculum clarus habetur.quem q̄mplura miracula deo conregnare predicant.

viᴹ dlxxiij.

.xi. Gregoriꝰ ānis.viij.

Sciſma peſſimū oritur.qđ dura/ uit annis.xl.

Vrbanꝰ ſextus ānis.ix.

Clemens ſeptiꝰ.ānis.xv.

Mccclxxiiij.

Iſte gregorius fuit dictus petrus de bellaforte leninonicēñ.dyoceſis dyaconꝰ cardinaliſ obijt rome in pace xp̄i. Poſt eū ſequitur tribulatio qua; dn̄s bte brigitte preoſtendit ꝓpter pc̄ca cleri.

Stigmata xp̄i mulier q̄da; in manibus ⁊ pedibus habuit. ⁊ morabat̄ in oppido delfft.in partibꝰ holandie.

Iſte vrbanus electus fuit in vrbe ꝓpter vim romanoꝝ. ſed cardinales hoc metu fecerūt ⁊ nō ex animo.Quaꝓpter fugientes ad ciuitatē fundoꝝ dixerūt eū nō eſſe papā. et elegerunt loco eius dompnū robertu; de gebennis.eode; āno quo dictus clemēs ſeptimus.et hic oritur ſciſma peſſimū.

Sciſma.xxij.

oim ſciſmatū que ante fuerūt peſſimū et ſubtiliſſimū.Adeo enī pplexū fuit. vt ecia; doctiſſimi et conſciencioſi viri non valerēt diſcutere cui eſſet magis adherēdu;. Et fuit cōtinuatū p ānos.xl. cum grandi ſcandalo tociꝰ cleri.et grandi iactura aiaꝝ ꝓpter hereſes et alia deuia que tūc pullularūt. eo ꝙ non eſſet diſciplina in eccleſia contra huiuſmodi.Et ideo ab iſto vrbano.vi.vſq; ad martinum quintū.neſcio quis fuit papa.

Alexandria egipti ciuitas opulētiſſima a xp̄ianis capit̄

Cauſa humane malicie a doctis viris multiplex aſſignat̄. inter que non minima eſt ꝙ parentes filios non educant diſciplinate.ſed pmittūt eos ad placitū delicijs affluere. Petulantia igit̄ cū ex cōſuetudine in natura; tranſierit. nec erubeſcere nec timere poteſt. Fitq; ceruix dura donec paupertate.bellis.laboribus et alijs tribulationibus molleſcat attrita.Flagellu; ergo ſibi p̄parat.qui filios nō caſtigat.

Luppoldus dux auſtrie cū maximo comitatu militaris exercitus. nobiliū delusus conſilio. confederatos qui ſchuiceri vocant apud ſempachū potenti prelio inuaſit. Verū illi licet pauci id eſt. Mdc. deū qui ptector eoꝝ ē inuocantes. maximā hanc multitudīe effugarūt. ipo duce interfecto. cum. viij. comitib⁹. cxx. militib⁹. iiij m. pugnatoꝝ. et pluribus nobilibus qui de auſtria. alſacia. ſungaugia. et briſgaugia ꝛc̄ illuc ad pugnā cōuocati erant. De ſchuiceris vero tantū. cxxij. interfecti ſunt. āno dñi. Mccclxxxvi. die. ix. menſis Julij.

Et poſt duos ānos nobiles qui remanſerūt iteꝝ cū. vi m. pugnatorū reuertentes per. cc viros de glarona in fugam verſi ſunt. occiſis. ij mcccc.

Rupert⁹ annis .ix.

Jmpatores

Heinricus oyta ſacre theologie pfeſſor famoſus

Heinricus de haſſia eciā doctor theologie fuerūt in wienna. duo lūīnaria ecclie.

Gerhardus groet claret ſcitate vite et ſciencia. et incepit cōgregationē fratꝝ in dauentria. et plura ſcripſit.

Johānes ruſburch clarus habet. vir admodū deuotus ꝛ illuiat⁹. eciā multa ſcripta in theutonico reliq̄t

Vincēcius de valētia alias de ferra vir ſcūs claret miraculis multis. Canoīzatus ē p⁹ a calixto. iij. qḋ ꝛ ſibi pdixit ſpū ꝓhetico bernhard⁹ diſcipulus eius.

Iſte rupertus alias robertus dictus fuit dux bauarie. et comes palatin⁹ reni. vir iuſtus ꝛ catholic⁹ coronatus a bonifacio. ix. Hic cū grandi exercitu almanoꝝ intrauit ytaliā cōtra iobannē ducē galiaſe. ſ cū iactura graui rediit. dign⁹ habitus vt p iuſticia patere͞t.

Anno mundi. vi m dlxxxiij. vi m dxciij.

Bonifaci⁹ nonus. ānis. xv.

Pape

Bñdict⁹ xiij⁹. ānis. xxi.

Anno xpriſti. Mccclxxxiiij. Mccccxciiij.

Iſte bonifacius eligit rome loco vrbani. dictus fuit petrus de thomacellis. et cōtinuatur ſciſma

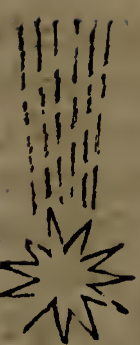
Feſtum viſitationis beate marie inſtituitur ab vrbano. vi. ſcdm̄ formā ſacramēti eucbariſtie ꝓter impetrādā vnionē meritis beate marie ppetue virginis.

Iſte benedictus fuit elect⁹ in auinione in locū clemētis et dicebatur petrus de luna. et pdurauit vſq ad concilium conſtanciēſe. ſed nec tūc quidē obedire voluit. ſ ſemp permanſit ptinax. Moriens tandē in regno arragonie iuſſit cardinalibus ſuis ꝙ ſtatim aliū loco ſui eligerēt. qḋ et fecerūt. et ydolū eleuantes clementē octauū vocauerunt. ſed tamen nichil profecerunt.

Hereſis puerſa iohānis wicleff in anglia. et iohānis hus in bohemia. hieronimi de praga pullulauit et multos infecit. ꝛ ſub habitu ouino lupinā feritatē abſcōdentes. totū eccliaſticū ſtatū ſubuertere nitebant. Adiuuit eos tēpus peſſimū ꝓter ſcandaloſū ſciſma.

Hereſis adamitaꝝ pullulare cepit in bohemia. ſ ſtatī extincta ab hereticis fuit ſcilicet huſſitis. Erat eni nimis groſſa et inuerecūda. Na nudi incedebant. ꝛ indifferenter cū feminis luxuriabantur.

Sanctus petrus thome ex carmelita pacteñ. epūs ꝛ p̄triarcha conſtantiopolitan⁹. doctor precelebris ſummiq regis ſignifer bellicoſus. poſt innūeras q̄s habuit nedum cū ſpūalib⁹. ſ et corpalibus crucis inimicis victorias. poſtꝙ plures conſcriptos libros ac patrata miracula. in famaguſta regni cipri ciuitate. corpus exiuit in feſto epiphanie.

Cometa apparuit qui veru appellaṫ ſatis ſingularis. cū coma ⁊ radijs ſurſuȝ erectis. capite deorſuȝ pēdente. in occidente tranſiēs verſus ſeptentrionē. hanc inter ceteras cometas que apparere ſolent. aſtronomi peſſimā eſſe dixerūt. Sed q2 nō mane ſȝ tpe veſptino apparuit. ideo ſignificabat tarde euenire illa que cōmūiter minaṫ ⁊c.

Raro vidi pnoſticationes de influencijs celi factas veritate fulciri. Naȝ de futuris cōtingentibus nō eſt determinata veritas. ac ſapia hui9 mūdi ſtultitia ē apud deū vt ſalomō et apoſtolus teſtanṫ. Inſup qui ex nichilo oīa creauit. ille p electos ſuos amicos poteſt ea faciliter imutare. dicente ppheta. ps. ci. Opera manuū tuaꝝ ſunt celi. ⁊ ſicut opto2iū mutabis eos ⁊ mutabuntur. Et licet ſtelle et planete cauſent generationes et co2ruptiōes in iſtis inferio2ibus. vtȝ. ħ. phiſicoꝝ. ñ hoc ſe non extendit ad actus et opa hoīm ſicut ſunt p2elia. diſſenſiōes. p2eſſura genciū ⁊c. Ad talia teni licet p influencias celi homines aliqñ inclinenṫ. nō tamē neceſſitanṫ. alias arbitriū hoīs non eſſet liberū. Ideo ptolome9 dicit. Uir ſapiens dn̄abiṫ aſtris. ſcȝ reſiſtendo influencie celeſti.

Francia ante hec tpa diu in flo2e. hic in mero2e et conculcatiōne fuit iuẋ mo2ē variabilitatis tpaliuȝ. Et nota q̄ franci eciā extra patriaȝ ſuā ſcȝ in thurcia hoc tpe miſerabiliſſime ceciderūt in bello. q2 noluerūt audire conſiliū ſigiſmūdi regis deuotiſſimi pter arrogāciaȝ ipōꝝ. et captus fuit dux burgundie interfectis pluſquaȝ. cM. xpianoꝝ. āno dn̄i. Mcccxcvi.

Lodouic9 dux aurelianen̄. frater regis francie occiſus ē pariſi9 inſidioſe. āno xpi. Mccccvij. Et fuit occaſio infinitoꝝ maloꝝ.

vi M dciij.

Gregori9 xij. ānis. xij. — Johānes xxiij. an. iiij.

Innocencius ſeptim9. an. ij. — Alexāder qnt9 an. i.

Mcccciiij.

Iſte innocenci9 fuit electus rome in locū bonifacij. et dicebaṫ antea coſmarus de paruſio.

Johānes baleſtarij carmelita et doctor egregius. multa ſcripſit.

Petrus de eliaco theologus.

Johānes gerſon diſcipulus ei9 eciam doctor theologie. claret pariſius.

Iſte gregori9 fuit electus rome loco innocencij. ⁊ vocabatur ante angelus co2ari9 ceſſit cōſtancie.

Iſte alexāder fuit elect9 in concilio piſano. dicebaṫ petrus de candia. et ſic additū ē ſciſma ſciſmati. q2 tres gerebant ſe p ſummis pōtificibus.

Iſte iohānes ſucceſſit alexandro et pmū quidem bene inchoauit. p vnione. ⁊ fuit in cōcilio conſtācienſi. et obtulit ceſſionē papatus. ſed poſt dep2auatus latenter fugit. et tamē nil pfecit ei. capiṫ tandeȝ ⁊ ſic ceſſauit coactus. factus iteꝝ cardinalis. ſepultus flo2encie.

Trifarius curſus tpm repiṫ q̄ ſe miro o2dine alternat. ⁊ ſcd̄m hūc oīs ſtat9. oīs cōdicio ſe gubernat. P2im9 ē abūdancie. ſecūd9 indigēcie. terci9 tpancie. Cū eni tpaliū abūdancia arridet hoīes ſic ſiūt aīoſi ⁊ grādia attēptāt. pleſqȝ velut futuri ſublimes delicate ⁊ pompoſe educūt. Seqṫur ex his faciliter diſco2dia. qñ null9 alteri cedere didicit. donec apta bella cūcta ad pauptatē deducāt. Indigētes igiṫ effecti p2udenciā addiſcim9 moleſte experti q̄ nō vt volum9 ſȝ vt pmittimur opamur. tpate deinceps viuere ac meticuloſe ſolem9. Generat deniqȝ tpantia diuicias. que iteꝝ vt pus animū tumidū reddūt. et eū in circuitu ſempiterne inſtabilitatis ambulare cogūt. Iuxta cōmune igiṫ pu̇erbiū. diuicie pariūt aīoſitates. aīoſitates bella. bella pauptatē.

Leodienſes a duci burgūdie occiſi ſunt in bello pluſquā .xl. milia. Et ciuitas ipa conbuſta fuit cū eccleſijs et monaſterijs ſolēpniſſimis. interfectis eciā ſacerdotib⁹. femis et pueris q̄mpluribus. āno domini Mcccclxviij. Cauſa hui⁹ mali fuit. q2 epūs eiuſdez ciuitatis illuſtris quidē genere. ſz ſcia dei ⁊ morib⁹ ig nobilis. dignitatē ⁊ nomē epi ſine ſacerdotio ac ſacris ordinib⁹ diſpenſando vſurpauit. Quapropter a ciuib⁹ expulſus ducē burgūdie cōtra ipos prouocauit ⁊c.

Pompni prutheni cōtra regē polonie bellātes ſupati ſunt. occiſis .xl^M^.

Imperatores

Sigiſmū dus ānis xxvij.

Iſte ſigiſmūdus rex vngarie et fili⁹ karoli. vir xpianiſſim⁹ ⁊ hūilim⁹. adeo deuotus vt merito canonizari debuiſſz iux quorūdaz pioꝝ vota. Hic afflicte eccleſie et pene deſolate ſua mirabili ſapia ⁊ induſtria ſuccurrit. nec in aliquo ſibi ac ſuis pepcit donec plena vnio fieret. Cōtra thurcos. ix. bella habuit vbi qz triūphando. Quid vltra. Que de conſtantino. theodoſio karolo. ottbone. ceteriſqz impatorib⁹ laude digna ſcribuntur huic ſecure poſſunt applicari. eligitur anno. Mcccc ix. cū iaz. xxiij. ānis regnaſſet in vngaria. Coronatur ab eugenio.

Conciliū Cōſtancienſe magnū āno Mccccxvi.

In hoc ſacroſcō cōcilio fides xpiana que iaz multis ānis q̄i titubare videbat̄ fortiter exurrexit. ibi ſciſma peſſimū. xl. ānoꝝ termiatū ē. Ubi hereſes dāpnate. et duo hereſiarche ſcz iohēs hus ⁊ hieronim⁹ conbuſti fuerūt. ⁊ plura bona inſtituta. Determiauit eciaz eadem ſcā ſynodus ꝙ ✠

Anno mundi. vi^M^ dcxiij.

Pape

Roman⁹

.v. Martin⁹. ānis. xiiij

Anno xpriſti. Mccccxiij.

Maxima multitudo auiū ſatis ignotaꝝ in magnitudine q̄i paſſeres de gallia venientes ꝓpe bernaz. ſpacium itineris ferme vni⁹ miliare theutunici in longū. et quartaz partez vni⁹ miliare in latū volando occupabāt. Et ſtatim poſt ſigiſmūdus cū glorioſo comitatu illuc aduenit.

Michael de auguauis carmelita. tocius xpianitatis luminare. poſt editionē multoꝝ voluminū terras liquit.

Conſciencia pura ſcdm̄ timorez dei olim in prelatis vigens eccleſiaz xpi laudabiliter vita et exēplo rexit ⁊ pro uexit. Dehinc ſucceſſu tpis cū iaz eccleſia in tpalibus abūdare cepiſſet. oblita quodāmodo con de conſcientia. ſcia que inflare ſolet multos in eccleſia preſidere fecit. qui ſacraz ſcripturaz diuerſis verſucijs palliantes. iuſticias dnī rectas que cor letificare conſueuerūt ꝓpter delicias carnis falſificare nō timebāt. multas hereſes ⁊ ſectas ſeminabāt ⁊ plu ✠

✠ pauptas mediocritatē. mediocritas diuicias. diuicie itez aioſitates ⁊c. Hoc ē qd pſalmiſta notat dicens. Incircuitu impij ambulant.

Iſte martinus electus fuit p conciliuz conſtancienſe depoſitis alijs contendentibus q̄ diu ſciſma habuerūt. et ſic redijt vnio diu deſiderata et neceſſaria ꝓ fidei defenſione Hic fuit papa potentiſſim⁹. ſnp oēs diues ⁊ iuſticiarius magnus. Plateas ⁊ ſtratas publicas ſecuras reddidit. Hereticos deleuit. multa bona patrauit. adiuuante ſibi inclito principe ſigiſmūdo. Pro terra ſancta recupanda. multos theſauros congregauit ſed morte pueni⁹ res impedita fuit. ⁊ cōciliū breuitet aſi mortē cōgregari iuſſit in baſilea.

Bohemia vaſtatur atrociter p ſigiſmūdū et pncipes almanie. pꝑter hereſim huſſitarꝫ. et fuit crux data et pdicata contra eos.

Regnū frācie florentiſſimū miſerabiliter ſupra modū vaſtat p heinricū regē anglie. qui eciā nō valens qetos dies in delicijs ſufferre. poſtq alios afflixit. non ſine grandi iactura ſuorū infeliciſſime morbo peſſimo vitā finiuit. Item iohānes dux burgūdie idē regnū eq lacerauit. et ipe eciā poſt occidit. qd fuit infinitorꝫ malorū occaſio. Tandē dn̄s cardinalis ſcē crucis ordinis carthuſieñ. pacis modū inter eos reppit. ſ3 anglici noluerūt recipe ſed burgundi tantū.

Iohēs dux burgūdie atrociter occidit in cōſpectu regis francie. ſtatī poſt treugas initas. cū ſcrm diuiſim ambo ſumpſiſſent. ꝛ ſequuntur multa mala longo tēpore.

Concilū legittime cōgregatū repn̄tat eccliā vniuerſalē. poteſtatē habet a xpo immediate. cui oīs ſtatus eciā papalis obedire tenet in his que ſunt ad generalē reformacionē ecclie ſcilicet in fide et moribus. tam in capite q in mēbris. Item q deinceps cōciliū de decēnio deberet celebrari. et plura alia bona.

Duo amantes in pn̄cia ſigiſmundi fatuo amore conglobati. cū ſe ad libitū frui non poſſent horribili infirmitate pcuſſi ſunt. ita vt mulier expiraret. vir eciā vix curari poterat. vnde apparet quantū ſit hoc malum vitandū. q nullo conſilio acquieſcere poteſt.

vius dcxxiij.

Venetus | .iiij. Eugenius ānis. xvi.

Mcccc xxiiij.

Iſte eugenius fuit electus pacifice in vrbe mortuo martino. et indubitatus papa habitus. ſed poſtea breuiter expulſus de roma fuit vt nudus fugeret. Item a concilio baſilienſi citatus et eciā depoſitus ſed nō curauit et obhoc iterꝫ ſciſma ortū qd ſtetit vſq ad mortē eius. Qui fauebāt ſibi multa laude digna de eo dixerūt. Econtra q ei aduerſabant plura enormia ſibi impoſuerūt ꝛc. vt moris ē. Tamē quicqd ē ante ſuſceptā dignitatē fuit vir abſtracte vite. puta fratricella ꝛ bone fame. Qd poſtea fert feciſſe diuino iudicio relinquo. Ipe eciā romā recupauit adiutus a venetis. et maiorē obedienciam habuit.

Plura beneficia pinguia p papā diſpēſando cumulabāt. Verūptn̄ aliqui licet pauci con cū ſcia retinētes. conſcia pura ꝛ ſcia ſancta illūiati multos ad iuſticiā erudierūt. qui iā quaſi ſplendor firmamēti in eterna felicitate rutilare credunt. Sed heu nephandis his tpibus iā con cū ſci de conſciēcia abraſis. ſolum encia ſponſā xpi gubernare videmus. pſonas videlicet conſcia ſciaq carentes. et velut encia inſenſibilia deū nec ſanctos eius verentes. benefitia ſup beneficia ſibi vſurpare. Et q plus eſt videmus viliſſimos quoſq laycos parochias et monaſteria. et q nephas eſt dicere oblacōes altariorꝫ amodiare. Hinc patrimoniū xpi ſolis miniſtris eius deputatū et pauperibus diſtribuendū. in vſus deuenit tyrannorꝫ et meretricū. ecclie et monaſteria ſacra in loca deſerta redigunt. Hinc guerre mortifere. deſtructiones ciuitatū et regnorꝫ. mortes innocenciū lamentabiles. et mala infinita nūc facta cernimus. Que oia ex pōpa epōrꝫ ꝛ inſaciabili auaricia prelatorꝫ deteſtanda pceſſiſſe cognouimus ꝛc.

Tres ſoles viſi ſunt in celo. et ſequitur ſtatim triplex regimen in eccleſia ſcilicet Eugenij. Concilij.et neutralitatis.Multa dicunt ⁊c.Item ventus maxim⁹ fuit āno xp̄i.Mccccxxxiiij

Lyduit virgo ſancta in holandia fuit. que mirabili infirmitate diu detenta vbiq; patit.id eſt in toto corpore iux̄ nomē ſuū.

Bernhardinus frater minor qui nouā reformationē inchoauerat.et multa bona in eccl'ia fecit.moritur miraculis fulgens innumeris.

Iohānes de capiſtrano frater minor.diſci pul⁹ bernhardini.ſtatiꝫ p⁹obitū ei⁹ p̄fuit re formacōi noue.claruꝫ miraculis.Morit̄ āno Mccccclvi.habita victoria cōtra thurcos.

Albertus anno vno

Iſte albert⁹ fuit dux auſtrie ⁊ gener ſigiſmū di.et ideo aſſumpt⁹ fuit in regē bohemie et vngarie ꝓpter filiaꝫ ſcilicet eius q2 aliū / Impatores.

Concilium Baſilieñ.in ſpūſcō legitie cōgregatū.

In hoc concilio multa bona inſti/ tuta fuerūt ꝑ reformatione ecclie in capite et in mēbris.Habuit p̄ncipiū glorio ſuꝫ ſ; finē hūileꝫ ac tribulacōe plenū ꝓpter ſciſma.Mirabilis reꝝ euent⁹.p̄ualuit cō ciliū conſtañ.cōtra tres papas eos deijciēdo ⁊ q̄rtū inſtituēdo cū tot b2et aduerſi tates.⁊ a nullo cōfirmatū fuiſſꝫ.illud aūt tanta auctoritate collectū. et firmatuꝫ. nec vnū potuit vel in modico reducere ad normaꝫ ſui ꝓpoſiti.imo ecōtra ꝓceſſus ei⁹ impeditus fuit ab vno.Ibi debile p̄ncipiū ⁊ finis glorioſus.hic ecōtra p̄ciſe.

Anno mundi. vi^m dcxxxiij.

Pape Eugenius depoſitus fuit āno xp̄i.Mccccxxxix. die.x.menſis iulij.et felix eodeꝫ āno.xvij.no/ uēb2.⁊ orit̄ ſciſma vſq; ad ānū.Mccccxlviij.

.v. Felix annis.ix.

de ſabaudia

Anno xpriſti. Mccccxxxiiij.

Iſte felix fuit dux ſabaudie.princeps de uotus et ſenex.vidit filios filioꝝ ſuoꝝ.Hic cū iam celibem vitaꝫ duceret electus eſt in papaꝫ a conci lio baſilienſi depoſito eugenio.et fuit ſciſma longo tpe. et non habuit magnaꝫ obedienciā q2 neutrali tas ſubintraui.Tandeꝫ defuncto eugenio ceſſit nicolao ꝓpter fauoreꝫ vnionis factus legatus francie. et cardinalis ſabinianus.Hic monaſteriū ripaleñ.ꝓpe lacū lauſanneñ.magnifice inſtaurauit.ibiq; ſe pultus eſt in pace chriſti.

Sciſma.xxiij.inter eugeniū et felicem et durauit ānis.xvi.Cauſa fuit ſatis noua nec ante hec tpa viſa. q2 cōciliū baſilienſe depoſuit eugeniū vnicū et indubitatū papaꝫ.ideo ꝙ nō ſeruaret decreta concilij conſtancienſis vt dicebatur.nec obedi/ re curauit concilio baſilienſi.aſſerens magis econtra debere fieri.Unde oritur grandis altricatio ſcri benciū de hac materia ꝓ et contra.nec poterant concordari vſq; hodie.Nam vna pars dicit concili um eſt ſupra papaꝫ.Alia pars econtra dicit.non.ſed papa eſt ſupra concilium.Deus ſuper oia bene dictus.det pacē ſuā in eccleſia ſancta ſponſa chriſti ſemper.

Lodouicus alemandi epūs arelateñ.cardinalis.vir ſcē vite ac mire pacie. ſingulariſq; columpna cō cilij baſilieñ.cui diu preſedit.multis choruſcat miraculis. Prohibitū fuit in ſacro ſcō cōcilio baſilieñ.ne p̄ncipes ſeculares.cōſules.ſiue cōmūitates ⁊c.eccl'ias ⁊ viros eccleſia ſticos tallijs ſiue collectis ⁊c.aggrauare preſumerēt ſub anathematis vinculo.

Conſtantinopolis ciuitas imꝑialis capit̄ ab infidelib⁹ thurcis. tradita ꝑ quendã ianuenſem. q̄ ꝑ triduũ cõſtituit̄ rex iuxta ꝓmiſſum. et die q̄rto decollat̄. Et fit planct⁹ in tota xp̄ianitate ⁊ timor grãdis. Multi xp̄iani trucidati ſunt. ⁊ innũerabiles venditi. Imperatoris corp⁹ iam mortuũ decapitatũ fuit ex liuore thurci. et periit pene totaliter fides in gretia.

Bella plurima in diuerſis locis diu cõtinuata. p̄cipue in ſaxonia. weſtphalia. flandria. pruſcia. ſueuia. bohemia. et ſpecialiter in anglia ſtrages grandis.

.iii. Fredericus

Iſte frederic⁹ dux auſtrie elect⁹ fuit in regẽ almanie. ⁊ diu diſtulit coronari a papa ꝓpter ſciſma. tãdem facta vnione a nicolao cũ magna gloria imperiali diademate extitit in vrbe coronat⁹. Uir vtiq̄ pacificus ⁊ q̄etus. ⁊ pacis ſingularis. nec odiẽs cleꝝ. Filiam quoq̄ regis portigalie ſumpſit in vxorẽ. Anno aũt. Mcccclxxi. magnã fecit cõuocatiõem p̄ncipũ in ratiſpona ꝓpter incurſum thurcoꝝ. ꝓponens eis ꝙ iã infra. xx. ãnos xp̄ianitas diminuta eſſet ad. c. leucas vel quaſi. et monuit vt ad reſiſtendum ſe pararẽt.

heredem nõ reliquit. Hic elect⁹ fuit francfordie in regem almanie. ãno dñi. Mccccxxxviii. die. xvii. marcii. ſed ſtatim intoxicat⁹ obiit. Alii dicũt ꝙ ꝓfluuio vẽtris. Uir vtiq̄ totaliter virtuoſus ⁊ adeo pi⁹ vt tota plebs diceret ꝙ mũd⁹ ei⁹ p̄ſidentia nõ eſſet dign⁹. Reliq̄t vnũ filiũ paruulũ cui ſimile cõtigit. et duas filias.

vi᷒ dcxliii. — vi᷒ dcliii.

.v. Nicola⁹ ãnis. viii. Ianuenſis — .iii. Calixtus ã iii. m̄. vi. Cathalanus

Mccccxliii. — Mccccliii.

Iſte nicolaus elect⁹ in vrbe ãno. Mccccxlvii. loco eugenii adhuc pẽdẽte ſciſmate. paulatim vbiq̄ obtiũit obediẽtiã mirantibus oib⁹ ꝙ vir hũilime natiõis ſic p̄ualeret contra ducẽ ſabaudie. q̄ fuit q̄ſi affinis cũctis p̄ncipib⁹ xp̄ianitatis. ⁊ tñ dimiſſus ab oib⁹. Sed ſtatim ſequenti ãno vnio rediit cedente felice. q2 placuit dño ꝑ abiecta mũdi glorificare nomẽ ſuũ. Hic fuit magiſter in theologia tot⁹ actiuus. et in cõceptib⁹ locuplex. multa diruta reedificauit. ⁊ grãdem muꝝ rome in circuitu palatii cõſtruxit. et totũ muꝝ romanũ reintegrauit ꝓpter timorẽ thurcoꝝ. Item verſus in vrbe publicat⁹. Lux fulſit mũdo. ceſſit felix nicolao. Uidelicet ãno. Mccccxlix.

Iohãnes de capeſtrano frater minor diſcipul⁹ bernhardini. ſtatim poſt obitũ ei⁹ p̄fuit reformatiõi noue. claret miraculis. Morit̄ ãno. Mcccclvi. habita victoria cõtra thurcos.

Iſte calixtus vir valde ſenex elect⁹ fuit ãno domini. Mcccclv. et continue infirm⁹. nec potuit zelũ ſuũ ꝑficere quẽ contra thurcos cõcepit impediente ſenio morteq̄ ꝑueniente. Morit̄ anno Mcccclviii. ipſo die ſancti ſixti in quo feſtũ trãſfiguratiõis dñi inſtituit ãno vno elapſo.

Iubileus cũ magna deuotiõe ꝑ totã xp̄ianitatẽ celebrat̄. et ingens multitudo ad limina ſcõꝝ cõfluit. Dñs eciã papa roſam in dñica letare cõſecratã. inclyto principi lantgrauio haſſie tranſmiſit multis virtutib⁹ redimito. qui ab elizabet ſcã matre ſua fuit ꝓlis ſexta.

Feſtũ trãſfiguratiõis dñi inſtituit̄ a calixto ꝓ grãrumactiõe illius victorie miraculoſe facte cõtra thurcũ in vngaria.

Victoria miraculoſa celit⁹ dat̃ xpianis in vngaria trans danubiũ cõtra thurcũ magnũ.⁊ pdidit mul/
tos.⁊ fugit turpiter timorere hoſtiũ pculſus.cũ nemo eũ pſequeret̃.Sola manus dei terruit eũ.in die
ſci ſixti ãno xpi.Mcccclvi.Sanct⁹ iohãnes de capiſtrano pñs fuit.ibi. ⁊ puocauit populũ trepidanteʒ
ad pſequẽduʒ infideles fugiẽtes.⁊ facta ẽ vltio magna. Dixerũt eni thurci ꝙ taʒ immẽſus nũerus ar/
migeroꝝ inſeqbat̃ eos ꝙ vix auſi fuerũt reſpicere.⁊ ideo fugiſſent relictis oib⁹.Xpi fuerẽt ſci angeli.

Pueri ſci michaelis pegrinant̃ cũ magno feruore p turmas viã longã ad mare. et fit timor
cũctis ne ſpũs neqꝫ agitaret eos.ſʒ ſtatim ceſſauit pter tediũ itineris.⁊ famẽ quã paciebant̃
ãno.Mcccclvij.Et ãno pcedenti fuit maxim⁹ terremot⁹ in neapoli.et perierũt.xl M.hoim.

Imperatores.

Libroꝝ impreſſionis ſcia ſubtiliſſima oib⁹ ſeculis inaudita.circa hec tpa repitur in vrbe maguntina.
Hec ẽ ars artiũ.ſcia ſciaꝝ.p cui⁹ celeritatis exercitatiõeʒ theſaur⁹ deſiderabilis ſapie et ſcie quẽ oẽs
hoies p inſtinctũ nature deſiderãt.qi de pfundis latibulaꝝ tenebris pſiliẽs.mũdũ hũc in maligno po
ſitũ ditat pariter ẽt illuiat.Virtus eteni infinita libroꝝ.q̃ quondaʒ athenis vel pariſi⁹ ceteriſqꝫ ſtudijs
ſiue bibliothecis ſacris pauciſſimis qbuſdaʒ ſtudioſis manifeſta fuit.p hãc in omni tribu.populo.nati
one et lingua vbiqꝫ diuulgatur.ita vt veriſſime impletũ cernim⁹ illud qd dicit̃ puerbioꝝ.i.Sapia fo
ris pdicat.in plateis dat vocẽ ſuã.In capite turbaꝝ clamitat.in forib⁹ portaꝝ vrbis pfert verba ſua
dicẽs.Vſquequo paruuli diligitis infantiã ⁊c. Quãuis vero porcos ſpnere margaritas ſciam⁹.nichil
in hoc prudentis ledit̃ opinio.quo minus oblatas comparat margaritas.

Anno mundi. vi M dclxiij.

Pape — .ij. Pius an nis.vi. — Thuſcus de ſenis — .ij. Paulus. ãnis.vij. — Venetus

Anno xpi. Mcccclxiiij.

Iſte pius elect⁹ ẽ ãno dñi.Mcccclviij.
et vocabat̃ eneas vir eloquẽs ⁊ orator magn⁹.poetaqꝫ lau
reatus.impatoris ambaſſiator ante fuit.⁊ in cõcilio baſilieñ
notabileʒ tractatũ ſcripſit p auctoritate eiuſdeʒ.Ipe eciã ca
noiʒauit ſcãʒ katherinã de ſenis.Mcccclxi. Hic paſſagiũ or
dinare cupiẽs cũ plures ex almania veniſſent romã.ipos cũ
bñdictiõe remiſit ad ꝓpa eo ꝙ nõ ſuffeciſſent. et ſtatim ipe
poſt moritur anno dñi.Mcccclxiiij.die.xiiij.menſis auguſti.

Thurci dolo quideʒ et fraude obtiñuerũt regnũ boſſenoꝝ.et
ducatũ de ſpotis ſeruie.ec plura loca ⁊ regna in partib⁹ ori
entis.achaiaʒ puintiaʒ.⁊ inſulaʒ nuthylene ãno.Mcccclviij.

Iſte paulus elcũs ẽ anno
dñi.Mcccclxiiij.⁊ ſtatim approbauit ce
lebratiõeʒ feſti pñtatiõis btẽ virgis glo
rioſe ſic pi⁹. Hic in ſignãdis petitiõib⁹
maturus fuit ⁊ iuſticie tenax.qi meli⁹ fo
ret pauca cõdonare ⁊ ea firmiter ſʒua/
re. ꝙ plura ſignare et ſtatim reuocare.
Grãde palatiũ cõſtruxit.apd ſcm̃ mar/
cũ.ãte cõpletiõeʒ morit̃ ãno.Mcccclxxi.
.xxi.iulij.

Iubileus mutat̃ in fauorẽ aiaꝝ p pau
luʒ de.xxv.in.xxv.ãnũ.vt qr abũdat in
iquitas.ſupabũdet et gratia.

Reformatio magna plurimoꝝ mõſterioꝝ in diuerſis mũdi ptib⁹ fit.Et nota ꝙ huiuſmõi reformtiões
crebro legunt̃ fcẽ.ſʒ pene nulla remãſit.quin ſolito more p ſucceſſuʒ tpis ad pſtinũ relaberet̃ languoreʒ
poſt venerabiliũ patrũ mortem

Maguntia capit̃ ãno.Mcccclxi.

Iohãnes ſoreth prior generalis.ac reformator carmelici ordinis.vir ſcẽ vite. ⁊ ſingulariter xpo fructi
ficus poſteaꝙ carmelũ totũ.xx.rexerat ãnis andegauis obijt.vbi ꝙpluris nũc miraculis choruſcat.

Eubea ciuitas vulgo dicta nigroponte capit ab infidelib⁹ thurcis. anno. Mcccclxx.

Cometa apparuit in pncipio āni. Mcccclxxij. Circa festū agnetis transiuit. sup coloniā in opposito libre. ⁊ caudā longā q̄i graduū. xxx. misit ad occidentē. In festo sci blasij stetit in ariete. et misit caudā q̄i ad pliades versus orientē. Vaga nimis erat. alba q̄nq̄ ⁊ flāmea crinitaq̄ valde. Sequunt bella ⁊ epidimie in diuersis partib⁹. Et āno sequēti fuit estas feruētissima ⁊ siccitas inaudita. ⁊ in quibusdā terris ignis sub terra succensus vsq̄ ad arenā fuit. Heremita q̄dam deuotus in partib⁹ schuicerorū ɋpe vnderwalden. in magna hūilitate. solo corpore dn̄ico singulis mēsib⁹ refect⁹. a. xiiij. ānis ⁊ vltra. absq̄ corpali cibo viuit

---

Karolus dux burgūdie. pmū meōrabile bellū cū francorū rege habuit in loco dicto amolieri. de quo fugatis hostib⁹ nobilissime triūphauit. āno. Mcccclxv. Post. ij. insup ānos dinant. et paulop⁹ leodium ciuitates potētissimas totaliter destruxit. Anno eciā. lxxij. itrauit terrā gelrie ⁊ obtiūit eā. totūq̄ ducatū lothoringie.; Sicq̄ p multa bella victoriosus sp pmanēs. cū nusciā sup renū q̄i p āni spaciū inaniter obsedisſ. tādē potēti cū exercitu ad schuicerorū fines castra mouit. Ubi statim a. xij^m. aggressus ɋpe grandisonū. cū graui dampno terga vertit. Eodē tn̄ āno rediens. de oppido moreti qd̄ obsidebat iterū relictis oib⁹ potēter fugat⁹ ē cū suis. occisis. xx^m. anno. Mcccclxxvi. ipo die. x^m. mīlm. Nouissime in obsidiōe ciuitatis nanseie. a cōfederatis atroci plio trucidat⁹ ē victoriosissime. āno Mcccclxxvij Epitaphiū e⁹ editū tale extat. Te piguit pacis teduitq̄ q̄etis in vita. Hic iaces karole iāq̄ q̄esce tibi.

vi^m dclxxiij.

.iiij.
Sixtus.
annis

Ianuensis

Mcccclxxiiij.

Hic ante cardinalatū fuit generalis in ordine minorū. electus anno dn̄i. Mcccclxxi. Vocabat antea franciscus de sauona ɋpe ianuā. bone fame ⁊ morū. Fuit eciā vocatus ad cardinalatū absq̄ scitu suo. Eodē āno orator bernhardus iustinian⁹ venetorū recitauit corā eo. q thurcus abstulisſ xp̄ianitati. ij. imperia. iiij. regna. xx. puintias. et. cc. vrbes. populūq̄ absq̄ numero vtriusq̄ sexus. hortabat quoq̄ vt ad resistendū se disponeret.

Puella noīe stina in partib⁹ westphalie in oppido qd̄ hamo dicit. apte ac verissime stigmata dn̄ice passionis habuit in manib⁹ ⁊ pedibus ac latere. virgo nouiter cōuersa. āno scz. Mcccclxiiij. Post spacium aūt. xv ebdomedarū circa festū venerabilis sacri. corā. xij. testib⁹ ostendit ea. et pdixit q post duas horas rediret q2 tūc nō inuenirēt ea. et sic factū fuit. q2 loca illa sanata erāt.

Chronica que dicit fasciculus tpm edita in alma vniuersitate colonie agrippine sup renū. a quodā deuoto cartusiensi finit feliciter. Sepi⁹ quidē iā impressa. sed negligētia correctorū in diuersis locis a vero originali min⁹ iuste emēdata. Nunc vero non sine magno labore ad pstinū statū reducta. cū quibusdā additionib⁹. per humilē virū frēm heinricū wirczburg de vach monachū. in priorātu rubeimōtis. ordinis cluniaceñ. sub lodouico gruerie comite magnifico Anno dn̄i. Mcccclxxxi. Et anno pcedenti fuerūt aquarū inūdatiōes maxie. ventusq̄ horribiles. multa edifitia subuertētes

Werner Rolewinck ord. Carthusiani. Ita ...

Conradus ...

Ite Ao 39 Zinstag nach oculi das ist d 11 tag
gewesen des mertzen hat man [illegible] zeller
stadler von [illegible] uff gesetzt zu Uberlingen

Ite Ao 39 donnstag nach Reminiscere das ist der
6 tag des mertzen gewesen do die [illegible] hat
mein schwester margreth [illegible] hochzeyt
zu Uberlingen der gstifft gehalt

[illegible] Ao 43 [illegible]

Item Anno 1551 am 24 tag Novembris ist her
Christoffel [illegible] zu Marckdorff
[illegible] ist [illegible] zu [illegible]

Item Ao 47 In Vigilia Epiphanie ist Her Jacob Holtzwart
Caplon zu Dierenhoffen uffzogen

Item ao 1550 ist dem pfarher zu [illegible] ain zehatt
[illegible] gar nit me den 13 [illegible] waisen [illegible]
und gar wenig korn

May 1942

ROUGEMONT

HEINRICH WIRZBURG

ROLEWINCK, WERNER. Fasciculus Temporum. 1481.

Hain 6,930; Schreiber 5113; Stillwell R258; Fairfax Murray (Ger.) 454.

Printed with gothic types, in folio form, 43 lines to a page. It has 96 leaves; the size of a leaf is 273 × 196, and the printed text measures 215 × 158 mm. Woodcuts. In a modern binding.

THIS is the only book published at Rougemont, a little town east of Lausanne — or, to be more precise, in the Cluniac Priory of Rougemont. "The work has been printed often already," the colophon states, "but the negligence of the correctors in various places has not been properly amended from the original. Now, not indeed without great labor, it has been restored to its pristine state, with certain additions, by the humble Brother Heinrich Wirzburg de Vach . . ." The volume was issued in 1481; and the latest event is told in a line which follows the colophon: "In the preceding year there were huge floods, and terrifying winds, overturning many edifices."

The first edition of the *Fasciculus Temporum* appeared at Cologne in 1474. The Library's copy of that book is an interesting variant. *(For notes on the volume see the June 1941 number of* MORE BOOKS.*)* The verso of the last leaf, blank in other copies, contains supplementary matter bringing the chronicle down to 1477. The last item is a note about the battle in which Charles, Duke of Burgundy, was killed. The Rougemont edition has a few new entries:

> Sixtus IV before his cardinalate was General of the Order of Friars Minor; he was elected in the year 1471. Formerly called Francesco of Savona, he was known as a man of good reputation and character. He was called to the cardinalate without his knowledge. In the same year the orator Hernhardus Justinianus of Venice related to him how the Turks had snatched from Christendom two empires, four kingdoms, twenty provinces, and two hundred cities, and men and women without number, and urged him to make ready to resist.
>
> A girl named Stina in the town of Hamo (Hamm) in Westphalia had the stigmata of Our Lord's Passion on her hands, feet, and side. She was a virgin newly converted in the year 1464. It is said that after fifteen weeks, about the feast of Corpus Christi, she showed them to twelve witnesses and predicted that in two hours they would disappear. So it happened, and the places healed.

The next to the last page contains, under the year 1457, the statement about the invention of printing. The brief reference included in the first edition is extended to a lengthy passage:

> The most subtle science of printing, unheard of in all previous ages, was discovered about this time in the city of Mainz. This is the art of arts, the science of sciences, by the exercise of whose speed the desirable treasury of wisdom and knowledge, which all men instinctively long for, emerges from the deep concealment of the shadows and both enriches and enlightens this world sunk in evil. For the infinite virtue of books, which formerly was manifest to learned men in Athens and Paris and by means of a very few other studies or sacred libraries, by this invention is scattered everywhere, in every tribe, people, nation, and tongue; so that verily we see fulfilled the saying of the Book of Proverbs I: "Wisdom crieth without; she uttereth her voice in the streets: She crieth in the chief place of concourse, in the openings of the gates: in the city she uttereth her words, saying, How long, ye simple ones, will ye love simplicity? etc." Although indeed we know that swine despise pearls, the judgment of the prudent man on this point is nowise impaired, as to obtaining the proffered pearls.

The volume is enriched with thirty woodcuts, printed from eighteen blocks, several of which are new. Noah's ark is the first; then follow the Tower of Babel, a city surrounded by ramparts, and another city situated on the bank of a river. (Both of the latter are repeated several times, the first representing Niniveh, Athens, Rome, etc. and the second, Sodom and Gomorrah, Troy, Babylon, and other places.) The picture of Christ is especially impressive. He is talking to the twelve apostles, and in the corners of the page are the portraits of the Evangelists. The miracles are illustrated by a boy, the lower part of whose body is that of a fish; a dog with a human face; a comet; and the sun in eclipse. A little woodcut shows St. Benedict; and a larger one, St. Francis and St. Dominic in conversation.

Part of the first leaf of the index is torn away, but otherwise the copy is in excellent condition. There are manuscript notes on the verso of the last leaf.

Bought in February 1942.